POLIROM Top 10+

RADU ALDULESCU

Amantul Colivăresei

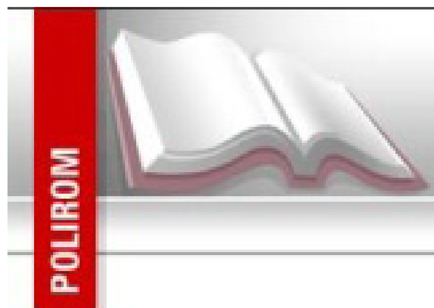
RADU

ALDULESCU

Amantul Colivăresei

roman

POLIROM
2013

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN ePub: 978-973-46-4159-8
ISBN PDF: 978-973-46-4170-3
ISBN print: 978-973-46-3932-8

Coperta: Carmen Parii
Pe copertă: Edward Burne-Jones (1833-1898), *Copacul iertării* (1881-1882)

elefant.ro

RADU ALDULESCU (n. 29 iunie 1954, Bucureşti) a debutat în 1993, la Editura Albatros, cu romanul *Sonata pentru acordeon*, pentru care a primit Premiul Uniunii Scriitorilor din România. A mai publicat romanele: *Îngerul încălecat* (ed. I, Phoenix, 1997; ed. a II-a, Cartea Românească, 2011); *Istoria eroilor unui ţinut de verdeaţă şi răcoare* (ed. I, Nemira, 1998; ed. a II-a, Cartea Românească, 2007); *Proorocii Ierusalimului* (ed. I, Editura Publicaţiilor pentru Străinătate, 2004; ed. a II-a, Corint, 2006; ed. a III-a, Cartea Românească, 2009; ed. a IV-a, Polirom, 2012); *Mirii nemuririi* (Cartea Românească, 2006); *Ana Maria şi îngerii* (Cartea Românească, 2010); *Cronicile genocidului* (Cartea Românească, 2012; premiul pentru cel mai bun roman românesc acordat în cadrul Colocviilor Romanului Românesc Contemporan, ediţia a VI-a). A scris scenariul filmului *Terminus Paradis* (regizat de Lucian Pintilie), care a obţinut Marele Premiu al Juriului la Festivalul de la Veneţia.

Constanţei, acum şi pururea

1

Aniversarea zilei de naştere a lui Dimitrie se potrivise cum nu se poate mai bine cu programul de lucru al tatălui său. În anul acela, 1961, 11 octombrie cădea într-o luni, singura zi din săptămînă cînd Grigore Cafanu îşi îngăduia să plece din redacţie mai devreme de miezul nopţii. Funcţia de redactor-şef al cotidianului *Zori Noi* acaparîndu-l cu totul, în vremea din urmă el trecuse pe lîngă aniversările celorlalţi doi fii. Trimisese atunci doar cumpărăturile, prin şoferul însoţit de fotograful ziarului.

Pe cheiul Dîmboviţei, pavat cu crîmpeie de piatră cubică alternate cu denivelări în care se strînsese apa ploii din ajun, zdruncinăturile Pobedei gri se înteţiră. Şoferul reduse viteza, dar Grigore Cafanu nu-şi dădu seama, atent la zăngănitul sticlelor de suc şi de şampanie din portbagaj, care începuse să îngîne zdruncinăturile.

— Mai uşor, tovarăşu' Relu, spuse redactorul-şef. Acum ne-am terminat treaba, nu mai trebuie să ne grăbim. Zîmbi: sîntem în timpul liber. Zîmbetul său avea o siguranţă de sine reţinută, inspirînd încredere celor din jur. Plutea amintirea unui aer felin pe figura aceea fălcoasă şi pleşuvă, cu privire decolorată.

Şoferul reduse şi mai mult, lăsîndu-se depăşit de o bicicletă condusă de un om în palton lung, cu o servietă agăţată de ghidon. Se auzi clopotul insistent al tramvaiului din urmă. Maşina îi ocupa şina. Tovarăşul Relu coborî geamul, învîrtind foarte repede manivela de pe uşă şi neîncetînd în acest timp să privească înainte. Frînă apoi sub botul tramvaiului, care abia avu timp să oprească la o jumătate de metru în spatele Pobedei.

— Ho, măi, omule, că doar nu dau turcii! strigă şoferul către vatman, gesticulînd violent din cap şi din mînă. Clănţăni aiurea din clopotu' ăla!

Grigore Cafanu, alături, privea prin celălalt geam trecătorii rari ai înserării umede. Aveau băşti negre îndesate pe cap şi figuri supte, osoase mai degrabă. Oasele împungîndu-le pielea îi inspirară pe moment ceva ameninţător, faţă de care se simţi imediat adăpostit şi în deplină siguranţă.

— Lasă-l, tovarăşu' Relu, se auzi glasul fotoreporterului de pe bancheta din spate. Mai rău pierdem timpul cu el…

Şoferul îşi ieşise din fire.

— Nu-l vedeţi, tovarăşu' Mandache, cum clănţăne ca nebunu'? Parc-a luat foc!

Şi el, şi fotoreporterul se grăbeau şi erau osteniţi. Ei nu-şi terminaseră treaba. Tovarăşul Cafanu trebuia dus acasă cu sticlele de

suc şi şampanie şi tortul fiului său mijlociu, cu portocalele şi măslinele şi pachetele cu mezeluri. Apoi, tovarăşul Relu s-ar putea să fie trimis din nou după tîrguieli, după ce ar fi hotărît ce mai trebuie pentru masa din seara aceea tovarăşa Aura, în timp ce fotoreporterul ar fi făcut poze copiilor, iar cînd tovarăşul Relu s-ar fi întors cu şerveţele sau ţigări sau scobitori, probabil că tovarăşul Cafanu l-ar fi invitat şi pe el la o gustare, cum mai făcuse în cîteva rînduri, ceea ce nu i-ar fi displăcut, doar că atunci n-ar mai fi avut încotro şi ar fi trebuit să-l aştepte şi pe tovarăşul Mandache pînă-şi consuma cele trei filme, cam o sută de poze, cu tovarăşul Cafanu şi tovarăşa Aura împreună cu cei trei băieţi şi copiii invitaţi, şi pe urmă să-l ducă pe tovarăşul Mandache pînă la naiba-n praznic, în Bucureştii Noi, se face unşpe, iar mîine, la ora opt punct, din nou la poarta tovarăşului Cafanu.

Cînd ajunse în dreptul Institutului Medico-Legal, şoferul îşi dădu seama că a depăşit strada pe unde ar fi putut scurta. Pe acolo o ia dimineaţa cînd se simte în întîrziere, scuteşte cinci minute. Tovarăşului Cafanu îi place să fie punctual. Pe aici, pe lîngă Morgă, drumul e mai lung, dar mai bun. Făcu la dreapta şi, după ce trecu de trei străzi, din nou la dreapta. Tovarăşul Cafanu nu se grăbeşte şi-l preocupă soarta sticlelor din portbagaj. Pare dispus şi cu chef de vorbă totuşi.

— Şi p-ăla mare unde zici că l-ai dat, tovarăşu' Mandache? îl întrebă pe fotoreporter. Anul ăsta parcă termina.

— L-am băgat la Construcţii, tovarăşu' Cafanu. Am auzit că acolo-i cel mai bine.

— Bine că l-ai băgat, apasă Grigore Cafanu ostentativ, dar insesizabil pentru celălalt. Şi-i place? Îi place să-nveţe?

— E musai să-i placă, tovarăşu' Cafanu. Fotoreporterul îşi scutură părul bogat, uşor încărunţit, pornit din rădăcina frunţii înguste şi lins pe spate în şuviţe groase. I-am spus doar: fără învăţătură, în ziua de azi, eşti un om mort. Să-nveţe, altă treabă n-are. Io… tovarăşu' Cafanu… io pentru ei mă zbat, spuse şovăind, mărturisindu-şi parcă o meteahnă.

Lucra cu tovarăşul Cafanu de cînd acesta pusese pe picioare *Zori Noi,* cotidianul cu cel mai mare tiraj dintre toate ziarele centrale, de şaisprezece pagini şi cu trei ediţii zilnice, în afară de luni, cînd scoteau doar ediţiile de dimineaţă şi de prînz. În primul rînd, în preajma tovarăşului Cafanu, fotoreporterul îşi cîntărea vorbele cu mare atenţie, ceea ce devenise un reflex adînc înrădăcinat, definitiv. Altminteri, tovarăşul Cafanu nu e din cale afară de aspru, deşi doreşte ca toţi să fie la fel de harnici şi corecţi ca el. E musai. Tovarăşul Cafanu stă în redacţie de dimineaţă pînă seara, îndeplinindu-şi norma zilnică de trei editoriale, başca ce se mai iveşte, başca ziarul de care răspunde, direct şi personal, pînă la ultima virgulă.

— Şi cel mic cît are acum?

— Păi merge pă şaişpe, tovarăşu' Cafanu.

— Mai ai puţin şi-l bagi şi p-ăsta şi te-ai văzut scăpat de griji. Te mai uşurezi.

— Aşa e, tovarăşu' Cafanu, da' uite că grijile nu se prea uşurează niciodată…

Dimitrie împlinea azi doisprezece ani. În septembrie, clasa lui se despărţise, iar Grigore Cafanu hotărîse ca fiul lui să opteze pentru engleză. Soţia sa fiind profesoară de franceză, această limbă o putea învăţa şi acasă. Deja pare că a început să se descurce, deşi de bună seamă că ar fi trebuit s-o ştie la perfecţie după cît l-a pisat maică-sa. A trecut aproape o lună de cînd a început şcoala, şi uite că azi-noapte, cînd s-a întors de la redacţie, vorbind cu soţia despre Dimitrie, a aflat că fiul său n-are habar de nici un cuvînt englezesc. Profesoara i-a dat un şase pentru că-l ştie că-i al ei, au fost colege, dar mai ales de obrazul tovarăşului Grigore. Aura i-a mai spus că n-o să aibă încotro, va trebui să-l mute pe Mite la o clasă de franceză. Acolo o să ştie mai bine şi o să-i arate şi ea, fiindcă nu depăşeşte cu mult stadiul de începător. Poate ar fi bine să-i punem un meditator la engleză, a sugerat Aura. El i-a spus că meditaţiile i-ar rupe din timpul pentru celelalte materii; la toate merge destul de rău. Nu prea învaţă Mite. Dar e musai, îşi spuse Grigore Cafanu, preluînd fără să-şi dea seama exprimarea fotografului, care dintr-odată i se păru foarte potrivită cu situaţia fiului mijlociu. Nicuşor e prea mic pentru a-şi face cu el astfel de probleme. Cel mare, Costel, dintotdeauna a fost un elev strălucit, primul din clasă şi, fără-ndoială, va fi un student strălucit. Se gîndi că pe Mite va trebui poate să-l bage, are dreptate în definitiv Mandache cu băgatul lui, totuşi, povestea asta cu băgatul, asociată cu firea lui Mite, îi deştepta un sentiment acut şi sîcîitor de nesiguranţă.

Maşina urca pe străduţele scurte şi-n pantă. Grigore Cafanu îi spuse din nou şoferului să încetinească, iar acesta se conformă, abia reţinîndu-şi o strîmbătură. Tovarăşul Cafanu se uita pe geam foarte preocupat şi imediat îi spuse să oprească. Îl privi întrebător, mai aveau vreun kilometru de mers din locul acesta unde panta devenea brusc abruptă. Redactorul-şef lăsase geamul jos, inspirînd lacom umezeala din aer, şi se uita în urmă la casa de care tocmai trecuseră. Stîlpii porţii erau acoperiţi de două drapele de doliu, iar deasupra gardului era aninată de un teu de şipcă o fecioară cu pruncul, pictată pe o pînză dreptunghiulară. Erau şi nişte iniţiale, scrise cu vopsea neagră pe două bucăţi de tablă galvanizată, pe care Grigore Cafanu nu reuşi să le distingă în lumina pierindă a amurgului.

— Cine-o fi ăsta? se întrebă cu glas abia auzit.

— Să mă duc să întreb, tovarăşu' Cafanu? ceru permisiunea şoferul, aşteptînd un răspuns care nu mai venea.

El nu-şi prea cunoaşte vecinii de pe stradă. Ei îi spun să trăiţi dom' Cafanu, cînd se-ntîmplă să iasă fără maşină. Le răspunde la salut, pe unii îi ştie din vedere. Mai toţi sînt şi arată a oameni de cu totul altă condiţie şi, pe urmă, el e ocupat pînă peste cap, pînă într-atît încît nici familiei nu-i poate acorda cine ştie ce din timpul său. Pe copiii lor poate îi ştie mai bine, mai vin pe la aniversările fiilor lui. Vin mulţi atunci, aproape toţi jerpeliţi, te şi sperii cît sînt în stare să bage în ei, ca nişte cîini, fără să salte nasurile din farfurii pînă nu le lasă curate. Pe Grigore Cafanu aproape că-l întristează, dar mai degrabă îl irită, fiindcă-i aduce aminte de copilăria lui, iar lui nu-i stă capul la aduceri aminte. Creierul său trebuie să funcţioneze în ritmul apariţiei celor trei ediţii zilnice ale ziarului, care desfiinţează trecutul şi chiar şi o mulţime de aspecte nesemnificative ale prezentului. Lunea însă, cînd nu apare ediţia de seară, el îşi poate permite un scurt răgaz, interesîndu-se, de pildă, cine a murit la trei străzi depărtare de casa lui.

O femeie în doliu ieşi pe poartă. Arăta foarte tînără şi de sub baticul negru i se ivea o şuviţă aurie. Avea o figură îmbujorată, cu trăsături delicate, contrastînd cu tăietura fermă a maxilarelor. Încuie şi pe urmă se înălţă pe vîrfuri, aplecîndu-se mult peste poartă, să tragă zăvorul pe dinăuntru sau să ascundă cheia. Avea şolduri puternice, prevestind ceva primitor, ocrotitor şi liniştitor pulsînd în acel trup. I se ridicase fusta peste picioarele de o supleţe robustă, abia bănuită prin ciorapii negri. Grigore Cafanu se străduia s-o vadă mai bine, dar deacum se înnoptase. Lumina farurilor din spate ale Pobedei trecea pe lîngă ea decupînd o umbră, apropiindu-se odată cu zgomotul paşilor. Ea trecea pe trotuar pe lîngă maşină.

— Cum îl cheamă pe cel care a murit? întrebă Grigore Cafanu.

Ea răspunse fără să se oprească şi fără să privească spre el.

— Vasile Terente.

— Îi sînteţi rudă?

Ea se depărtase şi Grigore Cafanu auzi slab prin întuneric că-i este soţie.

— Hai, tovarăşu' Relu. Mite ne aşteaptă cu tortul.

*

Constantin Cafanu şi soţia sa, Gina, locuiesc pe strada Drumul Murgului, într-un apartament confort doi sporit, cu două camere, aflat la etajul şapte al unui bloc cu zece etaje. Lui i se mai spune şi dom' inginer Iisus. Cu barbă, e leit. Dar şi cînd şi-o dă jos, slăbiciunea sa extremă şi mina sa gravă şi deopotrivă blajină tind către aceeaşi asemănare. Deşi nu-i decît inginer, frăţiorul nostru Costel a băgat în el

mai multă învăţătură decît toţi Cafanii la un loc. De la bun început, a făcut două facultăţi deodată, Electronica şi Matematica, isprăvindu-le ca şef de promoţie, şi-ar fi făcut-o şi pe-a treia, şi pe a patra, că şi-a mai mîncat nişte ani cu Dreptul şi Filologia, tot în paralel. Frăţiorul nostru Mite e sigur că le-ar fi terminat pe toate din nomenclator dacă nu s-ar fi luat cu însurătoarea şi necazurile, mare păcat. Numai că n-au fost copiii cei care i-au strîmtorat soarta, ci tocmai dimpotrivă: o grămadă de tratament a băgat frăţiorul nostru cel mare în Gina lui, care asta cine mai ştie cît a pătimit cu atîtea sarcini pierdute! Aşa a fost, încît e sigur că pentru el au rămas nişte vremuri fericite şi pentru totdeauna apuse acelea petrecute prin biblioteci şi amfiteatre.

Despre frăţiorul nostru cel mic, Nicuşor, în vremea din urmă el a început să vorbească plin de jind şi resemnare.

— Norocul lui a fost că s-a dezmeticit de timpuriu.

Mite îl cam ştie pe frate-său Nicu de-a fir a păr, şi nu vede cum de-a fost el mai dezmeticit decît alţii.

— Şi mai ales decît tine, dom' inginer, care, oricum…

— N-ai auzit poate, frăţioare, şi nici eu n-am apucat să-ţi spun. Din capul locului eu am avut orice nădejde tăiată. Eu nu m-aş fi mişcat de aici pînă n-aş fi plătit toate facultăţile. Patru aproape.

— Cinci, cu a mea, spuse Gina.

Gina e profesoară de istorie la viaţa ei. Cum stă în fotoliu, lăsată pe spate şi privind în tavan, cu o expresie impenetrabilă, ferecînd o pîndă continuă, sub capot i se iţeşte burta bombată. O singură dată Mite a mai văzut-o aşa, şi e ceva vreme de atunci. De multe ori doar a auzit, iar ea l-a scăpat înainte să înceapă să-i crească burta cît de cît. Ei şi-au dorit copii cu tot mai multă ardoare, pe măsură ce timpul trecea, asta-i ca un blestem, oricum e destul de greu şi pentru ei. Mite nu-şi mai aminteşte de cînd sînt împreună, au totuşi nişte ani, iar ea a început să semene cu frate-său foarte mult, la gesturi şi pînă şi la trăsături. Dom' inginer Iisus n-a încărunţit încă, dar a trecut atîta timp, încît Mite nu-şi mai aminteşte dacă nu cumva semănau de cînd s-au luat.

— Surioara mea, cumnăţica mea, cinci cu a ta… Asta-nseamnă cît?

— Păi, Miteluş, să zic vreo jumătate de milion cauţiunea, plus ce s-ar mai fi ivit. Dacă văd ei că pot scoate de la tine suma asta, apoi nu se lasă pînă nu te scutură de te lasă gol-goluţ.

— O jumătate de milion! Ooooo!… Mite face gestul teatral de a se apăra, lăsîndu-se pe spate în fotoliu şi ridicîndu-şi palmele la cap.

Costel aduce o sticlă cu vin gălbui, două pahare şi o pungă cu biscuiţi. Le pune pe măsuţa dintre cele două fotolii pe care stau frate-său şi nevastă-sa. El stă pe canapeaua extensibilă, care se desface şi se face pat. Aici e camera unde Costel şi Gina dorm. Biblioteca e în

cealaltă cameră, dar şi aici e plin de cărţi puse în teancuri pe lîngă pereţi şi împrăştiate laolaltă cu coli curgînd din dosare şi caiete de toate formele pe şifonier, pe masa televizorului şi pe televizor, şi pe covor, de jur-împrejurul fotoliilor şi canapelei.

— Nicu a prins şi o perioadă mai tulbure, spune Gina, cu lămuriri, tergiversări, intimidări, cărora nu chiar anevoie le-ai fi ţinut piept, şi după aceea nu mai aveau încotro şi te lăsau în plata ta. Toţi am crezut atunci că va fi din ce în ce mai lesne, ne puseserăm mari nădejdi, totuşi, lucrurile au mers din rău în mai rău, către tot mai rău…

Cînd şi-a depus cererea la ambasadă, frăţiorul nostru împlinise de două luni şaptesprezece ani. Atunci a fost cînd l-au chemat la Sfatul Popular al sectorului, unde s-a întîlnit cu o Comisie a Oamenilor Muncii, încropită special pentru astfel de situaţii. Nu aflaserăm încă nici noi, nici mama, nici tăticuţul nostru, încît asta aveam s-o ţinem minte, că oamenii muncii au fost primii care au încercat să-i scoată din cap fumurile americane. L-au mai chemat după aceea pe la Miliţie, în cîteva rînduri au venit pe acasă alţi oameni în uniformă şi civili, să stea de vorbă şi cu el, cu mama şi cu tăticuţul nostru, şi tocmai ei s-ar fi dorit cei dintîi care să-l întoarcă pe calea cea bună. De bună seamă că s-a ţinut tare şi a procedat cu grijă în tot ce a făcut şi a vorbit în perioada următoare, dar mai apoi am ştiut că frăţiorul nostru a prins ultima tranşă.

La nouăsprezece ani i-a ieşit paşaportul şi nu-i mai trebuiau decît bani de avion. Ar fi putut să plece şi cu trenul, cu bani mai puţini şi întîrziind prin lagăre de muncă în Austria ca să plătească biletul de avion. Dar el să n-audă, nu mai avea nici un strop de răbdare şi uite că de bani de avion nu avea cum să facă rost. Să se angajeze undeva, era de-acum destul de greu. Singurul act de identitate rămăsese paşaportul. Singurul drept ce-l mai avea aici era să plece. Fusese scos din porţie şi bineînţeles că nu interesa pe nimeni dacă are sau nu bani de drum.

Ar fi putut, totuşi, să lucreze ca zilier la vreo fermă sau la descărcat lăzi în piaţă, s-ar fi găsit ceva, dacă ar fi dorit cu tot dinadinsul. Însă pe frăţiorul nostru nu-l trăgea inima nici chiar pentru cele nouă mii de lei cît costa biletul de avion. La ce să-şi mai facă inimă rea pe aici? Şi pe urmă, n-avea habar de nici o meserie. Lucrase, cîteva luni doar, la Prestări Servicii, cărător de mobilă. Într-o îndeletnicire ca asta, trebuie în primul rînd să te deprinzi cu greul, învăţînd de unul singur cum se cîştigă un ban mai uşor – un ban grămadă, cum ar veni. Adică-i cu totul altceva decît ce se vede din afară, de către cel care plăteşte de-l ustură la inimă pentru un şifonier şi un recamier de urcat trei etaje, şi-n plus, e concurenţă de nu se poate. Nu mai făcea de frăţiorul nostru nici hamalîcul ăsta de lux şi nici altceva, iar toată povestea cu America începuse deja să lucreze în

el anapoda. Avea paşaportul şi se vedea fără doar şi poate acolo, fiind aici şi neîntrezărind vreo speranţă de a-şi procura bani de drum. Tăticuţul nostru nu-i mai dădea nimic de mult şi, din momentul cînd a auzit de cererea de emigrare, n-a mai vrut s-audă de el deloc. În mama-i rămăsese nădejdea, deocamdată, cu cei patru sute de lei pe lună, pentru reînnoirea vizelor paşaportului fără cetăţenie şi ceva bani de buzunar, foarte strîns drămuiţi, pentru ca nu cumva să reuşească să economisească din ei pentru biletul de avion. Căci ea s-a perpelit din cale-afară pentru a-l strămuta pe frăţiorul nostru din visul pierzaniei lui, recurgînd de-a valma la tot ce i se părea la-ndemînă, cum că taică-tău nu mai are mult pînă la pensie şi plecarea ta o să-i facă greutăţi acolo-n postul lui din minister, dacă nu cumva l-or da afară, a muncit şi el o viaţă şi s-a sacrificat pentru tine, pentru voi s-a sacrificat şi de ce să nu se bucure şi el în tihnă, ca toată lumea, la o vreme de bătrîneţe, de cîte zile i-o mai lăsa Dumnezeu, chiar dacă ea ar fi fost ultima care ar fi crezut în roadele sacrificiilor pe seama cărora nu mai pridídea să se lamenteze şi nu mai credea de mult nici în bucuriile de care cineva ar fi trebuit să se bucure. De-acum nu mai credea în nimic, simţind cum îi fuge pămîntul de sub picioare, pierzîndu-l pe frăţiorul nostru Nicuşor, şi de ce nu vrea el să stea aici, cu părinţii şi fraţii lui, nicăieri nu poate să fie mai bine, în vreme ce el o asculta amuţit, abia reţinîndu-şi uimirea văzînd-o cum, aşa, dintr-odată, se transfigurase, chircindu-se de disperare şi irupînd în patetismul acela scăpat de sub orice control pe care nu i-l bănuisem vreodată şi care, pe zi ce trece, ne-o îndepărta tot mai mult, dimpreună cu frăţiorul nostru Nicuşor.

Poate unde era cel mai mic, ultimul, pe Nicolae l-a avut mai aproape de suflet decît pe Dimitrie şi Constantin. Doar lui, Aura Cafanu i-a fost şi profesoară de limba română vreme de trei ani, şi drept e că şi-a cam bătut capul cu el şi mai ales cu colegi de-ai ei, profesori, pentru ca el să absolve fără corijenţe. L-a meditat şi l-a împins de la spate şi cînd a fost să ia examenul de admitere la liceul seral, în care Nicu n-a frecventat decît două trimestre, terminînd astfel cu liceul cu mult înainte de a-l termina. Cu el a pătimit foarte mult într-o vreme, şi de aceea Costel şi Mite nu catadicsiseră să se simtă nedreptăţiţi. La cinci ani, a căzut de la etajul trei al vilei unde locuia. A stat multă vreme în ghips, şi că a scăpat întreg a fost un mare noroc. Însă numai de noroc nu s-ar fi putut spune că a avut parte cu fiul ei cel mic. La zece ani l-a lovit un copil cu o piatră-n cap, şi de tovarăşul acela de joacă al lui ea va trebui să-şi amintească peste o vreme, cu aceeaşi spaimă şi ură de atunci. Florin Marcu a fost unul dintre cei care au plecat primii în State, la taică-său, şi cel de la care Nicuşor a primit o sumedenie de scrisori, cu îndemnul de a se lupta pentru paşaport, fiindcă acum e momentul, şi nici să nu se gîndească să se mai uite înapoi. Atunci, Florin a fost pentru Nicu pricina unei operaţii

grele. După doi ani, a trebuit să fie din nou operat. A avut o tumoare şi n-a lipsit mult ca să-l piardă, şi astăzi n-are cum să-l vadă vindecat cu totul.

— Rupe paşaportul, rupe-l, dacă mai ai un strop de milă pentru mama ta.

Şi nu ştii cît de rău e prin străini, şi ştii că mi-eşti bolnav. Vrei să-mi mori acolo şi vrei să-mi otrăveşti şi zilele astea puţine care mi-au mai rămas. Şi unde pleci şi cui mă laşi, plîngîndu-i parcă la cap, dar pe fraţiorul nostru îl clintea întocmai. Şi să stea aici şi cît om fi eu şi taică-tău n-are să-ţi lipsească nimic şi dacă nu vrei să munceşti te ţinem acasă, nu-i nici o ruşine, ori îţi găseşte taică-tău ceva pe la el prin Minister.

— Cum i-a găsit şi lui Mite, mamă. D-aia-şi omoară fraţiorul nostru viaţa prin fabrici şi şantiere. Fiindcă tăticuţul nostru a spus că-n fabrică e mai bine decît oriunde, eşti asigurat, nu-ţi ţîţîie niciodată că te dă afară. Ştii bine că el n-are de gînd să ne-ajute. Nici acum, pentru ultima dată, să-mi dea bani şi să scape de mine. Ştii bine că mereu a fost numai pentru el, pentru pîinea lui, pentru funcţia lui, pentru pensia lui.

— Rupe paşaportul, Nicuşor, şi-ţi promit că-l voi face eu să se căiască.

— Ai o obsesie, mamă, cu ruptul paşaportului. Doar nu mă duc să mor acolo. Nu mai cobi. N-are cum să fie rău acolo.

— Pentru tine o să fie rău, Nicuşor…

— O să vă scriu, am să mă întorc să vă povestesc, să vezi că n-o să fie rău…

Pe de altă parte, el se lepădase de nevoia căinţei cuiva. Uneori, spunînd vrute şi nevrute, rămînea impenetrabil, şi lesne s-ar fi văzut că nu cerea nimănui socoteală pentru neizbînda plecării ori neputinţa de a-şi face un rost aici sau oriunde, doar că voia să o facă pe maică-sa să priceapă că n-are încotro, cu toate că vedea foarte limpede că ea nu s-ar fi liniştit cu adevărat decît făcîndu-l să renunţe. Dar cale de întoarcere nu mai exista pentru el, oricît s-ar fi amăgit în secret că făcuse o mare prostie lăsîndu-se sedus de scrisorile lui Florin şi Nelu, de-acum era sigur că nu mai există cale de întoarcere.

Şi ce să mai fi zis de tăticuţul nostru, căruia nu i-a mai adresat un cuvînt din momentul cînd i-au fost refuzaţi banii de avion şi pînă cu două săptămîni înainte de a pleca? El se dădea de ceasul morţii după dovezi de netăgăduit, spulberînd o tăcere pe cale de a spune totul, iar în mijlocul acestei tăceri, fraţiorul nostru şi povestea aia gîfîită, ajunsă la capătul puterilor, cu emigranţi trădători de ţară şi pe cine-am ţinut la uşă, cartea nu ţi-a plăcut, nici munca nu ţi-a plăcut, habar n-ai de capul tău şi habar n-ai pentru ce trăieşti pe lumea asta şi du-te domnule acolo dacă ai impresia că ăia numaidecît pe tine te-aşteaptă

şi nu mă interesează şi mi-am luat mîna de pe tine şi dacă vrei să pleci, la muncă sau pleacă prin lagăre, cu trenul, cu opt sute de lei, ia de vinde-ţi ce mai ai de vîndut, dacă mai ai ceva de vîndut, şi, nemernicule, te-am ţinut pînă la anii ăştia ca p-un trîntor şi să-ţi baţi joc de munca mea şi mi-ai mîncat bătrîneţile şi tot aşa şi din secundă-n secundă parcă stătea să crape. De bună seamă că se ţăcănise.

Gina îşi mîngîie burta cu un zîmbet leneş, care nu pare al ei, desprins parcă de buzele-i subţiri şi de chipul slab, cu cearcăne violacee.

— Pentru amîndoi a fost un şoc. Ei v-au crescut, în multe privinţe, ca pe nişte feciori de bani gata…

— E şi asta o vorbă, nu tocmai la locul ei, e de părere Costel.

Mite e întru totul de acord cu frate-său.

— Tocmai aşa. Noi am făcut tocăniţă din milioanele lu' tăticuţu' nostru pe la Paris şi Las Vegas şi aşa mai departe. Îi arată cumnată-sii palmele umflate şi mari, le-ntoarce pe faţă şi pe dos exhibînd straturi cornoase de bătături, ciupituri şi cicatrice mai vechi şi mai proaspete, dovezi de care oricînd el e dispus să abuzeze.

— Degeaba zăngăni armele alea, ştii bine la ce mă refer…

— Armele albe ale clasei conducătoare, îi ia Costel vorba din gură nevesti-sii. Detaşamentul de avangardă pe care-l urmăm neabătuţi… Versifică: Nu e dictatură cît o borîtură. Ceva cleios care se simte bine şi încleiază cu fericirea lui tot restul.

— Ştiţi bine la ce anume, revine Gina. Voi aţi dus-o ceva mai bine decît alţii, cel puţin cît aţi fost copii. Pe urmă, dacă s-a rupt, din tot felul de pricini, aţi fugit care-ncotro şi nu v-aţi mai uitat înapoi.

— Aşa-i, mami, cedează Costel.

Mite şi Costel au terminat vinul şi au fumat ultimele ţigări Carpaţi din pachet. Mai sînt cîţiva biscuiţi pe punga ruptă şi întinsă drept faţă de masă pe tăblia lăcuită a mesei dintre fotolii, lîngă un teanc de caiete de teză pe care Gina se apucă să le răsfoiască. Costel lungeşte mîna peste frate-său, fără să se ridice de pe canapea. Amîndoi ronţăie de zor, luîndu-se parcă la întrecere şi punînd ţara la cale cu gura plină.

— Nici nouă… Adică nici lor nu le mai e aşa bine. O apă şi-un pămînt sîntem cu toţii, cu tot cu ei…

N-are nici un rost poate, Costel n-are nici un chef să despice firul.

— Îmi spui de parcă eu n-aş lucra tot la fiare.

Dom' inginer Iisus la IMGB îşi face veacul, ştie şi vede şi el. Pe bună dreptate socoate că nu-i mare lucru de ştiut şi de văzut.

— Îşi poartă jegul pe ei ca un blazon, şi-n rest să aibă unde se duce şi de unde să vină, de unde să mai fure trei bucăţi de cornier şi să facă un ciubuc şi-o sticlă de tărie şi ciorba de oase, burta plină cu orice şi nu-i mai interesează nimic. Încleiază toată lumea în chestia

asta.

— Aşa o fi, dom' inginer. Tu eşti deştept, nu mai am ce zice.

*

Pe străzile din jur îl cunoştea multă lume, femeile mai ales, fiindcă era dascăl la viaţa lui şi nelipsit de la slujbele de la Sfînta Vineri. Deşi trecuse binişor de şaizeci, avea încă un glas dumnezeiesc, prevestitor de mari grozăvii şi deopotrivă aducător de pace-n suflete, care desfiinţa uneori şi preotul, şi întreg corul bisericesc. Astfel de probe de virtuozitate, hipnotizînd asistenţa de credincioşi de la slujbe, se întîmplau însă nu prea des, atunci cînd el mai întrecea măsura, fiindcă-i plăcea să mai tragă cîte un păhărel în plus, dar nimeni nu-l văzuse vreodată umblînd pe şapte cărări.

Nea Terente îi ziceau... Unii îi mai ziceau şi Colivaru, alimentînd zvonul că ar creşte porci din colivele primite la pomeni. În fiecare an, nea Terente creştea porc, ceea ce nu era nici pe departe o dovadă, fiindcă el făcea oricum un ban frumos alergînd neostenit, cu darul glasului său, prin toate locurile unde era nevoie de popă. N-ar fi avut de ce să te mire că-şi permite să ţină porc ori că a reuşit să-şi cumpere casa aceea unde, o bună bucată de vreme, a stat singur, după ce le-a dat să-şi facă un rost şi celor doi băieţi ai săi. Atîta că aceştia nu-i semănau deloc, fiind fără nici un căpătîi, risipitori şi mai mult prin puşcării petrecînd. Ba unul l-a şi bătut într-o zi şi cît pe-aci să-l omoare pentru cîteva sute de lei. Nea Terente, nea Terente, pă cine-ai crescut şi-ai făcut mare cît bradu', ca să-ţi scoată vieţişoara din tine cu mîinile lui alea păcătoasele... Am crescut pă dracu', coană Varvară şi dadă Mioară şi madam Guşatu. Chiar că pă dracu', din amărîta asta de gură pă la toate nunţile şi botezurile şi pomenile şi slujbele. Minunaţi-vă-ţi pă cine-am putut io să cresc. Pă diavolu-n carne şi oase, iartă-mă Dumnezeule!

Atunci a fost cînd el a plecat la ţară-n Oltenia, de unde este el, şi-a adus de-acolo un fel de nepoată sau verişoară, au zis femeile, să aivă grijă dă el, un suflet acolo lîngă el, să nu rămîie singur la o vreme de bătrîneţe. Ilinca sau Sofica sau Măndica, n-au putut să afle cum o cheamă, zici că-i mută de ferecată la gură ce e, doar bună ziua – bună seara, şi sălbatecă de nu ştii dincotro să te-apropii, şi cu uitătura aia întunecată şi tăioasă ca de jivină de pădure, şi-a băgat-o şi-n servici, la Fabrica de Pîine, pe Ilinca sau Sofica, dar cînd a venit vremea că el s-a cununat cu ea, care de bună seamă că era mai mică şi decît băieţii lui, Colivăreasa i-a rămas numele. Ba au fostără şi la sfat, şi la biserică, pe de-a rîndu', numai decît nuntă n-au făcutără, unde să cheme lumea şi pă copiii lui ca să vază toţi de ce-a fost Colivaru-n stare, mai mare

ruşinea.

Prea puţină lume i-a mai zis de-atunci altfel decît Colivaru, care vezi bine cum strînge colivă cu sacu' să-şi îndoape porcii, şi beţiv şi curvar cu d-alea de poa' să le fie bunic, de i-a pierit şi glasu', ciricăie-n strană ca un brabete jigărit, Colivăreasa o să-i pună crucea. Însă drept era că cineva trebuia să i-o pună, că-n nădejdea băieţilor lui, la cîini l-ar fi dat aceştia, iar după cum s-a dus, n-a fost el un om atît de păcătos pe cît vorbeau coana Varvara şi dada Mioara şi madam Guşatu, care dacă te uiţi în gurile lor te ia cu frig şi ameţeală.

Pînă la ani şaptezeci a trăit nea Terente cu glasul lui pe care i l-a dăruit Dumnezeu. Duminică a cîntat la Sfînta Vineri, cum de amar de vreme nu i-a lipsit, după care a venit acasă şi a stat la masă cu Colivăreasa lui şi a dat grăunţe la porc şi pe seară ei au mîncat din nou şi nu e lucru de mirare dacă nu s-or fi şi jucat şi-au adormit împăcaţi, şi astfel s-a dus Vasile Terente, către dimineaţa zilei de 11 octombrie 1961, într-o luni, din somn trecînd direct în viaţa veşnică, fără chin şi zăcere, fiind iertat din această Vale a Plîngerii.

Ei i-a lăsat casa prin testament, şi de bună seamă că şi toţi banii cîţi o fi strîns cu dăscălia lui. De aceea, mai umbla vorba că ea l-ar fi grăbit la moarte, dar mai mult decît asta ei se bucurau s-o arate cu degetul, cu nesfîrşit dispreţ şi admiraţie în aceeaşi măsură, uite-o pă curva aia care-şi bătu joc de tot neamul Colivarului, o vorbă amarnic învîrtoşată pe măsură ce ea devenea, pe zi ce trece, tot mai scumpă la vedere. Ba poate că nici nu mai ieşea din casă, cică de frica băieţilor Colivarului, care de-acum promiteau în stînga şi-n dreapta şi oricui se nimerea că o vor face varză cu cuţitele. Căci nu puţin rău le făcuse dezmoştenindu-i şi scăpîndu-i de a se tăia unul pe altul pentru casă şi grămada de acareturi.

Nimeni nu intra la ea în curte şi nici ea nu se ducea la nimeni. Toţi o ştiau acolo, dar n-o vedeau cu lunile, şi cînd o vedeau, mai mult o zăreau şi-o bănuiau. Ea lucra numai de noapte la Fabrica de Pîine, ca panacodară, adică băga şi scotea din cuptoare paletele cu pîini. Încă purta doliu, ani de zile numai aşa a umblat, ducîndu-se şi întorcîndu-se de la lucru ca o umbră în puzderia de umbre a serilor şi dimineţilor.

*

Cel mai fericit răgaz al vieţii sale a venit tîrziu şi cînd nu se aştepta, în perioada cînd era gravidă cu Nicuşor. Peste amintirea primelor două sarcini, o pace cu totul nouă, nestăvilită, cobora crescînd în ea neîncetat şi răzbătîndu-i în toată fiinţa o seninătate pe care nu şi-ar fi putut-o închipui vreodată. Nimic n-ar mai fi putut-o

distrage sau indispune pe Aura Cafanu, nici chiar acel soţ pe care doar cu numele părea să-l aibă. Uneori, noaptea, îi auzea zgomotul paşilor şi fojgăiala ca de duh al tenebrelor prin întunericul casei, încît aproape că nici nu ştiuse cînd îi făcuse copiii, pe zi ce trece tot mai străin de ei toţi. Pînă să rămînă gravidă a treia oară, orice se întîmpla în casa asta o făcea să palpite, atîtea lucruri rătăcite, şi pînă şi-o plăcintă arsă în cuptor o dădea peste cap de nu mai era bună de nimic o săptămînă încheiată. De-acum însă, fie că toate se legau de la sine, fie că-i rămîneau indiferente, nimic nu mai avea puterea s-o atingă. Această stare de beatitudine atinse apogeul în ultima lună a sarcinii, cînd gîndul că de astă dată va avea o fată începu să o urmărească tot mai îndeaproape. Şi-a dorit mult o fată şi înainte de a-l naşte pe Costel, şi cît îl purtase pe Mite, dar niciodată dorinţa nu i se preschimbase pînă într-atît în certitudine. Nu mai încape îndoială, va fi fată, şi îi va pune numele Nicole, cel mai îndepărtat nume pe care-l ştie, numele străbunicii din partea mamei…

Într-o zi îl întrebă pe Mite dacă se bucură că va avea o surioară. Răspunsul lui a debordat din toată ingenuitatea vîrstei sale de şase ani, se bucură foarte mult, pentru că va fi surioara lui şi o s-o mîngîie şi o să-i pună mîna la păsărică… Toată dispoziţia benefică, adunată de-a lungul perioadei de sarcină, se spulberă atunci instantaneu. Un val de repulsie şi spaimă o năpădi pe Aura Cafanu, simţind dintr-odată iminentă primejdia acestui incest, la care participa nemijlocit alături de fiica sa pe cale de a se naşte. Amîndouă deopotrivă erau mînjite. I se făcu rău, un rău intens, amestecat cu greţuri care o făceau să se simtă despicîndu-se şi rostogolindu-se în hăuri fără fund. Nu-şi amintea aşa ceva din experienţa primelor două sarcini. Avu totuşi puterea să-şi mustre aspru fiul, nu pentru ceea ce putuse să-i treacă prin cap, ci mai curînd pentru monstruozitatea pe care tocmai o săvîrşise, iar în zilele următoare îl pedepsi ca pe un om în toată firea, căruia în nici un caz nu-i putea fi mamă, evitîndu-l şi nemaiadresîndu-i nici un cuvînt. Cînd îşi luă seama, o cuprinse neliniştea faţă de acea infirmitate a fiului său. De bună seamă că era o infirmitate care trebuia cumva împiedicată să se dezvolte, stîrpită. Educatoarea de la grădiniţă i se plînsese deja în cîteva rînduri că joaca lui cu fetiţele întrecea adesea nevinovăţia jocurilor de copii. Acest copil o făcea de ruşine. Îl crescuse şi-l educase într-un mediu în care nici nu se putea face vreo aluzie la promiscuitate. E adevărat, de la copiii de pe stradă şi cei pe care-i mai invita pe la aniversările celor doi fii ai ei nu se putea aştepta la nimic bun. Însă Mite petrecea aproape toată ziua la grădiniţa partidului cu orar prelungit, iar vara în colonii la munte şi la mare, încît printre copiii vecinilor abia de scăpa sîmbăta şi duminica.

Aura Cafanu suspectă servitoarea şi o verifică discret cînd îi făcea baie şi îl îmbrăca, dar cum nu i se confirmară bănuielile, purcese la un

fel de interogatoriu, suficient de dur şi de răstit ca s-o facă pe biata fată de la ţară să izbucnească în plîns, înainte să-şi dea seama de ce anume vrea s-o învinuiască doamna Aura. Plînsul ei avu darul s-o înmoaie pe doamna Aura, ba chiar îşi făcu reproşuri pentru asprime şi mai cu seamă pentru felul în care era pe cale s-o înjosească pe biata fată. Compasiunea ivită instantaneu în sufletul ei o făcu să se descarce, mărturisindu-şi oful despre Mite. La rîndu-i, fata aceea de optsprezece ani, aflată în serviciul doamnei Cafanu de cîteva luni, îi făcu nişte confesiuni la care nu s-ar fi înduplecat în nici o altă împrejurare, fiindcă era o fată cuminte şi curată, cuminţenia şi curăţenia ei fiind tot ce avea mai de preţ şi întreg viitorul ei depindea de acestea. Îi spuse că şi ea se jucase astfel cu copiii de vîrsta ei, cînd erau foarte mici. Era un joc, o fi şi acum, de-a mama şi de-a tata, în care copiii îşi imitau părinţii. Nu avu puterea s-o liniştească pe doamna Aura experienţa pe care i-o împărtăşise servitoarea. Mite n-a avut cum şi unde să vadă aşa ceva, pentru a imita, iar fata degeaba îi spuse că ar fi fost de ajuns ca unul dintre ceilalţi copii de la grădiniţă să fi văzut pentru a răspîndi jocul. Nu, Aura Cafanu simţea că-i altceva cu Mite, ceva mult mai grav, ceea ce părea să-i confirme şi educatoarea, anume că fiul ei e singurul băiat de acolo cu astfel de apucături, anormale la vîrsta lui. Ori că e surprins prin boscheţii din curtea grădiniţei, ori că sîcîie şi bruschează fetiţele şi acestea vin şi se plîng educatoarei că Mite le trage chiloţeii şi le pune mîna la… Nu era nici pe departe pornirea de a imita, ci un instinct dezvoltîndu-se aberant, însoţit de o insistenţă ce reproducea prematur reacţiile pubertăţii. Era cum nu se poate mai rău, aşa încît Aura Cafanu l-a dus la cîteva consultaţii la policlinica de circumscripţie şi pe urmă la un medic mai bun, de la policlinica partidului.

Deşi mai crescuse, avea nouă ani acum, neliniştea mamei rămăsese intactă. Medicul îl făcu să se ruşineze, băgîndu-i mîna în chiloţi, după un chestionar amănunţit despre fetele de vîrsta lui şi despre actriţele de cinema pe care le admiră în taină şi discută despre ele cu prietenul său cel mai bun. Trebui să afle doamna Cafanu de la medic că are un copil ceva mai dezvoltat decît cei de vîrsta lui, ceea ce-i îmbucurător în definitiv. El nu vede de ce ar îngrijora-o comportamentul lui, cît de curînd el va fi un bărbat în toată firea. Cît de curînd? Îi apăruse deja o mică aură de cîrlionţi negri în jurul sexului care, prin dimensiuni şi aspect, părea într-adevăr ceva anormal pentru cei nouă ani ai lui. Se mai întîmplă, doamnă, spuse medicul, cam agasat de-acum de insistenţele doamnei Cafanu, care dorea, se pare, cu tot dinadinsul să-i găsească o boală şi un tratament pe măsură fiului ei. Unii se maturizează mai repede, devin adolescenţi cînd alţii nici n-au intrat în pubertate, îi mai spuse el. N-aveţi nici un motiv de îngrijorare.

Îngrijorarea Aurei Cafanu tindea să se asocieze şi cu faptul că Mite, în acei primi ani de şcoală, se vădea greu de cap şi plin de un dezinteres vecin cu inconştienţa unei vîrste mai mici decît cea pe care o avea, ceea ce parcă-i amintea vag de unele lucruri citite mai demult. Nişte cazuri de, şi în gînd se înspăimînta de acest cuvînt, neîndrăznind să-l pronunţe. N-avuseseră cretini în familie nici ea, nici Grigore, nu, asta în nici un caz... În scurt timp însă, toate motivele de îngrijorare pentru fiul mijlociu şi cel mare şi pentru orice din ceea ce o înconjura aveau să se spulbere de la sine, odată cu primul accident al lui Nicuşor, care a fost doar începutul unei lungi şi atroce pătimiri.

Reţinuse Mite de la mama, cînd vorbiseră despre o soră în locul căreia venise Nicuşor, în primul rînd că nu e voie. E un lucru urît şi grav, pe care îl condamnă toată lumea. Dintr-un instinct asemănător celui care-l făcea să se apropie de fetiţe la grădiniţă, tot atunci înţelese, de unul singur, că lucrurile pe care nu ai voie să le faci trebuie făcute luîndu-ţi unele precauţii care să înşele vigilenţa celor mari. Nu renunţase el la tentaţii mai puţin presante, să bea apă rece vara de la frigider, să se îndepărteze din faţa casei mai mult decît îi era permis, pîndind cînd mama doarme sau e plecată de acasă pentru scurt timp şi calculînd îndeajuns de bine pentru a reapărea la momentul potrivit. Aceste lucruri le făcea adesea şi-n vis, uneori visa şi o stradă unde umblau toţi oamenii mari şi copiii în pielea goală, şi el vedea mai ales femeile şi fetiţele, dar mai ales femeile. Asta se întîmpla în cu totul altă lume, fiindcă era ceva interzis, nici copiii şi nici oamenii mari nu fac asta. Nimeni în afară de el nu doreşte să vadă femei dezbrăcate. Dar cînd îl dusese mama la medicul acela care-l făcuse să moară de ruşine băgîndu-i mîna în chiloţi, el aflase deja. Se eliberase în vis, se eliberase în singurătatea aglomeraţiei unui vagon de tramvai, apăsat de pîntecul enorm al unei gospodine mustăcioase, în care se îndesase la rîndu-i cu o spaimă pe deplin conştientă de ceea ce avea să se întîmple, se eliberase apoi în deplina singurătate a camerei sale, sub masa la care îşi făcea lecţiile, în repetate rînduri şi luîndu-şi infinite precauţii pentru a nu fi surprins.

Deja încetase a fi un calvar, rămînînd o preocupare printre atîtea altele care nu-i lăsau timp pentru învăţat. Şi engleza încetă să mai fie un calvar, din momentul în care nu-i mai acordă vreo atenţie. Acum nu mai avea învăţător, avea profesori la toate materiile, precum şi o grămadă de colegi noi. Fetele nu arătau cu mult diferite de colegele de grădiniţă, iar pe el îl interesau profesoarele, şi cele în vîrstă, dar mai ales cele tinere. Deopotrivă îl interesau băieţii noi care apăruseră în clasă. Provocările lui presupuneau un anumit ritual, trebuiau să demareze cu un aer misterios către cei nou-apăruţi. Ceilalţi îl cunoşteau şi nu mai îndrăzneau să-l conteste. Trimitea prin clasă bilete şi avea, de-acum, o anumită experienţă în acest fel de a

coresponda şi o reţea bine pusă la punct. Prin vechii colegi din clasele primare, ele ajungeau în timpul orelor la destinatar, fără a fi interceptate de profesor. Aceste bilete sunau cam aşa: Te aştept în spatele şcolii, după ore, să ne batem. Winetu. Dacă sufli cuiva un cuvînt, eşti un om mort.

O dată a avut ghinion. Unul dintre biletele acelea a nimerit la profesoara de engleză. Cine-i cavalerul Par-dai-lan? silabisi profesoara, şocată de scrierea fonetică. Cineva spuse Cafanu în spatele lui, fără să se ridice şi refuzînd pe urmă să mai repete, în ciuda insistenţelor profesoarei. De bună seamă că-i era frică de cavalerul Pardailan, de căpitanul Fracas, de Cartuş, de Contele de Monte Cristo şi atîţia alţii pe care-i întruchipa una şi aceeaşi persoană. Profesoara îl puse atunci pe elevul Cafanu Dimitrie să traducă în engleză conţinutul biletului, repetîndu-i-l, de cîteva ori, cuvînt cu cuvînt. După ce un altul traduse în locul lui, elevul Cafanu fu plimbat prin toată materia predată de-a lungul unei luni de cînd începuseră învăţarea englezei. Se bîlbîia, se bîţîia, citea pe litere şi pe silabe, pronunţînd cum se scrie, nu ştia nici un cuvînt englezesc, îl încerca aceeaşi umilinţă la care-l supusese mama plimbîndu-l pe la doctorii care-l pipăiau şi-l întorceau pe toate părţile cu o osteneală şi o plictiseală ce semănau a dezgust. La fel de plictisită şi dezgustată părea şi această profesoară tînără, care uite că tot nu-i dă pace, şi parcă tot din pricina mamei, a insistenţelor ei deplasate care-l făceau să crape de ruşine.

Îi dădu nota şase. În împrejurări asemănătoare, altora le dăduse trei. Mite încă era în stare să-şi amintească. Îi spuse s-o trimită pe doamna Aura la şcoală, adăugînd că au fost colege, să nu se teamă adică. Dar ea a fost cea care părea să se teamă, cînd îi mai spuse că dacă mîine nu apare la şcoală, îi va face o vizită. Mite a aflat mai apoi despre vizita aceea, după ce împlinise doisprezece ani, pe care i-a aniversat sub cele mai bune auspicii, cu mulţi copii, vecini de pe stradă şi colegi de clasă, şi, ca niciodată, a fost şi tata lîngă ei. A aflat, mai mult a bănuit că vorbise mama cu profesoara de engleză abia cînd s-a hotărît să fie mutat într-o clasă de franceză.

*

Bisericuţa părea departe de casă, pentru că ajungeai la ea străbătînd cîteva străduţe scurte şi strîmbe, întortocheate, pe care Mite se rătăcise o dată, cînd era foarte mic. În spatele ei se întindea un mic platou cu iarbă, care era o fundaţie veche a unei clădiri dărîmate. Dedesubt era o pivniţă unde puteai intra printr-o uşă deschisă într-un zid de cărămidă devenită albă din pricina vechimii. De la poalele zidului înalt de un stat de om, pornea către cheiul Dîmboviţei, în

coborîş, o stradă lungă şi cu multe coturi.

Veneau pe platou mulţi copii de vîrsta lui Mite, pricăjiţi faţă de el, jerpeliţi, în hăinuţe cu poalele prea lungi şi cu mînecile suflecate, rămase de la fraţii mai mari. Pînă toamna tîrziu, alergau după minge desculţi, şi-i vedeai tot aşa leorbăind de zor prin iarba veştejită în mustul lapoviţei. Era un loc doar al lor, fiind ferit prin înălţimea sa şi prea îngust pentru cei mai mari. Singur Nene-Minele se amesteca printre ei ca măgarul între oi. Neavînd pe nimeni la cei cincisprezece ani ai săi, se oploşise pe lîngă preotul bisericuţei şi trăia mai cu seamă din pomeni, dintre toţi ceilalţi milogi femeile preferîndu-l pe el de departe, cu adevărat un suflet al nimănui şi o fiinţă a lui Dumnezeu, prin care mîncarea va ajunge sigur la morţii lor. Nene-Minele făcea curăţenie în biserică şi era cel mai în drept să aspire la postul clopotarului bătrîn, căruia îi ţinea adesea locul. El îi învăţase pe copiii de pe platou să-şi facă praştii şi cum să dea iama cît mai de-aproape prin stolurile de vrăbii poposite în pomi şi prin praful străzilor. Pe cele ucise şi rănite le lua doar el, le rupea capetele şi le păstra în buzunare, iar uneori îi trimitea să adune cioturi uscate de sub pomii din curtea bisericii şi scîndurele putrede şi albite de sfărîmătură de mortar din pivniţă, pentru a face focul ca să frigă brabeţii; atunci le dădea şi lor, era bună carnea de brabete, dar cînd vînatul era prea puţin, cum se întîmpla cel mai adesea, îl păstra numai pentru el, pentru ciulamaua de brabeţi de diseară.

Pivniţa o exploraseră de-a fir a păr în lumina razelor de soare prăfuite ce pătrundeau înăuntru, la diferite ceasuri din zi, prin toate spărturile şi prin gaura îngustă a uşii ce-şi păstrase uşorii. Uneori aprindeau focul în colţurile întunecoase, închipuindu-se într-o peşteră din care foarte repede îi izgonea fumul. Vara mîncau acolo tot ce puteau aduce de pe acasă ferindu-se de părinţi, felii de pîine pe care le udau şi presărau zahăr deasupra, cîte un colţ de brînză şi din brabeţii vînaţi pentru Nene-Minele cînd le mergea din plin. Se simţeau ca într-o locuinţă numai a lor, unde povesteau filme şi despre cei mari, părinţi şi fraţi, unde fumau, iar în mai multe rînduri Nene-Minele le arătase cum se masturbează. Unii încercaseră chiar să-l imite şi abia dacă reuşeau. Cel mai reţinut, cînd ajungeau în această fază a jocurilor lor, îl găsea Nene-Minele pe Mite, şi-l mai stîrnea şi faptul că era cel mai răsărit dintre toţi. Într-o zi îl îmbie cu un pumn de mărunţiş, cîţiva de douăzeci şi cinci de bani şi mai mulţi de zece şi de cinci bani galbeni, doi lei şi zece bani, ca să mi-o iei la labă. Nene-Minele avea o figură prelungă, trasă, ca de lapte brînzit, murdară şi cu tuleiele buboase. Şi cea mai vagă curiozitate i se stinsese lui Mite sub dezgustul pe care-l deştepta acest chip, încă de cînd Nene-Minele se tot opintea să le arate ceea ce el ştia de o vreme. Cînd spuse că nu, înspăimîntat şi ieşind din pivniţă făcînd cîţiva paşi şovăitori îndărăt,

se făcu foc Nene-Minele. De bună seamă că o să-l silească, dar spaima lui Mite se risipi instantaneu afară, lîngă zidul pivniţei, simţindu-se apucat de umărul cămăşii cu o îndîrjire ce era chiar dorinţa lui Nene-Minele din acel moment. Avu timp să vadă că Nene-Minele era încă descheiat la pantaloni, dar n-o mai avea afară. Era înalt Nene-Minele şi-l silea să se aplece şi el cedă o secundă, doar cît să-şi poată lua avînt şi să zvîcnească, izbindu-l cu osul frunţii în capul pieptului. Nene-Minele îi dăduse drumul de mai bine de un minut, se sufoca, deschidea gura după aer şi se chircea sub zid şi se ridica mergînd împleticit şi bulbucînd ochii spre cer.

Se lăsase frigul, dar ei încă se jucau pe platou. Înainte şi de engleză, şi de franceză, înainte de conturile de reglat cu noii colegi din clasa de franceză în care fusese mutat la o lună după începerea şcolii, trebuiau limpezite relaţiile cu Nene-Minele.

Nene-Mineleeee, cît îmi dai să ţi-o iau la labă?! – astfel suna strigătul lui de luptă şi, ca din fuga calului, îi sărea în spinare ori i se agăţa de gît şi se prăvălea cu el la pămînt, răsucindu-l ca pe un animal pe care vrei să-l tai şi potrivindu-l cu faţa în jos, pentru ca el împreună cu ceilalţi copii să-i întoarcă buzunarele pe dos. Dar Nene-Minele nu mai avea nici cinci bănuţi. Nene-Minele-la-ba-giu', Nene-Minele-te-be-cis-tu', strigau copiii ritmat, în cor, în jurul lui. De la părinţi şi de la femeile ce-i dădeau pomeni auziseră că Nene-Minele fugise de la un sanatoriu TBC în mai multe rînduri şi că ar umbla după el cu miliţia cei de acolo.

Foarte repede însă, deveneau din nou tovarăşi buni şi se adunau într-o armată care să vîneze cît mai multe vrăbii, poate şi-un guguştiuc, pentru care Nene-Minele îi răsplătea descuindu-le ghereta clopotniţei şi lăsîndu-i să tragă clopotul.

*

A fost, totuşi, o vreme cînd ei s-ar fi putut considera, pe bună dreptate, copii de ştab. Însă, foarte de timpuriu, Grigore Cafanu a început să se răcească de cei trei fii ai săi. A ajuns un ştab de capul lui – o specie destul de rară în vremurile acelea cînd, de la ministru la gestionar, toţi îşi trăgeau neamurile pînă la a şaptea spiţă după ei. Aşa se face treaba, ba la o adică tot aşa se şi poate duce de rîpă. Păi, la un caz de Doamne fereşte, tăticuţului nostru nu i s-ar fi putut reproşa, nu i s-ar fi putut scoate pe nas chestia aia cu nepotismul. Nu se face sîngele apă, aşa-i, da' pînă la urmă sîngele ăsta poate să ţină şi de sete, şi de foame. Toţi trei au fost siguri de asta, cînd a năvălit peste el ca o lepră America frăţiorului nostru, fixîndu-i definitiv certitudinea unei teribile mîrşăvii şi-a unei trădări pe faţă. Păi a băut şi el ce-a băut

toată viaţa lui şi-acuma i-a ieşit prin piele. Ar fi băut el şi sîngele nostru, după lovitura pe care i-a dat-o frăţiorul nostru Nicuşor. Mai apoi şi-a mai revenit cît de cît, dar noi de amar de vreme nu mai aveam nici în clin, nici în mînecă cu fiii de ştab. Ba au fost destule momente cînd anevoie ne-am fi putut numi fiii lui, ai tăticuţului nostru.

Şi totuşi ei au crescut cu servitoare şi maşină la scară, chiar dacă n-au avut timp să se simtă prea deosebiţi pe străzile din împrejurimi, pline de familii proletare şi mai ales de familii de ţigani măturători pe stradă şi lucrători la spaţii verzi. Ale lor erau străzile acelea împletite tot mai strîns, ca nişte maţe prea îndesate şi gata să plesnească, înspre buricul oraşului. Casele naţionalizate, bătînd către suta de ani, multe atinse de o paragină cruntă, cîrpită pe alocuri cu vagi încercări de renovare, năşteau viaţa cu pulsaţia ei păstoasă şi hurducăită şi făceau viaţa să fie asemenea lor, nişte cocote deşelate şi împopoţonate strident cu balcoane de fier forjat cojit de rugină şi pe faţade înflorind arabescuri buboase şi prăfuite, iţite printre hărţi mari de igrasie, încît te-ai fi codit la o adică să ieşi în lume cu paparudele astea amarnic fardate, rufoase şi trăsnind a rîntaşuri şi sudoare dospită. Totuşi, ele ţineau de cald, te primeau în camere încă bune, de cărămidă, cu duşumele vechi, dar sănătoase, şi sobe mari de teracotă, lemne şi cărbuni să fi fost. Erau – nu erau, dar pînă o da colţu' ierbii nu era niciodată cine ştie ce, şi o lumină nouă scălda atunci destule vile mai acătării, ca aceea în care stătea şi familia Cafanu, ocupate îndeobşte de foşti proprietari deveniţi chiriaşi într-o cameră din fosta lor casă, avocaţi pensionari, profesori universitari, ofiţeri din alte vremuri şi printre ei activişti tocmai avansaţi în funcţii şi-n noul domiciliu pe termen nedeterminat şi aşteptînd de pe o zi pe alta să se elibereze ceva la şosea.

Adesea, ei erau duşi şi aduşi de la şcoală cu maşina ziarului. Ce-i de ţinut minte de atunci e că Pobeda aia le aparţinea cu tot cu şofer, pentru mers la şcoală şi pentru cumpărăturile pe care le făcea şoferul împreună cu servitoarea, pentru orice şi la orice oră din zi şi din noapte, tovarăşu' şef redactor. Misiunea tăticuţului nostru era un ditamai cotidianul central, cu trei ediţii zilnice, dar ale cărui zile au fost numărate. Îi zicea *Vremuri Noi* sau *Zori Noi*, dacă nu cumva *Spaime Noi*, prea puţin a durat ca să ne mai putem aduce aminte. Sigur e că tăticuţul nostru l-a înfiinţat şi a fost o misiune pe care singur şi de capul lui şi-a asumat-o de la cap la cap şi tot el l-a şi desfiinţat cînd şi-a aranjat locul în minister. Cu vremea, am fost din ce în ce mai convinşi că tăticuţul nostru a inventat în întregime şi de-a fir a păr toată chestia asta, îl duceau mintea şi priceperea, ţinîndu-se permanent aproape, acolo-n capul trebii, de unde destui cădeau de nu se mai vedeau, dispărînd pe capete, de parcă nici n-ar fi fost. Căci n-a

fost nici pe departe un ageamiu tăticuţul nostru, nici vreun idiot sau cabotin, cum mai eram uneori tentaţi să credem, dacă nu cumva chiar o fi avut steaua lui norocoasă.

A venit în sfîrşit o vreme cînd doar frăţiorul nostru s-ar mai fi putut considera, cît de cît, fecior de bani gata, avînd nas pentru unele hatîruri în contul căzăturii de la etaj şi al tumorii lui, despre care ştiam că n-a lipsit mult să-l cureţe. Pobedei îi luase locul o Dacie neagră de serviciu, alături de care apăruse o alta, albă, proprietatea tăticuţului nostru, pe care o conducea chiar el. Frăţiorul nostru Nicuşor avea să fie pricina schimbării Daciei albe cu o superbă Lada combi, una dintre primele apărute atunci pe străzile oraşului. Chiar înainte de a-şi depune cererea de emigrare, el deja prinsese obiceiul să se folosească de maşină în escapade de o zi sau două, cu tovarăşi de-ai lui avînd aceleaşi gînduri de plecare şi trădare, orientîndu-se după cum tăticuţul nostru lipsea de acasă şi smulgînd consimţămîntul tacit şi înspăimîntat al mamei. Ba pleca şi fără să ţină cont de nimeni şi de nimic, şi bineînţeles că n-avea carnet, iar de-acum prinsese şi gustul băuturii, pe care o simţea ca fiind cel mai bun medicament pentru boala lui de cap. Avea şaisprezece ani cînd, după o tamponare şi o răsturnare la Predeal, Dacia albă a tăticuţului nostru a avut de suferit atît cît să nu mai poată fi reparată pentru a fi vîndută, încît tăticuţu' nostru a trebuit să se facă bani pentru Lada cea nouă, fiindcă fără maşină oricum nu putea. Frăţiorul nostru, cu picioarele fracturate şi patru coaste rupte, era de-acum obişnuit cu ghipsul şi intervenţiile chirurgicale multiple şi în regim de urgenţă. De timpuriu şi-ntr-un răstimp de vreo zece ani, el avusese şaptesprezece fracturi mari de oase şi opt mai neînsemnate, douăsprezece rupturi de muşchi şi ligamente şi cîteva vătămări de organe interne, fusese operat de douăzeci şi trei de ori şi stătuse, cu totul, în ghips mai bine de trei ani. Poate că toate astea nu l-au afectat nici pe departe cît hotărîrea tăticuţului nostru de a nu-i mai da bani cîţi cere, cum fusese învăţat, şi bineînţeles că de plimbări cu maşina nici nu mai putea fi vorba. Nu prea mai avea ce face pe aici frăţiorul nostru, astfel că gîndurile sale la plecarea în State au început să prindă contur.

Cam pe atunci a dispărut frăţiorul nostru Mite. Noi îl ştiam în armată, dar uite că n-a dat pe acasă în vreo permisie şi nici nu ne-a scris. La mai bine de un an, după ce făcusem socoteala că ar fi trebuit să se lase la vatră, el încă nu apăruse. Ne-au povestit nişte cunoscuţi că l-au văzut prin oraş. Ei l-au găsit foarte schimbat, şi nu în bine. Spuneau că ar locui într-o comună ori sat, pe şoseaua Olteniţei. N-au reuşit să afle precis unde anume, fiindcă el se grăbea, avea tren peste puţin timp şi venise de fapt în oraş după tîrguieli. Tîra după el un sac cu pîini, glasu-i duhnea a alcool ordinar, puturos, amestecînd nume şi date şi întîmplări într-un talmeş-balmeş dezlînat, cumplit, încît nu

arăta deloc întreg la minte, şi jerpelit, şi murdar, fără a se sfii deloc, ai fi zis că dintotdeauna fusese aşa, ori poate nici nu era frăţiorul nostru Mite. Cine mai avea timp să cerceteze? Tocmai ieşit din studenţia lui prelungită şi deopotrivă concentrată, frăţiorul nostru Costel se înhămase la ratele apartamentului proprietate personală în care se mutase cu Gina lui. Doar frăţiorul nostru Nicuşor rămăsese cu bătrînii în cele patru camere ale apartamentului din vilă. În primăvara anului următor, vila aceea şi altele două, vecine, au intrat în zona de demolare. A fost gîndul bun al mamei că nu i-a scos pe nici unul din spaţiu şi a plătit pentru ei, în continuare, cotele de chirie şi întreţinere, şi astfel Costel Cafanu şi-a recuperat banii daţi în avans şi ratele plătite o jumătate de an, obţinînd un apartament identic, cu chirie la stat, în urma demolării. Întors din armata sa prelungită cu un an şi jumătate de căsătorie în comuna Perţihani, aflată la jumătatea liniei spre Olteniţa, Mite avea să găsească la maică-sa cheia unei garsoniere pe care nu mai avea decît s-o mobileze.

Garsoniera lui Nicu şi azi îşi aşteaptă locatarul înscris în contractul de închiriere. Profesoara de limba română şi franceză Aura Cafanu va fi mereu la zi cu datoriile la ICRAL şi la administraţia blocului, şi pe singurul scaun, drept mobilă acolo, ea va sta săptămînă de săptămînă, cîte două ceasuri, aşteptîndu-şi fiul cel mic într-o casă a lui în care el n-a stat niciodată şi pe care n-a vrut nici măcar s-o vadă. Nimeni n-a putut mai apoi să pătrundă în acel domeniu al ispăşirii. Costel n-a putut să-i smulgă cu nici un chip cheia ca să-şi înjghebe acolo un cuib tihnit pentru studiu şi pentru viaţa lui extraconjugală. Nici Mite n-a putut-o înduioşa, ca să obţină un apartament cu două camere în schimbul celor două garsoniere, a lui şi a fratelui său din America.

Primise paşaportul de două luni cînd maică-sa a plătit devizul contractului şi branşarea la reţeaua electrică, dar prea departe de el se puneau toate acestea la cale. Florin şi Nelu prinseseră să-l asalteze cu puteri noi, aflînd din scrisori că mult n-ar mai fi fost. Promisiuni, poveţe, îndemnuri, dar nu mai mult de atît. A apucat să le ceară şi lor bani de avion, şi pentru ei ar fi fost taman nimic, însă uite că nici măcar ei nu se prea îndurau cînd era să se caute în buzunare. Deşi neînfrînt în mîndria lui asprită şi de aşteptare, Nicolae Cafanu trecu prin momente deloc uşoare cînd se cam perpeli pe lîngă taică-său, care avea o sumedenie de motive pentru a nu se lăsa convins. Drept e că frate-său Mite nu avea cum să-l ajute. Şi atunci, şi toată viaţa lui, acesta a dus-o de azi pe mîine, şi aproape neavînd nici el habar cum, prin fabrici, şantiere şi ferme, sau liber ca pasărea şi parcă mai mult cu aer hrănindu-se, bietul de el. Frate-său cel mare poate ar fi avut, deşi prea bine nu stătea nici el, şi nu-i cădea deloc uşor să investească leafa pe patru luni în nişte fantasme de boală încă şi mai periculoase

decît atîtea accidente de cîte avusese parte fratele lui şi care, de bună seamă, îl vor răpune. Socotea prea de ajuns că-i mai dădea cîte o sută-două, cînd Nicu îi cerea cu mare strîngere şi părînd a se umili peste măsură. Nevastă-sa, o femeie oricum mai scuturată, cam strîmba din nas şi părea ajunsă la capătul răbdării cînd Costel nu se putea abţine să nu promită că o să se împrumute, o să facă el rost pînă la urmă pentru nenorocitul ăla de bilet de avion. Însă mai degrabă dădea de înţeles că n-are nici o putere, adică nici pomeneală, căci punea totul la cale cînd era şi Gina de faţă, între şase ochi, toată tevatura amplificîndu-se pînă într-atît, încît rolul său să devină din ce în ce mai neînsemnat, pe măsură ce trecea lună după lună şi ştampilele vizelor de prelungire umpleau foile carnetului acela cu scoarţe maronii, în care nimeni nu mai credea. Îi trece… Toţi ajunseseră să accepte, într-un acord tacit, că în cele din urmă o să-i treacă.

Costel îi făcu semn lui frate-său, arătînd cu ochii spre sticla goală iţindu-se printre caiete de teză, pahare şi punga ruptă şi plină de firimituri de biscuiţi, într-un moment cînd nevastă-sa, distrasă, purcese din nou să-şi contemple burta. Să-l ajute adică într-un fel, pentru încă o sticlă, şi să nu se gîndească, n-o va plăti tot el. Nu le e prea bine nici lor, îşi spuse Mite, pentru a doua oară în seara aceea. Se fereşte de ea, să nu bea, să nu cheltuiască, ori nu vrea s-o supere tocmai acum. Ştiu ei ce ştiu, dar Mite habar n-are. Nu l-a ştiut niciodată pe frate-său înverşunat pe băutură.

— Eu am zis atunci c-o să-i treacă, spune Costel. Obligat-forţat. Oricine pătimeşte chestii din astea, cu vreo femeie sau o idee, cu fuga de mizeria asta cu care ajungi pînă la urmă să te împaci. O împăcare tot vine de undeva, şi de unde te-aştepţi, şi de unde nu te-aştepţi. Trebuie, dacă nu-ţi iei zilele singur…

Mite îi ia vorba din gură:

— Eu am să cobor să mai iau o sticlă.

— Păi n-a fost destul? încercă Gina să aplaneze. Mai e şi mîine o zi. Mai bine să vă fac o cafea.

— Păi să nu ne luăm zilele singuri, cumnăţică.

— Mare scofală.

— Şi ceva tot trebuie să facem în bafta şi sănătatea nepoţelului meu din burta ta.

Au făcut întocmai, şi au mai trăncănit o vreme despre frăţiorul lor Nicuşor, a cărui împăcare a trebuit să vină de atît de departe.

Ce a simţit ea pînă la epuizare timp de doi ani şi ceva, anume că agonia aceea nu se va fi putut lungi la nesfîrşit fără să însemne moarte sigură cît de curînd, o fi fost pe cale de a se înfăptui. Atunci a fost cînd Aura Cafanu a făcut un împrumut de douăsprezece mii de lei la reciproc, pentru biletul de avion şi toate cheltuielile necesare plecării.

A sosit şi ziua. El îşi luase bilet şi-şi cumpărase o geantă de voiaj

încăpătoare, din pînză de cort, în care a pus nişte perechi de chiloţi, maiouri, şosete şi două tricouri, toate noi, din îmbrăcămintea lui neluînd decît puloverul, blugii şi canadiana care le-avea pe el. N-avea de ce să se-ncarce cu bagaj. Dar mai era şi imboldul nedesluşit din el, de a porni de la zero pentru a ajunge la realizări fabuloase. Era tot ce avea la-ndemînă în acel moment. Şi ce-i veni lui, că a umplut geanta cu medicamente de tot felul. Piramidoane, aspirine, antinevralgice, un braţ de testele, şi cutii şi borcănaşe cu ampicilină, tetraciclină, scobutile şi papaverine şi cîte or mai fi fost, cu care a umplut trei pungi mari de plastic. Asta pentru că-i mai rămăseseră nişte bani după ce cumpărase biletul şi făcuse praf trei mii cu fraţiorii lui şi tovarăşii lui, ca pentru ultima oară, dacă nu cumva, cine ştie cum, se vor întîlni acolo, căci toţi rumegau perspectiva, ba cîţiva aveau depuse cererile şi aşteptau de pe o zi pe alta paşapoartele. Şi se mai gîndise el că vreo brînză tot ar face cu hapurile alea, dacă s-ar întîmpla acolo, prin străini să-l trădeze tumoarea ori corpul său plin de tăieturi şi cusături vechi din creştet pînă-n tălpi. Dintre atîtea sfaturi ce-i împuiaseră capul reţinuse în primul rînd că medicamentele şi doctorii sînt foarte scumpe acolo şi dacă apuci să ai nevoie e nenorocire, mori cu zile şi mai mult nimic, iar el se învrednicise s-o ia de bună, chiar şi fără ca maică-sa să-i fi sugerat ceva în acest sens.

Toţi îşi vor fi amintit de-a fir a păr dimineaţa aceea de februarie, o zi de miercuri însorită şi cu ger uscat, străbătută de convoiul ca de înmormîntare, răsfirat şi nemaipridiind să se strîngă spre începutul unui drum pe care mulţi îl vedeau fără întoarcere. Atunci a fost cînd Aura Cafanu i-a cerut pentru ultima dată fiului ei să rupă paşaportul, şi unii au întors capetele dezaprobator, în vreme ce alţii s-au repezit s-o împace şi să o încurajeze, îndemnînd-o să vadă şi partea bună a lucrurilor. Pînă la urmă va fi trebuit să accepte că s-a dus copilul în lume să-şi caute norocul pe care în nici un caz nu-l va găsi aici.

Pînă şi Dorina, care a stat atît de mult lîngă fraţiorul nostru Nicuşor în vremea din urmă, i-a spus mamei că acum nu mai are rost şi poate că-i mai bine că s-a întîmplat aşa, care asta ştim toţi cît a fost împotrivă şi cît s-a zbuciumat. Ea încă de-atunci avea posibilităţi, deşi nu era decît cu vreo trei ani mai mare decît fraţiorul nostru. Lucra în comerţ, deja începuse să-i meargă ca-n brînză, şi totuşi n-a vrut să-i dea banii de drum. Eram şi noi, şi mama de faţă cînd a spus că n-o să plătească pentru a-l pierde pe fraţiorul nostru, asta în ruptul capului, şi ar fi un blestem şi nu şi-ar ierta-o în veci. Dar uite că pînă la urmă lucrurile s-au potrivit în aşa fel încît mama noastră a trebuit să plătească. Parcă-i vedeam durerea potolindu-i-se în vreme ce toţi roiau în jurul ei, şi naşa Mioara, care l-a botezat pe fraţiorul nostru, că nu-mi spune tu mie că şi aici ce dracu' să fi făcut decît să-şi pedepsească tinereţile, şi Gina şi Cristina şi Laura şi o sumedenie de neamuri şi

vecini şi prieteni şi cunoscuţi de care abia de ne mai aduceam aminte, că aia e, doamnă profesoară, în ziua de azi doar să ne pară rău unora de alţii şi mai cu seamă de tineri să ne pară rău, fiindcă cei mai în vîrstă au apucat vremuri şi mai aşa, şi mai aşa, da' parcă tot n-a fost atît de rău ca acum, şi la ce să fi stat el aici să tragă targa pe uscat şi doar vedeţi cum e, tot mai rău, parcă şi-a făcut Cel Rău casă aici şi a prins rădăcini şi nu-l mai poate alunga nimeni, de nici nu-ţi dai seama unde-o să ajungem, şi dumneavoastră la ce vă mai faceţi atîta sînge rău dacă Nicuşor a reuşit să scape şi mai rău e de noi aici.

*

După ce a nins, au fost din ce în ce mai puţini pe maidanul bisericuţei. N-aveau haine groase, dar mai ales n-aveau cu ce se-ncălţa. Apoi a început să viscolească. Spre primăvară avea să audă Mite că în timpul viscolului Nene-Minele a fost găsit fără suflare în altar, răpus de boala lui de plămîni, în apropierea unui Iisus răstignit, de ipsos, care-i semăna foarte mult în acea dimineaţă geroasă.

Vila în care stăteau se afla pe o ridicătură. De la geamul camerei lui Mite, de la etajul trei, se vedea tălăzuirea de acoperişuri de ţiglă şi tablă străbătută de frunzişuri alternate cu ziduri de cărămidă şi faţade tencuite în culori palide, coşcovite şi afumate. În stînga, îngrămădirea de case era tăiată de cheiul larg al Dîmboviţei, şerpuit larg pînă în zarea unde se distingeau în zilele senine turlele Mitropoliei ivite dintr-o mare de verdeaţă şi foişoarele Aşezămintelor Brîncoveneşti. Acolo îi spusese mama că l-a născut, şi frăţiorii lui s-au născut tot acolo. De-acum, viscolul ştersese întreaga perspectivă şi abia de se mai zăreau rarii trecători de pe stradă. Convulsiile şi vuietul învîrtejit al furtunii de zăpadă sporeau din clipă-n clipă, susţinînd şi amplificînd neliniştea lui Mite. Pe masă erau împrăştiate caiete şi cărţi, şi aşternuturile se ghemuiseră mototol în mijlocul patului, şi peste tot pe jos şi pe scaune, înşirate pulovere şi pantaloni. Uneori servitoarea apărută de curînd, o unguroaică blondă, osoasă şi micuţă, cu un aer amintindu-i de un cîine alb ce se ataşase de copii pe maidan, venea să facă ordine în cameră şi cînd era el aici. În cîteva rînduri, intrase peste el în baie pe cînd făcea duş. Mormăia un fel de scuză înjumătăţită, cotrobăind prin coşul cu rufe murdare. N-avea de unde să ştie, vezi, că el nu mai era chiar copil, încît îşi făcuse şi el o vreme de lucru pe lîngă geamul camerei ei de la demisolul vilei. Ea o rupea destul de anevoie româneşte şi această pîndă reciprocă, aproape mută, se isprăvi după cîteva săptămîni. Într-o zi îi găsi în bucătărie pe ea şi pe tata vorbind în şoaptă parcă şi vedea că stau cu coatele sprijinite pe masă, şi chipurile lor erau foarte apropiate şi păreau că se înţeleg de minune.

Îşi aminti că tata începuse să vină mai devreme acasă în ultima vreme, avînd parcă intenţia să-l constrîngă să se apuce de învăţat după ce vine de la şcoală, şi de cîteva ori îl certase pentru dezordinea din cameră. Acum însă, arăta într-o cu totul altă dispoziţie şi, totodată, încurcat cînd îl văzu apărînd în uşa bucătăriei, ca şi cum fusese surprins într-o postură pe care Mite o intui numaidecît. Unguroaica a fost cea care l-a scos din încurcătură, spunînd în dialectul ei româno-maghiar imposibil, ce-i părea familiar lui tata, că domnu' să-i dea bani lui Mite să se ducă la film, la Tomis, unde au băgat un film nou, frumos, cu Belmondo, l-a văzut ea ieri… Iar tata-i traducea în timp ce se căuta de bani, şi Mite nu putea să nu se bucure că scăpase şi de lecţii, şi de sîcîiala că nu e ordine în cameră şi, ca niciodată, primi douăzeci şi cinci de lei şi pentru film, şi pentru bomboane, şi pentru tot ce-ar fi vrut. Tata-i fricos de felul lui şi, pe lîngă asta, are tot felul de pretenţii absurde şi răbufniri nefireşti. Face crize de furie mai ales cînd aude de notele proaste şi-l bate cu cureaua. Cînd îl bate, Mite îl simte fricos şi vrednic de dispreţ şi neînstare de nimic bun. Chiar dacă cei de pe stradă îl salută cu să trăiţi şi el li se adresează cu mata, el e laş şi slăbănog şi Mite nu poate discuta cu el nimic din ceea ce îl interesează, despre filme şi oamenii din cartier, despre boxeri şi fotbalişti. Tata nu se pricepe, lui nu-i plac lucrurile astea şi, pe urmă, el are foarte puţin timp şi Mite îl vede aproape doar atunci cînd îl încinge cu cureaua. Tata face un ziar pe care Mite nu-l citeşte şi pe care nu-l prea citeşte nimeni dintre cei pe care-i ştie Mite.

Unguroaica începu să-i stîrnească un soi de repulsie înrudită cu cea încercată în preajma lui Nene-Minele. Presimţea unde ar fi fost capătul pîndei lor reciproce din faptul că ea e pentru tata şi parcă aidoma lui. Pe urmă văzu că aidoma lor sînt şi mama, şi meditatorul de engleză pe care i-l adusese pe cap după ce trecu la o clasă de franceză.

Cînd a venit de la şcoală în ziua aceea, a găsit uşa încuiată şi a sunat lung şi pe urmă a aşteptat pe treptele de la intrare. Îi era prea foame ca să se ducă direct pe maidanul bisericuţei şi nici la geamul unguroaicei nu se simţea nici o mişcare. I se dăduse liber probabil, şi totuşi cineva era acasă, el avea cheie, dar uşa era încuiată pe dinăuntru cu siguranţa yalei. Trecu aproape o oră pînă veni mama şi-i deschise. A vrut să se ducă direct la bucătărie să mănînce, dar mama îl trase în casă să i-l prezinte pe meditatorul de engleză. De la bun început nu i-a plăcut deloc individul acela grăsuţ şi sclivisit, mai tînăr decît mama, pe care n-avea cum să-l vadă separat de chinul învăţării acelei limbi de care se crezuse definitiv scăpat. Cînd i-a întins mîna, el i-a întors spatele şi s-a dus la bucătărie, iar mama îl scuză că-i este foarte foame. Veni apoi după Mite, ce-s aerele astea, omul a venit să te ajute, ce impresie o să-şi facă?, iar el îi spuse că-i e foame şi am

aşteptat o oră afară pe trepte pînă… pînă… Mama îl fulgeră cu o privire rea, nicidecum intimidată, stăpînă pe situaţie şi stăpînă şi pe el şi-i spuse să se gîndească serios dacă vrea sau nu vrea să înveţe, dacă vrea sau nu vrea să ajungă ceva în viaţă, dacă vrea chiar să fie ca Nene-Minele, Colivarii şi toţi ceilalţi pe care-i vede zi de zi perindîndu-se pe la birtul lui Séver… Suna ca un avertisment plin de o neîndurare ce nu-i prea stătea în fire mamei şi care îl stîrni s-o înfrunte, spunîndu-i pe un ton ridicat să-l lase să mănînce. Mama începu să tremure şi ieşi din bucătărie. În timp ce mînca, el încercă să se gîndească serios dacă vrea sau nu vrea, ce vrea de fapt. Sigur n-ar vrea să semene nici cu mama şi nici cu tata, şi nici cu servitoarea unguroaică şi nici cu meditatorul de engleză, pe care reuşi să-l facă să se lase păgubaş după prima lecţie. El nu va fi niciodată ca ei pentru că ei, sînt foarte urîţi şi foarte fricoşi şi va trebui să fugă pentru a nu începe vreodată să le semene.

Viscolul pe care-l vedea afară îi sporea neliniştea, şi dorinţa de a fugi îl copleşea parcă mai tare ca oricînd şi uite că nu putea să iasă cu sania pe un prăpăd ca ăsta. Va trebui să aştepte pînă se mai linişteşte. În alte dimineţi, mereu e primul afară cu sania. Lasă manualele de engleză şi franceză şi tot restul vraişte pe masă. Pînă spre prînz, cînd trebuie să se ducă la şcoală, apar puţini copii cu săniile. După prînz li se alătură alţii, şi mai mici, şi mai mari decît Mite, şi el rămîne uneori cu ei. O dată la trei-patru zile nu mai dă pe la şcoală.

Te poţi da cu sania un kilometru şi mai bine pe mai multe străzi, coborînd în pantă spre cheiul Dîmboviţei. Dar acum, viscolul l-ar lua pe sus, l-ar ajuta să fugă, poate, într-un loc unde nu va mai trebui să-i vadă. Viscolea atît de amarnic, încît el ştia că negreşit va fugi. Îi va da pe ei afară din el, ca pe ceva care nu-l lasă să trăiască, şi nu mai putea zăbovi nici o clipă în acest loc. Ieşi în fugă cu sania, trăgînd-o după el şi trîntind-o zgomotos cu tălpicele de ţeavă pe cimentul treptelor. În sfîrşit, va scăpa.

Coborî pe sanie strada pustie în pantă, prea încet, din pricina vîntului izbindu-l în faţă. Coti pe altă stradă, iar vîntul, bătîndu-l dintr-o parte, părea să-i înlesnească alunecarea. La capătul străzii, panta se termina. De aici trebuia să urce, trăgînd sania după el. În locul acela ningea liniştit. Viscolul contenise, ba nu, îl izbi în faţă după primii paşi de urcuş, trîntindu-l în zăpadă. Se ridică şi faţa îi luase foc de la vînt şi zăpadă şi atunci se auzi strigat prin vaietul apocaliptic. Nu era numele lui, nu era nici un nume, dar ştia că lui îi e adresată chemarea.

Nu o văzuse niciodată pe femeia aceea blondă, îndoliată, dar o recunoscu numaidecît, pentru că fuga lui începea de la ea şi ea era un îndemn de a nu se opri nicicînd şi de a nu se uita după ce lasă în urmă. Ea îi luă sania şi i-o băgă în curte şi-i dădu un bidon de tablă

pentru gaz. El ştia unde-i găzăria, la două staţii mai sus de cinematograful Tomis, lîngă şina de tramvai, deasupra unui WC public subteran. Mai era o găzărie la capătul tramvaiului, la Sfînta Vineri, dar pînă la aceea era mai mult de mers.

Cînd nu era coadă, nu-i lua mai mult de zece minute. Pînă la găzărie şi înapoi tot într-o fugă o ţinea. Ajungea lac de transpiraţie, cu bidonul vărsat jumătate pe drum şi gata să i se verse şi sufletul din el.

— Da' fugişi, Miteluş. Ţi-era frică să nu mă fure cineva de aici, să nu te lase fără Colivăreasa ta, nu-i aşa că-ţi era frică? Să nu mă hărtănească leprele cu cuţitele, cum s-au tot lăudat. Ţi-ar părea rău de mine, ai?

— N-ar avea de ce să-mi pară rău, ţi-am spus de atîtea ori. Amîndoi Colivarii vor fi morţi cînd vor încerca să se atingă de tine. Atunci eu îi voi ucide cu propriile lor cuţite, pentru ca toată lumea să ştie pentru ce i-am ucis…

— Ştiu că tu mă aperi, spunea Colivăreasa, deloc tulburată de adevărul spuselor acestui băiat de doisprezece ani, voinic cît unul de şaisprezece. Apoi cădea pe gînduri: tu mă iubeşti şi tu ai să le pui pielea-n băţ într-o bună zi şi atunci o să putem ieşi în lume… Şirul gîndurilor ei aici se tulbura. Ea ştia că viitorul nu trebuie răscolit. Încuie uşa acum aşa, răsuceşte de două ori, să nu intre Colivarii peste noi.

Spuza din sobă murise peste noapte, cît ea fusese de serviciu la Fabrica de Pîine, dar cutia de tablă din faţa sobei era plină de lemne avînd încă urme de zăpadă, pe care le adusese el. Avea alături un vraf de ziare, pe care ea le cumpăra special pentru aprinsul focului, de cinci lei *Zori Noi*, şi cu unul întreg, de şaisprezece pagini, stropit bine cu gaz, chiar şi cu lemne ude, el reuşea să aţîţe focul, în timp ce ea se schimba lîngă el de veşmîntul de doliu. Înfrigurată, lua repede pe ea un capot şi abia dacă apuca să scoată din plasă pîinile aburinde şi ouăle şi untul împachetat într-o bucată de hîrtie groasă, pe care le aducea în fiecare dimineaţă de la fabrică, că soba şi începea să duduie şi dogoarea ei umplea camera.

— Oh, da rău mai transpiraşi, cocoş, şi-ţi bate inimioara. Să ne băgam sub plapumă să nu răceşti. În iarna asta ai crescut… Te-am crescut, acuma eşti bărbat în toată firea şi mie tot mi-e frică cînd nu te ştiu lîngă mine… Şi cînd intri în mine, oh, liniştea mea şi dulceaţa mea mică…

El era într-adevăr bărbat, la ani doisprezece, aşteptînd să treacă mai repede seara şi noaptea şi dimineaţa s-o regăsească sub plapumă şi sub capotul ei, care, odată ce-i cuprindea dogoarea camerei, amestecîndu-se cu dogoarea trupurilor lor, fugeau de pe ei pe jos şi apoi se rostogoleau şi ei din pat, amestecîndu-se cu capotul şi plapuma în jocul lor dezlănţuit mirosind a foc şi gaz şi a arsură de viscol

înspăimîntîndu-le măruntaiele, şi venea un timp cînd ea se punea pe rîs şi el presimţea că nu se va mai putea opri vreodată şi părea că se destramă toată şi se cutremura în hohote carnea ei tare şi fiecare bucăţică din fiinţa ei se scutura întru pieire de sine şi el pierea odată cu ea, pentru că el era ea, iar acela era rîsul care rupe spaima, al aceluia care-i întrupa pe ei doi şi era mîna ei conducîndu-i mîna către ea şi degetele lor fremătau pe melodia rîsului eliberator.

2

Erau două şiruri de case de paiantă, chircindu-se-n zare de o parte şi de alta a unei bătături şerpuite larg, ducîndu-te cu gîndul la nişte nămeţi şlefuiţi de viscol, priponiţi între ei cu frînghii pe care fluturau cămăşi crucificate-n leşinul adierii prăfoase. Ea stătea în ultima casă din cel mai lung şir, care de fapt era o cameră de patru pe patru. Cel puţin după nume, o ştiau mulţi. Într-o vreme ieşise o vorbă, un soi de jargon, în care numele dimpreună cu sexul ei evocau zădărnicia căutării tardive a unui lucru anume. Bani din chihlu' Vatalii, se spunea de pildă. Sau brînză, făină sau ţigări. Sau cînd se terminau, bilete la film din chihlu' Vatalii.

Dar de-acum, Vatala, cu ciroza ei uscată, care din tinereţe îi dădea tîrcoale, nu mai ieşea nicăieri. În vara aceea părea că a ajuns-o şi a încălecat-o definitiv. Mite o vedea cum îşi tîrăşte respiraţia de cenuşă din curte la cişmeaua din faţa gardului, de la umbră la cişmea, să se răcorească, pe drumul acela de zece paşi, de cîte cincizeci de ori pe zi. O vedea la vremea prînzului, cînd venea de la şcoală şi se ducea la Sală. Iar de la Sală la ştrand şi pe străzi, aşa încît ajunge acasă seara şi noaptea, doar ca să mănînce şi să se culce. E prea multă linişte acolo, Costel învaţă, iar pe Nicu l-au adus acasă între două operaţii, cu capul în bandaje, şi mama stă zi şi noapte lîngă el şi vînează pînă şi zgomotele uşilor care se închid şi se deschid. Frăţiorul nostru Nicuşor are nevoie de linişte.

Mite e deja un băiat bine clădit, mai înalt decît oricare altul de vîrsta lui. Figura sa prelungă, măslinie, cu o umbră de mustaţă abia mijită, are un aer uşor insolent şi mai degrabă somnoros, din pricina privirii apoase.

Prea limpede curgea amiaza. Canicula curgea în valuri mari. A văzut-o la capătul străzii, răcorindu-se. O mînă se sprijinea de ţeava cişmelei, tremurînd şi cealaltă se făcuse căuş. Se clătea în gură şi bea şi-şi turna pe faţă şi pe urmă a intrat horcăind în curte şi tusea ei sfîrteca pînze putrede de flegmă şi ficatul ei putred se cutremura şi se risipea în gemete. Cînd Mite a ajuns la cişmea, ea tot se auzea de după gard, iar lui îi era prea sete ca să mai aştepte o jumătate de oră pînă ar fi ajuns la Sală. A deschis robinetul la maximum. Privi îndelung jetul gros izbind gratiile canalului. Mulţi o ocolesc pe departe pe Vatala. Şi din aerul ăsta te-ai putea molipsi. Ei spun că ar fi un soi de lepră, de vreme ce se stafideşte şi se învineţeşte de pe o zi pe alta şi se scutură parcă toate pieile de pe ea. A rămas un schelet, e tot ce-a mai rămas. El se gîndea că dacă ar reuşi să dea cuiva boala ei atît de veche, atunci s-ar întîmpla minunea să scape. Dar după cum a văzut-o, poate că nu

mai are nici o săptămînă Vatala. Cît ar fi pînă la vacanţă. Vatala n-o să mai prindă vacanţa de vară. Ba e vie încă, iar el aşteaptă lîngă jetul de apă, fript de sete, cu ochii pironiţi în canal. Pe urmă a ştiut ce aşteaptă. Pe marginea canalului se ivea de sub o pînză subţire de noroi, scînteia ca o capcană minusculă răscrăcărată în aşteptarea prăzii, a luat-o şi a ţinut-o sub jetul de apă, o dantură completă, dinţi şi măsele de aur pe care le cîntărea în mînă. Atîrnă aproape cît o piatră bună de aruncat. Ei au aur. Auzise, ştia, cine ştie ce nu mai avea de învăţat. Ba învăţase pînă se prostise. Îi umbla prin cap vacanţa, o femeie în doliu, mirosul încins de sudoare al Sălii.

— Hei! Babooo!

Şi-a dat seama însă că ei i-ar fi fost mai greu să iasă.

A intrat în curte cu proteza ascunsă în palma îndoită peste marginea mapei de vinilin ciocolatiu în care, o dată la trei-patru zile, punea două manuale mai groase şi trei caiete de cincizeci de file sau trei manuale subţiri şi un caiet de două sute de file. Are şi caiete de o sută de file. Le combină în aşa fel încît mapa să arate potrivit de consistentă, dar nici să crape. Echipamentul şi-l ţine la Sală, nu-l mai cară după el. O dată pe săptămînă l-aduce acasă şi şi-l spală.

Bătrîna zăcea ghemuită pe preş, la umbra singurului pom din curtea de pămînt bătătorit, un corcoduş cu coroana mare, tăiată parcă în două, jumătate verde şi jumătate veştejită. Două găini scurmau pe lîngă preş, se apropiau şi-o ciuguleau de basma. Ea le uşuia, risipindu-şi ultimul strop de viaţă. E încă vie. Şi cît de vie, Doamne, îi scînteiau ochii şi pămîntiul pielii iradia, gonind în rafale umbra corcoduşului, străluminînd amiaza şi orbind-o. Oasele obrajilor erau suflate cu aur. Avea o privire de dihor în călduri. Albul ochilor era din foiţe de aur transparente, iar montura retinelor îl fixa cu ametiste întunecate.

— Babo! strigă, ferindu-şi privirea.

— Îîîîî… făcu ea, străină, scăldată-n gălbeneala ei galactică.

— Dinţii, babo, unde ţi-s dinţii?

El n-o mai vedea şi totuşi îi arăta cu degetul rînjetul lui tînăr şi pe urmă Vatala a înţeles şi s-a pipăit febril peste zgîrciurile gingiilor, pînă ce el a văzut-o din nou, aşa babo, bagă degetele adînc pe beregată, poate i-oi fi-nghiţit, caută, caută, caută. Scotocea prin buzunarele şorţului şi prin vraful fustelor slinoase, dezvelindu-se toată, cu nesfiiciunea unui copil.

— Nici chiloţi n-ai pe tine, babo, şi jegu' să-l cioplești cu cazmaua, să-l spargi cu picamăru'…

Ce chin, scuturînd chinul bolii. Dinţii ei erau la el, uite-i! Îi spuse că ea, oricum, pentru cît mai are, şi dacă ar scăpa şi de data asta, şi-ar cumpăra alţi dinţi. Atîta pagubă, măcar de-ar scăpa. Lui i-ar fi poate de folos dinţii ăştia, ba i-ar păstra şi ca pe un suvenir. Ea îi spuse că n-ar avea cu ce mînca cît o fi s-o mai ducă, iar ca să-şi comande alţii ar

dura prea mult pînă vor fi gata, mult mai mult decît simte că o s-o mai ducă.

*

E cam neaerisită Sala. Pe fereastra care dă în Calea Dudeşti se vede şina tramvaiului şi, peste drum, clădirea avînd la parter Atelier de Pictură şi Depozit de Vinuri, continuată de Cinema Tomis şi Restaurant Unirea. Cealaltă fereastră dă într-un scuar mic, întunecat de un calcan din tencuială de strop de ciment. Tocul acesteia s-a umflat şi s-a înţepenit şi trebuie să baţi în el cu un disc de halteră. În cîteva rînduri, au spart geamul şi pînă la urmă au renunţat. O fereastră deschisă e prea de ajuns şi vara, şi iarna.

Lîngă peretele din fund sînt doi saci din piele ciocolatie, roasă şi răstăbăcită de lovituri, agăţaţi cu lanţuri de tavan, iar în mijloc, ringul improvizat dintr-o frînghie prinsă în patru cîrlige de fier-beton încastrate în ziduri, pe care-l strîng cînd îşi fac încălzirea jucînd fotbal cu o minge de tenis. După fotbal fac uneori gimnastică şi, pe urmă, pereche după pereche, intră între frînghii, în timp ce ceilalţi îşi aşteaptă rîndul făcînd reprize la sac, reprize de sărit coarda şi reprize de box cu umbra. De-a lungul a două ceasuri de reprize de trei minute alternate cu pauze de un minut, aerul se îmbibă neîncetat de sonoritatea gîfîiturilor şi fornăiturilor, a bufniturilor în saci şi-a ţăcănitului corzilor din cablu de plastic în podea, dimpreună cu mirosurile a douăzeci de trupuri încinse, amestecate cu damfurile de motorină ce somnolează în duşumea.

Lîngă fereastră, Mite se apleacă şi se ridică şi scutură picioarele, în vreme ce, în vitrina atelierului său, pictorul îşi degustă cafeaua dintr-o cană de pămînt. La masa aceea întinsă pe care croitoreşte parcă, el e asediat de pînzele întinse pe rame de şipcă şi aşezate la uscat pe lîngă toţi pereţii, cîte o literă roşie pe un fond străveziu, ca de urină, S, C, R, A, probabil de la trăiască sau înflorească, şi toată ziua cu nasu-n borcănaşe de vopsea şi ameţit de vapori de tiner, şi chiar dacă ai şablon nu-i lucru uşor să faci faţă fără să dai rasol la atîtea comenzi, zeci de pînze cu litere, în timp ce Mite scutură braţele şi pumnii cu mănuşi mari, din piele neagră umplută cu zegras, înghite lacom aerul fierbinte şi plin de praf al amiezii, patruzeci de inspiraţii şi expiraţii prelungi, a trecut un minut… Taiiiim!

Jidanu e blonziu, tuns chilug, strîmbă din gură şi ochii lui albaştri şi răi se uită strîmb. E desculţ şi doar în pantaloni de trening şi are pieptul scobit şi abdomenul uşor bombat. Geme şi fornăie, admonestînd parcă la fiecare lovitură. Din cinci îi reuşeşte una, şi atunci strîmbătura gurii i se întoarce pe dos, într-un zîmbet. Lui Mite

îi ia foc faţa, şi-i reuşeşte a şaptea şi a opta abia. Directa de stînga se înfige ca o săgeată în gîtul Jidanului, urmată de croşeul de dreapta în falcă. Mite aude clănţăitul dinţilor şi izbitura scăfîrliei în peretele din spatele Jidanului, îl înghesuie cu lovituri lîngă perete, dar Jidanu se smulge şi-i scapă apărînd numaidecît în dreapta lui Mite şi-n mijlocul ringului. Lasă braţele jos şi le scutură, nu-i pasă adică, şi stau aşa şi tot nu mă nimereşti. Rămîn faţă-n faţă o secundă, nemişcaţi, într-o pîndă încordată. Sînt la fel de înalţi şi de cincisprezece ani amîndoi, dar Jidanu-i mai uşor cu opt kilograme decît Mite. Acest handicap e un motiv de mîndrie pentru el, ca într-un joc de şah în care deliberat te lipseşti de ture şi nebuni. El rupe pînda cotind în stînga şi făcînd trei paşi ca de mers pe stradă. Ridică pumnul stîng la frunte ca şi cum ar saluta şi dreapta-i atîrnă pe coapsă şi iar rămîn amîndoi nemişcaţi o secundă, două, trei. Jidanu o să dea cu dreapta pe care Mite o vede tresărind. Nu mai are timp. Stînga lui Mite îi explodează în urechea dreaptă. Curge sînge din ureche şi încăierarea se încinge cu grindini de lovituri, căzînd neîncetat din patru pumni. Nu se mai termină. Mite calcă cu adidaşii pe picioarele goale ale Jidanului. Amîndoi au buzele sparte şi sînt un ghem de gîfîituri şi gemete. Timpul. Da. Abia se mai ţin pe picioare. Se ţin, totuşi. Timpul?

— Daţi-i bătaie, că mai ie, strigă meşterul. Acum au trecut două minute, şi nu-i da Mite-n burtă că avortează.

— Mi-a dat în coaie, meştere!

— Dă-i şi tu. Aşa s-a călit oţelu', cîini sovietici! Dacă te baţi cu ăştia mai grei, să vezi cum zbîrnîi sîmbătă, Jidănele.

Sîmbătă, Jidănelu are meci. Mite are luni şi timpu', meştere, şi timpu' io-l ţin şi daţi-i înainte cu bătuta. N-au trecut trei minute. Ba au trecut şapte. Chiar şapte. Taiiiim! Îi stătuse ceasul meşterului. Sau nu se-ndurase să-i oprească pînă nu l-ar fi văzut pe unul căzut lat. Timpu-i la el în mînă. Face ce vrea cu el. Taiiiim! Încă una scurtă, copii, de juma de minut. Hai! Braţele sus, Mite!

Doar să şi le lege cu şireturile mănuşilor de gît. Jidanu-i tot o apă şi-o gîfîitură şi bălăngăne capul. Care loveşte primul şi mai tare scapă mai ieftin, anihilîndu-l pe celălalt. Loveşti de frică, din obişnuinţă, de plăcere. Loveşti pentru a nu fi lovit.

Sub ei, în pivniţă, sînt două butoaie de tablă cu motorină şi buturugi de plop umede şi aţoase care se aprind anevoie. Tudora toarnă cîte o jumătate de găleată de motorină în sobă pînă să aţîţe focul. Iarna e frig în Sală. Ies aburi din trupuri, din bluzele de trening umezindu-se neîncetat, pînă devin numai bune de stors. Ies aburi din ei ca din nişte cai, şi de la aburii aceia Sala prinde să se încălzească.

Tudora ajungea mai mereu în urma lor. Locuia peste drum, deasupra Depozitului de Vinuri. Apărea pe la unsprezece, chiaună de somn, şi asta era vorba ei în loc de bună dimineaţa sau altceva:

— Meştere, n-ai cumva un băţ de chibrit s-aprind boileru' ăla?

Circulînd aferat printre lovituri şi sărituri, meşterul o ameninţă că-i face bucata. Meşterul are burta şi fundul revărsate ca un aluat crescut. Picioarele, strîmbate de la genunchi în formă de X, îl duc într-un mers ca de focă. Cînd exemplifică loviturile, pare o focă izbind cu botul într-o minge, într-un număr de dresură la circ. Îl cheamă Geza Furo. Se îndepărtează de Tudora, intrînd în ring între Vicenţiu Popa şi Florian Marcu, pe care-i opreşte şi le arată cum se ţine bărbia în piept şi cum trebuie protejată cu umărul stîng, apoi trece în fund, între cei doi saci bălăngănindu-se sub loviturile tunătoare ale celor doi fraţi Cocîrlaţi. Aceştia sînt opera lui, în ei a investit mari nădejdi şi eforturi, Mugur şi Leonte Cocîrlatu au devenit anul trecut campioni naţionali de juniori.

— Dacă începînd cu ziua de azi, de mîine de fapt, că azi tot io am făcut focu' la baie, merge tot aşa, pînă la urmă o să cer la club o normă de femeie de serviciu şi să vedem atunci, Tudorico, unde-ai să mai găseşti tu proştii de-aici… Ai să te duci la blocuri să freci la trepte-n genunchi, scări de zece etaje, pă ciment, pînă ţi s-or defecta toate organele, să nu te mai primească nici bărbată-tu acasă în halu' ăla de defectă…

Cînd nu-l chinuie sciatica, meşteru-i mult mai îngăduitor. Îi explică atunci Tudorei, tolănit pe o saltea pentru exerciţii de abdomen trasă lîngă sobă, cum că ar avea el un băţ.

— Da' nu ştiu dacă mai scapără, Tudorico-tată. Nu pun prea mare bază-n el. Mă trădează cînd mi-e lumea mai dragă. Cere şi tu pe la copiii ăştia. Ei negreşit au.

— Ăştia, copii, meştere? Ăştia ie măgari de-acuma, arăta ea spre vreunul tocmai ieşit din baie şi suindu-se pe cîntar, care lăsa deoparte prosopul petrecut peste şale, fiindcă era ud şi atîrna şi ăla cîteva sute de grame, iar cîntarul oficial dinaintea meciului aşa se face, în pielea goală.

— Măgari mari, cu coada-n faţă, suna etichetarea irevocabilă a Tudorei, care de mult nu mai avea puterea să stîrnească hazul cuiva.

Mai rău era că boilerul băii avea duzele înfundate şi se stingea de multe ori pînă să se-ncingă apa, iar Tudora n-avea răbdare să stea lîngă el să-l tot aprindă şi n-avea nici suficiente beţe de chibrit. Cînd se oprea brusc apa caldă, prinzîndu-i săpuniţi sub duşuri, protestau zbierînd şi chelălăind. Tudora, delegată de meşteru', dornic de linişte şi neavînd chef să se ude, intra peste ei şi se străduia să-i aducă la ordine, mai cu vorba bună, mai împungîndu-i cu coada măturii în coaste, în timp ce ei o apostrofau cu scălîmbăieli porcoase ce n-o intimidau cîtuşi de puţin.

*

Familiaritatea debordantă, mustind de tupeu, a cîinilor săi sovietici îi făcea bine mai ales în toiul crizelor atroce de sciatică. În unele dimineţi abia se putea smulge din pat. Poate-i altceva, ceva mult mai grav, şi de aceea amîna permanent să-şi facă un control medical mai amănunţit. Maestru al sportului, da, într-o vreme îl umpleau de mîndrie insigna şi brevetul, şi uite că numai datorită celor care i le atribuiseră ajunsese la cincizeci de ani neîmpliniţi să nu mai aibă mult pînă să meargă-n patru labe. Zbieretul acela bestial însă – meştere! – suna ca un semnal fixîndu-i certitudinea că încă-i în viaţă şi activ, iar boala-i departe de a-l răpune. Din asociaţii vagi, între ce-i povestise despre ruşi bătrînul său, combatant pe frontul de est, şi imaginea boxerilor sovietici cîştigînd aproape tot ce se putea cîştiga în competiţiile boxului amator, el încropise acest apelativ dezmierdător: cîini sovietici. Cu toate că între timp apăruseră cubanezii, care au dat iama printre ruşi, da' fie vorba între noi, tot cîini sovietici sînt şi ăştia, cît or fi ei de metişi, mulatri sau negrotei.

De cîteva ori pe an îl vedeai bucurîndu-se ca un copil, cînd preşedinţii şi vicepreşedinţii de la club şi federaţie hotărau să-şi însoţească şi el cei cinci-şase cîini sovietici pe care-i crescuse într-un turneu în străinătate. Pînă şi el ajunsese să creadă că i se face o concesie de către cei abonaţi lună de lună la astfel de deplasări. De cîteva ori îl lăsaseră acasă, pentru a-şi suplimenta ei locurile şi, pe de altă parte, dorind parcă să-l convingă că nimeni nu e de neînlocuit. Cu vîrf şi-ndesat reuşiseră să-l convingă, făcîndu-l să dispere şi umilindu-l peste măsură, dar totodată reuşiseră ei înşişi să constate contrariul. Acceptaseră tacit, în cele din urmă, că nu e lucru puţin şi contează decisiv felul cum sînt pilotaţi din colţ cîinii sovietici, din pumnii cărora, în definitiv, toţi trebuiau să mănînce şi să se plimbe pe afară. Meşteru' Geza Furo era singurul pe care-l aveau, pricepîndu-se la pilotat cîini tot atît de bine pe cît se pricepea să-i crească. Ar fi fost mai mare daraua să angajeze un al doilea, doar pentru a-l concura şi a-i scoate pe nas ipoteticele pretenţii, atît de voalat exprimate de altfel, încît nici nu aveai cum să le iei în seamă. Adică încă un salariu şi încă un loc pentru deplasări, dublu ori înjumătăţit, să-l ia naiba, pe seceta asta de fonduri subţiindu-se pe zi ce trece, din care abia dacă mai poţi ciupi cîte ceva. Meşteru' Geza e un om vechi, tovarăş de nădejde în definitiv, de la care ştii la ce te poţi aştepta. El merită cu vîrf şi-ndesat să-l bagi în seamă cu cîte o primă cînd şi cînd şi cu o ieşire pe-afară la juma' de an. Munceşte, roadele muncii sale îţi sar în ochi. Cei doi fraţi Cocîrlaţi, campioni naţionali de juniori. Dimitrie Cafanu, Vicenţiu Popa, Florin Marcu şi ăla de-i zice Jidanu, da, Valentin Regman, clasaţi toţi, la ultimul campionat de juniori, printre primii cinci… Şi-n afară de asta, după fotbal, boxul aduce cele mai mari venituri clubului. El consumă adică din ce produce, din vînzări

de bilete, fără să mănînce din buget…

Se perpelise şi el nişte ani, vreo cinşpe, prin săliţa prost încălzită şi igrasioasă, bîntuită de curenţi duşmani, care reuşiseră să-i răscolească toate osişoarele şi măruntaiele. Se mulţumea cu o deplasare la cinci-şase luni în Bulgaria, Ungaria, ba şi în Italia. Îşi mai aducea cîte ceva de pe-acolo, o haină mai de Doamne-ajută, un casetofon, o maşină de rîşnit cafea. Sănătos să fie. Da' uite că nu prea e. Numai el singur poate să aibă grijă de sănătatea lui. Cînd n-o mai fi bun, ăştia l-aruncă numaidecît la gunoi. Aşa că mai întîi de toate să se-ngrijească, să se protejeze, să se odihnească…

În timpul vacanţei mari a elevilor, îşi luă cu de la sine putere liber, deocamdată două săptămîni, şi după aceea om mai vedea… Salariul trebuia să meargă, atît le-ar trebui…, că numaidecît i-ar lăsa cu fundu-n baltă. La o adică, putea fi invocată sciatica lui, de care nu pregeta să se vaite oricui, mai ales preşedintelui şi celor cinci vicepreşedinţi ai clubului, pe bună dreptate uneori, dar cel mai adesea în virtutea unei obişnuinţe pe care o ştia aducîndu-i unele foloase. Totodată, găsise şi un om care să-l înlocuiască pînă i s-o face din nou dor de Sală şi de cîinii lui sovietici. Dorin Danciu petrecuse şi el nişte ani în Sală, avea oarecare experienţă care-i permitea să facă faţă onorabil acestei misiuni. De aproape un an, făcea armata la un club militar şi datorită meşterului Geza, care intervenise pentru el pe lîngă nişte prieteni – antrenori de acolo. Aşa că Dorin îi era obligat, pentru armata lui în Bucureşti, lîngă casă, şi pentru programul de cazarmă foarte lejer. Uite că s-a ivit ocazia ca, din programul acela pe care oricine şi l-ar fi dorit, să-l roage să rupă cîteva ceasuri pe zi şi să se repeadă la Sală.

Dorin Danciu îi ţinea locul şi Tudorei. Şi asta dispăruse, numaidecît ce observase nesperata absenţă a meşterului, şeful ei direct, intuind pe bună dreptate că nimeni nu se va osteni să-i umble la pîine: Dorin spălă în cîteva rînduri duşumeaua Sălii, imprimîndu-i un luciu stabil şi deopotrivă nefiresc. Purcese apoi să desputească pe îndelete vestiarul şi baia. Scurmă cu o tenacitate de cîrtiţă prin toate colţurile din spatele boilerului şi după dulapuri, de unde scoase mai multe găleţi de cîrpe şi hîrtii îmbibate de motorină, amestecate cu funingine şi sfărîmătură de tencuială. Se căţără cu o scară la tavan unde nu ajunsese mătura Tudorei, şi curăţă pînzele de păianjen, iar într-o zi aduse de acasă o rindea şi ajustă tocul ferestrei dinspre scuar, la care nu mai umbla nimeni de o bună bucată de vreme, socotind-o pe veci înţepenită. Tot el a demontat boilerul şi i-a desfundat duzele şi a avut pe urmă grijă să-l aprindă şi să-l oprească doar la anumite ore, în aşa fel încît să nu lipsească apa caldă după antrenamente şi totodată să nu se irosească rezerva de motorină care mai exista în pivniţă.

Descultţ şi gol pînă la brîu, doar în pantalonii săi bufanţi militari, legaţi cu şireturi peste glezne, se plimba printre cîinii sovietici cu ceasul în mînă, explicînd şi exemplificînd neîncetat. Graţie staturii miniaturale, răzbătea prin hăţişul de coate şi pumni înmănuşaţi aproape fără să se ostenească să se aplece. I se mai zicea şi Drăcie, ceea ce se potrivea cu felul cum şi-l aminteau funcţionînd în ring, în urmă cu un an. Era unul dintre cei mai scunzi boxeri de categoria 48 de kilograme ce fusese văzut vreodată. Un pitic voinicos şi agil, teribil de înverşunat şi grăbit, găsindu-se permanent pe picior de atac şi înghesuindu-se-n om, nepermiţîndu-şi răgazuri de pîndă sau te miri ce combinaţii deştepte, în primul rînd ca o consecinţă a handicapului de a avea braţe mai scurte decît oricare dintre adversarii săi. El trebuia să fie mereu aproape şi să lovească ca un drac. Fie şi doar o jumătate de pas depărtîndu-se, nu mai putea lovi şi lesne era vînat de loviturile celuilalt.

Avea o pasiune ponderată pentru acest sport. Pe el, unul, îl ajutase prin aceea că făcea o armată mai uşoară, în Bucureşti, la zece staţii de troleibuz depărtare de casă. Îşi atinsese şi aproape că-şi depăşise scopul. Nu mai avea nici un sfert de armată. Se ştia obligat faţă de meşter şi se străduia să se achite cît mai bine de această obligaţie. Îşi făcea treaba, văzînd cum toţi îşi fac de cap prin tot felul de acte de dezertare şi parcă pe nimeni nu mai interesează nimic din ce se întîmplă aici. Meşterul nu e, Tudora nu e. De la club n-a venit nimeni să-i întrebe dacă au nevoie de ceva. Copiii ăştia, măgarii ăştia mari de-acuma, îndeobşte îşi fac de cap. Cînd n-au chef de nimic, încă e bine, e cum nu se poate mai bine. Joacă fotbal şi sporovăiesc o vreme după ce fac duş. Femeile şi fetele şi bătăile, meciurile care au fost şi cele din perspectivă, şi uneori banii de la părinţi care nu prea le ajung, fiindcă au început să fie bărbaţi şi au început să cheltuiască. S-ar părea că pe el îl ascultă şi ţin la el ca la un frate mai mare. Îi aduc ţigări şi cîte o sticlă de coniac. Fraţii Cocîrlaţi au porumbei acasă şi i-au adus de cîteva ori porumbei fripţi. După ce pleacă toţi, rămîne să tragă un pui de somn, aici, pe salteaua pentru exerciţii de abdomen şi cu o pereche de mănuşi sub cap, face ordine şi mai mătură, încuie şi se duce să facă prezenţa la unitate.

Mai rău e cînd cei mari se încing la bătaie. Ăştia de 60-70 de kilograme, ale căror lovituri au început să devină ca de baros. Este, de bună seamă, şi concurenţa, şi, pe lîngă asta, nişte conturi de reglat, care încolţesc pe te miri unde, pe stradă, prin discoteci şi baruri, şi tind să înflorească aici. Dar antrenamentul nu trebuie transformat în meci. Ei se pot răni îndeajuns de tare, încît la meci să nu mai fie buni de nimic. Trebuie ţinuţi în frîu. Toată chestia asta cu pumni trebuie drămuită cu mare atenţie. Meşteru' Geza e neîntrecut, pricepîndu-se să-i tempereze îndeajuns, parcă pe măsură ce-i incită la cruzime şi

prelungeşte şi reprizele la nesfîrşit, ferindu-i astfel de vătămări inutile şi aducîndu-i, în preajma meciurilor, întregi şi proaspeţi şi cu un chef nebun de bătaie.

Lui Dorin îi venea cam peste mînă, dar pînă la urmă se obişnuise ca el, o jumătate de om la urma urmei, să intervină între doi vlăjgani de 16-17 ani şi cîntărind în jur de 70 de kilograme, capabili să omoare cu pumnul tot ce mişcă în jurul lor şi cel mai adesea surzi la taimul lui zbierat repetat.

Mugur Cocîrlatu e un *chilăr* în plină emancipare, uns cu toate alifiile, pe care Meşteru' Geza l-a crescut ca pe copilul lui şi-i sigur de-acum că nu-l va face niciodată de ruşine. Alb ca un delfin şi uşor gheboşat sub carura de salahor, cu nişte braţe care îl fac să semene cu un cimpanzeu, pare în stare să te lovească şi cu scăpărătura privirii pînă te scoate din circulaţie. Are 17 ani şi 75 de kilograme, se vrea provocat şi provoacă permanent, nu iartă nimic din tot ce se învîrte la mai puţin de zece kilograme sub categoria sa. Adesea îi dă de furcă şi singurului greu din Sală, Ilie Dascălu, un ditamai hăndrălăul de o sută de kile, destul de dezgheţat şi ăsta de felul lui, dar numai să-l vezi pe Mugur cum îi intră printre coate ca un şarpe şi-i scormoneşte ficaţii.

Dimitrie Cafanu are 67 de kilograme, e măsliniu şi înalt, subţirel, dar mai degrabă fibros, şi la doar 15 ani a început să vadă deja meserie. Loveşte din toate poziţiile cu ambele braţe, se mişcă lejer şi parcă după un plan anume, alcătuit din atacuri distorsionate şi eschivări spectrale, solemne, încetinite pînă la punctul de a exploda în trombă. El reuşeşte să lege o sumedenie de combinaţii în stare să lase omul lat la pămînt, răstignit în cruce, cum s-a întîmplat în două rînduri mai deunăzi, în faza municipală a campionatului de juniori. Îşi cunoaşte şi-şi supraestimează puterile şi-i permanent dornic să şi le verifice şi să le sporească, ceea ce-i imprimă o schimă mică a mustăcioarei abia mijite peste un zîmbet viclean şi provocator. Privirea lui te învăluie şi îmbie parcă, e privirea unui doctor care o să-ţi facă ceva, promiţînd că n-o să te doară. El este sub Mugur cu două categorii, cu doar opt kilograme. Amîndoi au desigur în cap perspectiva unei concurenţe, ceea ce-i chiar nimic pe lîngă faptul că sînt doi bărbaţi care doar aici găsesc cu cale să se afirme şi să se desăvîrşească, dovedindu-şi unul altuia şi tuturor celorlalţi care e mai bun. Singur Meşteru' Geza e în stare să-i manevreze într-o luptă liberă la mănuşi, fără să intre chiar deloc între ei, în aşa fel încît să nu depăşească punctul în care s-ar alege praful de unul din ei. Admite şi el tacit, şi toţi din Sală sînt siguri că Mite e cel protejat în această situaţie. E şi mai crud, şi mai uşor şi n-are nici pe departe performanţele lui Mugur Cocîrlatu, care, împreună cu frate-său Leonte, duce pe umeri toată faima clubului.

În anul din urmă ei se schimbaseră, crescuseră mult în toate

privinţele. Lui Dorin încă-i plăcea să şi-i amintească de cincizeci şi ceva de kilograme, cînd el, mai vînos şi mai experimentat, se amuza de mama focului, zăpăcindu-i cu rafale prelungi şi ciocănindu-i ca pe nişte saci, pînă nu mai erau în stare să nimerească uşa băii de ameţiţi. Păi de-acum erau măgari, cruzi şi perverşi, dar, poate unde lipsise un an, el tot copii îi vedea. Altminteri nu i-ar fi împerecheat pe Mite Cafanu cu Mugur Cocîrlatu. Îşi dădu seama că trebuie să ia aminte abia cînd toţi ceilalţi din sală îşi întrerupseră reprizele de sac şi coardă şi box cu umbra, pentru a urmări pasionanta joacă dintre frînghii. Celălalt Cocîrlat, Leonte, deja începuse să-i dea indicaţii şi să-l încurajeze pe fratele său.

— Aşa, bagă-i dreapta aia mereu în inimă! Demolează-i tîrtiţa! Şi cu stînga aia nu mai aştepta! Agaţă-l, scobeşte-l, hai, încă o dată şi încă o dată, că-i terminat!

Toţi ceilalţi îi spun lui Mite ce să facă, într-un vacarm de nedescris, intuind fiecare după puteri o răsturnare spectaculoasă şi o detronare, la care trebuie neapărat să contribuie. Şi un meci e departe de ce se petrece aici, pînă şi Drăcia de Dorin trebuie să recunoască în sinea lui, în vreme ce răguşeşte strigîndu-le să nu se bată, fiind din moment în moment pregătit să sară între ei cînd încleştarea s-ar încinge peste măsură, luînd o întorsătură nu tocmai plăcută. Doar meşteru' l-a trimis aici, punîndu-şi toată nădejdea în el. Totuşi, uite că ăştia încă se menţin la limita dintre joacă şi bubuială cu muniţie de front.

— Joacă, joacă, mai multă joacă, îi sîcîie Dorin neîncetat. Nu mai sta pe loc, fugi de-acolo, mişcare, mai multă mişcare…

Ei par să-l ia în seamă. Dar mai degrabă prudenţa, grija faţă de propriul trup care trebuie să lovească şi să desfiinţeze, e cea care întîrzie iminenţa unei încleştări pe viaţă şi pe moarte. Toţi ştiu ce-i poate osul Cocîrlatului ăsta mare cînd se porneşte.

— Dreapta, Mite! ţipă scurt Vicenţiu Popa, şi-n acelaşi moment contra de dreapta a lui Mite îl făcu pe Cocîrlatu să se cutremure din creştet pînă-n tălpi. Îl văzură toţi vibrînd ca o lamă de oţel bine înfiptă în duşumea.

— Acum, Mite, peste el! zbieră ca scos din minţi Florin Marcu. Nu-l lăsa! Mori cu el de gît, Miteluş!

Ei se înfipseseră deja în mijlocul careului de frînghii de aproape o jumătate de minut, cu picioarele depărtate, betonate parcă în podea, trimiţîndu-şi alternativ lovituri în stare să dărîme un zid, insensibili la zbieretele sincopate ale lui Dorin: taiiim! taiiim! taiiim, ritmînd vacarmul cu fugi de-acolo, Mugur, şi dreapta tot acolo, Mite. Nu se mai urneau şi erau atît de obsedaţi să lovească, încît abia de se mai sinchiseau să se apere. Pumnii explodau şi ciuruiau trupurile lor tinere şi frumoase într-un martiriu magnific, reverberînd o aură densă de

irealitate izvorîtă parcă din conştiinţele lor risipite spre zări nebănuite. Se vedeau unul pe altul ca printr-un vis imemorial şi îndelung rîvnit şi tot aşa îi vedeau şi ceilalţi.

Dorin sări între ei cînd fu sigur că într-o clipă din Cocîrlatu va rămîne ceva ca un canar salvat în ultimul moment din ghearele unei pisici. După el săriră imediat şi Vicenţiu, şi Florin, şi Jidanu, şi, bineînţeles, Leonte, nu ca să-l scape pe frate-său de ruşine, cum n-a vrut să recunoască mai apoi, ci ca să nu-l aibă frate-său pe conştiinţă pe Mite, care nu mai era viu nici cît o varză murată.

În acel moment apăru şi Tudora, ceea ce fu pe cale să descurce şi să facă ordine în vălmăşagul de trupuri fojgăind ca un ghem de şerpi în mijlocul careului de frînghii. Aprinsă la faţă şi precipitîndu-se printre gîfîituri, ea le spuse că o duce pe Vatala, repede, măgarilor, ieşiţi afară repede... N-o mai văzuseră de vreo lună pe Tudora. Era într-o rochie curată din pînză albă de in, părînd nouă, strînsă pe formele-i ferme, viguroase, potrivit de scurtă, lăsînd să i se vadă sub tiv genunchii frumoşi, cu braţele goale, ciocolatii şi avînd pe un umăr iniţialele unui nume tatuat cu tuş albastru, de o parte şi de alta a unei inimioare de mărimea unei frunze de trifoi. Avea la gît un batic transparent din nailon negru şi pentru prima dată o vedeau rimelată, iar buzele rujate alb pe fondul figurii ei de maimuţică tuciurie o făceau să pară negativul unei fotografii.

Cîţiva o înconjurară, amuşinînd-o ca nişte cîini mari, s-o observe mai îndeaproape, s-o ciupească şi s-o pipăie sub pretextul că-i admiră rochia. Mimau un interes insistent, copleşitor, pentru femeia aceea coaptă şi încă atrăgătoare, pe care nu prea catadicsiseră să-l exprime cînd abia dacă o vedeau în halatul albastru şi nu tocmai curat, gratulîndu-i pînă la saturaţie cu măgari mari cu coada-n faţă. Ea se zbătea fără convingere între ei, mă-nvineţiţi, măgarilor, şi glasul i se strîngea într-o undă imperceptibilă de plîns, de care se scutură într-un tîrziu, prin strigăte de-o disperare maimuţărită: săriţi că mă violează, şi ei se prindeau în joc, Florin o ţinea din spate de mîini, proptindu-i un genunchi în noadă, în vreme ce Vicenţiu se ridica deasupra ei umflîndu-şi pieptul şi bicepşii sculpturali şi căutîndu-se la nesfîrşit în pantaloni, hai scoate-o măgarule, că nu mai ai ce, îl provoca Tudora, şi pe urmă începu să se smiorcăie şi imediat au văzut-o zguduindu-se de plîns. Plîngea cu lacrimi adevărate, mari cît bobul de fasole, a murit Vatala, mătuşica mea cea bună, ieşiţi, măgarilor, s-o jelim.

Era, într-adevăr, un eveniment demn să-i scoată în stradă goi, în chiloţi coloraţi din mătase, în maiouri şi tricouri trase peste bluzele de trening şi mulţi dintre ei cu pumnii strînşi în bandaje. Grupul pestriţ se amestecă printre lumea multă de pe trotuarele late de o jumătate de pas şi neîncăpătoare pentru toţi. Trecătorii se risipeau vărsîndu-se-n traficul de maşini şi camioane, întorcînd capetele, aşteptînd şi

tresărind însufleţiţi de ritmul tunător al fanfarei. Muzica stîrnea praful amiezii de iulie şi preceda triumfător convoiul ce încă nu apăruse la cotul şinei de tramvai de la bifurcaţia Căii Dudeşti cu intrarea către Podul Mărăşeşti. Se ivi într-un tîrziu în zare, plutind pe valuri mari de caniculă şi lăsînd în urmă un siaj prelung, scînteietor. Un copil ducea crucea mare de lemn de care atîrna un prosop şi-n urma lui un bărbat arunca pumni de mărunţiş pe deasupra mulţimii. Ea luneca peste lume, cu dricul etajat, tras de cai mari. Era sus şi înconjurată de geamuri, ca expusă într-o vitrină şi ivindu-i-se doar capul, înălţat pe o perniţă de satin galben din mormanul de flori basculat peste sicriu. Era pudrată şi cu pometii înroşiţi, cu obrajii nescofîlciţi şi printre buzele rujate dantura trimitea o sclipire mică, reverberînd o rază din soarele torid. O urma un şir de femei şi bărbaţi îndoliaţi, fanfara, după care caravana de Dacii, Mercedesuri şi Forduri ce nu se mai termina, dimpreună cu jalea de sirenă a claxoanelor.

O îngroapă cu dinţii pe care el îi găsise şi îi înapoiase pentru cît mai avea s-o ducă. De-acum o duc ai ei cu dric cu cai, fanfară şi Mercedesuri. Mite nu se putu reţine să nu-i povestească lui Drăcie, stînd amîndoi pe pervazul ferestrei, acolo, lîngă şină, goi pînă la brîu şi fumînd în vreme ce contemplau înmormîntarea de fală a Vatalei.

Dorin îl ascultă cu tot mai multă uimire, iar perplexitatea de pe chip i se preschimbă dintr-odată în milă şi dispreţ. Mite se simţea privit ca un imbecil şi nici el nu mai avea cum să se simtă altfel. Drăcie, oarecum stînjenit de acea figură confesîndu-se şi căindu-se la nesfîrşit, adoptă un ton cît putu de nejignitor. Faptu-i consumat oricum, mortu' de la groapă se duce naibii, rămîne un pont de vîndut cui se ocupă cu aşa ceva, gîndi Dorin.

Spuse:

— Mă faci să-mi schimb impresia, Cafanule. Şi tocmai cînd l-ai făcut pe Cocîrlatu.

— Eşti sigur de asta? şi Mite îl puse să-i relateze cu lux de amănunte tot ce văzuse de pe margine, întrerupîndu-l şi corectînd momentele memorabile cu ce făcuse şi văzuse şi simţise el pe propria-i piele.

*

Nu chiar toţi erau convinşi că Mite îl făcuse pe Cocîrlatu cel mare. Ei s-au mai bătut de cîteva ori în Sală, dar un meci n-ar fi fost posibil, din pricina diferenţei de categorie. Şi chiar făcînd aceeaşi categorie, meşteru' i-ar fi păstrat pe amîndoi, mătrăşind tragerile la sorţi în zonele campionatelor de juniori, pînă-n ultima fază, plasîndu-i pe culoare diferite şi aducîndu-i întregi, faţă-n faţă, în meciul finalei. Asta

s-ar fi întîmplat în toamnă, cînd Mite ar mai fi pus pe el carne, şi Cocîrlatu cel mare n-ar mai fi crescut deloc.

N-a mai fost timp pentru o revanşă dusă mai departe de locul unde o întrerupseseră în după-amiaza înmormîntării Vatalei. În august, în timpul unei întîlniri cu naţionala de juniori a RFG-ului, Meşteru' Geza şi amîndoi fraţii Cocîrlaţi au cerut azil politic. Meşteru' Geza a rămas să-şi facă un rost în München, pe potriva sciaticii lui. Avea cincizeci de ani şi nişte rude îndepărtate pe-acolo, care de silă de milă l-ar fi ajutat. Ba şi pentru Mugur şi Leonte ar fi fost loc, dar în doar cîteva luni aceştia reuşiseră să facă rost de destui bani pentru a-şi prelungi statutul de emigranţi în Los Angeles şi pe urmă în Chicago. Toţi Cocîrlaţii, părinţii, bunicii şi ceilalţi patru fraţi, au fost aduşi, cu timpul, în State de cei de acolo.

Cocîrlaţii tocmai plecaseră de cîteva zile din Los Angeles cînd Florin Marcu a ajuns acolo, în urma chemării tatălui său, clarinetist în Filarmonica din Los Angeles şi membru al Asociaţiei Internaţionale a Muzicienilor Nevăzători. Era orb din naştere tatăl lui Florin şi cetăţean american de vreo şase ani. Din Los Angeles, prin scrisori, Florin şi Nelu i-au determinat pe mulţi dintre foştii lor tovarăşi din ţară să-şi depună cereri de emigrare. Campania îndemnurilor fusese pornită de Florin, simţindu-se el poate prea străin lîngă tatăl său, îmbătrînit şi orb şi pe care nu-l mai ştia de cînd avea cinci ani. A fost ceva foarte firav la început, dar care a luat o amploare nebănuită odată cu sosirea lui Nelu în Los Angeles. Ion Arvinte, pe numele lui întreg, fusese în Dacia albă a lui Grigore Cafanu cu Nicu şi Dorina cînd se răsturnaseră. Tocmai îl culeseseră din drum la ieşirea din Predeal, cu un sfert de oră înaintea accidentului, din care doar Dorina a scăpat nevătămată. Nelu a avut o claviculă ruptă, iar Nicu a fost ceva mai grav, dar tot a fost bine, că în spital au avut timp să se cunoască şi să discute pe îndelete. Bucureştean din Griviţa, Nelu era un student întîrziat, care făcea ASE-ul după ce nu se prezentase la postul de profesor ce-i fusese repartizat după terminarea Facultăţii de Litere. Avea deprinderi de montagnard solitar şi-un fizic admirabil şi-l ştia vag pe Costel Cafanu, mai mult după nume, fiind ei în ani diferiţi şi pentru că el nu ţinuse vreodată evidenţa şefilor de promoţie. Dintotdeauna el luptase pentru note de trecere, iar de ASE s-a apucat fiindcă asta dorise din capul locului. Dăduse examen de admitere de două ori acolo şi pe urmă intrase, de prima dată şi fără să se omoare pregătindu-se, la Litere. Totuşi, Nelu părea cam reţinut şi fără chef, neavînd poate prea multe să împărtăşească unui puşti de şaişpe-şaptişpe ani şi părînd a se simţi bine singur cu gîndurile lui. Numaidecît însă, el s-a aprins cînd Nicu i-a povestit de Florin şi i-a dat adresa lui din Los Angeles. N-avea pe nimeni Nelu în străinătate şi tot îl bătuse gîndul şi tot amînase să facă cerere de emigrare, poate după ce va fi terminat şi ASE-ul, doar un an

ar mai fi fost, nici Nicu nu acţionase încă în vreun fel, dar era hotărît ca, odată ieşit din spital, să nu mai zăbovească o clipă. Tăticuţul lui trecuse pe la spital făcut foc, şi se vedea că din pricina maşinii, şi n-ar fi fost mare lucru să zici că i-ar fi dorit fiului său cel mic o soartă încă şi mai rea decît picioarele şi patru coaste rupte. Era limpede că Nicu n-o să mai aibă ce face pe aici, iar mama deja nu mai avea nici o putere asupra domnului subsubministru pentru maşină şi bani, şi ar fi rămas şi el al nimănui, ca frăţiorii lui, Mite şi Costel.

Primul a ieşit din spital Nelu şi, chiar a doua zi, el a făcut cerere la Ambasada SUA. El a avut şi noroc, dar s-a şi orientat bine, n-a mai stat pe gînduri cînd, peste două luni, i s-a ivit ocazia de a fugi pe la graniţa cu sîrbii. De-acum nu se mai puteau obţine decît în situaţii de excepţie paşapoarte cu cetăţenie, şi cam pe vremea cînd Nelu a ajuns în Los Angeles, la Florin, sîrbii au început să-i returneze în ţară pe fugarii prinşi. Graniţa se depărtase şi paza se dublase. Îi numărai pe degete pe cei care fugeau şi reuşeau să scape în Italia. Avînd cerere de emigrare depusă şi nemaitrăgînd speranţă la paşaport, Vicenţiu Popa s-a încurcat în două tentative de trecere frauduloasă a graniţei. L-au trimis sîrbii înapoi pachet, iar cele cîteva luni de închisoare au fost nimic pe lîngă bătaia luată de la grănicerii români, întărîtaţi de-acum la culme şi specializaţi în astfel de tratamente, ce l-au făcut pe Vicenţiu să renunţe la o a treia încercare. Peste mai bine de zece ani, după insistenţe întîmpinate de obstrucţii de toată mîna, avea să obţină paşapoarte pentru el, pentru nevastă-sa şi cei doi copii.

Cînd a ajuns Nelu la Florin în California, scrisorile către cei de aici au început să se îndesească dintr-odată. Cîştiga binişor cu clarinetul său tatăl lui Florin, şi pe lîngă asta conferenţia la Universitatea din California. Unii şi-l aminteau că şi în ţară făcuse ceva asemănător. Cînta la radio şi ţinuse un serial de emisiuni în care vorbea despre istoria artelor, despre tot felul de poeţi, pictori şi compozitori, şi-n vremea aceea, lume de toate condiţiile trecea pe la el să afle o sumedenie de lucruri despre creştinism şi evul mediu, şi centuriile lui Nostradamus, şi a patra dimensiune a spaţiului, împărtăşite cu aceeaşi elocvenţă cu care dădea sfatul cel bun unui mecanic auto sau unei gospodine căreia i s-au înmuiat castraveţii puşi la murat. Tatăl lui Florin străbătea departe prin lucruri şi oameni cu privirea lui goală, care era a celui ce citise toate cărţile din lume cu buricele degetelor pe cartoane înţepate. El i-a ajutat pe Florin şi Nelu să se familiarizeze foarte repede cu scrisul şi vorbitul englezei, înlesnindu-le astfel obţinerea cetăţeniei şi încropirea unui rost acolo, înaintea tuturor celorlalţi. Ceva din bătrînul orb era şi în scrisorile lui Florin şi Nelu către tovarăşii lor din ţară. Destul de aglomerat pe vremea cînd Florin şi Nelu redactau cu frenezie veşti şi îndemnuri către mai bine de treizeci de inşi, el a fost cel care i-a sfătuit să se

orienteze doar spre un singur membru al familiei. Dintre Cafani, fusese ales Nicu, deşi Florin fusese mai apropiat de Mite, la Sală. Ceva mai puternic îl lega însă pe Florin de Nicu, şi anume întîmplarea că acesta ar fi putut muri de piatra aruncată de el. Se vorbise o vreme prin vecini despre nenorocirea pe cale să se întîmple şi, deşi nu fusese mai mult decît o joacă de copii, Florin se simţise vinovat şi atunci, şi mai apoi, pînă într-atît încît acum dorea cu ardoare să-l fericească pe Nicu şi să-l aibă lîngă el pe pămîntul tuturor făgăduinţelor. Aşa se face că toate scrisorile pe adresa Cafanilor ţineau legătura explicită şi străbătută de îndemnuri din cale afară de pătimaşe doar cu un singur membru al familiei. Mai tîrziu, Mite s-a gîndit că n-ar fi avut nevoie de scrisori care să-l îndemne s-o ia din loc, şi pe urmă i-ar fi fost prea de ajuns o chemare de la frăţiorul lui, dar a socotit că-i prea tîrziu. Se pleca din ce în ce mai greu. Totuşi, destui plecau şi prin chemări de la rude, şi prin cereri de emigrare mai vechi şi împrospătate cu insistenţe şi proteste de tot felul, şi destui reuşeau să scape pe la graniţa cu ungurii. Pentru el însă, era tot prea tîrziu. Mereu a fost prea tîrziu. Pentru el nu existase niciodată vreo făgăduinţă acolo, după cum şi aici a încetat să existe de timpuriu, pe măsură ce un soi de entuziasm secat de ambiţii îl împingea înainte şi-l făcea să se bucure, diluînd amintirile şi desfiinţînd perspectivele, şi n-avea decît să-şi vadă de ale lui, lăsîndu-se purtat şi rostogolit şi minunîndu-se de minunea de a se pomeni din nou în picioare şi încă plin de chef de a o lua de la capăt mereu şi mereu, ca un ţap îndrăcit regulîndu-i pe toţi cei care vroiau să-l reguleze, şi n-ar fi fost umilinţă şi necaz mai mare decît să se lase încălecat.

*

A fost totuşi o lovitură plecarea Meşterului Geza şi a fraţilor Cocîrlaţi. Clubul era modest şi afiliat cu chiu, cu vai la Fabrica de Ace, care abia scotea salariile muncitorilor. S-a desfiinţat atunci şi secţia de box, iar în locul Sălii de la parterul acelei clădiri de peste drum de cinematograful Tomis a fost mutat un aprozar. Nu era chiar vorbă-n vînt că Meşteru' Geza cu cei doi Cocîrlaţi, singurii campioni naţionali pe care-i avea clubul, duceau pe umerii lor forţoşi tot sporul preşedintelui şi al celor cinci vicepreşedinţi, scoţîndu-le salariile şi primele şi justificîndu-le deplasările în străinătate, şi aşa se face că nici clubul n-a mai avut viaţă multă, după ce cîinii sovietici s-au împrăştiat care încotro. Aceştia şi-au mai făcut de lucru o vreme şi pe la alte cluburi, nedepinzînd ei nici de fostul lor meşter şi cu atît mai puţin de altcineva, ci numai de şansa condiţiei lor de cîini sovietici.

Dorin a rămas la clubul militar unde şi-a făcut armata şi o vreme

s-a putut menţine printre semimuştele fruntaşe din ţară, ceea ce-i conferea dreptul unei scoateri permanente din producţie. A fost cea mai bună perioadă a lui, care a pus în umbră tot ce făcuse pînă la douăzeci de ani, însă destul de repede şi ca din senin, îndrăcirea lui a început să dea semne de oboseală, iar cînd nu i s-a mai dat scoatere a rupt-o definitiv, rămînînd doar cu Fabrica de Motoare a Douăştreiului, unde figurase pe statele de plată în ultimii ani, şi cu o meserie în care fusese avansat cîteva categorii de salarizare fără să o fi practicat vreodată. El a lucrat totuşi ca sudor, cu intermitenţe lungi, pricinuite de desele-i stagii prin clinici de psihiatrie. Dintr-un cîine sovietic care şi-a urmat cît de cît menirea, e greu îndeobşte să mai scoţi şi altceva.

La clubul acela militar a activat şi Dimitrie Cafanu. Şi el s-a lăsat păgubaş, la puţin timp după Dorin, şi la fel s-a întîmplat şi cu ceilalţi rămaşi aici, care au scăpat toate ocaziile de a obţine un paşaport sau de a fugi. Singurul pentru care meseria de cîine sovietic a devenit o îndeletnicire cît de cît îndestulătoare şi deschisă unui viitor imprevizibil şi plin de voiajuri şi culori orbitoare a fost Valentin Regman. După şaptesprezece ani, el a început să crească ca din apă, iar la douăzeci şi unu avea doi metri aproape şi în jur de o sută de kilograme, păstrîndu-şi intactă sprinteneala adolescentului de nici şaizeci de kilograme care fusese, şi-n plus el învăţase multe, frecîndu-se de timpuriu printre cîinii sovietici ai Meşterului Geza. În decurs de mai puţin de un an, devenise pur şi simplu un pericol. La ultimul campionat naţional la care a fost văzut înaintea turneului Lotului Naţional în cîteva oraşe din State, el s-a bătut cu totul trei minute în patru meciuri. A fost o istorie de cîţiva ani, fără precedent şi nemairepetată vreodată, că la galele din ţară, cu adversari din ţară, meciurile lui erau organizate ca demonstrative, ca un fel de antrenamente la mănuşi. Cei care pînă de curînd împărţiseră o pîine cinstită aici şi reprezentaseră onorabil ultima categorie în competiţiile de pe afară deveniseră pentru el sparing-parteneri de mîna a şaptea, ce trebuiau protejaţi. El poseda pe de-a-ntregul acea facultate rară de a face pe oricine să urască boxul, pînă într-atît încît să nu mai vrea să audă de el tot restul vieţii. Cît ar mai fi durat şi comedia asta de necrezut? Avea douăzeci şi trei de ani, trecuse prin Campionatele Europene la fel ca prin cele naţionale, făcîndu-i pe toţi, şi pînă şi pe ruşi, să mănînce jar, şi în sfîrşit, după unele tratative acerbe, cubanezii au fost aduşi la Bucureşti, la Sala Polivalentă, cu prima lor garnitură. Încă de atunci ei aveau trei-patru garnituri aproape la fel de bune, care se odihneau şi lucrau cu schimbul în circuite neîntrerupte prin Americi şi prin întreaga Europă. Nişte veritabili cîini sovietici, ieşiţi ca pe bandă, pe care nu mai aveai cum să-i cunoşti decît după marca fabricii de pe maiouri. Scria Cuba pe ei şi-ţi era de ajuns, erai sigur de ce le poate pielea înainte de a-i vedea la lucru. Greul lor însă era un

caz aparte: la treizeci şi doi de ani, de trei ori campion olimpic şi nu-l bătuse nimeni de vreo zece ani. Ai lui cheltuiseră probabil ceva cu el ca să accepte să facă pe amatorul atîta amar de vreme. Greii sînt îndeobşte cazuri aparte, cum şi Jidanu era, şi toată lumea ştia că manevrele acelea de trupe cu întîlniri tur-retur româno-cubaneze, care tocmai începeau, aveau drept scop să-l pună faţă-n faţă cu negroteiul acela care aducea pe foarte departe a boxer, părînd mai degrabă un cocostîrc cu picioarele strîmbe, pornind de undeva de pe la subsuori şi cu un mers legănat şi tîrşîit care ţi-l amintea pe Meşteru' Geza chinuit de sciatică, decît că avea nişte braţe ce-i permiteau să se scarpine la genunchi fără să se aplece un milimetru şi-avea ceva peste doi metri şi cu exact douăzeci şi şapte de kilograme mai mult decît Jidanu, iar cînd a fost să fie, ei s-au învîrtit şi s-au sucit nu mai mult de o jumătate de minut, după care s-a întîmplat: ceva ce nimeni n-a avut timp să observe, văzîndu-l deodată doar pe Jidanu în picioare şi pe celălalt în fund, cu-n braţ proptit în pămînt şi c-o mănuşă ţinîndu-se de gură, de-ai fi zis că poposise pe malul unei gîrle să bea apă, dar uite-l ridicîndu-se în timp util şi arbitrul strigînd box şi el întorcînd spatele şi îndreptîndu-se spre colţul lui fără să dezlipească dreapta de la gură şi cu stînga ridicată sus şi făcînd semn fără să se uite înapoi că nu, nu-i mai trebuie. Asta a fost, şi de-acum nu mai era mult pînă la Olimpiadă. Ei îl ţineau ca pe ochii din cap şi ca sigur pentru un titlu olimpic, cu doctori, maseuri, antrenori, sparing-parteneri plătiţi cu ora, care ţineau de alte obiceiuri, doldora de făgăduinţe, după care de bună seamă că el tînjea. Încît ei aproape că-şi dădeau seama că îl vor pierde, şi mare scofală că degeaba-i mare şi tare şi-i blond nereuşit, mai mult alb şi deloc bătînd spre şaten, şi cu nişte trăsături subţiri ca de mironosiţă perversă şi unde s-a mai pomenit aşa ceva, ca să intre printre negroteii ăia coborîţi din copaci, care, la o adică, ei cu pumnii lor scriu de vreo sută de ani istoria acestei meserii, şi tot aşa, şi or să-i dea pînă i-or deştepta dorul de patrie, pe de-a rîndul şi-n cap, şi-n ficaţi, şi-n inimă, pînă-o zice Jidanu hau, tot mai bine era acasă. Ba dintre toţi care au ajuns acolo pe toate căile, el a fost singurul care a mai încercat să facă ceva cu boxul. În timpul turneului Lotului Naţional prin cîteva oraşe din State, primise douăzeci de oferte grase, încă trei din Lotul Naţional au rămas pentru oferte mai puţine şi mai mici şi alţi doi cărora nu le-a oferit nimeni nimic s-au rătăcit pe aeroport la întoarcere şi a mai fost şi semimijlociul, pe care l-a aşteptat mătuşă-sa la aeroport de cum au atins pămîntul făgăduinţelor şi i-a îmbrăţişat pe toţi pe rînd şi le-a spus la revedere şi zadarnic l-au rugat şi i-au arătat părinteşte că mult mai înţelept ar fi să dea probă de lucru cu astea cinci-şase meciuri, că sălile vor fi pline de manageri şi impresari care vor trage de tine, şi pe urmă cum să ne faci tu măgăria asta să ne laşi descompletaţi să ne facem de cacao p-aici prin

străini şi mai bine fă-ţi treaba pînă la capăt şi pe urmă ne-om vedea de treabă fiecare încotro ne e scris şi el că atît m-am bătut cît să ajung pînă aici, atîta mi-a fost soarta de cîine sovietic care să muşcaţi voi din mine, jigodii comuniste. Aşa că Jidanu n-a fost cu mult deosebit de ceilalţi, decît că numele lui s-a mai auzit de cîteva ori pe la emisiunile sportive ale Europei Libere, s-a bătut de cîteva ori, a cîştigat de cîteva ori şi pe urmă s-a auzit din scrisorile lui Florin şi Nelu că şi-a deschis o companie de taximetre şi o duce mai bine decît mulţi de pe-acolo.

Şi te mai gîndeşti cum era el pe atunci, un blonziu albinos cu piept scobit şi abdomen bombat, de înfometat din fragedă pruncie, ceea ce chiar asta era, şi-o tărtăcuţă mare legănîndu-se pe trufia fragilă a gîtului şi-o uitătură crucişă de prostovan şi mereu tuns zero pentru că taică-său numai aşa îl purta, croitor de lux ăsta, după cum spunea şi firma de la poartă, dar înhămîndu-se la absolut orice, de la lenjerie de damă pînă la prelate de maşini mici şi corturi, lucrînd în ritmul unei fabrici de confecţii de mărime medie, încît la un moment dat ajunsese să-şi renoveze casa adăugîndu-i tot felul de brizbizuri şi camere noi şi plătind zeci de mii amenzi la Primărie pînă ce deveni o vilă şi n-ar mai fi lipsit aproape nimic pentru a-i spune castel, dacă n-ar fi intrat pe fir Comisia de Venituri Ilicite, confiscîndu-i toată agoniseala de-o viaţă băgată în zidurile alea şi scoţînd-o la licitaţie, iar la licitaţie s-a înscris şi Jidanu ăl bătrîn ca să-şi scape blestemata de cazemată, pentru care s-a vîndut şi pe el şi pe fiu-său diavolului, pentru că fără-ndoială era omu' dracului, cît o fi fost de harnic şi de geniu în croitorie, aşa de cărpănos la sînge şi neavîndu-l lîngă el decît pe Valentin, căruia mama îi murise cînd îl născuse şi care n-a ştiut ce-i ăla un ban de la taică-său şi nici măcar de-o pereche de tenişi nu-i dădea, de i se-aprindeau tălpile la antrenamente pe duşumeaua aia îmbîcsită de motorină şi pînă spre şaptesprezece ani încolo n-a avut parte de altă tunsoare decît aceea pe care i-o făcuse Jidanu cel bătrîn acasă, cu maşina.

*

Se-adună momentele de epuizare lungi, prelungite pînă la limita putinţei de a îndura a trupului. Se-adună foarte repede şi miile de lovituri de toate calibrele, şi toate se fac ghem într-o greutate care dintr-odată simţi cum te-apasă şi nu te mai lasă să faci ceea ce pînă de curînd îţi reuşea de minune. Gata, Dimitrie Cafanu. Poate altă dată s-o mai lăţeşti cumva, dar de lungit, în nici un caz.

Şi tot dintr-odată, cînd nu s-a mai cheltuit bătîndu-se, a văzut că are nevoie de bani. Poate că oricum ar fi avut nevoie, doar de-acum avea 18 ani. Ba Nicuşor mereu a avut nevoie, cu toate căzăturile şi

accidentele şi stagiile petrecute în armuri de ghips. El de timpuriu a tot cerut şi a primit şi niciodată nu i-a ajuns şi poate chiar d-aia a şi plecat. Lui Costel însă, pînă spre treizeci de ani, nu i-a prea trebuit mai nimic, bîntuind încolo şi-ncoace prin biblioteci şi săli de cursuri, de unde glonţ acasă, s-o ia de la cap cu teancuri de cărţi şi sute de kilograme de hîrtie scrisă. Cînd s-a trezit şi el să ceară, Grigore Cafanu îi scosese deja de mult pe toţi din porţie.

Aerul insolent îi dădea în pîrg de la o zi la alta, transformîndu-se într-o nepăsare senină, de animal fericit, care-i topise de pe chip orice urmă de obrăznicie. Avea unde să stea şi ce să mănînce fără să-l coste nimic. Mama nu ridicase vreo pretenţie. Avea banii lui, care nu i se păreau deloc greu de cîştigat, luptîndu-se, precum ursul, cu butoaiele de sodă caustică şi poliester de două sute cincizeci de kilograme în Policolorul cel de curînd ridicat cu deţinuţi şi-n care majoritatea rămăseseră să lucreze şi după repunerea în drepturile civile. Era tot zvelt, deşi se mai îngroşase puţin, torsul său prevestind un ridicător de haltere la bîlci care făcea şi pe clovnul, şi pe scamatorul. De-a lungul unui an întreg, cincizeci şi trei de femei răscoliseră şi cutreieraseră prin toate cotloanele trupului acela de o perfecţiune neverosimilă şi necunoscînd istovirea şi tristeţea. Se irosise astfel, dacă nu mai trebuia să se bată. Uitase poate, oricum nu-l trăgea deloc inima să-şi aducă aminte. O dată, un om de cincizeci de ani, pe care-l chema Gică Bălaşa, dintr-o lovitură de pumn îl scosese prin uşa unui laborator pentru probe de răşini şi n-a lipsit mult ca s-o mai lungească de-a berbeleacul pe cimentul unei scări abrupte cu douăzeci de trepte. N-a ripostat, avea unele motive întemeiate, printre care şi acela că nu l-a durut cine ştie ce, iar în următorul sfert de oră orgoliul său era intact.

Însă odată nimerit acolo, nimic din ce învăţase de timpuriu, înfruntînd atîtea vicisitudini cu un curaj de-o dezinvoltură nebună, nimic nu-l mai putea ajuta. În sfîrşit, îi era foarte limpede că ei vor să-l termine. Fără îndoială că vor reuşi. Numaidecît şi-a simţit capul despicîndu-i-se cînd a vrut să-şi facă un plan pentru a scăpa. El nu-şi făcuse niciodată planuri, aşa că asista de-acum la propria-i pieire, la cinci sute de kilometri de oraşul tinereţilor sale prăduite, într-o antrepriză de construcţii şi întreţinere de căi ferate, la descărcat vagoane de pietriş pentru terasamente, la manevrat şine şi grinzi cu ranga şi la dimensionat ecartamente cu barosul. Astfel trecură pe lîngă Dimitrie Cafanu iunie, iulie şi august, bătîndu-l soarele-n cap cîte zece ore pe zi şi făcînd în palme răni care cît de curînd se vor pietrifica într-un strat cornos şi nesimţitor. Seara, la masă, îi tremura mîna cu care ducea lingura la gură. Adormea greu, prinzînd către ziuă cîteva ceasuri dintr-un somn înspăimîntat şi fragmentat şi tot cu mîncărimi şi usturimi pe tot trupul, încît abia mai suporta aşternutul şi atingerea efectelor soldăţeşti. Ai lui nu ridicaseră nici o pretenţie, întreţinîndu-l

cînd deja ieşise pe leafă, ar fi fost chiar din cale-afară la veniturile lor, dar uite că nu ridicaseră nici un deget ca să nu ajungă aici. Presimţise că aşa vor face. Nu le purta nici o fărîmă de resentiment, pentru că toată lumea lor i se ştersese definitiv din memorie.

N-a scris nici o scrisoare şi n-a mai vrut să primească nici o veste de nicăieri. Se jigărise şi se ferecase în sine. Trecuse şi jumătate din septembrie, şi el părea singurul care nu reuşise să se adapteze la regimul de aici, deşi, de bine, de rău, străduindu-se supraomeneşte, îşi făcea norma zilnică. Caporalul avea apucături de vechil şi inimă de satrap, dar de bună seamă că doar el îl vedea aşa pe ardeleanul acela plin şi roşu-n obraz, cu carnea bătucită, cuprinsă anevoie de uniforma cu nasturii stînd să sară. Cînd se apropia la mai puţin de zece metri, îi producea un fel de uruială în cap.

În ciuda corpolenţei, abia dacă asuda şi îşi făcea traseul neostenit şi aproape voios de-a lungul a kilometri de şină, pe jos şi pe locomotivele de manevră pe care se căţăra şi de unde sărea din mers. Supraveghea şapte puncte de lucru, luîndu-şi însemnări într-un carneţel soios, şi mai era şi o apariţie insolită prin accentul său, nerimînd deloc cu gradul. La instrucţie avuseseră şi olteni, şi moldoveni, şi bucureşteni, şi ţigani, pentru ca aici el să fie ales, fiind cel mai indicat. Tot aşa ceva făcuse şi acasă, astfel încît era ca un şef de echipă, deja familiarizat cu specificul muncii, cu normele şi putinţa oamenilor de a le face faţă. El, Septimiu Bucşe, mai tare ca pe nişte copii trebuise să-i dădăcească pe unii. Majoritatea lucraseră prin fabrici, la muncile cîmpului sau vînzători sau funcţionari prin birouri sau nu lucraseră deloc, tot încercînd să mai tragă de şcoală, şi chiar şi pe şantier e mult diferit, fiindcă acolo mai ai unde te trage la umbră şi te mai poţi cît de cît rătăci pe etaje şi prin camerele blocurilor, însă aici nu prea ai unde te duce în mijlocul cîmpului şi cu norma precisă de metri de şină şi metri cubi de pietriş descărcat pe cap de soldat. Chiar că pe cap, că mulţi pînă într-atît de neştiutori erau, încît a trebuit să le arate cum să nu desfaci oblonul la vagonul cu pietriş stînd în dreptul lui, că vine valul de piatră pe tine şi te-ngroapă, aşa că mai bine caţără-te sus pe el dacă nu eşti în stare să te dai într-o parte, şi pe urmă a trebuit să le arate la fiecare în parte şi la toţi deodată cum se găuresc grinzile cu sfredelul şi cum se fixează buloanele şi cum trebuie strînse treptat cu tubulara şi cum se mişcă şina cu ranga şi cum să se sincronizeze între ei în aşa fel încît să nu şi-o rostogolească pe picioare, şi desigur şi normele, cărora el le ţine socoteala zilnic în carneţel, pentru a raporta superiorilor. Nu sînt mari, sînt aceleaşi pe care Septimiu le ştie din civilie, şi totuşi ei, deşi tineri, se conformează anevoie. E şi neobişnuinţa cu greul, dar Septimiu îşi dă seama că mai e ceva, resimţit din plin pe propria-i piele. Nu poate să uite că munca asta i se plătea după cît e ea de grea, or ei lucrează ca şi pe degeaba,

ca la ocnă aproape, pentru cîteva sute de lei adunate pe un carnet de CEC cu care se vor lăsa la vatră. Asta e, şi totuşi ei văd bine cum Septimiu nu trage cu dinţii şi nu-i sileşte ca nesătulul la normele alea, chiar dacă le notează şi le socoteşte pînă le zăpăceşte, multe chestii se fac şi se desfac doar acolo-n carneţelul lui şi el se mai pricepe să întîrzie vagoanele cu pietriş prin triaje şi să-i înveţe cum să răstoarne o şină într-o rîpă pentru a aştepta pînă seara macaraua să vină s-o pună la loc şi arareori dacă i-a zorit cînd fumează sau îşi mai trag sufletul sub un pom, că doar nu pe moşia lui îşi omoară ei zilele pe vipia asta de-ţi iau foc creierii-n cap, uite-i deja septembrie, şi încă scurmă în ei ca un diavol. Ce mai, Septimiu e tocmai cel de care au nevoie ca să le îndulcească zilele cît de cît în mijlocul acestei vitregii. Dar nici să-l scoţi din dracii lui, nu se face. Pur şi simplu, nu se face. Păi mai fă-te că lucrezi la ceva cînd îl vezi că vine şi el întors pe dos de cît trag de el şi cadrele, şi ăia de la calea ferată, care au pus mîna pe noi, pe muncă pe de pomană, hai să tragă în neştire, şi uite-l pe ăsta, soldat Cafanu, întins pe iarbă în liziera de salcîmi, singur el, ca mort acolo, cînd toţi s-au apucat de lucru de o oră, răscrăcărat, cu reteveiul de rangă lîngă el să se apere de muşte, încît i-au şi spus:

— Nu vrea, tov. caporal.

— E beteag? E bolînd? întrebă molcom caporalul Septimiu.

— Nu spune nimic. Să-l ia dracu'. Poţi să-l întrebi orice. Stă cu ochii-nchişi ca un mort.

— Păi no, c-o fi mort deja, şi voi trajeţi dă hieru' ăsta ca bou'.

— Măcar de l-o fi luat dracu', face Drişcu, un oltean şaten mic, subţirel şi fercheş. Şi-aşa, şi cu el, şi fără el, tot aia.

Caporalul Septimiu cobora deja terasamentul lung şi-n pantă lină, şi cînd ajunse la valea coborînd încă spre lizieră, cei şapte soldaţi goi şi-n maiouri prăfuite aruncară rängile şi lopeţile şi porniră în urma lui. Putoarea aia jegoasă de Cafanu pînă şi pe Septimiu să-l scoată de pe fix, cît e el de băiat dulce, şi la o adică de ce să facă ei norma lui, cum de mai bine de-o săptămînă tot aşa fac, şi dacă nu-i e bine să se ducă la infirmerie în loc să-i încarce degeaba cu încă un om sau să-l bage să stea la umbră la arest, cu siguranţă că asta-i trebuie şi merită.

Visase un vis scurt, era Colivăreasa, rîsul ei limpede îi umblă prin măruntaie preţ de o secundă. Era la umbră şi la răcoare şi parcă nu-l mai mînca pielea şi pe urmă i se porni uruitul în cap şi umbla ceva lipicios şi scîrbos pe el. E caporal Septimiu, îl văzuse căţărat în vîrful terasamentului. Se întorsese cu faţa în jos. Îl gîdila un fir de iarbă în nară, cum stătea cu palma sub obraz, de-ţi vine să înnebuneşti. Înnebuneşte, Mite!

— Eşti beteag, tu, Cafanule?

— Aha. Mi s-a rupt o vînă... Iaaaaaaa! Sări în picioare cu ochii injectaţi şi un val de salivă îi năpădi bărbia în timp ce-l împungea

violent, cu vîrful răngii folosite ca o sabie, în gît şi în burtă. După un mers scurt îndărăt, concomitent cu ceilalţi şapte soldaţi, caporalul Septimiu Bucşe o rupse la fugă. La jumătatea urcuşului văii o viră la dreapta, în coborîş şi către pomii lizierei, cu Mite în urma lui, aproape, zbierînd şi învîrtind ranga deasupra capului. Gîfîiala sta să-l stranguleze pe caporal, în vreme ce gîfîiala celuilalt şi zbieretele îi ardeau spatele, împingîndu-l înainte. Se-mpiedică, buşi din toţi rărunchii pe burtă şi-n acelaşi moment simţi izbitura lui Mite încălecîndu-l din salt şi genunchii împungîndu-i coastele şi braţele puternice ale nebunului răsucindu-l, întorcîndu-l cu faţa-n sus dintr-o singură smucitură. Mite nu lăsa ranga din dreapta, iar cînd simţi mîna caporalului apucînd-o, îl izbi cu călcîiul bocancului peste degete. Îi fixa bărbia cu stînga, strîngîndu-i fălcile în cleştele degetelor, apoi toţi văzură cum, tot cu stînga, suflîndu-şi nasul abundent, întinse o pală de muci de-a lungul şi de-a latul chipului porcin din care fugise tot sîngele.

Ei se cam cutremurau pe dinăuntru, ba aproape că rîdeau, păstrîndu-şi neclintită neutralitatea. N-ar fi avut de ce să se implice mai mult decît nişte martori pasivi, dar arşi de curiozitate faţă de deznodămîntul acestei poveşti. Ăsta umilit la sînge în faţa lor, ăstălalt gata s-o scrîntească urît cînd o fi să se afle. Mite se ridicase. Aruncă ranga învîrtindu-se pe cer pînă hăt, în buza terasamentului, lîngă şină. Te minunai cît de departe putuse să zboare din elanul său arcuit, de suliţaş, în timp ce ei îl ajutau pe caporal să se ridice, îl scuturau şi dădeau să-l şteargă pe faţă. El nu-i lăsă, se şterse singur cu mîneca, şi înţeleseră numaidecît că încă nu s-a terminat, vor mai avea ce vedea şi comenta şi azi, şi mîine, şi toată săptămîna, cum o să-şi spele ăsta onoarea, aşa, bărbăteşte, că uite-i faţă-n faţă arătîndu-şi pumnii. Ce le-a plăcut mai apoi e că butucul ăla de Septimiu tot se ţinea în picioare după şapte-opt lovituri în plin care-l umpluseră de sînge ca pe un porc tăiat. Abia mai sufla, plin de sînge şi sudoare, şi pe urmă n-a mai avut ce face. Le-a întors spatele şi-a luat-o spre terasament şi de-a lungul şinei şi s-a dus, singur, cu tot necazul lui.

Îşi dădură seama că Septimiu tăcuse mîlc, sau cine ştie ce răzbunare secretă clocea, sau o lăsase moartă, cînd, după trei zile, Cafanu rămăsese încă necontactat de nici un cadru. A patra zi, cînd a fost chemat la locotenent, deja ştiau pentru ce şi că de la unul dintre ei se aflase despre mascarada din pădure, şi unora aproape că le părea rău că nu acţionaseră în acest fel mai devreme, încă din ziua aia, cînd tot rahatul ăsta era cald încă, aşteptînd după vita asta de Septimiu să-l dea în gît, care uite că-n baza lui tot pe capul lor o să stea putoarea, să muncească şapte la norma pentru opt. După patru zile însă e cam tîrziu, s-a mai răcit şi nu-i mare lucru ca tov. caporal bun de şters mucii pe el şi alergat cu ranga şi umplut de sînge ca o vită înjunghiată

să nu mai recunoască, să spună că habar n-are şi gata, că s-a-mpiedicat şi a căzut cu muianu de şină pînă i s-au învineţit ochii.

*

Locotenentul Iulian Mandache a terminat Construcţiile Civile. Cînd bătrînul lui i-a spus că-i musai, că trebuie neapărat, fără-nvăţătură în ziua de azi eşti un om mort, el l-a înţeles, i-a urmat cu sfinţenie povaţa. N-a fost un fitecine bătrînul, ei n-au trăit deloc rău, ba faţă de alţii au dus-o împărăteşte. Îmbrăcaţi şi mîncaţi şi tot ce le trebuie în casă, aşa că numai să-nveţe şi nimic altceva, iar bătrînul i-a ajutat cît a putut şi pe el, şi pe frate-său. Avea şi mai are unele relaţii, ca fotoreporter principal pe la cele mai importante publicaţii centrale. Un artist în meseria lui, toţi trag de el şi banii curg gîrlă, încît în vremea din urmă nici nu se mai osteneşte să facă pe pozarul ambulant pe la nunţi şi botezuri. Îl mai cheamă unul şi-altul şi el strîmbă din nas şi dă din mînă. Dintotdeauna, Iulian l-a admirat şi l-a luat ca exemplu de hărnicie şi corectitudine şi cuminţenie. După ce Iulian a ieşit inginer, cu marile lui relaţii şi cu banii lui mulţi, bătrînul s-a zbătut şi i-a găsit un post în Bucureşti. Îi numărai pe degete pe cei cărora le-a ieşit figura asta. Mai toţi din promoţia lui s-au împrăştiat pe marile şantiere ale ţării, la te miri ce canal şi te miri ce combinat, unde ţara avea nevoie de ei. El a rămas să facă blocuri pentru ţară, în Bucureşti. Cu un salariu de să-l cheltuieşti într-o seară la Athénée Palace, cum adesea făcuse în studenţia lui de toată bafta, pe care-o s-o plîngă cu lacrimi amare toată viaţa. Bătrînu’ nu se uita cînd era pentru el şi scotea teancurile de sute de te miri unde, doar pentru el făcea şi dregea atîtea învîrteli şi alergătură pe la nunţi cu filme şi hîrtie din fondurile redacţiilor. Da’ uite că n-a mai fost aşa, cînd Iulian s-a văzut pe leafa lui şi cu trei copii deja, la nici treizeci de ani, şi cu program de zece ore pe şantier şi leafa aia mizeră. Şi tot bătrînu’ a fost atunci cu povaţa cea bună, cînd i-a spus şi tot el a făcut nişte manevre pe la tovarăşi mai mici şi tovarăşi mai mari ca să-l bage pe Iulian la Şcoala de Ofiţeri, care acolo şi-n Miliţie iese cu lefurile cele mai mari, i-a spus bătrînul, şi că ei te-mbracă şi te-ncalţă şi-ţi dă să mănînci, fă-o şi p-asta, ca să te-ajuţi singur şi să fii pe picioarele tale. A făcut-o Iulian. A ajuns din construcţii civile în economia naţională la construcţii CFR, aici, la fundu’ pămîntului. Dar decît la început s-a amărît mai tare, că nu-i barem într-un oraş şi că nu face militărie pentru că-i inginer, deşi destui neingineri fac ce face el şi mai rău de-atît pe la canale şi combinate, şi pînă la urmă a văzut că-i bine. Pe unde te-oi duce, haina militară de orice fel te pune ceva mai sus decît oricare. Leafa-i bunicică, apartament în oraş aici, aproape, la zece kilometri, şi-aici şi

birou, şi casă, şi popotă, de unde poate trimite copiilor acasă orice de mîncare, de nu mai are nevoie soţia să ia un morcov din piaţă. A avut el dreptate, bietul bătrîn, şi de astă dată, e boierie curată, cît ţi-o fi dor de Bucureşti, e mai Bucureşti aici decît oriunde. Kenturi, cafele, nesuri, coniacuri, bidoane de vin de butuc, pe vijelia asta de le suflă pe la toţi prin stomacuri, pentru că soldatului zi de zi i se face dor de-acasă şi de permisie şi părintelui la fel i se face dor de copilul lui militar, care tot cere de-acasă şi aruncă în tine cu marfă, să te dea jos, nu alta, cît nici un doctor nu primeşte. Ba nici în privinţa muncii n-ai la ce să te plîngi. Normezi armata şi-o scoţi din statele şantierului CFR-ului, e la mintea cocoşului, toţi sîntem ai statului şi mîncăm unii după alţii şi de pe urma statului, e clar şi limpede, nu-i nici un fel de dubiu, îi ai p-ăştia-n grijă, adică să muncească şi să nu se bage cu capul sub roata vreunei locomotive. Le e şi lor greu, dar ce să le faci, sînt tineri, ţara are nevoie de ei, păi dacă ar fi război? Un atac la graniţă, ceva, cu ăştia lăsîndu-se la vatră fără să fi pus mîna pe-o armă de cinci ori. Ba atacul şi războiul sînt aici, cu tîrnăcopul şi ranga, cu kentul şi nesul, cu ingineria de nimic şi uniforma militară care te mai scoate cît de cît din nevoi. Războiul e aici, noi între noi, care răzbeşte şi care crapă de foame ca cîinele. Războiul acesta, locotenent Mandache, e cel mai sîngeros dintre toate cîte s-au pomenit oriunde-n lume, cu orice fel de arme. Şi nu că ei îl pierd şi tu îl cîştigi, locotenent Mandache, ar fi prea frumos atunci. La o adică ei cîştigă, plecînd şi venind mereu, tot la un an şi patru luni, în vreme ce tu stai aici permanent, unde încă-i al dracului de bine cît ai avea norocul să nu nimereşti pe şantierele naţionale ale tineretului, la Canal, la te miri ce combinat, la te miri ce Casă a Poporului despre care ai auzit că mor acolo soldaţii pe capete. Acest război, locotenent Mandache, e să dai să fugi, e cu mai multă nenorocire decît bomba atomică…

Numele soldatului Dimitrie Cafanu i-a spus de la bun început ceva. Un Grigore Cafanu i-a fost şef bătrînului într-o vreme. Lucrau ei pe atunci la chestia aia, *Zori Noi* parcă, şi bătrînu' era mereu cu Cafanu ăla-n gură, că doar şefu-i cheia. Cînd l-a văzut pe soldat Cafanu şi-a adus aminte de figura aia de pisică adormită din nişte poze pe care le developa bătrînu' pe-acasă. Erau zeci şi sute, cu torturi şi aniversări şi copii mulţi. El era, ăsta-i băiatul şefului lu' bătrînu', care uite că faţă de el, locotenent Mandache, a ajuns nu prea bine. Parcă i-ar fi spus, l-ar fi-ntrebat, să vadă cum a făcut şi-a dres de-a ajuns aici şi n-a fost în stare şi el de ceva mai de Doamne-ajută. Chiar dacă şi el, locotenent Mandache, tot aici se cheamă că e, în aceeaşi oală, nu e acelaşi lucru. Dar la ce bun să mai intre-n vorbă cu el? Îi e destul lui Iulian că bătrînu' s-a priceput să-şi aranjeze copiii mai bine decît şeful său, şi n-are decît să-l venereze pe bătrîn, o merită cu prisosinţă. Altminteri, n-ar fi avut el ce intimităţi să aibă şi nici măcar ce vorbi cu

soldatul în termen Cafanu Dimitrie.

A venit însă la el olteanul ăla micuţ, soldatul în termen Drişcu Virgil, să-i spună că ei la punctul lor de lucru trag pe brînci să-i scoată norma lui Cafanu şi că s-au săturat, că le-a ajuns la os şi aşa mai departe. Şi i-a spus, uite ce e, Drişcule, tu să nu-mi vii mie cu turnătorii d-astea de doi bani. Dacă ei, şapte inşi, nu sînt în stare să-l dea pe brazdă pe Cafanu, să-l bage la mijloc pînă mănîncă din fierul şinelor, atunci înseamnă că sînt toţi de nimic şi n-au decît să muncească în locul lui. La care Drişcu i-a spus că nu te poţi apropia, că l-a umplut de sînge pe caporal Septimiu şi tot gogomănii d-astea, care dacă-s adevărate înseamnă că voi faceţi de căcat Armata Română şi v-aş băga numaidecît pe toţi în tribunalu' militar ca trădători şi sabotori. Adică voi, şapte inşi cu şapte răngi şi tîrnăcoape-n mîini, vă lăsaţi regulaţi de un nemernic? Uite ce e, Drişcule, cu prima ocazie cînd mai aud de la tine chestii d-astea, cu mine te-ai ars. Tu crezi că ăsta-i cel mai rău loc de la diribau? La Canal ai auzit cum e?

Se făcuse foc locotenentul Mandache. Îţi vine să-ţi iei cîmpii cînd îi vezi aşa. Soldaţii ăştia au războiul lor, pe care vor cu tot dinadinsul să-l piardă zi de zi. Special pentru aşa ceva îi creşte ţara, ca să ştie să piardă războiul. Cînd s-or duce acasă să pună cornu-n pămînt, să nu zică pîs, să tragă-n credinţă şi să se tîrască precum rîmele pe pămînt. Ba lasă că-i mai bine aşa, e foarte bine.

Săracu' soldat Drişcu avea dreptate-n definitiv, decise locotenentul după ce-şi frecă un nes şi se mai linişti. De ce să-şi facă ei singuri dreptate, cînd dreptatea e-n mîna ta, locotenent Mandache? Ţara d-aia te-a-mbrăcat în uniformă cu grade, ca să cîştigi războiul, împărţind dreptatea. Cineva trebuie să piardă şi cineva trebuie să cîştige, iar războiul ăsta nu se termină niciodată. L-au dus bătrînul meu şi Cafanu, îl duc io cu fiu-său Cafanului, îl vor duce copiii noştri, unde nu-i iertare şi nici împăcare, în această vale a rîsului înotînd în zoaie de sînge pînă la brîu. Războiul trebuie să continue, locotenent Mandache!

Şi l-a chemat la el pe caporal Bucşe Septimiu. El n-a vrut să recunoască nimic, deşi avea amîndoi ochii negri. Locotenentul l-a sucit, l-a învîrtit, l-a ameţit, zadarnic. El a căzut. L-a chemat atunci din nou pe Drişcu, pe care tocmai îl ameninţase cu Canalul şi el o luase de bună, de parcă io, locotenent Mandache, aş fi şef de centru de recrutare. Tot speriat era Drişcu şi dădea din colţ în colţ cînd l-a pus de faţă cu Septimiu. Păi dacă nu ei cu gura lor cer anchetă, atuncea cine? O să le arate tov. locotenent Mandache cum se face anchetă. I-a-ntărîtat, ăla că aşa, ăla că invers, şi cum a fost şi că minţi, ba tu, ba tu şi tot aşa, ca nişte copii la grădiniţă care oricînd aşteaptă să dea piept cu duşmanu' ţării la graniţă… Gata! Văd că vă bateţi joc de mine! Adică eu sînt maimuţoiu' vostru să vă bateţi joc de mine cum vreţi

voi. Să mă minţiţi în faţă. Dacă nu vă puneţi de acord imediat, zece zile de arest pentru fiecare, plus degradări şi ce s-o mai ivi. Şi s-au pus de acord: Cafanu e dement şi periculos, tov. locotenent Mandache. D-aia nu i s-a dat nici armă pe mînă, da' nici rangă nu trebuie să i se dea. Daţi-ne altu-n locu' lui.

Locotenentul era satisfăcut. Ancheta mergea. Va merge pînă-n pînzele albe, pînă ce toţi vinovaţii vor fi dovediţi şi pedepsiţi. Scrumiera era plină cu chiştoace de Kent. Îşi spălă gîtul şi gura de amăreala fumului cu o duşcă lungă de coniac trasă direct din sticlă, apoi goli scrumiera pe fereastră şi mai trase o duşcă. Înşurubă dopul de tablă galbenă şi puse sticla la loc în dulap. Cu Albanezu' ăsta se împacă cel mai bine, e cel mai bun prieten pe-aici prin pustietăţi. Îşi aprinse încă o ţigară şi se gîndi că-şi va mai face o cafea şi va trimite după soldat Cafanu.

*

Soldat Cafanu străbate liziera de salcîmi cu un bidon de plastic fumuriu. Vîntul răscolind frunzişul are susurul unei aduceri aminte îndepărtate, nefolositoare, iar el e în pantaloni kaki albiţi de praf, acoperind bocancii cu cataramele descheiate, şi-n maiou alb, părînd nespălat de luni de zile. Ţepii unei bărbi de o săptămînă îi năpădesc figura tuciurie, cu pomeţi largi şi privire transparent-fosforescentă, de felină derutată, rătăcită pe urmele unei prăzi iluzorii. A istovit soarele acestei veri vîrstîndu-i cu reflexe ruginii coama de păr negru încîlcită şi murdară. La început le asigurau frizer destul de des şi le impuneau să se bărbierească în fiecare zi. Pentru Mite mai cu seamă, era un supliciu să transpire-n praful vagoanelor de pietriş proaspăt ras. Îi ieşise pe după urechi şi pe bărbie o crustă subţire de răni, peste care a trebuit o vreme să dea cu lama.

A fost secetoasă vara şi nu s-a simţit nici o adiere şi nici un strop de răcoare, deşi muntele e aproape. Vîntul ăsta pare să vină de departe, înfometat şi cu roiuri mari de frunze uscate şi stropi de ploaie. Ar fi bine să plouă. Ar întrerupe lucrul şi s-ar adăposti ei pe undeva. Dar stropii sînt rari, vîntul împrăştie norii. N-o să plouă, doar că s-a răcorit dintr-odată, o să ningă direct şi atunci o să fie şi mai bine, vor ieşi cu lopeţi pe lîngă locomotivele cu pluguri care deszăpezesc terasamentele… Şi n-ai decît să faci pe nebunul pînă înnebuneşti. Şi la balamuc sînt oameni, peste tot unde sînt oameni e loc de-ntors. Ba spunea unu' venit de-acolo că-i plin de soldaţi şi cadre de toate gradele, cei mai mulţi aterizaţi direct din economia naţională. Ba nu i-ar plăcea nici acolo lui Dimitrie. Dar nici aici. Şi nici de acasă nu-i e dor, după cum nici de butoaiele de la Policolor, ori să mai facă

pe zidarul nişte luni ori nişte ani. Încotro atunci? Ba nu se frămîntă deloc. Alţii vor hotărî în locul lui. Singura lui treabă e cu lopata şi ranga şi barosul, şi-i mai puţin obositoare decît să te gîndeşti încotro s-o iei.

Vîntul s-a înteţit şi nu mai picură. El iese dintre salcîmi în drumul de căruţe care tiveşte liziera, mergînd paralel cu calea ferată. Fîntîna cu cumpănă, avînd drept contragreutate o buturugă enormă legată cu sîrmă, e peste drum şi lîngă lanul de porumb adînc de mai mulţi kilometri. Din vîrful terasamentului se văd în zare, peste lan, dealuri împădurite, peste care se încovoaie spinările unor munţi albaştri. Satele sînt departe de locul ăsta, şi tîrgul e destul de departe. Ieri, Dimitrie a văzut pe drum trecînd nişte femei cu biciclete. Aveau pe ghidoane şi pe portbagaje sacoşe burduşite cu drugi de porumb şi tenişi încălţaţi pe picioarele goale, înnegrite de soare şi stropite de noroi uscat. O fi început culesul, dar lanul de lîngă fîntînă e pustiu. Astă-vară au fiert porumb în cîteva rînduri, dar norma nu prea te lasă să-ţi tihnească.

Vărsa în fir subţire în bidonul lăsat jos din găleata grea de lemn, cercuită cu bandă de tablă îmbrobonată de rugină şi îmblănită pe fund cu un strat tare de muşchi verde. Îl clăti, îl mirosi, are un damf încins de tescovină, deşi sînt mai bine de trei săptămîni de cînd l-au umplut într-o dimineaţă cu trei jumătăţi de rachiu de drojdie cumpărat din tîrg. Norma nu-i lasă să le tihnească, dar mai ales e mare lipsă de bani, iar apa oricum miroase a ţuică. După ce umplu bidonul, urină în drum, cu spatele la fîntînă şi privind spre liziera de salcîmi. Ar mai fi zăbovit, aici parcă-i mai linişte, o luă totuşi agale printre salcîmi. Ba pe caporal Septimiu l-a chinuit rău de tot. Oh, ce mai căsăpeală şi ce mai cîrpeală. A ajuns un cîrpaci, el, care altădată anestezia omul cu o singură împunsătură măiastră. Croşeurile dibaci ochite în vîrful bărbiei ori în carotidă, exact între ureche şi osul maxilarului, şi contra de dreapta pusă cu precizie în zona dintre nas şi vîrful bărbiei, precum şi toate loviturile upercutate, cu stînga scormonind în capul pieptului şi-n ficat… Aia e, că nu mai eşti un vraci, ci un jalnic cîrpaci. Şi cu toate astea n-o să aibă linişte pînă nu l-o duce cu şuturi în fund pe Drişcu prin toată liziera asta ca să-l arunce în fîntînă. Cît e de mic, atît e de-al dracului, cu strîmbăturile lui şi crizele lui cînd dă cu lopata de pămînt, că ori punem mîna toţi, ori. Ori s-o-ncalece pe mă-sa de pitic oltenesc nenorocit, că-i iau zilişoarele cu mîna mea.

Caporal Septimiu tocmai sosise în vîrful terasamentului şi-l aştepta. Pe ceilalţi îi lăsase jos, lungiţi sub salcîmi, şi nu se mişcaseră de-acolo. Ei nu se apucă de nimic pînă nu-l văd şi pe Cafanu că pune mîna. Dacă se scarpină Cafanu sau se opreşte să tragă o băşină, mai iau şi ei o pauză. Şi numai jigodia asta de Drişcu îi manipulează în felul ăsta, cum că tot ce îndură ei aici de la Cafanu li se trage. Acum ei

îi cer apă lui Cafanu.

— Şefu' mai întîi, îi atenţionează acesta trecînd pe lîngă ei şi ia pieptiş culmea terasamentului, întins, către caporal Septimiu, care pare într-adevăr teribil de însetat. E asudat şi aprins chipul lui rotofei de atîta alergătură pe zăpucul ăsta, kilometri şi kilometri de şină cu carneţelul în mînă, şi cu ochii negri de vineţi, dar deloc nu se lasă, nimic nu-l apasă.

Mite întinde bidonul cu amîndouă mîinile, cu o încetineală solemnă şi pătrunsă de respect. Caporalul e mort de sete, gîlgîie lacom, cu capul răsturnat pe spate.

— Lasă-ne, bă, şi nouă, băăăăă! Apa, băăăă!... strigă unul dintre cei de jos.

— Îi vezi, dom' caporal? şuieră Mite înveninat. Atît de harnici că mai bine ar muri de sete decît să se ducă pînă la fîntînă.

Septimiu, atent la soldat Cafanu, pare totodată hotărît să bea cinci litri de apă dintr-o singură duşcă lungă. Într-un tîrziu, smulge bidonul de la gură cu o zvîcnire care îl stropeşte abundent pe Mite pe faţă şi pe piept.

— Aşa-i, Cafanule.

— Oh, se scutură Mite înfrigurat. Mă răcorişi, dom' caporal. Să trăieşti, să-ţi dea Dumnezeu o soaţă, ştii cum...

— Băăăă, nu mai risipi apa, băăăă!... se aud de jos mai multe voci încălecîndu-se.

— Ştii, una d-aia strîmtă-strîmtă-strîmtă, cum am avut io una, stai să-ţi spun, şi zbieretele însetaţilor de jos se unesc şi se intensifică bruindu-l. Strigă către ei: Tăceţi, bă, că cobor la voi şi vă bat cu bidonu' ăsta-n cap pînă vă trece de sete! Era im-po-si-bi-lă, dom' caporal. Umbla numai cu tubul de Nivea la ea, erau nedespărţiţi. Era la Liceul de Chimie, în clasa a unşpea, şi cam pe măsura ta, dom' caporal, aşa, la vreo optzeci de kile...

— Hai, Cafanule, zise Septimiu. Să mergem. Eşti chemat.

— Stai să-ţi spun, dom' caporal. Bine, hai să mergem şi-ţi spun. Era ea nu chiar scundacă, da' o cam dădeai de-a dura. Îţi dai seama, la şaptişpe ani ai ei şi-o mutrişoară bucălată şi cu cîrlionţi blonzi, de îngeraş rotofei, că eu cum te-am văzut pe-aici numaidecît m-am gîndit la ea. Ce v-aţi mai fi potrivit... Da' dacă n-aveam Nivea sau vaselină parfumată la noi, dac-ai mai pomenit aşa ceva, dom' caporal, puteam să ne luăm adio.

— Cum adică, măi, Cafanule?

— Adică nu chiar, da' orişicît, pe intrarea principală nici nu mai putea fi vorba. Aşa era ea de fel, strîmtă şi uscată ca o smochină, ca la o măicuţă de şaizeci de ani. O dată a tot căutat pe la mine prin baie ceva să ne ungem şi-a dat peste un tub de pastă de ras, şi-am lucrat atunci un mal de clăbuc mai mare decît noi, de ne piteam prin el,

dom' caporal...

Se-nveselise caporalu', ba rîdea în hohote, iar cînd se linişti îi povesti întrevederea cu locotenentul Mandache şi despre confruntarea cu Drişcu. Îi spuse că nu-i era de arest şi degradare, cît de faptul că el, soldat Cafanu, e stricat la cap ori că s-a stricat aici, ori că aşa-i de fel. Poate-i mai bine să ştie ăştia cu cine au de-a face, ca să nu-l lase să facă vreo tîmpenie mai mare, care, fără-ndoială, tot pe soldat Cafanu l-ar îngreuna. Mite îl bătu pe umăr, dîndu-i dreptate întru totul caporalului. În definitiv, ei ştiu mai bine, se gîndi apoi. Acum, ei hotărăsc ce vor face cu el, n-are rost să-i încurce contrazicîndu-i.

— Şi ce-a zis Mandache că face cu mine?

— Acuma, Cafanule, iar eşti greu de cap. Cum să-mi grăiască el mie ce vrea să-ţi facă!? Te-o chema zilele astea să-ţi grăiască...

— Ia stai. Acuma nu el mă cheamă?

— No, c-am uitat, de cît de iute m-ai luat cu vaselina parfumată. I-o doamnă, no, în straie negre. Mumă-ta o fi, c-o baftă de deces în familie, de-ţi dă drumu' acasă o săptămînă.

— Oh, ce baftă mi-ai adus, dom' caporal. Dacă-mi dă drumu', te cinstesc pînă mori cînd mă-ntorc.

Nu i-a prins nici o locomotivă din urmă. Pînă la gara tîrgului au bocănit şase kilometri cu bocancii în grinzile traverselor. Caporalul a rămas în triajul de marfă din susul gării, la un vagon cu pietriş pe care-l pregătea pentru descărcat o grupă de soldaţi.

Mite, în maiou şi cu bluza pe umăr, sălta grăbit peste reţeaua de perechi de şine, traversînd apoi în diagonală peronul aţipit în amurgul fierbinte. Un pîlc de ţărani, răsfiraţi printre saci mari de cînepă, aştepta în umbra clădirii mici şi văruite pe care scria Gara Moşneni. Ieşi prin spatele ei pe lîngă gardul înalt al birtului, dincolo de care se auzea zarvă, şi printre cele cîteva blocuri cu patru etaje, cu vitrine prăfuite la parter. Strada dădea direct în uliţă, unde simţi răcoarea amestecîndu-se cu înserarea umplîndu-i plămînii. Era un aer bun, pe care se străduia să şi-l amintească şi să-l recunoască, inspirîndu-l profund. Ştia cine-l aşteaptă. Poate că tot ce-i acum pe cale să se năruie va reîncepe să se adune şi să se lege. Ea îl ajutase şi altă dată. Ba în tot răstimpul de cînd o cunoscuse îi înlesnise fuga, cu o fîlfîire îndoliată scoţîndu-l din mîinile celor care voiau să-l răpună. Rîsul ei reuşise să rupă spaima pentru o vreme. Petrecuseră împreună multe dintre dimineţile acelei ierni şi ale anilor ce au urmat. Cînd el a vrut să rămînă la ea, i-a spus că, dacă ar fi fost ceva mai tînără, poate s-ar fi încumetat la pasul acesta. Ea va fi deja bătrînă cînd el o să crească. Cine va avea grijă de ea atunci? îl întrebă, reproşîndu-i-o totodată. Cine o va apăra de băieţii Colivarului? În nici un caz nu se poate lăsa pe mîna lui. Rîsul ei ostenise. O năpădise din nou frica, şi întreaga vină o purta el. O făcuse să-l iubească, îşi bătuse joc de ea pînă într-

atît încît să nu vadă că ei nu se potrivesc deloc. Lucrul acela care i-a apropiat nu înseamnă nimic sau contează foarte puţin, în nici un caz nu poate arăta că se potrivesc. De ce n-o lasă în pace? De ce nu-şi vede de treabă, căutînd una pe potriva lui? E plin peste tot de fete şi femei. De ce o chinuieşte? Şi atunci el a fost nevoit să vadă că ea e înglodată pînă peste cap în treburi gospodăreşti şi-n serviciul ei la Fabrica de Pîine, a văzut că anul acela îşi cumpărase doi porci, pentru a se asigura de carne tot anul, şi-a mai trebuit să vadă şi să accepte că ea are şi un soţ, brutar, lucrînd la aceeaşi Fabrică de Pîine, în schimbul de dimineaţă, cînd el o căuta, nereuşind acum decît s-o hărţuiască tot mai tare. O copleşea această hărţuială şi, mai mult decît orice, o apăsa că-şi înşală soţul şi trebuie să-l mintă în permanenţă. Era un om bun soţul ei, care fără doar şi poate că o iubea, ştia să aibă grijă de ea, ea e sigură că va şti mereu, lîngă el nu se teme de bătrîneţe. E adevărat că-i place să bea, da' vezi, cam toţi sînt aşa, ba cu metehne şi mai rele. În schimb, el e foarte muncitor, aducător, toată ziua aleargă încolo şi-ncoace pentru casă. Cînd a cerut-o de nevastă şi l-a refuzat, a plîns săptămîni în şir, îi ieşea mereu în drum aşteptînd-o în frig şi-n zăpadă, se-mbolnăvise şi slăbise, ajunsese cît un greieraş, şi ea n-a suportat să-l vadă suferind. Socrii ei, deşi au cam strîmbat din nas la început, o iubesc acum ca pe propria lor fiică. Cum ar putea ea să le facă o măgărie ca asta? Să-i lase pe toţi, să lase tot, să se ducă… Nu, ea nu e pentru astfel de aventuri şi nu mai are nici vîrsta. Ea e bătrînă deja, e la o vîrstă cînd pasiunile nu duc la nimic bun, sînt mortale. Spunea mereu că-i bătrînă, ori că-i bătrînă faţă de el, făcîndu-l pe Mite să înţeleagă că-i un copil vicios, că trebuie neapărat să se schimbe. Apoi îi spunea că de bună seamă viaţa îl va schimba, el are viaţa înainte şi trebuie să privească plin de nădejde. Colivăreasa îl rănea, se sfia parcă să-l rănească şi mai rău, respingîndu-l definitiv. Teama lui de a o pierde se mistuia în teama de a nu-i face rău. Era într-adevăr un copil vicios, care începuse să vadă în femei o rasă aparte, un fel de pisici cu o mulţime de vieţi, renăscînd permanent una din alta, pe măsură ce te străduieşti să le distrugi. Doar Colivăreasa părea să aibă o singură viaţă, ameninţată şi de băieţii Colivarului, şi poate fiind acum în mîna lui. Teama ei că nu va mai cădea în picioare, că el o va omorî cu viciul dragostei lui îl copleşea şi pe el.

A căutat-o de cîteva ori la Fabrică. Ea i-a dat un cozonac o dată şi, pe urmă, el i-a cumpărat o bluză neagră, pe care n-a vrut s-o primească, pentru că acest dar ar fi consfinţit legătura lor vinovată. Acolo era locul unde doliul ei veşnic, amintind de Colivaru şi de toţi morţii ei de care se dorea nedespărţită, căpăta culoarea albă a halatului şi-a şorţului de panacodară. Într-una din zilele acelea a ţinut ca el să-l cunoască pe soţul ei, căruia i l-a prezentat sub pretextul că vrea să se angajeze acolo. Era doar pe jumătate un pretext, ei i-ar fi

plăcut într-adevăr ca Mite să se facă brutar. Altă dată îi spusese că ei îi plac oamenii care au o meserie stabilă, care ştiu şi fac ceva folositor, ceea ce era iarăşi o aluzie la faptul că un astfel de om îi trebuie ei, cu totul altfel decît el, pe care nici şcoala şi nici altceva nu-l puteau ţine-n loc.

Semăna foarte mult cu ea maistrul acela brutar blond şi cu un aer senin, ca un vis întrerupt şi diluat de un zîmbet perpetuu, ce părea nefiresc acolo, în dogoarea de iad a cuptoarelor cu benzi, populată de femei şi bărbaţi prăfuiţi de făină. El îi povesti puţin lui Mite ce se întîmplă acolo, cum devine cu făcutul pîinii în trei schimburi zilnice, şapte zile pe săptămînă, în cuptoare care abia au timp să se răcească pe rînd cîteva ceasuri pe lună, avea o voce melodioasă şi puţin solemnă, amintind de psalmii Colivarului captînd credincioşii slujbelor de la Sfînta Vineri, iar Mite nu putu să nu aibă în sfîrşit certitudinea că nu va fi în stare niciodată să facă pentru ea ce face acest om. El are grijă de ea, aşa cum şi Colivaru avusese grijă de ea şi aşa cum îl îngrijise şi ea pe Colivaru. Oamenii trebuie să-şi poarte de grijă unii altora, nici ea nu putea fi altfel. Asta în vreme ce prea puţini sînt ca el, lipsindu-se de grija oricui, pentru că nu e în stare să poarte de grijă cuiva, cînd un cîine sovietic, cînd un cîine al nimănui, rătăcit fără scăpare în obiceiurile lui de cîine şi-n viaţa lui de cîine, şi totuşi neuitînd vreodată că singur a ales asta, pentru că asta i-a plăcut. A fost o alegere, printre cele cîteva care ţi se oferă. Şi tocmai că ea, Colivăreasa, îl ajutase să-şi împlinească această alegere. Datorită ei, el reuşise să fugă.

Mergea avînd deja siguranţa pămîntului ferm sub picioare, şi chiar dacă uneori se simţea puţin ostenit, nu călca în gol. Rîsul ei risipise orice urmă de nesiguranţă. A durat şi asta o vreme... Ba pînă de curînd, pînă să-l dea peste cap bestiile astea în uniformă de aici. Acuma însă, parcă din nou a prins putere, simte pămîntul uliţei şi pe urmă asfaltul şoselei sub picioare, cocoşii şi cîinii lătrînd se aud altfel decît în alte dăţi.

Vrînd să-şi îmbrace bluza, el vede că mîneca-i descusută, gata să se desprindă din umăr. Ea o să-l vadă în maioul ăsta năclăit de jeg, pe care bluza l-ar mai fi ascuns cît de cît. Ea o să-l vadă aşa cum e, murdar, istovit, ca ieşit dintr-o ladă de gunoi, neînstare să-şi poarte de grijă, nici lui însuşi, cu atît mai puţin altora. E deja prea tîrziu ca el să mai fie aşa cum l-ar fi vrut ea, la fel cu ceilalţi. Ei îşi poartă de grijă unii altora, ei se sperie să rămînă singuri mai rău ca nişte copii mici, şi de aceea se strîng mereu laolaltă în fabrici, în birouri, în familii, în cîrciumi, în parcuri, pe stadioane, ţinîndu-se de vorbă şi ţinîndu-se de mîini şi făcîndu-şi tot felul de servicii şi contraservicii, certîndu-se şi împăcîndu-se şi punînd la cale plini de speranţă viitorul lor şi-al celor cărora le poartă de grijă. Şi totuşi ea îi înlesnise fuga de ei, ea rupsese

cîndva spaima din singurătatea lui. Era darul inexorabil al unei vieţi, pe care i-l făcuse în nemărginita ei generozitate, pe care el îl citea acum avid pe chipul ei foarte puţin schimbat. Colivăreasa nu îmbătrînise deloc, poate unde obsesia ei că-i bătrînă şi va îmbătrîni încetinise trecerea anilor. Părul ei blond era tuns scurt şi era puţin trasă la faţă. Arăta ca un copil, deşi s-ar fi vrut un fel de mamă care-i adusese fiului ei ţigări şi bani şi doi cozonaci. Figura ei era scăldată în aceeaşi seninătate, care uneori, după ce-l cunoscuse pe soţul ei, i-l amintea pe acesta. Lipsea doar zîmbetul întrerupînd aerul visător pentru a lua în piept grijile lui şi ale ei, în vreme ce ea rămăsese cum o cunoscuse Mite la doisprezece ani, pe jumătate plutind în acea irealitate care o apropiase de el, ivind pe rînd ispita şi gustul bun al împlinirii ei şi gustul rău al vinei şi pe urmă spaima.

Venise poate să-l ajute din nou, în alt fel, mîngîindu-l pe tîmplă cu mîna ei despre care ţinu să-i spună că-i mîna unei femei bătrîne. Era o mînă stropită de pistruii bătrîneţii, cu buricele degetelor cojite şi crăpate de aluaturi şi de amestecat prin găleţile cu lături ale porcilor, o mînă pe care el nu se mai sătura privind-o şi sărutînd-o, nemaiştiind şi nemaivrînd să ştie dacă e mîna femeii cu care se culcase sau mîna femeii care-l născuse. Era mîna ei şi era ea şi nu încetase nicicînd s-o venereze, era singura lui datorie pe lumea asta, pe care nu va fi vreodată în stare să şi-o plătească. Crezuse poate că, dispărînd definitiv din viaţa ei, ea se va socoti recompensată. Dar viaţa ei, pe care el nu fusese în stare s-o schimbe, nu era diferită de a celorlalţi. Nu era deloc uşoară, nu era din cale-afară de frumoasă.

Avea la gît, atîrnată peste bluza neagră de un lănţişor de argint, o cutie plată rotundă, ca pentru un ceas de buzunar cît o nucă. O deschise să-i arate pozele soţului ei şi fiului ei, decupate în cerc şi lipite pe capacele de argint. Ţinea la ei foarte mult, desigur, ţinea şi la socri, ţineau unii la alţii şi se zbăteau unii pentru alţii. În ciuda atîtor greutăţi şi neajunsuri, viaţa lor avea partea ei frumoasă. Cu tot acest zbucium abia luminat de dovezi de afecţiune şi împliniri, Colivăreasa se gîndise la el şi îşi făcuse timp să-l caute. Şi totuşi, nimic nu o făcea să arate ca o femeie care, făcîndu-i-se dor de amantul ei, se încumetase la acest drum lung pentru a-l vedea. Ea îl mîngîia pe frunte ca o mamă şi el îi săruta mîna de mamă şi o săruta pe frunte ca pe un copil, dorind-o în acelaşi timp, sorbindu-i chipul curat şi strălucitor ca o monedă nouă, plin de trupul ei curat şi frumos de care n-ajunsese încă să se sature, cotrobăind furibund prin trupurile tuturor femeilor ce-i ieşiseră în cale, tot mai grăbit şi mai disperat, pe măsură ce se irosea nemaigăsind-o. Ea era mama şi copilul acestui tată şi fiu istovit, răscolind după ea prin slinul lumii întregi. Ea era Colivăreasa. Înduioşarea de pe chipul ei abia se ţinea să nu se transforme în milă.

— Arăţi cam jigărit, îi spuse. Socotea inutil să-i mai spună şi cît

de murdar este. Văzuse militari şi aici, şi-n trenul care o adusese. Încercase să descopere o clipă mai devreme o asemănare cu cel pe care-l căuta. Acum nu-şi amintea să fi văzut la vreunul un aer atît de prigonit ca al acestui soldat care o aşteaptă de o vreme. Nu-şi putea alunga senzaţia sîcîitoare că a întîrziat prea mult. Se reţinu însă, constată doar ca-n treacăt: nu-ţi merge prea bine aici.

— Eh, mie nu-mi merge prea bine nicăieri. Da' pînă la urmă mă descurc.

Ea fuma şi avea alături, pe masa din melamină roşie din camera bufetului unităţii, un pachet cu ţigări greceşti, cu filtru alb. Îi adusese şi lui cîteva pachete de ţigări din acelea.

— Ai primit scrisorile mele? îl întrebă.

— Nu, n-am primit nici un fel de scrisoare. N-am deschis adică nici una. Le-am aruncat, aşa, pe toate şi nu m-a interesat de unde vin.

Ea era foarte puţin mirată. Îşi închipuise, ajunsese să-l cunoască îndeajuns de bine, şi totuşi dorea să ştie ce-l determinase să procedeze aşa.

— Nu am chef să aflu ceva despre ei. Şi pe urmă, ar fi fost o întreagă nenorocire să le spun ceva despre mine. Despre mine n-am nimic de spus vreodată cuiva.

— Dar eu, Miteluş?

— Oh, tu! Ştii bine că n-aş fi avut ce face cu scrisorile tale. De tine, aşa, ca acum, aş fi avut poate nevoie. De tine vie, în carne şi oase.

— Ştiu. D-aia, de fapt, nici nu ţi-am scris.

— Ai procedat înţelept, ca-ntotdeauna în viaţa ta. Ea îi dădu o sută de lei, să cumpere cafele şi două sticle de suc de la bufet. El refuză, avea şi el bani…

— Hai, nu face pe prostu' tocmai cu mine, Miteluş. E mai bine aşa, ţi-am spus de-atîtea ori şi altădată.

El fusese poate jalnicul întreţinut al unor femei, prin aceea că, nimerindu-se seara sau dimineaţa la ele acasă, mîncase din mîncarea lor. Altminteri, nici ele şi nici el nu concepeau să plătească pentru un astfel de serviciu, arareori perfect reciproc. Totuşi, el mîncase din ouăle şi untul şi pîinea pe care ea le aducea de la Fabrica de Pîine, iar ea ţinuse întotdeauna să plătească pentru amîndoi cînd ieşiseră împreună undeva, spunînd că e mai bine aşa, ori de cîte ori el încercase să se împotrivească.

— Oricum m-ai ruinat, spuse ea cu o afectare contrafăcută.

Pe masă, printre cafelele aburinde şi sucuri, el scosese din buzunar o papiotă de aţă şi un ac cu care încerca să-şi coasă mîneca bluzei.

— Să te ajut?

— Nu, în nici un caz. Ai venit să mă vezi, să te-ngrijorezi de viaţa

mea, să-mi aduci o grămadă de chestii... Asta ar pune capac la toate, să-mi cîrpeşti trenţele astea. Doar nu m-ai luat de suflet. Şi atunci cînd m-ai trimis prima dată după gaz, mi-a fost groază să mă gîndesc la aşa ceva... Că m-ai luat ca pe un căţel degerat din viscol. Tu m-ai luat, de fapt, să te apăr de băieţii Colivarului.

Ea zîmbi. Zîmbetul ei era fericit şi deloc pierdut.

— M-ai apărat destul de bine, o vreme, de băieţii Colivarului. N-a mai fost să fie ca să mă aperi şi-n ziua de azi. Am să regret toată viaţa, dar mai bine să regret decît...

— Mai bine să regreţi decît să-ţi pară rău, o ajută el, fără să ridice capul din cusătură.

Prea semănau cu nişte bătrînei depănînd amintiri, ceea ce pe ea o irita. Nu venise aici să-l vadă cosîndu-şi mîneca bluzei. În definitiv, de ce venise? se întrebă. Atunci îi veni în gînd Colivaru şi nu mai putu să-l alunge. Îl îngrijise ca o soţie şi o fiică pînă-n ultima clipă, iar el îi răsplătise devotamentul lăsîndu-i toată agoniseala lui şi spaima de moarte a ameninţărilor băieţilor lui. Toate acestea aparţineau unui trecut de care nu se putea desprinde, o copleşea, îşi dorea din tot sufletul să poată uita, deşi din acest trecut făcea parte şi tinereţea ei. Mai tîrziu a ştiut că tinereţea ei a început cu acel copil de doisprezece ani, trăgînd o sanie prin viscol într-o dimineaţă de decembrie. A trecut prea repede tinereţea ei. Ar fi stat poate cu Mite oricît, pînă ce acesta ar fi părăsit-o. Nu diferenţa de vîrstă a făcut-o să dea înapoi şi să-l alunge, ci presimţirea ei, azi pe cale de a se confirma, că acel copil nu va reuşi niciodată să se lege de ceva sau de cineva. El creştea lîngă ea, îl simţea şi-l cunoştea, viaţa lui va fi un calvar, devenise deja un calvar.

Îl vede în maioul murdar, nebărbierit şi tras la faţă. Încă îl vede frumos, şi abia dacă-şi dă seama de ce. E un bărbat înalt şi bine clădit, un fel de salahor sau mai degrabă un actor pierdut definitiv în rolul unui salahor. Dar mai ales, el e cel pe care-l ştie de atîta vreme, e tinereţea ei. Doar de el a avut nevoie mereu, tot ce ar putea să-i povestească el despre el n-o interesează şi îi repugnă. El e îndeajuns de abil ca să-şi dea seama încotro se vrea îndemnată această revedere, şi pe urmă lui îi place să o audă vorbind despre viaţa ei, despre soţul ei, Sorin, şi fiul ei, Romi, despre socrii ei şi părinţii ei. Locuia laolaltă cu cei patru bătrîni, de care avea grijă, aşa cum altădată avusese grijă de Colivaru. De toţi avea grijă de fapt, toată familia aceea numeroasă depindea de ea, şi Sorin, şi Romi, şi cei patru bătrîni, precum şi cei doi porci pe care-i creştea în fiecare an. Fiecare cerea ceva anume şi era o problemă care avea o rezolvare anume. Bătrînii aveau fiecare o boală, cerînd un anumit fel de medicamente şi un regim alimentar diferit, iar ea trebuia să fie foarte atentă să nu încurce cele patru rînduri de tratamente şi era singura-n drept să le distribuie, după cum tot numai

ea gătea pentru fiecare mîncărurile permise şi le servea la masă.

Toate grijile vieţii de familie a Colivăresei, alergăturile din viul dimineţii pînă-n viul nopţii, întreţineau uruitul monoton al unei oboseli adunîndu-se neîncetat. În vremea din urmă, tot mai des se simţea la limită. Atunci i se făcea dor de Mite, dîndu-şi seama totodată că-i o nevoie de schimbare a ceva care nu se va mai schimba, nici pentru un timp măcar. Îi repugna să aibă un amant. Nu era sentimentul vinei cît repulsia, neputinţa, încît aproape că invidia femeile măritate culcîndu-se cu alt bărbat şi reuşind să mintă astfel cenuşiul strivitor al unei vieţi în care, prin toată lumea care te înconjoară, nu mai poţi să te regăseşti. Poate-i un handicap al ei, însă, observînd îndelung destule colege de fabrică şi prietene apropiindu-se de patruzeci de ani, văzuse că nu prea are ce să invidieze. Şi cele foarte frumoase încă şi-n jurul cărora roiesc bărbaţi de toate vîrstele, adesea, par a se amăgi cu bună ştiinţă. Pe lîngă această amăgire şi multe altele cărora te dai trup şi suflet, Colivăreasa începuse să accepte că schimbarea e una singură, venind de la sine şi de care n-ai cum scăpa: bătrîneţea. Te bucuri de copiii care cresc, de nepoţi apoi, şi-i tot o amăgire căreia te dai trup şi suflet, n-ai încotro, ceva trebuie să faci, alternativa fiind schimbarea cea mare, adevărata schimbare, de care ai început să fugi şi spre care te îndrepţi neîncetat din clipa cînd te-ai născut. Şi, totuşi, ar fi fost din cale-afară să fie nişte bătrînei depănînd amintiri, chiar dacă tot ce-i lega mai tare nu era mai mult decît o amintire. Acum ea venise să-l vadă. De cîte ori dorise să-l vadă şi de cîte ori îl văzuse împotriva dorinţei ei, chiar şi cînd îl implorase să n-o mai hărţuiască, să n-o mai chinuie căutînd-o, toate intenţiile ei care-l priveau se estompau sub un singur gînd: să se culce cu el. Venise să-l revadă după atîta vreme, iar gîndul acesta îi umbla prin tot trupul ca un venin din care se scursese şi ultimul dram din dulceaţa de altădată. Era o boală rea şi era o amăgire şi mai rea să-şi închipuie că el ar putea s-o vindece. Era deja prea tîrziu. Nu se simţea în stare să se dea acestui bărbat străin, mare şi murdar şi urît. Dintr-odată o năpădi dorul de-acasă, de Sorin şi de Romi al ei, de bătrîni, de prietenele şi prietenii ei brutari de la care ştii întotdeauna la ce să te-aştepţi, de toţi acei oameni care ţineau la ea şi n-aveau nimic comun cu omul acesta.

— E tîrziu. Eu o să plec, spuse Colivăreasa.

El ridică privirea din bluză. Ea văzu nişte ochi răi, luminînd bezna de slin a unei feţe pe care încă se străduia s-o urască. Trebuia să-l urască pentru felul cum arăta şi pentru felul cum vorbea. Trebuia să urască şi să dispreţuiască pe de-a-ntregul această fiinţă, numai aşa simţea că se poate vindeca.

— Ziceam că mai stai cîteva zile pe aici. Am găsi o cameră la hotel…

— Nu, Miteluş, şi aşa am întîrziat destul pe drum şi am atîtea de

făcut pe-acasă.

De ce să-l urască? Ce vină are el? În ciuda tinereţii lui, aproape că i-ai plînge de milă. Figura asta hămesită, cerînd ajutor parcă, şi uite că nici măcar ea nu-şi poate permite să-i poarte de grijă. Ea e înglodată pînă peste cap de griji, de atîtea îndatoriri. Ai ei o aşteaptă îngrijoraţi de soarta ei şi, deopotrivă, de-a lor. Ce s-ar face ei fără ea? Va trebui să-i mintă, să le spună că cine ştie unde a fost…

— O să plec, Miteluş. Acum. Am tren peste mai puţin de-o oră.

— Mai stai. Facem un sfert de oră pînă la gară.

— Nu. Acum plec.

— Mai stai trei minute. Aşteaptă-mă.

Dispăru în fugă. Ea îl aşteptă cu ochii pe ceas, gîndindu-se la trenul pe care nu avea cum să-l piardă, gîndindu-se la drumul prea lung şi văzîndu-se acasă, printre ai ei. El apăru tot în fugă şi, alunecînd cu bocancii pe ciment, se opri agăţîndu-se de spătarul scaunului pe care stătea ea. Se spălase. Era ud pe poalele pantalonilor, aruncase maioul şi luase bluza kaki pe el. Vioiciunea care-l însufleţise dintr-odată şi figura cît de cît limpezită şi surîzătoare îi amintiră copilul de doisprezece ani din dimineaţa de decembrie. Din nou îl dori fără speranţă, din nou se dori cît mai departe de el. Făcu un efort să zîmbească.

— Ai s-o conduci la gară pe bătrîna ta Colivăreasă.

— Da, am să te apăr de băieţii Colivarului, spuse el. Am să am grijă de tine mereu…

Şoseaua şi uliţa erau cufundate-n beznă. Ea se ţinea cu amîndouă mîinile de braţul lui, călcînd atentă. Începuse să-i povestească despre viaţa lui de aici, lucruri despre care ştiuse dintotdeauna că nu-i plac şi n-o interesează.

— Taci!

Suna ca o poruncă şi ca o promisiune. Ea era Colivăreasa, neschimbată şi totuşi alta decît o ştia. Îl vroia doar pe el, fără nimic din ceea ce putea fi legat de el, dar bucuria ei de altădată se preschimbase în spaimă şi nerăbdare. Într-un tîrziu, ea spuse:

— Ştii bine cît te doresc.

— Ştiu, şi voi profita din plin de asta. Am să te chinuiesc, după cum meriţi. Nu mi-e milă de… De o femeie bătrînă. Aicea rămăsesem acum cîţiva ani. Cîţi ani ai, Colivăreaso?

— Destui… Destui peste treizeci.

El ştia bine că are treizeci şi şase. În ziua cînd îi împlinise stătuse numai în lizieră, lungit pe iarbă, cu ochii închişi, pînă se înnoptase. O văzuse băgînd la cuptor o plăcintă cu vişine şi pe urmă o luase cu ameţeli şi pe urmă o văzuse stînd toată ziua în pat palidă şi trasă la faţă şi nemaimîncînd nimic două zile, după care îşi reveni treptat, începînd să meargă prin casă, şi abia după cinci zile s-a dus la fabrică.

— Mda. Ai putea, Colivăreaso, să-mi fii bunică. Foarte urît din partea mea. Dar şi tu eşti o perversă, fiindcă mă doreşti. Sîntem doi mari perverşi, mă mir cum de ne mai ţine pămîntul ăsta, cum de nu se despică înghiţindu-ne…

— Miteluş, ţi-am mai spus, eu nu sînt o femeie liberă. Sînt legată cu lanţuri grele.

— Unde-s? Nu le văd, nu le-aud zăngănitul! Auzi, mie nu mi-e milă de tine. Mie nu mi-e milă de nimeni, vezi bine că am apucat-o amîndoi printre oameni care n-au milă unii de alţii. Dar tu eşti mai miloasă decît toţi, am văzut, ai vrea să ai grijă de toţi. Să-i oblojeşti, să le dai pîine, să găteşti pomeni şi viilor, şi morţilor laolaltă, pe lumea asta şi pe lumea aialaltă, şi să-i strîngi pe toţi lîngă tine dacă ai putea. Ţi-e milă de oricine, numai de tine nu ţi-e milă. Îţi place să te chinuieşti sau nu ştiu ce vrei de fapt. Nu ştiu de ce-ai venit la mine…

— Am venit să te văd, Miteluş, şi pentru că tu nu vrei să vezi pe nimeni.

— Eu vreau să mă culc cu tine, sînt foarte îndîrjit pe chestia asta. Ca un soldat ce sînt, ca un deţinut, ca un obsedat şi un pervers, care n-are nici o reţinere faţă de o femeie bătrînă ca tine…

Ea îl strîngea tot mai tare de braţ, şi strîngerea ei spunea acelaşi taci, taci, taci, neauzit acum, dar reverberat din tot preaplinul disperării ei. Se lipiseră unul de altul, iar palmele lui umblau febril pe sub bluza ei. Se opriseră la capătul uliţei, sub foşnetul unui pîlc de pomi, şi palmele lui îi urcau şi-i coborau pe spate şi coborau peste şolduri, remodelîndu-le în uitare de sine, şi pe sub fustă şi pe sub chiloţi, mîngîindu-i şi venerîndu-i fesele tari şi fierbinţi. Departe, se vedeau luminile de la ferestrele blocurilor şi luminile de pe peronul gării şi din curtea birtului. Dorinţa lui se domolea căpătînd vigoare şi continuitate, susţinută de o linişte necuprinsă, neîncercată de multă vreme, despre care a avut cîndva certitudinea că numai această femeie i-o poate aduce. O aşteptaseşi, o aşteptai, o aştepţi încontinuu şi peste tot, tu şi dragostea ta de cîine, iar ea îl strînge, străduindu-se să-l bage cu totul în ea, să-l înghită şi să-l mistuie în dorinţa ei nestăvilită, în vreme ce dosul palmelor lui îi mîngîie pîntecul fierbinte, coborînd tot mai jos.

— Nu, te rog, îl imploră glasul ei, iar el resimte tot zbuciumul ei, spaima de moarte cu care-l doreşte şi mîinile i se-ntorc peste şolduri şi din nou peste fesele ei semeţe şi întristate de această lume făcută de cîini pentru cîini. Mîinile lui coboară tot mai jos, mîngîind-o şi întinzînd degetele către locul de unde se întorsese mîngîindu-i pîntecul. Colivăreasa se cutremura uşor sub pieptul lui, îndesîndu-se în virilitatea căreia nu-i putea simţi decît împunsătura prin fustă şi prin pantalonii lui. El ştia şi recunoştea acum pe de-a-ntregul trupul acesta şi pacea ce-o emana încontinuu, umplîndu-l fără s-atingă

vreodată saţietatea, în timp ce ea se cutremura tot mai tare, pînă ce el o simţi eliberîndu-se şi ascunzîndu-se de el la pieptul lui, iar rîsul ei se împotmolise în geamăt.

— Îţi place, Colivăreaso? o întrebă el. E bine?

— Nu ştiu… Aş vrea să te simt înăuntru, spuse, apăsîndu-şi palma peste talia fustei, în vreme ce el îi mîngîia părul scurt şi ceafa, capul ei de copil drag. Se descheiase la pantaloni şi se ridica pe vîrfuri spre goliciunea pîntecului ei de pe care plecaseră poalele bluzei. Atunci ea schiţă începutul gestului de a se apleca, pe care şi-l înfrînă, şi se smulse din braţele lui şi se întoarse, ascunzîndu-şi faţa în palme. Nu, nu, nu mă recunosc, spuse, redescoperindu-se plină de jale şi de neputinţă, asistată de spaima lui de a o ajuta, de a umbla cu mersul lui de cîine prin spaima ei de moarte.

— Să mergem la gară, Miteluş, spuse Colivăreasa.

*

Prin ferestre intră tot soarele la această oră a amiezii, învîrtoşînd atmosfera lîncedă din birou. Locotenentul Mandache e descheiat larg la gît şi are cămaşa scoasă din pantaloni. În ciuda ţinutei relaxate, neglijente, cămaşa cu trese stă ca turnată pe umerii largi şi pieptul puternic al locotenentului.

Pînă săptămîna trecută, el mai ieşea la ora asta prin curtea unităţii, la răcoare, şi chiar şi pe teren, pe la punctele de lucru. Acum însă se simte mai în siguranţă în dosul baricadei biroului, pe care zumzăie în cuşca lui de sîrmă de inox ventilatorul nemţesc. Nu se mai satură contemplîndu-l cum funcţionează. Bătrînul i l-a trimis, de la Bucureşti. Tot bietu' bătrîn. I s-a ivit o ocazie, a fost un prieten de-al lui pe-acolo, şi-a adus mai multe. El a cumpărat patru, i-a scris. Iulian doar îl ştie cum este, nu se uită la bani cînd e la o adică. Chiar dacă patru mii, aproape cît leafa de locotenent a lui Iulian. Ce-i patru mii pentru bătrînu', care-i face în cîteva zile clănţănind din aparat la o nuntă şi-un botez? Şi-a luat şi lui, i-a scris, şi lui Iulian, şi lui frate-său. Unu' l-a luat să-l aibă acolo, să fie, că doar nu cere de mîncare. Faţa smeadă, pătrăţoasă, a locotenentului Mandache savurează răcoarea cu o privire mijită leneş, în timp ce mîna se întinde la întrerupătoare; ventilatorul, cu tot cu cuşcă, se roteşte lent în ambele sensuri, răscolind neobosit curenţii, e o minune pe zăpucul ăsta. Cu arma asta refegistă, războiul este ca şi cîştigat, locotenent Mandache. Da' şi Albanezu, desigur, el trebuie aruncat la luptă la momentul potrivit. Locotenentul e cuprins de o moleşeală dulce, care nu-l lasă să se ridice şi să meargă pînă la dulapul-vestiar de lîngă uşă, unde are hainele civile pe umeraş şi sticla de Albanez pe raftul de sus. În faţa uşii,

aşteaptă soldat Cafanu, ţinîndu-şi boneta la spate şi bîţîind de pe un picior pe altul. Şi Cafanu ăsta, locotenent Mandache, cu războiul lui moştenit de la tac-su, a căcat steagu' definitiv…

— Dreeepţi! strigă de se cutremură întreg biroul locotenentul Mandache, dintr-o mijire abia perceptibilă a buzelor pline, cărnoase, făcîndu-l pe soldatul Cafanu să tresară violent şi să încremenească în poziţie de drepţi. Am zis io repaus, soldat? Răspunsul refuză să se rupă din încremenirea soldatului. Am zis repaus!? urcă locotenentul tonul, nicidecum enervat. El e dotat cu un glas limpede şi tunător, pe care adesea şi-l exersează cu plăcere. Ciudăţeniile soldatului Cafanu n-au putere să clintească dispoziţia susţinută de zumzăiala răcoroasă a ventilatorului. O să-ţi trebuiască un control, soldat, constată locotenentul, la fel de limpede şi puternic, dar pe un ton mai jos. Repaus! Ordinul se loveşte ca de un zid de sistemul de reacţie al soldatului, încremenit, pare-se, definitiv, în poziţie de drepţi, ba nu-s nicidecum un cîrpaci, repaus… repaus… repaus, şuieră locotenentul voluptuos, ci sînt un magnific vraci.

— Hai, repaus, soldat, îl îndeamnă prieteneşte.

Şi n-ar fi mare lucru, cît ar zice os l-ar anestezia, socoteşte Mite. Ar fi chiar bine, abia i-ar face un control mai amănunţit şi lui, şi ăstuia, care, uite-l, cît un taur de coridă, cară tunu' în spinare… Cară pă dracu'!

— Atuncea stai aşa, soldat, să se pişe inamicu' pă tine. Bine-ţi mai stă! Caută în dulapu' ăla din stînga ta… Aşa, vezi că te-am dezţepenit? Vezi că-i o sticlă. Una îmbrăcată-n rafie. Nu jos, sus, soldat. Sus, am spus!

— Nu e, tovarăşu' locotenent.

— Sus, am spus!

Răsturnat pe spate în scaun, locotenentul Mandache fixează tavanul cu privirea, într-o nemişcare ce-i urcă tot sîngele-n cap de enervare. Rumegă şi scrîşneşte şi Albanezu' nu mai vine, fir-ar mamiţica voastră şi tăticuţu' vostru de cretini nenorociţi şi de labagii ordinari!

Soldat Cafanu e băgat tot după uşa dulapului. Sticla e-n ochii lui, pe raftul de sus, iar el scotoceşte febril prin toate buzunarele goale ale hainei costumului de pe umeraş. Găseşte în sfîrşit un portofel gros din piele maron, în buzunarul interior de la piept. Îi ţine-n portofel, taurul, să nu-i rupă buzunarele şi ia să vedem şi repede-repede şi ars de grabă nu nimereşte să deschidă portofelul fără fermoar şi fără nici un fel de clip, ajută-mă, Colivăreaso, să nu-l las fără acte, să nu i-l iau cu totul, da, e un sistem deştept, pe care Mite-l vede pentru prima dată, banii stau de-a lungul şi se îndoaie şi se întind odată cu închiderea şi deschiderea portofelului, şi trage repede, cît o ieşi, că nu mai e timp. Trase aproape totul, hîrtii de douăzeci şi cinci şi de o sută,

noi, cu o mînă le dă drumul în sîn, sub cămaşă, în timp ce cu cealaltă îndeasă portofelul la loc, făcînd cusătura buzunarului să pîrîie uşor, l-a băgat strîmb, forţează, să stea înfipt în căptuşeală, şi sticla îmbrăcată-n rogojină, uite-o.

…şi de nenorociţi care mi-aţi mîncat viaţa şi tinereţile…

— Am găsit-o, tovarăşu' locotenent, irupe victorios glasul soldatului.

Sticla e-n faţa lui, pe birou. Locotenentul răsuflă uşurat în faţa acestei privelişti.

— Te mişti greu, Cafanule. Ne ia inamicul pe sus dac-ar fi toţi ca tine. Trebuie să fii spirt. Locotenentul se-ncruntă, se strîmbă la sticlă, ca la un inamic. Spirt, Cafanule, mă-nţelegi? Tot aşa eşti şi la femei?

— Tot aşa, tovarăşu' locotenent.

— Ba io zic că din excesu' de onanie ţi se trage, Cafanule.

— Şi io zic, tovarăşu' locotenent.

— Lăsaţi-o şi voi mai uşor, Cafanule. Vi s-a suit naibii la cap. Nu se mai înţelege nimeni cu voi.

— Aşa-i, tovarăşu' locotenent. Să v-aduc un pahar?

— Nu, mersi. Io nu cred în pahare, Cafanule, mărturiseşte locotenentul şi trage o duşcă lungă din sticlă. Ai văzut vreodată pahare sau căni în biroul ăsta?

— N-am văzut, tovarăşu' locotenent, spuse Mite cu ochii pe sticlă şi pe capul răsturnîndu-se pe spate şi orientîndu-se apoi, într-o legănare uşoară, după mişcarea circulară a cuştii ventilatorului.

Ar fi prea de tot să-i dea din coniacul lui acestui vraci dibaci, şi dacă mă scoate din draci, tot îl anesteziez, cu ce mi-a dat Colivăreasa mea şi cu ce mi-a dat el, am cît pentru cincizeci de controale.

— N-ai să vezi ceşti, căni, pahare, din care să bea toţi labagiii care mişună pe-aici. Sticla e sfîntă, Cafanule, numai io beau din ea. E cel mai igienic… Cafanule, îmi pare bine că eşti bucureştean de-al meu. Din ce parte zici că eşti?

— Din Dudeşti, tovarăşu' locotenent.

— Din ţigănia aia de pe-acolo… Stai jos, Cafanule, oi fi şi tu obosit. Soldatul se aşeză pe duşumeaua de scîndură vopsită roşu, rezemat cu spatele de perete. Nu sînt scaune, duşumeaua e sfîntă, s-a aranjat bine locotenentul aici. Tu crezi că mie îmi convine, Cafanule? Crezi că eu o duc mai bine ca voi?

— În nici un caz, tovarăşu' locotenent. Păi, dumneavoastră…

— Păi, vezi? Locotenentul se strîmbă la sticla de pe birou. Scutură din degetele toate spre ea, ca şi cum ar vrea s-o gonească. Ia-o, Cafanule. Lichideaz-o.

Mai sînt trei degete de coniac în sticlă. Lui Mite îi trebuie trei înghiţituri poticnite ca s-o golească. Arde şi ameţeşte instantaneu. Sînt luni de zile de cînd n-a mai pus pe limbă ceva asemănător.

— Nu-mi convine, da’ asta e. Ţara are nevoie de noi, Cafanule, şi pe cîmpul de luptă, şi pe şantiere şi ogoare. Nu trebuie să ne facem de rîs ţara şi neamu’, apasă grav locotenentul. Să punem toţi umăru’, fiecare după puteri şi pricepere… Ce meserie ai tu la bază, Cafanule?

— Am lucrat zidărie, tovarăşu’ locotenent, şi-am lucrat şi-n chimie.

— Tac-tu cu ce se ocupă?

— Tăticuţu’ meu e ministru, tovarăşu’ locotenent. Locotenentul se crispă şi se scutură frisonat, revenindu-şi însă instantaneu, prea repede, încît Mite abia dacă avu timp să observe efectul spuselor sale. Şi tocmai că avea pe birou, la-ndemînă, o listă pe care o conspectase cu mai multe luni în urmă. O ţinea de atunci la vedere, dintr-un reflex nedesluşit. Erau aproape o sută de nume, de miniştri, subminiştri, directori de centrale şi tot felul de funcţionari importanţi din întreg sistemul economiei naţionale. Vru s-o parcurgă, nu, e imposibil, îşi spuse în momentul următor. Obligat i-ar fi rămas înfipt în memorie numele, aşa cum îl reţinuse făcînd legătura între soldat Cafanu şi tac-su, şeful bătrînului… Soldatu’ ăsta are un soi de şmecherie împuţită în el, asta e, ori face pe idiotul, ori minte, crezînd că te prosteşte, locotenent Mandache, zicînd că ai venit aici direct de la coada vacii, şi el, vezi, cîţi ca tine o fi tras pe cosor…

— Ce ministru e tac… În ce ramură de activitate lucrează tăticuţu’ tău?

— Nu e chiar ministru, tovarăşu’ locotenent…

La care locotenentul îl mustră blînd:

— Iar o frigi aiurea, Cafanule. Ţi-am spus doar şi te-nţeleg perfect, te-a bătut soarele în cap, pe toţi ne-a bătut şi ne-a stricat, da’ io te-am întrebat omeneşte. Ce mare filosofie te-am întrebat? În, ce, ramură, de, activitate, activează, tăticuţu’, tău. Şi nu te-am întrebat ca de la gradat la soldat, ci ca pe cel mai intim prieten.

El întrebase din curiozitate, pur şi simplu. Practic, n-are cum să nimerească un fiu de ministru aici. O singură dată s-a întîmplat, acum vreo trei ani, cînd locotenentul Mandache tocmai fusese repartizat în unitatea asta, şi nimeni n-ar fi bănuit că vor ajunge salahori la calea ferată. Şi oricum, era ceva în neregulă între băiatul ăla şi tac-su, ministrul, cu acordul căruia o singură înlesnire i s-a făcut, care nu era chiar de colea: cameră separată şi televizor. Dar, în rest, se conforma băiatul tuturor activităţilor cu toţi soldaţii. Ba era zelos în draci, că l-au lăsat la vatră cu grad de sergent luat pe merit. Un băiat simţit, atent şi harnic şi spirt, nici că se compara cu putoarea asta patentă care auzi-o.

— Da, tovarăşu’ locotenent, vroiam să spun că-i sub.

— Adică subministru, îl ajută plin de bunăvoinţă locotenentul. Subministru unde? În ce ramură?

— În ramura culturii, tovarăşu' locotenent. El e imediat după ministru-adjunct. Mîna lui dreaptă. Dacă, cine ştie cum, aveţi nevoie, dacă ziceţi că vă interesează, Grigore Cafanu îl cheamă.

— Ce naiba nevoie să am de tac-tu ori tăticuţu' tău, cum îi zici…

Locotenentul împinge pachetul de Kent la marginea biroului, îi face din ochi un semn, sastisit, să se servească, parcă ar spune că unde merge suta merge şi mia.

— Ziceţi-i cum vă vine mai comod, tovarăşu' locotenent. Io nu mă supăr, oricum i-aţi zice. Io-i zic tăticuţu' meu pentru că mi-a dat viaţă şi m-a făcut mare. Îl iubesc pe tăticuţu' meu.

Îşi aprinde ţigara şi locotenentul. Trage însetat pînă-n fundul plămînilor şi expiră fumul într-un şuier viguros. Priveşte-n fum, căzut pe gînduri.

— Bine faci că-l iubeşti. Te-am întrebat despre el, aşa, ca fapt. Şi c-a fost coleg cu taică-meu. Mă rog, i-a fost şef. Era bătrînu' meu fotograf la un ziar, nu mai ştiu cum dracu-i zicea. Cum îi zicea, Cafanule?

— Nu mai ştiu nici io, tovarăşu' locotenent.

— Mă rog, n-are importanţă. Mîncau şi ei o pîine împreună. O pîine, nu tocmai… Cum să spun? Nu chiar rea. Ce mai, ne-au făcut mari, Cafanule.

— Aşa-i, tovarăşu' locotenent. Ne-au făcut mari şi ne-au dat viaţă şi ne-au crescut. Corect.

— În sfîrşit, Cafanule, dac-am face şi noi pentru copiii noştri ce-au făcut ei pentru noi, încă ar fi o treabă deşteaptă. Într-un oftat adînc, slobozi fumul parcă direct din inimă. N-are familie uşoară locotenentul.

Ăştia cu copii mulţi şi familie grea, gîndi Mite, sînt cei mai aprigi cînd e la o adică. Cînd o să vadă că-i lipsesc banii, precis dă în chelălăială şi-şi aduce aminte cît i-am căutat sticla în dulap şi oricum poate să-şi ia adio de la bani şi oricum nu m-a chemat aici ca să facem conversaţie despre ce a făcut tac-su pentru el. Ăsta nu-i Drişcu şi nici Septimiu. E o nenorocire întreagă cum stă el aici rînjind fasolea la ventilatoru' ăsta.

— Cafanule, te-am chemat de fapt pentru că am găsit pentru tine ceva mai onorabil. Chiar dacă tu, de cînd eşti aici, şi-l mai ai şi pe tac-tu cum ai zis că-l ai, n-ai ieşit cu nimic… Gata! Locotenentul ridică palma ca şi cum ar vrea să astupe gura soldatului, care se deschide şi se închide. Nu vrea să fie întrerupt de astă dată, nu vrea să audă nimic. Şi, mă rog, nici permisii nu ţi-am dat, nici n-ai cerut şi nici n-aveai pe ce să ceri. Tac-tu-i sărac, la normă, pauză, în fine. Fiindcă tot vin ţăranii ăştia cu care lucrezi cu fel şi fel de sesizări sau turnătorii, cum vrei să le zici, că muncesc în locu' tău, io m-am gîndit să te scap de ei. Uite, dacă tot zici că eşti zidar…

— Nu sînt, îl întrerupse Mite, şi de-acum îi e limpede ce vrea bestia asta şi poate că nu-i timpul pierdut să-l anestezieze. Un program de şantier, cu normă la lucrări de zidărie, de-acum şi pînă o veni iarna de-a binelea, înseamnă c-a nimerit din lac în puţ. Ţi-am spus doar c-am lucrat o vreme zidar. Îl atenţionează de-acolo, de la picioarele lui, stînd pe duşumea rezemat de perete, cu mîna întinsă şi fixîndu-l cu arătătorul între ochi pe taurul fiu de fotograf.

— Băi, ai lucrat, eşti. Locotenentul pare neatins de zvîcnirea de tupeu a soldatului. Nici eu nu prea sînt locotenent, fiindcă am lucrat o vreme, da' la o adică aş putea să fiu şi colonel, şi general dacă l-aş avea pe tata ministru. Tu mă ai pe mine, Cafanule. Dacă te gîndeşti că io te trimit într-un loc mai rău decît aici, înseamnă că eşti un… Locotenentul îi înfruntă o clipă privirea injectată, de cîine mare, gata să se repeadă la beregată. Ce atîta tevatură? Nu-i şantier, nu-i puşcărie, e o cărămidărie. Nu mai muţi şinele de colo-colo, muţi cărămizile. E, oricum, mai convenabil…

— În cărămidărie cărămizile întîi se fac, locotenente, abia p-ormă se mută, da' nu contează…

— Dacă nu-ţi vine să pleci, dacă-ţi pare rău după Drişcu şi Bucşe şi nu mai vrei să te desparţi de ei…

— Plec acolo, lor o să le pară rău după mine… Ordinu-i ordin, locotenente.

— Hai, nu fi mocofan. Ca băiat de subsubministru ce te afli, o să-ţi fie bine acolo. Ai să mă pomeneşti, Cafanule. Dacă te grăbeşti, pleci acum. Prinzi camionu' care pleacă într-o jumătate de oră acolo cu nişte materiale. Vezi că-i la poarta unităţii. Îi spui şoferului c-a zis locotenentul Mandache să te ia în cabină.

Soldatul Cafanu iese în fugă, spre dormitor. După un sfert de oră fuge cu valiza de lemn spre camionul cu prelată de la poarta unităţii, un Buceag în trecere prin unitatea militară din Moşneni. Încărcat cu raţia de pîine şi conserve pe o săptămînă pentru cei 40 de soldaţi dintr-o cărămidărie cu regim de batalion disciplinar. Am să te pomenesc, locotenente. Şi poate că-n acelaşi moment, cei doi au răsuflat uşuraţi în urma acestei despărţiri definitive.

La un sfert de oră după ce camionul ieşi pe poarta unităţii, locotenentul îl pomeni îndelung pe soldatul Cafanu. Chemase plantonul să-l trimită după o sticlă de Albanez. Simţea nevoia, deşi se achitase de datoria zilnică obişnuită: o jumătate de litru, mai puţin, desigur, pomana ce şi-o făcuse cu zdreanţa aia de Cafanu. Atunci a văzut că mai are doar două bancnote de o sută în portofel, dintr-o mie cinci sute şi ceva cît avusese. Nu-şi amintea exact cît, pînă la ultimul leuţ, dar i-a fost foarte clar ce s-a întîmplat, revăzînd pas cu pas moşmondirea soldatului Cafanu în căutarea sticlei în dulap. Dintru început îşi promise să-şi recupereze banii cu vîrf şi-ndesat, şi

gîndindu-se în ce fel, înţelese treptat că nu prea are cum. M-a făcut la buzunare, m-a făcut, borfaş nenorocit, şi doar el cu gura lui şi cu mîna lui semnase să-i dea liber spre cărămidăria-batalion disciplinar unde-i este locul de fapt, ceea ce-n definitiv a fost o mişcare bună şi lucrată delicat, ca pentru copilu' subsubministrului, care-i intrase pe mînă. Ce-o să-i mai placă bătrînului cînd i-o povesti unde le face el loc copiilor şefilor, la mijloc de codru şi-n vîrf de munte cu urşii şi lupii, să rîme lutul pentru cărămizi ca cîrtiţa. O să-l pomenească. Băi, Cafanule, şase luni de armată cîte mai ai, în troaca cu noroi ai să putrezeşti... Şi dacă l-a făcut de vreo mie patru sute, de raţia de Albanez pe aproape o lună, asta e, şi-i şi mai bine că i-a dat liber pînă să-şi dea seama, că nu l-am prins aici, că dacă-l prindeam în momentul ăla nu mai ştiam ce fac şi-l demolam definitiv cu bătaia pe băiatu' de subsub. Phhh... ce idiot şi ce cretin şi ce jigodie patentată şi plină de aere, îl omeneşti, îl îndeşi cu băutură şi ţigări, ţi-e milă de el de cît de jeg nenorocit este şi el te fură-n faţă. Bine c-am scăpat, şi mare dreptate aveau băieţii caporalului Septimiu cînd mă tot pisau la cap. Ăsta nu-i om de-nţeles, ca să faci o treabă cu el, şi la o adică ar fi mai mare daraua, acolo nu-i telefon şi nici n-aş avea ce să le spun, ştiu ei ce să-i facă, şi la o adică nici pentru o mie şi ceva nu m-aş deranja pe drumu' ăla rău pînă la Cărămidăria Viezuroaia, ducă-se.

Locotenentul opri ventilatorul. Amuţirea zumzetului îl eliberă instantaneu de ghemul de ace ce-i stătuse pînă atunci pe ceafă fără să-şi dea seama. Bătu cineva la uşă. Era soldatul de planton, cu sticla de Albanez.

3

Asta a fost acum un an şi ceva. A fost fără doar şi poate o descoperire epocală. Sub dealuri, la adîncimi mici, erau straturi virgine, nesfîrşite, de lignit, de grosimi variind între 15 şi 40 de metri, care au declanşat numaidecît practicarea furibundă a unui minerit de suprafaţă, cu buldozere şi excavatoare, concomitent cu deschiderea a douăsprezece guri de mină adînci de pînă-n 150 de metri. După spusele geologilor, bazinul carbonifer Porceşti-Gorunu era apt pentru o exploatare intensă pe o perioadă de circa trei sute de ani, şi astfel s-a trecut la defrişarea de livezi de meri şi pruni şi a cîtorva zeci de hectare de pădure. Roman-diesele de mare tonaj încărcate cu cărbune circulau într-un du-te-vino neîncetat, zi şi noapte, cale de 80 de kilometri, spre cel mai apropiat punct de cale ferată, care este Gara Moşneni. Începuse deja construcţia noii căi ferate Porceşti-Moşneni, care avea să treacă pe sub dealuri, prin zece kilometri de tunele. Această construcţie, precum şi transformarea Porceştilor dintr-o aşezare de cîteva mii de suflete de rudari cioplitori de linguri, căuce şi albii de lemn de frasin în oraşul viitorului energetic al ţării au fost precedate de dislocări masive în bugetul statului şi de migrări în masă către această regiune ale populaţiei dornice de muncă şi cîştig. Porceştii înghiţeau miliarde de lei şi sute de mii de oameni şi mistuiau frenetic. Cît de curînd, Porceştii vor invada termocentralele ţării cu munţi de cărbune de cea mai bună calitate.

Pentru că suia şi cobora în serpentine un deal mare, numit al Viezuroaiei, tăind în două pădurea Viezuroaiei pe o distanţă de 15 kilometri, acelui drum forestier i se spusese pînă anul trecut Drumul Viezuroaiei. Altminteri, era şi plin de viclenii, ca o femelă de viezure, îngust de doi paşi pe alocuri, cu multe cotituri şi plin de gropi mari, umplute cu sfărîmătură de bolovani adusă din carierele de piatră de var din munte, încît pe aici treceau doar camioane cu buşteni de gabarit mic, ce nu depăşeau îndeobşte viteza unor căruţe. Odată cu apariţia Roman-dieselelor cu cărbune, vechea denumire s-a golit instantaneu de sens, s-a risipit pe urmele tamponărilor şi derapărilor încununate cu rostogoluri prelungi prin rîpele Viezuroaiei, şi lumea n-a mai vorbit decît despre Drumul Oaselor, care tot aşa avea să se numească şi peste trei ani, cînd se va fi terminat construcţia căii ferate Porceşti-Moşneni, iar Drumul Oaselor se va fi uşurat definitiv de traficul maşinilor cu cărbune.

Un soare pierit se arată în răstimpuri lungi prin negura curgătoare a cerului. A trăsnit şi a fulgerat în pădurea Viezuroaiei şi au scăpărat bolovănişurile de calcar, dar norii de furtună au trecut repede dincolo

de culmea dealului, lăsînd în urmă o răpăială scurtă de mană înspumată, cu miros de cremene şi lemn ars. Văzduhul se limpezea anevoie peste platoul de la poalele rîpei de lut vînăt-ciocolatiu, muşcată de rotocoalele mari ale unor scobituri ce te duceau cu gîndul la încercările eşuate de trasare a unor guri de tunel. Rîpa se verticalizase în timp, tinzînd să devină un perete înalt de patru metri şi pe deasupra căruia trece, neprimejduit încă de a se surpa, un drum larg de căruţe, ţinînd cît luminişul şi rătăcindu-se în pădure prin ambele capete, pe poteci întrerupte de desişuri de făget şi de văioage nevăzute de soare, acoperite cu straturi suprapuse de frunze putrede. Luînd-o prin capătul dinspre est al platoului, după o jumătate de oră de mers întins pe poteci, ieşi în Drumul Oaselor prin locul numit Gura Viezuroaiei. De aici sînt 30 de kilometri pînă-n Porceşti, iar în sens invers, vreo 35 pînă-n primele sate din jurul Moşnenilor.

Cărămidăria Viezuroaiei se răsfira larg pe întreg platoul, sub cerul senin de aprilie. Dormitorul de forma unui hangar, din marginea luminişului, era din cărămidă netencuită. Din pîlcul de corturi din faţa lui, pămîntul pornea bătătorit şi uşor vălurit, fără fir de vegetaţie, cu faţa spînă scrijelită rar de grămezile de cenuşă ale cuptoarelor de cărămidă. Stivele de cărămizi roşii şi din cele nearse, uscate la soarele ultimelor săptămîni călduroase ale toamnei trecute, învelite cu bucăţi de carton gudronat şi folii de polietilenă, se-ntindeau şerpuit la celălalt capăt al platoului, făcînd o buclă mare pe lîngă o groapă de varniţă nefolosită de mai bine de un an şi încercuită cu un brîu de bolovani de calcar.

Nu le trecuse vreodată prin cap porceştenilor, gorunenilor sau moşnenilor să facă var şi cărămidă în codrii Viezuroaiei. Orice gospodar cît de cît întremat la minte face varul din piatră adusă din munte în varniţe săpate îndeobşte în apropierea caselor în construcţie, iar la marginea satelor, pe lîngă vreun cot de gîrlă, pîrîiaş sau fîntînă, este cît vezi cu ochii pămînt bun pentru cărămida care, cel mai adesea, este folosită în stadiul de chirpici, pentru a economisi lemnul de foc şi pentru a grăbi timpul de fabricaţie, compoziţiei adăugîndu-i-se un amestec de paie şi baligă, ce înlesneşte pietrificarea la soare. Cu toate astea şi-n ciuda greutăţilor transportului cu tractorul prin pădure pînă-n Drumul Oaselor, Cărămidăria Viezuroaiei fiinţa de vreo douăzeci de ani, şi astăzi îşi dădea modestul ei obol zecilor de mii de apartamente în care vor locui minerii, constructorii şi ceferiştii porceşteni. N-ar fi avut cum să piară această fabrică de material de construcţie, aflată la 30 de kilometri de cea mai apropiată aşezare omenească, ce încă-şi păstrează, abia lustruită de trecerea timpului, menirea de colonie penitenciară. Prin muncă neplătită, cu soldaţi sau deţinuţi, s-au făcut doar destule şi mai de fală decît nişte biete cărămizi.

Pînă să apară soldaţii, pe aici trecuseră deţinuţii. De la ei rămăsese construcţia trainică a dormitorului-hangar, cu paturi de fier suprapuse şi bine înfipte în cimentul de sub scîndura podelelor, apte să înfrunte neclintite anii mulţi şi grei de pedeapsă, şi sobele mari de teracotă din ambele capete ale dormitorului, special concepute pe măsura iernilor grele petrecute în pădure. Altminteri, nimeni nu se grăbise să oficializeze regimul de batalion disciplinar al soldaţilor cărămidari, menţinut mai cu seamă prin stahanovismul normelor, de care depindeau permisiile, iar de permisii depindeau, trup şi suflet, toţi cei trăind luni de zile, zi şi noapte, în pădure.

În primele săptămîni friguroase ale toamnei anului trecut, norma de cărămizi pe zi pentru un soldat a crescut de la o sută la o sută cincizeci de bucăţi, scăzînd mult în fapt, deoarece ieşise din manoperă frămîntatul lutului, presatul în forme şi aranjarea cărămizilor la soare pentru uscarea dinaintea arderii. Spre iarnă, norma încă avea să scadă, iar în eventualitatea unei ierni friguroase, se auzea că vor fi mutaţi la construcţiile din Porceşti, pentru lucrări de zidărie şi salahorie. Iarna a fost neobişnuit de blîndă pentru aceste locuri. N-au avut norocul să scape din pădure, toţi tînjeau, chiar dacă la construcţiile porceştene ştiau că vor fi înhămaţi la un program de lucru de zece ori mai greu. Au rămas aici să hiberneze, cu o rezervă de şapte mii de cărămizi uscate, special păstrate aşa de gradaţii cărămidari, în vederea unei ierni umplute cu clăditul cuptoarelor, în dogoarea cărora să-şi depene dorul de lume. Toată iarna ei au robotit la buncărele de pămînt cu guri de aerisire, înălţîndu-le şi peticindu-le meticuloşi cu pastă de noroi, pornirea firească de a zăbovi pe lîngă focuri şi desfiinţarea temporară a normelor dînd gesturilor o încetineală solemnă a unui balet grotesc printre jeturile de scîntei spulberate de vînt prin coşuri, pe care dacă l-ar fi văzut vreun localnic în trecere, n-ar mai fi prididit să se închine în faţa acestor arătări cu feţe pline de funingine, picate din altă lume cu tot cu obiceiurile lor smintite de a face iarna, în pădure, cuptoare pentru ars cărămizi.

Cînd au contenit ploile, odată cu primele zile însorite ale acelei primăveri timpurii, normele au început să crească treptat. A sporit totodată şi dorul de permisii. Ba parcă de-acum nici nu mai aveau habar ce-şi doresc, mulţi nemaiavînd decît cîteva luni pînă să scape definitiv. Mînaţi de un instinct nedesluşit, aşteptau de azi pe mîine, zorind normele pe zile şi săptămîni, ca nişte unelte abia însufleţite, într-o stare de lîncezeală teribil de activă, pe care doar permisiile de o zi-două petrecute în Moşneni şi Porceşti o mai puteau amăgi cît de cît. Nu erau totuşi prea mulţi cei care se puteau pune în funcţiune pînă într-atît încît să depăşească cele o sută de cărămizi pe zi, reieşite din cele şapte sute săptămînale, frămîntate, modelate, uscate la umbră şi la soare, arse şi stropite şi aranjate în stivă, şi erau de asemenea puţini

cei care primeau îndeajuns de mulţi bani de acasă pentru a plăti altora ca să le facă normele depăşite şi să le rămînă şi de ţigări, şi de altele, şi de cheltuit în permisii, căci n-ar prea fi avut haz să te duci în tîrgul Moşneni ori în Porceşti, avînd în buzunar doar cît să plăteşti autostopul dus şi-ntors cu maşinile de cărbune. Bani din care să-şi fi plătit normele obligatorii ar fi avut destui, dar poate că nu le-ar fi priit numaidecît statul degeaba şi pe bani, băgaţi altminteri în lucruri mai folositoare. Soldatului îi este veşnic foame şi trebuie să fumeze şi, dacă-i mai rămîne ceva, cheltuieşte pe rachiul de drojdie adus din Moşneni de Giani Bajnorică, ăsta mereu se întoarce din permisii cu marfă, şi de cînd se laudă c-o s-aducă şi femei, uite c-a trecut şi toamna, şi iarna, şi mai e la un colţ pîn' la vară şi nu mai e mai nimic pînă om scăpa de cărămizi şi de pădure, Doamne-ajută.

Ăsta era poate singurul dintre cei patruzeci şi ceva de soldaţi care-şi plătea normele obligatorii pînă la ultima cărămidă, Cafanu Dimitrie pe numele lui întreg şi căruia Giani Bajnorică îi mai zicea şi Mite, lipsindu-se pare-se de costisitoarele descinderi în permisii tocmai în scopul economisirii pentru normele obligatorii făcute de alţii. Ar fi zăcut el mort-copt în pădure toată viaţa, numai să nu pună mîna pe cărămizi, cît o avea bani şi are poate destui, de vreme ce-i mereu cu plata la zi. Colivăreasa îi lăsase nişte bani, puţini, atît am reuşit să-ţi fac rost, îi spusese ea cînd îi întinsese portofelul ei de peveceu maron. Îi spusese că nu umblă el în portofelul ei, o chestie pe care practic n-avusese de unde s-o deprindă şi care nu dăduse niciodată vreun semn de viaţă în el, căutînd cu voie şi fără voie prin genţile şi portofelele atîtor femei pentru a lua ce socotea că i se cuvine de drept şi dînd mai mereu peste ceva mai mult decît nimic, iar acum Colivăreasa scotea din portofel şi-i dădea cu mîna ei o sumă pe care practic n-ar fi avut cum s-o găsească în vreunul dintre acele portofele şi chiar dacă ar fi găsit-o, nu s-ar fi încumetat s-o ia toată. Era cît pentru o pomană de falā a mortului de şapte luni care era Mite, cel trimis de la şine de tren la cărămizi, în pădure. Suma asta, ceva mai mare decît solda pe şaisprezece luni de pe cecul cu care avea să se lase la vatră, plus cei o mie patru sute treizeci şi patru de lei ai locotenentului Mandache, un preţ nu tocmai convenabil pentru o iarnă şi o primăvară şi o jumătate de vară pătimite în codrii Viezuroaiei, să-i fie ţărîna lu' tac-su fotografu' în ciorba copiilor şi nepoţilor lui, i-ar fi ajuns, vezi, pentru ca, în tot acest răstimp, doar să se învîrtească pe lîngă cuptoare fără să atingă vreo cărămidă, ba poate i-ar mai fi rămas şi cîteva sute de lei, deşi nu era chiar sigur pe calculele lui. La începutul lui aprilie fusese în două permisii, una de o zi şi una de două, la Moşneni şi la Porceşti, să-şi mai vînture ambianţa, şi n-a cheltuit cine ştie ce pe transportul cu maşinile de cărbune şi pe şase ciorbe de burtă şi cincisprezece beri, partea lui, alături de cel mai bun prieten de pe aici, soldat Bajnorică

Giani, care l-a cam dus cu vorba că are-n Porceşti o femeie unde vor înnopta, şi pînă la urmă au dormit într-un şantier, pe panouri de cofraj, într-o cameră cu saci de polietilenă în ferestre, ceea ce n-a fost ceva după care Mite să fi rămas cu inima friptă, însă ce l-a făcut să-şi ia gîndul definitiv de la permisii a fost recalcularea sumei ce-i rămăsese, pe zile şi norme cîte au mai rămas pînă să scape din pădure, din care reieşea că nu i-ar mai ajunge banii exact pînă-n ultima zi, iar normele deja începuseră să scadă crescînd, nu mai ţinea cu el nici boleşniţa asta de căldură năvălită-n aprilie, adăugînd treptat la manoperă bălăceala prin troacele cu lut şi presatul în forme şi aranjatul pentru uscat la soare, încît el şi-a impus să nu mai cheltuiască pentru depăşirea normelor, scutind totodată şi ce ar fi cheltuit în permisii, rezumîndu-se la strictul necesar de biscuiţi, ciocolată şi ţigări ce-i parveneau la preţul lor din magazin prin Bajnorică, prietenul lui cel mai bun, care uite că nici el nu primea bani de-acasă. Venit cu o lună înaintea lui Mite în Cărămidăria Viezuroaiei, fără un ban, Giani izbutea în răstimpuri să-şi încropească un mic capital pe care şi-l gospodărea cu pricepere vreme de cîteva săptămîni, plătindu-şi depăşirea normelor şi plecînd în permisii pentru a aduce din Moşneni sau Porceşti baxuri de Carpaţi, brichete, biscuiţi, ciocolată, sticle de băutură, pe care le vindea cărămidarilor în termen la un preţ îndeajuns de convenabil ca mulţi să-i aştepte sosirea în Gura Viezuroaiei şi să tabere peste el de cum cobora din maşina de cărbune şi punea piciorul în Drumul Oaselor. După cîteva astfel de isprăvi, el cheltuia tot ce avea asupra lui, cel tîrziu la a patra permisie, pe distracţii a căror amintire proaspătă îl hotăra să o ia, din nou, de la capăt, muncindu-şi şi normele sale şi făcînd bani ajutîndu-i pe ceilalţi şi plecînd în permisie cînd strîngea de ajuns pentru marfă, şi iarăşi cumpărînd şi iarăşi vînzînd pentru a cheltui din nou totul.

Cel mai bine i-a mers lui Bajnorică în ultima lună şi jumătate petrecută în cărămidărie, cînd a avut bani să-l asigure şi pe prietenul său cel mai bun de cîteva permisii, scăpîndu-l definitiv şi de obsesia socotelilor cu sume eşalonate pe zile şi bilanţuri săptămînale ale plăţilor normelor obligatorii. Avea Mite o scrupulozitate încrîncenată faţă de acest fel de a supravieţui. În pofida sumei destul de mari cu care nimerise în regimul de pedeapsă de aici, el nu-şi permisese o secundă să nu-i pese. Nu se sustrăsese niciodată de la datoriile sale faţă de cei care munceau în locul lui, ajungînd să se bucure de credibilitate, pe care şi-o consolidase necontenit, în vederea lunilor pe care le avea de petrecut aici în condiţii cît de cît prielnice. Credibilitatea sa era sporită şi de împrejurarea că destui mai îngroşau obrazul, fie din lipsă, fie din lăcomie, amînînd plata datoriilor către colegii lor de troacă la nesfîrşit şi încercînd să le facă uitate, să le fie ruşine, îi interesează în definitiv, ba bine că nu, căci de-acum începuse

să-l intereseze şi pe Mite, şi acesta era pînă la urmă motivul pentru care Bajnorică se lipise de el în dorinţa de a face cît mai repede bani pe care să-i cheltuie cît de repede.

Giani era un băietan blonziu şi cîrn, căruia traiul în cărămidărie nu reuşise să-i alunge bujoreala din umerii înalţi ai obrajilor şi nici să-i stingă licărul insistent din ochii de un albastru pervers. Crescuse el într-o casă de copii din Constanţa, destul de solid de altfel, agil şi descurcăreţ cînd era la o adică, nefiind totuşi prea înalt de fel şi nu era nici din ăia care să se încurce pînă n-ar fi sigur că ar ieşi deasupra; nu-i plăcea să rişte adică, vreo cărămidă pe cocoaşă sau în scăfîrlie la îngrămădeală neînsemnînd puţin lucru, şi nici nu ţinea chiar cu tot dinadinsul, cum destui sînt care, dacă n-au pe nimeni pe aproape, se iau la bătaie singuri, dîndu-se cu capul de ziduri. Păi nu era Bajnorică omul ăla, deşi de la unii datornici la norme mai reuşise să recupereze banii, rămînîndu-i totuşi destui cu datorii mai vechi, pe care n-ar fi avut cum să-i aducă la zi cu plata decît secondat îndeaproape de prietenul lui cel mai bun. Păi aşa se face un ban cinstit muncit, prietene, mai învăţăm unul de la altul ajutîndu-ne, cît om fi aici, în mijlocul codrului, că pe urmă nu se mai ştie, chiar dacă prietenul lucrase ca zidar şi lucrase şi în chimie pînă să ajungă la şine de tren şi la cărămizi, după cum destul de des spunea Mite, cu o mîndrie prea plină de nepăsare ca să nu-ţi dai seama că se face că ignoră pericolele ce-l pîndeau la tot pasul odată ieşit definitiv de aici, unde, de bine, de rău, are şi un pat şi căldură arhisuficientă prin specificul muncii, şi aer excelent, şi mîncare nu tocmai rea, şi uite că are şi bani să-şi plătească odihnă cît cuprinde. Bajnorică nu lucrase nicăieri pînă-n armată, fiindcă la casa de copii, dacă nu ţii cu tot dinadinsul să pleci numaidecît de acolo la o nevastă sau o casă a ta, e loc şi pentru absolvenţii celor opt clase ale internatului şi ai casa şi masa asigurate, şi dacă ştii să te descurci, poţi să faci un ban frumos, trimiţîndu-i pe cei mici la cerşit şi la furat, aşa cum şi alţii te-au trimis pe tine, care ban nici nu se compară cu ce iese din păduchemiţa asta cu cărămizi, nici dac-ai lucra aici ca angajat civil, păi cine ar fi nebunu' ăla să stea aici nici pe cinci mii pe lună, şi tocmai d-aia ei numai cu noi îşi pot face treaba ca să-şi scoată salariile lor de colonei şi maiştri militari cărămidari. Şi aşa se face că pe Mite nu-l prea lăsa sufletul să-i ceară bani prietenului său cel mai bun, pentru că făcuse pe portărelul în confruntările acestuia cu datornicii, ba pe unii trebuise să-i ţină ca pe nişte sălbăticiuni ce deveniseră acolo-n pădure, ca Giani să poată să-i caute prin buzunare şi prin valize. De cîte ori fuseseră împreună în permisie, fiecare îşi plătise partea lui de consumaţie, păi de două ori doar, prietene, dacă nu cumva Bajnorică dăduse de la el pentru ultimele patru beri, ultimii bani, şi nici marfă nu cumpărase şi nu mai aveau nici pentru o maşină de cărbune şi au făcut mai bine de

jumătate de drum pe jos, că şi ăştia, la cîştigul lor la tonă-kilometru de te doare capu', cere banii 'nainte, cum n-ai pomeni nici la cele mai nenorocite speriate de foame, şi pînă la urmă i s-a făcut milă de ei unui şofer, cînd n-ar mai fi avut taman nimic pînă să întîrzie la apelul de seară. Aia e, că n-o ducea bine cu banii nici Bajnorică, oricît s-ar fi zbătut el paişpe ore pe zi cu normele şi cocoşîndu-se ca un asin sub rucsacul şi sacoşele cu ţigări şi băutură prin rîpele Viezuroaiei, da' a durat şi asta pînă-ntr-o zi.

Atunci a fost cînd a apărut Bajnorică pe platoul cărămidăriei cu Bica. Bica era o femeie cu ovalul feţei fumurii prelung-romboidal, ca de şarpe, cu trăsături migălos caligrafiate şi părul foarte scurt, smolit şi tărcat cu şuviţe ciocolatii, iar ochii ei verzi, imenşi, sorbeau cu o aviditate îndurerată toată fojgăiala soldaţilor cărămidari din jurul ei. În după-amiaza aceea însorită de mai, ea părea să fi descins printre ei dintr-un paradis imemorial, îmbrăcată în blugi şi-ntr-un pulover cărămiziu din lînă tricotată şi ţinînd pe umăr, cu arătătorul dreptei prins în gaica agăţătorii, o canadiană de tercot negru, ce arăta cam terfelită. Alunecarea plutită şi nemişcată parcă a mersului ei de reptilă, ţinîndu-se-n echilibru cu mîna stîngă înfiptă ca o gheară în braţul lui Bajnorică, aveau să şi-o amintească toţi în zilele următoare. Bajnorică-i spunea Bica şi toţi au prins să-i spună aşa în cele din urmă, dar pe ea o chema Bianca şi se vedea bine că ştie pentru ce venise aici, printre patruzeci şi ceva de bărbaţi trăind în pădure de mai bine de o jumătate de an, în vreme ce Bajnorică nu părea că face mai mult decît oficiul de însoţitor, n-ai fi avut cum să-l crezi în stare de altceva, chiar dacă mai apoi a dezminţit o astfel de presupunere.

În seara aceea, după apel, Bajnorică i-a pregătit Bicăi un culcuş într-unul dintre corturi, căzînd la învoială cu locotenentul-major Coşarcă Teodor, în baza promisiunii unei sume de două mii cinci sute de lei pe care avea s-o achite cît de curînd. Doar Mite şi Bajnorică au stat în cortul Bicăi în prima noapte petrecută de aceasta în cărămidărie, iar Bajnorică n-o scăpa din ochi, însufleţit neîncetat de vigilenţa temătoare a unui paznic, mare lucru n-ar fi fost să se fi săturat de ea în cele două zile de permisie, dar cu atîta îngrijorare a însoţit-o şi a cărat-o după el în tot locul în săptămînile următoare, încît era limpede că teama de a nu i-o fura cineva îi tăiase tot cheful din capul locului.

Bica spunea că are douăzeci şi cinci de ani, dar frumuseţea ei de şarpe cu ochi enormi şi codaţi o făcea să pară mai tînără. Vegheată de Bajnorică, ea i-a spus cîte ceva lui Mite despre omul cu care stă de un an şi ceva, miner din Valea Jiului, venit în Porceşti pentru bani mai mulţi, acum, la început, cît încă fondurile nu-s secătuite, şi despre părinţii ei care sînt administratori ai unei cabane în Făgăraş, şi din tot ce-ai fi putut afla de la ea, greu ai fi bănuit motivele escapadei printre

soldaţii din pădurea Viezuroarei, în compania cui, a cîrnului acela blonziu de Bajnorică, pe care nu-l vedeai în stare să lege trei vorbe deştepte în faţa unei femei de condiţia Bicăi, necum s-o momească pînă aici. Nu cu mult diferit a fost Mite în stare să înţeleagă povestea asta nici cînd Bica, înainte de a se dezbrăca, şi-a tras peste piciorul stîng cracul blugilor ei avînd o croială puţin specială, strîmtă foarte de la jumătatea coapselor în sus, pentru a-i pune în valoare formele longiline, şi-n rest foarte largi, fără a fi evazaţi, anticipînd parcă moda şalvarilor şi a colanţilor, care avea să se-ntîmple peste mulţi ani, datorită piciorului ei de lemn, vopsit alb şi împînzit pe alocuri de erupţiile unor scrijelituri minuscule cu creionul şi pixul şi prins deasupra genunchiului şi peste coapsă cu un harnaşament complicat de cureluşe din piele cu catarame nichelate, ceea ce n-ar fi putut să însemne prea mult pentru Mite, pe lîngă tot restul prezenţei ei stranii. Nici el şi nici ceilalţi n-au ştiut despre Bica Şchioapa mai multe decît ce aflase Mite în prima ei noapte petrecută pe platou, nimic adică, trăncănind verzi şi uscate cu Bajnorică alături, trăgînd de ochii injectaţi de oboseală, ghemuit cu genunchii la gură pe piciorul pe care ea şi-l scosese şi i-l dăduse în grijă doar după ce a fost asigurată repetat şi ferm de către prietenul lui, Mite, că este acceptată şi dorită cu tot cu această infirmitate a ei, peste toată zumzăiala debordantă şi deopotrivă plictisită a lui Bajnorică, şi ce mai atîta tocmeală, Bico, ăsta te-ar lua şi fără mîini, şi fără picioare, şi fără cap, doar să ţi se-arunce pe canal în jos şi să facă bîldîbîc, ajutor, mă-nec şi hai şi termină-l mai repede, să ne culcăm, că mîine-avem şi norme, şi o grămadă de treabă.

Mite şi Bajnorică n-au ştiut cînd au adormit, picniţi de un somn scurt şi greu şi care-i înţepeni ca moartea pe aşternutul de rogojini întins pe bătătura tare a platoului. Trezindu-se, Mite a văzut prin crăpătura fermoarului deschis al cortului zorii fumegoşi întremîndu-se, ajutaţi de zvonurile de ciripituri de păsări de toate neamurile, vînzolite de vînt prin frunzişul pădurii cufundate încă în beznă. Bajnorică sforăia amplu, cutremurător, răstignit cu capul pe spate, căzut de pe pufoaica strînsă în chip de pernă, cu gura întredeschisă şi cu o mînă încleştată pe piciorul de lemn, şi alături, felinarul, pe care n-apucaseră să-l stingă, pîlpîia încă şi chiar în clipa cînd Mite începu să-şi aducă aminte, ea se strecura ţopăind prin crăpătura intrării. Era doar în pantalonii ei strîmţi şi largi, avea sîni de forma unor cupe, nu chiar pe măsura unor palme de cărămidari, ce doar cu mare atenţie ar fi putut să bea din ele fără să-şi verse pe piept şi pe jos, aureolele erau însă nefiresc de mari, cît gura unei ceşti de cafea şi de culoarea miezului de caisă, crăpînd de copt şi mozolindu-te de dulceaţă din creştet pînă-n tălpi. Se spălase Bica. Udă şi deloc înfrigurată, ţopăia în jurul lor, aplecîndu-se să caute ţigările fără să îndoaie deloc din

genunchi singurul ei picior, şi apoi se aşeză cu o mişcare firească şi nepoticnită, de şarpe încolăcindu-se şi retrăgîndu-se în sine şi-n norul de fum al ţigării, emanînd parcă din împletirea braţelor şi a spatelui ei puternic peste îndoitura strînsă a piciorului teafăr.

Lungit şi nemişcat, Mite încă o privea în pîlpîirea slabă a felinarului, iar ea nu arăta în vreun fel că s-ar simţi observată. Se încolăcise într-o nemişcare şi o linişte care amuţise şi susurul vîntului rece prin copaci, şi ciripitul păsărilor. Ochii ei rămăseseră la fel de mari, dar, din pricina imobilităţii privirii, îi bănuiai acoperiţi de o pereche de pleoape transparente. Pe clavicule şi pe umeri i se rostogoleau încă picături de apă. Părea nevăzut vreodată de soare acel trup foarte alb, contrastînd puternic cu fumuriul feţei şi al mîinilor. Fuma, cine ştie de cît timp, că abia într-un tîrziu el desluşi mîna în care ţinea ţigara, ridicîndu-se la gură.

— Nu ţi-e frig, Bico?

Ea îi făcu semn că nu, arătînd totodată către Bajnorică, doarme, e foarte ostenit, să nu mai vorbească aşa tare că-l trezeşte, spuse într-o limbă de surdomuţi de o expresivitate sporită, care o făcea accesibilă şi unui necunoscător ca Mite. Nu se mai auzea vîntul afară. Plecase odată cu întunericul, lăsînd în urmă fiorul de gheaţă al dimineţii.

— Io am… am înţepenit de nu mai… n-am să mă mai pot scula de pe rogojina asta nenorocită, şopti Mite abia auzit.

Bica îi arătă chiştocul care aproape că-i ardea degetele, să aibă răbdare puţin să termine de fumat, şi numaidecît îl va încălzi, şi-i arătă cum, mişcîndu-şi privirea şi capul pe gîtul ei lung în rotiri tot mai ample şi mai dezordonate, sugerînd o scoatere de pe orbită, pecetluită cu buricul inelarului mîinii ei drepte închinîndu-se, atingînd pe rînd vîrful limbii, sexul şi sfîrcurile sînilor. Se ridică apoi, fără să se sprijine de pămînt cu palmele, aşa cum prea puţini şi dintre cei cu două picioare reuşesc, lăsîndu-şi în acelaşi timp pantalonii în locul în care stătuse, ca pe o piele veche şi nefolositoare, şi veni la el cu mersul ei de cangur, să-i dezţepenească oasele şi să-i alunge istovirea şi frigul din suflet pentru a treia sau a patra oară în noaptea şi dimineaţa aceea. Într-o încolăcire întinsă şi incandescentă, ritmată de zvîcnetul ciotului de picior împungînd coapsa lui Mite, ziua năvălea în cort, în vreme ce afară se auzeau soldaţii strîngîndu-se pe platou pentru raportul de dimineaţă.

În timpul pauzei de prînz şi după aceea, pînă către seară, ei îşi aşteptau rîndul la intrarea în cort, în şiruri de cîte şapte-opt, cu gamelele cu apă în mîini şi cu nişte figuri plouate şi nerăbdătoare, aşteptînd parcă suplimentul la cazanul cu ciorbă. Bica Şchioapa le pretindea să se spele înainte, în faţa ei, şi pe urmă să-şi treacă numele şi locul de baştină cu scris cît mai mărunt pe piciorul de lemn pe care-l ţine lîngă ea ca pe un accesoriu indispensabil îmblînzitoarei de

sălbăticiuni care era. Cîţiva, din cale-afară de insistenţi, ieşiseră din cort cu capetele sparte, în bombănelile dezaprobatoare ale celor ce-şi aşteptau rîndul civilizat. Erau prea mulţi ca să mai fie timp pentru trageri cu repetiţii, şi de unde ştii că marfa nu-i pe terminate şi mulţi or să rămînă cu deştu-n gură, cum de fiecare dată se întîmplase cînd Bajnorică nu putuse să umple rucsacul şi sacoşele cu destule ţigări şi sticle şi n-apucaseră toţi, nici cei ce se-nvredniciseră să-l aştepte în Gura Viezuroaiei. De-acuma însă, pare-se că Giani le adusese destul şi pe săturate şi adormise răpus de oboseală la umbra din dosul cortului, pe jumătate împăcat, azi e intrare liberă pentru toţi, dar uite că destui se aşezaseră la rînd pentru a doua şi a treia oară, iar ea nu-i gonea, deşi începuse să-i cunoască şi le spunea să nu încerce să o păcălească, semnîndu-şi din nou pe proteza-măciucă numele lor sau, Doamne fereşte, fictiv, zăpăcindu-i răbojul, iar ei se conformau, văzînd că-i destulă Bica Şchioapa, e de-ajuns pentru toată lumea femeia asta cu-n singur picior, care face cît patruzeci şi ceva şi mai bine şi nu te costă nimic, da' asta a fost doar atunci, în cea de-a doua zi petrecută de Bica pe platou.

În săptămînile următoare, toţi soldaţii ar fi avut dreptul la permisii de cîte două şi trei zile. Se spulberau ca de la sine normele, urcînd la două-trei sute pe zi, iar malul de lut fusese excavat pînă să se surpe drumul de deasupra lui şi să se prăvale-n platou. Se bălăceau îndrăciţi de spor în troacele şi gropile cu noroi şi înălţau cuptoare de trei metri, cocoţîndu-se pe capre să le clădească şi să le peticească, şi focurile duduiau zi şi noapte, împrăştiind o dogoare de iad ce veştejise frunzişurile copacilor din jurul platoului, dar Bica Şchioapa nu mai fusese văzută pe platou din ziua acelei sărbători de pomină şi nu reuşise nimeni s-o găsească nici după cît cotrobăiseră, vreme de două zile, prin pădure şi prin toate corturile, dînd într-un rînd peste Bajnorică aţipit chiar în cortul nădejdilor lor împlinite, pe rogojina scorţită de abundenţa stropelilor lor arse de nerăbdare şi prea îndelungată aşteptare, păi ce facem, moşule?

Le spusese doar alaltăieri ce să facă, drept e că nu prea insistînd cine ştie ce, dar uite că prea puţin se simţiseră şi ieşiseră cu ceva, încît abia dacă au reuşit să se achite de datorie faţă de tovarăşu' locotenent major Coşarcă, fiindcă pe barba cui, chiar dacă-n codru, să facem aici, din Armata care produce pentru Economia Naţională, bordel şi cu cine, cu stricăciunea aia-ntr-un picior, care doar s-o vezi zvîrcolindu-se şi-ncolăcindu-se să stoarcă spurcăciunea din patruj' de inşi şi-ţi vine-napoi tot meniu' pe-o săptămînă, vezi cît pun io curu' şi-obrazu' pentru tine, soldat Bajnorică, şi tu nici barem cu trei mii nu mi-ai ieşit, bun, gata, te iert de data asta, şi totuşi, ei mai apoi au ştiut că Bica este încă acolo, dar Bajnorică o ţine ascunsă şi-i schimbă din oră-n oră ascunzătoarea, prin corturi şi prin pădure, cărînd-o de colo colo în

cîrcă, ori cine ştie dacă nu şi-n biroul sau cortul în care doarme Coşarcă, şi-n cele din urmă au făcut cum le-a cerut el şi nu mai era loc de nici o tocmeală, acum, cînd mai avea Bajnorică nici o lună de armată şi de stat în pădure, cam tot atît cît prietenul Cafanu, aşa că se strîngeau cîte şapte-opt şi se înfăţişau celor doi cu suma respectivă, însumînd tariful fix şi fără tîrguieli şi comentarii şi fără s-o lungească şi fără s-o înnădească şi-n cea mai deplină linişte şi fără să ceară picioare de lemn în cap, ca să nu se-aleagă pînă la coadă cu o cărămidă, Bica-i aştepta în acelaşi cort aflat acum sub pază severă, la orice oră din zi şi din noapte ar fi avut chef şi cu ce să plătească, păi asta faceţi, moşule.

Ea a plecat din cărămidărie definitiv odată cu Mite şi Bajnorică, cîteştrei nepetrecuţi de nimeni în afară de soarta lor călătoare purtîndu-i pe drumuri neştiute. Vara venise de-a binelea, iar Mite şi Bajnorică aruncaseră prin rîpele Viezuroaiei valizele, canadienele şi puloverele cu care se încorporaseră, ştiind prea bine că nu procedează deloc înţelept, deşi bani se pare că aveau destui acum pentru a-şi lua altceva în locul cămăşilor, pantalonilor şi pantofilor ăstora terfeliţi şi aspriţi de nepurtare şi-n care ajunseseră să nu se mai simtă bine şi ducă-se învîrtindu-se şi rostogolindu-se într-un nor de praf de cărămidă, bine c-am scăpat.

Banii erau la Mite. Bajnorică a fost cel care a întrebat-o pe Bica însă cît vrea să-i dea, iar Bica părea să nu-l audă, mergînd la cîţiva paşi înaintea lor, cu foşnetul ei continuu printre copaci, răscolind stratul de frunze uscate, şi ei îşi amintiră că în ultima săptămînă o văzuseră prea tăcută şi tot aşa părea să nu-i audă cînd o întrebau dacă vrea să plece, dacă i s-a făcut dor de minerul ei din Porceşti, şi acum, chiar dacă nu-i lua în seamă, o vedeau mult schimbată în bine şi înţeleseră că i se făcuse dor de ducă în vremea din urmă, de soarta ei călătoare neostenită. Mite îi arătă lui Bajnorică banii, suma ce i s-ar cuveni Bicăi, iar acesta îi făcu semn să bage banii în buzunar, să-i ascundă, ştie el ce ştie, ba uite că habar n-are.

— Mergi cu noi, Bico, la Bucureşti?

Însă nici ei nu ştiau încotro aveau s-o ia, nu-i aştepta nimeni nicăieri, nu vorbiseră şi nu stabiliseră nimic precis, doar că vor pleca împreună din cărămidărie şi mai departe nu mai ştiau unul de celălalt şi nici de ei înşişi, n-aveau habar încotro.

— Te-ai sonat, Bajnorică, unde să mai merg io cu voi? N-am mers destul douăzeci şi şase de zile, patruzeci şi şapte de inşi de la cap la coadă şi de la coadă la cap de cîte opt, zece şi treisprezece ori?

— De-ai spart piaţa de cărămizi pentru blocurile din Porceşti, spuse Mite.

— Păi, chiar aşa. Mai trebuie să merg şi prin alte părţi şi cu altcineva.

— Păi, te duci la miner în Porceşti, presupuse Bajnorică. Te pupă ăla peste tot cînd te-o vedea după o lună.

Ieşiseră-n Drumul Oaselor prin Gura Viezuroaiei, aşteptau şi lăsaseră să treacă mai multe maşini de cărbune în sus şi-n jos. Drumul ăsta are doar două direcţii, dar ei sînt trei. Pe Bica n-o frămîntă nici pic, ea oricum va pleca singură. Era în acelaşi pulover cărămiziu şi cu canadiana peste mijloc, cu mînecile înnodate în faţă. Ei asudaseră doar în cămăşi, iar ei, ca de obicei, nu-i era cald şi nu-i era frig.

— M-oi duce la miner. Nu ştiu. O să iau o maşină spre Porceşti…

— Ai grijă cu şoferii ăştia de pe maşinile cu cărbune, spuse Bajnorică. Nu sînt atît de delicaţi ca cărămidarii.

— Îi ştiu şi pe ăştia cum sînt, îi ştiu pe toţi absolut. E bine aşa cum sînt, nici că se putea mai bine de-atît…

— Să mergem şi noi la Porceşti? îl întrebă Mite pe Bajnorică într-o doară, la care Bica spuse că, în cazul ăsta, ea va lua o maşină invers, spre Moşneni.

— Bine, Bico, du-te. Să nu te mai văd! apăsă Bajnorică, avînd glasul înecat de furie şi durere.

O Rabă de cărbune, mergînd în direcţia Porceştilor, oprise la zece metri depărtare de ei, la semnele Bicăi, şi acum ea fugea într-acolo.

— Banii, Bico! îi strigară amîndoi în urmă, gata s-o ia la fugă după ea.

Ea se opri lîngă uşa maşinii două secunde, ca să-şi ia rămas-bun, chipul ei radiind de fericire, unduind tot mai amplu, pînă să iasă din orbită, şi închinîndu-se apoi cu buricul inelarului pe vîrful limbii, pe sex şi pe sîni.

Din Gara Moşneni au luat trenul spre Bucureşti. Partea asta de drum oricum trebuiau să o facă împreună. Din Gara de Nord ar fi luat-o fiecare către vreun loc pe care şi-l amintea cît de cît, căutîndu-l şi încercînd să-l recunoască. Ar fi rămas Mite în Bucureşti, iar Bajnorică ar fi luat un tren spre Constanţa.

La unu noaptea, în Gara de Nord, au bîntuit o vreme peste şine şi peroane pînă să găsească o ţîşnitoare din care ieşea un fir de apă firav, cu gust de canalizare. Pe bănci erau puţini călători, aşteptîndu-şi trenurile ghemuiţi şi întinşi cu bagajele la cap, iar Mite nu mai recunoştea nimic din acest capăt de oraş mort, cu iz de împuţiciune şi cufundat în zăpuşeală şi beznă bîntuită de umbre amestecate cu umbrele îmboboşate ale bagajelor lor. Stăteau şi ei pe o bancă după ce-şi potoliseră setea şi nu mai aveau nici ţigări şi nimic de mîncare. Peste tot era închis şi ferecat în beznă, chiar dacă bani ar fi fost destui, trei mii şi ceva de lei, în afara cecurilor cu soldele lor, şi atunci au hotărît să mai rămînă împreună, o vreme barem, şi s-au urcat în acceleratul de Constanţa, care tocmai fusese garat pe linia din faţa lor.

Nu mergea prea multă lume la mare. Trenul era aproape gol şi s-

au perpelit tot drumul pe băncile unui compartiment, fără să-i ia somnul, şi tot însetaţi şi înfometaţi şi fără ţigări. La patru dimineaţa, în Gara Constanţa nu era cu mult diferit faţă de Gara de Nord. Se lumina anevoie, noaptea asta parcă nu se mai termina. Se foiră prin gară, aşteptînd să se facă ziuă, acostaţi de cei care ofereau camere şi ei le-au cerut ţigări. Numai de camere nu le arde lor acum şi la preţul ăla… Vor sta în gară pînă pe la şase încolo, cînd deschide la centrele de pîine, la tutungerii şi lăptării, dar n-au mai avut răbdare şi-au pornit prin oraş spre mare, prin zorii tulburi scuturaţi dintr-un cer ca un hău săpat într-o rîpă de lut, iar marea abia dacă au avut timp s-o vadă, neclintită şi întunecată şi urcată pe cer şi acompaniind cu vuietul ei monocord sorţile lor călătoare prin vise grăbite.

Cînd s-au trezit, era poate unsprezece. Înţepeniseră pe iarbă, lîngă nişte tufe de salcîmi pitici, şi jos se vedeau faleza şi plaja pustie. Îi trezise un pîlc de bărbaţi ciocănindu-şi coasele şi nişte femei deşirînd un furtun lung de pe un tambur cu spiţe de fier-beton. Deşteptarea, boschetarii, încă strigau, prăpădindu-se de rîs. Aşa-i, deşteptarea. S-au scuturat şi s-au bătut cu pumnii în umeri să se dezmorţească şi pe urmă au urinat ostentativ cu faţa la ei, luînd în piepturile lor cocoşeşti huiduielile şi chiuiturile femeilor care îi arătau cu degetul şi-şi trăgeau ghionturi una alteia şi rîdeau, bătîndu-se cu palmele de genunchi.

Era tot nor şi bătea vîntul şi parcă stătea să plouă. Au luat-o pe drumul întors, spre restaurantul de alături de gară, să mănînce. A fost ceva aproape pe măsura foamei lor veşnice, întărîtat şi de un post de o zi şi o noapte. Ultima oară mîncaseră, pe platoul Viezuroaiei, ciorba de cartofi şi varza cu carne de la cazan, doar ei cîteştrei, Mite, Bajnorică şi Bica, lîngă un izvor din marginea luminişului, din care băuseră apoi cu gamelele. Acuma-i însă cu totul altceva. Au cerut o pereche de fripturi şi încă una, ba io mai vreau, moşule, şi trei sticle de vin Riesling amestecat cu Pinot Noir şi cu opt sticle de pepsi, dar parcă tot ar mai fi intrat ceva, deşi tocmai ceruseră devizul şi le fusese pus pe masă, mîzgălit parcă în bătaie de joc pe foiţa subţire ruptă din carneţel: 1742,15 lei. Văzuseră pe mesele din jur şi mici, şi porţii de rinichi ornaţi cu garnituri de cartofi pai, orez, steluţe de morcovi şi castraveţi muraţi şi varză roşie, şi dintr-odată au rîvnit la toate bunătăţile alea pe care să le mănînci cu ochii şi încă şi mai bine cădeau la stomac, şi pe urmă au vrut mici, cîte zece, şi pe urmă cîte cinci, fiindcă se cam îngreunaseră şi au cerut să li se facă din nou plata, să vedem cum ne-ncadrăm, a spus Bajnorică, şi se încadrau cum nu se poate mai bine. De mai rămîneau cîteva sute de lei din banii lor lichizi, pe care biata Bica şi păsărica ei minune i-au făcut, pe unde-o fi ea acuma, ne-o pomeni, moşule, am sughiţat, iar Bajnorică zice are şi whisky ăştia, Johnny Walker care io n-am mai băut de cînd am plecat militar şi nu-ţi face griji, că ne-ajunge banii, păi văd că tu-ţi faci griji

şi mai du-te dracu' şi nu-mi strica chefu', stricăciunea dracului, şi au băut cîte două sute de grame de Johnny, ciugulind neîncetat din coşul cu chifle de pe masă, tot le era foame, cîinii nu se satură niciodată, da' acuma sîntem prea grei ca să putem fugi de sub nasu' ăstuia, trebui să-i dăm banii, dă-i şi hai, ba mai stai, hai că nu mai avem nimic pă noi, decît cecurile, păi hai să le prăduim.

Se înnoptase şi oraşul se însufleţea de foiala şi zarva vilegiaturiştilor. Închisese la CEC, acum ce să mai facem, mîine, moşule. Au trecut pe la Casa de Copii a lui Bajnorică şi acolo toţi îl ştiau şi-l aşteptau cu sufletul fript, dar administratorul n-a avut de unde să le dea un pat, păi pă timp de sezon, jigodia asta închiriază şi veceurile, aşa că noaptea asta o s-o facem tot la boscheţi, pe malu' mării, păi, pînă mîine ce mai ie? Dimineaţa avea să-i găsească tot înfometaţi şi înţepeniţi de frig, e iunie, da' nu-mi spune tu mie că javra asta de mare trage. Au lichidat cecurile şi le era atît de foame, că n-ar mai fi avut mult pînă să procedeze la fel de deştept ca ieri. S-au mai cumpătat însă, la autoservire te şi saturi mai repede cu sosurile alea, şi Bajnorică a luat o sticlă de vin de la alimentară, pe care a băut-o singur, în drum spre autogară. Mergeau tăcuţi alături, aruncîndu-şi priviri piezişe, suspectîndu-se cine cui poartă ghinion, Bajnorică gîlgîind din sticlă în duşmănie şi Mite refuzînd în duşmănie cînd îi era întinsă sticla. Avea fiecare două mii şi ceva în buzunar şi poate socoteau că-i prea puţin şi încă n-aveau curajul s-o ia fiecare pe drumul lui. Şi după ce Bajnorică a aruncat sticla în sus şi a căzut în mijlocul traficului de maşini din stradă şi toţi claxonau şi înjurau cu capetele scoase afară prin geamurile portierelor şi nu ştiau de unde picase sticla aia, au văzut că ieşise soarele şi se simţea o briză proaspătă adiind dinspre mare, iar ei aveau încă bani destui şi pînă la iarnă mai e o grămadă, moşule. Au luat din autogară un autobuz plin de salariate ale sanatoriilor şi ale hotelurilor intrînd în schimbul doi, ei vor coborî în Eforie Sud, ştie Bajnorică unde. Pe urmă s-au rătăcit unul de altul în îngrămădeala celor care urcau şi coborau, ducîndu-se la plajă sau la masă, şi Bajnorică a crezut atunci că şi-a pierdut prietenul, care s-o fi dat jos din maşină aiurea. Mite-Mite-Mite, a început să strige cu atîta disperare, încît o femeie i-a spus că este un copil la vreo cinci ani lîngă ea şi să n-aibă nici o grijă, că nu i-l striveşte nimeni, am zis că te-ai dat jos, moşule, stai că mai avem puţin.

Lui Costică Zlate din Eforie Sud i-au dat banii pentru trei zile de găzduire şi i-au dat în păstrare buletinele şi livretele militare. Camera era cu un pat, suficient de mare pentru doi, încropită într-un fel de magazie lîngă casă, fără geamuri, şi viţă-de-vie crescută printre crengile unui cais şi acoperind toată curtea. Şoseaua trecea prin faţa casei şi, peste ea, o fîşie din pădurea de pe malul Ghiolului, iar m-ai

adus la pădure, moşule… Păi, la banii ăştia, ce-ţi mai trebuie? Pe portiţa din tablă şi S-uri mici de fier-beton, ieşea în evidenţă un Z mare. Lui îi mai zice şi Costică Zet, Bajnorică îl ştie de ani de zile, şi-i mai zice şi Costică Zît, fiindcă a avut o dată un pisic şi cînd a murit l-a plîns şi l-a îngropat în grădină, şi cum dracu-i mai zice? Maiorul Zlate i se zice mai ales, fiindcă a lucrat ca ospătar la Oficiu' de Vizite şi Protocol de la Neptun, de unde l-au dat pînă la urmă afară, de beţiv notoriu ce ie.

În sfîrşit, au putut să se bărbierească şi să-şi spele hainele la cişmeaua din curtea maiorului Zlate. După ce au trecut cele trei zile pentru care plătiseră, au mai stat. Aduceau în fiecare zi cîte o sticlă-două de ceva şi beau cu maiorul Zlate, care încetă pe moment să-i mai sîcîie cerîndu-le banii. Maiorul o lua dis-de-dimineaţă, de cum făcea ochi, trăgînd dintr-o sticlă din grămada pe care o avea la capul patului şi pe sub pat, şi pe urmă încuia şi bîntuia pînă spre seară prin bodegile mai ieftine din Eforie. Era un om de cincizeci de ani, singur-singurel, şi-a avut noroc cu dărăpănătura asta de casă care i-a rămas de la frate-său care a murit, că el n-a fost în stare de-un cap de aţă-n viaţa lui, un boschetar bătrîn, moşule, vai de steaua lui. Mai avea o cameră în afară de cea în care stătea el, dar nu prea vin turiştii în împuţiciunea asta. Îşi gătea singur, o dată pentru mai bine de o săptămînă, şi ţinea ardeii umpluţi sau tocana de cartofi pe holişorul-verandă, într-un frigider Fram defect, pe care îl folosea drept dulap, laolaltă cu bucăţi de pîine care se uscau şi mucegăiau şi mînca în fiecare seară cîte trei-patru linguri din mîncarea aia şi-n jurul frigiderului mirosea de nu te puteai apropia. Nu-l vedeai vreodată treaz, dar într-o dimineaţă a fost şi mai rău, fiindcă a încurcat sticlele şi a dat pe gît o duşcă mare dintr-o sticlă cu clor pentru albit rufele şi a zbierat la ei din toţi rărunchii să cheme salvarea că moare, lasă-l, moşule, să moară. Şi fiindcă tot nu dădea semne că-i pe ducă, au chemat-o totuşi. Au mers cu el cîţiva kilometri pe şosea spre Constanţa, pînă ce maiorul Zlate i-a spus şoferului să oprească şi să-i lase jos, că nu mai are nimic. L-au lăsat într-o bodegă la ieşirea din Eforie Nord, unde le-a spus că n-a mai fost de vreo zece ani, şi noroc că s-a ivit cu clorul ca să vină cu salvarea pînă aici. N-au vrut să rămînă cu el, fiindcă ar fi trebuit să-i plătească cinci, şase vodci pînă către prînz, ba io nu-mi dau seama de unde are bani să bea, moşule, că nici pensie nu primeşte.

Banii lor erau pe terminate, iar haine nu-şi cumpăraseră, ba acum nu şi-ar mai fi permis nici cîte o pereche de chiloţi de baie. Se prăjeau la soare goi şi se puricau de vietăţile alea care în vremea din urmă îi făceau să se scarpine pînă la sînge. La lumină şi căldură porneau dintr-odată să forfotească prin tot părul de pe corp. Îi culegeau cu unghiile, trăgînd de firele de păr, abia de se vedeau, cît un vîrf de ac apăreau pe buricul degetului în lumină, şi totuşi li se deosebeau piciorușele

fremătînde şi fără nici un spor la mers. Unii erau roşii de atîta supt, şi au şi ouă, moşule. Doar strivindu-i între unghii îi puteau omorî, pocneau şi ieşea sîngele din ei ca dintr-o băşică, ăştia te sug, moşule, de te nenorocesc, doar cu gaz scapi de ei. Nu cred totuşi că numaidecît de la Bica am luat noi păduchi laţi, mai degrabă ea a luat din cărămidărie.

Cînd n-au mai avut bani pentru băutura maiorului Zlate, acesta nu i-a mai sîcîit, le-a spus să plece numaidecît şi n-a mai vrut să le înapoieze buletinele şi livretele pînă nu se vor fi achitat şi pentru cele şase zile, care le-au stat peste primele trei, care le-au plătit. În dimineaţa aceea, ei chiar au plecat. După ce au ieşit pe poartă, Mite a vrut să se întoarcă, îl fac io să ne dea actele. L-a oprit Bajnorică, lasă-le, mai bine ca la maiorul Zlate nu stă nicăieri actele noastre, aici eşti sigur că le poţi găsi oricînd. Pe la patru, în Gara Eforie Sud, s-au urcat într-un accelerat de Bucureşti, plin şi destul de aglomerat pe culoare, încît au rămas într-un loc cum nu se poate mai prost, la capătul vagonului, lîngă uşă. Cînd a venit controlul, i-au spus că li s-a furat totul, şi bani, şi acte şi-acuma se duc acasă, la Bucureşti. Necazul naşului era mare şi i se vedea pe faţă cît e de cătrănit, avea trei inşi de la controlul civil după el şi trebuie că nu făcuse nici un leuţ chior. I-au controlat şi-n adevăr n-aveau nimic la ei, nici acte şi nici bani, nişte boschetari nenorociţi, după cum chiar arătau, iar trenul oprise la semnal şi uşa deschisă din dreptul lor le-a trezit, pe moment, civililor ideea să-i dea jos din tren, s-o ia pe jos, ca altă dată să se-nveţe minte să nu se urce-n tren fără bilet. Erau în cîmp, la vreo treij' de kilometri de Feteşti, a spus Bajnorică. Se însera şi s-au lungit la poalele terasamentului, aşteptînd alt tren care să oprească la semnal. Aţipiseră şi pe urmă au văzut lîngă ei un marfar foarte lung, căruia nu i se vedeau capetele, ăsta-i al nostru, moşule, oriunde-o merge.

Îşi făcuseră culcuş într-un vagon cu sfeclă, plin aproape pînă-n oblonul acoperişului din care desprinseseră două scînduri pentru a intra, încît abia dacă au reuşit să-şi facă loc lîngă un oblon lateral, aruncînd o grămadă de gulii de sfeclă din mersul trenului afară-n noapte, prin gaura prin care intraseră şi peste care au tras pe urmă scîndurile la loc. Trenul oprea des şi se urnea greu, şi ronţăind din sfeclă li se risipiră dintr-odată şi setea, şi foamea, şi-ntr-un tîrziu au adormit îmbrăţişaţi. Era tot noapte cînd i-au trezit zgomote de ciocănituri în obloanele vagoanelor şi hămăituri de cîini. Erau în triajul unei gări şi au văzut printre scîndurile obloanelor lumini de lanterne şi au auzit glasuri ce le deşteptară o spaimă inexplicabilă, dincolo de care ştiau prea bine amîndoi că n-ar avea ce mare lucru să le facă dacă ar da peste ei în sfeclă. Desluşiră printre hămăituri, cînd încetară ciocăniturile în obloane, astea-s toate cu sfeclă, dom' major, cheresteaua şi porumbul sînt în faţă. Arată şi mie idiotu' ăla care să

fure sfeclă din vagoane, cu sacu' ori cu căruţa… Păi pentru porci, da, pentru porci, pentru rachiu, da' mai uşor de-o mie de ori o ia de pe cîmp de la ceapeu, decît să intre aici, în gura noastră, pentru zece căpăţîni de sfeclă… şi pe măsură ce glasurile şi hămăiturile cîinilor se îndepărtau şi se stingeau în noapte, spaima lor se amplifica, odată cu trenul urnindu-se şi nemaiavînd mult pînă să treacă peste trupurile lor cu toate cele optzeci şi şase de vagoane ale sale, în vreme ce ei se îmbrăţişau tot mai strîns şi se căutau tot mai febril, spălîndu-şi cu limbile feţele îmbăloşate de saliva spaimei celuilalt, şi pe urmă s-au masturbat reciproc, plini de dorinţa de a face ceea ce nu le îngăduia locul din cale afară de strîmt, şi au adormit liniştiţi şi împăcaţi.

Trenul oprise din nou într-un triaj de marfă. Lumina văzută printre scîndurile oblonului arăta a fi nu mai mult de unsprezece ceasul. Ronţăiau gulii de sfeclă, ţinîndu-le cu amîndouă mîinile, ca nişte hîrciogi, iar Bajnorică zise că nu-i furajeră după cît de bună e, de te scoală pur şi simplu de pe boală şi-ţi taie şi setea, şi foamea, cît o friptură şi un kil de vin, precis e pentru zahăr de calitate extra, nu-mi spune tu mie, moşule, şi pe urmă îşi aduseră aminte de noaptea trecută, mai cu seamă Mite ţinu' să-şi amintească şi să i se amintească, moşule, ar fi mai mare daraua dacă am ajunge să ne căsătorim. În ce-l priveşte pe Bajnorică, astfel de deprinderi devin de timpuriu o obişnuinţă pentru rezidenţii din casele de copii, ca aia unde crescuse el. Pentru toţi absolut, n-ai să afli vreunul nerodat, indiferent că de unii se lipeşte mai bine, de alţii mai deloc, iar altora le rămîne pe viaţă, ca o pasiune pentru care nu numai că sînt în stare să plătească oricît, dar le şi deşteaptă mintea către îndeletniciri prin care se fac bani mulţi repede, căci e o meteahnă din cele mai costisitoare. Despre poponarii adevăraţi Bajnorică ştie că au bani cu sacu'. Nu pîrîţii sau labagiii, ci d-ăia, zice el, care pentru ei nu există femeie şi nici altceva şi care ie vînaţi şi huiduiţi şi de lume, şi de miliţie şi daţi în gît pînă şi d-ăia cu care se mîrleşte şi nu-i satură de bani, aşa că pe ăştia totdeauna ai să-i vezi bine îmbrăcaţi şi plini de aur şi cu teancu' de zece mii la ei mereu…

— Da' unde dracu' sîntem aici, moşule?…

Uitîndu-se mai bine printre scînduri, au văzut că erau în Medgidia.

— N-are nimic, moşule, spuse Bajnorică. Ne-ntoarcem în Constanţa, e vară, e sezon, poate dăm peste fun poponar cu bani…

Dar de bună seamă că ce spunea Bajnorică nu era mai mult decît o aiureală curată, care făcea să-i dea mintea-n clocot cu mare întîrziere. Se întîmplaseră chestii din astea probabil foarte demult, poate pe cînd spunea el că se rupsese la rozetă şi-avea zece-unşpe ani, dacă nu cumva despre poponari plini de aur şi teancuri de zece mii cine ştie cine i-a povestit, care ăsta o fi auzit de la altul, care la rîndul

lui o fi văzut în vreun film sau o fi citit într-o carte.

Sigur e că vremurile se înrăutăţiseră pînă într-atît, că nici poponarii adevăraţi nu mai aveau bani. Litoralul era mai pustiu decît reuşea Bajnorică să-şi aducă aminte că a fost vreodată, şi doar prin locurile astea s-a pomenit, la orfelinatul şi la Casa de Copii din Constanţa, şi ştie că s-a născut în comuna Techirghiol, dar pe acolo n-a prea avut ce să caute. Mama lui a stat vreo doi ani în Techirghiol, a văzut-o în două rînduri cînd era foarte mic şi acum nu ştie despre ea decît un singur lucru: moartă pe data de trei marte şaijdoi. Ba în Constanţa a dus-o chiar bine. Aici, dintotdeauna a venit multă lume, cu mulţi bani, şi o grămadă de străini şi n-ai cum s-o duci prea rău, oricît de bătut în cap ai fi, şi d-aia nici n-a avut nevoie să se angajeze pînă-n armată, da' sărăcie ca acuma n-am pomenit şi nici nu cred c-oi pomeni vreodată, alimentările goale şi hotelurile goale şi cîte zece oameni pe plajă şi-n toate bodegile program pînă la unşpe, că nu mai are ce vinde, şi doar sindicalişti peste tot, cu bonuri de masă şi cu mîncarea-n sufertaşe la plajă, ca la cantina de ajutor popular, şi cine poate să-mi spună unde sînt străinii, doar cîţiva ruşi acolo, care şi ăştia tot sindicalişti de la minele alea ale lor, unde-s francezii şi americanii din alţi ani, unde-s nemţii, cehii, polonezii, suedezii, italienii, unde-s poponarii şi curvarii şi beţivii de toate naţiile, care aruncau în tine cu dolari şi mărci şi lire şi tricouri şi blugi, şi decît numai pentru ca să-i plimbi şi să le ţii de urît, eh, poţi să-mi spui şi mie unde sînt?

— Şi ce propui, Bajnorică?

Bajnorică propunea ca ei să se-ntoarcă la Bucureşti, că Mite oricum trebui' să aibă pe cineva acolo, şi aflînd din nou că nu are pe nimeni se cam dădea de ceasul morţii cum că-i imposibil, cineva tot te-a făcut mare şi te-a ţinut pînă la anii ăştia, pînă s-ajungi în Cărămidăria Viezuroaiei, la care Mite îi repeta că ai lui au fost demolaţi şi s-au mutat şi nu ştie unde stau şi nici nu-l interesează şi oricum nu-l vor primi nici pe el, cu atît mai puţin pe amîndoi, aşa că pînă ne-om găsi ceva de lucru care să ne convină o s-o tîrîim cum om putea şi nu te gîndi că-n Bucureşti e mai bine ca aici şi poate d-aia ne-au şi dat bestiile alea de civili jos din tren şi ne-a-ntors marfaru-ncoace, că-i mai bine să ne-nvîrtim pe-aici, barem cît o ţine vara şi sezonu', la care Bajnorică din nou îi dădea dreptate, c-aşa ie moşule, şi dacă nu vrei la tine, o să mergem la mine, şi astfel au ajuns în comuna Techirghiol, la descărcat baloţi de paie din remorcile venite din cîmp, de la seceriş, pentru o sută de lei pe zi.

Deşi au dormit în saivanul de oi al CAP-ului şi acolo se mai găsea cîte ceva de mîncare, şi-n rest au mai cumpărat bonuri de masă de la sindicaliştii şi pensionarii veniţi la băi de nămol, şi deşi n-au băut în nici o seară mai mult de patru beri de fiecare, ei nu mai aveau decît o

sută de lei şi ceva mărunţiş după o săptămînă, în ziua cînd Mite a zis gata, n-am plecat de la cărămizi ca s-ajung la baloţi. Arăta chiar cătrănit rău de tot prietenul lui Bajnorică. Bajnorică a încercat să-l aline, spunîndu-i că-i numai bine pentru ei să plece de la baloţi, acum, cînd e-n toi culesul de piersici la Mangalia, şi acolo o să fie mult mai bine, şi atunci a fost cînd s-a ales de la prietenul său cu un dos de palmă năprasnic, care i-a zburat pămîntul de sub picioare şi a făcut să-i curgă o grămadă de sînge din nas, şi fir-ai al dracului de cîine nenorocit cu tot neamu' tău cîinesc de cretini şi poponari nenorociţi, că dracu' m-a pus să mă-ncurc cu tine.

Şi chiar dacă mai apoi Mite n-a mai ajuns vreodată să-şi iasă din fire pînă într-atît deşi ei au mai avut motive de ceartă, încă şi mai întemeiate, această izbucnire a fost pe cale să-i lege şi mai tare şi să întîrzie mult despărţirea lor. Pe cît de puternică a fost hotărîrea lui de moment să o rupă definitiv cu Bajnorică, pe atît de lipsit de tărie s-a pomenit în secunda următoare. Şi numaidecît, slăbiciunea i s-a transformat în imboldul de a-l împăca pe prietenul său, şi-ntocmai ca pe o femeie porni să-l împace şi să-l mîngîie, drept pentru care Bajnorică se comportă întocmai, ca o nevastă prea plină de calvarul căsniciei ei şi răspunzînd cu zgîrcenie avansurilor unui soţ care acum se arată bun şi-ncearcă parşiv să-i intre pe sub piele, dar cît de curînd îşi va da din nou în petic.

În seara aceea au cheltuit cu multă cumpătare, mărginindu-se doar la cei treizeci şi ceva de lei pe care-i aveau peste o sută. Au mîncat şi s-au săturat cu două porţii mari de mîncare de cartofi cu sos de bulion, la sala de mese a complexului de băi de nămol, şi tot acolo au băut doar două beri. Tot în grajd s-au culcat, şi de astă dată s-au iubit pe îndelete, continuînd şi amplificînd şi ducînd la bun sfîrşit ce înfiripaseră în vagonul de sfeclă cu o săptămînă în urmă. Cînd s-a trezit Bajnorică, atît de dus dormea Mite, încît nu s-a îndurat să-l trezească şi a ieşit singur la baloţi pentru suta de lei din acea zi, ultima pe care au făcut-o în Techirghiol, unde s-au ghiftuit pentru ultima dată cu varză printre pensionarii şi sindicaliştii de acolo.

Seara următoare avea să-i găsească la restaurantul Rapsodia din Eforie Nord, unde nu ţinea deschis mai tîrziu de unsprezece, încît doar să fi vrut cu tot dinadinsul ar fi reuşit să cheltuiască toţi cei o sută şaizeci şi şapte de lei pe care îi aveau la ei. Însă bere la halbă era şi la autoservirea de peste drum, iar ei erau sătui de autoserviri şi cantine pentru pensionarii reumatici, şi aici aveau şi muzică şi un soi de lubrifiant rozaliu şi cu gust de săpun, pe a cărui etichetă scria Vin de Babadag, necostînd decît treizeci şi şapte de lei sticla, cu remiză cu tot, aşa că locul era tocmai potrivit ca ei să purceadă s-o pună la cale de unde o lăsaseră cu două seri în urmă, în grajdul CAP-ului Techirghiol, cînd Bajnorică a zis c-o să i se scurgă tot sîngele din el

prin nări.

— …şi la ce s-o mai ardem aiurea, mergem la piersici la Mangalia şi gata. Adică, ce poţi tu să-mi spui mie? Să furi ştii? Să peşteşti, să cerşeşti, ceva-n felu' ăsta, ai?… Şi ce dacă ştii să dai cu pumnul, dacă n-ai sînge-n pulă să tîlhăreşti? Ai fo meserie, ceva, şofer, ceasornicar, strungar, sau te-oi crede fun artist de film, ceva-n felu' ăsta? Atuncea? Acuma spune-mi şi mie, prietene Mite, ce vrei tu de fapt, şi io mă las pe de-a-ntregu' la mîna ta. Spune, te-ascult şi te-nţeleg ca pe cel mai intim prieten al meu, ca pe singuru' meu frate, numa' spune tu, dacă io sînt nebun şi cretin şi poponar şi cum m-ai mai făcut…

La care Mite că gata, bine, mîine mergem la piersici, numai să nu mai dormim în grajd în noaptea asta, bine, prietene, o să mergem la boscheţi, bine, e mai bine aşa, bine, gata, ne-am înţeles, stai puţin că mă duc pîn' la veceu, bine, Mite, du-te şi vino repede, că mi-e urît singur.

Orchestra era mai în fund. Nu se vedea din marginea terasei, unde se aşezaseră ei. Se auzea zvonul unui amestec de muzică de dans şi romanţe, şi-n răstimpuri o dădea pe auauaua Codin al mieu să nu te duci la pădure cu topor şi cu săcure. În lumina staţiei de autobuz de peste drum, se vedeau o birjă şi un şir de taxiuri pierzîndu-se în întuneric pe strada ce cobora spre zona cu vile şi hoteluri şi spre mare. Terasa Rapsodiei se umpluse pînă la refuz de familii de sindicalişti, cu ciopor de copii după ei, alergîndu-se şi hîrjonindu-se printre mese. Trecuse mai bine de un sfert de oră de cînd plecase Mite. Poate ar fi mai bine să nu mai vină deloc, îşi spuse Bajnorică. Ce m-aş face fără el? Şi cu el ce dracu' fac? El nu ştie cum e să furi şi să cerşeşti şi io nu vreau în ruptu' capului să-mi aduc aminte, ce-o să facem unu' lîngă altu', ţinîndu-ne de mîini şi de picioare, om vedea, îşi spunea văzîndu-l pe Mite apropiindu-se şi făcîndu-şi loc printre mesele înciorchinate de lume şi nu era singur. Se oprea la fiecare pas pentru a gesticula şi zîmbi la fata scundă de lîngă el, îmbrăcată în tricou galben şi-n fustă din material de blugi foarte scurtă, şi pînă la urmă m-aş duce şi fără el la piersici la Mangalia, dacă nu cumva pitica asta o fi tot o Bica Şchioapa pentru doi inşi ori patruzeci şi ceva de prostiţi de norme de cărămizi şi stat în pădure. Bajnorică o vedea lăsîndu-şi capul mult pe spate ca să răspundă la zîmbetele lui Mite, poa' să aibă la douăzeci, şi cît de mică-i, pe măsura mea, şi leşinatu' ăsta stă cu ea în drum de nu-i mai vine s-o aducă la masă, dac-ar avea banii la el s-ar duce naibii cu ea şi-aş scăpa de el, mai bine-i lăsam banii lui, o mare nenorocire de o sută şi ceva de lei din care să plătim şi vinu', şi hai odată, leşinatule, cu ea încoace şi hai, şi hai, şi în sfîrşit Mite o aduse la masă, oferindu-i scaunul lui, te las cu prietenul meu, şi el dispăru printre sindicalişti să-şi caute un scaun.

Era aprinsă la faţă, dar zadarnic ar fi căutat Bajnorică în surîsul ei

vreo umbră de stinghereală. Se aşezase la masă pentru că avea cu ce plăti şi-n jurul ei erau numai prieteni. Avea o figură de băietan, cu ochii negri sclipind de vioiciune şi bretonul castaniu tăiat la jumătatea frunţii, iar Bajnorică se gîndi că-i atît de scundă, încît lui îi vine pînă la tîmplă. Îi puse mîna pe umăr, strîngînd-o ca pe un tovarăş de nădejde, dintr-un reflex mai vechi. Dintotdeauna mersese la sigur cu fetele foarte scunde, pe măsura lui, care altminteri îşi găsesc mai greu pereche, ca şi cele foarte înalte. Nu se prea înşelase, de vreo douăzeci-treizeci de ori i se confirmase, de-a lungul timpului, chestia asta, şi nici acum nu se înşela. Ea îşi puse mîna peste mîna lui de pe umăr, într-o strîngere plină de complicitate afectuoasă ce i se citea şi-n ochi, şi totul părea deja perfectat între ei, chiar înainte de a-şi fi adresat o vorbă.

— Cum te cheamă? întrebă Bajnorică.

— Atena, sună răspunsul ei, la obiect, cuminte, recomandînd-o într-adevăr ca pe un tovarăş de nădejde, atent şi foarte ascultător.

Cercetîndu-i chipul cu luare-aminte, Bajnorică socoti că poate să aibă mai mult de douăzeci de ani, cu vreo doi-trei ori cinci-şapte... Îi defilau prin minte mai multe femei de dimensiuni reduse cu care avusese de a face, dintre care multe arătau de douăzeci şi la treizeci. Ba pe la şaişpe-şaptişpe ani, îl luase de suflet una care avea copii mai mari ca el, şi nepoţi, o băbuţă prospeţică şi cu pielea netedă, de nu i-ai fi dat mai mult de treişcinci, şi care era tot aşa, de dimensiunile Atenei, pe care unul ca Mite n-ar avea decît s-o ia la subsuoară şi să fugă cu ea.

— Cîţi ani ai?

— Io? făcu ea cu o şovăire care lui Bajnorică i se păru de rău augur.

— Da' să nu mă minţi, o atenţionă el.

Ea păru dintr-odată foarte interesată de cel din faţa ei:

— De ce să nu te mint?

— Pentru că io şi prietenul meu.... Noi nu minţim, nu ne place să fim minţiţi, minciuna nu-i un lucru frumos în viaţă...

I se părea din ce în ce mai interesant acest băiat bretonat exact ca ea şi avînd nasul la fel de mic, de parcă s-ar uita în oglindă, atîta că-i blond-roşcovan, iar cămaşa asta căcănie antijeg de pe el arată cam răpănoasă, la fel ca şi cea albastră a prietenului său, ăla mare, care-i făcuse semn pur şi simplu peste gardul terasei, chemînd-o din stradă încoace, păi de ce nu, ce-ar avea de pierdut, a acceptat mai mult de curioasă, n-o acostase pur şi simplu, o chemase ca şi cum ar fi avut ceva foarte important şi serios să-i comunice, anume că o invită, şi reieşea că în cursul acestei invitaţii ea va afla treptat tot ce are să-i spună atît de important, şi pe urmă a aflat că nu e singur, ci cu prietenul lui, Giulio sau Giani sau Giuliano, o fi vreun italian, ce le

mai poate pielea şi la peştii ăştia nenorociţi care ne dau pe mîna străinilor, îşi spuse, curioasă totuşi, şi uite-l pe specimenul ăsta de toată bafta, care, hodoronc-tronc, întreabă o femeie cîţi ani are, după care ar mai vrea poate să ştie şi cîţi copii are şi cu cine i-a făcut şi cîte avorturi, e chiar simpatic.

Apăruse Mite. Nu reuşise să facă rost de scaun.

— E un balamuc aici de-ţi vine rău. Hai mai bine să mergem în altă parte, spuse, strîngîndu-l pe Bajnorică de antebraţ pe sub masă. Împinse paharul lui în faţa fetei, i-l umplu şi pe-al lui Bajnorică şi dădu peste cap restul din sticlă.

— Auzi, spuse ea, prietenul tău mă întreabă cîţi ani am.

— Cine?... întrebă Mite, neînţelegînd pe moment, plin de nerăbdare şi stînd în picioare în faţa celor doi, care nu păreau deloc grăbiţi. A, Atena... Atena are şaptesprezece ani. Iar eu şi prietenul meu avem douăzeci. Atena fu atît de satisfăcută de această punere în ordine, încît se trase pe jumătate din scaun şi-i spuse lui Mite să se aşeze, e loc, nu sînt atît de grasă, îl îndemnă ea.

— Îţi spun io cît de grasă eşti, spuse, înşfăcînd-o de pe scaun şi ridicînd-o mai sus de nivelul privirii sale şi făcînd-o să scoată un rîs chiuit, şi pe urmă se aşeză punîndu-şi-o pe genunchi ca pe un copil.

— E cît un balot de... se poticni Bajnorică. De ştafă, apăsă foarte limpede.

— Voi unde staţi? întrebă ea.

Ei schimbară priviri derutate. Bajnorică pare extrem de nervos. El n-are de unde să ştie ce a vorbit cu ea, pînă să o aducă la masă, cel mai intim prieten al său, plăvanu' ăsta îngrămădit, care uite-l cum se bîlbîie ca un bou.

— Noi, Atena... Ţi-am spus doar, da' n-ai reţinut... Io şi prietenu' meu stăm la Meduza.

— Şi io stau la Steaua de Mare, spuse Atena. Suna fără doar şi poate ca o invitaţie, pe care cei doi o prinseră din zbor, ca pe o ciozvîrtă aruncată unor înfometaţi de un îmbuibat pe care-l distrează teribil spectacolul unor astfel de reacţii. Cînd am venit, alaltăieri, mai spuse ea, nu mai erau locuri decît acolo, cîteva camere doar.

Ei din nou se scrutau cu un aer tîmp. Nu mai sînt locuri în hoteluri, auzi ce zice asta. Litoralul era plin. Ei n-ar fi avut cum să afle, stînd zi şi noapte pe remorcile cu baloţi de paie şi-n grajd.

— N-au putut să-mi dea camera decît pentru o săptămînă, dar o să stau mai mult, oricum, şi aş vrea să-mi prelungesc tot acolo. E lîngă mare şi e şi discoteca aproape, iar o cameră pentru o persoană, ca asta pe care am nimerit-o, nu-i aşa uşor de găsit.

Ochii lui Bajnorică scăpărau, răi şi plini de nerăbdare, dîndu-i parcă peste mînă lui Mite: să-l lase pe el să vorbească, dacă nu vrea să se-aleagă prafu' şi pulberea de ciozvîrtă.

— La Meduza e cel mai bine, spuse. Am avut rezervate locuri prin Agenţie, de la Bucureşti. Mîncarea e bunicică, avem şi telefon, şi televizor în cameră…

— Aveţi color?

— Nu. Ne-am trezit cam tîrziu. Cînd am ajuns noi la Agenţie, nu mai aveau locuri la Europa. Anu' trecut am fost la Europa. Acolo au color în camere, au video, au piscină, da' te rog să mă crezi că nu-i cine ştie ce. Nu-i mare deosebire, adică. Doar vii la mare pentru apă, pentru soare, să te aeriseşti, să te refaci, nu pentru color şi video. Să ai un pat şi unde să faci un duş.

— Voi faceţi şi duş?

— Noi? Bineînţeles că facem. Tu nu faci duş, Atena? surîse Bajnorică, luînd o figură candidă.

— Eu, nu. Niciodată. Uite ce e…

Confesiunea molcomă a blondului îmbujorat din faţa ei, cu buze cărnoase, grele de o senzualitate blîndă, părea sinceră şi pornită din adîncul inimii. Pe vlăjganul care o ţinea în braţe îl simţea încolţind-o şi pipăind-o bucată cu bucată, cu obrazul lipit de obrazul ei şi învelindu-i tot spatele cu pieptul lui larg, şi cu palmele mari, încrucişate, acoperindu-i şi frămîntîndu-i sînii. Pe fesă şi pe coapsa goală, de pe care fugise crîmpeiul de fustă, o împungea s-o străpungă virilitatea lui încordată, şi mirosea a sudoare dospită, a grajd şi a cîmp şi a tutun prost, un miros de bărbat ce o înnebunea şi deopotrivă îi provoca repulsie.

— Uite, dacă voi ziceţi că aveţi televizor în cameră, am să vin la voi să văd programul în seara asta. O trîntise la sigur şi urmări cu satisfacţie reacţia declanşată de propunerea ei. Blondul se pleoşti dintr-odată, iar vlăjganul care o ţinea în braţe tresări ca scurtcircuitat, împunsătura din coapsă înmuindu-se brusc.

— Cum să vii tu la noi la televizor, îngăimă Bajnorică, dacă… Dacă tu zici că nu faci duş niciodată… noi facem duş zilnic şi…

— Mă rog. Dacă nu vreţi să primiţi o jegoasă ca mine, n-am la ce să insist, spuse ea cu o şovăială parşivă, şi nu mai era nici urmă din băietanul sedus instantaneu de Bajnorică, acela căruia-i pusese mîna pe umăr, întrebîndu-l cum îl cheamă, pentru a-i inspira încredere şi pentru a-i acorda la rîndu-i toată încrederea în vederea unei misiuni importante.

Bajnorică trebuia să-şi încordeze mintea să se rupă, că-n nădejdea plăvanului ăsta care mai şi spune că-i băiat de Bucureşti, strîmbînd din nas şi la cărămizi, şi la baloţi, şi la cules de piersici, ar rămîne moartă şi îngropată definitiv.

— Atena, fata mea… Tu eşti ca şi surioara noastră cea mai intimă de-acum, tu eşti şi o fată foarte deşteaptă… şi Bajnorică făcu o pauză lungă, încercînd să descopere satisfacţia de pe chipul ei. Chiar dacă ai

numai şaptişpe ani, tu eşti deşteaptă cît o… cît o profesoară, o contabilă, ceva de felu' ăsta. Da' cu ce te ocupi tu de fapt? A, nu poţi fi decît studentă, decise el pînă să apuce ea să deschidă gura. Şi dacă tu eşti deşteaptă, foarte deşteaptă, cum am zis şi cum se vede de la o poştă, tu-ţi dai seama: dacă te-am lua la noi în cameră, la televizor, te-ai gîndi poate c-am vrea să abuzăm de tine, Doamne fereşte. Ba chiar să fim noi cu gînduri bune faţă de tine şi cu totu' împotrivă să ne-atingem de o păpuşă şi-o finuţă ca tine, cine ştie cum s-ar întîmpla şi unu' din noi, ori amîndoi, Doamne fereşte, ar cădea în abatere. Fiindcă de ce, poate ştii şi tu prea bine. Nu că eşti foarte deşteaptă, da' şi pe cît de frumoasă eşti, arunci omu'-n ispită una-două. Cu cea mai mare plăcere te-am lua adică la noi în cameră, aşa cum te-am luat şi aici la noi la masa asta…

Ostenise glasul lui Bajnorică punînd la cale tot acest raţionament îmbîrligat. Osteniseră şi ea, şi Mite ascultîndu-l. Fosilele astea de doi bani deja nu-i mai trezeau Atenei interesul. Îi bănuise din capul locului pîrliţi, şi uite că bănuielile i se confirmară. Îi ştie acum şi fără televizor, şi fără duş, şi poate şi fără cameră, chiar dacă tineri şi bine făcuţi, totuşi cam speriaţi de viaţă şi lesne de îmblînzit şi gata de orice compromis, adică aşa cum îi trebuie ei. Hotărî s-o scurteze, mai hotărît de astă dată.

— Uite ce e… cum ai zis, da, Giani, şi tu? Mite, da, uite care-i problema. Dacă voi îmi promiteţi, aşa cum mi-ai spus, că nu veţi încerca să abuzaţi, o să mergem la mine. Promiteţi?

Promiseră amîndoi într-un glas, ca un cor de şcolari.

Pe drum le spuse că stă la Steaua de Mare, la etajul 13, camera 1313. Ea nu era superstiţioasă, şi nici ei nu credeau în acel triplu ghinion. După ce străbătură jumătate din strada coborînd spre faleză, le spuse să rămînă în urmă, ea o va lua înainte şi-i va aştepta la uşa hotelului, să pîndească un moment cînd lipseşte recepţionerul din hol sau nu e atent, fiindcă nu vrea s-o vadă intrînd cu ei. Le repetase etajul şi numărul camerei de cîteva ori, încît erau siguri că nu vrea să-şi bată joc de ei cu tot dinadinsul în felul ăsta absurd. Oricum, nu aveau altceva mai bun de făcut şi nici mare lucru să-şi împărtăşească, cine-i Atena asta şi ce naiba vrea, păi de bună seamă că tot o Bica Şchioapa, căreia-i trebuie mai mulţi bărbaţi, atîta că arată mai perversă decît Bica, aia o făcea cu un soi de caritate parcă şi întărîtată şi pusă-n mişcare parcă de un debordant spirit de sacrificiu. Unde n-ar da norocul ăsta peste ei, ca să le pice de la ea cît au avut parte de la Bica, banii ăia de care, vezi, şi-au bătut joc fără doar şi poate, eh… tot e bine că au scăpat de baloţi, de grajd şi de boscheţi, cel puţin pentru o noapte, şi cine ştie dacă nu şi de culesul de piersici.

Bajnorică ştia unde e Steaua de Mare. Or s-o ia la stînga pe strada care merge paralel cu faleza şi-i în capăt, chiar lîngă faleză, un bloc

turn cu şaisprezece etaje. Cînd au luat-o la stînga, au văzut în mijlocul străzii, în întunericul luminat de ferestrele hotelurilor şi vilelor, un pîlc de oameni răsfirat larg din trotuar în trotuar. Aşteptau şi sporovăiau. Bajnorică îi spuse lui Mite că presimte ceva, să stea pe loc să-l aştepte, pînă se duce să vadă ce e. Păi aia e, ce ţi-am spus. Opreşte miliţia lumea şi cere buletinele. Ăştia face recensămîntu' sindicaliştilor, trebui' să fie şi ei activi. Hai peste drum, pe faleză, dar pe faleză se instalase alt filtru. Au dat în turbare, spurcăciunile, mă mir dacă n-or face razie şi pe plajă toată noaptea. Dacă o luăm pe-acolo, s-ar putea să ne vadă de sus, de pe faleză. Dacă ne vede că ne ferim e mai rău, şi pînă-i povestim de buletinele şi livretele noastre de la maiorul Zlate se termină şi concediu' ăsteia. S-au întors înapoi şi au luat-o în aceeaşi direcţie, printre vile şi hoteluri, pe străduţe întunecate, întorcîndu-se de trei ori din drum pentru a evita alte filtre. Atena îi aştepta în parcarea luminată din faţa Stelei de Mare, plină de draci, iar Mite apucă să-i spună ce au păţit, nu mai avea rost să-i ascundă, căci s-ar fi putut să fie un filtru şi-n holul hotelului, pe care nu l-ar mai fi putut evita fără ajutorul ei.

Ea le spuse că n-a apărut încă miliţia în hotel, dar, dacă vor să mai apuce să intre, să se grăbească, iar despre recepţioner că nu e nici o nădejde să se mişte din ghereta lui, să vadă şi ei cum s-or descurca cu el, să aibă grijă totuşi să evite să-i spună la ce cameră merg, şi dacă o vrea şi ăsta buletinele, nu mai are ce le face. Păi hai tu cu noi, îi spuse Bajnorică, îi spui că sîntem frăţiorii tăi. Atena se strîmbă agasată, nu, asta în nici un caz, iar ei nu mai insistară, bine, du-te şi venim şi noi unde ai zis că stai, şi ea o luă grăbită înainte.

Se urneau agale pe urma ei, sfătuindu-se, atîtea pînde şi nenorociri şi legitimări de parc-ai vrea să le furi şi marea, şi maşinile astea, şi blocu' ăsta cît muntele, intrăm şi gata, şi cînd mai aveau trei paşi pînă la uşă ea le ieşi în faţă la fel de grăbită, totuşi am să merg şi eu cu voi.

Recepţionerul era un tînăr atletic, echipat ca un manechin din vitrina unui *shop*, cu adidaşi, blugi şi tricou cu inscripţii şi un lanţ gros de aur la gît, scos pe afară. N-ar fi avut el cum să ţină minte cele peste două mii de figuri schimbîndu-se permanent şi vînzolindu-se zi şi noapte prin holul Stelei de Mare. Dar Mite şi Bajnorică erau oricum nişte figuri aparte, distincte în toată pleava vînturată pe aici, şi, prea conştienţi de personalitatea lor, şi-o arogau pur şi simplu ca pe un neajuns al celebrităţii, doar aşa rămînînd neîndoiţi de umilinţele de toată mîna. Ei sînt ei şi sînt mai ceva decît toţi ceilalţi, întocmai îşi făceau intrarea triumfală la trei paşi în urma Atenei, plini de prestanţă şi siguranţă, lunecînd prin holul luminat orbitor al acestui aşezămînt de sindicalişti amestecaţi din belşug cu securişti şi nababi de toate neamurile. Aproape că fugea recepţionerul după ei, ca să-i împiedice

să ia liftul, dumneavoastră pe cine căutaţi? iar Mite se întoarse brusc, încît el evită în ultimul moment tamponarea, da, pe cine căutaţi? ce, să-ţi dau un autograf, moşule?, şi-l ciupi de burta tricoului, trăgîndu-i-l afară, peste pantaloni, şi pînă să mai apuce să zică ceva recepţionerul, Atena îi spuse dumnealor sînt cu mine, la care ăsta rînji prelung şi insinuant, da, săru' mîinile doamnă, petrecere frumoasă, în vreme ce pe figura Atenei creştea o mînie încrîncenată şi rumegată în sine, abia reţinută să nu explodeze.

— Spînzura-te-ai cu lanţu' ăla de la gît, bă, cîine de pripas! nu se putu abţine să nu-i strige Bajnorică din uşa liftului, din toţi rărunchii şi din toată obida adunată prin cărămidării şi grajduri, şi păduri, şi boscheţi, ceea ce a fost pe cale să învîrtoşeze încrîncenarea de pe figura Atenei.

Abia dacă se mai însenină cînd au ajuns în camera mică, cu un pat de o persoană, conceput parcă pe măsura dimensiunilor ei miniaturale. Privirile lor hămesite se opriră direct pe sticla cu lichid rubiniu de pe măsuţa lipită de perete, în faţa patului. La vederea celor trei pahare, lor le-a fost din nou clar, ea s-a pregătit şi nu mai încape îndoială pentru ce anume. Bajnorică întoarse sticla cu eticheta spre el, nu era ceva chiar din cale afară, coniac Bachus, dar pentru ei era într-adevăr ceva.

— Televizor n-am, spuse ea. Nici muzică. Nu prea suport, şi arătă cu degetul la tîmplă, ca un ciocănit din care ei nu înţeleseră mare lucru. Ăsta, mai spuse, arătînd spre sticlă, mai mult cu ăsta mă omor. Dacă nu vă place, am şi altceva. Scoase din dulapul cu două uşi, ridicîndu-se mult pe vîrfuri la raftul de sus, o sticlă de Martini de un litru şi jumătate. Am şi mîncare, caşcaval, nişte conserve, stăm de vorbă aici mai bine decît la Rapsodia, şi nu închide la unşpe. E trecut de unşpe deja... Da' staţi jos, băieţi, făceţi-vă comozi...

Ei se aşezaseră de o vreme, Mite pe pat, iar Bajnorică pe singurul scaun din cameră, lîngă masă, şi umplea paharele. Ea şi-i închipuise tot în picioare şi aşteptînd, poate unde deveniseră dintr-odată tăcuţi, împietriţi de o stinghereală de circumstanţă, străbătută de o undă de veneraţie, care probabil le intrase în reflex pentru astfel de împrejurări. Ştiau că-i prinde cum nu se poate mai bine. Nesfîrşită smerenie pentru mîna ce te scoate din cîinoşenia ta şi te aşază la masă şi-ţi dă să mănînci, iar ce-o mai fi pe urmă nu mai contează. Ciocniră.

— Pentru regăsirea noastră, zise Bajnorică, toastînd cu ce se-ntîmplă să-i treacă prin cap în acel moment, cu un tremur solemn în glas.

— Niciodată să nu ne mai pierdem unul de altul, îl completă Mite.

Ea avu o schimă de dezgust.

— Nici chiar aşa, dă-o naibii, ar fi prea de tot.

— Cel puţin pîn’ la iarnă, se strădui Mite să-i fie pe plac. Pîn’ la… Ea tot nu părea mulţumită. Vara asta barem, spuse el, să stăm regăsiţi. Doar nu sîntem cîini, să ne vedem azi şi mîine să nu ne mai cunoaştem.

— Bine, bine, bine… făcu ea împăciuitoare. Puneţi-vă Martini dacă vă place. Eu v-am spus că numai d-ăsta beau.

Ei şi-au pus Martini peste coniacul din pahare, şi invers, pe urmă au băut separat, un pahar de Martini, după care unul de coniac curat, pînă şi-au luat seama:

— Dacă tu nu bei decît coniac, noi n-o să mai bem d-ăsta, că-i pe terminate.

— Nu vă faceţi griji, şi scoase din dulap o sticlă plină de coniac. Nu vă sinchisiţi de mine. Puteţi să vă faceţi un duş, ziceaţi că faceţi în fiecare zi…

Ei şi-au făcut duş şi s-au întors de la baie doar în pantaloni, cu cămăşile spălate în mîini. Le arătă unde să le pună la uscat, pe balustrada balconului lung cît doi paşi de-ai ei, nu le ia vîntul, puneţi pietrele alea de jos pe ele, special le-am adus pentru rufe. Erau foarte sus. Marea se zărea foarte departe în întuneric, te izbea peste faţă cu jelania ei sacadată adusă de vîntul care se înteţise.

S-au codit cînd ea le-a spus să-şi spele şi pantalonii. Se vedeau deja în chiloţii lor tetra atît de rar spălaţi, care de bună seamă că i-ar fi stricat Atenei toată seara, întorcîndu-i coniacul îndărăt, din nou în pahare şi pe masă.

— Rămîneţi în slipi le spuse, plictisită şi deopotrivă nerăbdătoare.

— Ţi-ar plăcea să facem aşa… strip-tease, glumi Bajnorică.

— Da, mi-ar plăcea. Da’ mai bine să rămîneţi în chiloţi…

— Şi dacă ne dăm chiloţii jos? N-avea nimic insinuant întrebarea lui Mite. Te superi dacă ne dăm chiloţii jos? El dorea într-adevăr să n-o supere şi, de asemenea, s-o scutească de priveliştea jegului de pe chiloţii lor.

— N-ar avea cum să mă supere, de vreme ce voi mi-aţi promis ceva, şi doar cu condiţia asta v-am luat aici.

Ei căzură pe gînduri şi, pentru un moment, aproape încremeniră. Toată seara şi toată noaptea petrecută cu ea se concentra în acel moment, şi, numaidecît, Mite, în spatele ei şi ferindu-se să nu-l vadă, îşi dădu jos pantalonii şi chiloţii şi le aruncă mototol în braţele lui Bajnorică.

— Du-te tu şi spală-le pe toate, spuse cu glas moale, contrastînd cu bruscheţea gestului. Lăsat pe spate pe scaun, cu hainele-n poală, Bajnorică retoriză afectat:

— Spune şi tu, Atena, e frumos ceea ce face?

— Mă rog, sînteţi tovarăşi. Şi tu poate tot aşa ai fi făcut. Sînteţi, păreţi vechi tovarăşi de suferinţă…

Era foarte sigură că i se ceruse părerea despre justeţea şi frumuseţea relaţiilor dintre ei. Nu-i trecuse prin cap ce o întrebase de fapt Bajnorică, anume dacă e frumos, dacă se cuvine ca plăvanu' ăsta să se dovedească pînă într-atît de nesimţit încît să se lase în pielea goală în faţa ei, o fată frumoasă şi atît de deşteaptă, cum plin de perversitate şi ipocrizie o alintase mai devreme, pentru ca acum să nu mai existe vreun dubiu pentru el faţă de aceste calităţi ale ei, puse-n valoare şi de trataţia ce i-a mers la suflet şi neştirbite, altminteri, de eventualitatea că ea ar vrea să facă orice cu ei, oricum, pe rînd sau cu amîndoi deodată, n-ar conta chiar deloc, ea tot o doamnă ar rămîne şi o păpuşă s-o pui într-o vitrină, nu altceva, pe care uite ce poate s-o frămînte:

— Doar n-o să vă scuipaţi între voi acum, să vă stricaţi prietenia pentru una ca mine…

— Ah, nu, nici pomeneală, Atenuţa, să nu-ţi faci griji pe chestia asta, o linişti Bajnorică. Dorea din tot sufletul să-i fie pe plac. Socoti că, lăsînd-o singură cu prietenul lui cel mai intim, ea va fi fericită. Mă duc să spăl astea, spuse.

Zăbovi îndelung în baie, cu amîndouă perechile de pantaloni şi chiloţi, frecîndu-le din răsputeri cu un săpun verde în formă de ou care mirosea de-ţi lua minţile, cît un milion de flori de toate neamurile, de-ţi venea să-l mănînci. Nu-şi mai amintea de-o viaţă cum e în apă caldă şi-n aburul făcut de ea, provocîndu-i o ameţeală dulce, şi să fi trecut o juma' de oră, poate mai mult, s-or fi terminat, s-or fi liniştit, dar îi venea cam peste mînă să se ducă la ei gol, oricît o fi fost de sigur că ea tocmai asta-şi dorea. Tot sucindu-se şi învîrtindu-se şi sfătuindu-se de unul singur, găsi un prosop roz, pe care şi-l petrecu peste şale.

Îi revăzu pe cei doi ca şi cum cu un minut în urmă plecase de lîngă ei. El în pielea goală şi ea tot îmbrăcată şi el încercînd fără convingere şi plin de-o tandreţe nervoasă s-o dezbrace, hotărîrea şi forţa împotrivirii ei fiind disproporţionate faţă de moliciunea atingerilor lui. Întinzînd chiloţii şi pantalonii alături de cămăşi, Bajnorică socoti că ea nu-l vrea pe Mite, ci, fireşte, pe el. Era sigur că nu se întîmplase nimic între ei cît zăbovise în baie, dar un bărbat gol scremîndu-se şi chinuindu-se în pat lîngă o femeie îmbrăcată, este desigur o reprezentaţie de toată bafta. Tocmai se întoarse să-i urmărească prin geamul uşii balconului, cînd Mite veni lîngă el.

— Fugi, spuse, poate te vrea pe tine.

Lui Bajnorică nu-i trebui însă o jumătate de oră pentru a se lăsa păgubaş. După ce Mite rearanjă pietrele pe rufe, îşi regăsi prietenul gata garat, pe scaun, lîngă sticle şi pahare, nedespărţit de prosopul roz petrecut peste şale.

— Dă-ţi jos prosopul ăla, spuse ea cu un glas încins de

senzualitate, şi vorbea prin somn parcă, întinsă în pat, pe spate, cu mîinile sub cap, privindu-i pe amîndoi şi tot în tricoul ei galben şi-n fusta ei de blugi ridicată peste pulpele ei de păpuşă, împletite strîns şi lăsînd să se vadă chilotul. Rămîneţi goi amîndoi, spuse cu o voce de muribundă, în vreme ce ei o priveau ca pe o muribundă şi păreau gata să-i împlinească toate dorinţele.

— Ce vrei tu, Atenuţa? întrebă Bajnorică, parcă de medicamentul care i-ar salva viaţa atît de scumpă lui, ce vrei, tu, o fată atît de frumoasă şi deşteaptă şi doar de şaptişpe ani…

Ea închise ochii pentru cîteva clipe şi zîmbi, visînd parcă ceva frumos, şi pe urmă continuă să-i privească, nemişcată, fugindu-i ochii de la unul la altul. Bajnorică stătea pe scaun, picior peste picior şi aplecat în faţă, încă sfiindu-se de propria-i goliciune, iar Mite la picioarele ei, pe marginea patului atît de jos, încît îl făcea să stea ghemuit, cu genunchii lui mari ridicaţi aproape de fălci şi antrebraţele vînjoase căzute pe ei, părînd scurs la rădăcina unui zid.

— Staţi la masă amîndoi, le spuse, beţi, simţiţi-vă bine, nu vă sinchisiţi de mine…

Nemaifiind alt scaun, Mite se aşeză la capul ei, pe pat, în faţa lui Bajnorică. Ei păreau să-i îndeplinească dorinţele întocmai, iar cînd Mite îi atinse ca din greşeală tîmpla cu spatele, ea se trase spre perete. Apoi o mîngîie privind-o peste umăr, pe creştet şi pe obraji, cît de nevinovat îi stătu în putinţă, şi ea îi desprinse mîna de pe faţă, ca laba unui căţel prea insistent cu dovezile lui de devotament, şi i-o aşeză pe genunchi, cu un gest apăsat, acolo-i locul mîinii lui adică.

— Fără mîini. Ne-am înţeles şi aţi promis.

Bajnorică părea foarte relaxat. Fuma din pachetul ei de Marlboro şi sorbea surîzător din pahar, rotind priviri mari prin cameră. Apoi se ridică, plimbîndu-se pentru a se dezmorţi parcă, dar cercetînd de jur-împrejur avid şi făcîndu-şi de lucru cu deschisul uşii balconului şi trăgînd şi potrivind perdeaua umflată de vuiala brizei de afară. Era împăcat şi gata să se ţină de promisiunea făcută acestei femei, îndeajuns de ciudate pentru a-l face să se simtă bine în preajma ei. În privinţa asta, Mite nu era chiar sigur de ce e în capul prietenului lui. Sigur e că Bajnorică inspectează camera pentru ciordeală, pregătind momentul cînd vor fi siguri că se vor despărţi de ea definitiv. Dar şi asta la timpul potrivit, îşi spuse Mite, în vreme ce nerăbdarea îi copleşea curiozitatea. Era prea puternică dorinţa de a se culca cu ea, chiar şi lipsindu-se de orice plăcere şi forţînd-o. Pe urmă, va fi cu totul la dispoziţia plăcerilor şi dorinţelor ei, atît de perverse încît par a se petrece şi împlini la depărtări de mii de kilometri de acest loc. O fi şi asta o chestie, pe care ei, care au cutreierat lumea în lung şi-n lat, scormonind-o prin cele mai întunecoase hăţişuri, încă n-au văzut-o şi n-au auzit de ea, dar de bună seamă că au tot timpul şi deja uite-o în

faţa ochilor lor. Stă întinsă cu mîinile sub cap, fără ca măcar să şi le bage undeva, nemişcată şi cu pulpele strîns împletite şi sorbindu-i din ochi cu atîta lăcomie, încît, din moment în moment, te-aştepţi să i se aplece.

Şi, pe urmă, lupta dintre ea şi Mite reîncepu cu un suflu nou, întretăiat de vorbe gîfîite şi şuierate, nu, nu, te rog, mă doare, doar o dată, te rog, să vezi că n-o să te doară deloc, doar să-ţi dau chiloţii jos, desfă picioarele, n-o să-ţi fac nimic să te doară, lasă-mă numai puţin, şi era o bună ocazie pentru Bajnorică de a inspecta mai febril şi mai în amănunt. Deschise dulapul, văzu pe un umeraş o geacă vişinie din piele şi o geacă din material de blugi, şi cîţiva pantaloni, şi-n raftul de sus, lîngă prosoape, un teanc de tricouri de toate culorile, da, astea pentru mai tîrziu, cînd ni s-o face din nou de grajduri şi vagoane cu sfeclă sau cînd Atenuţa o să dea în turbare de cît s-a holbat la noi, îşi spunea, căutînd prin buzunare şi printre prosoape şi tricouri şi nu era nimic, nici o monedă de douăşcinci de bani, nici un inel sau lănţişor. Căută şi în geanta de voiaj din piele roşie, cu buzunarele laterale goale, şi înăuntru pîinea şi un pachet cu un sfert de roată de caşcaval şi nişte piersici, nişte conserve şi două sticle de coniac Bachus şi un cartuş de Marlboro. Scoase dopul unei sticle cu dinţii şi trase o duşcă. Rupse pîinea şi caşcavalul şi începu să înfulece, cu îmbucături mari şi nemestecate aproape, în picioare, ca un cîine, fără să scoată capul din dulap, şi continuînd să amuşine pe îndelete.

Cei doi din mijlocul patului erau poate la fel de ocupaţi şi absorbiţi de propria lucrare, ca şi Bajnorică. Mite nu reuşise să-i scoată chiloţii, ci doar să-i întoarcă pe dos peste pulpele încleştate. Prea tare strîngea chiloţii, s-ar fi rupt dacă ar fi tras puţin mai tare, şi tot tatonîndu-le rezistenţa, îi auzi pîrîind şi-i smulse fîşii pînă jos, către labele picioarelor încîrligate, lăsînd o dungă roşie printre pulpele lipite, şi se gîndi că tot e bine că n-a început să strige, dar pare foarte hotărîtă să nu desfacă picioarele şi se zbate de mama focului. Pe cît de lesne reuşea să-i atenueze zbaterea cu o mînă, pe atît de imposibil îi era să pătrundă cu palma celeilalte între pulpele ce păreau sudate, şi pe urmă o lovi cu pumnul în burtă, reţinut, încercînd parcă butonul ce declanşează deschiderea acestui mecanism. Apăsase pe un buton greşit, care înţepeni pe veci strîngerea pulpelor, şi probabil că o lovise destul de tare, că încremeni şi ea dintr-odată, dînd ochii peste cap şi închizîndu-i.

— Ai omorît-o, idiotule, şopti Bajnorică, şi începu să îndese de-a valma în geantă caşcavalul şi pîinea, şi tricourile, şi gecile de pe umeraşe, golind tot dulapul de cîrpe, şi trase fermoarul genţii şi o aşeză în faţa dulapului. Rămase un minut într-o concentrare intensă şi înfricoşată, cu spatele la cei din pat şi cu bărbia-n pumn, privind la uşa închisă a dulapului pe care aproape că o atingea cu vîrful frunţii.

Ieşi în balcon, izbind uşa de perete. Se uită la cer şi văzu că nu poate să fie ceasul mai mult de trei jumătate, e prea devreme, nu poate ieşi la ora asta din hotel fără să bată la ochi, şi pe urmă văzu pantalonii şi cămăşile întinse la uscat şi, pipăindu-le, simţi că-s şi mai ude decît cînd le-au întins, briza le îmbibase de umezeală, făcîndu-le numai bune de stors din nou, şi atunci văzu că e gol şi se întoarse în cameră şi băgă geanta în dulap şi închise uşile şi iar le deschise, gîndindu-se din nou la ce ar fi mai bine acum de făcut şi spunîndu-i lui Mite, fără să se întoarcă:

— Ai omorît-o? Vezi dacă mai respiră… Dă-i-o, idiotule, pe la nas, poate o trezeşti… N-am mai văzut leşinat ca tine, de cînd mama m-a făcut. Eşti rău de pizdă, moşule. O să pătimeşti tare pă chestia asta.

Mite i-o dădea într-adevăr pe la nas şi peste buzele la fel de încleştate ca pulpele şi peste ochii închişi, şi peste sînii peste care îi ridicase tricoul, iar pulpele erau tot încleştate şi asudate scuturate de un tremur uşor, iar din cîrlionţii negri ai pubisului răsăreau broboane de transpiraţie. O străbătu astfel de cîteva ori pe drumul acela, încetinit şi poticnit sub arcuirea virilităţii, prea scurt, de la glezne pînă în vîrful frunţii şi înapoi. Se opri pe genunchii ei cînd simţi fără nici o bucurie că va ejacula, cu mîinile depărtate, înfipte de o parte şi de alta a trupului ei şi cu braţele întinse, ca un alergător în poziţie de start, şi atunci o văzu deschizînd ochii încercănaţi şi îi văzu fruntea palidă brăzdată de riduri şi obrazul mic şi schimonosit de durere. Era prea tîrziu şi era ca o răzbunare, neprocurînd nimănui vreo satisfacţie, stropeala abundentă împroşcînd-o pe pulpe şi pe pîntec, şi pe chip şi sărindu-i pe bretonul ciufulit dezgolindu-i fruntea. Simţi strînsoarea pulpelor destinzîndu-se sub fesele lui, după atîta încordare, iar geamătul ei era ca şi cum ar fi ars-o cu un fier înroşit, şi totuşi deloc strigat. Pe măsură ce reuşea să-şi amintească ordinea lor iniţială, Bajnorică rearanja hainele la loc pe umeraşe, înfundă dopul de plastic în sticla din care băuse şi o puse alături de geanta de voiaj. S-ar putea vărsa dacă ar pune-o la loc în geantă, unde a găsit-o. Luă apoi un pachet din cartuşul de Marlboro şi-şi aprinse o ţigară, în timp ce Mite se destindea peste trupul femeii de sub el, slăbind strînsoarea şi atenţia, socotind că n-are de gînd să facă zgomote mai mari decît geamătul acel înăbuşit continuu, pe care n-aveai cum să-l bănuieşti de plăcere, iar ea avea aerul unei suferinde care abia dacă reuşea să urască. A fost apoi un moment cînd el o simţi zvîcnindu-i printre picioare ca un animal mic şi teribil de iute, după care ea ajunse în picioare, lîngă pat, cu un salt uimitor şi neverosimil prin amplitudinea şi precizia sa. În secunda următoare, se ştergea cu prosopul, pe faţă şi pe tot trupul, de sudoarea amestecată cu mizeria de stropeală a mizerabilului ăsta. E doar în fustă şi o ridică pentru a se şterge şi între

picioare, cu gesturi insistente şi apăsate, care spun că şi acolo a fost pîngărită, iar apoi, cu braţul întins spre uşă şi pe un ton suficient de ridicat ca să-i trezească pe cei din camerele vecine, ordonă:

— Afară! Imediat afară, am spus! Imediat îmbrăcarea şi afară!

Lor nici că le trecea prin cap că n-ar avea cu ce să se îmbrace. Pe Mite îl năpădea o hotărîre tot mai intensă de a pleca, lăsîndu-i pe amîndoi aici, să se descurce în toată povestea asta devenită dintr-odată pentru el apăsătoare şi din cale afară de scîrboasă. N-ar fi stat pe gînduri să iasă gol din hotel şi tot aşa spre gară, de unde să ia un tren care să-l ducă tot mai departe, dar uite că din nou, la fel ca în grajd, cînd dăduse-n bietul Bajnorică ce-i promitea culesul de piersici, toată fermitatea prinse a i se dilua treptat, pe măsură ce se străduia să-şi amintească un loc unde ar fi mai bine decît aici, nu există un astfel de loc, şi-n vremea asta Bajnorică se aşeza în genunchi la picioarele ei, cu mîinile împreunate şi cu glas înecat de lacrimi, rugîndu-se acelei icoane pe viaţă adorate.

— Atenuţa, iartă-ne, Atenuţa, n-o să mai facem niciodată, te rog io să ne ierţi, de-acum înainte o să facem numai ce zici tu, îţi promit io, şi iartă-l p-ăsta că ie bou şi idiot şi cretin, da' n-o să mai facă în viaţa vieţilor lui, îţi garantez io că n-o să mai facă…

— Afară imediat, am spus! Tonul poruncitor, neadmiţînd comentarii, abia de se mai înmuiase.

Şi unde dracu' să se ducă, la dracu', ăsta-i al tău, pe viaţă, mănîncă-l ori lasă-te mîncat de el, şi Mite încă-şi ferea privirea de priveliştea rugăminţilor fierbinţi ale prietenului său către această femeie, avînd, vezi, meteahna de a fi femeie fără să fie deloc femeie, atît de neînsemnată pe lîngă metehnele şi neasemuitele cruzimi ale altor bărbaţi şi femei, iar ţie, idiotului şi cretinului, numaidecît pe beteşugul ăsta ţi-a căşunat, ca şi cum ţi-ar căşuna pe un ciung să-l pui să tragă la vîsle.

Nu se milogea Bajnorică, ci pur şi simplu se ruga, curat, fierbinte şi din adîncul inimii, la icoana-păpuşă la picioarele căreia se prosternase. Mite socoti că n-are absolut nici un motiv să nu-i urmeze exemplul, mai cu seamă că el fusese cel care păcătuise în felul acela prostesc şi nebunesc.

Atena păşi tăcută şi încruntată printre cei doi cîini mari schelălăind la picioarele ei, către capătul mesei unde se aflau sticlele şi paharele. Scurse în paharul ei cele două degete de coniac de pe fundul celei de-a doua sticle băute în seara aceea, după care făcu un semn imperceptibil cu degetul către figurile lor întoarse, urmărind-o spăşite. Bajnorică înţelese numaidecît, sări peste pat la dulap, de unde luă sticla de coniac din care băuse şi pachetul de ţigări desfăcut, şi tot dintr-un singur salt, de cîine de circ, fu înapoi, lîngă ea, pentru a-i umple paharul şi a-i aprinde o ţigară. După ce trase cîteva fumuri

căzută pe gînduri şi ignorîndu-i cu totul, fără să se despartă de ţigară şi pahar, ţinîndu-le pe amîndouă într-o mînă, luă un prosop din dulap, pe care şi-l aruncă pe umăr şi se duse să se spele.

Cînd veni din baie, camera era cufundată în întuneric. Aprinse lumina şi-i văzu ghemuiţi pe covor. Adormiseră. Continuînd să se şteargă, îşi mai turnă un pahar de coniac şi apoi se băgă cu el în pat, sub pătură. I se făcu frig, era răcoare, se sculă şi închise uşa balconului. Îşi trase pătura pînă la bărbie şi-şi potrivi perna pe perete şi capul pe pernă, în aşa fel încît să-i poată vedea cît mai bine pe cei doi bărbaţi de pe covor, gîndindu-se în acest timp că-i foarte bine că ei nu simt răcoarea din cameră şi pot dormi aşa, goi, pe jos. Poate unde aşa dorm ei de obicei, îşi spuse, ca nişte animale, sub cerul liber, fără să le pese de frig. Îl auzi pe unul dintre ei trezindu-se, ori bombănea în somn, încît ea abia reuşi să înţeleagă glasul încleiat de istovire al lui Bajnorică.

— Stinge, bă, lumina aia, că-mi bate-n creier…

— Încă nu e ziuă, spuse ea. Lumina rămîne aprinsă pînă se luminează afară.

*

Atena era artistă de circ, specializată în numerele de acrobaţie la basculă. Din adolescenţă îşi descoperise instincte şi porniri lesbiene, înăbuşite şi bine ţinute în frîu datorită unui puternic sentiment de vină, ce a însoţit-o permanent, pînă la cei douăzeci şi opt de ani ai ei de acum, în pofida caracterului libertin şi deschis tuturor modurilor de exprimare al mediului în care-şi face meseria.

Atena venise la mare direct dintr-un turneu al trupei sale de basculişti în Italia. Fusese o întoarcere forţată, pricinuită de o entorsă a gleznei ce o pusese în imposibilitatea de a mai apărea în spectacole, şi nu erau semne că se va vindeca prea curînd. Abia de îndrăznea să spere că se va reface la mare, şi totuşi, după o zi, n-a mai simţit nici o durere. Era sigură că nu mai are absolut nimic şi se simţea în formă, încît s-ar fi putut întoarce la Trieste, unde se afla trupa ei. Dar dacă tot s-a văzut aici, a socotit că-i mai bine să profite de aceste zile, pe care să le petreacă singură la mare, ca-n fiecare an, deşi e căsătorită şi are doi copii. Ca şi altă dată, se afla aici pentru cîteva ceasuri zilnice de plajă şi înot, folosite la maximum însă, atît cît s-o facă să asude porţia zilnică de coniac de circa 800 de mililitri, şi pentru a se întîlni cu oameni pe care nu-i cunoaşte şi n-o cunosc şi n-o să-i revadă niciodată, pe bărbaţi să-i atingă şi să-i miroasă şi mai mult să-i vadă, iar pe femei să le vadă alături de ei şi să lege cu ele prietenii efemere. Se înrădăcinase cu timpul în ea acest soi de platonism pervers, avînd

darul de a o elibera de tot răul din ea, prin inhalarea de imagini, mirosuri şi atingeri vagi, şi ţesînd în jurul ei o plasă de iluzii îndeajuns de trainică pentru a-i menţine echilibrul în viaţa de familie, ascuţindu-i, totodată, la maxim simţul acrobatic de orientare într-o realitate fulgurantă şi imponderabilă.

Ea nu se temea de înălţime şi de salturi în gol, nu se temea de animale şi nu se temea de oameni. Frica nu era pentru ea mai mult decît un cuvînt, care arareori căpăta sens şi pe care trebuia să-l umple cu alcool agrementat din plin cu imaginile viciului său. Curajul fizic e un dat pentru unii oameni, iar această femeie înaltă de doar 1,52 m era dăruită din plin cu această calitate. Mult se mai mîndrea în copilărie căţărîndu-se prin locuri inaccesibile tovarăşilor ei de joacă, în vîrful copacilor înalţi şi pe streşini de case, şi împrietenindu-se instantaneu cu dulăii mari şi răi ţinuţi în lanţ. Cu timpul, cînd curajul începu să se lege de îndeletnicirea de pe urma căreia îşi cîştiga traiul, de la sine i se atenuă bucuria de a-l exhiba. De-acum, imposibilitatea ei de a se înspăimînta, extinsă mai ales în relaţiile cu oameni necunoscuţi, o făcea să nu poată încropi vreun sentiment de ură. Oamenii nu erau în stare să-i facă nici un rău, pentru că totdeauna îi văzuse şi-i ştiuse mai slabi decît ea, iar pe măsură ce sentimentul vinovăţiei pornirilor ei deveni atotînvingător, contopindu-se într-un tot de curiozitate golită de dorinţă, bărbaţii şi femeile ajunseseră pentru ea nişte animale pe care merită să le vezi în toată goliciunea lor, adică în clipele de spaimă şi disperare, cînd muşcă şi cînd fug, dar mai ales cînd se împerechează. De aceea îi luase cu ea aseară pe cei doi băieţi avînd nişte figuri de vagabonzi şi de fugari. Deşi cu totul noi pentru ea, reacţiile lor din noaptea ce-a urmat i-au fost întru totul previzibile, pas cu pas intuite de un instinct care, nici de data asta, n-o înşelase. Acelaşi instinct îi spunea de-acum că ei au şi apucături pederaste, ce doar se vor stîrnite de anumite împrejurări. Altminteri, le lăsase cu totul frîu liber, neputîndu-şi permite totuşi să nu-şi ascundă banii, pentru a nu rămîne complet în aer aici, în săptămînile următoare. Ştia, de asemenea, că o sumă mai mică dacă le-ar fi lăsat la-ndemînă, ei ar fi dispărut cu ea. Nu voia să scape de ei chiar aşa de repede, încît a socotit că-i de-ajuns să vadă cu ce se îmbracă, ce bea şi ce fumează, bănuindu-i o oarecare dare de mînă. Tot astfel, nu-şi permisese să se lase lovită prea tare de ăla mai solid şi de două ori cît ea, iar dacă i-ar fi cedat, ca o concesie, trecînd peste sila imensă cu care ar fi plătit acest compromis, cu siguranţă că asalturile lui ar fi continuat pînă-n pînzele albe. De-acum era sigură că ei vor face întocmai ce doreşte ea, fără să le-o impună deloc explicit, pe de altă parte ştiind că dorinţele ei îşi găsesc lesne un ecou în felul lor firesc de a fi.

A doua zi, la prînz, au mîncat toţi trei în sala de mese a hotelului

Steaua de Mare. Atena le-a făcut rost lui Mite şi Bajnorică de bonuri pentru trei mese pe zi, timp de o săptămînă, cumpărate de la şeful de sală, la suprapreţ, dat fiind că din această sumă era exclus costul camerei pe care ar fi ocupat-o cei doi. Aici nu-i restaurant, desigur, să ţi se dea să mănînci fără să închiriezi şi o cameră, tot aşa cum la destule localuri nu se serveşte băutură fără să cumperi şi mîncarea pe care, altminteri, n-ar lua-o nimeni de proastă ce este.

Aveau, deocamdată, masa asigurată pentru o săptămînă. N-a mai fost nevoie să le spună că vor sta în hotel cît va sta ea la mare. Le-a arătat pe urmă de unde să ia cheia şi i-a prezentat recepţionerei care schimbase tura de după-amiază cu cel care le stătuse lor în gît ieri-seară, şi n-a mai fost nevoie nici să le spună că le stă la dispoziţie camera pentru orice şi la orice oră, nesinchisindu-se, desigur, de prezenţa ei, ceea ce le repetase totuşi cu oarecare insistenţă aseară şi azi-noapte.

La ora două s-au despărţit în faţa magazinului din centrul staţiunii, de unde ea le-a cumpărat slipuri, cîte o pereche de pantaloni de plajă de culoare deschisă, tricouri şi papuci de plajă, toate alese de ei, sfiindu-se întru cîtva de preţuri, socotind că deja o băgaseră la o cheltuială prea mare. Apoi s-au văzut şi i-a văzut şi ea mult schimbaţi. Le spusese că se vor vedea poate la masa de seară, iar dacă nu, la noapte, în cameră, şi le dădu cîte o sută de lei. Era prea de ajuns pentru felul cum arătau acum, ştia că n-o vor face de rîs în lume, iar centrul staţiunii era plin de lume, şi pe plajă, la mijloc de august, abia dacă mai aveai loc.

Atena s-a dus la plaja pentru nudişti, pe care o frecventa de trei zile. O regăsi acolo pe fata cu care se împrietenise încă din primele ceasuri petrecute aici, o asistentă medicală din Braşov, tinerică şi cam urîţică, venită singură la mare şi pe care o ştiuse de la bun început foarte strîmtorată cu banii şi totodată lipsită de orice fel de prejudecăţi sau principii în privinţa sexului. Tamara, la rîndu-i, o bănui pe Atena lesbiană, iar acum, cînd o invită la ea şi-i spuse că e singură în cameră, bănuiala dintîi i se confirmă. Deşi nu se prea dădea în vînt după astfel de experienţe, le încercase în cîteva rînduri. Prefera bărbaţii, dar pe cei pe care îi plăcea foarte tare nu-i putea ţine lîngă ea cît ar fi dorit şi nici nu erau în stare ori nu erau dispuşi să-i asigure surplusul de confort material după care tînjea, astfel încît se orienta cu precădere spre cei faţă de care avea atuul unei diferenţe de vîrstă de 10-15 ani. Aceştia îi ofereau garanţia stabilităţii şi, chiar dacă nu erau cu dare de mînă, erau dispuşi la unele sacrificii.

Venise şi ea la mare doar de cîteva zile. Pînă s-o ivi ceva mai bun cu care să-şi condimenteze vilegiatura, care şi aşa îi provoca o permanentă stare de nelinişte prin preţurile de aici, aberante faţă de posibilităţile ei, acceptă invitaţia Atenei. Tamara se dori chiar mai

explicită, pe plajă, mîngîind-o uşor pe sîni pe această femeie micuţă şi spunîndu-i că o să ne simţim bine la tine şi n-avem nevoie nici de bărbaţi. Ea luă tăcerea Atenei drept o inutilă măsură de precauţie, încît îi spuse că n-are nici un rost să se ferească, doar nu vrea s-o încerce, şi se vede foarte bine că eşti lesbi şi asta nu mă deranjează cu nimic şi n-ai de ce să te reţii şi tot aşa. După ce se vînturaseră prin staţiune, mîncînd pizza şi prăjituri şi bînd pepsi, totul pe banii Atenei, aceasta îi spuse Tamarei că nu, nu sînt lesbi, şi în pofida tonului deloc scandalizat, Tamara se schimbă la faţă, scuză-mă, nici eu nu sînt, da' mi-e şi mie urît singură prin toată lumea asta multă de pe-aici, o să mergem la tine şi o să stăm de vorbă de una-alta la o ţigară şi un pahar de ceva, seara şi noaptea-i mai greu, nu-i ca ziua, pe plajă, cînd nici nu ştii cum trece timpul. Se însera şi ele se-ndreptau pe faleză spre Steaua de Mare, cînd Atena i-a spus Tamarei că la ea în cameră sînt şi bărbaţi, care de bună seamă că-şi vor aduce şi femei. Era sigură că Mite şi Bajnorică nu stătuseră în nădejdea ei, după ce le spusese că le stă camera la dispoziţie, şi nici n-ar fi riscat o noapte ca precedenta, cînd nici măcar n-ar mai fi avut ocazia acelor zbenguiri atît de jalnic finalizate. La această mărturisire a Atenei, Tamara fu doar foarte puţin contrariată, decizînd apoi că n-arăţi chiar aşa de nebună încît să fii în stare să mă dai pe mîna unor sadici care să mă taie şi să mă scoată bucăţi, în geamantane, din zgîrie-norul ăsta de hotel… Încercînd propria-i inapetenţă pentru spaimă pe pielea Tamarei, Atena încă întinse coarda, spunîndu-i că mai ştii?, şi că ar fi pînă la urmă o moarte glorioasă şi pe măsura vieţii pe care o duci, mă rog, pe care-o ducem, ceea ce însufleţi în Tamara un rîs nebun, după cum prevăzuse acrobata. Într-un tîrziu, Tamara îşi calmă rîsul, scuipînd ca un bărbat în holul hotelului şi în faţa ghişeului recepţiei, iar această ieşire Atena nu reuşise s-o prevadă din tot comportamentul ei de pînă-n acel moment, însă o aprecie de bun augur.

Cheia au luat-o de la recepţie, aşa că nu e nimeni în cameră, îi atrase atenţia Tamara pe cînd urcau cu liftul. Chicoti gros, bărbaţii şi femeile alea de care spui se vede că îi ai în reviste, ca să-mi iei gîtu' cînd mă uit la ele şi să-mi bagi degetu-n fund, hahaha… Oh, ce fată isteaţă, pe cît eşti de mare, pe-atît eşti de deşteaptă, îi cîntă Atena în strună. Nu era deloc măruntă Tamara şi suficient de trupeşă pentru a glumi astfel cu poftă pe seama micuţei ei prietene de trei zile.

În vreme ce turna coniac şi Martini în pahare şi punea fierbătorul în ibricul cu apă pentru cafea, acrobata îi spuse invitatei sale că trebuie să apară şi ceilalţi, aşa încît vor lăsa uşa descuiată şi întredeschisă, ea aşa doarme mereu… Mite şi Bajnorică au apărut destul de tîrziu, după miezul nopţii, însoţiţi de două chelneriţe din Reşiţa, angajate pe timpul sezonului la barul Dupont din Eforie Sud. Tamara deja se cherchelise bine, încercînd să bea cot la cot cu Atena,

şi tocmai se luaseră la sfadă, pe seama uşii pe care Tamara nu putea s-o ştie descuiată şi pe seama patului, care să doarmă în el şi care jos, ţinînd cont de faptul că tu m-ai invitat şi io ţi-am făcut plăcerea, fără să mă gîndesc că o să mă prindă o oră aşa tîrzie, aşteptînd bărbaţi şi nici măcar un pat să nu fii în stare să-mi asiguri... În sfîrşit, de-acum nimeni nu mai avea nevoie de pat, în afară desigur de Atena, care se lungise deja, după bunu-i obicei, cu mîinile sub cap şi pulpele strîns împletite. Reprezentaţia oferită de cei doi bărbaţi şi cele trei femei, stropită din belşug cu Martini şi coniac Bachus, a fost o orgie de toată bafta şi pe măsura aşteptărilor ei, întrecînd în veridicitate şi inventivitate filmele pornografice pe care Atena le văzuse în timpul numeroaselor ei turnee prin Occident, şi cu atît mai mult o satisfăceau cele săvîrşite şi simţite atît de aproape de ea, cu cît nu reuşeau să o implice decît prin contorsionarea şi zvîcnirea nevăzută a pulpelor ei împletite.

De-acum, Tamara se lipise trup şi suflet de Atena şi alaiul ei nocturn. Nopţile şi le petrecea în camera treişpe-treişpe de la etajul treişpe al Stelei de Mare, iar ziua picotea pe plaja nudiştilor, străbătută de mîngîierea excitantă a soarelui de august amestecată cu crîmpeie de vise, cu imagini şi senzaţii din noaptea trecută. Cu mult înainte ca ea să apuce să se plictisească, după doar trei nopţi, Mite şi Bajnorică au adus în locul chelneriţelor două cehoaice, cam purii, ce-i drept, părînd ceva mai sărite ca vîrstă decît Tamara şi Atena, şi care au intrat în ritm abia spre ziuă şi mai mult silite, şi de bună seamă nu din pricina conversaţiei mai anevoioase sau pentru că ar fi fost prea conformiste în materie de amor. Se vedea cît de colo că nu le ajungea camera aceea strîmtă, şi pe de altă parte nu puteau concepe cu nici un chip că femeia aceea micuţă, după ce că ocupă patul, nu participă în nici un fel şi doar stă cu ochii pe ei, stană de piatră, drept pentru care se împiedicară de Atena şi încercară să-şi facă de lucru cu ea în mai multe rînduri. Aşa se face că a urmat o noapte în patru, Tamara, Bajnorică şi Mite oferindu-i un spectacol anost şi de-acum cam vlăguit Atenei. În noaptea următoare, Tamara a rămas să se odihnească în camera pentru care oricum plătise de se uscase la suflet pentru două săptămîni de sejur, iar Mite şi Bajnorică au adus în camera Atenei o reşiţeancă şi o bucureşteancă, studente spuneau ele că sînt, iar ei nu prea aveau cum să-şi dea seama de adevărul spuselor lor şi pe Atena n-o interesa nici atît, odată ce le-a văzut la lucru, şi numaidecît le-a îndrăgit. Sigur e că reşiţeanca şi bucureşteanca se cunoscuseră doar de cîteva ceasuri, cînd Mite le-a întrebat dacă sînt amatoare să se joace cu delfinul, dat fiind că-i ultima reprezentaţie a Delfinariului în seara asta şi tot aşa, vechea poveste tocită prin vremi şi generaţii, pe care reşiţeanca a priceput-o numaidecît. Totuşi, după ce s-au sucit şi s-au învîrtit cam vreun ceas pe faleză, bucureşteanca şi-a adus aminte şi i-a

întrebat cum rămîne totuşi cu invitaţia la Delfinariu, pe care de cîte ori a fost la mare n-a apucat să-l vadă, dar cît de curînd avea să arate că inocenţa ei se manifesta doar în neînţelegerea unor astfel de glume, şi-n seara aceea a apărut şi Tamara printre ei, şi cîteva zile încă, toţi cinci au fost cum nu se poate mai fericiţi, abia observînd prezenţa Atenei printre ei, după cum abia observau că pe spezele ei îşi fac de cap.

Din prima zi a săptămînii, cînd se schimbă tura recepţionerilor şi ei trebuiră să dea din nou cu ochii de cîinele ăla de pripas cu lanţ de aur la gît, la orele mici cînd reveneau la cameră, Mite îi spuse prietenului său că ăla-i pus pe rele. Îl ştia Bajnorică pe Mite dînd din te miri ce în sperietură, treaba lui, căci în ce-l priveşte, cîinele ăsta de pripas poa' să-mi dea pielea 'napoi cu două degete, că la vale vine ea singură, după ce-l stropeşte pe bot, şi am cameră, moşule, plătită, şi-s cu impozitele la zi, nu fur, nu tîlhăresc, nu cerşesc, nu peştesc, nu violez, adică cine ce poa' să-mi facă şi pentru ce?

Cel care ar fi vrut şi de bună seamă că-i stătea în putere, cel puţin, să le strice sejurul se ivi după cîteva zile. Avea o figură de buldog bronzat şi grizonat, care se pricepe să împletească îndatoririle de serviciu cu programul de vacanţă, şi se legitimă maior Velcescu. Mai apoi, după felul cum a găsit cu cale acel maior să se încurce cu ei, cerîndu-le buletinele cînd raziile prin staţiune şi hoteluri încetaseră de o săptămînă, Bajnorică a fost foarte convins că, deşi prieten bun cu recepţionerul, acesta trebuie că l-a îndesat pînă la refuz cu băutură.

Reşiţeanca şi bucureşteanca îi dădură maiorului Velcescu, în faţa recepţiei Stelei de Mare, buletinele şi carnetele lor de studente. Acum au văzut Bajnorică şi Mite că nu fuseseră minţiţi, sînt într-adevăr studente, şi cît de interesante chestii or învăţa ele acolo, la studenţia lor, dacă uite-le cît se dau în vînt după ce le învăţăm noi aici, căci, nefiind nici pe departe nişte încuiate, ele se dedau experienţelor din camera treişpe-treişpe cu o voluptate din cale-afară de uimită.

Cei doi însă aveau buletinele sus, în cameră.

— Puteţi să veniţi cu noi să vi le arătăm, încerca să-l îmbuneze Bajnorică pe maior.

Era foarte înalt buldogul şi destul de corpolent, încît nu încape îndoială că depăşea cu mult suta de kilograme. Era în pantaloni albi şi-ntr-o cămaşă albastră cu gulerul înalt şi răsfrînt foarte şic, lăsînd să se vadă un lănţişor subţire, nu ca al cîinelui de pripas, în schimb foarte încărcat, întins să se rupă sub un medalion, o cruciuliţă, o ancoră şi un trifoi cu patru foi. El spuse:

— Adică voi îmi faceţi o favoare că pot să merg cu voi... Ce impresie vă faceţi că sînt io să umblu după toţi netoţii care nu-şi ţin buletinul asupra lor?

Şi Mite, şi Bajnorică îl vedeau pe recepţionerul în tricou roşu

după ghereta sa, la adăpost şi neimplicat cu nimic şi mimînd un soi de curiozitate impasibilă, încît le-a fost clar că maiorul vrea cu tot dinadinsul să-i desfiinţeze, chiar de-ar fi avut la ei şi buletine, şi legitimaţii de serviciu, şi autorizaţii semnate de primărie cum că au voie să stea în acest hotel şi în această staţiune. Poate unde se simţea vinovat că ignorase orice pericol, Bajnorică luă în contul lui descîlcirea acestei poveşti. Apucă să spună:

— Am zis că urcaţi să serviţi ceva, cu noi, cu fetele…

— Băiete, spuse maiorul Velcescu, aruncîndu-le amîndurora o privire rea şi bătînd cu buletinele studentelor în marginea ghişeului, io n-am venit aici să servesc nimic. Deschise unul din buletine şi i-l băgă în nas lui Bajnorică. Era din ce în ce mai nervos şi, apăsîndu-l pe nas cu buletinul pe Bajnorică, era ca şi cum i-ar fi dat o palmă. Ştii carte? îl întrebă pe cel din faţa lui, care nu se clintea deloc.

— Mda, ştiu… îngăimă Bajnorică, arătîndu-se de tot pierdut.

— Atuncea citeşte ce scrie aici, spuse, retrăgînd buletinul la distanţa potrivită pentru citit, iar Bajnorică se conformă, citind limpede şi intonînd semnificativ, ca un şcolar, toate paragrafele de pe coperta interioară a buletinului, inclusiv acela despre obligaţia posesorului de a purta permanent asupra lui acest act, precum şi acela care spune că nerespectarea acestei obligaţii se pedepseşte conform legii cutare.

— Voi deja aţi călcat pă lege, băiete, şi io nu stau după toţi idioţii ca voi, care umblă fără buletine asupra lor… Fuga sus, şi-n două minute să vă văd cu buletinele aici.

— Da’ de ce ne faceţi idioţi? se burzului Bajnorică, mergînd cîţiva paşi îndărăt, în vreme ce ceilalţi ajunseseră deja la lift. Veţi avea de suferit pă chestia asta, mai spuse, şi maiorul se făcu spre el roşu de mînie, şi dacă s-ar fi înduplecat la un mic efort să-l ajungă, fără îndoială că n-ar fi stat pe gînduri să dea în el, simţindu-se pe deplin în drept şi stăpîn pe situaţie.

Cei patru nu pomeniră o vorbă despre acest incident în lift şi nici în camera treişpe-treişpe, unde Tamara şi Atena se încinseseră de aşteptare şi sporovăială înecată în carcalete de coniac şi Martini, şi pentru toţi era acum ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat, ca şi ieri-noapte, ca şi alaltăieri noapte, ca şi răsalaltăieri, pînă într-atît îşi doreau Mite şi Bajnorică să nu fi avut de-a face cu nici un maior pus pe rele pe cale de a strica joaca lor nocturnă. Atîta că, de astă dată, Mite catadicsi să răsucească cheia-n uşă, avînd grijă să nu-l observe Atena şi încălcînd regulile casei impuse de aceasta. Acrobata nădăjduieşte, vezi, ca odată şi-odată cineva să nimerească din greşeală sau intenţionat aici şi să se amestece în joaca lor, dîndu-i o turnură aparte. De la buldogul ăla cu grad mare şi apucături de sergent de stradă, socoti Mite, nu te poţi aştepta însă la nimic bun.

El bătu în uşă peste vreo jumătate de oră, cînd nimeni n-apucase să se dezbrace, în afară de Atena, desigur, pe care o arsese soarele aşa de tare, că nu mai suporta nimic pe ea. Îşi luă totuşi slipul costumului de baie, şi pe urmă o auziră în holişorul dintre cameră şi baie parlamentînd prin uşa întredeschisă cu maiorul, că stai dom'le să mă îmbrac şi cine-ţi dă dreptu' să dai buzna-n felu' ăsta şi aşteaptă şi chiar eşti mitocan şi tot felul de chestii de genul ăsta, din care Mite şi Bajnorică foarte lesne înţelegeau că nu fac decît să-l întărîte, în sensul cel mai rău cu putinţă, pentru toţi şi mai ales pentru ei, şi de bună seamă că ea crăpa uşa îndeajuns de tare pentru ca ăla s-o vadă fără nimic pe ea, în afară de slipul acela minuscul prin care-i ieşea totul şi era încă şi mai rău decît dacă ar fi fost în pielea goală.

Întorcîndu-se cît să-şi ia un tricou pe ea, le spuse că nu ştie ce vrea ăsta, maiorul nu ştiu care, dacă nu cumva o fi aflat ceva despre ce fac ei aici şi atunci ar fi încă şi mai bine, ar fi nemaipomenit, că-l vor da pe brazdă, da' acum să-l lase pe mîna ei…

— Ăsta vrea buletinele noastre, spuse Mite, şi uite că…

Atena, arătînd deja intrată-n viteză, nu voia să i se spună nimic, arsă de dorinţa de a vedea şi simţi totul cu pulpele ei împletite.

Maiorul încă ţinea în mînă cele două buletine şi legitimaţiile de student, şi de bună seamă că, dintr-o obişnuinţă proastă, întrebă ce fac ei la ora asta aici şi, tot dintr-o obişnuinţă proastă, Atena găsi cel mai nimerit să-şi bată joc de el.

— Jucăm şeptic. Tocmai am ascuns cărţile, să nu ne prinzi în flagrant.

— Actele dumneavoastră, vă rog, buletinele şi legitimaţiile de serviciu, spuse maiorul, clipind des, puţin derutat de obrăznicia acestei femei micuţe, care i-o reteză prompt:

— Nu-ţi dăm nici un fel de act. Nu ai nici un drept.

Prudent din cale afară, căci nu ştii niciodată cu cine ai de-a face, maiorul îi explică pe un ton amabil şi răbdător cum devine faptul că el are dreptul să legitimeze toate persoanele din hotel, atît pe cele care au datele civile în registrul de recepţie, cît şi mai ales pe cele în trecere sau în vizită la acestea. La o adică e o pură formalitate, trebuie îndeplinită, aşa că n-are nici un rost să ridicăm tot hotelul în picioare, lătrînd unii la alţii la ora asta tîrzie, mai bine să ne-nţelegem omeneşte şi tot aşa, din ce în ce mai blînd şi îmbietor, de-ai fi zis că s-a liniştit de-acum definitiv şi nu mai are nevoie să vadă buletinele, e sătul de ele, de cîte o fi răsfoit la viaţa lui, şi doar c-ar bea un pahar de Martini cu ei, în tihnă şi fericire, cu cîte-o fată pe genunchi, şi-atunci au văzut-o şi-au auzit-o pe Atena, aşa cum doar Mite şi Bajnorică au văzut-o şi au auzit-o cu aproape două săptămîni în urmă, în prima lor seară, dar de data asta zbierînd de se cutremurau pereţii camerei:

— Afară! Imediat afară din camera asta, am spus! iar Mite şi

Bajnorică erau singurii care înţelegeau că în acest fel maiorul este de fapt reţinut să-şi ducă pînă la capăt însărcinarea pe care i-a dat-o recepţionerul, pentru ca ei doi, la rîndu-le, să aibă ocazia să se arate pe măsura acestei însărcinări.

Nu se clintea şi nu scotea un sunet maiorul, aşteptînd ca isteria Atenei să se epuizeze de la sine, iar ea depunea mari eforturi de a-l pune în funcţiune, arătîndu-i o legitimaţie cu coperţi albastre.

— Încă nu ştii cu cine ai de-a face, îi spuse. Poate nici nu mă cunoşti, da' după ce-ai făcut azi, să fii sigur c-ai să mă cunoşti şi-ai să mă pomeneşti cîte zile o să ai…

După ce o cercetă în treacăt, el puse legitimaţia pe masă.

— Acum ştiu cine sînteţi. Vreau actele dumnealor, spuse arătînd spre Mite şi Bajnorică.

Bajnorică luă de pe masă legitimaţia Atenei şi se duse la capătul cel mai îndepărtat al patului şi se aşeză s-o cerceteze pe îndelete. Era o legitimaţie ca a oricărui salariat, dreptunghiulară şi cu coperţi de carton îmbrăcate în pînză albastră, cu poza ei şi numele ei înăuntru, Vasile Atena, angajată a Circului de Stat, pe funcţia de artistă-basculistă, mare scofală. Fără să ridice nasul din legitimaţie, citind parcă de acolo, el spuse:

— Să moară familia mea dacă ăsta o fi maior, cum ne trage el de buletine ca ultimu' jeg de tablagiu. Ia arată-ne, moşule, legitimaţia, să vedem ce dracu' eşti de ne faci nouă aicea propagandă împotriva regimului.

— Păi, nu tot maior era şi ăla care ne-a luat nouă buletinele şi livretele? retoriză Mite, învîrtoşînd jocul lui Bajnorică. Acesta la rîndu-i, îl preluase de la biata Atena, să nu i se rupă ceva în ea tot sforţîndu-se să se satisfacă, şi uite-o acum în uşa balconului, lăsîndu-se cu fundul de calorifer şi bîţîind din picioare, pînă la a nu mai avea mult să i se-ncîrlige de nu i le-ai mai despica nici cu toporul.

— Da' vezi că ăla era original maior, continuă Mite, Maiorul Zlate, lucrător la Vizite şi Protocol…

— Şi d-aia i le-am şi dat în păstrare pă actele noastre, spuse Bajnorică.

Din toată mascarada asta obscură, maiorul Velcescu n-avea cum să nu înţeleagă că vor cu tot dinadinsul să-şi bată joc de el. Pe de altă parte, nu era în stare să-şi dea seama pe ce anume se bizuie ei. Tamara şi cele două studente chicoteau pe înfundate, în vreme ce femeia aceea micuţă îl privea fix, doar în tricoul galben căzîndu-i excitant peste coapse, ca un furou, şi stînd rezemată de calorifer şi cu palmele fremătînd, urcînd şi coborînd încet dinspre subsuori spre coapse, mîngîindu-se parcă într-un ritm ciudat. El mai înţelese însă foarte bine că cei doi n-au buletine, încît are un motiv cît se poate de întemeiat să le arate la rîndu-i bătaie de joc, luîndu-i la sediul miliţiei din staţiune

pentru cel puţin cîteva zile şi să-i toace cu bătaia pînă i s-o face milă de ei. Deocamdată, el înghiţi pe nemestecate şi cît se poate de demn toate cîte i se serveau. Spuse:

— Bine. Da-ţi-mi buletinele, voi, ăştia doi.

— Da' ăsta-i chiar obraznic, spuse Mite, întorcînd capul către Atena. Pulpele ei se strînseră încă, iar mîinile i se ridicară la cap, strîngîndu-l, cînd palma grea a maiorului smulse din loc, cu privirea către el, capul lui Mite.

El şi Bajnorică o scuteau pe Atena să-l mai provoace pe maior. Poate nu era un preţ prea mare pentru cele zece zile în care le oferise adăpost şi hrană. Pînă acum s-au plătit într-un mod cît se poate de plăcut, aşa că nu se face să evite şi partea neplăcută, pe care Atena o pregătea zi şi noapte, leşinată de aşteptare, cu uşa descuiată, şi uite-o acum strîngîndu-şi pulpele şi strîngîndu-şi capul în mîini, e boala ei, e treaba ei, pentru Mite şi Bajnorică e o confirmare că-şi fac datoria.

— De ce dai, dom' maior? se lamenta Mite. De ce dai? De ce dai?...

Zgomotul palmei amuţise chicotelile. Doar studenta de la Reşiţa ţinu să-i edifice că d-aia dă, pentru că aşa e învăţat, asta-i e meseria, de ciomăgar bătăuş, băgîndu-se şi ea cu totul aiurea şi-n necunoştinţă de cauză în ciorba asta otrăvită, pusă la fiert s-o sature pe Atena, şi tot pentru burta ei, Mite încă scutura din palme pe lîngă el, necăjit şi frămîntat, însufleţit de o văicăreală contrafăcută, de ce dai, de ce dai, de ce dai, pe un ton suficient de familiar maiorului pentru a înţelege numaidecît că singura lui cale de ieşire de-aici este să-l anihileze cît mai repede şi mai eficient pe vlăjganul ăsta cu mutră de motan întărîtat.

Cele două croşee ale lui Mite au explodat imediat în viscerele acestui gînd rău, odată cu trosnetul oaselor ambelor maxilare şi odată cu presiunea resimţită în încheieturile pumnilor şi durerea ascuţită din falange, care-l făcu să-şi înfigă mîinile în piepţii cămăşii maiorului, oprindu-l din prăbuşirea sa pentru a-l fixa cu lovituri cu osul frunţii, puternice şi rare, de două ori, de trei ori, în nas, în gură, în bărbie, lăsîndu-l apoi să cadă, cu faţa şi piepţii cămăşii lac de sînge, într-o rînă, cu un umăr pe marginea patului şi celălalt pe covor. Bajnorică sări imediat cu picioarele pe pieptul lui, desprinzîndu-l de marginea patului, şi din nou sări pe balta de sînge care era capul şi pieptul lui şi pe urmă începu să şuteze sistematic şi din răsputeri în urechi, în gură, în pîntece. În piept, icnind şi învîrtindu-se în jurul lui cu privirea injectată de furie. Oricît ar fi fost de prinşi de acest recital de cruzime, ei nu putură să nu fie distraşi de gemetele extaziate ale Atenei, pentru prima dată atît de distincte, şi de cutremurul vizibil ce-i însufleţi mai întîi pulpele şi pe urmă o cuprinse din creştet pînă-n tălpi. Abia cînd începu să se apropie ca beată de pat, pentru a se lungi, Bajnorică

încetă să-l mai lovească pe maior, care, aşa făcut varză, încă mai avea tupeul să geamă, încît se aplecă la urechea lui şi-i spuse că dacă mai scoate un sunet, acuma pe loc îţi iau beregata.

Reamintindu-şi parcă unde rămăseseră cu zece zile în urmă, Bajnorică îngrămădi toate hainele din dulap în geanta de voiaj a Atenei. Îl luă apoi pe Mite pe balcon ţinîndu-l de braţ, căci de-acum el coordona fiecare pas al fugii lor din gura lupului. Îi arătă precipitat de grabă prietenului său tufa din marginea falezei, pe jumătate luminată, lîngă care să găsească geanta aruncată de el. Marea era departe, în întuneric, şi înghiţea cu jelania ei sacadată glasul şoptit al lui Bajnorică explicîndu-i lui Mite cum să iasă din hotel fără să treacă prin faţa recepţiei, prin bar şi prin sala de mese, şi apoi prin bucătărie, unde o uşă cu zăvor pe dinăuntru dă în spatele hotelului. Mite făcu întocmai, şi cinci minute mai tîrziu, geanta aruncată de Bajnorică era la picioarele lui.

Bajnorică îl lăsă pe maior în grija studentelor şi a Tamarei, cu rugămintea să nu-i dea drumul mai devreme de o oră. Atena adormise. Îşi călcă totuşi pe inimă s-o trezească.

— Bani de tren, de drum, Atenuţa.

Atenuţa îi arăta, printr-un semn bine-cunoscut de-acum de Bajnorică, unde sînt bani pentru drumul lor. Sub dulap, cinci sute de lei, deşi Bajnorică se aşteptase la mai mult, şi fiindcă tot nu i-ar fi mers prea bine numai cu atît, nu ezită să se-ntoarcă din drum, cu puţin pînă să ajungă la lift, pentru a smulge panoplia de cruciuliţe şi medalioane de la gîtul maiorului.

În staţia de autobuz de peste drum de restaurantul Rapsodia, ei au găsit imediat o maşină care i-a dus pînă-n Constanţa, pentru o sută de lei. N-au mai găsit la ora aceea altă maşină spre Bucureşti, dar s-a potrivit cum nu se poate mai bine, că au prins în Gara Constanţa un personal care, la opt dimineaţa, avea să-i lase în Gara Obor.

4

Asta s-a-ntîmplat pe toamnă. De Bajnorică ăsta vreau să spun, la el mă gîndeam. N-ar fi băiat rău altminteri. Dacă te-a văzut căzut într-o groapă, numaidecît pune mîna pe o lopată s-arunce pămînt pe tine… Şi-a mai prins în vremea din urmă obiceiu' ăla păcătos, să se jure de se zbîrleşte carnea pe tine cînd l-auzi ce poa' să iasă din gura lui, şi se plezneşte peste piept ca un urangutan, cu palmele alea crăpate, de ouă greierii-n ele, şi tot aşa şi astă-toamnă, nu, că să-i dau cinci sute de lei pîn' la avans şi că să fiu sigur că mi-i dă el înapoi la avans şi că el e om şi că nu-i jigodie, ca alţii care face şi drege… Ajunge, moşule, m-ai ameţit, dau în chelălăială. Cică să moară familia mea şi tot nenorociri din astea, ca şi cum n-aş şti că n-are nici un fel de familie, nici părinţi, nici fraţi, nici nevastă, nici copii, nimic absolut, şi tocmai că eu i-aş putea veni niţel neam, adică am putea fi cumnaţi cît de cît, de vreme ce am ţinut mai demult două surori în Perţihani, dar asta a fost demult, foarte demult, cînd noi eram foarte tineri…

Ce-mi place să-mi amintesc de atunci e că noi ne mai vizitam cînd şi cînd, ca nişte vechi prieteni ce eram, de-acum oameni cu stare, aşezaţi la casele lor. Stăteam la şosea, casele nevestelor noastre surori nu erau decît la unsprezece case depărtare una de alta, iar soacra noastră locuia şi ea separat, dar în afara satului. Într-un loc către care nimeni din aşezarea aceea nu te-ar fi putut îndruma. Îşi înjghebase Graziela-doamna un soi de fortăreaţă lacustră, pe jumătate îngropată în pămîntul unui crîmpei de zăvoi de sălcii şi arini dintre două coturi ale rîului, şi-i chiar de mirare cum de n-o luau apele la vale primăvara, cînd se umflau, şi oricît te-ai fi-nvîrtit capiu prin locul acela, n-ai fi avut cum să dai peste casa ascunsă de susurul apei şi de abundenţa vegetaţiei tărcate de puzderii de lumini jilave. Trebuia să te strige sau să-ţi iasă în întîmpinare. Avea un sistem de primire destul de ingenios Graziela-doamna, căruia Mite i-a dat de cap anevoie şi destul de tîrziu. Bajnorică însă s-a dovedit mult mai ager. Păi, lui ajunsese să-i priască din cale-afară viaţa de familie, el a mai stat în Perţihani aproape un an după ce a plecat Mite. A fost, vezi, pe sufletul soacră-sii. Ea îl iubea mai mult decît pe Mite, şi pînă la urmă şi fetele au ajuns pentru bătrînă ca şi cum n-ar fi fost, de cît drag prinsese de Bajnorică.

Păi, bineînţeles că trăia cu ea. Şi cu fata, şi cu mă-sa adică, fără să ştie una de alta sau, să le ia naiba, poate doar se făceau că habar n-au. Mie, unu', moşule, te rog să mă crezi că mi-ar fi venit oricum peste mînă să mă încurc în felu' ăsta cu femeia aceea de toată bafta care era mama soţiilor noastre cu cununie, chiar dacă mai tîrziu parcă mi-ar fi

părut rău… Graziela-doamna îi zicea tot satul, dar ei nu-i puteau zice altcumva decît mamă, iar cînd nu era de faţă vorbeau despre madam Graziela cu o ironie diluată de un respect ce nu le stătuse vreodată-n fire. Vorbeau ei de madam Graziela, dar de bună seamă cu gîndul la mama lor, şi poate pentru Bajnorică devenise mai mult decît atît, de vreme ce el ştia despre mama lui care l-a făcut un singur lucru, anume că-i moartă de pe data de trei marte şaijdoi.

Păi, madam Graziela avea opt bivoliţe. Avea şi o şaretă dichisită, cu roţi de automobil, şi o mîndreţe de armăsar de trei ani, iar pe timp de vară făcea cîte trei drumuri pe săptămînă la Bucureşti, cu un bidon de-o vadră de lapte şi-o putinică de brînză, şi cine nu s-ar fi dat în vînt după lapte de bivoliţă cu şapte lei litrul, cum era atunci, iar brînza ajunsese şi ea pe la vreo treişcinci. Chiar dacă între timp preţurile astea s-a ales prafu' de ele, pe atunci tot delicatese se chema că negustoreşte mama noastră, încît ne-ar fi putut ţine şi pe noi, şi pe Vera, şi pe Amalia fără să mişcăm un pai, cu toate că fetelor nu le mai arătase un sfanţ de cîţiva ani buni, de cînd le terminase şi le mobilase casele, şi nu-i mare lucru că din lapte de bivoliţă făcuse tot ce se vedea, case falnice din cărămidă cu foişoare-nvelite în tablă de inox de scînteiau ca argintul cînd bătea soarele-n ele, cu şase camere şi mobilă, şi frigider, şi aragaz, şi televizor, şi video, şi casetofon, şi orice ai fi vrut, cît nimeni în Perţihani n-ar fi strîns nici într-o viaţă de tras pe brînci, şi totul în dublu exemplar, pentru ele şi deopotrivă pentru noi, deşi, după ce le-a înzestrat, ele au trebuit să-şi mute gîndul de la banii ei şi au apucat-o fiecare pe alt drum şi parcă nemaivrînd să ştie una de alta, neputîndu-se înstrăina totuşi de case. De bună seamă că acolo era rostul lor, de care anevoie s-ar fi rupt, iar drumul pe care şi-ar fi putut ostoi neliniştea lor firească, de fete apropiindu-se de treizeci de ani, era unul singur.

Şi pe şosea, şi pe calea ferată, Perţihanii sînt cam la jumătatea distanţei dintre Bucureşti şi Olteniţa. Amalia mea făcea naveta la Filatura Română de Bumbac, iar Vera lui Bajnorică era vopsitoriţă la Şantierul Naval. Asta în vreme ce noi, tocmai scăpaţi de Cărămidăria Viezuroaiei, de călătorii în vagoane de sfeclă şi de baloţi de paie, şi de maiorul Zlate, şi de maiorul Velcescu, şi să tot fugi, să nu te mai uiţi în urmă, cînd şi cînd mai luam trenul spre Bucureşti, ori împreună, ori fiecare de capul lui, după cum ne-or fi picnit inspiraţia şi nostalgia unor îndeletniciri folositoare şi de care nu s-ar fi putut spune că n-am avut parte în viaţa noastră de pînă atunci. Ei căutau, desigur, bîntuiau prin oraş, întrebînd în stînga şi-n dreapta, ţi se şi ura stînd aşa şi să-ţi pice fără să aştepţi barem. Erau tineri şi zdraveni, dar înainte de toate să fi avut să cheltuiască peste cît costa trenul. Banii. Erau, nu erau. Ba uite că atunci au fost cum nici lui Mite şi nici lui Bajnorică nu li se întîmplase şi nu mai avea să li se întîmple vreodată.

Drept e că, la început, baba s-a arătat din cale-afară de cărpănoasă, da' uite că, dacă apuca să te prindă cum îi pica ei bine, madam Graziela era în stare să-ţi dea şi sufletul din ea, ceea ce lui Bajnorică i-a fost dat să dibuiască după unele tatonări şi astfel s-a priceput el să-şi tragă cîştigul, din care, n-aş avea la ce să mint, uneori se îndura să mai îmi dea şi mie ce şi ce, căci pentru el se zbăteau şi madam Graziela, şi Vera, şi pe urmă şi Amalia mea tot aşa a făcut, după cum mi-a povestit Bajnorică după atîta amar de vreme, cînd soarta ne-a nimerit iarăşi împreună în jafu' ăsta de uzină, amîndoi la acelaşi ham iarăşi, şi mi-a povestit că, după ce am plecat eu din Perţihani, le-a luat pe cîteştrele sub aripă şi-şi fixase de-acum reşedinţa în cetăţoiul bătrînei, unde, vai de mintea lui, stabilise cică zile şi ore de audienţă pentru fiecare, neîndurîndu-se să nedreptăţească pe vreuna, şi de bună seamă că-n rest Bajnorică al meu se hrănea, noaptea dormea şi ziua se odihnea, n-ar fi avut cum să nu-i meargă, şi nimic nu i-ar fi stat împotrivă s-o pună sărmanul în felu' ăsta pînă la adînci bătrîneţuri, deoarece el toată viaţa lui a ştiut ce vrea şi ce poate şi, oricît de terfelit o fi fost încolo şi-ncoace, niciodată nu s-a recunoscut învins.

Şi totuşi acolo, după cum Mite începuse deja să simtă, ceva părea fisurat. N-a plecat el din Perţihani din cauza asta, ci de bună seamă că din pricina lui Bajnorică, fiindcă, în vremea din urmă, devenise din cale-afară de lacom şi de disperat pentru banul lui şi nu mai vroia să-l împartă cu nimeni, aşa că pînă aicea ne-a fost, cumnate, iar Mite n-a apucat să vadă pînă la capăt. Cu timpul, fisura se transformă într-o crăpătură, căscîndu-se pe zi ce trece. Bajnorică, vai de steaua lui, făcuse nişte fălci ca genunchii de capră şi mai erau şi bivoliţele alea cu uitături de diavoliţe vădane, întristate şi lacome, bărboase şi cu bărbile încleiate de bale şi nămol, şi tot într-o sîsîială neîndurătoare îşi legănau capetele romboidale pe sub uşa lui Bajnorică şi pe la ferestre, iar de-acum nimic nu-i mai cădea bine şi doar un pahar cu lapte de bivoliţă era mîncarea lui pe o zi întreagă şi se trezea în puterea nopţii vomînd şuvoaie de fiere şi-n vremea din urmă numai încuiat îl ţineau, încît abia a reuşit să fugă, cu puţin înainte de a fi prea tîrziu, spărgînd geamul şi strîmbînd drugii ferestrei cu bruma de vlagă ce-i mai rămăsese.

Altă dată, Mite s-a gîndit că-n definitiv nu erau ele chiar urîte, să nu fie-n stare adică să-şi găsească vreun creştin care să le fericească acolo-n strînsoarea lor, unde uite că şi noi am poposit o vreme. Ba nici bătrîna nu era de lepădat, cît de ţeapănă şi drăcoasă era ea, de lua foc ca benzina şi cine ar fi avut curaj să se urce lîngă ea în şaretă cînd se ridica în picioare, lăsîndu-se greu pe hamuri şi strigînd în mijlocul şoselei Ru-diiii-ho-ţiiii-ne-iiia-baniiii!, şi Rudi se cabra într-un crescendo de galop nesfîrşit, făcînd droaşca să valseze din şanţ în şanţ,

zvîcnind din buza cauciucului roţii în buza şanţului, da' de ce face-aşa, mămico, a întrebat-o pierdut Bajnorică atunci, prima dată cînd a însoţit-o în drumurile ei, la Bucureşti, cu lapte şi brînză, şi cică droaşca asta… Ru-diiii-bandituleeeeee!!!

— Am fost cu ea, copile, şi la fierar, şi la un Service Auto în Bucureşti, şi vezi, suspensiile, oricîte îmbunătăţiri i-aş aduce, droaşca asta nu-şi poate păstra direcţia la o viteză mai mare de patruj' de kilometri la oră. Şi un căruţ cu patru roate dac-aş cumpăra, tot s-ar bălăngăni peste patruşcinci, şi ce m-aş face cu ditamai hărăbaia. Cu asta ştiu bine că mă strecor mai lesne, mai ales cum e acuma, la patru dimineaţa, pe şoseaua cît de cît liberă. Că la întoarcere, la doişpe, tot cu Diavolu-nainte, doar cu El, cu El, cu El, Ru-diii-ho-ţiii!… Patruşcinci e nimic pentru Rudi. El trece de şaizeci la oră. Părinţii lui şi bunicii lui au fost de curse, pursînge arab. L-am cumpărat vara trecută de la Sibiu, de la tîrgul Junii Sibiului. Şi ce m-a costat, copile, patruj' de mii, chilipiru' a fost că era omu' fript de nevoie şi io cu teşcălău' de sute la mine. Da' una peste alta, cu tot cu droaşcă, Rudi al meu face cît o Dacie break din asta nouă, ieşită acuma, dacă nu ceva mai mult cu cîteva mii…

Păi se pricepea Bajnorică la cai tot atît cît la funcţii trigonometrice şi poate tot atît cît la Dacia break, deşi mai tîrziu s-a îndeletnicit şi cu şoferia, care i-a schimbat viaţa mult, tîrîndu-l prin puşcării. Aşa se face că nu s-a sfiit să-i arunce soacră-sii adevărul în faţă, cum că bine ar face să vîndă sărăcia asta de droaşcă şi cu animalul ăsta periculos şi aducător de nenorocire şi să ne cumpărăm o Dacie, mămico, d-aia de care zici matale…

Pînă-n momentul acela ea vînduse şi prăduise deja cu Bajnorică o bună parte din agoniseala ei, cuprinzînd cu deosebire mici piese de mobilier tapisate cu damascuri şi atlazuri, pe care reuşise să le ancoreze cu frînghii pe şaretă, şi carpete persane şi lănţuguri de aur, şi brăţări, şi ghiuluri pricopsite, îndeobşte asta fiindu-i boala cînd se vedea plină de bani în Bucureşti, păi o frigea la maţe numai după investiţii solide şi îi mergea şi mintea şi-i nenorocire ce se lipea banu' de ea, şi de bună seamă că doar din pricina lui Bajnorică ajunsese să se tulbure pînă într-atît, chiar dacă de cal şi droaşcă poate mai greu s-ar fi lipsit pentru a le risipi într-o maşină mică a iubitului ei ginere, şi încă ce iubit, doar s-o fi văzut cît de însetată îl sorbea din ochi. Norocul a fost că n-a insistat cumnatu' Bajnorică prea mult, doar o dată i-a spus, şi nu de tot convins, vezi şi matale cum faci, mămico, şi-acuma vezi cum faci să opreşti undeva pe-aici că mi se pare că m-am stricat la stomac… Din pricina valsului prelungit pe mijlocul şoselei, prin traficul de la acea oră matinală începînd deja să se deştepte, se dăduse peste cap stomacul lui Bajnorică, însă de oprit, să mai aibă răbdare. Frînarea se împlinea cam la jumătate de kilometru de locul în

care luai această decizie, iar madam Graziela, cu inima ruptă de perspectiva despărţirii de Rudi, să-şi fi muşcat limba cînd i-a venit să-şi laude calul, şi după ce sabotul începea să sfîrîie şi să fumege frecîndu-se de roată, Rudi mai zvîcnea o vreme cu şareta tîrîş, fără să simtă zăbala crestîndu-i gura mustind de spumă trandafirie, căci, pe de o parte, ea vroia să-l ţină aşa, pe de altă parte, anevoie îşi stăpînea presimţirea că într-o bună zi o s-o tîrască sub vreun camion în viteză, amînînd de pe o zi pe alta cea mai sigură cale şi trambalîndu-l tot la două-trei zile pe la veterinar să i-l injecteze cu calmante şi lăsîndu-l mai mult nepriponit şi liber să călărească bivoliţele cît avea chef, chiar dacă hîrjoana aia îndrăcită şi nefirească diminua mult producţia de lapte, iar seara, întorcîndu-se de la păscut, fiicele Diavolului apăreau prin zăvoiul de sălcii şi arini mai mult lihnite şi hărtănite şi muşcate de peste tot. Ba îl mai folosea madam Graziela şi la montă, e-adevărat că mai ieşea un ban şi de-aici, însă Rudi avea oricum sînge de alergător şi hamul era pentru el ca şi cum n-ar fi fost.

Şi, totuşi, dincolo de nenorocirea că Bajnorică a făcut pe el în şaretă şi toată vina o purta armăsarul ăla înrăindu-se pe zi ce trece în bătătura soacrei noastre, căruia el abia dacă apucase să-i pună gînd rău, mi se pare că începuserăm să pricepem de ce le ocoleau toţi pe fete, iar ele numaidecît pe noi ne găsiseră de feţi-frumoşi. Eh, cumnate, miroseau, şi vezi, chiar de gîndeşti că-i aşa, că orice bărbat şi orice femeie are un miros anume, care poate să-ţi placă ori să te-alunge, ce să mai zici de mirosul lor care te scotea din minţi, şi Amalia mea, şi Vera ta trăsneau a pucioasă şi a fum de balegă uscată arsă mocnit, iar cînd le vedeai trebăluind prin curte tot ropot de copite înnoroite îţi măcina lumina ochilor, deşi, încolo, n-ai fi avut ce zice, harnice şi iuţi, la patru dimineaţa erau în picioare pentru navetă, iar de la trenul de cinci după-amiază direct acasă, să spele, să gătească, să deretice, cu atîta suflet încît lesne ai fi ghicit că pînă la noi nu prea avuseseră pentru cine.

Noaptea, duhoarea emana tot mai învîrtoşat din aşternuturi, din duşumele şi din pereţi, şi din mobile, şi din trupurile lor răpuse de istovirea unei zile de alergătură neîncetată, iar peste zi încă stăruia în urma lor şi-n mîncare, şi-n apa de băut, şi-n apa cu care te spălai, şi de bună seamă că şi ele simţeau, se obişnuiseră, dar nu pînă într-atît încît să nu le pese, căci tot pălinde de o vină grea le regăseai ori dincotro le-ai fi căutat. Spreiau, parfumau îndelung prin toată casa şi prin toată curtea, şi alteori tămîiau şi ardeau mentă şi împrăştiau peste tot busuioc şi pelin, şi levănţică, şi tot felul de neamuri de ierburi şi buruieni, din care Mite făcuse la un moment dat o listă, a pierdut-o mai apoi, nu-şi mai aminteşte de-a fir a păr, însă ştie că s-a oprit la o sută douăzeci şi şapte de nume. N-o întocmise pentru a o păstra, ci pentru a-şi trece într-un fel timpul prin duhoarea aceea de iad ce nu

putea fi alungată decît pe moment, cînd mirosea ca la frizerie sau ca la mort, ca-n serai sau ca la spiţerie, pentru ca imediat să te asfixiezi iarăşi de pucioasă şi balegă arsă.

În fundul curţii se înălţa un dîmbuleţ de sticluţe de parfum goale şi butelii de spray şi mai erau şi nişte gropi pline cu cenuşă de buruieni. Mi-amintesc, tocmai pornisem agale în recunoaştere prin domeniul al cărui stăpîn devenisem de o zi sau două, şi atunci, vecinul de care mă despărţea gardul din spatele casei mă sfătui cum să procedez cu cenuşa, cum că trebuie acoperită cu pămînt cît mai repede cu putinţă, să nu mai stau pe gînduri, să fac alte gropi lîngă celelalte din care să iau pămînt şi să le umplu cu cenuşa nouă şi tot aşa să fac zi de zi, că dacă apucă vîntul să împrăştie cenuşa şi să i-o pună pe vie, se alege praful de toată munca lui.

— Nu înţeleg, vecine, i-am spus. Poate nu mă pricep cît tine, da' cenuşa-i îngrăşămînt. Înviorează planta. E pentru ea cum ar fi pentru noi un pui fript.

Şi ce mi-a spus vecinul atunci, oh, Dumnezeule, ce scornire smintită, că sărmana mea soacră şi-a lui Bajnorică se iubise cu însuşi Cel Rău şi le făcuse pe fete, iar cele opt bivoliţe tot din negura nepătrunsă a acestei ispite se iviseră-n bătătura bătrînei şi d-aia nu se-apropia nimeni şi nu intra nimeni în curţile lor, de putoarea Necuratului, da, chiar aşa cum îţi spun, toată lumea ştie, tot satu', şi dă-i şi omoară-i acolo, prin gard, tot într-o şuşoteală dezlănţuită şi-nfricoşată, încît îl măsuram căscăund şi-amuţit, aşa cum, de altfel, şi aştepta, era micuţ, şi-o mutrişoară înghesuită şi tenebroasă la el, ca de şobolan strivit pe şale, radiind de spaimă şi înverşunare, ori dracu' să-l ia şi să fie-acolo-n sufletu' lui, că tot nu-mi dădeam seama dacă vrea chiar să-şi bată joc de mine sau e sonat în bună regulă, şi c-au mai fost bărbaţi pe-aici, da' au fugit toţi, după cel mult două zile, s-au dus mîncînd nori, şi că bătrîna d-aia nu le mai dă fetelor un cap de aţă fiindcă strînge zestre pentru bivoliţe, să le facă şi lor acolo un rost, şi numa' cu ele-n grajd doarme, de atît de tare ce le iubeşte, da' iarna le culcă cu ea-n casă, în cetăţoiu' ăla pîrîind sub gheţuri şi crivăţe învîrtejite-n gemetele nemernice ale Celui Rău, şi mănîncă sarmale din strachină cu ele şi trandafiri de porc, şi piftii, şi caltaboşi, şi cîte şi mai cîte bunătăţuri pă lumea asta, de se balegă fiicele Aceluia prin paturi şi pe covoare persane, şi-n primăvară ea adună balegile uscate şi le dă foc în bătătură, bolborosind farmece şi descînturi spurcate care, dimpreună cu fumu' balegii umblă prin lume şi pălesc tot ce-ntîlnesc verdeaţă-n cale şi amuţeşte tot ce suflă şi mişcă pe pămînt, pentru a da de veste Iubitului ei cît se prăpădeşte de dorul Lui, maştera! Şi uite-L cum vine! Uite-L cum trece! E oacheş, e oacheş! E oacheş şi roşu-n obraz, cu mustăcioara-n furculiţă şi are copită despicată, de mistreţ, şi coadă-ncheiată-n şfichi de bici, şi nişte cornite ca de juncan de un

an…

— Ştiu, prietene, vecine, ştiu foarte bine…

— L-ai văzut! şuieră inchizitor.

— L-am văzut pă dracu’, prietene. Chiar pă el. Toţi trebuie că l-am văzut vreodată, m-am silit să-i explic, deşi chiar îmi pierdusem răbdarea şi tot cheful. Şi tu l-ai văzut, vecine, de vreme ce ştii atît de precis cum arată. Scuză-mă, şi uite-l cum vine şi uite-l cum trece şi-i oacheş şi roşu şi aşa mai departe, eşti liber s-o iei cum vrei. Io am douăj’ de ani, merg pe douăşunu…

— Mulţi înainte.

— Mulţumesc.

— Da’ încă ai tot timpu’, eşti tînăr, de-acuma-ncolo ai să-ţi tot dai seama de ce-ţi spun io…

— Bine, vecine şi prietene, cum îţi spuneam, am douăj’ de ani şi mai vreau să-ţi spun că-s hîrşit pîn’ la os de scamatoriile astea-mpuţite cu uite-l cum vine şi uite-l cum trece, mă rog, şi se duce…

Nu pricepea. Tot nu vroia să priceapă. L-am invitat la mine să mărunţim povestea pe-ndelete. Nu se cuvenea să ne-ntreţinem prin gratiile gardului, ca la vorbitor la puşcărie, aşa că l-am poftit în casă, să discutăm de una, de alta, la un pahar de ceva şi un mizilic, fiindcă oricum mi se făcuse şi foame, şi sete de cînd stăteam în picioare ascultîndu-i tîmpeniile, la care el se închină cu o iuţeală netrebnică, de douăzeci de ori în două secunde, şi scuipă, în lături, piei spurcăciune piei spurcăciune, departe părînd de el gîndul că m-aş putea simţi jignit cu atîta Doamne apără-ne şi fereşte-ne şi n-am intrat în casa asta şi-n curtea asta şi n-oi intra în viaţa vieţilor mele, spuse cu mîna streaşină la ochi, ferindu-i parcă de o ploaie de cioburi, să nici nu vadă casa şi curtea şi cred că nici pe mine, fiindcă de-atunci nu s-a mai întîmplat să dăm nas în nas.

Era un sfîrşit de august secetos. Grădina părea arată de curînd şi se vedea că prin brazdele gloduroase Amalia lui Mite nu plantase nimic în anul acela, şi timpul era desigur trecut pentru orice fel de răsad de legumă sau zarzavat. Ar fi trebuit totuşi să plouă. Emana un leşin canicular din pămîntul înconjurat cu gard din plasă de sîrmă, întărit din loc în loc de nişte vişini anemici, cu cîteva poame putrede printre frunzele opărite de vipie. Nu se mai urnea amiaza, şi totuşi, gîndindu-se la Amalia lui şi la acest început de lună de miere, Mite reuşea să se înviore cît de cît. Şi unde mai pui toată aiureala aia cu tipul care-i este socru. La şase, cînd apare Amalia, o s-o întrebe, şi pe urmă se gîndi să iasă, să facă o tură prin sat.

Casele erau joase, aproape nişte bordeie, nişte vizuini în care ai fi intrat pe brînci, din paiantă nevăruită cele mai multe, şi le numărai pe degete pe cele tencuite cu strop de ciment şi învelite-n ţiglă sau tablă, ca a lui şi-a lui Bajnorică. Ba case ca ale lor, Mite nu recunoscu

vreuna. Văzu pe la porţi, în faţa gardurilor sărăcăcioase din nuiele de salcîm, grupuri de bătrîne îmbrăcate în negru, chipuri fosilizate, stafidite, pîndind şi ferindu-şi privirile, şuşotind cu palma pavăză la ochi şi la gură, amintindu-i de vecinul din fundul curţii. Femeile astea stăpînesc praful uliţei pînă spre seară, cînd încep să se verse trenurile cu navetişti. Mite mormăi de cîteva ori bună ziua, iar ele nu-i răspundeau, făcîndu-l să-şi dea seama că-i încă şi mai rău decît un străin, pe care poate l-ar fi salutat înainte s-o facă el şi că-l luau drept unul venit anume aici să le desfiinţeze de pe faţa pămîntului, da, chiar aşa, o să treacă pe la Bajnorică, să-i povestească ce vecini scrîntiţi întru Cel Rău au pe aici. Bajnorică ştia. Ca şi el, fusese prevenit de un tractorist, la bufet. Pe urmă se dusese la Sfatul Popular, unde chiar tovarăşu' vice în persoană ţinu să-i explice în ce porcărie reuşiseră să intre, neîncumetîndu-se totuşi să-i dea o sugestie cu privire la ce ar fi de făcut.

După cum le era obiceiul, ajunseseră aici tîrîndu-se unul pe altul. Fugiseră din hotelul Steaua de Mare şi din Eforie fără să se-ntrebe o clipă încotro, ştiind doar că trebuie să fugă cît mai departe şi mai ştiind că doar împreună fiind li se poate pierde urma. Nu socoteau că le-a mers prea rău în vara asta. Au fost inspiraţi cînd au hotărît să rămînă împreună, după ce s-au dat jos din trenul de Porceşti în Gara de Nord, şi după trei luni uite-i în Gara Obor, din nou în Bucureşti, unde nu-i aşteaptă nimeni, la fel ca oriunde, şi din nou dimineaţă şi prea devreme ca s-o ia din loc. Aşteptau pe bancă pe peron, ca şi altădată, vreun tren spre habar n-au ce direcţie, ori să se mai însufleţească lumea prin oraş şi ei să se lase luaţi de şuvoiul ei repede şi îmbietor. Şi pînă să se dezmeticească şi să se hotărască, au văzut-o pe Amalia, aşteptînd şi ea, singură, pe o bancă – o femeie cu faţa lată şi osoasă, cu o claie de păr arătînd cam îmbîcsit, scurs într-o bură de tuleie pe obrajii plini de pistrui, părînd cam ţărăncoasă în blugii ăia prea largi pentru ea şi făcînd cute mari în jurul mijlocului strîns cu o curea bărbătească. Altminteri, părea simpatică şi părea să aibă în jur de treizeci; ţinea aproape de ea o geantă de voiaj din pînză groasă neagră şi jerpelită, plină cu şase pîini şi cu un pachet mare de oase afumate, după cum au văzut mai apoi, şi de vreun sfert de oră se holba la ei cu ochii ăia căprui şi rugători, ca de animal cerînd cu sfială de mîncare.

Pînă la urmă s-au hotărît, n-aveau altceva mai bun de făcut, ea aşteaptă, se vede, un tren care n-are cum să nu fie bun şi pentru ei, şi trenul ăla o să-i ducă undeva unde vor mai zăbovi o vreme să-şi tragă sufletul, două-trei zile sau doi-trei ani, nu mai contează, deja au pierdut şirul. I-au făcut semn să se apropie, cu o silă generoasă, poţi să vii, fiinţă a Domnului, noi avem tot ce-ţi trebuie ţie şi încă multe pe deasupra, nu te teme şi nu te sfii şi spune ce te doare, iar ea le

povestise de ea şi de soră-sa Vera, că ar putea să vină la ele, că-i vede osteniţi după drum, e doar o jumătate de oră de mers cu trenul de Olteniţa, care trebuie să tragă numaidecît, ea a fost schimbul trei, de noapte, la FRB, dar dacă o să fie ei, o să-şi aranjeze să lucreze numai schimbul unu, iar soră-sa lucrează la Şantierul Naval din Olteniţa şi tot aşa, şi pînă să urce în trenul de Olteniţa afacerea era ca şi perfectată, şi Bajnorică hai să mergem acolo, şi Mite, hai, şi pe urmă ce-o mai fi or mai vedea.

Abia dacă apucaseră să se împotmolească cît s-ar fi cuvenit, că părerea lui Bajnorică în acele prime luni urmînd căsătoriei lor a fost că zadarnic s-ar numi Cel Rău ori Cel Bun, nu-i demn de numele său sau altcineva se ascunde sub numele ăsta, cine ştie ce şarlatan jegos, dacă nici pe picioare nu-i în stare să se spele şi se mai şi balegă pe el cînd ţi-e lumea mai dragă, şi nu se mai gîndea nici Mite la Cel Rău, văzînd cum şi aşa se gîndeşte destul Acela la el, dar asta a fost demult, foarte demult, cînd el şi Bajnorică erau foarte tineri.

Se gîndise Mite la ce a fost astă-toamnă, cînd Bajnorică i-a cerut cinci sute de lei împrumut, şi culmea-i că ştiam că n-am decît să-i dau şi să rămîn cu deştu-n gură aşteptînd. Ce ar fi însemnat cinci sute de lei pentru mine şi deopotrivă pentru el? Acum n-ar mai trebui să mă gîndesc la toate astea. Ba altădată, noi mereu ne gîndeam la bani... Mi-a părut bine, şi lui i-a părut bine cînd, după atîta vreme, am dat iarăşi unul de altul aici, în fabrică. Ne-a părut bine şi cum ne-a mai părut? Ce tîmpenie, pe pagubă tîrguind vieţile astea ale noastre şi să-i dau, să-i dau, numai să tacă odată. Se jura cum atunci, demult, încă nu-l auzisem, fioros şi scîrbavnic, răspicat, adică de mă-sa vroia să zică, Miteluş, că-i moartă de pe data de trei marte şaijdoi, dacă nu ţi-i dau înapoi la avans... Cînd îmi zice Miteluş, ştiu că ţine mai mult la mine decît cînd îmi zice cumnate. N-a fost rău deloc la Perţihani, dar nu prea ne gîndim nici unul cu plăcere la încumnăţirea noastră. De unde pînă s-ajungem acolo n-am fi mîncat un colţ de pîine unul fără altul, odată încumnăţiţi, tot într-o rîcă nesfîrşită am dus-o. Acuma să cred că de la mine pornea, pe el neavînd ce să-l deranjeze de vreme ce o jupuia pe soacră-mea numai de carne macră şi pînă la ultimul cinci. A fost darul lui şi norocul lui, desigur, dar pînă la urmă noi eram noi, iar ele erau ele. Noi, oricum, ar fi trebuit să avem, ca şi pînă atunci, rostul nostru, aparte de al lumii întregi. Dar nu mai era Bajnorică omu' ăla, şi de bună seamă că Cel Rău intrase în el încă şi mai adînc decît îl ştiusem pînă atunci, că altfel n-aveam cum să-mi explic. De-acum se suia în tren de unul singur şi blindat de bănet şi fugea la Bucureşti ori o lua invers, spre Olteniţa, întorcîndu-se, cam la săptămînă, în haine noi, făcute însă ferfeniţă de cît or fi tras cîinii de el şi-o fi şters varul zidurilor din cotloanele pe unde-l biruise băutura.

Cu Miteluş deveneam din nou cel mai intim prieten, el

străduindu-se poate să mă facă să uit vremea cumnăţiei noastre, cînd se dovedise o jigodie din creştet pînă-n tălpi. Şi ce jigodie patentată, îmi venea rău cînd mă gîndeam, şi el tot Miteluş dă-mi, şi Miteluş nu mă lăsa, nu mai am nimic pînă la avans, nimica-nimicuţa. Dar întreabă-mă, eu de unde să fi avut? Ca şi cum nu tot jegul ăla de avans şi din amăgeala aia de lichidare o-nnădeam de azi pe mîine, scuipîndu-mi sufletul pe fiare. Eu cum îl făceam pe ban şi mai ales cum mă făcea el pe mine bun de aruncat la soneta cu fier vechi şi de dat la retopit la nici treizeci de anişori care-i am? Da' numai să nu-l aud cum n-o lasă-n pace pe mă-sa nici acolo la ea în mormînt, că io nu rezist la chestii din astea, seacă sîngele-n mine, să-mi bag pula-n mama că-i moartă de pe data de trei marte şi-aşa mai departe, aşa că i-am dat.

Şi uite că vine avansu' şi Bajnorică al meu n-are să-mi dea banii. Are de plătit datorii mai mari şi mai vechi. S-aştept să-mi vină rîndu'. Vine lichidarea şi iarăşi nu are şi iarăşi vine avansu' şi tot aşa m-a ţinut vreo trei luni, dacă nu mai bine. Deşi ne ştim de-atîta vreme şi carevasăzică de-a fir a păr, şi pe dinăuntru, şi pe dinafară, el se face că uită că pe mine chestiile de felul ăsta mă supără mai mult decît orice pe lumea asta. Nu mi-ar fi fost adică de bani, cît de faptul că el face cu mine ca şi cu oricine, ca şi cum nimic n-a fost între noi vreodată. Ei bine, Bajnorică, dacă tu crezi că te joci cu te-ncurci, n-ai decît. Cînd vine iarăşi zi de leafă, cumnată-miu ia banii înaintea mea şi urcă la vestiar. Iau şi eu banii şi mă duc să mă spăl, şi pînă la urmă îl găsesc. Cumnate, zic, banii, şi tocmai ieşise din baie şi se ştergea, cocoţat în picioare pe bancă, şi cu o mutră mirată, care bani cumnate? Am să-ţi dau fun ban? Spune de cînd, cumnate, că poate mi-am uitat. Am să dau la mai mulţi, da' pe tine nu te mai ţin minte. Zi cînd mi-ai dat şi cît, că poate mi-am uitat… Zic, lasă cumnate. Ţi-ai uitat, ţi-ai uitat şi gata, şi-i iau parpalacu' din cui, de lîngă el, îl împăturesc şi-l bag în geantă.

Poate nici n-ar fi făcut mai mult de două-trei sute parpalacu' ăla de culoarea untului la viaţa lui, lustruit şi scorţit de-atîta purtare şi fumuriu pe piepţi, şi unde să-l fi dat decît la ăia care strigă haine vechi pe stradă, care poate nici ei nu s-ar fi-ncurcat cu aşa ceva.

Da' oricum nu mai avea altul şi nici altceva de felu' ăsta, că două săptămîni a venit la lucru în pulover şi nu mai avea nici bani, fiindcă plătise datoriile, alţii mai vigilenţi decît mine îl pîndiseră şi-i tăiaseră calea imediat ce a semnat statul de plată, iar ce-i mai rămăsese, cu siguranţă, prăduise în ziua aia, de focu' parpalacului şi de necaz că rămăsese cu atît de puţini bani. Păi bineînţeles că nu poţi trăi două săptămîni cu optzeci şi ceva de lei, da' dacă-i bagi în două butelci de coniac Calipso şi-ţi mai rămîne ceva şi de ţigări, n-ai timp să te mai gîndeşti la ce o să fie şi altceva nu avea ce să mai fie, decît că s-a

împrumutat din nou, el ştie unde, că nu-i mai prea dădea nimeni prin fabrică, şi după atîta amărală, mai venea şi-n talie la lucru, barem în pufoaică să fi venit, da' ce să te faci că scăpase şi de grija ăsteia, încă din vară, cînd îşi luase de la magazie dreptu' de echipament pe doi ani şi dăduse pufoaica nouă-nouţă, cu eticheta neruptă cu preţul de lei 223 pe ea, în piaţă, pe trei kile de brînză unui ţăran.

Mai ningea, mai venea cu lapoviţă şi-o spurcăciune de vînt de te toca pă inimă, şi uite-l cum vine şi uite-l cum trece, e palid şi încrîncenat Bajnorică al meu, cu mîinile îndesate în buzunare pînă la coate, zgribulit şi înhămat la gîndurile lui, ţi-e frig, cumnate?

Tăcea şi mă ocolea şi m-ar fi mîncat cu uitătura aia amarnică, da' parcă de la picioare ar fi vrut să mă-nceapă, că nu sălta ochii din pămînt deloc.

— Păi, zic, dacă nu iau cinci sute pă jafu' ăla de parpalac, te descalţ, cumnate. Şi-o descalţ şi pe mă-ta aia moartă de pe data de trei marte şaijdoi.

*

A stat ploaia şi parcă nici nu mai burniţează. Dacă nu vine autobuzul, douăzeci de minute de mers întins. Ba chiar n-are de ce să se grăbească, şi-aşa-i tîrziu. De o parte şi de alta a terasamentului căii ferate, şoseaua udă, măturată de farurile maşinilor, clipeşte lunecos în răstimpuri. Pe dreapta, gardul uzinei-mamă adîncindu-se şi ramificîndu-se pe sute de hectare. Din ea cresc alte uzine, mai mici, şi Fabrica de Prefabricate de beton pe stînga şoselei şi pe urmă o staţie de transformatoare electrice, continuată de casele cartierului purtînd numele uzinei-mamă: Douăştrei.

Piei, spurcăciune. Piei din faţa ochilor mei. Socrămiu şi-al lui cumnatu' Mite, el e de vină mereu. Atîta că io şi pă madam Graziela, şi p-amîndouă fetele ei, aşa că ştiam rostu' mai bine decît cumnatu'. Pă unde-o fi el acuma, Mite, şi p-ormă n-am nici o grijă c-am întîrziat şi tot ce se vede de jur-împrejur, mai ales de spurcăciunea oacheşă şi roşie-n obraz, e făcut.

Grupuri grăbite, ieşite din schimbul doi, trec în sens invers, spre gura de metrou şi capătul tramvaiului de care Bajnorică abia a trecut. Şi d-aia şi io am dus-o ca-n filme după aia. Ba cu şoferia, ba reeducat la sînge, şi-acuma la porci, ajută-mă spurcăciune, prea singur sînt, în tine mi-e toată nădejdea. Pîlcuri de navetişti fug spre trenul oprit pe mijlocul şoselei, escaladînd terasamentul în timp ce trenul şuieră. Alarma şi atacul, iar ei asudă şi gîfîie sub muniţia lor de genţi şi sacoşe cu pîine, în vreme ce schimbul trei a intrat deja în pîine. Maşinile şi-au schimbat slugile din mers, spurcăciune. O ghilotină de

debitat tablă bufneşte regulat pe fondul nechezatului metalic al gaterelor de tăiat ţeavă, făcînd să trepideze geamurile halelor şi şoseaua. Jalea isterică a polizoarelor pneumatice e punctată inegal de baroase, cu dangăte sonore reverberînd în neant. Bat clopotele, spurcăciune. Am să mă-nchin la hala asta în care n-am intrat niciodată şi să vedem. Bajnorică îşi face cruce în urma unui şuier de abur purjat, dar duhoarea spurcăciunii nu mai poate fi oprită, coboară-n valuri dinspre turnătorii, diluînd întunericul jilav şi vîntuit cu miasme de zgură încinsă.

Ieşit din zona Platformei Industriale, el mai are zece minute de mers pe jos, tot de-a lungul terasamentului, prin cartier. Se opreşte să bea apă şi trece pe lîngă alte cişmele din capul străzilor care dau în şosea, lăsînd în urmă perechi îmbrăţişate pe lîngă garduri, şoapte fierbinţi şi grupuri gălăgioase şi monocorduri nesfîrşite de chitară susţinînd stihuri deocheate.

P-ăsta-l ştiu precis din vedere. De unde, spurcăciune? E plină lumea de ei şi pe-afară. Ba şi după nume mi l-am adus aminte. Ninel Bălaşa, şi pe tac-su-l ştiu tot de la Rahova, intră şi ies cu schimbu'.

— Ce faci, spurcăciune?

— Care eşti?

Chiar e beznă. Cartierul Douăştrei e primul în care dai stingerea, spurcăciune.

— Şi dă-te-n lumină, şi cască ochii, şi spune-mi cum mă cheamă.

— Aha. Nu eşti tu ăla care mînca var de pe ziduri să facă temperatură şi te certai cu pedagogii să te mute unde-ţi convine? Giani parcă.

— Păi tocmai ăla.

— Giani Bajnorică, îl prezintă Ninel celorlalţi. Care-a decedat în arestu' de gradu' zero la Poarta Albă.

Lîngă Ninel sînt doi puşti în geci de scai, cu freze lucioase, coafate, şi un blond la vreo patruzeci de ani, cu mutră ponosită, şi pe-ăsta-l ştiu din vedere, spurcăciune, mi l-am uitat cum îl cheamă. Mai e şi o ţigancă bondoacă, are părul vopsit roşu, în minijup din scai strîns pe fundul mare şi ciorapi negri transparenţi. Ei stau pe pietre, rezemaţi de gard, cu o sticlă de bere de un litru în faţă, pe trotuar. În faţa porţii e o ladă cu sticle pentru vînzare. Ninel îi întinde sticla lui Bajnorică.

— Să trăieşti, decedatule.

— Şi tu, te-ai mutat pe-aici? îl întrebă Bajnorică. Parcă te ştiam din Glina.

— Aici acţionez. Cu bere la chil, îl îmbie Ninel. Bajnorică se dumireşte:

— Aha. Şi io tot p-aici. La Porcăria din Pantelimon.

— E bine la porci? vrea să ştie Ninel.

— E binişor.

Ninel se gîndeşte o clipă.

— Adă şi tu nişte fripturi, cînd ieşi mîine-dimineaţă, s-o punem cu bere şi-avem şi vodcă…

— Se face, se face, dă din mîini Bajnorică. Se face, că e pămîntu' băligăros.

— Cine zicea aşa? Să mori de n-oi spune.

— Tata…, surîde candid Ninel.

— Ce mai face tac-tu?

— Bine… El face bine de tot. E tot frigotehnist, e la Abatorul din Glina, spune Ninel.

— Ai bani la tine, decedatule? interveni blondul. Să-ţi dăm ceva să fuţi.

— N-am acuma, poate-mi dai pe datorie…, se milogeşte Giani maimuţărit.

Ţiganca cu părul roşu i-o reteză într-un şuier:

— Fugi, decedatule, în timp ce puştii lălăie şi improvizează în jurul ei, pe lîngă fundul ei bombat, un dans plin de unduiri din şolduri şi pîntece, un fel de reclamă consumată în semiîntunericul şoselei.

— Fug, zice Bajnorică. Am întîrziat.

Traversează şi mai merge o vreme de-a lungul şinei, apoi trece dincolo, suind terasamentul abrupt, din piatră de granit. Ninel, al dracu', s-a aranjat, vinde cu ăştia bere şi vodcă. Iese într-un teren viran semănat cu ruginituri, cîrpe putrezite, oase şi cranii de oi şi de cîini, gunoaie de tot felul, dominate de doi stîlpi susţinînd un anunţ scris cu vopsea albă pe un dreptunghi mare de tablă. Strict interzis depozitarea gunoiului. Se pedepseşte cu amendă de la pînă la. Pînă la cinci sute sau cinci mii, spurcăciune. Ceva cu cinci, în orice caz. Banii de pe tablă zac în întuneric. Ninel ăsta nu mai ştiu pentru ce era, da' era de mult, l-am găsit acolo. Parcă un scandal cu nişte zlătari cu un cazan de ţuică, dintre care unu' cu ţeasta ruptă, cică tac-su i-o rupsese, tac-su Gică, şi fi-su luase totu' asupra lui. Da' şi tac-su, Gică, dacă-mi aduc bine-aminte, un pizdar nenorocit. Violase un fel de laborantă pe-acolo prin Policoloru' ăla unde lucrase prima dată ca frigotehnist.

E deja în strada care dă cu celălalt capăt în lacul Pantelimon. Acum a ajuns. În urma lui se aude trenul apropiindu-se, îndepărtîndu-se, înseamnă că-i aproape doişpe ceasul. A întîrziat aproape o oră. S-a uitat adormit şi a întîrziat. În întuneric se disting halele jungăreţe, luminate slab la capete. Se înseninează, şi vîntul înteţindu-se descoperă o lună plină, iradiind o lumină lividă, tremurîndă, toarsă de ţîrîit de greieri. E frig de-acuma şi umbra lui lunecă peste gardul din plasă de sîrmă înălţat cu fîşie piezişă de sîrmă ghimpată, apoi se strînge la picioare sub poarta din ţevi cu vîrfuri de suliţă, şi să nici nu te gîndeşti că se poate mai bine de-atît. E linişte, spurcăciune.

E libertate, îşi mai spune Bajnorică, amintindu-şi că pe undeva prin spatele halelor porcăriei e un foişor cu un reflector în el, dar nu-i nimeni acolo, iar reflectorul e defect de mult şi nu-s nicăieri pe la intrări caralii cu puşti. Cînd o să mă plictisesc şi-o să plec de-aici o să iau cu mine barem un porc să-l fac bani şi încă unul să-l mănînc. Să nu uit, spurcăciune, că-s în război cu ei toţi, chiar dacă asta nu scrie nicăieri şi nici pe fruntea mea, iar drumul pînă aici noapte de noapte, şi tot e o muncă... Cheia bîjbîie după lacăt, zuruie lanţul petrecut de mai multe ori peste ţevile porţii, barem de rugina lui să te murdăreşti în noaptea asta, servici ca ăsta n-ai să mai găseşti să dai cu tunu', poate c-ai să regreţi odată şi-odată... Cîinii îl simt şi se reped cu zarvă pestriţă de lătrături şi mîrîituri. O haită de şapte-opt javre flenduroase şi murdare şi veşnic înfometate, pe care de o jumătate de an a început să le ştie şi să observe cum mereu li se alătură altele, în timp ce altele se despart de grup. Pînă să apuce să intre îl recunosc, schelălăie şi se gudură pe sub poartă.

Ochiul de geam al camerei de gardă din capul halelor este luminat. Oricum nu-i nici o nădejde să mai găsesc pe cineva la ora asta. Tot e bine că a lăsat lumina aprinsă.

Bajnorică a botezat-o aşa, cameră de gardă, cînd s-a pomenit şi i-a plăcut să se ştie doctor de porci. E un vestiar de fapt, cu două dulapuri de tablă, în care se ţin şorţuri şi cizme de cauciuc şi salopete, şi un pat de fier vopsit alb, ca cele de prin spitale, cu saltea umplută cu paie şi o pătură îmbîcsită de noroi uscat, iar din camera asta de gardă dai direct în staţia de termoficare, compusă din două cazane de joasă presiune şi două pompe-mamut din care înfloresc încrengături de ţevi întinse pe pereţii văruiţi şi afumaţi, iar din staţia de termoficare dai direct în halele porcăriei propriu-zise. Aşa îi spune oricine, porcărie, alt nume nici că ar merita. Ce altceva mi-ai fi oferit, spurcăciune, după aproape trei ani de pandaios, linişte şi libertate şi aer curat şi un ban grămadă muncit cinstit pentru Giani Bajnorică, în această crescătorie model de porci, cu cinci hale separate pentru animale aflate în diferite stadii de dezvoltare, cum trebuie că scrie în prospectul ei, şi o hală-maternitate cu padocuri pentru fiecare scroafă gestantă, o hală pentru cei zece vieri de reproducere, magazie pentru furaje şi o bucătărie, ba şi o cameră pentru sacrificări ce te duce cu gîndul la o sală de operaţii, şi, pînă la urmă, peste tot îl urmăreşte o rămăşiţă din atmosfera unui salon de spital în care a stat o lună din cei trei ani, asta după ce a decedat în arestul de gradul zero la Poarta Albă, vorba spurcăciunii ăleia de Ninel Bălaşa... Da' nici să n-aud. Gata. Degeaba. Nu mai vreau să recunosc nimic, şi peste tot, peste tot, lumină crudă de neon, amplificată de pereţii văruiţi, şi padocuri betonate acoperite cu podeţe de scîndură şi despărţite de balustrade din ţeavă nichelată, şi deasupra hotele ventilatoarelor zumzăind, şi canale cu gratii pe toată lungimea

aleilor dintre padocuri, şi guri de apă din zece-n zece metri, şi alte padocuri afară, pentru zilele însorite, şi un hectar cu trifoi, şi sfeclă, şi alei cu plopi şi tei, asta-i puşcăria porcilor, şi de porcar e încă şi mai bine. N-ar minţi Bajnorică dacă ar spune c-a îndrăgit această meserie. Ori mai degrabă ea a prins drag de mine, de vreme ce a trecut deja o jumătate de an. Nu-i o meserie tocmai uşoară, nu se prea-nghesuie lumea. Păi nu că n-o fi avut încotro. Oriunde s-ar fi putut duce. Ar fi putut să lucreze din nou pe maşină, la o adică. Carnetul nu i l-au luat. N-am avut mortăciuni, n-am avut accidente, o sancţiune barem n-am avut. Mi s-a tras toate că l-am cam făcut p-ăla, locotenent de circulaţie, cînd m-a oprit să mă caute sub banchetă, unde ce să fi găsit ţopîrlanu'? Arme, droguri, o valiză cu bani ai fi zis, după cîte aere-şi dădea, şi s-a sucit, s-a-nvîrtit şi-a pus ochii pe alea două pungi cu ceasuri electronice, care nici să-ţi astîmpere foamea, la o adică. Lasă-le, măi, omule, c-o fi, c-o păţi, că sucită şi că-nvîrtită şi i-a tras Bajnorică cinci-şase reteveie de ţeavă peste gură, poate cine ştie. Păi, de-aici mi s-a tras, spurcăciune. Recunosc fapta şi-o regret. Trebuia să-i dau pînă n-ar mai fi suflat şi să-l urc în maşină şi să-l duc la locul lui, să-l pun adică armătură la o grindă sau o fundaţie de beton. Nu mi-ai dat gîndu' cel bun de data asta, spurcăciune, şi p-ormă nu mi-a mai mers bine deloc. Încă-mi eşti dator vîndut, spurcăciune. Păi, ca pentru sufletu' lu' mama mea moartă de pe data de trei marte saijdoi, care doar pe ea o am la ora actuală şi restu' nimic, într-o bună zi am să-ţi spun, spurcăciune: la douăjşapte de ani eram porcar, făceam şi dregeam şi căram bălegar cu roaba… Ba nu: am douăjşapte de ani şi sînt porcar şi după atîtea semne care mi se fac, încă o vreme de aici încolo nici n-am să fiu altceva, ba altă dată sînt sigur că nici nu-mi doresc altceva, spurcăciune.

*

Uite-l că nu mai vine, uite-l că nu mai trece… Pe dracu'. Am glumit, păsărică. Nici un fel de tramvai nu se mai vede.

Hai s-o luăm pe aici. Pe-aici ieşim mai repede. Uşor. Vezi cum calci, să n-aluneci. Ţin-te bine de mine, poate cădem amîndoi… Era o vreme cînd treceam în fiecare zi pe strada asta, noaptea mai ales… Aşteptam maşina de noapte acolo, în staţia de vizavi. Nu te uita, au desfiinţat-o. Păi, lucram într-un fel de fabrică, nu mai contează… Ambalam la butoaie nişte chestii, răşini poliesterice, alchidice, epoxidice… Umblam şi cu butoaie de sodă caustică…

Manevram pe schimb vreo două sute de butoaie, de două sute şaizeci de kilograme bucata. Adică umplut, căpăcit, răsturnat pe burtă şi dus de-a dura vreo optzeci de metri, pînă la rampa de unde le luau

electrostivuitoarele şi le încărcau în camioane. Dacă ai face o socoteală, pentru opt ore ieşeau nişte tone. La schimbul trei chiar spărgeam norma. Îmboldit de somn, vezi, încă nu mă-nvăţasem să aţipesc oriunde, lipit de vreo coloană de abur, întins pe ciment pe saci de hîrtie şi învelit cu saci de hîrtie, mă sileam cît puteam, şi la două jumătate, cel tîrziu trei, eram gata cu cele două sute de butoaie. Nu mai aveam la ce să aştept pînă la şapte, o luam uşurel încoace, aşteptam maşina de noapte acolo. În fiecare noapte din săptămîna schimbului trei făceam aşa, mai rupeam cîteva ore de somn în pat... Într-o noapte, pe la trei, la demisolul ăla, al doilea geam, s-a aprins o veioză. Se vedea prin perdea. Era o femeie şi un cîine-lup, încă se hîrjoneau, se miroseau, se mîngîiau... Mă trăsesem sub balconul ăla. Venea un fel de lapoviţă băloasă, cu spic de gheaţă, şi, tot lungind gîtul după maşină, s-a luminat fereastra. Păi, de bună seamă că nu se-nţelegeau pe-ntuneric, şi perdeaua era transparentă. Arăta cam somnoros bietu' cîine. Parcă făcea un număr de dresură. Ea arăta tînără şi avea părul roşu, tuns foarte scurt, un fel de artistă, un fel de actriţă. Cum stătea cu jumătate de spate pe marginea patului şi cu picioarele proptite-n duşumea, ţinea capul cîinelui în palme, privindu-l în ochi, şi el cu labele pe pieptul şi umerii ei şi încercînd s-o ajungă cu limba s-o lingă pe faţă... Hop! Uşurel ţi-am spus. Iar era s-aluneci. Alunecă al naibii, şi ce ger s-a lăsat. Hai pe-aici acum. Şi ce beznă. Zăpada asta ce mai luminează, şi nu se vede urmă de tramvai...

Oricum, la ora aia probabil că se retrăseseră toate la depou. Era în ianuarie, într-o duminică parcă. Da. Într-o duminică, fiindcă după patru jumătate, cînd s-a hotărît în sfîrşit să iasă, Dimitrie Cafanu era deja umflat de somn şi îmbîcsit de programul de la televizor. Plutea ceva toxic în amurgul de afară, iar el a pornit-o ca şi altă dată, fără nici o ţintă, îmbătat de langoarea crepusculară a iernii marelui oraş. Într-un tîrziu, a intrat undeva şi a băut ceva. Pe urmă a vrut să-i dea telefon unei femei şi s-a răzgîndit. Pe urmă a vrut să intre într-un cinematograf şi s-a răzgîndit. Pe urmă a vrut să treacă pe la frăţiorul lui, Costel, şi s-a răzgîndit, ultima vizită i-o făcuse nu mai tîrziu de săptămîna trecută, cînd sporovăiseră cîteva ceasuri bune despre frăţiorul lor Nicuşor, din America, bînd două sticle de vin şi mîncînd la biscuiţi pînă li se făcuse limba iască-n gură.

Deja se simţea în apele lui, purtat în deriva propriilor paşi, nimic nefiindu-i îndeajuns, dar netînjind după nimic. N-ar mai fi trecut mult pînă s-ar fi văzut din nou acasă. Era aproape nouă şi n-ar mai fi avut unde să se ducă. Închide peste tot şi-n definitiv pentru cine să fi ţinut deschis? În orice caz, nu pentru el. Iar altcineva nici nu existase vreodată. Era doar el, de cînd se ştia, ba chiar mai de mult. Era singur şi-i era bine, însă nu se gîndea la aceste lucruri cînd a văzut-o. Ea aştepta. În faţa unui magazin sau în faţa unui cinematograf, sau într-o

staţie… A doua zi dimineaţă, n-avea să-şi mai amintească decît că a acostat-o în felul cel mai idiot cu putinţă: ce mănînci, păsărel, de eşti aşa frumos? A fost tot ce-a putut scoate din el în secunda aia. Ea îi făcu semn cu mîna, să circule adică, o confundă, nu-i deloc dispusă pentru chestii de-astea, întorcîndu-i spatele, dar rămînînd pe loc. Doar n-o speriase pînă într-atît încît s-o pună pe fugă, şi nu prea arăta că se sperie cu una, cu două. Avea un aer de copil dezabuzat şi ceva pervers în trăsăturile chipului ei de copil, care îl făcu pe moment să încerce să şi-o închipuie juisînd. Se lăsă păgubaş, doar pentru a insista din nou, mai ferm de astă dată, şi fu respins mai ferm, du-te dom'le de-aici şi vezi-ţi de treabă! Hai, paşi! îl îndemnă cu flegmă golănească, care chiar o prindea, nefiind nimic nefiresc în gesturile şi-n glasul ei, şi du-te dom'le de-aici cînd îţi spun, că te-aşteaptă nevasta şi copiii acasă.

Oare chiar atît de bătrîn să-i fi părut? Ar trebui să-i spună că nici pomeneală de nevastă şi copii. Are doar douăzeci şi nouă de ani. Dar aşa îl arată figura pe el, matur, îl maturizează cu mulţi ani, şi să-i spună că de-abia de-acum încolo e hotărît pentru nevastă şi copii, ceea ce fără îndoială că ar face-o să revină asupra unor prejudecăţi. Nu este adică tocmai un netot care acostează pe te miri cine, pe oricine, confundînd femeile unele cu altele, băgîndu-le şi pe alea şi pe alealalte în aceeaşi oală şi iscînd tot felul de confuzii. Oricît ar părea, nu este, şi n-ar fi îndrăznit sub nici o formă, dacă n-ar fi fost copleşit atît de brusc şi dureros, pentru că el este de fapt un om serios, chiar dacă oamenilor serioşi li se pun atîtea în cîrcă şi pe bună dreptate, adică să n-ai încredere în ei, dar el este cu adevărat serios, pînă la capăt şi-n toate privinţele… şi se pomeni întrebînd-o dacă aşteaptă de mult, iar ea dădu iarăşi din mînă, adică n-are nici o importanţă de cînd aşteaptă, nici chiar pentru ea nu mai are vreo importanţă, astfel suna gestul ei sastisit, de o melancolie grea, asta spunea mîna ei legănîndu-se prin aer.

— Aştepţi degeaba, păsărică. Nu mai vine.

— Crezi? se înfioră ea într-un spasm mic.

— Sînt foarte sigur. La ora asta… E zece fără. Ba nu. Zece şi.

Au plecat împreună. După cinci minute, intrau în primul local ce le-a ieşit în drum. Nu era încă zece, poate nici nouă jumătate, de vreme ce era încă destul de aglomerat. Au găsit totuşi o masă, undeva în mijloc, în lumină. Era singura liberă şi avea o poziţie cumva stingheră acolo, cu atîta spaţiu în jur şi în văzul tuturor celorlalţi. La celelalte mese lumina ajungea domolită, încropind o atmosferă intimă, în separeuri improvizate din panouri scunde, capitonate cu pluş albastru prins în bumbi aurii.

Ea ar fi băut un Pepsi, doar un Pepsi, atît, nu, nu-i e foame, o cafea poate, nu, nici o cafea. Pe mese erau doar sticle de vin şi sticle de Pepsi, şi cînd ospătăriţa trecu din nou pe lîngă ei, el o apucă de

pulpana taiorului, fiindcă altfel n-ar fi putut s-o facă să stea pe loc.

— Vă rugăm frumos, doar două sticle de Pepsi. Le bem în cinci minute şi plecăm…

— Nu pot, dom'le. Nu se mai ia nici o comandă la ora asta. Eu de azi-dimineaţă sînt în picioare şi nemîncată, matale ştii asta? Matale poate la ora asta eşti şi băut, şi mîncat şi… Îi cuprinse pe amîndoi într-un rînjet complice şi deopotrivă ocrotitor, matern.

Ea nu părea cîtuşi de puţin fîsticită, ci doar agasată de bancul vechi şi prost, în timp ce el îi cînta în strună ospătăriţei, încercînd s-o aducă pe calea cea bună, păi tocmai d-aia, duduiţă, am fi băut şi noi cîte un pepsi, soţia mea e gravidă şi pofteşte şi-ar fi băut şi… Dar deşi îi găsea foarte simpatici, ospătăriţa se grăbea, vă rog să mă credeţi, copii, că nu se poate: dac-ar fi după mine v-aş servi cu cea mai mare plăcere, da' s-a-nchis şi baru' şi nu-mi mai dă nimic.

Vezi că nu-i convine să vîndă nici Pepsi fără vin şi nici să stea după ei pînă ar termina şi Pepsiul şi vinul. N-ai ce-i face, cu cît te enervezi mai tare, cu-atît e mai rău. Totuşi, stai aici, păsărică, să mă duc să văd ce şi cum, asta vrînd poate să însemne că ori face rost de Pepsi, ori e chiar un nimic, deja toată povestea asta îl obseda şi-l îndîrjea. Se agită printre mese, făcu puţin curent printre mese, se rugă zadarnic şi de alţi ospătari, apoi se dusese de cîteva ori pe la bucătărie, trecînd prin faţa barului, acolo era cam pustiu, n-avea cu cine trata, barul era într-adevăr închis, cu barmanul punîndu-şi socotelile în ordine, iar după uşa dintre bar şi bucătărie erau trei lăzi cu sticle de Pepsi, drept pentru care refăcu traseul, de data asta în sens invers şi mai încet, dar lăsînd impresia că trece mai grăbit, aşa, acum e aproape, însă mare atenţie la barman şi la bucătărie, o mînă întinsă cu un carnet de bonuri şi un dos mare în pantaloni negri se încovoaie peste tejghea, şi capul şi umerii se întind, acuma, da, ba nu, ba da, barmanul şi-a scos ochelarii şi se freacă la ochi cu amîndouă mîinile, acuma!

Cînd scoase de sub canadiană cele patru sticle de Pepsi înfipte la brîu, le bem şi mă duc să mai iau, el dori să afle că pe ea o impresionează relaţiile lui, barem cît de cît… Părea totuşi bucuroasă că-şi poate potoli setea şi pofta de Pepsi. Se învioră chiar şi i se risipi aerul blazat, spunînd că ea băuse ultima dată Pepsi tot în restaurantul ăsta, duminica trecută, la care el îi atrase atenţia cît de mult e de atunci, duminica trecută, adică anul trecut, ba duminica trecută a fost prima duminică a anului, îl corectă ea, iar revelionul a fost joi, asta ştia precis. L-am făcut la Poiana Braşov, a fost atît de frumos, şi-n privire îi licări un grăunte de nostalgie extaziată. Atunci el ştiu mai multe despre ea, ba fu foarte sigur că ştie totul, reuşind încă să nu se plictisească ascultînd-o, şi era deja sigur că privind-o fără să o asculte n-ar apuca vreodată să se plictisească. O contempla atent, cu toate

cele cinci simţuri deodată, încordate, străduindu-se să nu-i scape nimic din vălmăşagul acela de nimicuri. Ea spune că-i strungăriţă, din toamnă, de cînd a terminat profesionala, şi că are doar o soră în Bucureşti, şoferiţă pe taxi, dar nu stă la ea fiindcă are trei copii soră-sa şi stau şi ei înghesuiţi într-o garsonieră, aşteptînd să-i dea casă lui bărbată-su de la fabrică, că d-aia s-a lăsat bărbată-su de şoferie şi s-a angajat la Danubiana, unde-ţi dă casă de cum te angajezi, după două-trei luni, bineînţeles, pentru că nu oricine stă acolo, la Danubiana, în apă pîn' la glezne şi-n mîzga aia ca nămolu' şi miroase în secţia aia de pregătire anvelope, unde lucrează cumnată-meu, de nu poţi să respiri, da' ce să facă şi el, o să sufere cît o să sufere, şi după ce i-o da apartament, o să găsească el o maşină să lucreze pe ea, bineînţeles că tot la Danubiana, că şi acolo tot aşa se dau casele, prin ICRAL, da' cu anexă la contractu' de muncă… ba nu, invers, cu anexă la contractu' de-nchiriere: dacă pleci din fabrică, să dai casa înapoi adică…

Deşi o urmărea din ce în ce mai anevoie, el se strădui să-i capteze la rîndu-i interesul explicîndu-i că doar la Danubiana e valabilă clauza cu contractul, să fii legat prin casă, şi prin casă printre atîtea altele, da' nici acolo nu cred c-o să ţină mult, fiindcă-n definitiv casele sînt ale ICRAL-ului, nu ale fabricilor, chiar dacă şi casele şi fabricile tot ale aceluiaşi stăpîn sînt, iar ICRAL-ul se luptă pentru felia lui de interes, păi care interes, păi să se poată mişca cît mai în voie, păi tu ştii ce înseamnă un şef la ICRAL, un şef de centru vreau să zic, şi nu mai zic de ceilalţi, peste ăştia şi chiar şi de ăia de sub ăştia, ce mai, de la cel mai mic pînă la cel mai pitic, te despoaie, te jupoaie pîn' la os, sînt oameni de sute de mii…

Foarte curînd orchestra îşi încheie programul şi ei hotărîră să plece. Băuseră două sticle de Pepsi şi pe celelalte le vor lua cu ei, oare cînd a trecut aşa repede? Trebuie să fie foarte tîrziu, da, şi cîntăreaţa aia, amărîta de ea, îi tot trăgea cu trece timpu' ca nebunu' trece ca un vis şi spunea parcă ceva şi de tutun. Era purie rău, observă ea, cu o tonă de pudră şi ruj pe ea şi la ce or mai ţine-o să sperie clienţii? O spunea într-un fel trufaş şi neîndurător, în timp ce el părea dispus la concesii şi-l durea lipsa lui de răutate, eh, dacă ar fi putut să fie mai rău, ce să-i faci, mănîncă şi ea o pîine amară… De cîntăreaţă vroia să spună şi părea să ştie multe şi despre pîinea aceea amară, ar fi fost multe de spus, încă nu era momentul, niciodată nu va fi de fapt momentul, fiindcă de fapt prea mulţi o mănîncă fără să-i simtă amăreala, s-au învăţat cu ea, gîndi, ca porcii, aşa că nu mai ai ce le spune şi ce le face… Coborau pe Calea Victoriei spre Splaiul Unirii, şi pe urmă au făcut-o la stînga prin dreptul Tribunalului Mare îndreptîndu-se către Spitalul Brâncovenesc. Ninsese mult cu o săptămînă în urmă, apoi începuse să se topească, iar acum din nou dăduse gerul. Era într-adevăr tîrziu, tramvaie sau autobuze greu s-ar fi

găsit la ora aceea, aşa c-o s-o tăiem mărunt prin Piaţa Unirii şi de la Sfînta Vineri o să ieşim în Dudeşti şi de acolo om mai vedea, că nici taxiuri nu se mai văd pe zloata asta… Înotau fără spor prin întinsuri grunjuroase de zăpadă amestecată cu noroi, eh, păsărică, o sanie ar fi fost bună, cine ştie cum o s-ajungem aşa şi cine ştie cînd… Dracu' ştie, socoti ea cel mai nimerit. Chiar El, păsărică, uite-L cum vine şi uite-L cum trece, întoarce capul şi pune mîna la ochi… Ţi-e foame? Şi dacă mi-e? Mai rabdă şi tu niţel, imediat o să ajungem acasă şi o să mîncăm şi o să ne spălăm şi o să ne culcăm. Bineînţeles că ea va dormi la el, pentru că ea stătea la cămin şi la ora aia nu mai avea nici un haz să trezească portarul din somn, să-i oprească poate şi legitimaţia la poartă, că acolo nu eşti de capul tău, nu-i hotel să intri şi să ieşi la orice oră şi să umbli brambura, iar portarul şi administratorul sînt mai răi ca nişte soţi în privinţa asta.

Nu, nu stau cu părinţii. Am o garsonieră în Titan, la etaju' zece… cum de unde o am? E a mea, însă ea vroia să ştie dacă a cumpărat-o sau a primit-o de la… Eh, iarăşi case primite, n-am primit-o de la nimeni, am avut în Vitan un apartament cu multe camere, într-o vilă a bătrînilor, desigur, şi am fost demolaţi şi io am primit garsoniera asta în schimb… Da' tu de unde spuneai că eşti? iar ea răspunse că e olteancă din Vaslui şi el îşi aminti că ştiuse de la început, deşi n-avea pic de accent, pentru că sînt în Bucureşti de la doişpe ani, cît am făcut ultimii ani de şcoală generală şi profesionala am stat la soră-mea, şi doar de patru luni, de cînd i s-a născut ultimul copil şi ieşisem deja pe leafă, m-am mutat la cămin. Ar vrea totuşi să găsească o gazdă undeva, la gazdă e altceva, poţi să găteşti, poţi să mai primeşti pe cineva, atîta că la cămin te bucuri că nu te costă cine ştie ce, optzeci de lei pe lună, da' nici nu face mai mult.

Fusese de la început sigur că-i olteancă din Vaslui, din Bîrlad ori Suceava. Cei de acolo păstrează ceva specific şi după ce-şi pierd accentul şi parcă-i poartă un vînt pribeag încoace şi-i aruncă prin fabrici şi pe şantiere şi prin localuri şi cinematografe, da' la vară tot o să meargă la Vaslui, dacă zici că-i frumos, la care ea spuse că-i frumos, e ca la ţară, pentru că nu stau în oraş, în Vaslui, ci într-o comună la douăzeci de kilometri, şi pe urmă tăcu. O bună bucată de vreme nu mai găsi nici el nimic de spus, copleşit de oboseala şi frigul şi pustietatea asta de beznă prin care nu trece nici un tramvai şi nici un taxi barem. Vedea că ea doreşte să ajungă cît mai repede la căldură, într-un pat, să scape de cizmuliţele care o strîngeau îngrozitor, te mai bat, păsărică?, oh, cred că-s numai răni între degete, îmi vine să le dau jos şi să merg desculţă. Erau noi, azi le-am încălţat prima dată, iar el o încurajă, se mai lasă la mers şi-mi pare rău de tine că te chinui atît şi mai bine te-aş lua în braţe.

Cînd îi încolăci braţele peste gît, el îi simţi mîinile fremătîndu-i pe

ceafă, cu buricele degetelor asprite de crestături vechi de şpan, ca nişte vietăţi mici, şi se gîndi că aşa cum arătau erau tot ce poate fi mai tandru în noaptea aia geroasă.

— Lasă-mă totuşi jos, c-ai obosit. Nu-s chiar atît de uşoară.

— Ba eşti uşurică şi eu sînt un tip vînos de felu' meu, şi după încă douăzeci de paşi o lăsă jos, că-i amorţiseră braţele. Mai mergi puţin aşa şi pe urmă te iau iar… Şi zici că cîştigi bine acolo, la strung? Că doar acostînd bărbaţi pe stradă, greu se poate trăi în ziua de azi… Hai s-o tăiem pe aici, p-aici ieşim mai repede… Vezi cum calci, să n-aluneci. Era o vreme cînd treceam foarte des pe aici. Aşteptam maşina de noapte acolo, în staţia de vizavi, au desfiinţat-o, au mutat-o…

Tăcu, înţelegînd dintr-odată că nu e ascultat, şi zadarnic încerca să-şi amintească, era o vreme cînd treceam pe strada asta şi aşteptam maşina de noapte, era o vreme, dar în definitiv n-ar avea la ce să se îndoiască, a fost o vreme într-adevăr, încă mai este o vreme.

— Hei, nu mă mai iei în braţe? Zău, treci pă interes, că nu mai pot nici pic. Îmi vine să mă culc aici, în zăpadă.

*

Ba la urma urmei aici e un fel de fabrică. Ziua ăştia lucrează înhămaţi cu şorţuri de cauciuc, care atîrnă pe botul cizmelor de cauciuc. Seamănă cu nişte chirurgi sau, mai curînd, parlagii, fiindcă o fac uneori şi pe asta. Cînd se întîmplă că-i nevoie pentru un şef, urgent şi pe nevăzutelea, unele sacrificări se fac şi aici.

De bază însă rămîne rînitul, dar e bine, că mai mult te foloseşti de furtun decît de roabă şi de lopată. Pui furtunul de pompieri cu presiune pe ei, îi speli şi pe ei, şi podeţele din padocuri, iese totul lună, ca la farmacie, avînd grijă să potriveşti apa însă, adică nici să-i opăreşti şi nici să-i faci cu pneumonie, după cît de curaţi şi hrăniţi raţional şi aerisiţi, ca la pension, e viaţa lor, n-ai la ce să te miri că eşti ca şi sluga lor, a porcilor, că uneori se mai înfundă canalele şi asta-ţi dă ceva bătaie de cap şi de bună seamă că o parte din bălegar trebuie scos afară şi-mprăştiat pe parcelele cu sfeclă şi trifoi, verdeaţa şi vitaminele lor, peste care lături cu uruială şi terciuri preparate din rebuturi de la o fabrică de îngheţată, resturi de cornete de îngheţată vafe tasate într-o cocă grea ca pămîntu', pe care o cari cu găleata, gîndindu-te că or fi pe te miri unde benzi rulante prin grajduri, aiurea, nicăieri în lumea asta n-ai să vezi grăjdari sau porcari fără roabă şi găleată şi lopată şi furcoi.

Benzi rulante, da, de la bucătărie pînă la troc, asta i-ar fi trebuit

lui Bajnorică. Dacă nu sînt, el lucrează mai mult de noapte, să le păzesc somnu' şi s-ajut scroafele să fete. Îmi pare bine că-s singur, spurcăciune. Şi lor le pare bine, celor opt ţărani navetişti care s-au băgat slugi la porci în două schimburi. Pentru ei e greu noaptea de unu' singur, le e urît, le e frică, pă foametea asta vine unu' să-ţi dea în cap, să dea cu vastu' prin fabrica asta de carne, ori n-are decît să te prindă adormit şi să opereze la lacăte sau nici măcar atît, că poţi să fii treaz-nebăutnemîncat-vigilent-conştient, dar de-aici pînă-n capu' halei ie mai bine de-o sută de metri şi pîn-ajungi tu acolo ia ăla cît îi trebuie, un godac de trei săptămîni, afară dacă n-o veni c-un camion pentru fun transport de zece-cinşpe pe-alese, şi-atuncea chiar că nu mai ai ce le face, ba le mai dai şi-o mînă de ajutor la-ncărcat dacă-s mai mulţi şi nu vrei s-o iei urît pă cocoaşă.

Pă dracu', îşi făcea şi ei o idee, spurcăciune, şi n-a trebuit să le-o spună decît o dată ca s-o ia de bună, că nici pînă s-apară Bajnorică nu le prea venea să stea cîte unul singur noaptea, peste opt sute şi ceva de suflete de porci, aşa c-am rămas în drept să dorm aici cu ei, cu porcii. Hoţi de porci, hoţi de cai din crescătorii, n-am pomenit cît turtoi şi arpacaş am mîncat io cu ei, cu hoţii, că nu iei porcu' să-l bagi în pantaloni ca pe-o conservă într-o autoservire, decît numai dacă răspunzi tu de inventaru' lui şi poţi să umbli-n inventar să-l scazi de-acolo. Hai, un pui de găină într-o avicolă, dacă-s mulţi şi nu se observă la grămadă, da' porcu-i porc, care cică-i dai să bea ţuică să nu guiţe, îl îmbeţi şi-ai plecat cu el şi pînă să se dumirească cineva l-ai făcut repede cîrnaţi sau l-ai vîndut, da' ăsta-i porcu' ăla din coteţ, care şi-l păzeşte omu' ca pe ochii din cap, pînă ce e-n stare să nu-l mai vadă sau să-l vadă cînd nici nu mai este, ca şi ăştia de-aici, care vede şi ce nu este şi doar să-i amorsezi niţel: spărgători de crescătorie de porci.

Ba-i un animal mai dat dracului decît oricare pe lumea asta. La mîncare adică, el trebuie să stea cu bîta lîngă ei pentru ca cei mai puternici să nu-i lase flămînzi pe cei mai slabi. E mare aglomeraţie aici, ca şi la puşcărie, ca şi-n spitale unde dorm doi-trei într-un pat şi ca şi-n cazărmi şi apartamente confort înjosit, cel mai de jos adică, şi degeaba, că porcii suportă ei şi mai înghesuiţi, oricum trebui' să-i muţi de colo colo la ora mesii, să-i separi să nu se-ncaiere, şi dacă nu prea ai cum şi nu prea ai unde, în afară că te cocoşezi pe roabă şi găleată, trebui' să-ţi mai faci de lucru şi cu bîta. Poate unde-i dat spurcăciunii, care intră-n el aproape tot atît de repede ca-n om. Păi n-ai să vezi doi cîini bătîndu-se pentru un os mai mult de o jumătate de minut, fiindcă o dată stabilit cel în drept, unu' mănîncă şi celălalt se uită, pe cînd un porc, uită-te numai la ei, altceva n-ai ce face, de pe urma lor mănînci şi tu, păi un porc e în stare să-şi omoare fratele pentru o coajă de dovleac şi fratele lui e gata să se bată pînă la ultima suflare. Te uiţi la

ei, şi vezi foamea, ei nefiind vreodată sătui, ba mai dorm, se mai întind, se scarpină, se hîrjonesc, da' cu o oră pînă-n ora mesii, guiţatul lor începe să-ţi ia auzul, chiar dacă zgomot e toată ziua, da' atunci nu mă-ntreba, că din secundă-n secundă aştepţi să se surpe zidurile halelor de buşituri şi zbierături ca la opt sute şi ceva de tăieri, şi de te-ar prinde spurcăciunile atunci dincolo de balustradele padocurilor ai fi ca-ntr-o cuşcă cu lei. Şi nu mai spun mirosu', chiar şi ce rămîne din ce trage ventilatoarele astea, care numai şi numai pentru ei sînt făcute, să le bage aer cald iarna şi să-i aerisească vara. Mirosul te omoară, îţi ia cheful de mîncare cînd nu mai poţi de flămînd, îţi ia orice fel de chef.

Vreme de cîteva luni privirea lui se tulburase roşu de aburii de uree, şi gîndurile i se tulburaseră pînă-şi fixase postul în camera de gardă. Aici, aproape că nu se simte mirosul. Ei dorm şi toate zgomotele au amuţit definitiv. El mănîncă în linişte şi cu poftă salam cu pîine şi ceapă. Orice fel de poftă şi chef vine şi revine, iar cel mai adesea îl ia somnul imediat după ce mănîncă. Alteori se scarpină o vreme şi fumează ţigară de la ţigară. În dulapul cu şorţuri şi cizme sînt nişte cărţi. Ei le ţin aici fără teamă că or să dispară, sau or fi fost mai multe şi au rămas doar astea. Poveşti Nemuritoare cu coperţile ferfeniţite şi un Mers al Trenurilor, de acum doi ani, şi o Biblie cu coperţi de vinilin albastru, şi somnul îl ia îndeobşte după cel mult două pagini citite... În cîteva rînduri l-a prins lectura şi s-a străduit să n-adoarmă, fumînd aproape un pachet de ţigări, cînd Satan a fost alungat dintr-un om şi trimis într-o turmă de porci care s-a dus într-o prăpastie. S-a întrebat atunci dacă o dată cu porcii a murit şi spurcăciunea, nu scria sau n-apucase el să citească, sînt peste o mie de pagini cu scris mărunt şi chiar de ar veni aici ani de zile, noapte de noapte, tot nu le-ar isprăvi pe toate, povestea-i fără de sfîrşit şi plină de minuni cum chiar şi scrie, încît dacă au murit porcii ăia, poate şi spurcăciunea aia care intrase în ei a murit, ba ei tocmai d-aia au trebuit să moară, pentru a muri spurcăciunea din ei, cu moartea pre moarte călcînd, să nu fie veşnică spurcăciunea adică, să se mai reteze cînd şi cînd, cu moartea pre moarte, şi să rămînă nădejdea, fără de care ce te-ai face? Da' spurcăciunea omorîtă învie cînd nici nu te-aştepţi, uite că nu i se pierde sămînţa şi tot din sămînţa aia Satan îşi trage vlaga, luînd fel şi fel de înfăţişări, e altul şi altul, mereu altul ori doar ţi se pare, fiindcă El e mereu acelaşi, îţi stă mereu în ochi şi nu ştii de unde să-L iei şi nici nu-L vezi, pînă într-atît de bine ştie să se ascundă, încît te face să crezi că nici nu există, unde-i?, e o poveste şi o minciună care te suceşte şi te-nvîrteşte şi te-mpleticeşte şi îţi taie cheful de orice, unde naiba e, dacă nu-l vezi şi nimeni nu l-a văzut vreodată?, dar pe oricine ai întreba îţi poate spune cum arată, păi d-aia nu-l vezi, pentru că-ţi stă toată ziua şi toată noaptea în ochi, ba

poate-i doar în unele lucruri, în foarte multe lucruri, dar nu în toate, cu moartea pre moarte, se umflă buba şi se sparge şi se curăţă, nădejdea se vindecă şi nu se mai isprăveşte, ani de zile, noapte de noapte, şi tot n-ai termina.

Păi l-a văzut. Socru-său şi-al lui Mite, pe care tot Perţihanul îl ştia şi i se ferea din cale, şi-n adevăr puţea, aproape la fel ca porcii ăştia şi-n plus a fum de pucioasă, dar o vreme el n-a crezut chiar nimic, o tîmpenie şi-o nebuneală în capul lor, primar şi secretar şi tractorist şi preşedinte de ceapeu pînă la ultima babă din sat se dădeau de ceasul morţii, în timp ce el şi Mite mîncau şi beau şi se regulau şi stăteau cu burta la soare, ce timpuri, Dumnezeule mare şi bun! Madam Graziela îl plimba cu şareta, beţi de viteză se trezeau în aerul tare de la patru dimineaţa, Ru-diiii-hoţiii-ne-iiiia-ba-niiii… Nu zic, mi-a fost cam frică atunci, da' de unde ştii dacă altfel nu m-aş fi plictisit, vezi că îi ţinea de urît spurcăciunea, cu moartea-n sîn pe mijlocul şoselei, bălăngănind din şanţ în şanţ printre autobuze şi camioane şi maşini mici şi motociclete. Al dracului animal, că nu se-ndura să-l scopească, sălbăticiunea dracului, se speria din orice, era ca speriat de lupi şi cam puţea, nu c-aş fi făcut pe mine de frică, şi pe urmă s-a tot împuţit, din ce în ce, ori o fi intrat spurcăciunea-n mine, la fel ca-n turma de porci, să moară cu mine de gît, să murim amîndoi, fiindcă tot pe dos i-a mers după aia, tot pe dos şi tot spre fundul prăpastiei de-a dura şi de-a rostogolul, cînd în cap şi cînd în nas, un potop de lovituri la nimereală, în burtă şi-n spinare şi peste fluierele picioarelor, sînt nişte ani, cinci sau şase, şapte sau opt sau zece, şi cu cît vrei mai tare să uiţi, cu atît ţi-aduci aminte mai tare. Ba bine c-a mîncat şi s-a săturat, e sătul şi-i linişte şi n-are nimic dacă nu-l ia somnul. Fumează, se scarpină, se poate masturba în voie, smulgîndu-şi o plăcere sumbră şi ursuză, o veştedă amintire a celei petrecute în zarva aspră şi promiscuă a unui dormitor cu şaizeci de bărbaţi, fiindcă numai cu martori te poţi satisface pe deplin. Ba sînt destule lucruri, vezi, pe care numai acolo le poţi face cum trebuie. De pildă un tatuaj, care afară niciodată n-o să-ţi iasă cum iese acolo. Sau întreabă-te cînd vezi vreun dement desenat din creştet pînă-n tălpi, de nu mai ai unde pune degetul pe piele curată, cum naiba o fi rezistat. Sînt atîtea locuri sensibile, care dacă le-nţepi nu-ţi mai trebuie nimic altceva, dar uite că acolo sînt atîtea mîini pricepute, care le ştiu şi le ocolesc pe aproape, şi tot ele fac crucifixe şi medalioane din os de porc, piese de şah, de remi, şi zaruri nu mai spun.

Sînt chirurgi cu jumătăţi de lamă de ras dezinfectate la flacăra chibritului, care extirpă abcese şi furuncule şi-ţi pot instala o minune de strună din fir de păr de coadă de cal, nefiind o operaţie deloc grea găurirea pielii prepuţului cu un ac înroşit, cît să petreci firul ca să faci un nod mustăcios, iar la momentul potrivit struna se-ntinde ca pe un

arcuş de vioară, ba mai şi zbîrnîie că d-aia-i zice strună, fiindcă o face pe femeie să cînte, dacă nu cumva o înnebuneşte şi poate s-o şi omoare, ceea ce de bună seamă că depinde de arcuşul aceluia, după cum şi de vioara pe care se joacă. Altminteri, după cum crezi că ar ieşi mai bine melodia, struna cînd vrei o pui, cînd vrei o dai jos. Lui Bajnorică însă nu i-a trebuit. El e blond, mărunţel, sfrijit şi veştejit, dar n-a fost întotdeauna aşa, fiindcă a fost şi scund şi trainic legat şi agil ca o panteră, alunecos de n-apucai să-l atingi şi ţapăn de spărgea uşa cu pumnul şi îndoia burlanul cu capul, şi pe urmă a tot muşcat spurcăciunea din el, s-a sfrijit şi i-au căzut o grămadă de dinţi, încît la douăjopt de ani a rămas o umbră a ceea ce-a fost. Acuma, drept e că nu-i un bărbat din cale afară de arătos, dar în schimb dotat, şi d-aia au şi pus ochii spurcăciunile pe el, madam Graziela şi pe urmă amîndouă fetele şi pînă la urmă şi bivoliţele, şi pe urmă au pus mîna şi au dat peste un pitic-minune cu care să te joci pînă mori, dacă nu cumva m-ar fi omorît ele pe mine, ceea ce io, Giani Bajnorică, pînă la cei douăjopt de ani ai mei nici n-am văzut şi nici n-am auzit, adică s-o mierleşti în felu' ăsta, luat de pe pîine de spurcăciunile alea de femei ori de altele, nu contează, n-am avut habar şi n-o să am vreodată, dar mai s-o păţesc pe pielea mea. Asta în vreme ce cumnatu' Mite s-a cam sfiit şi-o fi zis că de ce şi păi uite d-aia, fiindcă eram în familie, iar Giani toată viaţa a dus dorul unei familii şi s-a jurat strîmb pe familia pe care n-o are, vezi, pe ce şi-ar fi dorit mai mult, şi de aceea nici n-a avut parte de familie, doar de mama mea moartă de pe data de trei marte şaijdoi, pe care atîta de puţin am văzut-o şi-n rest m-au crescut spurcăciunile prin casele de copii şi prin cărămidării şi prin cazărmile de hoţi, unde acolo nici n-ai cînd să te plictiseşti şi nu eşti niciodată singur. El făcuse, vezi, o operaţie încă şi mai deşteaptă decît cea pentru instalarea strunei, atîta că-i mai dureroasă şi pare mai complicată, dar nu-i mare inginerie să-ţi bagi nişte biluţe sub pielea prepuţului, deschizînd cu lama un lăcaş, cam pe un sfert de circumferinţă şi la adîncime maximă, că pe întreaga circumferinţă te-ar lăsa să faci chiar cum se zice, cum e vorba aia, că s-o beleşti pînă la cotor, şi doar să-ţi dai seama şi să-ţi închipui cum ar arăta la Giani o belitură de douăzeci şi trei de centimetri şi cît o coadă de sapă de groasă, dar că rostul pliului e acela al unui buzunăraş din care nu cade nimic cînd îl scuturi, iar cînd vrei scoţi biluţele, cînd vrei le pui la loc şi-i ca de la sine noduroasă şi nici nu se vede, ca struna. Ba-şi pune alţii şi cîte cinci-şase biluţe, ca nişte podoabe carevasăzică, dacă nu te-a-nzestrat Dumnezeu ca pe Giani Bajnorică, lui nici că i-ar fi trebuit ori dracu' ştie, ştie el ce ştie şi cînd n-ai ce face El îţi plimbă prin cap fel de fel de năzbîtii, iar Bajnorică le ţine acolo ca şi-n oricare buzunar asigurat cu nasture sau fermoar, două biluţe de os şi una din sîmbure de măslină, fiind în definitiv o bună ascunzătoare, unde ai putea, de

pildă, ascunde zece biluţe de aur pe care nu ţi le-ar găsi nimeni nici dezbrăcîndu-te la pielea goală, care aur de unde să-l iau şi de cine să-l ascund, da' la asta o să mă gîndesc altă dată, acuma să zicem că dacă mi-aş fi bătut capu' cît de cît cu ţiganca aia bondoacă, nu te gîndi că n-ar fi făcut-o să vină seară de seară aici, în Porcărie, şi să-i aducă tot ce strînge, da' te mai gîndeşti că să intri peste unu' ca Ninel Bălaşa, care nu-i nici măcar hoţ şi nici peşte în adevăratu-nţeles, înseamnă să n-ai habar ce-i poate pielea dementului ăla, care atîta ştie, să ia cu japca orice şi de la oricine şi-n rest se bagă în treabă aiurea, unde se nimereşte şi unde habar n-are şi unde şi un cretin şi tot ar fi-nvăţat cîte ceva din jocurile astea pe care le joacă el de nişte ani fără să se lipească nimic de el, cînd face pe peştele şi-i o aiureală curată în care bate şi femeile, şi clienţii pentru cinci lei de le sună apa-n cap şi s-alege cu prafu' de pe tobă ori cînd face pe păzitorul şi vînzătorul de bere şi vodcă, şi tot aşa, nu se-alege cu nimic, sau face pe prăduitorul de cazane de ţuică de la zlătarii care-i pun cuţitu' la gît, şi pînă la urmă tot el iese cu dosar penal de bătut în cap ce ie şi-n rest îl ia unu' şi-altu' pe lîngă el ca un cîine de pază sau îi dă un pahar de ceva pentru dă-i o palmă lu' ăla, Ninele, ori fă-l p-ăla de spital, că la asta-i merge mintea, nu poţi să zici, la asta şi numai la asta de vreme ce la altceva e lemn, şi doar că te scoate din circulaţie, pe bucăţi ori definitiv, după cum primeşte comanda sau i se năzăreşte, ca şi pe-o maşină care ori că-i înţepi cauciucurile, ori că-i iei bujiile şi le bagi în buzunar, la păstrare, ori că-i scoţi un piston şi-i bolduieşti cămaşa c-o dălţiţă şi-l pui la loc de nu se mai cunoaşte c-ar fi umblat cineva, şi chiar dacă tot aşa-i şi tac-su, Gică, la o adică nici nu se compară cu fi-su, care tac-su mai lega trei gînduri în plus şi scotea treaba la lumină de numa' cu două mîini harnice şi deştepte făcuse două rînduri de case în Glina, păi cum, că nici ăla nu era decît tot hoţ pîrît, care nu-l ducea mintea adică nici la spargeri şi nici la butelii şi nici măcar la găini, da' barem cît de cît, şi-a făcut o grămadă din avutu' obştesc, care nu te gîndi că-i mai pericol decît orice cît a furat el vopsea şi spirt din Policolor şi medicamente de peste drum, de la Medicamente, şi salamuri cînd s-a mutat la Abator la Glina, şi-avea şi servici în rîndul lumii de nu se lua nici dracu' de el şi se bătea pe burtă cu toţi, un nimic de frigotehnist şi bea cu ei şi-i cumpăra pe te miri ce c-un borcan de etilic şi pază contractuală şi miliţie şi pe securistu' întreprinderii şi doar că mai călca cînd şi cînd pe bec cînd l-apuca nebuneala, cînd i se acrea de-atîta bine şi mai scăpa în cîte un scandal de căsăpea în stînga şi-n dreapta sau în cîte un viol pentru care-i mergea numele de pizdar nenorocit şi-aşa mai departe, chiar dacă el era oricum ceva mai ceva decît atît şi încă este, nu se compară cu fi-su, Ninel, care ăsta nici la degetu' mic nu-i ajunge.

Către seară încep să se liniştească buşiturile şi guiţăturile.

Aproape de miezul nopţii, cînd apare Giani Bajnorică, e o linişte ca-n prima zi. Prima zi începe mereu seara, cînd se sting luminile-n hale, după ce se fac ultimele verificări şi apelul de seară la care răspund cele opt sute şi ceva de suflete din Porcărie. Doar în hala-maternitate lumina rămîne aprinsă toată noaptea. Aproape în fiecare noapte se-ntîmplă că naşte cîte o scroafă şi e nevoie şi pentru asta de Giani Bajnorică. El nu e doar paznic. El stă la fundul ei şi aşteaptă purceii să iasă unul cîte unul, nişte boţuri de carne opărită pe care le şterge cu cîrpa de scursoarea de plămadă şi le suflă în nări pe măsură ce ies la lumină, ca şi un Dumnezeu care le dă viaţă, le înnădeşte primele răsuflări cu răsuflarea lui şi îi aşază la ţîţele scroafei, în aşa fel încît ea să nu-i strivească răsucindu-se, el face cum s-o pricepe ca să trăiască toţi, cînd la cel puţin doi dintre ei le e dat să moară, pentru că mereu sînt mai mulţi decît ar avea loc la ţîţele ei, şi-acolo-i înghesuială de nu se poate, şi după cum spune şi-n carte, că fratele va da la moarte pe fratele său şi copiii se vor scula împotriva părinţilor şi-i vor omorî, tot aşa se mai întîmplă că, după două săptămîni, o vezi pe mama lor abia trăgîndu-şi sufletul şi înşirînd dîre de sînge prin padoc, pentru că unora le-au dat colţii înainte de vreme şi o muşcă atunci cînd sug. Giani trebuie să facă şi pe dentistul, să-i caute în gură pe fiecare-n parte şi să le ajusteze dantura cu patentul.

Primul lucru pe care-l face odată ajuns în camera de gardă este să consulte caietul de tură, un registru lăsat deschis pe masă la ultima pagină scrisă. Cel pe care-l schimbă pleacă îndeobşte înainte de a-i preda personal. El face naveta. Vreo cinci sau şase din opt fac naveta tot pe linia asta a Olteniţei. Sînt şase trenuri pe zi şi-nghesuială pe ele de nu se poate. N-au loc unii de alţii, pe tren ca şi-n fabricile Platformei, Republica, Douăştreiul, Granitul, Ferebeul, Cablul, Policolorul, Medicamentele, Anticorozivul, Stela, Maşini Uneltele şi cîte încă, la care se strivesc şi se-mbrîncesc şi se muşcă, la ţîţele scroafei nemaiprididind să-i alăpteze, abia trăgîndu-şi sufletul şi-nşirînd dîre de sînge prin padoc, iar spurcăciunile ce altă treabă au decît să le ajusteze dantura cu patentul, domolindu-i cu cîte o geantă cu pîini, care cît o mai fi şi aia, şi un pachet cu oase afumate şi-o sticlă de tărie de fie ce-o fi, şi sodă caustică poa' să fie, dacă te arde pă beregată e bine. Păi d-aia ie bine să nu te laşi la mîna lor, a spurcăciunilor, s-o pui adică aşa cum trebuie ori barem să-ncerci s-o pui, şi p-ormă s-o dregi cum poţi şi să rămîi barem cu inima-mpăcată c-ai încercat şi-aştepţi altă ocazie. Aşa cum io, Bajnorică Giani, dac-am pus-o pe jumătate, acuma recunosc fapta şi o regret, toată viaţa mea am s-o regret, adică aia ie că trebuia să-l omor atunci, cînd m-a oprit şi a băgat labele sub banchetă după pungi. Atunci a fost cînd a citit pe faţa lui. Anume că e mort. De bună seamă că n-a citit bine. Dacă-l omora, totul ar fi mers de la sine pe urmă. S-a tot gîndit pînă i-a

crăpat capul, şi degeaba s-a gîndit dacă n-a făcut-o. Mort să-l fi văzut şi mortul singur i-ar fi arătat ce ar mai fi fost de făcut şi a văzut luni de zile-n şir, zi şi noapte, cum la două noaptea îl ducea în şantier şi-l întindea în cofrag, legat strîns cu sîrmă şi cu plasă de armătură sub el şi pe el şi-n părţi şi turna cu găleata şi lopata el singur cu mîna lui şi amesteca grinzile şi lua una în maşină, dacă nu chiar pe aia o lua, în care-l turnase, şi-o vindea bordură pentru o fundaţie de casă ori o păstra chiar el ca suvenir. Dar se vede că a avut zile, şi Bajnorică n-a citit bine pe faţa lui. Cînd i-a dat primele două cu reteveiul de ţeavă peste faţă şi-a auzit cum i s-au spart dinţii în gură, atunci i-au scăpat spurcăciunii pungile din mînă şi şi-a acoperit faţa cu mîinile, şi pe urmă i-a dat în creştet, o dată, şi încă, din toate puterile, ca şi cu-n topor, fiindcă n-a auzit şi n-a simţit cît de cît că se sparge ori se crapă ori pîrîie. Era ca şi cum ar fi dat în ceva ca un trunchi gros de copac, ceva otova şi tare, şi atunci i-au căzut şi mîinile de pe faţă şi a căzut şi el în genunchi şi pe urmă pe spate, şi Bajnorică i-a văzut faţa şi asta l-a pierdut. Se vedeau urmele adînci, încrucişate, ale primelor două lovituri, ceea ce l-a ispitit să creadă că dacă o să rămînă cu semnele astea toată viaţa lui, ori de cîte ori s-o uita spurcăciunea în oglindă o să-şi amintească de el, de Giani Bajnorică, de ăla de la care a vrut să se pricopsească, luîndu-i două pungi de ceasuri electronice, murea de plăcere gîndindu-se la asta, încît nici nu i-a mai păsat pe moment de ce o să tragă lăsîndu-l acolo-n drum, neterminat, şi pe urmă a fost prea tîrziu, şi pe urmă n-ar fi avut altceva decît să recunoască fapta şi să o regrete, în anchetă prin aresturile Miliţiei Capitalei şi prin cazărmile de hoţi, că după tot balamucu' care-a fost viaţa mea cît de bine-i aici, noaptea, să-l schimb pe ţăranu' ăsta din Frunzăneşti, cum naiba-l cheamă, că mereu îmi uit.

Ăsta se duce cu trenul de doişpe fără un sfert, care tocmai a trecut în urma lui Giani. Ba în fiecare seară îi citeşte numele în caietul cu procese-verbale de predare-primire, şi cînd se-ntîlnesc, face un mare efort să-şi aducă aminte. Nu deschide caietul atunci, e ca un exerciţiu pentru memoria lui fugită către altele. Cel mult o dată pe săptămînă dau nas în nas, şi cîteodată Bajnorică îşi aduce aminte că era o vreme cînd trecea prin satul de unde e omul, cu trenul ori cu madam Graziela, cu şareta. Cum vii dinspre Olteniţa, Perţihanii sînt între Budeşti şi Frunzăneşti, şi de bună seamă că omul cunoaşte o mulţime de perţihăşteni, şi pe ăştia de pe navetă, dar şi bătrîni cu neamuri pînă la a şaptea spiţă, răspîndite prin toate satele din împrejurimi, el fiind de fel din părţile alea, născut în Valea Roşie şi crescut în Radovanu, şi şi-a făcut case în Frunzăneşti şi are o fată măritată în Perţihani, da' pă Grazieladoamna, de ce să zic, io cu ochii mei n-am văzut-o cum arată şi n-a văzut-o nici mulţi din perţihăştenii bătrîni născuţi-crescuţi acolo, şi vezi că tocmai d-aia unii mai şi minte şi povesteşte fel şi fel

de grozăvii, care io, unu', nu le-am dat vreodată crezare, după cît de răi ie oamenii şi pe zi ce trece se-nrăieşte, de nici nu-ţi mai dai seama unde poa' s-ajungă lumea asta care dă-n clocot şi din secundă-n secundă stă să dea pe răscoale.

Dacă vrei s-o cauţi, oricine-ai fi, străin de loc, şi-un copil de doi ani poate să te trimeaţă precis şi să-ţi explice pas cu pas, ca şi cum te-ar duce de mînă. Păi c-o găseşti sau n-o găseşti asta-i altă treabă, da' bun înţeles că-i treaba ei, dacă vrea ea adică, dacă nu-i e frică de tine sau dacă în adevăr are treabă cu tine ori dracu' s-o ia. Nu-i nici o păcăleală şi nici o vrăjitorie din care am văzut io altele şi mai şi pînă la cinzeci şi trei de ani ai mei, atîta că n-am putut s-o văd casa aia din zăvoi, dintre două coturi de apă, ceea ce nu înseamnează că nu-i acolo, şi-s destui alţii care n-au putut să vadă nici cît am văzut io: Crivina aia de zece ari, care-i locu' ei, se cunoaşte că-i al ei după cum se face porumbu' acolo, în orice an, cît o fi seceta de mare, care nicăieri în tot Bărăganu' n-ai să vezi porumb ca ăla, cu drugi groşi ca pe pulpa piciorului meu, şi care din doi păpuşoi ai umplut sacu' şi io n-am văzut de cîte ori am trecut pe-acolo pe cineva dînd cu sapa ori pe cineva făcîndu-şi de lucru la vremea culesului şi-i numa' lanu' ăla dunăre din care vezi ieşind cîteodată opt bivoliţe şi un cal spre gîrlă şi izlaz şi nu-l păzeşte nimeni şi nu-l fură nimeni şi nici nu-l munceşte, măcar că-n octombrie vezi locul arat şi cocenii strînşi în treizeci de glugi şi pe urmă, cînd cade bruma, sălbăticiunile alea de bivoliţe şi cu harmăsaru' ăla falnic vin de mănîncă direct din glugi şi beau apă din gîrlă, fără nimeni în juru' lor să le dea de mîncare şi să le-adape şi să le-mprăştie balega pe loc.

Ţi-am spus că io n-am văzut pe nimeni, chiar dacă orice perţihăştean te poate-ndruma acolo, la ea ori la fetele ei din două case mîndre la şosea pe stînga, amîndouă cum vii de la Bucureşti şi la unsprezece case depărtare una de alta.

— Le ştiu, nea…, îl curmă Bajnorică, frămîntîndu-se, totodată, cum naiba-l cheamă, îi umblă numele prin cap şi abia cînd pleacă îşi aduce aminte. Parcă ţi-am mai spus, nea… Am ţinut-o pe una din fete, p-aia mică, pe Vera…

— Cîţi nu mi-au spus, taicule, cîţi nu le-au ţinut pe Vera şi pe Amalia. D-aia mai zice unu' şi-altu' că-i lucrătura diavolului, urzită de ele două şi de mama lor, Graziela-doamna, care-i şi asta o minciună şi-o păcăleală, sărmanele femei. Care ele şi-a făcut pomeni cît nu cuprinde.

— Mie-mi spui, nea…

— Şi să vezi că pînă la urmă ele nu-s nici ca alea care le ştie tot satu' şi care se duce omu' la ele cu bani sau c-o sticlă de băutură sau îl primeşte ele aşa ca o dicstraţie nenorocită, care şi astea-s ca toată lumea, vai de viaţa lor, în odăi de chirpici şi cu pămînt pe jos şi trage

pă brînci la ceapeu şi prin fabrici în oraş, da’ vezi că ie-n rîndu’ lumii, îşi are traiu’ lor şi rostu’ lor pe care toată lumea-l ştie, nu ca Vera şi Amalia, pe care, la fel ca pe mă-sa, nu le vedeai şi nu le ştiai pînă să se mai răcească Graziela-doamna de ele, care ea a rămas tot o doamnă, nu ştie nimeni din ce trăieşte şi cu cine trăieşte şi prea puţini sînt cei care au apucat s-o vadă şi nimeni n-o să-ţi poată spune precis cum arată la faţă şi cît e de etate, în timp ce fetele ei au început să se mai arate prin lume şi să mai umble prin fabrici la oraş, cu toatele că nu s-au schimbat chiar de tot, nu s-au rupt adică de tot de mă-sa…

Giani simţea nevoie să-i dea dreptate şi să-l mai domolească.

— Parcă mi-ai povesti romanul vieţii mele, nea… Un an jumate am stat acolo cu ele, cu toate trei.

— Să fi stat şi o zi ori să nu fi stat deloc…

— Păi, chiar atît am stat, un an jumate. Ceea ce sună în gura lui Giani Bajnorică precum un avertisment disperat şi penibil, spulberat de o putere căreia nu-i rezistă nimic, oarbă şi totodată teribil de precisă.

Istoria îşi urma ritmul limpede şi egal, dintr-odată desprinsă de cel care o spunea şi de cel care o asculta.

— La Vera şi la Amalia vine cîte unu’ sau altă dată cîte doi tovarăşi, amărăşteni şi drumeţi de pe drum, fără de nici unele, decît numai boarfele de pe ei, şi ei găseşte acolo cum ar fi la un hotel de prima mînă, un han împărţit în două case cu cîte şase camere şi aşternute scrobite şi combine muzicale şi videotelecoloruri şi băile îmbrăcate în pogoane de faianţuri şi oglinzi şi zeci de cămări şi cămăruţe pline cu mîncăruri şi băuturi fine, fripturi şi sălături şi prăjitururi şi cîte şi mai cîte bunătăţuri, care toate se termină dintr-odată cînd ai ieşit în curte, în bătătura ofticoasa tuşind în valuri de praf cît casa şi-n petecul de grădină nemuncită şi cu grămezi de cenuşă şi gunoaie arse pe margini, şi de-acolo vezi şoseaua şi alte curţi la fel de răvăşite şi pustii, din care toţi pleacă cu noaptea-n cap la navetă, pe unde-i trimite spurcăciunea din inima lor să-şi cîştige traiul. Acolo-i han ori hotel, dacă nu cumva raiu’ pe pămînt, şi p-ormă nu mai e nimic din toate astea, tot acolo. Acolo-i plînsu’ şi scrîşnirea din dinţi, ca peste tot de jur-împrejur. Atîta că se-ntîmplă că-i tot acolo. Oricare vine stă o zi, două, trei, o săptămînă. Atît.

Este un prag cu neputinţă de înlăturat, pe care omul îl delimitează trîntind podul palmei pe mijlocul mesei acoperite cu ziare, şi atunci Bajnorică îşi aduce aminte cum îl cheamă şi că la ora asta ar trebui să fie plecat. Altminteri ar pierde trenul şi l-ar avea pe cap toată noaptea cu poveştile astea încîlcite, pe care în parte le-a mai auzit de la alţii şi care seamănă foarte puţin cu tot ce a tras el pe pielea lui. Ba uneori e cu totul altceva, ca acum de pildă, cînd omul acesta nu vrea să consimtă cu nici un chip că el ar fi putut să stea acolo mai mult de

o săptămînă.

— Atît, cît, nea Jigante?… Acesta-i numele lui, Jigante şi Gheorghe, acum în sfîrşit i-l poate lipi pe făptură, poate unde în seara asta a întîrziat mai mult decît îi e obiceiul. În definitiv, lui Bajnorică nu i-ar displăcea să-l asculte toată noaptea. E foarte interesantă chestia asta… Am mai auzit chestia asta cu maxim o săptămînă în urmă, de la vreo douăzeci de vecini. Am avut timp destul s-o aud vreme de un an şi jumătate.

Figura lui nea Jigante e suptă de boli necunoscute şi duse o viaţă pe picioare, potopită prematur de riduri groase ca nişte rîme împletite într-o mască prea strîmtă şi care nu se mai poate întinde, prin care iese curat doar nasul mic şi ascuţit şi cîteodată uitătura limpezindu-se într-un verde viu şi pătrunzător ce scormoneşte prin stîrpitura asta roşcovană din faţa lui, în tihnă şi pe jumătate indiferentă.

— Cît ţi-am spus, taicule, şapte zile, după ce ele se cunună cu ei în felu' lor. Nu la biserică şi nici la sfat, ci acolo la ele-n bătătură şi pe urmă-i duce la mă-sa să-i vadă, ca orişicare, şi-n plus să le dea încuviinţarea, cum le-ar da preotul ori cel de la starea civilă… Adică vezi că şi de aici li se mai trage că lumea-l vede acolo pe Necuratu', fiindcă pe ele le ştie toţi cununate de-atîtea ori şi neintrate deloc în biserică şi-i ca şi un blestem al lor că nu poate ţine pe nimeni mai mult de şapte zile şi vine mereu alţii, de pe drum, ori se duce ele şi-i aduce de pe străzi, din gări şi din porturi…

— Nu ştiu ce ai înţeles matale ori ce crezi, dacă ţi-am spus c-am stat un an jumate în Perţihani… A fost o chestie care, în sfîrşit, m-a făcut să plec. Da' poate şi-n ziua de azi aş fi fost acolo.

— Să fii sănătos, taicule, poate şi te căieşti, pentru cîteştrele, care-ai trăit cu ele, fin'că ele mai are şi obiceiu' ăsta, să se bucure cîteştrele de unu' singur, şi d-aia le mai vorbeşte lumea şi tot pe la spate le vorbeşte şi-alungă spurcăciunea făcîndu-şi cruce, da' cum îşi face ei cruce? Păi aia ie, că nu cu smerenie şi credinţă din adîncul sufletului, ci ca nişte sălbăticiuni înfricoşate, care tot acolo se-nchină, unde îşi face nevoile, şi tot cu gura aia bleastămă. Omu' e mai rău decît cîinele şi decît porcu' taicule, crede-n Duhu' Sfînt şi deopotrivă crede-n diavol, şi numaidecît nu mai crede în nimeni şi-n nimic şi se-nsoţeşte cu oricine-l amăgeşte şi pentru orice are măsură decît numai făptura lui nemernică… Brusc, Jigante decide cu glas îngăduitor, străbătut de o fermitate secretă: ai stat, taicule, un an jumate.

— Bineînţeles c-am stat.

— Ai stat cum am stat io aici azi un an jumate, de la ora trei pînă la ora unşpe şi zece, cît e ceasu' acum. Dacă nu plec acum, pierd trenu', adaugă ca pentru sine.

— Înseamnă că mint sau sînt nebun.

— Nu eşti nebun, dacă eşti aici şi nu la balamuc, unde e locu'

nebunilor. Şi eu sînt tot la fel de întreg, şi eu am văzut spurcăciunea încopitată şi-ncornorată, în carne şi oase, şi nu o singură dată.

— Păi asta-i altă chestie. Îl mai vezi, se ţine El după tine ori te ţii tu după El, ca să te-ajute, să-ţi dea să mănînci şi aşa mai departe, ceea ce nu înseamnă că am înnebunit pînă într-atît încît s-o lungesc dintr-o săptămînă într-un an jumate. Ştiu cît am stat în Perţihani, ştiu cît am stat la casa de copii, cît am stat în armată şi cît am stat în puşcărie şi cît am stat aici, la porci, ori în alte părţi.

— Ştii, taicule, fiindcă acolo unde zici ei te-au ţinut, drept pentru care te-au şi notat în certificate şi livrete, şi dosare, pe cînd la Graziela-doamna nu te-a ţinut nimenea şi de bunăvoie ai nimerit, fără să laşi vreo urmă care…

Păi chiar s-o crede ăsta deştept de crapă că şi-a găsit în sfîrşit un prost care să-l asculte cum despică el firu', acolo m-a ţinut şi dincolo am stat şi dincolo m-au luat şi dincolo am nimerit şi dincolo m-am dus şi m-am întors şi uite-aşa, pînă crede că mă prosteşte definitiv.

— Vreo urmă care să poată spune cît anume ai stat în acea Vale a Uitării…

Şi te face să spui cum vrea el, cînd de fapt în Perţihani m-am dus că aşa ne-a venit mie şi lui Mite în Gara Obor, după ce l-am făcut pe maior Velcescu, la Steaua de Mare, în cameră la Atenuţa.

— Pe care unii o mai numesc şi Casa Necuratului şi…

— Am înţeles, nea Jigante. Fugi că pierzi trenu'.

*

— Numai două minute, păsărică, două minute şi-am ajuns. Nu, nu te mai pot lua în braţe, că de abia mă mai ţin pe picioare, da' imediat am ajuns. Uite c-am ajuns. Ăsta-i blocu'. Acolo, la ultimu' etaj, e casa noastră, păsărică, cuibuşoru' nostru…

— Oooo, nu! Asta nu!

— Ce să-i faci, n-ai ce-i face, păsărică, spune el pe un ton încărcat de umilinţă. Şi parcă i-ar fi căzut în genunchi, duminica, mai ales, liftu' e defect şi să-ţi spun…

— Nimic! Nu vreau s-aud! Am să dorm aici, pe cimentul ăsta rece, să mă-mbolnăvesc, să nu mă mai fac bine niciodată, să mă nenorocesc la optisprezece anişori neîmpliniţi. Aşa-mi trebuie!

— Te rog, păsărică, iartă-mă, n-am nici-o vină, da' iartă-mă… Duminica, vezi, se joacă copiii cu el… Dracii ăştia de copii nu se mai duc la şcoală şi la grădiniţă şi n-au altă treabă decît să demoleze liftu', asta-i joaca lor…

— Aşa-mi trebuie, fir-aş… oh, de-abia mă mai ţin…

— Acuma ce vină am io, păsărică?

— Ah, cît te urăsc, cît te urăsc.

— Urăşte-mă, dacă asta…

— Pînă s-apari tu, mă claxonase unu' cu Dacia, şi io, fată serioasă, i-am întors fundu'…

— Bine i-ai făcut. Te iubesc, păsărică, oh, dragostea mea, iubirea mea, iartă-mă iartă-mă iartă-mă, ştiu că nu mai poţi…

— Vai de capu' meu, cît de tîmpită am putut să fiu. Nu mă mai mişc de-aici.

E aşezată pe prima treaptă, iar expresia ei e plină de hotărîrea de a nu se mai urni un centimetru. S-o care în braţe sau în cîrcă pe scări ar fi o tragedie întreagă, te iubesc te iubesc, am să mor aicea lîngă tine, păsărică. Nici singur nu se simte în stare să urce zece etaje şi stă lîngă ea, pe prima treaptă, neputincios, învins, tace şi înghite, ca un soţ într-o căsnicie veche, călită-n asprimile vieţii şi-n mizerii de toată mîna. Se umileşte şi se lamentează cu o anume voluptate, nemaisăturîndu-se să o admire aşa, întărîtată şi deznădăjduită. E frumoasă, e aproape un copil, iar el întîrzie, deşi ştie prea bine ce are de făcut.

— Hai, păsărică, să căutăm un lift.

— Du-te, spune ea cu ochii închişi. Te-aştept aici, pînă vii cu liftu'. Oh, ce silă mi-e, aş vrea să mor, poate mor, atîta mers prin zloată, pentru ce…

— Auzi, ţie nu ţi se pare că eşti cam obraznică?

— Ce? Ea îl fixează cu o privire ucigaşă. Vrei să ţip acuma, să scol în picioare tot blocu' ăsta?

Privirile lor încă se înfruntă. Ea vrea să se uite în altă parte, iar el o prinde de bărbie, silind-o să-l privească.

— Auzi? Dacă-ţi trag un picior în pizdă, nu te mai faci bine cîte zile oi avea! Fără chestii d-astea cu mine, c-ai încurcat-o definitiv! Ai înţeles? mai spuse, dîndu-i drumul la bărbie printr-o smucitură, ca şi cum ar lovi-o.

Iau toate intrările scărilor blocului la rînd, ne mai certăm şi-acasă, păsărică, te iubesc, da' şi-aici e defect, şi-aici, şi-aici… Uite că aici merge, şi ei urcă pînă la ultimul etaj, şi de acolo urcă pe terasă şi coboară în garsoniera lui.

Au ajuns, în sfîrşit. Ea se prăbuşeşte pe marginea patului într-un oftat adînc, ziceam că mor şi nu mai ajungem. El ştie ce are de făcut, fără ca ea să schiţeze un gest. Ca o ordonanţă neîndemînatică, reuşeşte cu chiu, cu vai să-i tragă cizmuliţele, în timp ce ea îi propteşte mîinile în umeri, suspinînd tremurat cînd îi scoate ciorapii pluşaţi, uzi, lipiţi de rosăturile sîngerînde dintre degetele reci şi fierbinţi, în timp ce el priveşte picioarele acelea de copil, însemnate de zdrelituri proaspete, ca după o zi de alergătură pe coclauri cu pietre şi mărăcini, iar ea i le ridică încă în dreptul privirii şi el îşi lipeşte obrazul de ele, de

fierbinţeala şi răceala lor, şi o prinde cu dinţii de un deget, oh, căpcăunule, mă ia somnu', am s-adorm şi tu ai să mă mănînci.

— Şi fugi şi-adu ceva de mîncare. Fugi, căpcăunule, nu mai pot de foame.

— Imediat. Mai întîi să-ţi aduc nişte apă fierbinte cu sare, să-ţi înmoi picioarele. Să nu-mi răceşti, păsărică.

— Oh, mersi, eşti un căpcăun foarte…

Cînd se întoarce de la baie cu ligheanul cu apă, ea e îmbrăcată în bluza lui de pijama, cu mînecile sumese, iar poalele îi atîrnă pînă aproape de genunchi. Se uită după oglindă, nu e nici o oglindă în cameră…

— Cum îmi stă cu sumanu' ăsta?

— Îţi stă extraordinar, păsărică. Eşti ca o mireasă în noaptea nunţii. Din nou pe marginea patului, ea îşi bălăceşte picioarele în lighean, trăgînd de ochi să nu i se-nchidă, cît naiba o fi ceasu', e tîrziu, păsărică, n-am ceas, l-am dat la reparat, văd că nu prea ai nimic p-aicea, şi oglinda ai dat-o la reparat, da, şi oglinda, tot e bine c-ai pat, da, tot e bine, şi mi-e şi foame şi mai bine făceam un duş şi nu mai am putere nici de duş şi nici de nimic, aşa e, păsărică, hai să ne culcăm şi-om mai vedea. Au mîncat în pat, trei felii de pîine unse cu pateu, asta fiind toată pîinea pe care o mai avea în casă. În duminica aceea se trezise prea tîrziu ca să mai cumpere pîine. În schimb, pe lîngă cutia de pateu au găsit în frigider şi o sticlă de bere. Au băut-o trecîndu-şi sticla unul altuia şi pe urmă au băut şi cele două sticle de Pepsi rămase din jaful de la restaurant, ce mai jaf de zile mari, îi povesti el, săltat într-un cot pe pernă, în timp ce lăsau să cadă sticlele goale pe covor, lîngă scrumiera cu ţigările aprinse, şi mare noroc au avut că n-a luat foc covorul dimpreună cu ei, că nici n-au ştiut cînd au adormit, cu lumina aprinsă, trezindu-se cînd era pentru amîndoi prea tîrziu pentru a se mai duce la lucru, regăsindu-se încă şi mai leşinaţi de foame, cu maţele chiorăind lung, a ta face aşa, ba nu, a ta, şi încă erau istoviţi şi buimaci, dar nu pînă într-atît încît să uite din nou pentru ce se aflau acolo-n pat.

*

El citeşte anevoie în caietul de tură scrisul desenat căznit pe pagina băşicată sub zgîrietura creionului chimic, înmuiat din belşug în salivă. Jigante ăsta e singurul care nu-şi face rapoartele cu pixul. Caligrafia penibilă şi ortografia plină de inovaţii îi dau adesea bătăi de cap lui Bajnorică. Ba mai degrabă îl reconfortează, după osteneala drumului pînă aici, de vreme ce pînă să facă altceva, să se culce, să mănînce sau să dea o raită prin hală, răsfoieşte caietul de tură, pe care

l-ar putea citi şi mai tîrziu şi n-ar fi mare lucru dacă nu l-ar deschide deloc. Oricum ar şti ce are de făcut.

Subsemnatu Jigante Gheorghe între orele 15-23 în timpu serviciului, meu nu santîmplat ceva deosebit. Încît predau schimbu în bune condiţi. Atenţiune! Nr. 576 a fătat 8 godaci şi a murit unu. Mare Atenţiune! Nr. 301 va făta noaptea asta. Predau schimbu în bune condiţi.

Predat – semnătura bogată şi colţuroasă, ca un ghem de mărăcini, o mîzgălitură pretenţioasă şi perfect indescifrabilă.

Primit – el semnează cu B-ul buclat, pornit din G-ul buclat şi încălecîndu-l pe jumătate. El este la post, ceea ce semnătura lui confirmă. Mai mult decît atît, astăzi el are poftă de muncă, încît catadicseşte să dea o raită pe la hala-maternitate, unde o vede şi o recunoaşte fără să trebuiască să-i verifice numărul bătut pe plăcuţa de tablă cusută cu sîrmă de ureche. Fiindcă lui 301 îi este aproape sorocul. El n-o va lăsa să se chinuiască singură. Altminteri, ea s-ar putea descurca şi singură, dar el este aici şi vrea s-o ajute, şi mai ales să-i ajute pe purceii ce se vor arăta mai leneşi la viaţă. Ea gîfîie prăvălită într-o rînă, clipeşte a panică şi a rugă, în vreme ce el o scarpină pe burtă, grohăie stins, nu mai are putere nici să se vaite, iar el continuă să o scarpine sub guşă şi o roagă să se ridice. Niciodată n-ai să faci un porc să se ridice scărpinîndu-l, ba tocmai dimpotrivă, se vede că ei au un nerv care le-nmoaie picioarele cînd îi scarpini. Vreme de un an de zile, Giani a avut timp să observe cît de mult duc ei dorul scărpinatului, oh, cît de mult îi place bestiei să se lungească pe burtă şi să-i rîcîi cojile de rapăn, iscînd nori de praf de mătreaţă. Dacă i-ar fi dat Dumnezeu gheare şi labe mai lungi, ca cîinelui, precis că şi-ar mai fi pierdut din pofta de mîncare, şi-ar mai fi ocupat timpul altfel, avînd şi altă treabă decît să mănînce şi să se-ngraşe. Ba de două-trei ori în viaţă, ei i se face şi de vier, slăbeşte, şi-acuma suferă, biata de ea. Altminteri, doar cu bîta poţi aduce un porc în poziţie de drepţi, da’ s-o hăituiesc acuma în felu’ ăsta, ar fi exact o faptă criminală, aşa că o roagă scărpinînd-o şi dezmierdînd-o, hai, fetiţa tatii, şi uşurel, şi ştiu că ţi-e greu, iar ea îl ascultă, se propteşte în genunchii din faţă, da-n poziţia asta e şi mai rău.

Nu ţîţele vreau să ţi le văd. Alea le văd şi cînd stai lungită. Vreau să-ţi văd fundu’. Şi după alte rugăminţi, ea îi arată şi fundul, săltîndu-se pentru o secundă în capul oaselor şi prăbuşindu-se la loc epuizată. Acuma Bajnorică ştie, ea va făta în jurul orei trei şi jumătate. Au trecut trei luni, trei săptămîni şi trei zile, iar în momentul acesta Bajnorică poate aprecia exact şi ora cînd vor începe să iasă purceii.

El se întoarce în camera de gardă. Pînă la ora trei poate să doarmă fără grijă. Toate uşile sînt încuiate, luminile stinse şi cîinii slobozi prin curtea Porcăriei, iar noaptea se măsoară astfel: dacă încă

se aud cîinii prin cartier şi prin Porcărie, înseamnă că n-a trecut de două jumate, dacă e linişte de mormînt, înseamnă că n-a trecut de patru, dacă se aud cocoşii, înseamnă că mai e puţin pînă la cinci, iar după cinci începe să se lumineze şi puţin pînă-n şase încep iarăşi să latre cîinii şi după şase jumate se aud primele grohăituri ale porcilor. Bajnorică adoarme cu auzul treaz către bătăile uriaşe ale acestui orologiu în care şi el este o piesă.

Într-un timp, visase că a fătat. A fost un vis doar, dar parcă se aude ceva. Visează că adoarme şi nu se mai poate trezi, strivit sub o lespede grea de beznă, cu care se luptă, risipindu-şi ultimele puteri. Nu mai rezistă, iar bezna se aşterne peste el străbătută de lătrături şi cucuriguri sfîşietoare şi grohăituri lacome, precedînd masacrul trupului său vlăguit, ce nu se mai poate împotrivi. Dar poate-i chiar viu şi treaz, deşi e beznă. Se ridică din pat împleticindu-se şi pipăie comutatorul, care-l întîmpină cu pocnete seci în întunericul şi liniştea deplină de mormînt. S-o fi ars becul. Bîjbîie spre uşă. Peste tot e întuneric, şi la maternitate, şi nu mai ard neoanele din capetele halelor. Afară, tot cartierul Douăştrei e cufundat în întunericul veşnic. Prima zi care începe mereu noaptea e nesfîrşită. Cu moartea pre moarte piere spurcăciunea, bezna cheamă lumina imaculată. În cartier opresc destul de des curentul, nu-i de mirare, însă Porcăria e legată la o reţea separată. Aici nu s-au întîmplat niciodată pene de curent. Porcii au nevoie de lumină ca să fete şi să nu li se sperie somnul. Zadarnic ar căuta. Nu se găseşte nici o lanternă sau felinar în toată Porcăria. El se întoarce pipăindu-şi drumul spre camera de gardă şi ia chibritul de pe masă.

Se vede că-i trei şi jumătate, de vreme ce purceii au început să iasă din scroafă. El arde toate beţele din cutie la fundul ei. Nu mai are cum să-i şteargă şi să le sufle în nări. Pe întuneric, îi aşeză totuşi pe lîngă mama lor, în aşa fel încît aceasta să nu-i strivească răsucindu-se.

*

Netezindu-i faţa şi părul, îşi aminti că ea îi spusese că palma lui e aspră. Şi palma ei e aspră, dar e mai uşoară, iar ea simte asprimea şi greutatea unei mîini străine, mai cu seamă acum, cînd e foarte istovită. S-o mîngîie mai cu milă, şoptea, în timp ce el o mîngîia căutînd-o dinspre sîni către pîntec, cu pieptul şi obrajii, cu gura şi ochii, găsind-o şi regăsind-o de nenumărate ori, atent la zbaterea călcîielor ei pe fese şi pe omoplaţi şi la degetele ei înfrigurate frămîntîndu-i umerii şi ceafa, aprobîndu-l şi implorîndu-l necontenit. Treptat se umplea de mirosul ei iute şi dulceag şi de fierbinţeala sevelor ei şi de cutremurul ei tăcut amplificîndu-se neîncetat, pînă se

prăbuşi odată cu ea, iar ea îl imploră din nou cu un geamăt prelung, reverberat în zvîcnetul ei lipindu-i-se de buze şi-n unghiile ei înfigîndu-i-se în umeri, împotrivindu-se prăbuşirii, şi din nou bîjbîi mîngîindu-i creştetul şi umerii, în timp ce el îşi ştergea obrajii ca de lacrimi de pulpa ei şi făcea drumul întors spre pîntece şi sîni şi spre buzele ei, şi nemaiputînd să amîne şi să întîrzie au atins din nou împreună acea culme a geamătului, încolăciţi şi înlănţuiţi fără scăpare şi frînţi şi striviţi şi te simt pînă-n inimă, oh, şi aşa aşa aşa şi încă eşti cu mine şi nu-ţi fie frică şi încă eşti cu mine şi aşa şi şoaptele ei îi netezeau drumul şi îl luminau şi lumina orbitoare ca o beznă deplină îi făcu pe amîndoi într-un tîrziu să nu mai ştie nimic şi nici n-au mai avut cînd să-şi amintească.

Într-un tîrziu, somnul nu se mai lipi de el. Ea adormise din nou de o vreme. I se ghemuise în şold şi torcea neauzită. Afară, burniţa înmuia carapacea cenuşie a cerului. Ningea anemic. Fulgii se topeau în aer, înainte de a se topi în rigolele înnoroiate şi-n asfaltul străzilor cotropit de noroiul rigolelor întins în brazde discontinue de roţile basculantelor. Umezeala rece strînge tîmplele într-un coşmar îndepărtat de abur putred de ceaţă. Totuşi, aici e cald şi mai linişte decît altă dată. Se aude slab un covor bătut între blocuri, iar zarva uzinei se poticneşte în văzduhul pîclos. Ar vrea din nou s-o vadă, iar ea stă strîns lipită de el sub pătură.

Îi trece palma din nou peste chipul îmbujorat de somn, mai bine las-o să doarmă, palma lui coboară pe spate şi pe şold şi ea se lipeşte şi mai strîns de el, de el apărîndu-se şi ridicînd piciorul îndoit peste coapsa lui şi reînviindu-i amintirea sexului tare şi umezit urcînd pe genunchi şi căutîndu-l în somnul ei un timp, îngropîndu-şi chipul în pieptul lui. Se strîmbă apoi şi chelfăi ca un sugar sătul, se desprinse fără să se trezească şi se ghemui invers, cu faţa la perete.

Am să cobor după lăptic… Lăptic pentru copil. E cam tîrziu pentru lăptic, cît o fi… Sirena uzinei irupse roşu prin ceaţă, împroşcînd borîtura atotcuprinzătoare a unei artere totemice. Mda, vaca. E zece fără un sfert. Vaca asta n-am muls-o azi, şi pe măsură ce-şi amintea, mormăia încolţit de panică şi de silă de tot şi de toate, de unde lăptic, dacă tata n-are nici oi şi nici vaci, doar pă vaca asta o am, văcuţa, fir-ar copitele şi coarnele ei şi înjură printre dinţi şi scuipă în stîngă şi-n dreapta, proptindu-se în cremona ferestrei şi smucind.

Aerul e rece şi saturat de umezeală, întinzi mîinile o secundă şi poţi să te speli de mirosul şi sevele ei care ţi s-au uscat pe faţă. În scena ferestrei apărea un şir de blocuri afumate cu patru etaje şi două şiruri de case acoperite cu carton gudronat, cu umbre mucilaginoase viermuind prin ziduri, şi pe urmă gardul de beton înălţat cu fîşie de sîrmă ghimpată şi curtea uzinei, halele, de aici se văd joase, acoperişuri smolite, punctate rar de foişoarele butucănoase ale

luminatoarelor, convoaie lungi de hale întretăiate de alei despărţite de liniile de transbordor în care se varsă şinele ieşind de sub uşile halelor, şi locomotive noi, şi locomotive de manevră cu vopseaua acoperită de funingine, boghiuri desperecheate, stinghere, cu axele cardanice atîrnînd pleoştite, ca ţevile unor tunuri epuizate după asalt, şi fremuri de locomotive, capote şi cărucioare şi vagoane cu piese aşteptînd trasbordoarele galbene unduind gîturi de lebădă pe ţambalul reţelei electrice şi lunecînd ţepene ca fantomele unor vapoare cu zbaturi devorate de aburi, şi zeci de hectare de depozite pline de subansamble mari tasate şi încălecate, mii de tone de metal picotind sub cîrligele macaralelor şi ceaţa tresărind de clopotele podurilor rulante, şi dincolo de depozite alte poduri rulante parcelînd cerul peste sonetele uriaşe cu fier vechi şi şpan, şi buncărele cuptoarelor de var din jurul turnătoriilor şi munţi de cocs, şi cărămida refractară şi munţi de piatră de var coborînd spre un şes la capătul căruia se răzleţesc primele case ale cartierului. Douăştrei într-o pestriţeală discontinuă de garduri de scîndură şi de tablă de vagon cîrpită cu bucăţi roşii şi albastre de tablă de butoi, încropind un amestec de piatră şi lemn, şi fier împuţinat de umezeală şi înnoroindu-se dimpreună cu cerul şi dimpreună cu o linie de tren nevăzută, coborînd către sud.

Acum aproape că-i linişte. Acum ei mănîncă. El ar fi trebuit să fie acolo cu ei. Vaca asta – n-am fost în stare s-o mulg azi. Şi doar îşi promisese cîndva, chiar dacă s-ar tîrî în patru labe, mort-copt, în fiecare zi, orice s-ar întîmpla. Măcar de s-ar duce acolo şi n-ar face nimic, măcar de-ar sta trei-patru ore şi-ar pleca, măcar de-ar face aşa o săptămînă încheiată, zi de zi, dar nu ca azi. O zi lipsă înseamnă mult mai mult decît opt ore sau şaişpe, sau treizeci tăiate într-o lună. Nu e doar plata pe ziua respectivă, ei mai umblă la nişte sporuri şi drepturi, te seacă pur şi simplu. În fine, faptu-i consumat, o să cobor să iau ceva de mîncare. Ba poate am să dau şi pe la uzină, poate aranjez pentru schimbul doi. Vreau să lucrez, să muncesc, cît or fi ei de sătui de mine şi de minciunile mele. O să cobor, pe ea am s-o las încuiată în casă, să doarmă, altă treabă n-are.

Trecu mai întîi pe la uzină. Aici nimeni nu spune că-i imposibil ca el să lucreze azi schimbul doi, dar fiecare spune că nu depinde de el. Şeful de echipă, Guţu, a trecut cu cîţiva ani de vîrsta pensionării şi, întors de cîteva luni din service-ul din Brazilia, a fost instalat provizoriu pe post, pînă la pensionare ori pînă îşi va găsi încă un loc în lumea largă spre care să călătorească pentru a oferi asistenţă tehnică motoarelor aflate în garanţie. După cincizeci de ani petrecuţi în uzină şi prin service-ul Fabricii de Motoare din cîteva zeci de ţări, el nu se pricepe la manevrarea pontajelor şi nici nu vrea să se bage, aşa că-l trimite pe Cafanu la maistrul Garidu. Maistrul Garidu îl trimite la

şefu' de atelier, că şi aşa mi-au ieşit vorbe că m-ating oamenii cu damigene de vin şi curcani ca să-i pontez fictiv şi să-i trec pe tabelele de categorii, şi barem de-ar fi adevărat, de treaba cu curcanii şi damigenele vreau să zic, şi nu mai iert pe nimeni, poa' să fie şi mama, şi dacă şefu' de atelier e de acord, n-am nimic împotrivă, înţelegi, s-am io o acoperire... Popular şi tovarăş de chef al oricui, pentru că nimeni nu-l lasă să scoată bani din buzunar, şeful de atelier Fluieraşu e prieten intim cu toată lumea. Însă asta-i o intimitate prea departe întinsă, n-ai decît să te duci la şefu' secţiei, cocoş, dacă ăla vrea, şi io sînt de acord.

Şeful secţiei e ocupat în birou, sînt cu el cîţiva maiştri care se răstesc unii la alţii şi el se răsteşte la toţi şi la fiecare-n parte. Mite aştepta pe banca de lemn, în faţa mesei secretarei vorbind la telefon cu copilul, dacă şi-a făcut lecţiile şi la matematică, mai ales la matematică fiindcă azi are teză, şi dacă a mîncat şi dacă a luat medicamentele, din alea roşii două şi din alea albe trei, şi farfuriile să le lase aşa în chiuvetă că le spală ea şi să nu cumva să iasă afară şi să stea să înveţe pentru teză, şi în sfîrşit maiştrii ies grăbiţi şi crispaţi, cu aere de hăituiţi docili.

Figura şefului de secţie pălită-n tonuri cenuşii domină peste mapa de carton presat, albastră, inscripţionată urît cu galben. Ar fi o chestie să-l trimită şi ăsta undeva, la directorul Fabricii de Motoare, care ăsta la rîndu-i să-l trimită la directorul general sau la unul dintre ceilalţi directori, administrativ, tehnic, de producţie, de export, de programare, şi urmărire, e imposibil să nu fie printre ei unul care să aibă pricepere de pontator. Ba de aici nu-i nici o speranţă să fie trimis mai sus. I se spune, desigur, că a greşit şi trebuie să plătească, nimeni nu ne iartă, viaţa nu ne iartă pe nici unul, ce dracului, fii bărbat, aproximativ aşa i-a spus şeful secţiei cu altă ocazie. Ori i se va oferi şansa, ce mare şansă, să lucreze schimbul doi azi. Pentru că oamenii trebuie ajutaţi, chiar şi cînd se întîmplă să mai greşească, că doar cu ei ne facem planul şi să nu ne grăbim la pedepse şi să cîntărim mult cînd e să umblăm la pîine, pentru că rău e uşor să faci, da' mai greu e să-i faci bine omului, care om duce tot greul în spinarea lui ne scoate salariul la toţi, şi maiştrilor, şi şefilor de ateliere, şi tuturor şefilor, şi chiar şefului de secţie, cît e el de şef de secţie, căci şeful secţiei se avîntă adesea în astfel de tirade colcăind de adevăruri dezinteresate. Ba la asta nu se gîndise, deşi pe cît fusese de previzibil, pe atît e de rezonabil. Şeful de secţie îl trimite înapoi de unde a plecat, la şeful lui direct, şi se-nduplecă moş Guţu să facă ceea ce i-ar fi fost foarte lesne să facă de la bun început, scutindu-l de vreo două ceasuri de peregrinări şi parlamentări, modificînd pontajul şi formaţiile schimburilor pe ziua în curs.

Bine că a făcut-o şi pe asta. I s-a luat o piatră şi iese pe poartă

uşurat. Şi ce ar fi fost să fi băgat gol azi, luni? O zi în folosul cui?, al lor sau al meu, cînd de fapt e ziua mea, şi unde mai pui că ea mă aşteaptă să o înnădim de unde am lăsat-o azi-dimineaţă, şi io leşinat să mulg vaca asta, de parcă mi-ar plînge copiii de foame, alerg cu limba scoasă pe la ei să mă căciulesc pentru trei sute şi ceva de lei, păi ce altceva aş avea mai bun de făcut?

Ca o păpuşă într-o vitrină, portarul moţăie dincolo de geamul ghişeului, cu şapca trasă numai atît cît să nu i se vadă ochii. Cum stă pe scaun cu picioarele adunate ordonat şi mîinile încrucişate la piept, ai jura că nu-i scapă nimic din ce iese şi intră pe poartă. E o chestie, că nu oricine poate dormi aşa şi că el ajunge odihnit acasă, în Perţihani, Frunzăneşti, Budeşti, Radovanu, într-unul din sutele de cătune de pe linia Olteniţei, unde-s atîtea de făcut pe lîngă casă ori pe lotul ajutător de la ceapeu. Şi el, ca şi tine şi ca şi oricine, a căzut la pace cu ei. Nu va fi vreodată război, ori Dumnezeu ştie ce va mai fi după atîta amăgeală şi moţăială, tot aşa o să fie, e mai bine să nu-ţi pese şi să dormi şi să moţăi cu şapca trasă pe ochi.

Hotărăşte să facă un mic ocol. Va trece prin piaţă, înainte de a se opri la complexul de la parterul blocului. Iese din parcarea din faţa porţii uzinei în strada îngustă flancată de plopi, cu blocuri de-o parte şi de cealaltă, case aşteptînd din zi în zi demolarea. Pe scîndura gardurilor, varul scorojit e împroşcat pînă sus de trîmbe de noroi uscat. Trecerea lui însufleţeşte hămăiala cîinilor care-i rupe tusea. Tuşeşte, adună flegme groase şi scuipă cîinii printre uluci, întărîtîndu-i şi mai şi. E istovit, e plictisit, găini albe, murdare, scormonesc prin mîzga peticelor de curte cimentuite, iar el ocoleşte bălţile şi merge cînd pe un trotuar, cînd pe celălalt. Acum e oră de siestă şi pe aici, între douăşpe şi unu şantierele au pauză de masă. Liniştea se umple necontenit de vuietul vîntului punctat în răstimpuri de scîrţîitul plopilor, o jelanie subţire, chemată şi spulberată de vînt, un vînt de pustiu şi sărăcie, şi moarte irupînd peste platoul pieţei unde nu e nimeni. Nu mai au ţăranii cu ce veni. Doar nişte usturoi pe o tarabă şi nişte lipoveni cu butoaie cu varză murată şi castraveciori. Pe roşcovanii ăştia burtoşi şi bărboşi îi găseşti la orice oră aici. Ei nu se sperie de frig şi-i o afacere bună asta cu varză murată şi castraveciori. Au îngheţat balele de saramură pe varză şi-i tare scumpă. La toamnă o să pună şi el varză la butoi. Acum, ea să facă sarmale. El a luat varză şi pe ea o interesează de carne. Asta vrea burta lui. Diseară la unşpe, cînd o veni, să găsească sarmale. Sînt ani de zile de cînd n-a mai mîncat sarmale. Vera făcea, şi nu mai zic de madam Graziela, care face nişte halea cît căpăţîna de miel, încît după trei, patru nu-ţi mai trebuie nimic, să te întinzi doar şi pun-te pe rafale de vînturi năprasnice de se cutremurau zidurile cetăţoiului şi pîrîiau gheţurile gîrlei în aşteptarea Celui oacheş şi roşu-n obraz şi cu mustaţa-n

furculiţă, ce nu se mai arăta odată, şi uite-L cum vine şi uite-L cum trece, da' nici că se-arăta.

Ce vremuri, Doamne, ce vremuri, şi pe urmă cumpără şi cartofi, şi ouă de la gheretele aprozarelor. Într-un gînd amorţit de frig, socoti că nu mai are nimic de luat de pe aici şi face drumul întors, spre uzină şi spre casă. Face o ultimă haltă la complexul de la parterul blocului, pîine şi nişte salam şi, uitasem, o sticlă de vin, ba mai bine una de vodcă, e mai săţioasă, şi un pachet de cafea, ţigări mai avem sus, şi nişte cod, să-l prăjim cu usturoi, un kilogram ajunge, şi nişte prăjituri, şi unde le mai pun şi pe astea? E înhămat peste toate încheieturile cu pungi de plastic şi pachete, pe undeva a început să ţîrîie zeama de varză, parcă s-a spart un ou, curge ceva lipicios, şi totuşi liftul n-a avut cine să-l repare aşa de dimineaţă. Reia escapada de azi-noapte, mai anevoie şi mai cu grijă, să nu spargă prea multe ouă şi să nu se umple tot de zeamă de varză.

Ea doarme încă, pe burtă şi de-a oblicul patului, strîngînd perna în braţe. Plapuma strînsă mototol, cu cearceafurile la picioarele ei, e jumătate căzută pe jos, plecată de pe forme perfecte neatinse de un cît de mic cusur. Privirea lui osteneşte cotrobăind şi contemplînd. Întinde mîna şi o retrage. Adună plapuma de pe jos şi o înveleşte.

Închis în bucătărie, el fumează şi soarbe din cana de cafea cufundat în lectură. Schimburi de locuinţă, îndeosebi două camere pentru garsonieră, dar pot să fie şi trei la o adică, şi oricîte. Şi-a găsit din nou o femeie, aseară, şi de bună seamă că trebuie să fie pregătit şi pentru copii. Femeile fac o grămadă de lucruri folositoare sau aducătoare de pagubă, dar mai cu seamă fac copii. El are aproape treizeci de ani şi găseşte că-i o chestie frumoasă şi pasionantă să ai copii. Reia de la cap la coadă şi iarăşi de la coadă la cap rubrica de schimburi de locuinţe şi pe urmă se apucă să citească despre vînzări-cumpărări, şi chiar dacă n-ai bani, e ca şi cum te-ai uita în vitrină, o vitrină mare cu maşini şi case, clăpari şi schiuri şi cojoace de diferite măsuri, pe care le probezi pe rînd, apoi cereri şi oferte de serviciu la care se concentrează din ce în ce mai iritat. La dracu'! Nu în ziar am să găsesc o slujbă mai de Doamne-ajută, ele mă găsesc pe mine, fir-ar ele ale dracului de slujbe. Întinde ziarul pe masă, amintindu-şi, să furi nu ştii şi nici să cerşeşti, şi nici să peşteşti, şi nici să tîlhăreşti, şi ai fo meserie?, ceva, şofer, ceasornicar, strungar, ori te-oi crede fun artist, ceva de felu' ăsta, spune tu Bajnorică, spune tu Mite, şi taie capetele peştilor pe ziar şi le scoate maţele, ştiu să fac de toate, ştiu să fac orice şi nu ştiu să fac nimic, aruncă peştii în chiuvetă şi dă drumul la apă. I s-a făcut frig, dă drumul la aragaz şi se apucă să curăţe cartofii cu găleata de gunoi între picioare. Le face pe toate fără să se ridice de pe scaun şi fără să-şi dezlipească pîntecul de marginea mesei. E instalat ca la un pupitru de comandă. Aşa mică, e totuşi o bucătărie, se gîndeşte,

chiar dacă un al doilea ar intra mai înghesuit aici. Are uşă, are şi geam, ai pe ce să găteşti o mîncare, cîţi n-o au nici pe asta şi gătesc în casă, pe reşou… Ea se trezise. O auzea umblînd prin cameră şi auzi apa la baie curgînd. Ar fi vrut să amîne momentul, să-l lungească la nesfîrşit, iar ea apăruse deja în scena uşii şi privirea lui întîrzia pe picioarele desculţe. Îi spuse să caute ceva prin debara de încălţat şi scoase al doilea taburet de sub masă. Ea veni în nişte adidaşi vechi, fără şireturi, se aşeză, rezemată de tocul ferestrei, picior peste picior, cu pulpele goale împletite, ai să răceşti, spuse şovăitor, observînd că n-are nimic pe ea în afară de bluza aceea de pijama pe care o îmbrăcase aseară, şi pe urmă ştiu că ea îşi spălase toate hainele, şi chiloţii, şi tot ce mai avea pe dedesubt, cît stătuse în baie.

El o luase din drum şi-i dăduse un pat şi apă caldă pentru o vreme, aşa cum şi alţii făcuseră altădată cu el.

— Du-te şi ia-ţi pe tine ceva… Ce mai găseşti pe acolo.

— Am înţeles şefu'.

Se întoarse într-un pantalon de trening scămoşat şi cam mînjit de negreală de ulei de motor şi funingine, atît cît se vedea în culoarea lui originală vînătă spre negru. Iarna, el îl poartă pe sub pantalonul de salopetă, sînt nedespărţiţi la lucru, abia cînd se încălzeşte vremea îi vine rîndul la spălat.

Ea îi luă cuţitul din mînă.

— Dă la mine, şefu'. La ea merge desigur mai repede. O să fac nişte cartofi cu ouă, şefu', şi nişte cod d-ăsta prăjit, şi pe urmă am să plec. Păi ce să-nţeleg, şefu', parc-ai spus… Am uitat ce-ai spus. Ori oi fi visat, dracu' ştie…

El schimbă tonul şi poza, e îngăduitor, dar nu fără o anume exigenţă, şi cu tact pedagogic.

— Tu aşa ai învăţat la mămica ta acasă? Cu draci? Cu şefi?

Mîinile ei funcţionează ca un mecanism de sine stătător laolaltă cu cartoful şi cuţitul, fixat deasupra găleţii de gunoi, în timp ce caută din ochi un chibrit, cu ţigara neaprinsă în gură. El îi smulge ţigara cu un gest neaşteptat, iute şi plin de iritare.

— Mămica ta ştie că fumezi?!

— Ştie, şeeeeefu', psalmodiază ea insolent.

— E-n regulă, şefa, cîntă el pe o notă mai sus. Aprinde ţigara şi-i dă să tragă. Nu te interesează cum mă cheamă?

— Ei… Cum naiba să nu mă intereseze? Da' dacă nu mi-ai spus, nu mi-am permis obrăznicia…

— Acum îţi poţi permite.

— Da, şefu', te voi întreba. Zilele astea… negreşit. Abia aştept să ştiu cu cine am de-a face, cine face şi desface, atît în pat, cît şi la bucătărie, şi mă apără de frig şi mă-ncalţă şi mă-mbracă. Ea se întinde şi cască lung acoperindu-şi gura cu dosul palmei în care ţine cuţitul.

Simte impulsul s-o plesnească, adesea are efect benefic, dar cuţitul acela nu stă bine deloc în mîna ei şi de-a curmezişul figurii ei. Şi-ar putea tăia mîna sau, Doamne fereşte, să-i scoată un ochi. Atunci ar plăti-o de bună, ar plăti-o cît nu face, şi şi aşa face destul, uită-te numai atent la ea. Acuma sparge ouă peste cartofii prăjindu-se în tigaie şi omogenizează compoziţia sfîrîîndă în ulei încins.

— Asta se cheamă paparadă, şefu'. Apoi spală peştele din chiuvetă şi inventariază fără greş, ca un obişnuit al casei ce este: făină n-avem, nici griş, nici mălai. O mînă de zahăr, şefu', şi dacă nu ţi-o place, îmi retragi diploma. În timp ce se prăjeşte peştele tăvălit prin zahăr, pisează usturoi cu sare. De-aici îşi va trage sărătura… Cum cine? Zahăru', şefu', ce naiba, nu te credeam chiar aşa de… şi ia nişte foi de varză murată.

— Mai păstrează şi pentru sarmale, îi spune el. Diseară o să facem sarmale cu peşte şi zahăr

Ea îl aprobă întru totul, în timp ce taie foile de varză în farfurie şi pune ulei peste ele.

— Şefu' e servit!

Ce fiinţă nemernică. Făcuse totul într-un sfert din timpul care i-ar fi trebuit lui, iar el se ştia mai iute decît toate femeile ce trecuseră prin bucătăria asta. Şi nu părea deloc grăbită, uneori lăsîndu-ţi impresia că nu se mişcă deloc, iar cartofii şi ouăle, şi peştele vîslesc temeinic prin aerul din jurul ei.

Ea termină de spălat farfuriile şi pune totul la loc într-o ordine cu ceva nou în ea, şi acum toarnă cafeaua în căni.

— La trei am să plec la lucru. Tu să stai cuminte în casă, o sfătuieşte el, hotărînd totodată. Afară-i urît, n-ai ce face afară. Încuie-te aici şi nu dai drumu' la nimeni dacă sună, indiferent. N-are cine să mă caute. Dacă sună lung de tot şi bate în uşă, înseamnă că-i lumina. Îi laşi să se ducă. Îi amînăm pînă vineri. Vineri iau banii, mergem în oraş şi mai cumpărăm cîte ceva. Da, cum să nu, te duci şi la lucru. Da' ziua de azi s-a dus oricum. O iei de mîine. Azi te odihneşti, iar ea, tot impasibilă şi insolentă, bine şefu'. Mă cheamă Mite. Mite de la Dimitrie. Şi pe mine Norica. De la Eleonora.

*

Acolo i se lumina. Sute de nopţi se petrecuseră peste ochiurile de geam cît palma, acoperite de straturi groase de praf, lor le prieşte semiîntunericul şi iluminatul artificial, în vreme ce lumina zilei, puternică ca şi efortul de a supravieţui, i-ar abate de la rostul lor, acela de a produce carne îngrăşîndu-se şi înmulţindu-se.

Bajnorică are deja un an şi jumătate de cînd lucrează în Porcărie.

El îşi vede de rostul lui încolţit de duhori iuţi şi înţepenit pe vine şi-n genunchi pe scîndura podeţului opărită de zoaie şi impregnată de crustă verde de balegă, socotind că din opt, doar trei sînt mai molateci, dar dacă îi prinde dimineaţa, sînt ca şi scăpaţi. El îi va ajuta să apuce dimineaţa, iar sudoarea-i şiroieşte pe frunte şi i se varsă în ochi. Se şterge cu poala cămăşii, în timp ce alt val de sudoare irupe din rădăcina părului, precedînd junghiul şi usturimea vederii. E foarte cald, şi căldura le prieşte. El amînă să bea apă. Într-un rînd a dus la faţă cîrpa pentru buciumat nou-născuţii. S-a oprit la timp, cînd l-a izbit mirosul încă şi mai puternic decît cel de care musteşte tot aerul de aici. Ba-i un miros nu chiar anevoie de suportat şi care vine din căldura emanată de trupurile lor. Numaidecît ei vor învăţa să sugă. Mîine vor fi versaţi deja şi vor fi din ce în ce mai zdraveni, şi tot greul îl va duce atunci scroafa. Vor trage din ea cu nădejde şi ea va slăbi, se va jigări de n-ai s-o mai cunoşti.

Ei se nasc cu un fel de pînză de păianjen pe ochi, pe care o topeşte prima lumină a zilei. Doar ei şi copiii încep să vadă aşa de repede. Celelalte animale sînt oarbe o vreme după ce se nasc, cîteva zile ori cîteva săptămîni, ies adică mai greu la lumina zilei, şi-n afară de asta, mirosul porcilor pare atît de asemănător aceluia pe care Bajnorică, fără să-l distingă prea limpede, dintotdeauna a bîjbîit în urma lui, atras şi sedus şi deopotrivă înspăimîntat de moarte şi fugind încotro vedea cu ochii, încît a ajuns să se întrebe dacă nu e unul şi acelaşi miros, al spurcăciunii pe care Fiul Omului o alungase dintr-un om într-o turmă de porci, cînd cu moartea pre moarte spurcăciunea a fost omorîtă, aruncată în prăpastie, şi pierise atunci mirosul şi rămăsese singur mirosul de om, curat şi desfătător şi care nu se compară cu nimic, pentru că-i însuşi mirosul viu al vieţii veşnice, dobîndite cu moartea pre moarte călcînd, şi-i însuşi mirosul Tatălui şi al Fiului uniţi în Duh, simţindu-se încă peste tot şi străduindu-se să răzbată la tine prin mirosurile spurcăciunii. Bajnorică îi frecţiona pe cei trei purcei mai leneşi la viaţă şi-i împingea cu boturile la ţîţele scroafei. Distingea cu palmele cele trei rînduri de bătăi de inimă. Pe întuneric ori dacă închizi ochii şi-ţi încordezi atenţia, descifrezi la fiecare un ritm diferit.

Afară păşea, dintr-odată, într-o dimineaţă aburoasă de aprilie, din care se străduia să adulmece mirosul acela desfătător şi curat. Cartierul Douăştrei s-a trezit de mult. El e plin de mirosurile bărbaţilor cu serviete în care-şi ţin sufertaşele cu mîncare amestecate cu mirosurile femeilor cu pungi de plastic peste genţi, trîntind porţile, grăbindu-se şi lăsînd în urmă hămăitul cîinilor şi cîrîitul păsărilor din curte. Cu zgomotul răzleţit al paşilor pe pămîntul bătătorit al străzii mărginite de-o parte de gardul Porcăriei acoperite încă de-o pînză de rouă, ei alungă ultima urmă din liniştea nopţii, ieşind odată cu

Bajnorică în terenul viran cu gunoaie vegheate de dreptunghiul de tablă cocoţat pe stîlpi de ţeavă, care avertizează şi atenţionează cu Strict Interzis Depozitarea Gunoiului. În şoseaua străbătută pe mijloc de terasamentul căii ferate, ei se amestecă în valul de oameni ce coboară într-un singur sens pe trotuare şi pe lîngă terasament, spre staţia autobuzului 65 şi mai departe, spre gura de metrou Republica. Un alt val de oameni vine dintr-acolo şi lumea se amestecă într-o bulboană gîfîitoare, sorbită de intrările uzinelor Republica şi Douăştrei.

Duduitul Dieselului din capul trenului garat pe mijlocul şoselei este acoperit pe moment de şuierul sirenei de la Republica, unul dintre cele trei semnale ale acestui început de zi. E şapte fără un sfert, şapte sau poate şapte şi un sfert. Zbiară, spurcăciune! Să fie-n urma la mama mea moartă pe data de trei marte şaijdoi. Să fie-n urma la familia mea, că tot la tine am să vin, spurcăciune, să-mi dai să mănînc.

Salariul de porcar, cam cît al unui paznic, a început să-l apese pe Bajnorică. Ori i s-o fi acrit de viaţa asta de huzur. Noaptea dormi cu porcii şi ziua te odihneşti, cînd îţi vine să te mai dezmorţeşti, te amesteci în treabă şi moşeşti scroafele. Ba cînd eşti odihnit şi cît de cît sătul şi ţi s-a urît cu binele, te duce capul la orice. Ba şi foamea, şi hărţuiala se-ntîmplă că te-mpinge. Acum vreo lună, cînd i-a povestit Ninel Bălaşa de să vezi numai ce tun am găsit, de pă puţin două sute de mii de lei, într-o vilă cu casetofoane şi bijuterii, Bajnorică a spus că da. S-a sucit şi s-a răsucit şi s-a-mbrăcat cu ce are mai bun, un parpalac nou de doc de culoarea untului, nu-i cine ştie ce, da-i costumaţia lui preferată cînd iese-n oraş, şi s-a dus la Carul cu Bere, unde nu-şi aminteşte să mai fi călcat de dinainte să-l aresteze. Să se gîndească la pontul lui Ninel, fiindcă aşa se concentrează el cel mai bine, şi-a comandat cîrnăciori olteneşti cu garnitură de crochete de caşcaval şi coniac Drobeta şi o sticlă de Pinot Noir. După ce a terminat aproape tot şi mai rămăsese un sfert din sticla de vin, a ajuns la concluzia că mai bine nu, s-o lase moartă cu Ninel. S-a dus de două ori la toaletă, iar a treia oară a intrat în Gostatul de peste drum, unde se strivea lumea şi era un mare balamuc, fiindcă tocmai se descărcau mezeluri. A reuşit să intre înăuntru înotînd prin mulţime şi spunînd că o are pe nevastă-sa în faţă şi trebuie să-i dea banii şi s-a aşezat într-un loc de unde a putut să-l vadă pe chelnerul care-l servise alergînd în susul şi-n josul străzii, o dată şi încă o dată şi oprindu-se în loc şi frîngîndu-şi mîinile şi dîndu-şi cu pumnul în frunte. Bine că nu s-a dat cu capul de vitrină.

Nici chiar glume din astea nevinovate nu-i mai dă mîna să facă prea des, şi e sigur că vreo două-trei luni n-o să mai calce prin zonă. Aşa că la ce-i umblă mintea lui Ninel, trebuie să fii cel puţin tot atît de sonat ca el ca să stai să miroşi. Bajnorică mai pricepe cîte ceva din

toate, portofele sau spargeri sau, Doamne fereşte, luat cu japca pe întuneric cu datu-n cap sau cuţitu' la gît, fără să se fi specializat însă în ceva anume. Meseria, vezi, ea te fură pe tine. Adică se lipeşte de tine ce se-ntîmplă că ţi se potriveşte sau nu se lipeşte mai nimic, fiindcă cei mai mulţi sînt hoţi pîrîţi de fapt, ca şi Ninel, care pe cît se bate el cu pumnu-n piept, pe-atît de îngrămădit este. Şi tot aşa şi el, Bajnorică, lui nu-i e ruşine să recunoască şi-i prea conştient c-a apucat-o pe căile astea mai mult dintr-o întîmplare nenorocită, care obligat-forţat l-a făcut să dobîndească te miri ce, şi oricum mai mult decît Ninel, încît ar fi o nenorocire curată să se-ncurce cu ăsta.

5

Domnu' Zane e una dintre mîinile şefului de personal al uzinei. Nu chiar cea dreaptă, dar de la el începe drumul fiecărei angajări, extrem de întortocheat şi plin de obstacole greu de trecut în vremea din urmă. Dată fiind vechimea în funcţie, şi mai cu seamă natura muncii sale, domnu' Zane are o oarecare influenţă şi trecere la conducere şi are relaţii oriunde în uzina aceasta mare cît un cătun cu vreo douăzeci de mii de suflete. Peste zi e greu de găsit în biroul său, acum, cînd nu prea mai are nimeni şanse, venind pur şi simplu de capul lui, să mănînce o pîine în Douăştrei, aşa încît el umblă mai mult prin uzină, pe teren, şi cîte nu se pot pune la cale într-o astfel de uzină cînd te ai la cataramă cu o mulţime de şefi de ateliere, magazioneri şi meseriaşi de toată mîna? De la vopsea de automobil pînă la ulei M30 şi M40, bun pentru motor de Dacia, şi segmenţi, şi pistoane ieşite din secţiile de tratament termic şi secţiile de prelucrări mecanice, mai bune decît cele care nu se găsesc în magazine, şi orice fel de mese sau grilaje de morminte din fier forjat şi orice fel de mobilier, căci la atelierul de tîmplărie poţi comanda absolut orice, şi valiză de soldat, şi cruce, şi sicriu, şi mici piese de mobilă de bucătărie, lucrate de tîmplari în timpul lor încadrat foarte bine în cele opt ore ale unei zile de muncă, iar lemn e din belşug. Mulţi îl servesc pe domnu' Zane, şi de portari ce să mai spui, de vreme ce prin domnu' Zane şi-au băgat în uzină nepoţi şi copii, iar domnu' Zane dintotdeauna a avut un cuvînt de spus, ori de cîte ori a fost vorba de vreo desfacere a contractului de muncă.

Era o vreme însă cînd domnu' Zane se chivernisea admirabil şi-n altă direcţie. Cîţi ţărani cu damigene şi păsări şi pulpe de porci n-au trecut prin biroul lui, pentru a le face copiilor un rost la oraş şi unde aici, în Douăştrei, unde la o adică eşti un om făcut dacă pui osu' la treabă şi te duce mintea cît de cît. Dar, treptat, a fost din ce în ce mai anevoie. O perioadă de apogeu a fost aceea cînd s-au restrîns locurile de muncă pentru cei fără buletin de Bucureşti, iar cînd nu s-au mai făcut deloc angajări pentru cei fără buletin, domnu' Zane încă era unul care mai putea forţa pe ici, pe colo nişte portiţe, cu mari eforturi, ce-i erau pe măsură răsplătite. Mai apoi, cînd nici el şi nici chiar şeful personalului n-au mai putut face nimic, cînd şi grupul de şcoli profesionale aparţinînd uzinei a început să înscrie numai elevi cu buletin de oraş, vînzarea i-a slăbit văzînd cu ochii. A rămas o nimica toată, cei cu buletin de oraş care vor să se angajeze într-o secţie a uzinei care să nu fie Turnătoria sau Forja ceea ce de cîteva luni a devenit cam imposibil pentru domnu' Zane. În această fază de

faliment l-a găsit Bajnorică în urmă cu vreo două luni, şi de atunci a început să-l viziteze destul de des, căci dimineaţa, pînă pe la vreo nouă, acesta e de găsit în biroul său, iar drumul lui Bajnorică ieşind din schimbul de noapte de la Porcărie trece zi de zi prin faţa porţii Uzinei 23 August. De la bun început, domnu' Zane i-a spus că nu se poate, iar Bajnorică a înţeles greşit, acesta-i felul de a cere, încît i-a dat imediat un kilogram de cafea. Nu prea ştia mare lucru despre cum devine cu angajările, dar venise pregătit şi hotărît să scape cît mai repede de punga de cafea, şi asta fusese desigur cel mai bun lucru pe care l-ar fi avut de făcut. Nu-l lăsa inima pe domnu' Zane să refuze cafeaua, iar pe de altă parte, nu întrevedea cum l-ar putea strecura într-o secţie care-i convine blondului ăsta care zice că are douăşopt de ani şi pare de treizeci şi cinci şi n-are nici o meserie care s-ar potrivi aici, ceea ce n-ar fi deloc un necaz, că-i mai nevoie de necalificaţi care să muncească pe salariu minim, însă uite că una-două i s-a vîrît în suflet, de parcă s-ar cunoaşte de amar de vreme, cu cafeaua asta. Bun.

— Cafeaua ţi-o iau şi ţi-o plătesc. Ce ţi-am spus e valabil. Deocamdată, eu nu pot să fac nimic cu angajările şi nici şeful personalului nu poate. Tu mai treci pe aici, că altă treabă n-ai dacă zici că lucrezi schimbul trei şi ţi-e în drum. Cînd te rezolv, îmi dai înapoi mia de lei pe care ţi-am dat-o pentru cafea.

— Nu-mi place să promit, să încurc şi să duc cu vorba. Nu te lua după ăia care spune că-s mînjit şi aşa şi pe dincolo. Mănîncă şi ei ce nu e de mîncat. Poţi să-ţi dai seama că dacă eram aşa, nu rezistam douăzeci de ani pe postu' ăsta. Una-două îmi rupeam gîtu'.

În unele dimineţi, cînd domnu' Zane se întîmpla să fie mai neaglomerat de peregrinările sale prin fabricile şi secţiile uzinei şi avînd chef de conversaţie, se întreţineau şi cîte un ceas. Vorbea mai cu seamă domnu' Zane şi se dorea ascultat, Bajnorică aflînd îndeosebi despre cum procedează el în meseria lui de îndrumare şi distribuire a personalului productiv, subiect bătut de altfel pe toate feţele şi muchiile pînă la a căpăta duritatea diamantului. Ba, uneori, domnu' Zane povestea şi despre începuturile carierei sale de funcţionar de personal în Douăştrei, cum a intrat ucenic la cazangerie la cincisprezece ani şi pe urmă, dacă a fost niţel dezgheţat, a urmat liceul la seral şi cursul de cadre al uzinei, iar din scurta perioadă de lucrător prin secţiile de confecţii metalice ale uzinei revenea adesea cu nostalgie la amănuntul că pe atunci puteai intra cu douăzeci şi cinci de lei într-un restaurant şi să mai ieşi cine ştie cînd, cu burta pusă la cale, cum scrie la carte, şi avînd încă bani în buzunar, iar pe atunci chelnerul nici pomeneală să se uite s-aştepte să-l atenţionezi cu bacşiş… Răbdare să fi avut să-l asculţi, că-ntr-un tîrziu el revenea şi la oful lui Bajnorică, din care fără doar şi poate dospise intimitatea lor. Nişte păcate amărîte, ofta domnu' Zane, ferindu-se totuşi cu străşnicie

să spună ale cui, aşa cum toată viaţa lui se ferise, încît de mult nu mai putea gîndi altceva decît ceea ce-şi îngăduia să spună, şi uite că acum abia dacă mai pot fi acoperite locurile absolvenţilor grupului de şcoli profesionale al uzinei, asta e. La Forjă sau Turnătorie, prietene Bajnorică, să zicem că m-aş zbate să găsesc ceva pentru tine la întreţinere. Ţi-ar conveni, aş scăpa şi eu de tine, da' acolo, te rog să mă crezi, eşti oricînd la dispoziţia secţiei, şi nu numai la dispoziţia secţiei de care aparţii, ci a oricărei secţii din uzină. Nu mai spun că cei de la Întreţinere au prioritate pe listele de detaşări pe şantiere şi la mine. Nu vreau ca pe urmă, cînd dăm nas în nas prin uzină, să-mi întorci spatele...

Bajnorică ştie, domnu' Zane i-o repetase pînă la saturaţie, că io oricînd am lăsat loc de bună ziua, şi iarăşi că te văd băiat conştient şi aşezat şi n-are rost să te grăbeşti, adică să nu ne grăbim vreau să spun, şi să nu nimereşti dintr-un amar în alt amar. Într-una din dimineţi, Bajnorică a primit vestea că s-au ivit nişte locuri, e nevoie de vreo cinci oameni la Secţia Ansamble Sudate. E una dintre puţinele secţii din uzină unde încă se scoate salariul de bază, măcar că mai bine de jumătate din cei care lucrează acolo provin din detaşaţi din întreaga uzină care au acceptat mutarea lor acolo ca un compromis avînd drept unică alternativă desfacerea contractului de muncă. De bună seamă că Bajnorică se interesase, trecuse prin uzină, şi văzuse cu ochii lui, şi pe de altă parte domnu' Zane nici nu se gîndea că are vreun rost să-i ascundă cum se lucrează în acest batalion disciplinar, unde mai ales barosul de zece kilograme ştie de tine, după zece bătăi să încerci să fluieri, nu importă ce melodie, asta ca o probă de lucru pentru un as în meserie. Se-ntîmplă că unora le ies prin vîrful buzelor cîteva note oftate, deşi orice om cu capacităţi fizice normale gîfîie ca un cîine cu maşina hingherilor vînturîndu-i pe la urechi, şi nu laşi barosul din mînă decît ca să iei polizorul pneumatic, Mobra, cum i se spune, din pricina jelaniei accelerate-n pante prelungi, nesfîrşite, ce iese în timpul lucrului din bebeluşul acela de cincisprezece kilograme ce-l porţi cu tine în hăţişurile grinzilor şi tronsoanelor construcţiilor metalice şi prin labirintul neîncetatei ispăşiri, tîrîndu-te în genunchi şi pe burtă şi-n vîrful degetelor şi spînzurat cu capul în jos, cînd peste tot de jur-împrejur se sudează, încît doar cu ochii închişi să stai ca să nu te prindă flama în miezul jeturilor de scîntei irupînd din polizor, ce-ţi ard braţele şi obrajii, iar ochelarii de protecţie se îmbîcsesc după un sfert de oră de lucru, şi cînd îi dai jos rămîi cu mîncărime şi cearcăne pe sub carne vie, în vreme ce pudra de şpan ţi se strecoară pe sub gulerul salopetei şi pe spinare şi pe piept către toate găurile trupului care absoarbe lacom, încontinuu, vreme de opt ore, toată mizeria aia...

Mai că ar fi acceptat Bajnorică oferta domnului Zane, generoasă

la urma urmei, fiind vorba despre o leafă bătînd către două mii cinci sute de lei, cu apoape o mie de lei mai mult decît ia el de la porci. Dar tocmai pentru că-l are pe domnu' Zane aici, cu care de-acum se bate pe burtă, se gîndi să nu se grăbească, chiar dacă domnu' Zane şi-o fi pierdut poate răbdarea, socotind că ce-o mai vrea şi ăsta şi ce-o mai aştepta, decît să dea damblaua peste mine şi să-mi ia locu' aicea, în birou' ăsta... Ba nici că-i păsa lui Bajnorică ce-o fi în capu' lui domnu' Zane şi, după bunu-i obicei, el forţă nota de familiaritate.

— Mă vezi, matale, pe mine scuipîndu-mi plămînii pe baros? Nu-i păcat dă Dumnezeu s-o duc tot aşa, tot bătîndu-mi joc de amărîtu' ăsta de corp, care numa' p-ăsta-l am şi nimica altceva...

Pentru prima dată îl lua cu matale în loc de dumneavoastră. Bineînţeles că împrejurările o cereau, iar funcţionarul de personal nici nu păru că se sinchiseşte. Îi lăsă pe umăr o palmă grea, paternă şi fraternă, de răufăcător uns şi el cu toate veninurile proletare.

— Nu, mînzule. Ştiu şi io mai bine ca oricine ce-i aia. Oricine care a dat cît de cît cu nasu' pe-aici ştie, da' uite că destui se bucură la un ban grămadă. Io am lucrat şase ani în cazangerie, şi pe vremea mea încă nu se trăgea în draci, ca acuma...

Ştia prea bine domnu' Zane cum e cu barosul. Poate numai de la cei care ştiu se întîmplă că găseşti uneori atîta înţelegere şi de la cei trecuţi printr-o viaţă de mari compromisuri.

E nouă fix. Bajnorică se uitase adormit în patul camerei de gardă a Porcăriei, iar cei care-l schimbă, luaţi cu treburi, uitaseră să-l trezească. S-ar putea să nu-l mai prindă pe domnu' Zane. O fi plecat în turul lui prin secţii.

Ba încă-i aici, în dosul biroului de placaj, cu fălcile strivite în podul palmelor. Ai zice că moţăie, cu privirea mijită, injectată. Are un cap mare, bovin, negricios şi buzat, de zlătar spoitor de tingiri şi meşter de cazane de aramă, şi nişte mîini mari, umflate, şi cu unghiile neîngrijite.

— Salut, domnu' Zane. Iar munceşti, dom'le? Numai muncă şi muncă şi nu te mai odihneşti şi matale deloc...

Domnu' Zane tresări. Chiar adormise, cu ochii deschişi şi cu uşa descuiată, şi de cînd te-aştept, mînzule, şi n-ai mai trecut pe aici...

— De trei zile n-am mai trecut.

— Dacă, îl mustră domnu' Zane. Ieri trebuia să te repezi. Nu pot ţine măgăoaia-n loc pentru tine. Pentru nimeni nu pot s-o ţin. Trebui' să fim pe fază permanent. De sîmbătă ţin în loc trei oameni pentru Fabrica de Motoare. Acolo sigur o să-ţi convină, să acţionăm... Păi ce mai e?

Bajnorică îi spuse, îi reaminti, deşi era foarte sigur că domnu' Zane n-ar fi avut cum să uite de mia de lei pe care ar fi trebuit să i-o

restituie pentru cafea.

— Nu am acuma să ţi-o dau.

— Mi-o dai tu, la prima leafă, spuse domnu' Zane. Dacă nu cumva oi uita, mai spuse, arătîndu-se pregătit pentru o astfel de eventualitate. Atîta pagubă, s-am io stea în frunte cîte mii de lei au trecut prin burdihanu' ăsta. Plesni cu palmele abdomenul bombat, de cirotic. Îţi fac formele imediat. Analizele. Ba nu mai e timp pentru analize. Le faci pe parcurs, după ce începi lucrul. Ori mai bine nu le faci deloc, ţi le trec io direct în foaia de angajare. Cartea de muncă? La sediul Agrocoop. Şi-aşa n-ai vechime cine ştie ce, doi-trei ani. Ţi-o aduci după aia, aranjez io cu cei de la arhivă, ori îţi faci alta. Pleci de la porci aşa, n-ai ce drepturi să pierzi…

Domnu' Zane vorbea completînd de zor rubricile fişei de angajare. După ce termină, îi spuse lui Bajnorică să stea în birou pînă ce el va da o raită prin birourile personalului pentru semnături şi ştampile, iar dacă-l caută cineva să-l aştepte în hol pînă la întoarcere.

La puţin timp după ce ieşi din birou, pe Bajnorică, instalat pe scaunul domnului Zane, îl abordară doi adolescenţi bălăiori, arşi de soare, cu pletele decolorate. Îi bănuiai multe zile la rînd bătuţi în creştete de un soare perpendicular. Petrecuseră, desigur, toată vara la muncile cîmpului şi arătau cam somnoroşi şi şifonaţi. Dormiseră poate în tren azi-noapte, şi parcă le abureau respiraţiile a alcool şi purtau cu un fel de dezinvoltură mimată blugi şi tricouri colorate cu ABBA şi Florin Piersic şi pantofi cu feţe de velur şi tocuri înalte. Bajnorică îi pofti curtenitor înăuntru şi le atrase atenţia să tragă uşa după ei, că-i curent al naibii, aşa, e-n regulă, cu ce vă putem servi?, intră el în rolul unui funcţionar de personal ce îi cădea perfect.

— Aicea e pentru angajări? întrebă unul.

— Aicea.

— Am venit şi noi…

— De unde aţi venit? întrebă Bajnorică nerăbdător, plin de regretul că nu poate lungi joaca mai mult decît lipseşte domnu' Zane.

— Păi io am mai lucrat aici anu' trecut. Şi văru-miu a fost electrician la Slobozia, la Combinat…

— La Slobozia, punctă Bajnorică încruntîndu-se.

— Io am lucrat sudură electrică, se înfipse băiatul prinzînd curaj, încruntarea celui din faţa sa spunîndu-i că acesta, desigur, se gîndeşte cum să facă să-i dea de lucru.

— La sudură autogenă te pricepi? întrebă Bajnorică.

— Da. Niţel mă pricep. Mai mult la tăiat mă pricep, dacă asta am avut ocazia…

— Nu de tăiat te-am întrebat, băiete. Asta ştie şi fi-miu, spuse Bajnorică, inventîndu-şi pe loc un fiu care are zece-doişpe ani şi pentru care n-ar mai trebui să-şi facă griji în privinţa perspectivei unui

loc unde să-şi cîştige traiul, fiindcă-l va aduce aici cu el şi va avea grijă de el, să crească mare şi frumos, şi priceput, aşa cum el, Bajnorică, n-a avut ocazia... Nu tăiat autogen am întrebat, ci sudură autogenă.

— Da, de sudat, sări băiatul. Mă pricep. Într-o zi, n-am ce alege pînă găuresc cinci-şase bucate de ţeavă.

— Bun. Aici e bucate de ţeavă cîtă frunză şi cîtă iarbă. Stai între fiare ca broasca-n apă...

Nu se-ndoia Bajnorică de buna intenţie a puştiului şi de energia lui. Şi-n două ore ar fi fost în stare să înveţe, stînd cu ochii în flacăra de oxiacetilenă pînă i-ar undui vederea în valuri verzi, numai că, ba mai bine să nu-i sperie întrebîndu-i de buletin. Ce greu ar primi ei izgonirea de la ospăţul vieţii de aici, ce încă îl socotesc îmbelşugat.

— Şi la Slobozia, la Combinat, nu e bine?

— E... Băiatul stătu în cumpănă. Deschise gura şi o închise. Şi el, şi văru-său păreau hotărîţi să tacă pînă la capăt, şi între timp să li se facă formele de angajare.

— Păi e bine, spuse Bajnorică. Chimia, se forţă el, abia de-acum încolo... Mereu o să fie o pîine de mîncat.

— Da' acuma, dacă s-a pus pîinea pe cartelă, spuse celălalt, vărul, că peste tot s-a pus, numa' aicea nu, şi d-aia. Ai mei lucrează la ceapeu. Mai am trei fraţi mai mici. Văr-miu ie opt cu toţii...

— Păi bine, măi, băieţi, voi veniţi după pîine aici din Bărăgan, care-i mă-sa şi tac-su al pîinii? Şi dacă aveţi părinţi şi fraţi mai mici, păi pe ei cine să-i ajute dacă nu voi, ca salariaţi, cu raţie mai mare de pîine şi ulei şi zahăr?

Îi moraliza Bajnorică şi se simţea excelent în această postură, deşi ştia prea bine că băieţii plecaseră mai ales pentru a nu mai sta pe capul părinţilor şi pentru a-şi purta singuri de grijă, alungaţi şi înstrăinaţi de sărăcia lucie din locurile despre care el ştia că-s mă-sa şi tac-su al pîinii.

Imediat cum apăru, domnu' Zane îi expedie brutal şi plin de nervi pe cei doi ialomiţeni.

— Nu discut! La sapă! La cules! Putrezeşte porumbu' necules în brazdă! Sînt sătul de-alde voi!

— Le face mai bine decît să le plîngi de milă, îi spuse pe urmă lui Bajnorică. Îi întăreşte, îi înrăieşte, îi cîinoşeşte... Ăştia doi, uite-i, şi mii şi mii ca ei, nu pleacă ei cu una, cu două. Rămîn aici fără să-şi poată găsi un rost şi dau de lucru miliţiei pînă peste cap, cu razii pentru cei neîncadraţi în cîmpul muncii, şi nu mai spun spargeri şi tîlhării de toată mîna, asta e, dacă noi nu-i mai putem lua, îi iau ei ori îi ia dracu'... Gata. Vezi că ţi-am aranjat totu', nu-ţi mai trebui' nimic, să-l pomeneşti pe domnu' Zane cîte zile oi avea. Mîine-dimineaţă te prezinţi la protecţia muncii. Începînd cu mîine, să ştii că eşti pontat.

— Ştiu, domnu' Zane…

Peste două zile, în Fabrica de Motoare, Bajnorică avea să dea peste Mite, pe care nu-l mai văzuse de mai bine de şapte ani. Nimic nu mai era cum fusese şi totuşi nimic nu se schimbase, încît ei n-ar mai fi avut timp şi nici n-ar mai fi avut de ce să se întrebe încotro îi duc aceste vremuri.

*

— Aşa te duci îmbrăcat?

— Îhî. Lucrez acolo, peste stradă, îi arătă Mite pe fereastră.

— Şi n-ai o salopetă mai curată? mai întrebă ea. S-o laşi pe asta acasă, să ţi-o spăl.

— E una mai murdară prin debara, dacă n-ai ce face… Sau mai bine lasă. Astea cer o spălare mai specială.

— Ştiu cum se spală.

De bună seamă că ştie. El îşi aminti că, aseară, Norica parc-a spus că-i zice, da, Norica asta îi spusese printre altele că-i strungăriţă. Dar la strung e puţin altfel decît la el, unde, după două zile, printr-o salopetă nouă poate să răzbată uleiul şi motorina prin tot ce ai dedesubt, pînă la piele. Normal, la săptămînă ar trebui s-o fierbi în sodă caustică. În felul ăsta ai toca cinci-şase pe an, şi cine naiba-şi permite? Obligat te mărgineşti la dreptul de la magazia de echipament, o salopetă la doi ani şi o pufoaică la trei, care ţi se opresc din salariu la jumătate din preţul lor din magazin. Ei se-ngrijesc de soarta ta prin înlesnirea asta. Ei suportă cealaltă jumătate de preţ. Păi de ce ţi-ar da-o ei gratis? Pe moşia cui eşti tu slugă aici? Cine-ţi dă să mănînci şi te-mbracă? Dracu-ţi dă să mănînci şi te-mbracă, şi ţi-l ţii drept tată şi mamă şi frate, eşti sînge din sîngele Lui, al celui oacheş şi roşu-n obraz care vine şi trece atît de aproape că nimeni nu-l vede.

Ba drept e că mulţi o spală şi o dată la o jumătate de an. O ţin pe ei pînă devine scoarţă, ca tabla unei armuri. O păstrează şi după doi ani, dacă n-a apucat să putrezească pînă într-atît încît să se destrame de la sine, iar pe aia nouă, luată la jumătate de preţ, o vînd.

El înoată voiniceşte prin mizerie şi nici că-i pasă, şi nici nu-l apasă, şi nici nu-l interesează ce se întîmplă, ştiind totuşi prea bine că nu e om de lume căruia să-i priască aici, atîta că te obişnuieşti, e loc şi pentru el, peste tot unde sînt oameni e loc de-ntors şi să desfăşori şi să aspiri şi să respiri şi tot aşa pînă cînd? Au trecut aproape doi ani. Pentru el, e oricum extrem de mult. Nicăieri, la te miri ce stăpîn oricît de bun, el n-a întîrziat atît. Mai ştii, poate unde s-a nimerit aici, atît de aproape de bîrlogul lui, care nu-i al lui decît prin aceea că diseară are unde pune capul jos, dar mîine-seară nu se mai ştie, pentru că el nu

ştie şi nici nu vrea să se gîndească la mîine, iar stăpînii, da, prea des i-a schimbat, încît aproape că a ajuns să-şi dea seama că-i unul şi acelaşi peste tot unde s-ar duce, care eşti cu el într-un război permanent, pe viaţă şi pe moarte, şi asta este una din fazele războiului, că va trebui oricum să plece şi de aici, şi de cînd zice să găsească altceva, nici nu prea m-am omorît căutînd, amîn, da' obligat şi de la sine trebui' să vină şi ziua aia.

Are mai mult de mers de la poarta Uzinei pînă la Fabrica de Motoare, decît de acasă pînă la poartă. Are de mers un kilometru prin curtea Uzinei şi-i salutat şi salută în stînga şi-n dreapta. E plin de ei acum, la ora schimbării schimburilor. Din vedere măcar, îi ştie pe toţi. Zadarnic ai mai căuta o figură necunoscută. El merge de-a lungul liniei de transbordor, avînd în dreapta istmul de depozite cu gard de plasă de sîrmă, măsurat din zece-n zece metri de stîlpi din grinzi metalice susţinînd pasarela podului rulant, şi-n stînga halele, macadamul dintre şinele de cale ferată ieşite pe sub uşi încrustat cu pămînt niciodată zvîntat, impregnat de uleiuri sorbite de clisa de noroi şi zăpadă murdară presărată în faţa halelor de prelucrări mecanice cu confetti de şpan, şi numai drumul ăsta dus-întors şi cu ce te mai învîrţi prin hală muncind mănîncă trei perechi de bocanci pe an, şi iarna ar fi mai greu, că vara nu arunci încălţările pînă n-au în tălpi găuri prin care să bagi deştele.

În acest ritm, poate, cît de curînd nu va mai avea timp să se gîndească la o schimbare. Trece timpul, uite-l cum vine şi uite-l cum trece, e oacheş e oacheş e oacheş. Ba nici nu trece şi nici nu vine, ba mai degrabă se-nvîrteşte în loc, e ca un roi de viespi de care nu poţi scăpa dînd din mîini ca o moară beată. O schimbare doar din cer poate să pice, schimbările mari nu-s atunci cînd schimbi stăpînul, care-i tot unu' şi-acelaşi, oricît te-ai da de ceasul morţii. Ele pică din cer, schimbările, pică sau nu pică. Să se gîndească la bani, de pildă. Dacă ar fi foarte mulţi, asta ar însemna negreşit o schimbare, şi pe urmă să se gîndească pînă-i plesneşte capul de unde ar putea veni bani foarte mulţi. Păi, proteza de aur a Vatalei, de pildă, care cît de filotim ai fost de i-ai dat-o înapoi, milostivindu-te de ea că n-are cu ce să mănînce, acum să zici că ţi-ar fi folosit, dar atunci? Naiba ştie. Ba mai era şi Depozitul de Vinuri cu vînzare pentru acasă, de peste drum de Sală, deasupra căruia locuia Tudora, păi ăla da. De cîte ori n-a trecut pe lîngă butoiaşul ăla din vitrină, din căruţa aia trasă de căluţi de ipsos, şi cine să fi bănuit, eh, dac-ar fi ştiut, şi de unde naiba să fi ştiut… Jupînu' stătea toată ziua la masa din fund, cocoşat peste registre, cu ochelari prinşi cu sfoară şi un chiştoc stins în colţul gurii. Morfolea, rumega cu patimă călîie, toată ziulica nu se mişca de-acolo, acolo i se lumina şi i se întuneca, socotea însingurat în colţul lui, ca o mobilă, ca un butoi din ăla uriaş din dosul tejghelei, şi netulburat de

forfota din prăvălie, şi nu dădeai un scuipat pe el, şi veşnic în cămaşa aia de culoarea biscuitului, nici curată şi nici murdară, şi ochelarii aveau o lentilă crăpată şi aburiţi, de-ai fi zis că moţăie, dar nu, el înnegrea cu socotelile lui mii de pagini. A fost o operă de-o viaţă şi-o viaţă închinată acelei opere. În magazia din fund au găsit cîteva teancuri de registre, înalte pînă-n tavan, iar tejgheaua aia lungă de cinci metri şi groasă de două palme au găsit-o căptuşită pe dinăuntru cu cecuri şi pachete de dolari şi mărci, şi-n butoiaşul din vitrină au găsit patruzeci de kilograme de aur.

Ba e bine acum că ea îl aşteaptă, şi şi-a intrat în rosturi de la sine şi atît de repede, foarte dispusă să-şi facă de lucru cu jegurile astea de salopete. În aşteptarea lui, ea o să spele sau o să gătească şi o să facă puţină ordine pe-acolo. S-a şi văzut căpătuită şi măritată şi la casa ei, în rîndu' lumii. Păi toate au asta-n cap, desigur, dacă nu cumva ea o sări peste normă. Ba deja sare, şi de bună seamă că-i prea crudă ca să-şi dea seama ce zace-n ea, de vreme ce tot roboteşte la strungul ăla. Şi la pat e tot aşa, îmbrăcată şi dezbrăcată şi mai departe, trecînd fluierînd şi la pas prin orice fel de probă de foc. A fost o tîmpenie dac-ai crezut vreo secundă c-ai luat-o de suflet, s-o creşti adică, şi totuşi ea habar n-are, nu se preţuieşte. Şi ce-ai vrea să facă-n definitiv? Opt ore de ocnă zilnică sînt ocrotite prin legi şi decrete. În afara lor, mai exersezi şi alte pasiuni, dacă-ţi dă mîna. Pedeapsa-i pedeapsă, un regim semiliber, oricum. Dacă nu-l respecţi, treci pe regim de celulă.

Pe gărduleţul de fier din faţa halei, Bajnorică şi Buzilă au ieşit la aer şi să fumeze. Bajnorică gesticulează cu fervoare, cu ţigara înfiptă adînc între degete, şi-i ascultat cu un soi de evlavie veselă de nişte elevi în practică de la Grupul Şcolar al Uzinei. Ei au halate curate şi au în jur de şaisprezece ani. Unii dintre ei par să se fi hrănit cu tocătură de furaje acasă la părinţii lor, încît nu le-ai da mai mult de doisprezece ani. I-au trimis părinţii lor aici să-şi facă un rost, dar mai degrabă i-au trimis ca să scape cît mai repede de apăsarea grijii hranei lor. Giani Bajnorică le povesteşte despre o femeie cu un singur picior, care i-a făcut pe nişte soldaţi cărămidari să-şi îndeplinească şi să-şi depăşească normele de cărămizi. Văzîndu-l pe Mite cînd acesta tocmai dă să intre în hală, îi strigă:

— Cumnate, vineri îţi dau ăia cinci sute de lei!

— Vineri îţi dau parpalacu', cumnate, îi spune Mite, fără să se oprească.

El se grăbeşte. E trecut de trei. Pătrunde ca într-o pivniţă. Te obişnuieşti treptat cu penumbra din hală, şi tot aşa şi cînd ieşi, lumina zilei îşi face loc cu junghiuri în vedere. Motorul de pe bancul de rodaj îl bănuieşte mai întîi după duduit, şi pe urmă duduitul se destramă într-o ceaţă de funingine, şi el vede că tava dintre tălpicele saniei pe care stă motorul e plină cu ulei. Curge din toate încheieturile motorul

ăsta şi luceşte ca un monstru lacustru al înserării de aici, care nu se termină vreodată. Nu-i aici întuneric şi nici lumină, e culoarea diavolului, nu contează. Cînd va trece în bancul de probe, motorul nu va mai curge. Nu aşa de mult adică, iar asta depinde de cît de pretenţios va fi recepţionerul beneficiarului. Altminteri, cît curge, înseamnă că are de unde, n-a rămas încă pe uscat şi nu-i în pericol de a se gripa.

Din Dorin Danciu se vede doar o bucăţică din şorţul de sudor, făcut din piele de porc sub răcitorul motorului. S-a ascuns acolo să citească *Sportul*. El e un fost cîine sovietic pe care Mite l-a regăsit aici după nişte ani, aşa cum Bajnorică a dat peste Mite aici după nişte ani. Sorţile lor călătoare uneori îi adună împreună, dar cel mai adesea îi despart şi-i trimit care încotro, fiecare pe drumul lui, de unul singur, de la cap la cap, dar dacă există într-adevăr un capăt, înseamnă că acolo se vor regăsi pentru totdeauna şi vor fi veşnic împreună.

— Să trăieşti, Mite. Să trăieşti ca morcovu'…

— Să trăieşti Drăcie, ca sfecla şi ca ustoroiu'. Mă duc, sînt schimbu' doi azi…

— Mai stai.

— Păi, în ce bază? Şi-i trecut de trei, şi ţi-am spus că-s schimbu' doi.

— Stai, măi, omule cînd îţi spun. Io dau de mîncare şi de băutură. Drăcie îşi dezmiardă burta, ca o femeie gravidă. Sticla e înfiptă la brîu, sub sorţul de piele pistruiat de arsuri de stropi de sudură, şi stai în baza decretului patru sute…

— Doar pentru o litră, Drăcie?! Eşti ca rîia pă om…

Lui i se spunea Drăcie din pricina dimensiunilor miniaturale şi pentru că funcţiona în ring ca instrument al diavolului. Dar şi zilele lui bune au fost numărate…

— Şi stai jos aicea, Cafane, şi frige-o pă şest, cu ochii la uşă. Tu ştii că n-am fost mereu cum sînt acuma.

Mite socoteşte că nici acuma n-o duce prea rău Drăcie. Din două-n două luni, el mai trece pe la Institutul de Cercetări Aero-Spaţiale, cum îi zice el, de unde dacă nu obţine un concediu medical cu internare, obligat face rost de program de şase ore pentru cîteva luni. Aia e, că toţi cîinii sovietici au cîte ceva la cap, mai grav sau mai neînsemnat, dar prea puţini sînt cei care au norocul să intre pe o astfel de relaţie, trainică şi veşnică, cu te miri ce Institut de Cercetări arondat unei prestigioase clinici de neuropsihiatrie. Şi mai e că Drăcie are destui ani în uzină, e foarte stabil, încît a căzut la pace cu toţi, cu trei luni de concediu medical pe an şi şase luni cu program de şase ore, şi ce se mai poate cu program de patru ore, şi leafa leafă şi are categorie măricică…

— Ba altădată puteam să dau de băut şi de mîncat la cîţi inşi, tu

ştii, Cafane…

— Ştiu, Drăcie, Calipso la litră. La două sute cincizeci de mililitri, pentru două sute cincizeci de inşi, se zborşeşte Mite.

— Stai, că mai am în dulap una. Da' să ţii minte de la mine, decretează Dorin solemn: nenorocirea mea a fost c-am avut braţe prea scurte!

— Da. Asta a fost nenorocirea ta. N-ai ce-i face.

— Cînd ai braţe scurte Cafane, trebui' te ţii aproape de om mereu, mereu, mereu. Eşti mic şi trebui' să te faci şi mai mic decît eşti. Să intri sub el. Să fii mereu pe pas înainte şi să stai la bătaie. Să nu fugi de bătaie, să nu stai cu el la păcăleală, să nu-l laşi să te plimbe cum vrea el… Litra lui Drăcie era goală.

— E trei şi-un sfert, îl anunţă Mite. Spune dacă mai ai ceva în dulap. Nu mă ţine din producţie.

— Şi dădeam cel mai tare din toţi de la patruşopt şi cinzeşunu.

— Mă duc la bancurile de probă dacă nu te duci s-o scoţi şi p-ailaltă din dulap, hai…

— Da' să nu te bizuieşti numaidecît p-asta. Drăcie se încruntă, se concentrează. Nu, e o mare greşeală.

— Hai du-te şi adu băşicuţa că plec. Şi pe ce dracu' să te bizuieşti dacă nu pe pumn? Că doar despre ce dracu' discutăm aicea, despre motoare cu combustie internă?…

— Da, Cafane, da' nu mereu…

— Ba io mereu. Mite i-arată pumnul, ridicîndu-i-l în dreptul privirii. P-ăsta dacă-l am cu mine, nu-mi mai trebui' nimic. Da, e trei şi douăzeci. E goală şi-asta. Du-te şi scoate ce mai ai prin dulap să-ţi spun io cum devine şi cu pumnu'.

— Ba-n primu' rînd, norocu', măi omule.

— Ce?

— De noroc ţi-atîrnă, orişicît de bun ai fi. Da! O dată, la Moscova, l-am pus jos de trei ori într-o repriză pe unu', Solonikov, dac-ai auzit. Ca să vezi ce-nseamnă, dacă aşa l-am prins de prima dată. Şi el, mare cîine sovietic şi mare campion olimpic atunci. Abia se scula, că iar îl pocneam. Abia se scula, că iar! Îl zăpăcisem definitiv. Şi tot nu-i venea arbitrului să oprească, tot mai credea că-şi revine, şi ăsta iar a fost ghinionu' lui, arbitru'. Că l-am tocat de n-a mai fost bun de nimic p-ormă. Şi ce bun fusese, nici nu-ţi dai seama, era tocmai ce mi-a fost mie frică mai mult şi mai mult în viaţa mea, un ditamai lunganu', la cinzeşunu de kile era înalt aproape cît tine, Cafane, şi-o iuţeală la el de nici n-apucai să-l vezi bine cum arată că te şi pocnea de douăj' de ori…

Drăcie poate fi lăsat să vorbească şi doar cu el însuşi, răstindu-se şi cugetînd adînc şi luîndu-se la rost şi linştindu-se. Se simte bine singur cu amintirile lui ori naiba ştie cum s-o mai simţi şi ăsta, nu mai

e nimic din cel pe care-l ştia Mite acum vreo zece ani, cînd nu părea să aibă vreo tragere pentru lucrurile despre care nu mai pridideşte acum povestind. Doar să-l amorsezi cît de cît şi e-n stare să se certe de unul singur o zi întreagă.

Mite îl lasă vorbind şi gesticulînd şi iese din bancul de rodaj printr-un coridor luminat la capăt de un neon chior, încropit din penumbre şi întuneric. Dincolo de uşi, motoarele urlă şi se vaită. Cît stau închise uşile masive şi antifonate ale bancurilor de probă urletele şi vaietele se aud slab. Te urmăreşte o respiraţie grea, duhnind a vapori de motorină, şi o privire încleiată de urdori otrăvite, întreruptă de treceri grăbite în sus şi-n jos. Se deschide o uşă şi penumbra e înecată de duduit infernal. Infernul trepidează în pereţi, iar cînd uşa se închide la loc, zgomotul mare se scurge în cimentul podelei, lăsînd loc zgomotelor mici, lipăitului sonor şi frînturilor de conversaţie, şi uite-l cum vine, uite-l, uite-l…

Meşterul Garidu îl întreabă dacă şi-a aranjat să lucreze schimbul doi. Şi doar îl vede aici, la ora asta şi-n salopetă.

— Da' nu puteai să m-anunţi şi pe mine să modific formaţiile în caietu' meu de tură?

— Nu te-am găsit, meştere. Te-am căutat de-am ameţit, şi-n secţie, şi-n birou.

— M-ai căutat…

Meşterul Garidu are pe sub halat un pulover de lînă împletită, cu guler înalt, pe gît. Numai aşa ceva poartă. I-o fi rămas de pe vremea cînd era motorist pe vas obiceiul acestui port, deşi în sala maşinilor se cuvine mai degrabă în maiou. Ori şi acolo s-o fi-nvîrtit el mai mult pe lîngă miezu' problemei, pe-afară, pe punte, la aer…

— M-ai căutat pă dracu', băiete. Şi fumează pipă acest scăpătat lup de mare.

— Te-am căutat, zău. Birou' era încuiat şi n-am bătut, să nu te deranjez. Poate jucai table.

— Mă, cin' te-aude zice c-aşa ie. Tu bagi omu-n puşcărie.

Drept e că-i bine să-l bagi, pentru orice eventualitate.

El e oacheş şi roşu-n obraz, uite-l, şi-s moarte toate pizdele din hală după el. Dă iama prin toate sudoriţele astea de optişpe-nouăşpe ani, venite de la ţară în Douăştrei după cîini cu covrigi, le umblă în pontaje şi le umblă în chiloţi, şi-n rest îşi omoară vremea cu tablele în birou. D-aia e bine să-l bagi, pînă nu apucă să te bage el. Nu iartă nici pe mă-sa cînd e la o adică, pentru postu' ăsta de jupîn, care taie şi spînzură şi graţiază pe femei, curcani şi damigene şi tot ce s-o mai ivi.

— Jucam table, Cafanule, adică tu vrei să mă faci pă mine. Şi dacă te trimit io acasă, că-i trei jumate şi nu eşti pă locu' de muncă? Vocea lui albă, neutră, nu trădează pic de înverşunare. Şi miroşi, Cafanule, crezi că nu te-am văzut cu jigodia aia de Dorin? Adineauri,

în bancu' de rodaj, le sugeaţi ascunşi după răcitor…

Pînă unde poa' să meargă căzătura asta de vaporean!? se trezeşte Mite instantaneu. Se scutură ca după o palmă în urma căreia îi ia foc faţa. Intră în meşteru' Garidu şi-l înghesuie şi-l izbeşte de colţul de perete căzut într-un con de întuneric, cu gheara înfiptă în piepţii halatului amestecat cu lîna puloverului.

— Te fac, meştere, să-nţepenesc de nu te fac! Şi scoate fiola aia dac-o ai la tine. Să suflăm, să vedem, îi strigă şoptit în ureche, fără să-i distingă trăsăturile şi simţindu-i mirosul respiraţiei precipitate, care-i spune că şi el a băut. Fiola oricum n-ar fi scos-o, Mite ştia, iar de-acum ştie că, vrînd-nevrînd, va trebui să-şi schimbe stăpînul în săptămînile sau lunile ce vor urma. Cu cît mai repede, cu atît mai bine.

*

Camera-i spaţioasă, pustie mai degrabă, o locuinţă provizorie, cu mobilă puţină, în care abia de se simte căldura vetustă a unui singur trup şi a unei singure respiraţii şi aburii mîncării gătite şi mîncate o bună bucată de vreme de unul şi-acelaşi. Şi patul de două persoane, cu ladă pentru aşternuturi, arată ca folosit de unul singur. Curg probabil aţele şi paiele pe dedesubt, din hardughia asta greoaie şi boşită. În colţul opus, şifonierul cu două uşi şi bufetul toaletei văduvit de oglindă, pe care stă televizorul cu ecranul sucit spre pat, iar în celălalt colţ, un cuier-pom. Astfel de cuiere din lemn lăcuit ieftin vezi prin birouri de primării, unde-şi cîştigă viaţa uşor, cu două paltoane şi o căciulă, da' ăsta de-aici pare să aibă viaţă grea, gîfîind povîrnit sub purcoaie de haine de iarnă şi vară, cămăşi amestecate cu tricouri, pulovere şi canadiene şi pantaloni într-un talmeş-balmeş de talcioc, împodobit în vîrf cu o căciulă neagră din blană sintetică. Şi covoru' de iută, să dai să fugi, cu romburi verzi şi albastre întinse fără nici un Dumnezeu pe o ţarină fumurie, despre care nu-ţi dai seama dacă-i aşa din pricina murdăriei sau asta-i culoarea lui originală, şi tocit şi subţiat, încît pare şi el rechiziţionat după mulţi ani de serviciu în vreun birou de sfat popular comunal. Ba uite lîngă pat, abia acuma vede, o piele roşcată de ţap, argăsită grosolan, păstrînd craniul cu coarnele lăsate pe spate şi surîsul libidinos al unui faun îndemnîndu-te să-l calci în picioarele desculţe de cum te trezeşti din somn, şi înfiripînd o boare de atmosferă intimă printre bucăţile de perete pustiu ce-ţi deşteaptă frisoane de cîmp înzăpezit. Nici un fel de tablou sau fotografie în bîrlogul ăsta al nimănui, dar văzuse-n schimb pe uşa holului nişte abţibilduri, un fel de colecţie de vreo treizeci de soiuri de ciuperci, o avea mania asta, căci ea văzuse abţibilduri cu ciuperci pe pereţii din baie şi pe frigider şi pe bufetul din bucătărie. Pe unele

văzuse scris mărunt cu creionul dacă sînt sau nu comestibile şi ce feluri de mîncare se găteşte din ele, tocăniţă, escalop, ostropel, salată de ciuperci, ciuperci murate, sirop şi jeleu şi dulceaţă de ciuperci, de-ţi vine pur şi simplu apă-n gură pînă termini de citit toate legendele.

Şi locul de baştină e trecut, de pădure, de cîmp, care apare-n livezi de pruni, de bălegar şi tot soiul de bureţi de stîncă şi care cresc pe tot felul de pomi şi la rădăcina lor şi ciuperci care se pretează la culturi intensive în grajduri şi pivniţe. Chiar aşa scria, că se pretează, auzi la ce se mai pot preta şi ciupercile astea şi pufni într-un rîs zgomotos şi încărcat de obidă, împroşcînd locul acesta destăinuindu-i-se neîncetat tot mai sordid şi mai neprimitor. Cuibuşorul nostru, păsărică, asta-i căsuţa noastră, cică, ori e idiot ori face pe prostu', nu-mi dau seama şi nici nu mă interesează la urma urmei. Văzuse turme de carcalaci pe aragaz şi pe bufetul din bucătărie, văzuse cîţiva rătăcind solitari şi pe covorul de iută şi mai văzuse prin colţurile camerei pînze de păianjen înnegrite de funingine. Să plece odată, la ce ar mai sta?, de toate chestiile astea poţi avea parte oriunde, şi cît a stat la sora ei, şi la cămin, unde stă acum, sînt foarte lesne de procurat, dar nu-mi dau seama cum de am reuşit să mă prostesc în aşa hal, de parcă mi-a luat Dumnezeu minţile, şi pe urmă azi-dimineaţă era ca un drăcuşor de zahăr ars din care ai fi tot supt, Doamne iartă-mă, bine c-a plecat, ca să pot să m-adun şi să mă duc, să-l las cu necazurile lui şi să mă duc la ale mele. N-au loc atîtea necazuri într-un loc aşa de strîmt. Te mai apucă şi mila, şi cînd îi plîngi de milă unuia, parcă le-ai plînge tuturor de milă, d-aia poate că-ţi vine să-i mîngîi şi să-i oblojeşti şi să-i primeşti pe toţi în tine dacă s-ar putea, că-s ca nişte copii, ca nişte animale bolnave şi care cer de mîncare. Da' nici chiar aşa, ca tîmpita aia care lucrează pe freză în spatele ei, care cică ea dă de pomană, să aibă bărbată-su pe lumea ailaltă. Care bărbat nici nu-l are şi-i de-o seamă cu Norica şi frumuşică cu draci pe ea de-ţi vine s-o iei la palme cînd o auzi, şi nu că doar ar arunca o vorbă acolo, da' chiar aşa şi face, dă de pomană. Ba asta să n-o zici, dacă se-ntîmplă cumva s-o faci, e de părere Norica. Mai bine-ţi vezi de treabă înainte, dacă eşti chiar aşa de leşinată, nu c-am fost şi-am făcut şi-am dres şi de cîte ori şi ce nebunie şi ce fantastic, oricui o avea, n-o avea chef s-o asculte şi umple toată hala, şi după toate astea, ea mereu fără pachet şi fără bani de pachet la fabrică de-a ajuns de-o suflă vîntu' de cît trage de freza aia cu burta goală, adică pentru ce? Norica se gîndeşte şi se uită la ea cum a făcut-o fiartă acuma, cu dulceaţă de ciuperci şi ostropel.

Să ia ceva pe ea. I se făcuse frig doar în bluza de pijama. E răcoare aici. Cînd trase de puloverul negru de pe calorifer, fu gata să răscolească un borcan cu doi hamsteri aurii ghemuiţi într-un pumn de talaş. Dormeau ori hibernau, erau bolnavi sau muriseră: Or fi

nemîncaţi. Să le dea mama să mănînce la şobolănei, mînca-i-ar mama de şobolănei scumpi. Fărîmiţă pîine în borcan şi imediat ei se înviorară în jurul firmiturilor. N-ar mai fi avut mult pînă să moară de foame. Fuseseră uitaţi.

În bucătărie, cu bărbia turtită pe palma lipită de masă îi contempla de aproape prin geamul borcanului. Se opreau cînd şi cînd din ronţăiala lor s-o privească şi ei. Le tremura buza de sus şi privirea lor licărea de nelinişte. Scoase unul din borcan şi-l mîngîie, frecîndu-şi şi obrazul de blană, în timp ce celălalt chiţăia disperat.

E foarte aglomerată bucătăria, faţă de cameră, şi îngustă, şi-i ca un depozit cu de toate, în care te strecori anevoie. Sînt băgate una în alta şi lipite de pereţi şi frigider, şi masă, şi aragaz, şi un bufet de veselă îngust şi înalt pînă aproape de tavan, pavoazat cu benzi de aluminiu striat, mînere din bile nichelate şi totul garnisit, desigur, cu ciuperci. Chiar nu-şi dădea seama ce face, ce caută. Dacă într-adevăr caută ceva sau se învîrteşte aiurea, nemainimerind uşa pe care intrase aseară aici, şi pe urmă găsi strînsă mototol în fundul debaralei salopeta, împreună cu două tricouri de lucru, umede şi atinse de verzitură de mucegai trasă din igrasia peretelui. Le lăsă să se înmoaie într-un lighean cu dero, mai tîrziu le va spăla, mîine poate.

Căutînd salopeta răscolise printr-un vraf de pantofi desperecheaţi şi mai erau acolo şi roţile unei biciclete şi dădu şi peste nişte almanahuri şi reviste vechi, pe care le luă în bucătărie să le răsfoiască în compania hamsterilor. Într-un sertar al bufetului găsi o pungă cu seminţe de dovleac. Văzuse pe undeva şi o tablă, probabil la aşa ceva folosită, şi o puse pe ochiul aragazului. Prăjea seminţe, fuma, citea din almanahuri, timpul se depăna senin, străin de truda ceasurilor, era cald acum, şi fereastra era vătuită de un abur prin care răzbătea parcă zarva unui port de care se apropia, distingea tot mai limpede clopote de macarale şi scrîşnete de roţi pe şine şi mugete amestecate de sirene şi cînd încercă să-şi amintească i se părură prea îndepărtate şi nefolositoare toate amintirile ce vor fi fost vreodată ale ei. Era singură şi-i era bine. Era în casa unui străin, iar în aer se simţeau respiraţia şi mirosul acelui străin. Îşi amintea de un piept ca de animal de povară, şi părul de pe piept creştea în smocuri rare, avînd parcă rosături de ham, iar chipul acela îi amintea de un motan negru, cam bătrîn şi cam năpîrlit, cu ochi galbeni-fosforescenţi, da, un cotoi bătrîn, dar nu pînă într-atît încît să arate din cale-afară de jigărit, şi pe urmă nu i s-a mai părut bătrîn, ci mai degrabă neîngrijit şi prost trăit, deşi nu se trezise peste noapte s-o ia la palme, cum i se întîmplase o dată, în împrejurări aproape identice, înainte să vadă chestia asta în vreun film sau o carte sau să i-o povestească cineva, cînd pe ea deja o fripseseră palmele din vis aducînd-o cu picioarele pe pămînt în puterea nopţii. Azi-noapte a dormit dusă şi a avut un vis lung cu ceva de culoarea hamsterilor ăştia

şi a ciupercilor din abţibilduri, erau nişte animale mari şi suple, cu blana şiroind de lumină, alergînd şi zbenguindu-se pe o pajişte.

Ieşi din bucătărie cu revistele şi almanahurile, să se întindă în pat să citească, şi atunci auzi soneria. Probabil că sună de mult, nu se aude din bucătărie, cînd stai cu uşa închisă. Sună şi bat ca apucaţii. E lumina, desigur. Cît o avea de plată, amărîtu' de el, de a stîrnit atîta disperare la uşă? Treaba lui, lasă-i să se ducă, mi-a spus, nu deschid…

*

A sunat de şase fără un sfert, pentru pauza de masă. A sunat de şase. A sunat de unsprezece fără un sfert, e timpul, şi pe urmă a sunat de unsprezece, ora schimbării schimburilor. Vînzoleala celor care vin încrucişîndu-se cu cei care pleacă se răsfiră larg pe alei, învîrtoşîndu-se la porţi şi-n staţiile de tramvai şi autobuz. Mulţi sînt în salopete şi grăbindu-se spre şi dinspre blocurile din apropierea porţii patru a uzinei, care dă în bulevardul Macaralei şi spre Aleea Barajul Dunării.

Iar s-a lăsat ger. Nu se mai termină iarna, ba abia a-nceput. Dacă e apă, o să facă un duş şi se va simţi ca nou. Oricum, aproape nou, şi n-are timp să observe că s-a mai învechit puţin şi, oricum, a mai păcălit o zi. Ori ea l-a păcălit pe el, tot un drac. Ai mai păcălit un an, doi, cinci, în aceeaşi măsură în care şi ei te-au păcălit pe tine. Eşti chit, nu rămîi dator, n-ai cui cere socoteală şi nimeni nu-ţi cere socoteală, vei face un duş şi-ţi vei spăla beregata de fum şi vapori de motorină cu un pahar de ceva. Cu mai multe pahare de ceva, ce-o fi, ceva mai ieftin, în orice caz. Mai sînt patru zile pînă vineri, după ce le păcăleşti şi pe astea îţi vei putea permite ceva mai scump. E o socoteală simplă şi strict personală, n-o decontezi nimănui, iar gîndul ăsta îl face să se grăbească, dar poate şi frigul, şi oboseala, şi duhoarea de motorină şi funingine ce i-au intrat în oase şi-n suflet îmbîcsindu-l. El va bea împotriva frigului şi-a oboselii şi împotriva aerului înceţoşat de praf de rugină şi saturat de vapori de motorină, împotriva umezelii şi-a plînsului din oasele şi carnea lui, dar mai mult împotriva aerului curat căruia i-a uitat mirosul şi împotriva banilor care-i lipsesc şi a tuturor lucrurilor după care i se pare că tînjeşte, şi pînă la urmă bea pentru a nu se mai simţi împotriva nimănui.

La fereastra lui se vede lumină. Uitasem de cuibuşorul nostru, păsărică, tocmai acolo sus. Cum naiba putuse să uite? Oare nu s-a culcat? Norica, vasăzică, şi unde mai pui că s-ar putea să-l aştepte cu masa pusă şi apă încălzită, dacă nu e apă caldă. N-are să mai mănînce singur, n-are să mai bea singur, n-are să mai facă duş singur, mai ales. Cel puţin pentru o vreme. Acum îţi vine peste mînă să te gîndeşti că doar pentru o vreme. Emoţia lui de aseară şi de azi-dimineaţă a sporit,

încă sporeşte, acum e ca şi pentru totdeauna, nu se mai termină niciodată…

Atîta zarvă de muzici pe palier şi nu-i nici zi de leafă, nici sîmbătă şi nici vreun sfînt mai important. În faţa uşii, îşi dă seama că la el e balamucul ăsta, păi uite-o cum nici nu s-a instalat ca lumea şi uite-o pe Norica mea cum deja a intrat în pîine… un casetofon la maxim, o jelanie guturală amestecată cu o alta, o placă unind două ofuri la fel de urgente. Ba biata Norica n-are nici o vină. Ăsta-i frăţiorul nostru Costel, cu cine ştie ce prieteni, scăpat din gheara Ginuţei şi fugit încoace. Zăboveşte o vreme în faţa uşii, încercînd să distingă şi să recunoască voci. Nu poate distinge şi recunoaşte nimic prin trenule cînd oi pleca să şuieri cît oi putea s-audă şi mama mea, împletindu-se ca sîrma ghimpată cu unde-i frate lîngă frate se dă lumea la o parte, unde-i unu singurel se leagă lumea de el… Nu degeaba a urmat frăţiorul nostru Costel patru facultăţi, ştie să le potrivească pe aranjamentele astea muzicale, aşa că Mite nu va fi singurel în noaptea asta şi de bună seamă că nici nu va dormi şi bine că-i şi ea pe aici, Norica, aşa a zis, intrată de-acum în familie… Cum deschide uşa, Costel sare peste el, cade pe el ca din pom, cu tot cu vestea cea mare.

— Miteluş! A venit frăţioru' nostru! Nicuşor! A venit frăţioru' nostru Nicuşor! Extazul lui Costel explodînd în zbierete se vrea pe măsura veştii.

Nicu e în bucătărie. A vrut să stea ascuns acolo şi să descindă într-o apariţie încă şi mai năucitoare decît vestea sosirii lui, aşa plănuiseră cei doi, dar Costel nu s-a putut abţine. Mite n-o vede pe Norica cocoţată în vîrful patului, citind, în pantalonii de trening căruia el le simţise lipsa la lucru şi numaidecît nu-l mai vede nici pe Costel, nu observă că şi-a dat barba jos, doar Nicu este în ochii lui, nu s-a schimbat prea mult în anii ăştia, cinci sau şase, oricum are douăzeci şi trei de ani acum, mustaţa i s-a îndesit şi s-a închis la culoare, dar surîsul lui este acelaşi, un sclipăt amar, şi mai degrabă cinic decît ironic, nu mai credeai s-apuci, îl îngropaseşi, Dumnezeule mare şi bun, şi ochii lui înroşiţi îi recunoşti, pe el numai după ochi îl ştii că-i băut, nu se epuizează într-o mie şi una de isterii şi farofastîcuri pînă cade lat, ca frăţiorul nostru Costel, nu delirează în patetisme şi paroxisme morbide ca frăţiorul nostru Mite, şi ce faci Nae? şi bine bă şi ce să şi nu mai e loc în toată coşmelia asta a frăţiorului nostru Mite de atîtea îmbrăţişări şi pupături şi atîtea chiuituri şi croşee trase cu sete în umeri, frăţioare frăţioare frăţioare.

— Aşa repede, frăţioare? Ultima dată la telefon ne-ai spus că întîi să obţii cetăţenia şi să strîngi ceva bani. Şi tu, aşa repede, după cinci ani. Alţii n-au mai apărut nici după zece…

— Încă n-am obţinut cetăţenia. În fine, cînd oi fi cetăţean al Statelor o să-mi fie mai uşor să vin, da' nu se ştie ce o să mai fie. M-

am gîndit acum să fac o excursie.

Nu v-am spus la telefon, fiindcă nu eram sigur c-am să reuşesc. Am cam riscat… Adică doar banii de avion. Am venit ca turist, puteam să fiu întors la aeroport…

— De ce, frăţioare?

— D-aia. Gata. Am obosit, nu vă mai spun nimic…

— Auzi, frăţioare, tu să nu faci tarantele cu noi, frăţiorii tăi.

— Păi le ştiu şi io p-ale mele, frăţiorii mei…, spune Nicu agasat. Am văzut şi am îndurat destule…

Şi Costel, şi Mite cad pe-acelaşi gînd şi vorbă.

— Ce-ai văzut?

— O să ne spui şi nouă ce-ai văzut, decide Costel. Fiindcă noi n-o să vedem niciodată ce-ai văzut tu. Noi aicea o să ne sfîrşim nenorocirea şi doar de la tine, frăţioare…

— Eh, mare brînză. Daţi aiurea-n fiert. Păi am stat două săptămîni în Roma după ce am plecat de aici, doar v-am trimis vederi. Am văzut Roma, ba mai mult aeroportu', şi pe urmă Los Angeles direct. M-au aşteptat la aeroport Florin şi Nelu. Le scrisesem cînd sosesc. Am stat la ei, în Los Angeles, cîteva luni, şi pe urmă ne-am certat, am plecat de la ei… Vă spun io altă dată.

— Ba nu, spune-ne acuma. De ce v-aţi certat, frăţioare? Murim de curioşi, insistă Mite.

— D-aia… Uite că ei n-or să se mai poată întoarce niciodată în ţară, în vizită. Ei au luat-o pe calea lor, iar mie, pînă una-alta, mi-a cam fost, să nu zic altfel… Nu-mi cădea bine deloc să nu mai pot să vin, să nu vă mai văd niciodată, şi uite c-am reuşit să vin…

— Pe ce cale au apucat-o, frăţioare? îl blochează moale Mite.

Toată lumea ştie pe ce cale au apucat-o Florin şi Nelu. Costel îi explică frăţiorului său Mite, ceea ce frăţiorul său Nicuşor se teme foarte să spună cu gura lui.

— Vor să le dea în gît pe bestiile astea de-aici. Strigă-n gura mare şi le-arată cu degetul, le dă-n cap cu drepturile omului şi-aşa mai departe, pe la Europa Liberă şi Vocea Americii. Frăţiorul nostru, Miteluş, n-are sînge-n boaşe, n-are stofă de… zi-i să-i zic.

— Patriot, zice Mite.

Pe Costel nu-l mulţumeşte termenul.

— Nu, că patrioţii sînt ăştia de-aici, care nu-şi trădează patria şi dau pe brînci să n-o trădeze nimeni şi îşi varsă sufletul ca gardieni pe la graniţe şi-n fabrici şi case şi aşa mai departe. Ăştia-s patrioţii. Cei ca Florin şi Nelu sînt tocmai invers, trădători de patrie şi disidenţi, şi nu mai ştiu cum…

Şi pînă la urmă Mite şi Costel au acceptat că frăţiorul nostru Nicuşor a venit de fapt să ne vadă, să ne povestească ce-o vrea el, cum e pe-acolo, la ce să-i împuiem capul cu lucruri care pot să-l îngreuneze

pînă într-atît încît să nu se mai poată întoarce acolo…

— Şi după ce am plecat de la Florin şi Nelu, am umblat o vreme prin Hollywood şi tot învîrtindu-mă io pe-acoloşa, pe la vilele alea ale artiştilor, nu mai puteam de cîtă fală era-n mine, pe unde-am ajuns io, dac-ar şti frăţiorii mei pe unde-am ajuns io. Şi mă ţineam mai mult cu prune din pomi, nişte prune mari şi dulci, şi cu portocale, era timpu' lor, livezi cît vezi cu ochii, şi mai mîncam şi coji de pîine, şi resturi de prin lăzile de gunoi, şi uneori mi se făcea şi frică. Poate nu ştiţi că pe acolo s-a omorît Cocîrlatu ăla mic, George. Şi-a tăiat vinele cînd n-a mai putut. Unii spun că fraţii lui ar fi fost de vină. S-au certat, da, şi şi-a luat lumea-n cap, de unul singur, ca şi mine, după ce m-am certat cu Florin şi Nelu… În sfîrşit, treaba lor, a Cocîrlaţilor. Io nu-i aveam acolo cu mine pe frăţiorii mei. L-aveam pe Florin, pe Nelu, şi nu că mi-era frică să fac ce făceau ei, mi-era frică doar că n-am să vă mai văd niciodată… Da, Cocîrlaţii sînt toţi acolo. S-au strîns cu timpul, chemîndu-se unul pe altul… Voi, frăţiorii mei, n-aţi putut, v-aţi codit, şi pe urmă a fost din ce în ce mai greu. Cinci dintre Cocîrlaţi sînt în Chicago şi unul în New York. Ăsta, penultimul, Tiberiu parcă-i zice, mi-a dat Florin adresa lui, da' n-am apucat să-l caut de cînd sînt în New York. Florin şi Nelu au o grămadă de adrese, ale celor de-acolo şi ale celor de aici, corespondează, îi pun în legătură pe unii cu alţii, asta fac toată ziua, îi ţine bătrînu' ăla orb, tatăl lui Florin. Şi după ce am plecat de la ei am găsit de lucru pe un şantier, tot în Los Angeles, şi d-aia vă spun c-am văzut şi-am îndurat, şi sindicatul companiei de construcţii era controlat de Mafie şi io tocmai acolo nimerisem, cotizam cu aproape un sfert de leafă, şi totuşi, pînă la urmă, am reuşit să strîng bani şi s-ajung în New York. Acolo stau de mai bine de doi ani, am dus-o şi mai aşa, şi mai aşa, mi-era dor de voi… Acum lucrez într-un restaurant al unui român, la bucătărie, îmi ajung banii… Vara asta iar am reuşit să strîng bani, am făcut ce-am făcut şi-am luat-o spre Los Angeles şi m-am împăcat cu Florin şi Nelu. Aş fi stat cu ei pînă mai încoace, dar aveam nevoie de bani ca să vin să vă văd. M-am întors la New York, să strîng iar bani, ca să pot să stau aici o lună-două… Da, de lucru găseşti, dacă eşti dispus să faci orice, găseşti şi prin telefon. Deocamdată nu stau prea bine acolo unde stau, la o babă, o romîncă de şaptezeci de ani care-mi ia o grămadă de chirie. Nu-i prea mare totuşi faţă de cît mi-ar lua în altă parte. Ea e singură, nu mai are pe nimeni în ţară. Îmi mai spune cîteodată că o să-mi lase casa prin testament, alteori că m-ajută cu bani cînd o fi să-mi cumpăr şi-mi găseşte ea ceva mai ieftin. E crîntită, e senilă, acuma zice că face şi drege pentru mine ca şi pentru copilul ei, şi-acum se zgîrceşte şi la ultimul cent şi nu-i mai intri-n voie cu nimic…

— Zici că-i bine acolo, frăţioare? întrebă Mite, stînd parcă să se stingă, apăsat de-o lehamite întristată, fără leac. E mai bine decît aici?

Dacă-i mai bine sau mai rău, asta vrea să ştie Mite, din gura frăţiorului lui, deşi ştie prea bine răspunsul şi ştie atît de bine cum e aici, încît orice comparaţie e neavenită. Ba nu, pentru că şi acolo trăiesc oameni, şi peste tot unde sînt oameni e loc de bine şi de rău şi loc de întors, şi peste, şi Mite s-a gîndit dintotdeauna la asta, oricît de rău sau oricît de bine i-a fost.

— Oriunde e bine, frăţiorii mei, spune Nicu. E bine, dacă-ţi vezi de treabă şi eşti cuminte şi tot aşa. Adică, vreau să spun că altfel n-aş fi reuşit să vin în vizită, ca turist, şi cu statut de emigrant încă…

— Adică, frăţioare?

— Adică să-ţi vezi de treabă acolo unde eşti, şi acolo, şi aici, şi oriunde. Să nu vorbeşti mai mult decît trebuie, să fii ascultător, harnic şi supus, aşa-i printre străini, aşa-i peste tot, pentru că peste tot eşti printre străini. Şi mai ales să taci, dacă vrei să te-ntorci pe-aici în vizită plin de fală şi bani. Adică să taci despre tot ce ştii şi tot ce se-ntîmplă aici, ori să vorbeşti mai mult de bine, pentru că ei te pot auzi şi acolo, şi negreşit, te aud şi uite că şi acolo pot să-ţi facă greutăţi. Vedeţi că Florin şi Nelu n-au vrut să ţină cont, ei au treburile lor, dar de venit aici n-or să mai poată… Ştiţi că pînă să plec am primit de la ei cîteva scrisori, doar o parte din cîte au scris ei, şi ei mă tot presau că trebuie neapărat să mă hotărăsc, cît o să te mai bălăceşti în noroiu' ăla de-acolo şi nu mai e nici o nădejde pentru neamul ăla de slugi nemernice şi uite că ei au reuşit să scape dacă şi-au luat inima-n dinţi şi eu ce dracu' mai aştept? Dar atunci eu aşteptam, altceva n-aveam de făcut, cu miliţie şi securitate şi comitete de oameni ai muncii, şi pe urmă a trebuit s-aştept la mila tuturor bani pentru avion… Pentru cîtă chinuială am tras, frăţiorii mei, am zis c-ar fi mai mare daraua să dau cu piciorul', să mă pun încă şi mai rău cu ăştia de-aici, care au oameni şi acolo, după cum au şi-aici, pe oriunde şi pe unde nu te-aştepţi, e plină lumea de spurcăciuni.

— Mai povesteşte-ne, frăţioare, cum e acolo…

— Altă dată… Acuma-s obosit, după drum, şi am tot băut cu ăsta de la prînz de cînd am ajuns. Vă mai spun şi altă dată ce…

— Anume ce? insistă Costel. Că doar cu el, cu dom' inginer Iisus, băuse Nicu. Ce naiba, frăţioare, numai de-atîta-mi eşti? Hai, spune, povesteşte!

Nicu se strîmbă enervat, şi Costel îşi ia seama. Plesneşte o palmă sonoră pe fruntea lui deşteaptă de elctronist-matematician-filolog-jurist, aflat pe o funcţie de inginer mecanic la IMGB-ul răstignirii lui. Aaaaa, am uitat! Iartă-mă, frăţioare, am uitat că tu n-ai voie să trădezi pentru că ţie ţi-au dat drumul să-ţi vezi frăţiorii. Am uitat, fi-mi-ar muşchii mei ai dracu' şi dom' inginer Iisus se izbeşte în piept cu amîndoi pumnii deodată, iscînd un zgomot dugos. Mina lui suptă de epuizare şi de cîtă băutură a turnat în el azi şi de necazul reînviat că

încă-i aici şi nu acolo de unde a venit frăţiorul nostru Nicu şi unde va trebui să se întoarcă singur e mai aproape ca oricînd de adevărul poreclei sale. De un minut se bate dom' inginer Iisus în pieptul de muscă tebecistă, acompaniindu-se sacadat cu fi-mi-ar muşchii mei ai dracu'. De l-ar decupla cineva, mare pomană şi-ar face cruţîndu-i instalaţia, care din moment în moment stă să ia foc.

În sfîrşit, şi-a consumat de la sine toată energia, dar tot nu se lasă, vrea altceva care să-l repună, desigur, în funcţiune.

— Mite! Frăţiorii mei! Daţi-mi repede un antinevralgic! Daţi-mi ceva. Daţi-mi ceva să mor, fi-mi-ar muşchii mei ai dracu'! Nu mai pot! Nu mai pot! Ţipă scurt şi gîtuit, ca o pasăre pe care-o tai. Trage de sertarele înţepenite zguduind bufetul toaletei fără oglindă, gata să-l răstoarne.

Şi abia acum, Norica, cocoţată-n vîrful patului, se simte deranjată din lectura almanahurilor. De cînd apăruse, Mite ei nu-i mai dăduse nici o atenţie. Se întreţinuse puţin cu musafirii după ce le dăduse drumul în casă, cînd bătuseră să spargă uşa, pînă ce ea înţelese că în nici un caz nu putea fi cel venit pentru plata curentului, şi dădură năvală peste ea frăţiorii lui cu nişte femei după ei, care acum se retrăseseră în baie. Lunganu' ăsta slăbănog, care urlă acum şi se bate cu pumnii în piept, îi făcuse chiar nişte avansuri îndeajuns de directe şi deplasate, ca să-i fie încă şi mai antipatic văzîndu-l zbierînd, mai cu seamă că înţelesese prea bine că una dintre femei, cea gravidă, e nevastă-sa. Aşa că nici n-a catadicsit să dea vreun semn c-ar interesa-o, pe ea, o străină, balamucul revederii frăţiorilor ăştia, atît că slăbănogul ăsta, inginer şi Iisus, răstignit mai curînd de viciu şi nesimţire, o scoate pur şi simplu din sărite cu urletele lui.

— Da', ce-ai, neică, ţi-e rău? Parc-ai dat în chelălăială, zău aşa. Să-ţi descînte dădica de boală urîtă; boală urîtă e asta care-o ai, îl mustră Norica.

— Să-mi descînte dădica de umflătură, deveni dintr-odată Costel coerent, picnit de un acces de virilitate şi tandreţe, deloc savurat de cea căreia îi era adresat.

— Hai, nu fi oaie cu şorici, că mă superi.

În vremea asta, în bucătărie, Nicu şi Mite se întreţineau pentru cîteva minute cu vodcă Cristal şi coniac Drobeta şi trei pachete de Camel şi unul de Kent desfăcute pe masă, n-am putut să aduc de-acolo decît ţigări, frăţioare, mergem mîine prin *shop* să mai luăm cîte ceva, bine, k frăţioare, bine, acuma mă duc să mă spăl, bine, şi tu lucrezi acum acolo? arată frăţiorul lui Mite pe fereastră şi Mite dă din mînă, acolo, deocamdată, şi mă duc să mă spăl şi să mă schimb de hanţele astea urîte.

În baie, el dă iarăşi peste o grămadă de cunoştinţe vechi. Trei înghesuite pe cîte un colţ de oglindă şi pe o trusă cu farduri, creioane

de ochi şi rujuri tocmai sosite de peste ocean, însăilînd peisaje fugitive de acuarelă în oglinda aburită de respiraţiile lor, în vreme ce a patra, pe closet, cu blugii în vine, tresare pentru o clipă cînd intră Mite şi el o apăsă ocrotitor pe creştet, stai, dragă, liniştită, iar una dintre cele trei chicoteşte, pişă-te, fă, liniştită, e Mite, e de-al nostru. Chiuveta e blocată de cele trei dosuri, şi Mite îşi face loc la robinetele căzii, dă-te naşă mai aşa, strînge-te să mă spăl, şi spuma de culoarea mocirlei curge dintre palme rănind albul căzii, la ce altceva te-ai fi aşteptat?, cum au auzit au năvălit toate ca ciorile după prăduială...

În timp ce se dezbracă de salopetă lîngă cuierul-pom, lepădînd-o ca pe o piele trenţuită şi bună de aruncat la picioarele cuierului, şi caută altceva în purcoiul de haine, Norica se căzneşte să-i spună ceva.

— Fraţii ăştia ai tăi...

— Ce-i cu ei?

Norica arată spre Costel.

— Şi aschimodia asta mai e şi cu nevastă-sa.

— Păi ei sînt nedespărţiţi, îi explică Mite, pentru că se iubesc nemaipomenit. Şi chiar doctorii le-au recomandat să fie mereu împreună. Ei vor avea un copil pe care-l aşteaptă de ani şi ani... Surîsul lui Mite e ostenit. El nu înţelege ce vrea Norica, iar Norica se sfieşte să-i spună de-a dreptul şi pînă la capăt. N-a bănuit-o pînă întratît de sfioasă. A devenit subit, acum.

Frăţiorul nostru Costel îşi mugeşte dorinţa cu ochii mijiţi, policenţiatul nostru, iar frăţiorii lui hohotesc maimuţărindu-l, multiplicîndu-i poza de cretin obsedat, plin pînă la a da pe dinafară de vodcă Cristal şi coniac Drobeta, iar Mite hotărăşte, ca un stăpîn ce se vrea şi se simte şi fără doar şi poate că este.

— Nu ţi-o dau, dom' inginer, că eşti beat. Pleacă de-aici, că eşti beat, spune, părînd pe de-a-ntregul convins că ăsta-i unicul motiv pentru care nu i-o împrumută pe Norica frăţiorului său.

— Hai, bă, du-te dracu' de gelosu' dracului. Al dracului gelos te-ai mai făcut şi tu, îl mustră plin de lehamite Costel.

Norica a prins şi ea glas şi şi-a intrat de la sine în rol.

— Du-te, bă, aschimodie, la furat. Acuma o chem pe nevastă-ta din baie... La care bietu' dom' inginer, ce să mai zică şi el?

— Fetiţa mea, tu ai auzit de Rîmaru? N-ai auzit, numaidecît ai s-auzi. Io sînt ăla, io, io, io, io le şi omor şi le şi mîrlesc pe fetiţe, le beau sîngele şi le iau banii şi le fac bucăţi şi le fac tocăniţă şi le halesc, haha – haha – haha, fetiţă, Rîmaru ştie de viaţa ta. Rîmaru, Rîmaru, Rîmaru, şi-i dă tîrcoale Noricăi şi se agită cu gesturile unui dresor amestecate cu gesturile unei sălbăticiuni dînd cu laba în tridentul dresorului, mîrîind şi fornăind şi stuchind, şi Norica se-nvîrteşte în jurul lui Mite, ţinîndu-l de mijloc şi ascunzîndu-se după el ca după un copac, prinsă cu totul de joc şi chiuind îngrozită.

— Văleu, măicuţă, văleu, tăicuţă! Săriţi că mă haleşte Rîmaru! Săriţi săriţi săriţi…

Mite zbate palmele cu degetele inerte către Costel, îl alungă ca pe o piază rea, însufleţit de o aversiune famelică.

— Pleacă de-aici, Rîmarule! Pleacă, n-auzi? Nu ţi-o dau s-o haleşti, pleacă pleacă pleacă…

Anunţată de zgomotul apei trase, apăru Dorina, netezindu-şi blugii pe coapse. În mijlocul vînzolelii străbătute de rîsete şi chiote primi un cot între omoplaţi şi prea repede se învîrteau şi-şi schimbau locurile ca să aibă timp să observe cine o lovise. Încît trînti o palmă în spinare celui care i se nimeri mai la-ndemînă, lui Costel, dezechilibrîndu-l, trîntindu-l aproape la pămînt.

Dorina-i înaltă beldie şi cam ciolănoasă, dar abia dacă se observă în blugii care stau strînşi pe ea să plesnească. Are tenul de culoarea pîinii de secară şi păr bogat, negru, albastru de negru ce este, încît ai zice că-i vopsit, dar nu, ea e brunetă originală şi reuşită, avînd o figură de indiancă de treabă din seria filmelor cu Winettou. Încă de pe vremea cînd Nicuşor era în ţară, ea îşi începea cariera la o tonetă cu şniţele, crenvurşti, citronadă şi tot felul de neamuri de prăjituri. A fost de o precocitate incredibilă. La nici şaişpe ani avea un aparat mobil pentru făcut sirop, din acela cu tuburi de oxigen, răzbătînd de una singură prin vîltoarea comerţului socialist, încît iat-o azi pe deplin formată şi cu apartament proprietate, cu trei camere, achitat integral şi mobilat de la a la zet şi cu bani pentru maşină, depuşi pe numele maică-sii, pentru orice caz de Doamne fereşte. Nu s-a măritat între timp, la ce naiba i-ar trebui, şi de bună seamă că ea s-ar fi potrivit de minune cu frăţiorul nostru Nicu, poate unde ea e o femeie care ştie să-l facă pe ban, iar frăţiorul nostru, cum îl ştiam noi pe atunci, era un bărbat care ştia să-l toace pe ban. Ba asta-i o aiureală, despre orice bărbat sau femeie poţi spune asta sau invers, că unu' face şi altul toacă, indiferent, dar vezi că, după atîta vreme, ei încă se vor împreună. În acest răstimp, Dorina a primit o grămadă de scrisori şi vederi dintr-o mulţime de oraşe, gîndeşte-te că doar ei şi lui mama le-a trimis frăţiorul nostru dolari. Mama i-a primit pe numele ei de fată, specificat lîngă celălalt nume, ca o măsură de precauţie inutilă, pe care el şi-a luat-o pentru fi sigur că nu se atinge altcineva de bani, aşa că poate s-au cam căit cei la care s-a milogit frăţiorul nostru pentru bani de avion.

Pe urmă apăru şi Gina, care repetă gestul Dorinei, netezindu-şi sarafanul, împletit din fir gros de lînă mov, pe şolduri.

— E din fondu', plastic, îhîm..

Bineînţeles că pe Dorina o interesează, pe ea mereu o interesează chestiile astea, şi niciodată din pură curiozitate. Colecţionează a naibii Dorina, cumpără şi lucruri pe care dacă le poartă o dată, şi apoi zac

acolo-n garderoba ei ca de teatru naţional, păi dacă nici ea, atuncea cine?

— Decît că asta-i unicat, îi arată Gina, întorcînd poala pe dos şi dezgolindu-şi pulpele scheletice îmbrăcate în dres fumuriu. Două mii patru sute. Dai un ban, da-i lînă-lînă, toarsă pe fus şi croşetată de mînă. Cizmele, da, cizmele-s tot de-acolo.

Vezi că Dorina-i chiar pornită, frăţioare, e chiar caz de Doamne fereşte să n-aibă şi ea ce au altele. Ba cizmuliţele-s făcute la un centru de comandă, numai acolo-şi lucrează Gina şi se-nvîrteşte şi-şi lasă admiraţi carîmbii supli, ca nişte gîturi de sticlă, blindajul din catarame ca rupte din alămuri şi pintenii nedesăvîrşiţi, nişte avortoni de pinteni. Ea se expune pe-ndelete şi ademenitor, într-o exhibiţie arogantă, fiindcă ea şi Dorina prea rar au ocazia. E o ocazie rară venirea frăţiorului nostru Nicuşor, ce îi va aduna de bună seamă aici pe mulţi care nu s-au mai văzut cine ştie de cînd. Gina şi Dorina sînt din nou în familie, cît de cît cumnate, vezi, dar nimeni nu poate uita, şi cu atît mai puţin ele, că, pînă s-ajungă la frăţiorul nostru Nicuşor, Dorina i-a primejduit căsnicia cumnată-si. E o poveste veche însă cea dintre Dorina şi frăţiorul nostru Costel, şi de altfel nici atunci nu şi-a prea făcut sînge rău Gina, cică la ce s-ar fi potrivit ea, la ce s-ar fi coborît la una ca aia, o vînzătoare de crenvurşti, care ea, desigur, o doamnă şi-o doamnă profesoară de istorie, e drept că arătînd acum ofilită cam de timpuriu, violacee şi încercănată şi cu un zîmbet căznit şi plin de riduri. Ea a dus-o multă vreme între avorturi spontane, cine mai ştie cîte, şi tratamente pentru menţinerea sarcinii şi acuma uite-o din nou străduindu-se.

— Acum au folosit un procedeu de ultimă oră, dragă, uterul, mănţelegi, m-au cusut.

Dorina nu ştie, habar n-are, n-a auzit în viaţa ei de aşa ceva…

— Cum adică, scuză-mă, te-au cusut ca pe-o gură de sac?…

Nici că se simte atinsă Gina de grosolănia acestei vînzătoare de crenvurşti.

— Mi-a spus medicul că nouăzeci la sută din cazuri reuşesc.

— Cum naiba? De ce reuşesc? Se vede că Dorinei i-ar părea foarte rău să reuşească.

— Nu-mi prea dau seama şi nici medicul n-a fost în stare să-mi explice. Oricum, e sigur că nu mai scapi nimic, şi cică se previne orice contact pe timpul sarcinii. Ceea ce la mine bineînţeles că nu e cazu’, după cît mi-am dorit şi m-am chinuit…

— Şi bietu’ Costel…, cade Dorina pe gînduri, şi o drege cum că Costel în sfîrşit va avea ce şi-a dorit toată viaţa, va avea cine să-i zică tata, tocmai cînd vin din baie naşa Mioara care l-a botezat pe Nicuşor şi Laura, o vecină din cartierul copilăriei lor, care nici pe asta Mite şi Costel n-au mai văzut-o de amar de vreme şi chiar nu-şi dau seama la

ce-o mai fi venit şi asta pe aici, pentru ca într-un tîrziu să-şi amintească, ultima dată au văzut-o cînd l-au petrecut pe frăţiorul lor la aeroport ca pe ultimul drum, iar astăzi oricine-i aşteptat şi binevenit, cu atît mai mult că-i aproape miezul nopţii, şi uite-o pe naşa Mioara, frăţioare, la puţin peste patruzeci, e mai proaspătă şi mai drăcoasă decît Ginuţa frăţiorului nostru la puţin peste treizeci, ba nu chiar atît de puţin, sînt doar ani de cînd ei s-au luat, Mite şi Nicu erau copii, Dorina tocmai se ridicase şi ea, o copilă de să-ţi fi bătut copiii cu coji de pîine uscată în faţa tribunalului. Doar naşa nu s-a schimbat prea mult, fiind casnică şi dedicîndu-se celor trei copii şi soţului, şef de centru la ICRAL, care ăsta, frăţioare, munceşte şi el pînă cade lat, şi naşa blondă aurie şi-mbujorată, de-ai muşca din ea ca dintr-un măr, şi veşnic întoarsă cu faţa către dogoarea sîngelui, toată lumea ştie ce-i mai devorează pe bărbaţi, i s-a dus vestea, ca pe nimic îi digeră şi-i asimilează şi uită-te la ea cît îi prieşte, de-i şi de mirare cum de nu dă de necaz cu şefu' ei de centru de ICRAL ori cu vreun ispitit să golească o casă de şef de centru de ICRAL de hăinăraie de piele şi casetofoane, nu că te-ai bucura, frăţioare, ba tocmai că ţi-ar părea rău, dar are nişte preferinţe de-ţi stă mintea-n loc, adolescenţi şi necunoscuţi, şi îndeobşte nu ţine cont de nici un fel de preferinţe, îi ia pur şi simplu de mînă şi-i bagă în casă, de-a valma şi fără nici un discernămînt, şi mai are prostul obicei că numai ce te faci că-i dai apă la moară şi-ncepe să-ţi povestească de-a fir a păr, fără nici un fel de fereală, şi copiii naşei sînt de-acum măricei, da' ştii Ginuţo cum le fac io instructaju' şi nici nu poate fi vorba, de la ei n-are nimeni cum să afle ce se-ntîmplă-n casă cît e tac-su la servici şi io sînt mama voastră şi din mîna mea mîncaţi şi eu vă fac mari şi tot aşa, şi de Laura ce să mai zici cum ascultă ea cu gura întredeschisă, sorbind vorbele naşei cu lăcomie, încît îţi vine să crezi că nu-i vorbă-n vînt ce se bîrfeşte despre ea, anume că-i fată mare la douăzeci şi-atîţia de ani cîţi trebui' să aibă acum, care ea nici nu s-a sinchisit să dezmintă vreodată, însă acum e vorba de postul ei de secretară, recent dobîndit, la Institutul de Cercetări Subacvatice, ce naiba o mai fi şi aia, ba uite că este, iar ea l-a obţinut prin multiple intervenţii şi mişcări de piese grele, în urma absolvirii unui curs de secretariat şi dactilografie de casă de cultură, şi detronînd o absolventă de Drept, care să-şi facă meseria învăţată pe cheltuiala statului, de vreme ce-s posturi de jurişti căcălău la ceapeuri, şi după toate astea Laura nu numai că nu dezminte bîrfele ce colcăie în jurul ei, dar îşi poartă fetia cu un soi de trufie ţărănească, la fel cum îşi poartă şi părul lung pînă la şolduri, despletit acum şi risipit pe spate într-o manieră naturistă, potrivindu-se anevoie cu figura ei palidă şi umbrită de o acnee ce pare îngrijită şi combătută cu ardoare, încît ai zice, frăţioare, că nu-i mare lucru de această palidă figură şi de acest trup bănuit sfrijit mai degrabă sub rochia largă, care nu ţi-ar

trezi mai mult decît curiozitatea unei fantastice deflorări, şi mai ştii de n-o fi şi asta o păcăleală, care păcăleală oricum ar merita, frăţioare…

Norica a pus la fiert a treia oală de cafea şi al cincilea ibric de vodcă, zahărul e pe masă, pe care masă?, adică pe lada divanului, aia-i masa, da' e bine c-avem mult spaţiu aici şi uite că abia încăpem, da, e şi vodcă, crudă cum se găseşte, nu toţi obişnuiesc fiartă şi cu zahăr, e o sticlă acolo sub cuier, nu mai e, e goală, nu-i nimic parcă mai e ceva prin frigider, iar de o vreme a amuţit şi muzica şi nimeni nu simte nevoia să întoarcă pe cealaltă faţă caseta, rumoarea-i ca o spuză pe care picuri alcool, naşa Mioara o ciupeşte pe Norica de obraz, ce nevastă drăguţă şi-a luat Dimitrie al nostru, la care frăţiorul nostru Mite nu mai poate de mîndru şi fericit, da' şi beşniţa asta de naşă ce tot îi trage cu drăguţă, cînd Norica-i frumoasă, frumoasă, frumoasă cu draci pă ea şi frajedă, cu mai bine de zece ani mai mică decît frăţiorul nostru Mite, da' Nicuşor, se trezeşte naşa Mioara, Nicuşor, tu nu?, păi să ne fi adus şi nouă o americancă d-alea ca-n Dallasu' ăla, că mereu îi spuneam lu' maică-ta, sărmana, cînd te jelea de 'ce-am că orbeşte, uite, p-acoloşa-i Nicuşor al nostru, şi ea că nu şi nu, că te vrea lîngă fusta ei, phhhhhh, da' tare greţoasă-i nefiartă şi fără zahăr, nu ştiu cum oţi putea să băgaţi în voi prăpădenia asta, d-aia zic.

Naşa Mioara zice multe şi dintr-o mulţime de domenii. Sare direct la alt of al ei, făcînd-o pe Gina să se cutremure de rîs pînă într-atît încît bagă alarmă şi-n bărbatu-său, şi-n frăţiorii lui, să nu care cumva să se-ntîmple altă nenorocire, ba nu, că acuma-s cusută, nu mai are practic pe unde să scape, şi naşa Mioara că ea-n primu' rînd şi 'nainte de toate suferă de insomnie, Ginuţo, adică mă trage la somn zi şi noapte continuu, oricîte cafele aş bea şi fără cafea-s ca şi bolnavă şi dacă n-ar fi copiii nu m-aş da jos din pat toată ziua, pînă vine-al meu de la lucru. Ba poate că tot un drac sînt amîndouă, insomnia, somnolenţa, însă naşa o spune pe un ton expert, încît Gina nici nu catadicseşte s-o edifice, atîta că părerea ei de nespecialistă e că din cauza abuzului de orgasme întîmpină naşa astfel de stări, adică să nu mai abuzez, Ginuţa, asta vrei să spui, da' tu nu te gîndeşti că ele, nenorocitele, ele abuzează de mine… şi din nou soneria şi numaidecît nu va mai fi loc nici pe jos în coşmelia frăţiorului nostru Mite, patul e ocupat complet şi fum să-l fasonezi cu drujba, grinzi şi scînduri de fum, frăţioare, căci în noaptea asta nimeni nu fumează din ţigările proprii, ţigări sînt din belşug, însă de mîine, da, deja e mîine, copii ai fumului, e trei noaptea, e încă ieftin, nici la miliţie n-a închis, care acolo închide cel mai devreme, pentru inventar şi primit marfă, hahaha, mai rîdem, mai facem pă deştepţii, mai o punem şi noi cum ne pricepem mai bine, şi uite-i cum apar în şir nişte foşti tovarăşi de-ai lui Nicuşor, sînt cinci sau opt sau mai mulţi, şi la ora asta, desigur, la orice oră şi oricine şi oricîţi sînt aşteptaţi şi bineveniţi şi cînd n-o mai

fi loc aicea, ne întindem pe palier, şi mai lasă uşa aia deschisă, că-i prea frig ca să deschidem geamurile.

Ei sînt băieţi de oraş, dintr-o primă generaţie de fabricanţi bacalaureaţi sau absolvenţi de zece clase obligatorii, o generaţie ivităn crepusculul unei penultime generaţii de precupeţi neprecupeţind în neştire şi-n uitare de sine, precedînd cine mai ştie cîte generaţii îndelung rodate şi versate întru neprecupeţire şi halal de soarta copiilor copiilor copiilor noştri, pentru care ne vărsăm sufletul pe strunguri şi tractoare, şi halul şi de soarta noastră, pe care de bună seamă că ne-o merităm, şi totuşi ei, cei de aici, arată cu totul rupţi de această punere la cale, nimeni şi nimic nu va rezista, după ce au întors pe toate feţele toate obscurităţile sexului şi încă nu li s-a veştejit pasiunea pentru sporturi bărbăteşti şi încă au un fizic admirabil, întreţinut şi de îndeletnicirea de fabricanţi la care au fost siliţi, dar pe care au adoptat-o uşor, din mers, aşa cum părinţii lor au lăsat din mers coasa şi sapa pentru barosul din cazangerie şi timona strungului, şi astfel au rămas ei reduşi la o comunicare frustă şi neverosimil de directă şi debordînd de flegmă golănească, parcă iviţi din altă lume decît cea în care trăiesc şi pe care de bună seamă că numai ei vor fi în stare s-o schimbe, n-ai cum să nu presimţi asta văzîndu-i căutîndu-şi loc pe jos şi prin pat şi pe bufetul toaletei şi pe televizorul folosit drept scaun, legănîndu-şi torsurile de trăgători la galere, toţi, chiar şi cei nedăruiţi de natură, cei foarte scunzi, şi de altfel nu-i nici unul prea înalt, deşi, desigur, şi aici, şi peste tot cresc oameni înalţi şi frumoşi, însă uite că aici sînt mai mult scunzi şi negricioşi şi învîrtoşaţi în sine, şi răsuciţi, şi noduroşi, o rasă făcută să ţină la tăvăleală şi să nu prea crîcnească, mulţumindu-se cu puţinul moştenit prin praf de brazdă şi fum de tractor şi fum de hală de fabrică. Ei au depuse cereri de emigrare mai vechi şi mai noi şi sînt în diferite faze de perfectare a formelor pentru obţinerea paşaportului. Vicenţiu Popa, fost cîine sovietic din generaţia lui Dimitrie Cafanu, pe care acesta nu l-a mai văzut de amar de vreme, are mai bine de zece ani de cînd încearcă să ajungă în State şi are la activ trei tentative de trecere frauduloasă a graniţei. Săptămîna aceasta lui îi vor ieşi în sfîrşit paşapoartele, va pleca împreună cu nevastă-sa şi cei doi copii, aşa că Nicuşor îl va avea tovarăş de drum la întoarcere, iar acolo va fi cel dintîi care-i va îndruma viaţa pe pămîntul tuturor făgăduinţelor, Vicenţiu îl întreabă pe Nicu pentru ce dată are bilet de întoarcere, ca să-şi cumpere şi el pentru aceeaşi dată şi acelaşi avion şi pe urmă Vicenţiu întreabă de Jidanu, despre care a auzit că-i în Los Angeles, nu, nu mi-a scris, ăla nu mai scrie la nimeni acuma, a ajuns prea mare, am auzit că-i merge foarte bine, la Europa Liberă am auzit, l-a bătut pe însuşi marele, pe fostul campion Jorj Fo, da, Valentin are reşedinţa în Los Angeles, acuma el are o companie de taximetre, şi pe urmă cineva zice că

Jidanu a făcut mare prostie că a plecat de aici, s-a dus să-l bată pe negroteiul ăla cînd deja ăla ajunsese ciuca bătăilor la toţi pe-acolo, deja era pe butuci campionul-murătură, şi pe urmă Jidanu n-ar mai fi avut ce face, în vreme ce aicea ar fi fost boier, nu-i stătea nimeni în faţă, ar fi mîncat o pîine albă pînă la adînci bătrîneţuri, să-l ia dracu', ce-o fi fost în capu' lui?, aşa-i cînd i se urcă omului la cap de prea mult bine, da' bineînţeles, pîinea aia albă, nu oricine se mulţumeşte numaidecît cu ea, chiar dacă prea puţini au parte de ea, mai se găseşte şi cîte unu' care, da, cîte unu' care.

Noaptea continuă să se depene-n van în coşmelia frăţiorului nostru Mite şi toţi picotesc şi nimănui nu-i e somn. Unii au plecat cu primele tramvaie ieşite din depouri. Femeile nu vor să plece fără bărbaţi, bărbaţii lor legitimi sau concubini sau viitori iubiţi de nădejde sau nici măcar atît, pentru că-i un ceas nesfîrşit, cînd unei femei singure i-ar sta încă şi mai rău decît unei femei bete, frăţioare, şi prea trează nu-i nici una. Naşa Mioara s-a aninat ca un medalion cap Nefertiti de grumazul vînjos al unui ucenic blonziu şi coşuros, care trage cu sete din ţigară, adunîndu-şi gîndurile şi dezmeticindu-se împăciuitor nevoie mare şi deopotrivă aferat, ei lasă bubulino că ne descurcăm noi în fun fel, e imposibil să nu găsim undeva, da-n orice caz ţi-am spus că la mine nu se poate, că Mariana mea e schimbu' trei şi uite-o acuma vine, da' dacă zici c-ai ceva pă matale, o sută barem, ne primeşte şi-n ghereta paznicului din faţa ceceului, hă-hă-hă... Păi de ce nu s-a dus jupînu' la muncă la ora asta, ah, da, zici c-a intrat în concediu, înţepeneala dracului, tocmai acum se găsi şi ăsta cu concediu' lui, şi-n vremea asta Gina îl zoreşte pe Costel, ea trebuie să fie la şcoală la prima oră, chiar dacă-i vacanţă, nu-i de capu' ei, cu atît mai mult cu cît frăţiorul nostru Costel pare să se fi dezmeticit tot turnînd neîncetat în el vodcă peste coniac, hotărît parcă să recupereze şi să se răzbune pe austeritatea studenţiei lui şi pe lungii ani de aşteptare a unui moştenitor, reuşind astfel să redevină din ce în ce mai rezervat şi mai cumpătat în vorbă şi gesturi, curtenitor cu Gina şi un soţ model, imediat, mami, imediat mă duc să fac rost de un taxi, doar să termin cafeaua asta şi imediat, şi adineauri parcă a dispărut şi Laura, intimidată poate de Dorina, că pentru ce altceva venise ea decît pentru fericita împrejurare în virtutea căreia s-a păstrat pentru defloratorul ei legal şi de drept, ce o va fi luat s-o ducă s-o defloreze pe pămîntul făgăduinţelor lui şi-ale tuturor de aici, deşi cu cîteva ceasuri în urmă nimeni n-a mai crezut aşa ceva, după ce o fi pus la cale prin baie şi pe holul palierului cu unul dintre cei şase, şapte veniţi mai apoi, pe care tot de pe vremea copilăriei ei prin cartier nu-l mai văzuse, încît se vede că-i o aiureală sfruntată toată povestea aia ţesută-n jurul ei, frăţioare, ba ucenicul naşei zice cum că a văzut cu ochii lui cel puţin trei cazuri asemănătoare, în vreme ce naşa-l urmăreşte topită

şi lipită toată de el, ascultîndu-l cum a dat peste una care l-a sucit şi l-a-nvîrtit şi l-a frecat, ca pînă la urmă să nu-l lase decît în găurile unde nu s-ar compromite, pentru a rămîne întreagă-nevinovată pentru cine ar fi să se procopsească cu aşa o poamă perversă, iar Dorina a redevenit sufletista dintotdeauna, de pînă să plece frăţiorul nostru Nicuşor, cînd el îi cerea treizeci de lei pentru o tunsoare plastică şi şase lei de o bere, pînă ce ea termină de pus în ordine gestiunea şi închide prăvălia, şi-l hrănea pe atunci cu şniţele şi pui pané, şi bani de avion nu i-a dat pentru că aş muri să te pierd şi să şi plătesc cu banii mei pentru asta, şi cîtă sfîşiere şi cîtă disperare şi cîte lacrimi şi acum uite-i din nou împreună după atîta aşteptare chinuită, doar noi doi, Nicuşor, pe mama am trimis-o la bărbată-su, la gagică-su, i-am spus să n-o mai văd în astea două luni cît stai în ţară, apartamentu' nostru e liber şi hai să mergem să ne culcăm şi să-ţi frec un nes cu frişcă, mai ştii, cum îţi plăcea ţie cînd…

Lumina mijindă îi ademeneşte pe toţi afară, ca prevestirea altei nopţi, în care nimeni nu vrea să intre singur. Plini de spaimă şi speranţă, ei se risipesc şi se caută. Norica e la ea acasă şi a adormit ghemuită pe un colţ de pat. Mite cumpăneşte atent că nici azi ea nu s-a dus la lucru şi că s-a cam învăţat cu nărav, în sfîrşit acceptă că el n-ar fi lăsat-o la lucru nici azi, şi uite că Nicuşor şi Dorina au rămas ultimii şi se pregătesc să plece. Atunci se auzi din nou soneria. Trezeşte-te, Mite, să-ţi primeşti musafirii. Soneria e ca un ceas deşteptător la ora asta. E mama lui Florin din Los Angeles. Ea îl albeşte de pupături pe frăţiorul nostru Nicuşor şi se străduieşte din răsputeri să nu izbucnească în hohote de plîns, stinse în horcăituri peste tăcerea căzută subit. Părul ei e cărunt şi ca o fumigaţie gălbejită reflectînd această dimineaţă de cenuşă şi sudoare dospită. Chipul ei livid mocneşte prin roşeaţa ochilor, prin sărătura lacrimilor pe care le şterge cu dosul palmei şi-şi suflă nasul şi întreabă de data cînd se întoarce frăţiorul nostru. Va merge şi ea cu Nicu, să-l vadă pe Florin, i-a făcut chemare, în vizită doar va merge şi doar să-l vadă, nu vrea să rămînă acolo cu el şi cel care încă-i e soţ. Are pensia ei aici pentru care a muncit o viaţă şi la care nici nu mai trăgea speranţă. După ce i-au plecat şi bărbatul, şi copilul, a zăcut de-a zis că moare, da' uite c-a ţinut-o Dumnezeu. Mama lui Florin lălăie şi se zbuciumă în jelania ei dezlînată, clipoceşte sîngele ei de vrăjitoare ursărească trăgînd de sforile sorţii pînă se încurcă în plasa lor cu spaimă şi blestem şi văicăreală şi îngrijorare, nu vrea să-şi piardă pensia ei de filatoare, mare-mică, atît cît e, a muncit o viaţă pentru pensia asta, chiar dacă Florin şi taică-su i-au trimis bani şi pachet, au chemat-o în vizită, nu s-a dus pînă acum fiindcă nu ieşise încă la pensie, nu putea să plece, să-şi lase serviciu', dar acum şi iarăşi şi iarăşi că să plece doar să-l vadă, şi nicidecum să rămînă acolo şi să-şi piardă pensia ei şi rostu' ei aici,

scormonindu-şi neîncetat ispita dureroasă a rosturilor ei acolo şi aici.

Florin are mai mulţi ani acolo decît Nicuşor şi e cetăţean al Statelor, frăţioare, şi ţi-am spus de ce n-a putut veni în vizită, nici el şi nici taică-su. O cheamă pe bătrînă acolo şi vor s-o ţină cu ei şi uite că ea nu vrea.

*

Ar putea să rămînă aici Nicu şi Dorina, să doarmă puţin la frăţiorul nostru Mite. Au dormit aici şi cîte zece inşi, ştii, Nicuşor, de-a latul patului şi pe jos, de revelionul ăla, cu două luni pînă să pleci. Nu, hotărăşte Nicu, trebuie să trecem şi pe la bătrîni, pînă ajungem acasă, cafeaua asta şi gata. Mite şi Nicu stabilesc pentru a doua zi la părinţi, la Dorina sau iar aici sau în altă parte, s-o continue de unde o lasă acum. Două luni de acum încolo ei tot aşa o vor duce, cu petreceri cu lume multă şi plimbări prin oraş după cumpărături, împotrivindu-se timpului năvălind spre ziua despărţirii.

Nicu caută printre hainele din cuierul-pom după cojoc şi geantă. Geanta lui de voiaj e mai mică decît aceea din pînză de cort cu care a plecat cînd avea nouăsprezece ani şi e din piele adevărată, lăcuită şi atît de strălucitoare, încît pare din scai sau vinilin. Mai e o sticlă de o jumătate de litru de vodcă înăuntru. Au uitat-o acolo. Aseară, geanta a fost plină cu sticle de vodcă şi coniac, burduşită, încît cartuşele de ţigări n-au mai avut loc în ea şi a trebuit să le ducă în mînă. Într-un buzunar lateral sînt trei mii de dolari, banii rămaşi din banii strînşi pentru această vizită, după ce a cumpărat biletele de avion dus-întors, iar Nicuşor mai scoate din geantă şi numără un sul de bancnote de o sută de lei. Sînt douăzeci şi cinci. Atît i-a rămas după ce a vîndut douăzeci de pixuri cu ceasuri electronice, imediat ce a ieşit din aeroport şi după ce a cumpărat sticlele de vodcă şi coniac. În cele două luni petrecute cu ai lui, Nicu va cumpăra din *shop* pentru a face cadouri şi pentru a vinde, pentru a avea de cheltuială aici. El n-a venit cu maşina de acolo şi nici nu s-a ambiţionat să închirieze o limuzină cu număr de New York sau Los Angeles, să mă dau grandoman, mare brînză, însă oricum, de-a lungul acestor două luni a circulat numai cu taxiul prin oraş şi a fost cu taxiul şi la Predeal cu Dorina, plătind drumul dus-întors, fiindcă şoferul n-a găsit client la întoarcere, iar cînd s-au întors după o săptămînă cu un taxi din Predeal, au plătit tot dus-întors. Relaţiile dintre el şi bătrînul Cafanu reveniseră de mult la normal, şi, oricum, nu mai putea fi vorba ca acesta să-şi mai facă griji pentru Lada lui, că ar mai avea cum să-l tenteze pe Nicuşor. Nicuşor venea dintr-o lume pe care parcă se străduia s-o mute aici, cinînd cu ai lui şi cu Dorina în fiecare seară la alt restaurant şi frecventînd piscina

Intercontinentalului, fiindcă era în vacanţă frăţiorul nostru Nicuşor şi pentru el timpul se urnea destul de anevoie. Cînd s-a întors la rostul lui de acolo, a fost petrecut tot cu lacrimi, ca la plecarea dintîi, şi la fel ca atunci, el nu s-a molipsit de lacrimile acelea, ci doar a spus că şi-ar fi dorit să-i aibă acolo, cu el, pe ei toţi şi pe urmă că a cheltuit ceva în aceste două luni, dar nu contează, odată ajuns acolo se va pune din nou pe muncă şi numaidecît se va reface, şi de revelion ori la vara viitoare va veni din nou să-i vadă…

*

La începutul lui martie, după o săptămînă de dezgheţ timpuriu, pămîntul şi asfaltul prinseseră să se zvînte. Creşteau şi scădeau zilele prin ceţuri subţiri, irizate de fumigaţii violete gonind gerul de pe drumurile noastre cele de toate zilele. Era plăcut, dar va fi aşa pînă se va înstăpîni definitiv boleşniţa arşiţei şi-a prafului.

Mite trecuse într-adevăr pe aici în urmă cu mulţi ani, într-o dimineaţă senină de februarie, să-l petreacă pe frăţiorul Nicuşor, dar de atunci n-a mai avut ocazia. Abia dacă mai recunoştea pista de beton plantată în zare cu şirurile discontinue ale panourilor parazăpezilor, aprinsă pieziş de un cer albastru-apos, gheruit de torsuri lungi de fum şi zumzet uriaş de motor de avion. Era poate acelaşi avion Bucureşti-Roma-Los Angeles, scrijelind o buclă mare pe cenuşiul pistei şi decolînd către clipa atît de mult amînată, sosită şi pierită. Nicu, Vicenţiu cu ai lui şi mama lui Florin vor merge direct în California, la Florin şi Nelu şi la bătrînul orb. Aceştia abia îi aşteaptă cu veşti din ţară. Ei îl vor ajuta pe Vicenţiu şi îi vor plăti drumul lui Nicu la New York, după ce va petrece la ei cîteva săptămîni.

Cerul avea poate culoarea pierderii, iar ei păreau să se ţină unii de alţii printr-o legănare împietrită a pierderii pămîntului de sub picioare, privind către fumul invizibil al avionului care dispăruse. Doamna profesoară Aura Cafanu e plînsă şi asudată şi părul vopsit cărămiziu i-a încărunţit la rădăcină. N-a mai avut timp să se coafeze şi să se vopsească, cît a stat aici fiul ei cel mic. Soţul ei, pleşuv şi complet alb, zgribulit şi înfrigurat parcă, şi-a pierdut dintr-odată toată prestanţa şi siguranţa. Costumul lui gri, potrivit de deschis, ca de primăvară timpurie şi cu vreme schimbătoare, stă boţit pe el, şi figura de leu al atîtor manevre oculte şi pline de pericole la cel mai înalt nivel s-a boţit cenuşiu, dezvăluindu-l dintr-odată un slujbaş rătăcit într-o perpetuă umilire şi măcinat de mizerii de toată mîna, băbit şi năclăit şi adunat într-un ambalaj de protocol ieftin. Şi totuşi, în drum spre Lada sa combi din parcarea aeroportului, el îşi revine. Redevine numaidecît omul care organizează şi hotărăşte. Costel şi Gina, Mite şi

Norica vor merge cu el şi cu mama, cu maşina. Puţin înghesuiţi, au loc. Îi va lăsa pe fiecare acasă. Se circulă greu cu itebeul la ora asta tocmai pînă-n celălalt capăt al oraşului. Mite îi spune că el şi Norica merg doar pînă-n capul Herăstrăului. Să-i lase acolo.

— Te duci la lucru, domnule. La ce oră intri? Ai zis că lucrezi schimbul doi.

Bătrînul e aşa cum Mite îl ştie dintotdeauna, ai zice că imbecil, dacă nu l-ai şti cît e de meschin, iar uneori pare pur şi simplu nebun, şi uite-l cum nu ştie la ce oră intră fiul lui cînd lucrează schimbul doi. Întreabă, pur şi simplu, pentru că nu ştie. Ba nu vrea să ţină minte, ori de cît ori i-ai spune. Nu-i mare lucru, Mite, să ştii ce vrea el de fapt, ce a vrut dintotdeauna. Să-ţi vezi de treabă, să ai banu' tău, să nu care cumva să tînjeşti la al lui. Mite are aproape treizeci de ani şi de pe la vreo şaptesprezece a fost tot pe sufletul lui Grigore Cafanu în această privinţă. Ba au fost destule perioade cînd a fost ca şi dispărut pentru tatăl său, la fel ca frăţiorul nostru Nicuşor, şi totuşi uite că domnului subsubministru nu i-a trecut deloc spaima că într-o bună zi derbedeul ăsta mijlociu s-ar întîmpla să-i cadă-n spinare. Derbedeul tace, ostentativ, sau pur şi simplu ca un refuz; dintotdeauna s-a ţinut departe de acest străin care-i este tată. El este cel care Mite n-ar vrea să fie, şi pe măsură ce se apropie de un liman necunoscut şi teribil, şi pe măsură ce se aseamănă tot mai mult cu el, tînjeşte după o explozie care să spulbere cele două fiinţe inexorabil suprapunîndu-se într-una singură. El piere şi tu devii el, zadarnic te-ai apăra tăcînd…

— La două jumate zici că…

N-ai unde fugi tăcînd, spre care pămînt al făgăduinţelor deşarte să scapi de tine, care eşti carne din carnea lui şi eşti chiar el.

— La trei, tătic. De vreo doi ani intru tot la ora asta. La fiecare trei săptămîni, o săptămînă din trei, numai la ora asta şi de vreo doi ani mă întrebi şi-ţi spun că la trei.

— E bătrîn şi el, Miteluş, aplanează doamna profesoară Aura. Noi de-acum sîntem cicălitori, curioşi, uităm… Aşa sînt bătrînii. Oftează şi oftatul e plin de copiii ei mici, de bătrîneţe, de copiii ei mari, Constantin, Dimitrie, Nicolae, şi-i plin de timpul care-i al tuturor celor ce sînt şi dintr-odată în afara tuturor acestora, care nu-l pot grăbi, întîrzia sau ţine în loc.

— Chiar dacă intri la trei tot n-ai timp. E unu fără un sfert. Te duci în Herăstrău, te mai întinzi, vă mai întindeţi la o bere sau mai ştiu eu ce, şi pînă ajungeţi în Balta Albă…

— Ajungem tătic. Zău, nu-nţeleg ce te frămîntă atîta.

— Mă frămîntă, pentru că pe tine văd că nu te frămîntă.

— Zău, tătic… Dacă n-avem altceva mai bun de făcut decît să ne frămîntăm… Şi Mite trînti dintr-odată plin de ură: mi se pare că n-am prea venit la tine să-ţi cer, nu că n-aş fi avut nevoie, nu că m-aş ţine

nu ştiu cum…

— Bine, Mite, gata, încearcă s-o curme domnul subsubministru.

— Ştiu că n-ai, tătic, mai spune Mite, amintindu-şi cum de atîtea ori reuşise să se stăpînească, şi parcă ceva s-a tot subţiat în el pînă a dispărut definitiv. Păi d-aia n-am venit şi n-am îndrăznit, pentru că trăieşti şi tu vai de capu' tău din amărîta aia de leafă de…

— Bine domnule, am înţeles, da' văd că ai chef s-o luăm din nou de la capăt.

— Ba tocmai că n-am nici un chef, tătic: nu-mi dau seama la ce te frămînţi, la ce oră intri şi ai să-ntîrzii şi ce-am să mă fac dacă mă dau ăia afară şi aşa mai departe. Nu tînjeşte nimeni, tătic, după munca mea de acolo şi după leafa mea, dacă eventual nu mi-aş da silinţa. Ba tocmai că ei ştiu bine că n-ar avea decît de pierdut dacă m-ar da afară.

— Bine, domnule. Eşti major, eşti vaccinat, mi-am luat…

— Mîna de pe mine. Ţi-ai luat mîna de pe mine. Procedezi foarte deştept.

— Lasă-l bă în pace. Lasă-l să conducă, bombăneşte Costel dezgustat..

— Păi cine nu-l lasă să conducă, dom' inginer? Atîta de rar ne găsim şi noi toţi laolaltă şi ţie-ţi pare rău…

— Miteluş, lasă-l să conducă, îl roagă mama.

Norica şi Gina par a nu îndrăzni să-şi dea vreo părere. E pentru prima dată cînd Norica e martoră la un asemenea consiliu de familie, din care zadarnic s-ar strădui să priceapă ceva, înţelegînd doar că taică-său e un fel de ministru care şi arată astfel cu maşina asta a lui şi cu felul lui de a se impune, în vreme ce fiu-său este acela pe care-l ştie de vreo două luni, adică de condiţia ei şi încă şi mai de neinvidiat dacă socoteşti că-i la o vîrstă cînd, oricum, ar fi trebuit să aibă cît de cît un cheag acolo, barem o brumă de mobilă dacă nu altceva sau barem să fie-n stare să nu-i mai amîne la nesfîrşit pe cei care-l caută săptămînă de săptămînă ba cu lumina, ba cu întreţinerea ori chiria ori abonamentul tv. Şi nu cu mult mai mult se-nduplecă să priceapă Gina, care de ani de zile se-nvîrteşte prin miezul acestor diferende, şi totuşi de la bun început pentru ea a fost cît se poate de limpede: tatăl lor are, dar numai pentru el, şi irevocabil s-a convins că nu există cale de a-l clinti din principiile lui pe domnu' subsubministru, de a-i îndrepta dragostea de părinte ori mila ori interesul ori frica spre fiii săi, spre unul dintre ei barem, şi, după toate semnele, nici nepotul care-i va fi copilul ei nu va avea putere să-l schimbe, încît anevoie ai întrezări vreun strop de răutate dincolo de această grozăvie atît de sărită peste orice fel de normă, care parcă face să-ţi ia mintea foc şi pe Gina o amuţeşte de fiecare dată.

*

Norica îşi îndreaptă o şuviţă şatenă căzută de-a curmezişul frunţii. Adie miresmele brizei umede şi ceru-i împăienjenit de nuiele de salcie înmugurite. I-a mai crescut părul de astă-iarnă. Nu şi l-a mai tuns şi i-a crescut uniform pînă la umeri. El i-a spus că-i mai bine aşa, chiar deloc convins în sinea lui, tot atît de bine îi stătea şi tunsă scurt, dar i-a impus într-o doară să nu se mai tundă, iar ea s-a grăbit să-l asculte, poate unde chiar crede că-i mai bine cu el decît altfel. De bună seamă că-i mai bine, de vreme ce nici nu simte nevoia să-şi explice de ce. Oamenii trebuie să se adune împreună, capete, să-şi poarte de grijă unii altora. Se nasc cu deprinderea asta, pe care el a trebuit s-o deprindă anevoie de la Colivăreasa şi numaidecît s-o uite pentru totdeauna, cînd n-a mai avut-o pe Colivăreasa lîngă el. Sînt deprinderile oamenilor, ale părinţilor şi copiilor oamenilor, tătic, noi n-om fi oameni, ci o specie aparte, nevrînd să ştie de grija părinţilor şi copiilor, hrănindu-se doar din dorinţa de a fi ascultaţi, să nu le iasă nimeni din cuvînt, să nu te mai tunzi, panchisto, ne-am înţeles, am semnat pactul, au-au-au panchista mea, tu eşti viaţa mea, adesea el o tachina cu refrenul ăsta idiot al coamei de pe ceafă, cu care o pomenise în duminica aceea cînd o adusese în cuibuşorul nostru, păsărică, şi auzi, ţie nu ţi se pare că eşti cam obraznică, şi dacă-ţi trag un picior în pizdă dai în chelălăială, şi cu mine să nu faci chestii d-astea şi aşa mai departe, şi uite că în sfîrşit a dat-o afară din stilul ei de panchistă şi n-are nici o importanţă dacă-i mai bine sau mai rău, important e că l-a ascultat.

El o ascultă, mai degrabă o aude doar, ca un susur ce-l duce într-un liman plin de linişte şi verdeaţă, unde nu-i nici durere şi nici întristare.

— Îţi spuneam de tata. Că a ajutat-o mult pe soră-mea. A cheltuit mult cu nunta ei şi i-a cumpărat mobilă, şi uite c-a pus bani deoparte şi pentru mine. Mi-a arătat cecul şi mi-a spus că nu mi-l dă pînă nu mă mărit. Pînă nu mă trec în acte, aşa spune el. Şi să nu-l fac de rîs, să nu-l facem de rîs, noi, fetele lui… Că el pentru noi munceşte, îşi trage bucăţica de la gură şi aşa mai departe. Aşa-i la ţară, are dreptate. Acolo-i greu… Dai cu sapa la ceapeu pe crepetul de soare pînă-ţi sare sîngele din nas…

El o auzea şi se bucura de glasul ei. Peste aleile pustiite de lumina mare a amiezii, buclate larg printre parapeţii de tufişuri ajustaţi din foarfecă, el bănuia şi pe urmă zărea lacul, foarte scăzut acum, cu ruginituri şi gunoaie împotmolite în cîmpul întins de lut de sub brîul de beton al taluzului. Undeva, pe mijlocul cîmpului, îşi săpa albie o tulbureală maronie zvîrcolindu-se-n sclipiri iuţi, adunînd susurul teluric a sute de pîrîiaşe invizibile.

— Munceşti pentru nimic, spunea ea. D-aia fug toţi încoace. E o vorbă, era, care spune că colectivu' e rai, fură dacă vrei să ai… Da'

acuma s-a isprăvit. Cinci ştiuleţi dacă ţi-a găsit în sîn, asta înseamnă pe puţin un an. Nu le mai dă mîna, şi poate să şi putrezească acolo-n brazdă ce rămîne după cules. Să plouă şi să ningă pe el şi să fie pentru mistreţi. Şefu' de post nu mai cunoaşte şi nu mai iartă pe nimeni, că-i e frică şi lui. Anu' trecut cînd am fost la cules, era mai multă miliţie şi securitate decît lume care să muncească. Ditamai locotenentu-n haine de oraş pîndea babele la capu' locului şi le scotocea prin cămăşi şi fuste…

A rămas un rîuşor ce poate fi îngropat sub cîteva bascule de pămînt cu tot cu crapii chinezeşti îngrăşaţi cu furaje. Peste cîteva săptămîni, se va da drumul la ecluze şi apa va creşte peste cîmpia de lut şi va acoperi gunoaiele şi ruginiturile…

— …da' altădată brigadieru' se făcea că nu vede, şi paznicu' trebuia să bea şi el o ţuică, şi şefu' de post trebuia să bea şi el şi să-şi hrănească ibovnicele dintre vădanele puse pe pricopseală. Şi dacă s-a-ngroşat gluma şi nu s-a mai putut fura, oamenii şi-au văzut de treabă, s-a descurcat fiecare cum a putut, tata tot mi-a strîns bani pentru cînd m-oi mărita. Ferească Dumnezeu de mai rău, a spus el. Încă e bine. Taci că încă-i bine…

Tăcea neamul de slugi nemernice despre care povesteau scrisorile primite de frăţiorul nostru Nicuşor din Los Angeles, şi cînd ai să te hotărăşti odată să pleci şi să te smulgi din noroiu' ăla şi aşa mai departe, vezi, ei încă şi mai bine ştiau, de acolo, că gluma încă se îngroaşă şi taci că încă-i bine şi ferească Dumnezeu, şi noroiul, şi lutul tac şi se lasă frămîntate în picioare, iar lutul e făcut cărămizi şi zidit.

— Furtul nu era furt, pentru că nici măcar aşa munca nu era plătită, păi doi lei la ziua-muncă, iei banii grămadă la sfîrşitul anului şi ţi se pare că-i mult, şi pe urmă ai dreptul să cumperi grîu şi porumb la preţ de stat şi te-ai asigurat pe o bună bucată de iarnă. Pentru restul anului nu-ţi ajunge decît dac-ai fura zi de zi cu căruţa, şi-ţi rămîne să cumperi din tîrg cu două sute bănicioru'. Ce-i aia? Păi aia e că un kilogram de porumb e mai scump decît un kilogram de portocale şi la ce să te mai miri…

— Doi lei la ziua-muncă, încă-i o chestie. Încă ar fi o chestie şi un leu… Lasă-i, chiar dacă sîntem toţi tot în strachina aia. O să-i scriu frăţiorului nostru să ne facă chemare. La ora asta, el trebuie să fi aterizat la Roma…

*

Duminica Floriilor a fost prima din anul acela în care n-a lucrat nici o secţie a Fabricii de Motoare. A fost atunci ghinionul meşterului Garidu că s-a pus ofiţer de serviciu, avînd nevoie de bună seamă de

încă o recuperare, pe lîngă alte două săptămîni libere pe care şi le-ar fi adăugat concediului. După bunu-i obicei, el a blocat pe dinăuntru, la ambele capete, uşile celor trei hale, lăsînd aprinse doar cîteva neoane, şi s-a încuiat în biroul lui.

Luni dimineaţă, podul rulant al macaralei cu comandă de jos, din Montaj, pentru mutat de pe un banc pe altul carcase şi arbori cotiţi, se afla tras în lumina neonului din mijlocul secţiei. Cei care au apărut primii la lucru l-au văzut pe Dorin Danciu spînzurat de cîrligul ei, şi vreme de aproape două ceasuri după aceea, pînă să vină procuratura, au venit să-l vadă toţi din Fabrica de Motoare care lucrau schimbul unu şi o sumedenie din întreaga uzină. Făcuse laţul dintr-unul din cablurile acelea subţiri, pentru piese mici, care-i bălţase tot gîtul şi bărbia cu zgîrieturile mustăţilor de sîrmă oţelită. Avea un gît lung de aproape o jumătate de metru, şi chiar dacă braţele îi rămăseseră la fel de scurte, devenise acum atît de înalt cît îşi dorise el pentru a-şi desăvîrşi gloria de cîine sovietic. Erai în sfîrşit, Drăcie, un instrument al diavolului în perfectă stare de funcţionare, pus în mişcare printr-o prelungă şi deplin conştientă apăsare pe buton ce te ridicase sus de tot, la vreo cinci metri, pînă aproape să se oprească cîrligul în podul rulant. Mîna lui stîngă încă era încleştată pe mînerul cutiei cu butoane pentru comenzi. Cînd au trebuit să-l coboare, a fost nevoie ca cineva să se suie pe podul rulant şi să tragă cu nădejde de cablul cu fire electrice al cutiei cu comenzi pentru a i-o smulge din mînă. El încă părea să se împotrivească, iar lumina lividă de neon din jurul lui era o aură mustind de acea împotrivire şi hotărîre nestrămutată de a fugi fără să se mai uite înapoi. Nimic şi nimeni nu-l mai putea ţine în loc, nici o amăgire şi nici o certitudine, în vreme ce colegi de-ai lui sudori din Fabrica de Motoare explicau celor care nu-l cunoşteau sau îl ştiau doar din vedere că bineînţeles că-i nebun, are şi carnet, şi fişă la spitalul nouă, era zdruncinat tare bietul de el, că a fost boxer şi l-au bătut ăia tare-n cap…

Bietul Drăcie, iar Mite nu-şi găsise timp să meargă la înmormîntare. Se îngrămădiseră în săptămîna aceea o sumedenie de treburi. Îşi găsise în sfîrşit din nou de lucru. Asta în primul rînd, de mult fiind hotărît să n-o mai lungească în paguba de-aici unde nu-i de trăit nici chiar pentru cîinii sovietici, care îndeobşte se adaptează celor mai aspre condiţii. Trebuia să-şi facă formele de lichidare odată cu cele de angajare. Şi să lucreze, să-şi ducă pînă la capăt cele cincisprezece zile ale preavizului. Totodată, să se mişte cît mai repede cu analizele şi actele pentru cununia civilă, fiindcă Norica e sigură că poate face rost de o repartiţie pentru un apartament cu două camere de la ea de la fabrică, în baza certificatului de căsătorie, şi dacă ar mai avea ceva la mînă că-i gravidă, n-ar mai fi nici o umbră de îndoială. În plus, banii pe care i-a pus taică-său pe cec, tot cu aceeaşi clauză pot fi

obţinuţi. E indispensabil acel certificat de căsătorie…

El îşi caută certificatul de naştere trei după-amiezi la rînd, răscolind în amănunt prin chitanţele de lumină şi întreţinere amestecate cu testele de aspirină şi antinevralgice în sertarele bufetului toaletei, prin rufele din şifonier şi printre almanahurile şi revistele din debara şi prin sertarele lăzii dormezei pline cu aţe şi papiote şi cocoloaşe de aţă deşirată şi nasturi şi piesele unui deşteptător demontat şi tot felul de hîrtiuţe şi adrese şi numere de telefon notate pe bilete de tramvai şi bonuri de uzură pentru scule adunate de prin buzunarele salopetelor băgate la spălat, trebuie făcută ordine, doar aruncînd tot bălegarul ăsta al vieţii tale se poate face ordine, şi ordine deplină tot n-ar fi, numai Drăcie a reuşit să facă ordine deplină, şi uite şi diploma asta de bacalaureat, care nu ţi-a folosit la nici un fel de angajare şi nici ca să-ţi faci actele de căsătorie nu-ţi trebuie, la gunoi şi cu asta, şi cu carnetul ăsta pe care scrie cu litere aurii, suflate cu bronz, FRB, şi la o privire fugară ai zice că-i Filatura Română de Bumbac a soaţei mele din Perţihani, şi de fapt e Federaţia Română de Box, şi dacă-l deschizi afli cum te cheamă şi cum arătai la şaptişpe ani şi că ai susţinut, pînă la data de, 3l de meciuri în campionatele naţionale de juniori şi-n cupe intercluburi, dintre care ai cîştigat 27, o performanţă pur şi simplu de excepţie, care prea puţini se pot făli şi care nu-ţi foloseşte la absolut nimic, şi pe urmă a început să mişte patul şi şifonierul şi frigiderul şi bufetul din bucătărie, l-a luat dracu' pe certificatul meu de naştere. Ba era pe undeva căzut, albit de praf, zăcea probabil acolo de cînd venise din Perţihani şi se mutase în garsoniera obţinută de maică-sa în urma demolării.

Norica nu şi-l găsi pe al ei prin lucrurile aduse de la cămin şi nici prin brambureala camerei ei de acolo, în care stătuse împreună cu patru fete. Cu siguranţă că-l pierduse după ce se înscrisese la profesională. De-atunci nu-şi mai aminteşte să-l fi văzut. N-avea decît să se ducă la ea la Vaslui să-şi scoată un duplicat de certificat de naştere, ceea ce ar însemna două zile pierdute cu drumul şi încă una sau două pe la Sfatul Popular. Ar fi însoţit-o Mite, o astfel de ieşire, în Moldova, unde n-a apucat să ajungă vreodată, fiind cît se poate de binevenită. Ar fi mers, chit că n-ar fi reuşit să se învoiască, fiindcă el n-a lucrat anul ăsta nici o duminică şi n-are recuperări, dar uite că-l ţineau în loc cele cincisprezece zile ale preavizului. Trebuia să le ducă pînă la capăt întregi, fără o oră învoită sau tăiată, fiindcă ei atîta aşteaptă, ca să te încurce şi să te pună s-o iei de la cap cu altă cerere de lichidare şi alte cinşpe zile, doar-doar te-or face să te laşi păgubaş. Şi aşa are presimţirea că a întîrziat, nu-l aşteaptă numaidecît pe el postul ăla. Şi ce post, şi ce funcţie, ce amăgeală nenorocită, cînd va munci tot îngroşîndu-şi pielea de pe palme ca cea de pe călcîie, trăgînd de chei şi tot cărînd fier cu spinarea, conducte de cinci ţoli şi

te miri ce piesă de pompă de apă de douăzeci de kile, care-ţi mănîncă viaţa şi măruntaiele din tine. Păi de asta ai fugit mereu şi numai deasta ai avut parte, da' de-acum ai să circuli printre blocuri la aer curat şi-o să-ţi odihneşti oasele prin punctele termice ale blocurilor, aşa-i la Termoficare, şi nici iarna n-o să trebuiască să te omori cine ştie ce. Cui îi trebuie căldură îşi cumpără lemne şi cărbuni, că nici d-astea nu prea mai sînt, şi nici apă nu mai e cine ştie ce, toate-s pe terminate. Păi un post ar fi fost desigur acela de dispecer, normator, magazioner, ceva de felul ăsta, dar uite că aşa ceva n-a fost în stare să-şi găsească. Păi cine să-mi fi găsit, tăticuţu' nostru, pentru el ar fi fost taman o nimica toată ceva şi mai de soi, un post de bibliotecar sau instructor pe la vreo casă de cultură, eh, e ca şi cum tăticuţu' nostru ar fi mîncat toată viaţa lui o pîine cinstită muiată-n sărătură de sudoare, ca lăcătuş strungar, frezor, rabotor, ba tocmai că ăştia sînt pe viaţă şi pe moarte cînd e în joc soarta copiilor lor, care să nu pătimească tot ce pătimesc ei. Nimerise el o dată în uzină şi întrebase de fiu-său în stînga şi-n dreapta, dar acesta era altă tură şi nu era nici acasă. Trebuia neapărat să-l găsească, vezi, îi împrumutase o mie de lei, şi le trecuse termenul, şi poate fiu-său ar fi fost tentat să-i facă uitaţi. Cu oricine şi-ar fi permis Mite astfel de glume, dar în nici un caz cu domnu' subministru, şi totuşi acesta se vădea teribil de precaut. Nu-i chiar de colo o mie de lei şi are şi el destule pe cap. Mănîncă maşina aia de nici nu-ţi închipui, benzină şi întreţinere şi reparaţii, şi mai sînt şi permisul de pescuit, şi permisul de vînătoare, şi partidele de pescuit şi vînătoare, şi amanta aia de ultimă oră a domnului subministru, despre care frăţiorul nostru Costel spune că-l suge pînă la ultimu' cinci, da' că merită cu vîrf şi-ndesat. Biata, mama, ei îi cerea de obicei Mite, iar ea îi dădea, şi, bineînţeles, nu sub formă de împrumut. Cît să-i mai fi dat şi ea? Şi tot datorită ei are acum garsoniera asta şi n-a ajuns la treizeci de ani un boschetar cu acte-n regulă, fără buletin şi fără livret şi fără certificat de naştere şi cine ştie dacă nu şi mai rău, şi cine-ar fi fost de vină şi cine-i de vină dacă nu chiar domnu' ăsta subsub sau adjunct de adjunct, cu geniu de contabil şi suflet de cămătar în gospodărirea bugetului familiei, la care dacă ai apelat de trei-patru ori, de fiecare dată impunîndu-ţi să fie pentru ultima oară şi de fiecare dată a trebuit să iau de la mama ca să mă achit de datorie.

Un vinovat, desigur, trebui' să existe, de vreme ce exişti. Cinsteşte-l pe tăticuţu' tău din coapsa căruia ai ieşit. Atunci l-a găsit acasă a doua zi, şi Mite i-a restituit mia cu mulţumesc tătic, şi chiar din tot sufletul dorea să-l cinstească, pentru că mia aia îi fusese într-adevăr de mare folos, cînd cu mai bine de-o săptămînă pînă la avans sau lichidare se pomenise fără nici un ban.

— Bei ceva?

Taică-său refuză din capul locului.

— Sînt cu maşina şi mă şi grăbesc…

— Bine. Ştiu că timpul tău e preţios, e tot ce ai mai preţios timpu' ăsta, spuse Mite ca pentru sine. Am auzit că m-ai căutat pe la uzină. Cum ţi s-a părut?

— Ce anume?

— Acolo… Cum ţi-a plăcut acolo?

— Eh, fum, zgomot, balamuc mare…

— Da, e balamuc mare acolo…, se strădui Mite să fie cît mai echivoc. Da-s nişte nebuni paşnici. Nu fac rău, decît poate fără să vrea.

Dorin încă nu se spînzurase, dar existase totuşi un precedent. Se aruncase unul de pe hala turnătoriei, după ce-şi făcuse un bilet de voie de două ore, poate în ideea de a nu-i băga în încurcătură pe şefii lui, iar accidente mortale se întîmplă cel puţin unul la două luni.

— Asta-i viaţa, ce naiba să-i faci, spuse taică-său distrat, indiferent mai degrabă.

Suna totuşi ca o îmbărbătare. Doar erau între bărbaţi, ce naiba. Erau ca doi bărbaţi ce păreau să se fi cunoscut întîmplător de cîteva ceasuri, în tren sau pe plajă, şi se antrenau într-o sporovăială calpă, ce nu reuşea să încropească nici un strop de simpatie reciprocă.

Nici la maică-sa nu reuşise de altfel să găsească îmbărbătarea potrivită, deşi ea se străduise din răsputeri, într-o vreme, să scoată ceva din fierul rău care se vădea a fi Mite. Îl meditase cîteva luni, aşa cum făcuse şi cu frăţiorul nostru Nicuşor, chinuindu-se să-i bage în cap cu lingura, cu polonicul, cu ce i s-a părut mai lesne bietei femei. El trebuia să dea examen la Filologie, pentru că asta era meseria ei, şi astfel avea permanent meditator şi consultant la dispoziţie. Prea puţin însă a durat coşmarul aspiraţiei lui către studenţie. Nu arăta în nici un fel că s-ar fi născut într-o casă cu mai bine de o mie de cărţi, care de-a lungul timpului vor fi fost mai multe. În cîteva rînduri, îşi amintea, taică-său făcuse din ele o grămadă măricică în curte şi le dăduse foc, şi între timp apăreau în casă altele. Îşi mai aminteşte că într-un colţ al bibliotecii, separat, erau nişte volume cartonate, cu coperţi roşii şi maro, inscripţionate auriu, Opere Alese, Marx, Engels, Lenin, Stalin. Erau cincizeci şi ceva şi le scotea uneori afară şi le înşira pe covor să facă din ele fel de fel de construcţii, ca din cuburi sau cărămizi. Îi absorbea ceasuri în şir jocul ăsta, făcea un fel de castele pe care le înălţa mai mult decît propria-i înălţime, pînă să apuce să se dărîme, iar ei îl lăsau, fiindcă se juca în linişte şi fără să strice nimic şi nu mai trebuiau să-i poarte de grijă o vreme, să nu bage cuie în prize sau să fugă afară şi să se rătăcească…

Mama mai ales cumpăra cărţi. Aducea acasă cîte un pachet mare, care abia încăpea în plasă. O bună bucată de vreme avusese deprinderea asta, care cu timpul s-a pierdut, şi odată cu ea s-a pierdut şi deprinderea ei de a citi. Treptat, s-au pierdut şi cărţile ce mai

rămăseseră, fiind împrumutate şi uitate poate, dar mai degrabă dispăruseră pur şi simplu, ca o bucată de gheaţă băgată în cuptor, şi de-acum nimeni din cei care rămăseseră în casă nu le simţea lipsa.

După eşecul examenului său de admitere la care i-a fost părtaşă, mama a încercat să-l îndrepte către ceva ce i s-ar fi părut mai uşor. Poate ceva cu profil tehnic. Orice, să fie ceva acolo, dar lui i se isprăvise ambiţia, dacă avusese cumva vreun dram de ambiţie ori vreo cît de vagă aptitudine pentru studiu. Era respins de această îndeletnicire şi o respingea la rîndu-i, neputîndu-i găsi vreun rost, cum de altfel nimic nu se vădea a fi pe măsura lui. Nici cartea nu ţi-a plăcut, nici munca nu-ţi place, şi lui ajunsese să-i sune îndeajuns de pertinentă admonestarea tăticuţului nostru adresată frăţiorului nostru în ajunul plecării lui, şi totuşi s-ar zice că şi-a găsit un rost acolo, spălînd vase sau spălînd closete într-un restaurant şi permiţîndu-şi să-şi petreacă nişte luni aici, care să-l coste cu totul cît n-a cîştigat Mite în toată viaţa lui. Frăţiorul nostru Mite zăbovise totuşi destul prin uzină, prin şantiere şi cărămidării, nu prea avusese încotro, nu-i prea uşoară nici viaţa de boschetar şi cîine vagabond şi nu-i pria. Văzuse că nimănui de fapt nu-i prieşte, după cum nimeni nu-i făcut nici pentru munca în fabrică, chiar dacă oricine îşi poate găsi acolo o justificare, un rost, de la lichidare la avans şi de la avans la lichidare, cum să mănînci mai bine şi cum să munceşti mai uşor, asta-i meseria dintîi şi pe care fiecare o învaţă de unul singur, vezi că pentru ea eşti într-adevăr făcut, şi pe lîngă ea nu-ţi mai trebuie aproape nimic.

*

Se răzgîndi în ultimul moment să-şi cumpere bilet de tren. Preavizul, desigur. Mereu e ceva care te ţine în loc. Mereu e ceva care te face s-o iei din loc. Se întîmpla că aveau bani de drum pentru amîndoi. Pentru dus, bineînţeles, iar pentru întoarcere le-ar fi dat părinţii Noricăi. Ba ea conta pe şi mai mulţi bani, pe care i-ar fi scos de la taică-său, dacă ar fi apărut acolo cu viitorul ei soţ. Mite era o garanţie vie a certificatului de căsătorie de peste cel mult două săptămîni, în baza căruia li se vor elibera douăzeci şi ceva de mii de lei, după estimările Noricăi. Deocamdată, tot vor putea scoate de la taică-său două-trei mii, iar cînd s-ar fi întors, ar fi luat amîndoi lichidările, mai bine de două mii de lei cu totul. Vor avea bani destui o vreme, şi n-au dus lipsă nici pînă de curînd, cît l-au avut cu ei pe frăţiorul nostru Nicuşor, care cheltuise mult, tot ce avusese la el, încît ar fi fost prea de tot să-i spună Mite să le mai lase ceva, că doar vede şi el cum o duc ei aici, nici măcar de azi pe mîine, ci munceşti azi, ca abia să-ţi ajungă să te saturi azi. În sfîrşit, în afară de banii pentru

două bilete pînă la Vaslui şi două bilete de rată pînă-n satul Noricăi, au vreo treizeci şi ceva de lei. În sfîrşit. Să nu m-aştepţi la gară, că nu ştiu cînd mă întorc, poate întîrzii pînă joi-vineri, să văd cît durează, cum mă descurc cu ăia la Sfat, şi se ajunge greu, au mai scos din autobuze, mi-a spus soră-mea că le-a băgat acum de trei ori pe săptămînă, da' văd eu ce fac, am să fac tot posibilul… Păi mai ai timp, mai are cinci minute pînă pleacă, fugi şi ia-ţi bilet, păi nici tu nu ştii ce vrei, c-ai vrea, că n-ai vrea, eşti ca o d-aia, păi chiar aşa eşti de-mi vine să te caut să văd dacă eşti ce pretinzi că eşti, şi el că unde mă cauţi şi să stai cuminte, păsărică, e o grămadă de lume aici, şi ce dacă, şi să te caut în pantaloni, băi, pizdă-plînge. Şi vrei sau nu vrei şi fugi şi ia-ţi bilet şi tu cînd m-ai întrebat prima dată în seara aia dacă vreau şi nu mai puteam de dărîmată şi-mi trecuse os prin os de atîta mers prin ger şi zloată, păi te-am întrebat. Aaaa, m-ai întrebat, ce-i al tău i-al tău, eşti un domn, un gen-te-le-men, care m-a-ntrebat vrei sau nu vrei, şi pînă la urmă, a doua zi dimineaţă cînd ne-am trezit fripţi de foame şi dacă tot eram amîndoi acolo mai mult ca să ne treacă de foame şi urît, păi adu-ţi aminte, nu-s nici patru luni, ţi-am spus fără s-o mai scald în atîtea ape cum faci tu acum, că vreau, şi nu vreau şi spun amîndoi pe mieunatul jalnic al unui cotoi în călduri vrrrrei-nu vrrrrei-io tot ţi-o vîrrrr, şi fugi odată şi ia-ţi bilet.

*

— Am văzut în Siberia motoare care lucrează zi şi noapte continuu la minus treişcinci de grade şi nici pomeneală de antigel, şi poate că nici de baterii ca să pornească n-aveau nevoie, îţi dai seama, dacă le porneau în septembrie şi pînă-n mai nu le mai opreau… În Irak am văzut motoare de sondă ambalate săptămîni în şir pe-o arşiţă de-ţi fierbea creierii-n ţeastă, da' dacă puneai mîna pe ele, abia dacă erau niţel încinse. Am văzut motoare nemţeşti, Ganz-uri, şi p-ormă Meybach-uri, cu echipament de injecţie Bosch, pentru sonde şi tancuri, pentru locomotive, vapoare, utilaje de construcţii… şi-am văzut şi cum se lucrează la Mercedes, am văzut motoare Diesel mai nărăvaşe şi mai iuţi decît cele pe benzină. La General Motors am văzut motoare care odată ieşite pe poarta uzinei nu mai e nevoie să pui cheia pe ele ani de zile. Eu am văzut cu ochii mei şalupe şi sonde, şi locomotive care n-au pe ele truse de scule şi nici un fel de motorist de serviciu, care dacă rîgîie motoru' ori dă ochii peste cap dai un telex la atîtea mii de kilometri şi-n maxim o jumătate de zi patronu' şi firma îţi trimite echipa cu-n motor nou şi-ţi plăteşte pagubele pentru staţionare, şi crezi că i-ar conveni? Care d-astea nu se prea întîmplă nici în cele mai nenorocite exploatări, prin cine ştie ce cale ferată de

mină unde se-mbîcsesc filtrele de aspiraţie cu praf de cărbune, prin cine ştie ce mlaştină-n junglă în care borboroseşte jumătate de volantă în nămol… Şi cum arată motoarele alea, te-ntreb, care io pot să-ţi spun cu mîna pe inimă că nu-s cu cine ştie ce mai altfel decît astea, şi bineînţeles că se-nvîrtesc tot după regula aia. Care regulă n-are cum să se schimbe nici de-acum într-o mie de ani. Păi bineînţeles că nici oamenii ăia care le face n-arată altfel decît noi, tot cu două mîini şi-un cap, doar c-or avea altceva în cap, adică ce? Că d-aia am văzut io motoarele alea mai de aproape şi demontate şi cum era ele? Aveau flanşele alezate oglindă, să te bărbiereşti în ele, şi îmbucîndu-se atît de fest că ai fi putut să le etanşezi şi fără garnituri, şi strîngînd şuruburile cu mîna. Ţevile, pe dinăuntru, arată ca argintate şi lustruite cu peria… Aia e, Cafanule-tată, şi presostate şi termostate cu cuarţ, regulatoare electronice de mers în gol şi de mers în sarcină, şi peste tot unde te duci, cu totu' altfel decît aicea se pune problema. Lucrează omu' fără grabă şi are tot ce-i trebuie, şi face numai piesa aia zi de zi şi ani de zile, o flanşă, un şurub, o bucăţică de bielă, şi-o face ca lumea pentru că-i plătit ca lumea şi nici pomeneală să se policalifice, de la strung la lăcătuşerie şi sudorie şi la cărat şpan cu roaba şi la dat zăpada de pe străzi, care acolo ie oameni care numa' p-asta o face şi ie plătiţi pentru asta, fiecare are locu' lui şi nu le zăpăciţi de colo colo. Aia ie, Cafane, c-aşa am învăţat noi doar, să ne batem joc unii de alţii. Care-i piua-ntîi la chestia asta şi dac-ai învăţat-o p-asta nu-ţi mai trebui' nimic. Pînă nici arabii ăia puturoşi nu mai înghite asta. Anu' trecut pe vară, eram în Egipt cu-n hîrb d-ăsta de-al nostru în garanţie. Doar io, ca motorist, şi mecanicu' lor răspundeam de toată garnitura de tren, Cafane, că la ei nu există şef de tren, control, şi control civil şi ajutori de mecanici şi frînari şi cîţi or mai fi. Şase ore cît ţinea drumu' pe Valea Regilor, acolo-nţepeneam, în sala maşinilor, Cafane-tată…

De sub motorul Diesel de 1200 CP, cu 12 cilindri în V şi turbosuflantă dublă, ca o cochilie de melc uriaş, din Cafanu se văd doar bocancii, fără şireturi, cu bombeurile curbate ca tălpicele de sanie şi feţele scorojite şi roase de motorină, şi nu te gîndi că nu-s buni, aici, la lucru, alţii moare şi-aşa n-are. Aia ie, Cafane-tată. El e lungit şi răstignit, cu picioarele răşchirate pe sub burta carterului şi îndesat în locul strîmt dintre volantă şi coama motorului. I-au amorţit mult umerii şi braţele, iar degetele abia dacă şi le mai simte pe fierul cheii. Un strop de ulei îi pică la intervale lungi pe ureche, i se prelinge pe ceafă şi pe sub tricou, amestecîndu-se cu sudoarea şi şurubul ăsta nu mai vrea să iasă, e strîns foarte tare, e înţepenit, cheia intră greu pe hexagon şi scapă, e strîns în disperare, ba nu e strîns deloc, pentru că-i bătut cu ciocanul, de vreme ce are hexagonul mutilat, e bătut în disperare şi-n bătaie de joc, savantă lucrătură ce se potriveşte de minune cu această poziţie de lucru, în care doar să vină unu' să te

reguleze şi nu s-ar mai osteni nici să-ţi dea pantalonii jos, că au fugit toate hanţele astea jegoase pe tine, agăţate-n hăţişul de fiare, păi a dat cu ciocanul în el pînă să fie montată volanta pe motor, şi la o adică ar fi avut loc să-l altoiască şi cu barosul.

Să fie un sfert de oră de cînd Mite se roagă de şurub şi-l înjură dimpreună cu cel care l-a înţepenit acolo, şi dacă n-a pus aparatul de sudură pe el să-l lipească de motor ca să ştie o socoteală, tot degeaba, şi nu mai e mult pînă la ziuă şi uite că n-am făcut nimic în noaptea asta, noaptea de Înviere, Isuse, păcătoşii de noi, în toate bancurile de probă se aud motoarele duduind şi doar aici e linişte şi pace, şi boşorogu' ăsta de Guţu care te-mbolnăveşte de cap cu marile lui aventuri prin cele străinătăţuri.

Şi n-a pus mîna pe nimic toată noaptea. Şi tot aşa mi-a făcut şi noaptea trecută. Cît o fi el de şef de echipă Guţu ăsta, uite-l cum te aduce-n stare să-i dai c-o cheie-n cap, numai să tacă odată. Măcar de s-ar culca, să nu-l mai aud şi să nu-l mai văd. Vezi că nu-l ia somnu' de cîte griji are! Ori o dormi acasă toată ziua, da' uite că nici să pună osu' la treabă nu se-ndură. Ai rămas de fraier, aia e, Cafanetată. Acuma, dac-ai rămas, ai rămas. Şi parcă te rîcîie-n inimă cîn' l-auzi. Şi Buzilă a venit cum a venit. Doar că nu mergea în patru labe, că-ncolo era bun de exerciţii la bîrnă. Şi cumnatu' Bajnorică n-a mai venit deloc, păi nu-i aicea ca la Porcărie, de unde-a venit el să ia un ban grămadă-n Douăştrei, să-ncui porcii şi să tragi pă dreapta. Cît de idiot a putut să fie de a plecat de-acolo, pentru ce? Pentru prostia lui din cap, pentru-o mie de lei, el, fără căţel, fără purcel, fără nimic, şi să fie-n rîndu' lumii, doctor de fiare-n Douăştrei. Mai am nici o săptămînă şi bine că scap, rămîne cumnatu' Bajnorică-n locu' meu, cît o mai rezista şi el cu cîte cinci-şase lipsuri pe lună, şi dă-mi şi mie cutare, pîn' la avans, douăşcinci de lei, că n-am de nici unele. Io nu mai am, cumnate, io vreau să mă-nsor şi să fac o tîrlă de copii, m-am săturat de viaţa asta de cîine şi de boschetar, eh, Buzilă, da, te mai miri şi de ăsta cum i-o fi dat drumu' portaru' pe poartă în halu' ăla. Da' barem aşa, ăsta mort-copt vine la lucru, nu ca Bajnorică, se-ntoarce din drum cînd îi taie calea vreo pisică. Şi de la unşpe, şi-a ocupat patul sub ventilator Buzilă. Sforăie de se cutremură, pînă aici se-aude. Doarme pe ciment şi pe bumbac plin de ulei de motor, ca-n aşternuturi de olandă. Şi tu cu şurubu' ăsta îţi faci un milion de draci şi cu Guţu, care-ţi face capul mare cu vrăjeala lui băşită. Bine că mai am cîteva zile pînă la divorţu' definitiv. Ba de mîine, moşulică, nu mă mai prinzi tu aşa. Mai sînt trei nopţi din săptămîna asta, şi de nu mi te-oi tăvăli prin băile de ulei ale motoarelor şi prin tăvi, de-ai să mă pomeneşti şi după ce-o să ieşi la pensie.

Cînd o mai fi şi vremea aia să iasă Guţu la pensie? Or fi ani de zile de cînd i-a trecut termenu' de liberare, şi tot nu se-ndură. M-aş

mira de n-o avea vreo şaptezeci. Îl strînge foamea de gît p-aicea pe fiare. A rămas cel mai vechi. E singurul care a fost pe unde nici dracu' n-a fost, în toate Service-urile uzinei, prin patruzeci şi nu mai ştiu cîte de ţări, şi cică ar fi călătorit mai mult decît orice director de export pe care l-a avut Douăştreiul. Atîta-ţi trebuie, doar să-i dai puţină apă la moară şi p-ormă se-nvîrteşte pe uscat de-ţi ia mau'. E ca o lepră dacă apucă să înceapă cum era să-l mănînce şerpii în jungla braziliană, cum s-a rătăcit în Istanbul o săptămînă şi cum l-au răpit legionarii la Paris, care ăia ce să fi făcut cu el, să-l facă friptură, de parcă cine ştie ce mare diplomat e moşu' acesta care tot delirează cum l-au jefuit în Mozambic nişte mari virtuozi, suflîndu-i un fum somnifer pe sub uşa camerei de hotel, de s-a întors în ţară lipit pămîntului.

O să mai încerce un minut. Dacă nu iese într-un minut, se va duce să se culce şi să intre Guţu în locul lui. Mai mult de trei ganguri nu se mai văd a fi. Mult a fost şi mai e destul şi-i zvîcnesc tîmplele şi parcă are nisip în ochi şi i-a curs în gură pe puţin o litră de ulei. E sărat şi dulceag, are gust de pămînt. Cît pămînt din ăsta o fi băut în ultimii doi ani, dar mai are cîteva zile şi scapă. N-o să mai stea aici ca-n sicriu, cu o basculă de pămînt pe el şi cu pămînt în gură. Şi pămîntu-l apasă şi-i pasă tot mai tare. E trei şi jumătate noaptea. El are treizeci de ani şi se vede c-a îmbătrînit.

Şi Buzilă, halal de raşpa lui, doarme-n bumbac, drogat de vapori de motorină. De vreo patru ore şi ceva n-a mai dat în viu. Se pomeni cu şurubul în mînă cînd de mult uitase de el. În sfîrşit, ieşise. Ia de studiază-l, moş Guţule.

*

Cererea de angajare a lui Cafanu Dimitrie era acolo de aproape o lună. Pentru Termoficare Titan, scria pe un colţ. Avea şi două semnături de aprobare, dar şefa Serviciului Angajări-Lichidări nu era sigură dacă mai este nevoie de oameni la punctele termice. Săptămîna trecută încă se făceau angajări, da, şi aici e nevoie mereu de oameni, s-a creat însă o situaţie specială, odată cu intrarea în vigoare a legii acordului global în retribuţie. Fondurile de salarizare acordate de bancă s-au redus simţitor şi probabil că se vor reduce şi angajările, dacă nu cumva se vor sista definitiv.

— Şi atunci, doamnă?

— Să vedem... Poate pe la sectorul Canal şi Apă. Şi ICAB-ul aparţine tot de noi. Sau la Electroconstrucţia. Avem nişte echipe de băieţi la şanţuri pentru cabluri electrice. Sînt electricieni şi electromecanici, majoritatea absolvenţi de liceu industrial. Avem echipe din acestea prin Rahova, Bucureştii Noi, Ghencea, unde v-ar

conveni…

— Bine, doamnă, da' am vorbit cu inginerul-şef de la Termoficare Titan şi acum o lună, cînd mi-a aprobat cererea, şi alaltăieri am vorbit. Are nevoie de fochişti şi lăcătuşi, şi încă opt inşi, mi-a spus, care să aibă calificarea mea – mecanic motoare combustie internă. Mecanic dieselist adică. Îi trebuie oameni care să se priceapă la pompe, compresoare, la instalaţii de încălzire pe motorină şi gaz metan…

— Dînsul a zis aşa pentru că n-avea de unde să ştie. Nici eu n-am avut de unde să ştiu, pînă azi-dimineaţă. Să vedem totuşi pe unde ar mai fi loc şi pentru dumneavoastră. Să vedem…

Moş Guţu chiar o ia de bună cu studiatul. Răsuceşte şurubul printre degetele noduroase, strîmbate de reumatisme imemoriale. Îl măsoară concentrat, ca pe un corp delict, şi pentru ce şi pentru cine atîta teatru, e patru dimineaţa, iar el ţine-n mînă un şurub cu filetul şters, care ar putea fi folosit ca bolţ sau piron încastrat într-un perete, de care să agăţi cine ştie ce, şi chiar să te şi spînzuri. Ar ţine şi pe unul de o sută de kile, asta se vede oridincotro l-ai privi şi fără să-l priveşti mai mult de o secundă.

— Cafane-tată, a fost bătut de ăla din montaj, cu ciocanu'.

— Da, sigur, de ăla din montaj…

— Cu ciocanu' sau c-o ţeavă grea sau c-o bucată de…

Pică de somn Cafanu, dar încă rezistă.

— În orice caz, nu de caşcaval.

Moş Guţu nu-l ia în seamă. El e expert. Se vede că d-aia pun mereu ochii pe el ăia din Service-uri.

— A văzut băiatu' că merge greu şi ce şi-a zis?

— Chiar aşa, nea Guţule, ce naiba şi-o fi zis?

— Arde-l cu ciocanu'! Că-i sfînt! Arde-l pă ţăran la linguricӑ! Să simtă! Glasul lui Guţu devine dintr-odată vehement şi patetic, piţigăindu-se, treptat, de indignare. După cinzeci de ani de meserie, acuma sînt sigur: cînd va dispărea dalta şi ciocanu' din România, toţi o să dispărem! Toţi-toţi! Şi fabrica asta, cu tot cu oameni! Şi toate fabricile din ţara asta. Cînd va dispărea dalta!… Ciocanu'!… Levieru'!… Ranga!… Barosu'!…

Oh, bietele scule, puternicele şi neînfricatele, fac să reverbereze în glasul lui sonorităţi sinistre. El pare să enumere nişte instrumente de penitenţă şi mortificare: biciul!… ştreangul!… securea!… ghilotina!…

Dar vorba i se aşterne şi devine blîndă, de o sfătoşenie parşivă, e din nou el, vulpoiul bătrîn de Guţu…

— Cafane-tată, du-te cu el la menghină, ia o filieră de doişpe şi nişte tarozi tot aşa, număru' trei, doi, unu…

— Păi tot aşa ziceam şi io, moşule, îl aprobă Cafanu. Du-te cu el la menghină şi fileteazӑ-l şi bagă tarozi pă gaură. Io mă duc să mă

culc. E trecut de cinci. Poate aţipesc două ceasuri, să mă-mpărtăşesc şi io dimineaţă.

— Cum să te culci, unde să te culci, băiatu' moşului? Peste tot e curent. Trage peste tot. Eşti tînăr, nu simţi, da' corpului îi pasă. Nici nu-ţi dai seama cum se pătrunde corpu'...

— O să mă bag sub ventilator, lîngă Buzilă. A-nceput să bage aer cald. Îl simt de-aici.

— Să nu faci prostia asta, băiatu' moşului. Să te culci lîngă Buzilă, lîngă stricatu' ăla. Tu nu ştii că ăla are apucături musulmane? De ăla nu scapi cu una, cu două...

*

Şi să vedem şi ce-o să găsim şi pentru dumneavoastră şi cît de strepezit a ajuns el de să vedem că nu ştim deocamdată da' să vedem totuşi şi unde-ar mai fi loc şi cîte birouri de serviciu personal prin care a trecut în aceşti ani, douăzeci pe puţin, că-i şi pretenţios şi deopotrivă infidel şi-i place să schimbe mereu stăpînii. Ba el s-a mulţumit cu puţin, poate unde mereu s-a întîmplat să aibă parte de mai puţin decît foarte puţin, un cîine la urma urmei, la urma urmei desfundător de canale ori săpător, gropar de cabluri electrice, de mult s-a lepădat de el însuşi, fiindcă ajungi departe cu căciula-n mînă şi uite unde a ajuns.

— Oriunde ziceţi dumneavoastră că aveţi loc, doamnă.

— Doar v-am spus că nici eu nu ştiu deocamdată precis, şi nici dacă se mai fac angajări...

— Nu, asta nu mi-aţi spus...

— Cum nu v-am spus? Înseamnă că eu sînt tîmpită, nu?

— Da' nu v-a făcut nimeni tîmpită.

— Uite ce e, domnule.

— Da, doamnă.

*

Dacă ar avea Buzilă apucături canibalice, şi tot ar fi o treabă, cum cade el acum din picioare, şi ce şmecherit şi Guţu ăsta... Buzilă e în tricou roşu, jegoşit, cănit şi puroiat pe piept de uleiuri arse amestecate cu uleiuri crude şi cu un braţ de bumbac sub cap drept pernă şi răstignit pe bumbac şi bluza de salopetă, cu braţele-n lături şi picioarele răscrăcărate. Capul lui de cîine de luptă, cu frunte teşită şi maxilare puternice, horcăie pe o infinitate de tonuri. Freza năclăită de ulei de păr şi obrajii raşi pînă la sînge se zguduie imperceptibil, risipind damfuri de colonie şi tescovină. Surîde în somn o secundă şi

pare un sugar desfăşat părăsit în mijlocul unei poieni însorite. Vorbesc îngerii cu pruncul ăsta zdravăn. Mite îl împunge cu bocancul în şale, căutătura lui somnoroasă împietrindu-se a neîndurare. Parcă ar vrea să se convingă dacă e mort de-a binelea, dacă mai e nevoie să mai strice un glonţ pe el.

— Hei, te-ai întins cît o pomană. Păi cum dracu', ne-am beţivit, ne-am curvăsărit, şi-acum tragem pă dreapta! C-aicea-i hotel, casă de odihnă, sanatoriu ori ce dracu' o mai fi şi-aicea, neică? Ia să-l chem io pe meşteru' Garidu, c-ăla are şi o fiolă la el…

Dar nu mai poate fi readus la viaţă Buzilă, nici cu bocanci în şale şi nici chiar cu meşterul Garidu. El se răsuceşte către perete, încovrigîndu-se totodată, fără să se trezească şi fără să-şi întrerupă sforăitul, urnit de un simţ somnambulic, şi numaidecît sforăiturile celor doi încep să se îngîne distinct sub ventilator, conturînd liniştea indecisă a dimineţii şi-un timp indecis, învîrtoşîndu-se în sine.

Guţu aşterne pe lada de scule o pagină de ziar. Scoate din servietă două ouă roşii şi două felii de cozonac. Ciocneşte ouăle unul de altul şi recită mecanic. Hristos a-nviat – Adevărat a-nviat. Curăţă oul privindu-l fix, desprinzînd coaja cu gesturi mărunte, care devin din ce în ce mai lente, pînă ce mîinile îi încremenesc în aer şi lasă oul să cadă pe foaia de ziar. Scoate şurubul din buzunar. În uitătura imobilă şi grea îi licăreşte un grăunte de nebunie.

După ce prinde şurubul în menghină, ezită iarăşi un timp. Apoi îl scoate din menghină şi-l trînteşte înverşunat de ciment. Caută alt şurub în lada de scule, caută nişte tarozi…

*

Era o ruină de doamnă, cu părul aranjat înfoiat, ce ar fi putut fi o perucă de un fumuriu tărcat indigo, o culoare fistichie, de carnaval, iar rujul contura nişte buze duble, de clovn, şi-o tencuială prăfoasă de fard se căznea să acopere scofîlceala obrazului, şi avea cercei de celuloid sidefiu, şi mîinile descărnate şi noduroase, stropite de pete cafenii şi sigilate la încheieturi de brăţări de celuloid de toate culorile, i se însufleţeau în răstimpuri de un tremur nervos. Deja el îi devenise antipatic, ba părea să-l urască. El venise s-o chinuie cu angajarea lui, iar ea are şi aşa destui ani şi destule necazuri în spinare. Îl sfătuise cineva de la secţia Titan să vină cu un buchet de flori la paparuda de la angajări cînd o fi să atace. Şi-ar fi dat şi singur seama, pînă să dea ochii cu paparuda asta care aduce secetă. El n-are bani de pîine pentru zilele cît va lipsi Norica şi nici nu şi-a bătut capul să împrumute, pentru că poimîine ar lua banii de la Douăştrei, ultima lichidare, încît socoti că n-are rost să se îndatoreze. Pînă la urmă, a găsit prin casă un săpun american rătăcit, tot ce mai rămăsese în urma reîntoarcerii lui

frate-său în State. Are preţul scris pe o etichetă cît unghia, lipită pe ambalajul care el singur spune mult prin arabescurile viorii închipuind baloane suind din troiene de clăbuci.

Poate doar i se păruse că privirea ei a licărit lacomă cînd a pus săpunul pe birou, de vreme ce ea refuză numaidecît şperţul, ciubucul şi bacşişul, şi mita, atrăgîndu-i apoi atenţia cu un paragraf dintr-o cărţulie scoasă repede dintr-un sertar al biroului, pe care se pare că o ţinea permanent la-ndemînă. Funcţionarii de la angajări n-au voie să primească obiecte sau bani de la viitorii angajaţi în vederea unor înlesniri sau favoruri, aceasta pedepsindu-se conform legii, ca luare de mită şi aşa mai departe, şi întreg paragraful era subliniat cu roşu, iar alte paragrafe erau subliniate cu negru şi albastru, şi verde, ca nişte portative multicolore încropite parcă din dezdoirea brăţărilor ei de celuloid, iar paginile arătau ca şi ea, ferfeniţite şi vechi, şi patinate de multele răsfoiri, şi îngălbenite de vreme. Îi băgă sub nas acel ceaslov plin de tîlcuri şi învăţături de căpătîi, şi parcă începuse să-l simpatizeze, explicîndu-i pe larg, pasionată şi plină de tact, cu dicţie limpede şi imaginaţie, cum devine cu etica profesiei ei şi cu ce se ocupă profesia ei. Ea apelă în sfîrşit la un exemplu sugestiv pentru a fi sigură că el a priceput, dacă m-aţi fi întîlnit pe stradă, cică, auzi, pe stradă chiar, dacă ar fi întîlnit-o, domnule, şi mi-aţi fi oferit săpunul ăsta din mai ştiu eu ce motive, cu totul altceva ar fi fost, da' aşa, dată fiind relaţia ce se impune…

Şi mare lucru dacă ar întîlni-o pe stradă, păi se vrea acostată, fiind sătulă de cît o fi curtată în biroul ăsta de-atîţia cîini şi boschetari cărora le dă de lucru la şanţuri şi desfundat canale. Biata băbuţă se vrea dorită cu disperare, aşa cum alţii iau calea bisericii, dacă nu cumva o fi acelaşi drac, altfel costumat. Ba nu oricine se îndură să se retragă pur şi simplu, să întoarcă spatele cînd i se întoarce spatele, dărîmînd lumea ca un vînt năprasnic. Bîhhhh… bîhhhh… tusea şi pîrţu', ea îşi înfigea ţigara în ţigaret, era în formă şi plină de vervă, explicîndu-i, pentru a treizeci şi şasea oară, în ce constă învestitura ei, cît şi relaţia care se impune, într-un amplu delir hermeneutic masturbant.

O cît de cît relaţie se impunea, cu toate c-o făcuse tîmpită. Ea revenea, pentru a paisprezecea oară, la întîlnitul pe stradă, învăluită şi încălzită de rînjetul lui candid şi de umilinţa lui ipocrită şi sinceră, oh, doamnă mare, ţi-aş încălzi ciolanele pînă te-ai face toată o flacără, da' îmi ghiorţăie maţele, doamnă, foamea nu mă lasă, dă-mi ceva, doamnă, un şanţ de săpat, un canal de desfundat, orice.

*

Puţin după ora şase motorul era pornit, încins deja, sfîrîia şi

duduia şi se cutremura agresiv din toate încheieturile. Tălpicile saniei pe care era fixat făceau să trepideze cimentul şi uleiul din tava de sub carter clipocea neauzit. Buzilă şi Mite dormeau ghemuiţi în miezul duduitului acela apocaliptic, în stare altminteri să te trezească şi din comă. Aşternutul din bumbac şi bluze de salopetă, prea suficient pentru unul singur, era cam strîmt pentru doi inşi, iar aerul vărsat de ventilator începuse să se răcească, aducînd atmosfera dimineţii de afară peste ei, încît se chirciseră îmbrăţişaţi, bot în bot, cu respiraţiile împletite strîns, respiraţia unui cataclism teribil suflîndu-le parcă în cefe.

De la ora asta în sus începeau să apară cei mai harnici din schimbul unu. Zguduindu-i îndelung, cînd pe unul, cînd pe celălalt, de-abia reuşi să-i trezească bătrînul. Între timp, el avusese grijă să răstălmăcească decorul din camera bancului de probă nr. 8. Acum, oricui i-ar fi sărit în ochi că s-a muncit din greu şi-n credinţă toată noaptea. Stropise cu furtunul motorul încins şi aruncase pe el cîţiva pumni de ulei. Lăsase să curgă la canal, din rezervor, vreo douăzeci de litri de motorină. Cu asta s-ar fi încălzit o săptămînă vreun băiat necăjit, constată el şi parafrază, cu emfază evlavioasă, din pămînt ai ieşit, în pămînt să te duci prin conductă la canal. Ostenise. Se retrase în sfîrşit în cămăruţa de doi pe doi, cu pereţi antifonaţi, un refugiu pentru reculegere şi odihnă a auzului, unde purcese să umfle raportul de tură, deşirînd meticulos un pomelnic de o pagină de registru. Nota de plată carevasăzică, moş Guţule, nu sîntem la strung ori pe tractor să ne socotim la număr de piese şi hectare arate. E o meserie în care nu te poţi lipsi de poezie. Poezie, cît mai multă poezie, moş Guţule. E o poezie şi o pîine de mîncat dacă te pricepi şi la bietul motor care se-ntîmplă să iasă teafăr de tot de pe banda de montaj. Dacă te pricepi să-l îmbolnăveşti uitîndu-te la el numai, el are nevoie neapărată de tine. Adică să-ţi baţi joc de ei, moş Guţule, pînă s-apuce ei să-şi bată joc de tine, şi poezie cît mai multă, cît încape, aşa ie-n Ţara lu' Foaie Verde.

Din robinetele deschise la maximum jeturile păcăneau frenetic, cojind rugina de pe fundul jgheabului de tablă. Urinînd în jgheab, Buzilă întoarce o figură umflată de mahmureală către Mite. El vine cu mînecile salopetei suflecate şi prosopul pe după gît şi duce cu sine ritualul unui schimb fulgerat de priviri şi rînjete încrucişate şi mormăieli. Sînt ca bătuţi, doi bărbaţi ca brazii stînd să se dărîme, tineri încă, dar gata să îmbătrînească. Au dormit, şi somnul aici înseamnă mai mult boală-n oase.

Pe cît de osteniţi, pe atît sînt de grăbiţi şi plictisiţi de toate şi plictisiţi unul de altul. Dar n-au încotro, trebuie se să suporte, pînă o porni fiecare pe cont propriu ziua asta marcată de gustul coclit al unui somn pe ciment şi-n fum şi zgomot de motor. Se grăbesc pentru că vor

să scape cît mai repede, şi, dacă s-ar putea, să scape şi de gîndul că diseară la unsprezece se vor regăsi tot aici. Altminteri, n-au vreo treabă anume, şi timpul lor nu e deloc preţios, e chiar cel mai ieftin dintre atîtea lucruri ieftine de care se lovesc zi de zi.

— În zăpadă dacă ai dormi şi tot... Mite se apleacă şi se îndreaptă poticnindu-se. Se aud limpede rotulele şi oasele bazinului pîrîind, ca un mecanism cu piesele îmbucate pe uscat. El lasă săpunul pe marginea jgheabului. Dacă n-ai învăţat carte, Buzilă, cerneala-i băut-o în loc să fi scris cu ea... 'S-albastre maţele noastre, oh, venin ce iese din noi, oh, oftează în timp ce se uşurează şi el în jgheab.

— Dacă nu ne trezea moşu', făceam pe noi în pat. Buzilă încercă şi el să se-ndrepte, cu palmele lipite de şale, iiiiia... Nu e el prost degeaba Guţu. Ştie el de ce nu vrea să doarmă aici. Nu mai ajungea el la anii ăştia printre fiare... Da' să fiu dacă ştiu cum a fost aseară. Cine m-a dus sub ventilator?

— Moşu' te-a adus.

— Aha. Şi-a avut grijă să-mi şi aştearnă, să nu mă tragă la noadă... Da' ăla unde-i? Cumnată-tu, Bajnorică.

— A băgat gol, precis. N-avea nici un liber de luat...

— Mare căzătură şi cumnatu' ăsta al tău. Nu-l apucă vara p-aicea cred. Nu ştie să doarmă pe ciment... Buzilă buşeşte cu încheietura mîinii în frunte: da' mă doare ăsta. Mă doare prostu' ăsta. D-alaltăseară n-am mai ajuns acasă. Cîn' m-o vedea aia, mă pupă de la a la zet. Pă unde-ai fost, puţă? face. Păi am fost... da, am fost cu beţivu' ăla de Bajnorică şi cu beţivu' ăla de Cafanu, n-am mai scăpat de ei şi aşa şi pe dincolo.

— Cu mine n-ai fost niciodată nicăieri, constată Mite pe un ton neutru. Nici n-o să ai ocazia. Şi ce bine ţi-ar părea să mă pomenesc într-o bună zi cu biata femeie la uşă, oh, biata femeie, se vaită sincer Mite. Şi barem dac-ai umblat atît, ai găsit tapiţer pentru biata femeie?

— Nimeni nu mă crede, nimeni nu mai ştie cît pătimesc cu dormeza aia, se vaită Buzilă. Ce lucrare, ce lucrare, vreo opt tapiţeri i-am adus pîn-acuma. I-am spus, fetiţo, de-acuma un mecanic auto, am să te pun pe arcuri de suspensie pentru Dacie, ăsta-i leacul tău...

Mite rîde în hohote, căzut pe vine şi ţinîndu-se cu mîinile de marginea jgheabului. Arcuri de suspensie, chiar aşa. Buzilă a pus deştu' pe rană şi-o oblojeşte de minune. Aia de-acasă, care-l aşteaptă de trei zile, biata femeie, e sărită mult peste suta de kilograme, şi după cum povesteşte Buzilă că evoluează în ultima vreme, s-ar zice că-i în creştere. Are doar douăzeci şi ceva de ani biata fetiţă şi femeie şi are tot timpul să demoleze la dormeze, şi să vezi cînd nu merge liftu' cum mă strigă de jos, hai tată, coboară, că iar a murit nenorocitu' ăsta, şi bag cornu-n pernă, Cafane, mă fac că dorm, s-o ia tac-su s-o urce opt etaje pă scări, că i-a spus şi doctoru', aşa şi aşa, şi ea i-a astupat gura

la doctor: mie dacă mi-e foame, dom' doctor, nu mai pot ţine cont de nimic şi că la două noaptea dacă mi-e foame, io mă scol şi mănînc, şi zău dacă nu chiar aşa face, da' cum o face, zici că face hidrocentrale, metrouri, tunele de mină…

Să-i tot repare la dormeze Buzilă, dar momentan nu-i stă lui capul la asta. Îi crapă capul, are o căpăţînă de o tonă, funcţionînd prin strîmbături şi în salturi scurtcircuitate.

— Şi cît ziceai că mai ai, Cafane? Ai făcut ceva cu transferu'?

Mite n-a făcut nimic cu transferul. Nu vor să-i aprobe. Au nevoie de oameni şi pe de altă parte nu mai angajează, pentru că n-au probabil bani să-i plătească. El a rămas la preaviz. Mai are cinci zile din preaviz şi a scăpat de Malaxa…

— E bine şi-aşa, Cafane. Mi se pare că n-ai ce pierde.

— N-am nimic absolut…

— Şi unde ziceai că… Parcă mi-ai spus, da' am uitat.

— La Termoficare. Pe la puncte termice la blocuri. Lucrez doar dimineaţa, de la şapte la trei, mă plimb de colo colo cu geanta de scule în spinare, pot să văd şi-un film şi să mă duc la ştrand. Nu e puşcăria şi mizeria de aici. Ce zici?

*

Privirea lui cobora repede de pe coafura tehnicolor pe spătarul scaunului cu încrengături de lemn afumat şi din piele veche ţintuită în bumbi de alamă. E tronul doamnei, pe care ea şi-l apără pînă la ultima picătură de vlagă, în vreme ce privirea lui îngenunchează şi se chirceşte şi se vaită pe vraful de dosare şi coli şi se răsuceşte agonic între termos şi ceaşca de cafea întoarsă pe şerveţelul mînjit cu zaţ şi ruj.

Aştepta. Oare de cît timp? Oare fusese uitat?

— Aşteptaţi puţin pe hol, îi spuse doamna.

Chiar o încurca acolo. Biroul ei se umpluse de salariaţi veniţi pentru adeverinţe, lichidări, angajări, cereri de transfer. Fumă pe hol două ţigări. A dat ultimii bani pe ţigări, în loc să-şi cumpere pîine. Nu mai avea acasă nici o coajă de pîine. Oho, e prea învăţat cu foamea. Trîndăvind o faci parcă, într-o veselie, mai al dracului e cînd o faci muncind. De două zile însă, el e liber ca pasărea, şi acuma cerşeşte la doamna o colivie pentru sufletul lui şi pentru stomacul lui zburător. Cum o scăpa de aici, o să vîndă săpunul. Doamna e incoruptibilă pînă-n vîrful unghiilor. O să-l dea la magazinul de confecţii de peste stradă la vreo vînzătoare, cu o sută, chiar şi c-o juma' de sută, important e să-l dea cît mai repede şi să-l facă bani pentru o bere şi o plăcintă la patiserie şi de ţigări mai bune decît mizeriile astea de Carpaţi cu filtru îndopate cu tocătură de beţe. La ce să-l mai oprească pentru Norica?

Ea e ca şi dispărută. De alaltăieri trebuia să apară cu certificatul de naştere şi cu bani de la tac-su. Aşa-i trebuie, dacă a lăsat-o să plece singură şi a rămas aici s-o curteze pe doamna pentru un şanţ de săpat şi un canal de desfundat.

Ceasul din hol arăta ora douăsprezece. Poimîine o să ia lichidarea, cincişpe sute aproape, ultimii bani de la ultimul stăpîn, îl ia cu ameţeală gîndindu-se, sau o fi de la foame ameţeala asta. A uitat să mănînce de ieri de pe la ora unşpe. Cînd devine un lucru de ţinut minte şi pe care-l uiţi, asta ce înseamnă? Foamea se transformă într-un viciu de care nu te mai dezbari în veci, asta e. Ba în frigider, îşi aminteşte, mai sînt trei linguri de varză călită într-o cratiţă, şi-a mai rămas şi nişte mălai într-o pungă. O să trîntească o ditamai mămăliga. Foamea amăgită e încă şi mai rea. E ca o tîrfă care se duce la mînăstire şi pe urmă se răzgîndeşte, şi pe urmă se răzgîndeşte iar, şi-o duce toată viaţa aşa, cărîndu-l în spinare pe oacheşul şi roşul în obraz, marele nostru amant de suflet.

Pe urmă a fost rechemat în birou, iar doamna i-a răsfoit cartea de muncă, atîtea locuri de muncă schimbate... da... mai sînt şi altele, netrecute acolo. Şi doar trei calificări... Ţepene însă, încît doamna le enumeră, operator chimist, zidar, mecanic motoare combustie internă. El îi spuse că asta de la urmă poate să ţină loc şi de motopompist, compresorist, precum şi de lăcătuş, e cam acelaşi lucru. Însă doamna juisase îndeajuns cu cărţulia profesiei ei şi cu acostatul pe stradă, se epuizase, era din nou ostenită şi agasată.

— Uite ce e, domnule. Eu n-am idee de ce anume poate să ţină loc. Doamna era neclintită: ce scrie aici, asta e. Noi vă dăm posibilitatea să vă recalificaţi pe profilele noastre. Organizăm cursuri de recalificare la locul de muncă, cu şcoală de trei ori pe săptămînă, pe banii noştri şi fără nici un fel de obligaţie din partea dumneavoastră. Fără nici un fel de contract cu întreprinderea, vreau să zic.

Ea îl trimise apoi un etaj mai jos, la camera zece, la biroul de învăţămînt-salarizare, unde să i se spună de ce fel de personal muncitor este nevoie în momentul de faţă. Eventual să fie înscris la un curs de calificare. Şi cică pe banii noştri, ai întreprinderii, şi de rahatul ăsta el era îndelung hîrşit de-a lungul calificărilor pe care le făcuse. Păi pe banii cui, dacă ei te angajează pe salariu de necalificat, indiferent la ce te-ai pricepe, în pofida legii, care spune că trebuie să ţi se asigure media de salariu pe ultimele douăsprezece luni din vechiul loc de muncă. Ei răstălmăcesc legea, tu încerci să răstălmăceşti ce scrie în cartea de muncă, dacă nu te-ai priceput să ştergi şi să scrii ce le trebuie lor. Un zugrav, de pildă, e în stare să facă şi pe faianţarul, oricum le face pe amîndouă cînd e nevoie, şi la o adică e în stare să facă şi zidărie. Dar dacă se întîmplă să aibă doar una dintre meseriile

astea pe cartea de muncă obligat intră în bîza ăstora de la personal, mai cu seamă dacă are categorie mare şi ei sînt puşi să economisească pentru întreprindere. Atunci, omul munceşte şi mai puţin decît este plătit cît se recalifică, sau trage în draci şi se tîrăşte pe brînci, e în stare de orice ca să le cîştige încrederea şi banul care uite-l nu-i prin legi şi decrete cu acordul global şi reduceri de personal şi de fonduri şi recalificări şi policalificări, şi ei se feresc de tine cu banii şi tu te fereşti de ei cu munca şi mai bine stai acasă, da' ce te faci că te scot şi din casă cu legi şi decrete. Unde să se ducă?

În camera zece, privirea aceea încercănată, cu riduri solzoase, nu prevestea nimic bun. Cum stătea cocoţată pe birou, cu picioarele descălţate pe scaun, reiaţii şi bluza strîmtă scoteau în evidenţă o supleţe viguroasă, contrastînd cu aerul epuizat al figurii. Singură printre birouri pustii, îşi freca de zor pasta de nes într-o cană. Se vede treaba că şi pe aici s-au făcut reduceri. Pe ceilalţi i-o fi trimis pe străzi să măture şi a rămas ea de caraulă, deloc veselă, plină de ţîfnă. Fără să-şi întrerupă ritmul de rîşniţă puternică, îi spuse să-i transmită din partea ei tovarăşei de la angajări să binevoiască să-şi vadă de sarcinile de serviciu, să-şi mai ridice fundu' de pe piesa aia de muzeu de pe care nu se saltă o secundă, de frică să nu i-o fure cineva, şi să treacă pe la director să se intereseze personal şi să nu mai arunce găinile moarte pe unde găseşte fraieri să muncească în locu' ei…

Cobora, el, găina moartă, mortăciunea, din nou la doamna, şi n-ar fi lipsit mult să-i transmită mesajul colegei, dar nici chiar o astfel de distracţie nu mai era în stare să guste. Era peste măsură de ostenit, plictisit şi înfometat. Doamna tatonă un sfert de oră la telefon pînă să reuşească să dea de directorul adjunct, care-i spuse că nu se mai fac absolut nici un fel de angajări pînă la noi ordine, cel puţin pînă la sfîrşitul anului a îngheţat toată schema. Doamna răsuflă uşurată prin toţi porii figurii ei astupaţi de pestriţeala machiajului, emanînd un norişor de pudră. Era gata-gata s-o facă nefăcută, nu din neglijenţă sau incompetenţă, fiindcă directorul a fost în şedinţă pînă la ora asta, iar ea nu avusese de unde să ştie de aceste instrucţiuni căzute ca din cer şi ca o bombă.

Şi eu ce fac? Sună prea stins întrebarea pentru a putea fi auzită în vînzoleala din birou, amplificată de directivele de ultimă oră. De el, oricum, nu mai avea nimeni timp. A ieşit furnicat de un zor fără rost şi fără ţintă şi s-ar fi vrut indiferent, ca-ntotdeauna, şi aproape reuşea, deşi mai anevoie ca altă dată, şi dacă ar fi băgat preavizul cu o zi mai devreme, doar o singură zi a întîrziat, sau dacă legea acordului global ar fi apărut cu o zi mai tîrziu, sau dacă ar fi lăsat să-i fie desfăcut contractul de muncă, lipsind trei zile consecutiv, plecînd cu Norica şi întorcîndu-se ieri, şi tot ar fi fost ceva. Nu se putea smulge dintr-un trecut prea repede irosit printre degete, pe care continua să-l

remodeleze în neştire. Ajunsese în staţia de tramvai şi zadarnic încerca să se scuture, era copleşit, şi pe urmă a fost tentat să se scuture pînă ar nimeri sub roţile tramvaiului, doar la un pas, un salt scurt, şi ce simplu, şi ce cheie bună de descuiat orice. Drăcie o găsise şi nu-i mai dăduse drumul, se încleştase de cutia cu comenzi, iar comanda a fost hotărîtă şi plină de har, sus! Iar el mereu crede c-ar găsi altceva mai bun de făcut, gîndurile ţi-o iau razna într-o descătuşare haotică şi manevrată totodată de o mînă atît de sigură, prea rar se îndură să te mîngîie mîna asta, alungîndu-te dimpreună cu ploaia orizontală a culorilor verii peste geamul tramvaiului.

Arăta deja încins caldarîmul de piatră cubică, forfotind de lume pe margini, pe trotuarele late de un pas. Dinspre Biserica Sfînta Vineri, pe Calea Dudeşti, casele hurducăiau din tencuială, gata să se destrame. Asuda pe scaun, lîngă geamul aprins de soare. Tramvaiul se urnea din staţia cu baraca de tir, pornea şi se poticnea din nou, la stop, pe sub ciorchini de lume atîrnînd de tejgheaua barăcii şi bulucindu-se-n staţie. Venise vara, şi cîte femei şi-n tramvai, şi-n lumina mare de-afară, de unde naiba or fi ieşind atîtea dintr-odată?, de-ai zice că au stat închise undeva cît a fost vremea friguroasă. Şi-n cîte sîntem azi, mai, nouă sau zece sau cinşpe, dar e miercuri oricum, şi nici dacă-i miercuri nu era sigur. Ştia că Norica trebuia să se fi întors alaltăieri, dar dacă vine diseară… nu, nu mai vine, de asta să fii sigur, a claxonat-o unu' cu Dacia, care poate stătea şi la parter, şi de data asta nu i-a mai întors fundu', n-a mai fost fraieră, doar ştie ce-a păţit astă-iarnă.

De la intersecţia cu Şoseaua Mihai Bravu, nici pe scaun nu-ţi tihneşte în acest tramvai. Era o staţie mare, şi unii cică ar fi aşteptat o jumătate de oră şi uite-l acum grăbindu-se să plece tîrîş, cu ei pe scări. O pereche de fese semeţite prin stambă înflorată aproape că i se aşezau pe genunchi, iar părul lung îi bătea peste ochi cu iz de şampon ordinar, prin care îl năpădea mirosul viu de sudoare şi mătreaţă, ţi s-a umezit rochia pe strînsura taliei şi adie damful sexului tău ca un zefir încins de gemete, vă rog să mă scuzaţi, da' mi-e imposibil şi n-am de ce să mă ţin, stau într-un vîrf de pantof, şi staţi, domnişoară, vă rog, aşezaţi-vă, făceţi-vă comodă. El nu se ridica şi o îmbia să i se aşeze pe genunchi şi ea zîmbea cu o jumătate de chip peste umăr. Era un fulger de zîmbet ostenit, stors de veselie şi schimonosind o faţă lătăreaţă, cu buze cărnoase şi parcă lîngă nară avea o aluniţă mare, ce ar fi putut fi un neg. Părea tînără, o strungăriţă sau o filatoare, desigur, cu copii preşcolari ce-i mănîncă şi carnea de pe ea şi cu capul plin de rate la ceareu şi rate la mobilă. Era rimelată, dar rochia înroşită la subsuori arăta că de epilat n-are timp sau îi repugnă. De la spate ar fi zis că-i ceva mai de soi, păi cum naiba, păi pretenţios, păi dacă i s-ar fi aşezat pe genunchi şi ţi-ar fi surîs altfel, păi erau făcute să zîmbească altfel

buzele acelea cărnoase, pentru cine însă, ori poate că tot foamea alunga sîngele surîsului ei din buze. Întoarse capul către cele de-afară, vederea lui amuşina prin carnea lor coaptă de lumina apocaliptică a verii.

Trecea un ceas mohorît, solar, stors de vitalitate, iar el aştepta acolo, încălecat peste umeri şi cap de aluviuni fermentate de umeri şi capete. Instantaneu, se hotărî să coboare din tramvai.

Va încerca aici. Plăcinta Dîmboviţa, Lei 30 Kg, îşi încrunta rumeneala scorojită prin geamul tejghelei, lîngă tăvi cu pateuri şi pătrate de plăcintă cu mere pudrate cu zahăr, şi-n rafturi piramide de fursecuri şi pişcoturi livide pătate de muşte, stivuite ca grămezile de buşteni, iar pe mesele de fier vopsit, farfurii cu zdrenţe părăsite de plăcintă Dîmboviţa şi pahare cu zmeurată abia gustată, o leşie dulce, colorată cu sîngele cui? Dar coada pe trei rînduri încă se îngroşa, ocolind mesele şi înghesuindu-se pe lîngă pereţi, şi nu mai avea mult pînă să iasă pe uşă afară, încît abia prididea vînzătoarea cu faţă de fleică, deşi avea la-ndemînă două cocătoare intrînd şi ieşind pe uşa din spatele ei cu tăvi proptite-n pîntece. Sudoarea picura din nasuri şi bărbii, topindu-se-n aburi. Se scutura mătreaţa pe sub batice albe fugite pe cefe, învîrtoşînd brînza degresată, dreasă cu saramură, hipnotizată de zeci de respiraţii gîfîite, precipitate de foame. El cutreiera prin ceaţa încinsă, fript de foame. Ţi-e foame. Mi-e foame. Mănîncă! Mi-e foame. Mănîncă, rupe, sfîrtecă, mistuie, adună totul de pe mese cu amîndouă mîinile şi îndeasă în tine. Mi-e foame. Mănîncă sau vei fi mîncat! Nu fugi! Voi încerca totuşi aici.

Săru' mîna, doamnă. Ţi-am adus. Cum ce? Ce mi-ai zis alaltăieri. I-l băgă sub nas. Ea avea mîinile ocupate şi fierte în grăsime şi nu era dispusă să dea mai mult de treizeci de lei pe un săpun american. Atîta pagubă. Nici el mai jos de o sută, în ruptu' capului. Uită-te şi matale, doamnă mare, ce scrie aicea. Nu-mi arăta mie, că nu mă pricep în limba asta a lor, şi el că ăsta-i mai ceva decît Rexona, doamnă mare, ia de miroase, ne, am zis, am luat săptămîna trecută pentru fii-mea Rexona cu cinzeci dă frangi, tot aşa a venit unu' ca tine, cu trei bucăţi, şi fii-mea a zis…

Şi uite cu cine-şi bagă-n cîrd. Ce-a mai zis şi fii-sa, fute-m-aş pe bafta voastră de ţărănci. Şi cum o zguduie mam'mare cu cinzeci de frangi Rexona, ori s-o fi prostit ăla, îndopîndu-se cu cocă crudă de plăcintă Dîmboviţa, şi ce-i juma' de sută pentru mam'mare, care-i rămîne pe puţin numai de la coada ce se vede, şi numai cu doi lei dacă-l pîrleşte pe fiecare, fiindcă-i o marfă care se pretează, adică nici scumpă şi nici ieftină, şi oricum rămîne pe mese şi intră la retopit şi ai văzut-o pe mam'mare cum i se-nvîrtesc cioatele alea de mîini cu şpaclu' şi furculiţa prin bălăngănelile cîntarului şi parcă are-n ţeastă un calculator, următoru' – şase lei, următoru' – opt lei, următoru' –

nouă lei douăşcinci, următoru' şi vidul din stomac care te suge, sfîrtecînd şi măcinînd viscere uscate, deshidratate, pietrificate, şi după Patiserie, Încălţăminte şi Confecţii şi ABC şi Pîine-Lactate şi Mezeluri-Brînzeturi, cu grafii şi culori plutind pe ameţeala străvezie a foamei.

De bună seamă că foamea l-a inspirat. A încercat direct cu o sută la vînzătoarea de la Încălţăminte, şi numaidecît a fost sigur că ea i-ar fi dat şi o sută cincizeci fără să se tocmească. Dar o sută a apucat să-i iasă, fie.

A trecut peste drum, tăind insula lungăreaţă de trotuar cu spaţiul verde care desparte sensurile de circulaţie. Gărduleţul era rupt cît o poartă pentru o strungă de oi, ce îl ducea pe o potecă ocolind soclul de marmură cu Monumentul Eroilor Căzuţi. Soldatul de fontă în mărime naturală, atacînd crispat la baionetă, îi fugea peste scăfîrlie, în timp ce el îşi spunea că războiul e în plină desfăşurare, e departe de a se fi încheiat. Avea bocanci şi pantaloni bufanţi, iar gambele înfăşurate în moletiere, şi raniţă cu pătură făcută sul deasupra, şi chipiu cu clape şi cozoroc, protejînd o căutătură dîrză. De ani şi ani se bătea prin arşiţe şi frig, şi zloată, iar iarna trecută îl văzuse cu o zdreanţă de sacou în spinare şi-ntre bocanci cu o ruginătură de reşou avînd firul lipit de prohab cu o pleaşcă de ceva alb, var sau ipsos, ceea ce a fost încă un semn, printre atîtea altele că războiul continuă şi revoluţia e veşnică, zadarnic ar mai fi tras nădejde să apuce pacea.

Dimitrie Cafanu se învîrtea şi parcă dădea tîrcoale, se-nvîrtea în cerc şi pe urmă invers, peste sensul giratoriu şi printre maşinile din intersecţia bulevardului Şulea cu bulevardul Sălăjan, era revoluţie şi război şi toată lumea se bătea cu toată lumea, iar el tăia într-un tîrziu trotuarul, apucînd-o pe drumul cel mai scurt către Valea Dracilor.

6

Uite-l cum vine şi uite-l cum trece pîrjolind totul în cale. Se împlineau în ziua aceea exact trei săptămîni de la incendiul de la Nitro, cel mai mare din cîte se iscaseră vreodată în Platforma Chimică. Puţini au ştiut atunci cît a lipsit ca să fie atins parcul cu rezervoare de solvenţi, de la care s-ar fi aprins nu numai întreg Policolorul, ci şi Fabrica de Medicamente, Anticorozivul, Fabrica de Săpun Stela, IOR-ul şi toată valea de blocuri, pînă spre intersecţia bulevardului Şulea cu bulevardul Sălăjan.

În seara aceea însă, la schimbul doi, ei se simţeau pe deplin stăpîni pe eventualitatea de a se fi ales scrumul de toate cu trei săptămîni în urmă. Tocmai terminaseră de mîncat şi fumau în vestiar, uitîndu-se ca la o arătare jalnică la borcanul cu probă de basamac de pe masă, căci se întîmplase ceea ce foarte rar şi de fapt niciodată nu se întîmplă, şi anume că nu găsise nici unul prin dulap nici zahăr, nici cacao sau vanilie şi nici măcar o coajă uscată de portocală, decît numai nişte dropsuri lipite între ele într-o pungă jegoşită amiruise cineva dintr-un buzunar şi încropiseră un soi de lichior cam fără nici un Dumnezeu, dar spiritul era stins cu artă, potrivit din apă cît trebuie, nici leşinat şi nici să-ţi aprindă maţele, băubil carevasăzică.

Se tot foia în jurul borcanului Gică Bălaşa şi pe urmă îl ridică în lumina pîlpîitoare a neonului, cercetîndu-i tulbureala prin reţeaua rînjetului, în timp ce Petrică Grasu, cum e el plin de nerăbdare lacomă în aceste chestiuni, că ce-l mai piguleşti bă atîta, doar nu s-o fi spîrcîit fo muscă-n el, ori ce nu-ţi convine? E etilic-etilic. Direct de la sursă.

El îl adusese din laboratorul central al uzinei Policolor, condus de domnişoara Suceveanu, în contul unor obligaţii ale domnişoarei, asta pentru cine ar fi fost în stare să creadă în spusele lui, că între el şi domnişoara se află relaţii de afaceri sau mai mult decît atît, cînd nimeni nu se îndoia că îl cerşise, de fapt, cu săru' mînuşiţele, domnişoară, să trăiţi să înfloriţi că tot ca o floare sînteţi, care domnişoară bătînd către cincizeci, toată lumea ştia că nu suporta să fie abordată altcum, şi chiar şi fără să fi insistat cine ştie ce cu doamnă sau tovarăşă, numaidecît te dădea pe uşă afară cu doamnă şi tovarăşă e mă-ta, de porc nesimţit şi vită-ncălţată, cum atîtea cazuri au fost, aşa că, în ce-l privea, Petrică avea cugetul împăcat, special l-am adus, să vă orbesc şi să vă omor şi atîta pagubă, şi totuşi cine ce să mai înţeleagă din borîtura aia vişinie-purulentă, decantînd alene sfărîmăturile de bomboane, în timp ce Petrică îşi curăţa unghiile şi bătăturile din palme cu un cuţitaş conceput şi făcut de el, cu un bisturiu cu lama de o jumătate de lat de palmă şi mînerul de două ori

mai lung şi cu plăsele de plexiglas, sub care fixase ceva colorat, decupat dintr-o revistă, iar Dimitrie Cafanu căuta să-l facă să priceapă ce rău face că tot cu acelaşi cuţit cu care taie şunca îşi curăţă unghiile, ba altă dată îşi răzuieşte de pe cizme răşină şi toate mizeriile astea de pe-aici, la care Petrică i-o întoarse că poate să jupoaie şi cîinii cu custura asta şi pe urmă s-o folosească la servirea mesei, atîta vreme cît în prealabil a spălat-o cu acetonă, care se ştie că acetona stîrpeşte orice fel de microb, ceea ce-i foarte înţelept spus, confirmă Celestin, da-n afară de asta, acetona se hrăneşte, se ştie, cu globulele roşii ale omului, albeşte sîngele, uite, bea tu, Grasule, nu mai mult de o sută de mililitri de acetonă, şi pe urmă taie-te să vedem ce iese, iese spirt, să fiu nebun, anticipă Grasu într-un hohot năprasnic, iese etilic, direct de la sursă, din laboratorul domnişoarei Suceveanu.

Gică Bălaşa încă studia borcanul. Abia într-un tîrziu remarcă, este în adevăr etilic, şi că lumina asta te şi poate înşela şi te doare şi capu' cum pîlpîie ea aşa aiurea, drept pentru care trase o duşcă lungă de aproape un sfert de borcan şi se strîmbă îngreţoşat, totuşi nu-i plăcea, nu mai beau, spuse, nu-i bun cu bomboane.

Atunci intră în vestiar un pui de moldovean angajat de curînd şi cooptat de o săptămînă în echipa lui Petrică Grasu. Era blonziu şi atît de firav, încît Celestin îl întrebase cînd apăruse printre ei dacă e foame mare pe-acolo pe la ei, în Moldova, îhî, nene, e nenorocire... Ciori, de ce nu vă axaţi pe ciori? îi sugerase Celestin pe un ton atît de expert şi serios, încît puştiul se strădui din răsputeri să nu rîdă, mai cu seamă că Celestin profeţi numaidecît că ciorile vor salva lumea.

Bă' tu nu ştii să baţi la uşă?! îi sări ţîfna lui Petrică Grasu, şi apari neanunţat şi din senin, ca un pîrţ de principesă ce te afli, iar glasul său mustrător se înfioră de un oftat de uşurare că n-a fost cine ştie ce şef frămîntat de producţie la ora asta tîrzie, care să-i surprindă vînturînd etilic prin borcane, ceea ce n-ar fi fost mare nenorocire, da' orişicît. Moldoveanul, nicidecum fîstîcit, se întoarse şi bătu din afara uşii închise, de trei ori, cu podul pumnului, cu toată nebănuita lui putere, făcînd să se zguduie tabla, ei, bravo, hai că mi-ai plăcut, se lăsă Petrică pradă entuziasmului. Venise băiatul pentru a anunţa şefului său rezultatul probei de laborator luate dintr-un reactor, iar proba atesta că răşina din acel reactor ajunsese la parametrii produsului finit şi deci era posibil, şi trebuia numaidecît descărcată la butoaie. Faţă de această situaţie, Petrică Grasu, singurul în drept, hotărî după cum urmează: îi spui lu' Reli, laboranta, c-am spus io să nu mai treacă nimic în registru' pentru probe, că-l completez io aproape de plecare, la ora zece jumătate, şi p-ormă te duci şi opreşti vidu' pe reactor şi mai laşi răcirea să meargă vreo juma' de oră după aia, şi după ce opreşti răcirea, ciupeşti numa' niiiţel ventilu' de abur şi te uiţi pe diagramă şi nu-l laşi nici să urce peste suta de grade şi nici să cadă

acul sub sută. Ai înţeles, n-ai înţeles. Hai, du-te, că urc io mai încolo să-ţi arăt, dacă nu apuci să ne-arunci în aer, şi după ce acesta plecă la îndeplinirea misiunii încredinţate, Petrică conchise, epuizînd totodată întreg planul de bătaie pe ziua respectivă: îl pasăm.

Aşa se face că rezultatele probelor de laborator date din oră-n oră şi situaţia de pe teren aveau să fie astfel ajustate şi răsucite, încît să reiasă că proba ultimă s-a întîmplat nu la ora nouăsprezece, cît era atunci, ci în jurul orei douăzeci şi trei. Descărcarea şi lupta cu butoaiele de răşină fierbinte, de două sute şaizeci de kilograme bucata, aveau să fie pasate celor din schimbul trei, ce au s-o înghită nemestecată şi pe inima goală imediat ce vor începe ziua de lucru, iar dacă peste noapte s-ar mai fi întîmplat un reactor de descărcat, ei, la rîndul lor, se vor fi străduit să-l paseze celor din schimbul unu.

Nu avea Petrică Grasu nici un fel de predispoziţie în seara aceea către ceva cît de cît activ, şi să-i fi trimis la descărcat pe moldovean, pe Celestin şi Mite ar fi însemnat să rămînă el să aibă grijă de cele opt reactoare. Şi pe urmă, să fi rămas cu etilicul doar el cu Gică Bălaşa, frigotehnistul, care ăsta nu pare să aibă chef acum, n-ar fi avut nici un haz, da' ai văzut, Grasule, cum îi luceau ochii la borcan puştiului? spuse Celestin, la care Grasu că mie-mi spui de ăştia din neamu' lu' Ştefan? şi că-l chem io şi pe el să-i dau, mai încolo…

Gică Bălaşa chiar nu mai gustă deloc după ce spuse că nu-i bun cu bomboane. Se apucă să-şi aranjeze nişte cutii cu vopsea în dulap, în raftul de sus şi-n raftul de jos, aplecîndu-se şi ridicîndu-se desfăcea capacele cutiilor cu muchia cheii lacătului şi picura cîte un strop de vopsea pe fiecare capac pentru a nu le încurca mai apoi. Era înalt de aproape doi metri şi avea gesturi de o stîngăcie suplă, deliberată, şi părul scurt şi creţ, abia încărunţit, şi un bot ca de maimuţă, ce te făcea să te gîndeşti la un baschetbalist negru, şi cine o fi, Grasule, la poartă, că am o comandă de vreo două mii, şi Grasu, mi se pare că ăla din Manolache, care zice că ţi-e văr, s-a schimbat acuma la şase, băiat bun. Aha, făcu Gică Bălaşa. Clipea des şi spuse că-l doare capul de la neonul ăsta şi că mîine ori chemăm un electrician să-l schimbe şi să pună unul mai bun, ori îl dau dracu' şi punem iarăşi bec. Mite se sui pe masă, îi mai trebuia ceva să ajungă, şi Celestin îi aruncă bidonul gol de vopsea pe care stătea, acuma da, zgîlţîi din lăcaşurile laterale, apăsînd în acelaşi timp cu ambele palme deodată, pînă ce neonul se opri din pîlpîit, şi ia de bea domnu' Gică, dacă nu puteai din cauza iluminatului. Nu. Domnu' Gică se întinsese deja pe jos cît era de lung, pe trei saci de hîrtie aşternuţi pe cimentul vestiarului pe lîngă dulapuri, nu beau eu destul diseară cînd vine fi-miu în permisie? Fiu-său Ninel, da, de bună seamă o aşchie ce nu sare prea departe de trunchiul acestei teribile forţe a naturii recunoscute ca atare de două generaţii de hoţi de toate felurile, deşi, pînă la ora aceea

binecuvîntată, Ninel era chiar curat ca o floare, fără prea mari încurcături şi fără o zi de pandaios, ceea ce întocmai a avut ambiţie tatăl său şi era mîndru de Ninel că-i cuminte şi-şi văzuse cum se cuvine de meseria lui de lăcătuş şi acuma de armată, ca orişicare şi-n rîndu' lumii şi după aia o să-l însoare, că l-a ajutat să-şi facă şi el un rînd de căşi în Glina, şi va fi de fală pentru tac-su şi om aşezat la casa lui, la fel ca şi tac-su, chiar dacă tac-su a mai călcat pe lături prin puşcării fin'că aşa s-a nimerit vremile la vremea lui, şi pînă la urmă toţi din neamu' Bălaşa am fost aşa, şi aprigi şi iuţi şi daţi dracu', şi nu s-a lăsat vreodată călcaţi pe coadă, indiferent de cine şi-n ce împrejurări, ce mai, Ninel e bucăţică ruptă, încurcăreţ şi cu sînge-n boaşe cînd e la o adică, de nu se găseşte prin oraş şi prin atîtea sate în jurul Glinei cineva să-l răzbească.

*

Era cîndva o firmă pe acest local. Valea Mieilor scria acolo, dar îndeobşte tot de Valea Dracilor îl ştia lumea. Cînd firma, pictată pe un firmament lung de sticlă mată, a crăpat de ger, dacă nu cumva a fost atacată cu bucăţi de gheaţă de cel care-l travestise în iarna aceea pe soldatul de fontă al Monumentului Eroilor Căzuţi, nimeni n-a mai vorbit decît despre Valea Dracilor.

Partea cu restaurant era aproape pustie, cu doar două mese ocupate, şi nu aveau bere nici la halbă şi nici la sticlă, iar foamea lui Mite nu mai putea să aştepte pentru vreo porţie de ficat de diavol părpălită în pripă, şi oricum parcă şi-ar fi dorit ceva mai ieftin şi mai săţios, mai mult cu aşa ceva îi sînt învăţate maţele. Sau ce-ar fi să aştept ficatul, pînă am să mănînc un coş din ăsta cu chifle? Pînă să se hotărască, se văzu în anexa cu autoservire, crescută-n coasta restaurantului.

Nu era aşa lungă coada. Mergea, se urnea, nici n-ai timp s-alegi din ochi şi să-ntinzi mîna la tot ce-ţi rîvneşte pipota pe traseu. În rafturi de inox cu capace de plexiglas, el vedea parcă pentru prima dată-n viaţă farfurii cu spate de pui şi gîturi şi gheare şi aripioare firave răsărind din balegi de sosuri vişinii-întunecate şi din grămăjoare de mazăre şi fasolică verde cît să încapă într-o lingură, păi visam un vis frumos cu o bucăţică macră, fără os, uite-le cum stau acoloşa pe tabla aia călduţă să-ţi înveselească măruntaiele cu ceva cald, şi cine mai ştie, cînd te-aşteaptă acoloşa şi de cînd bate soarele-n ele, şi mirosul lor acru-dulceag-încins irupe prin geamul de plastic, şi uite şi-o umbră de ciolan pe o basculă de varză, şi uite şi sărmăluţe-n foi de viţă, dacă nu cumva de indigo, iar borîtura aia de sos a prins crustă, s-a pietrificat de nici muştele nu se mai ating de el, bîzîie pe de-alături

peste şapte lei şi douăşcinci farfuria cu trei chiftele, aresteaz-o numaidecît, nu mai sta pe gînduri, şi-o porţie de fulgi de fasole cine mai ştie de cînd ninsă, strîmbă-te să-ţi faci greaţă peste roadele pămîntului care ne ţin în putere trupul ce ni l-au lăsat El şi El, amîndoi împreună şi fără să colaboreze, ba tocmai dimpotrivă. A mai pus pe tavă o porţie de salată orientală, ceapă şi cartofi şi o scamă de gălbenuş de ou şi trei măsline. Schimb-o! Farfuria aialaltă are cinci. Iar la capăt îl aşteptau chifle şi halbe de bere şi el aştepta. Aştepta şi el ce-o mai fi să-l aştepte… Da' ăsta? Ce dracului o mai vrea şi ăsta? A! Celestin. Să nu-l mai cunosc, şi mai mult nimic. Şi doar săptămîna trecută parcă dăduse de el tot pe-aici. E chiar neschimbat, cum naiba să-l uiţi, cel puţin ciorapii, nu mai vorbesc…

— Cine? Ciorapii? Niciodată.

— M-ai lămurit, moşule. Acuma ce mai vrei?

Celestin arătă cu degetele — patru halbe. Şi banii? Îi dă el la masă, spune apăsînd cu arătătorul pe piept.

— Da' ce-ai păţit? Ţi-a luat glasu'?

Da, de data asta chiar i l-a luat. Celestin face o cruce mică peste nodul lui Adam — kaput.

Celestin e cu şeful lui. Celelalte două halbe sînt pentru şeful formaţiei de pompieri din uzina Policolor. Da' ăsta ştiu că-i un şef în toată puterea, în costum gri deschis şi cămaşă galbenă, cu o lalea minusculă brodată în zona ficatului, şi cravată roşie tricotată, cu un pumn mare de nod, şi ochelari de soare şi geantă diplomat cu încuietori nichelate. Iar Celestin al meu, neam de bulgari mîncători de ciori şi-n vremuri bune pompier, e în cămaşă antijeg, cu mînecile suflecate şi descheiat larg la gît. E un rîndaş abia ieşit din penumbra clocită a grajdului să-şi clătească beregata cu două halbe de bere, şi cît de vînjoasă căutătura ochilor lui negri şi atît de gălbejit în lumina asta prea puternică pentru el, şi claia de păr ţesălată parcă pe întuneric şi trăsnind din albiturile de dedesubt. El şi cu Mite sînt cam de-o seamă şi s-au mai intersectat în răstimpuri pe te miri ce şantiere şi fabrici, încă de pe vremea cînd erau de şaptişpe-optişpe ani, dar de-acum, văzîndu-l, te gîndeşti că poate de la vîrsta asta începe să se vadă că tot cîine bătrîn şi singur eşti, fără nevastă şi fără una-alta, şi uite-l, îl vezi şi parcă te vezi şi nu-ţi vine să te recunoşti.

— Ăsta, nea Albene, am lucrat cu el şi-n secţie la Răşini, şi el m-a-nvăţat pe mine zidărie cînd mi-aţi făcut matale referat pentru desfacerea contractului de muncă şi m-aţi dat afară şi din fabrică, şi din Formaţie…

— Cînd? Şefu' pare străin de una mare ca asta, pusă pare-se la cale chiar de Celestin, care susţine că-i chiar treaz-nebăut-nemîncat, adică-n deplinătatea facultăţilor. Glasu-i năclăit de răguşeală stropeşte ca o arteziană, e răguşit de-aseară, a băut rece, da' imediat se va drege

cu berile astea două. Două numai, atît, el cu şefu' vor intra la trei, sînt schimbu' doi.

— Cînd bă? îl întrebă, la rîndu-i, Celestin pe Mite. Poate tu mai ţii minte… Oaaah, lasă-l acum. Acuma lasă-l să mănînce, nea Albene, că-ţi spune el cînd… Te-a lovit foamea, Mitele. Foamea aia reaua. Foamea cît capra pă noi, Mitele.

Mite îl aprobă din priviri, printre înghiţituri mari, ce abia îi încap în gură, în timp ce Celestin încearcă să ordoneze acele fapte şi locuri prin nebuloasa amintirilor lui.

— Păi, nu era după cutremur? C-aşa ie, Mitele, unde munceam noi acolo, îi spunea la consolidări. La Piaţa Rosetti, Mitele, de dădeam în Calea Moşilor şi-n strada Caimatei şi-n localu' ăla, Someşu'… Lucram în strada aia noi, Dimitrie Bolintineanu îi zicea, că d-aia am ţinut-o minte, c-o chema ca pe tine, Dimitrie, şi noi la blocurile alea vechi, făcute cică de americani, care zicea lumea că a apucat şi cutremurul din patruzeci. Nu ştii că-mi arătai tu, cînd decopertam, c-asta-i zidărie americană?… Adică zidu' gol pe dinăuntru, nea Albene, adică cum să-ţi explic io? Cărămidă de-a lungu' pe-o parte, cărămidă de-a lungu pe-o parte, şi 'năuntru gol cît o cărămidă. Şi zidu' nu suferise nimica la cutremur. Noi, doar tencuiala. Cioca-boca jos cu ea, pă unde era mai şantalie, şi-ncărcam cu mortal la loc şi tras glet viu şi dacă ne-nţelegeam cu omu' îi mai trăgeam şi-o zugrăveală să moară lumea. Mortal era căcălău, din devizu' ICRAL-ului. Şi dă-ţi seama, nea Albene, că noi îl gospodăream şi cîtă mîncare şi băutură cît lucram acolo la om în casă şi pe urmă zugrăveala care era în afara devizului şi mutatu' mobilei de colo colo şi curăţenia pe care tot noi… Să-mi ţin vorba, nea Albene. Voiam să spun că la consolidări, la un an după cutremuru' din '77, exact în primăvara lu' 78, atuncea mi-aţi făcut matale referat pentru desfacere.

— Îmi pare rău, Celestine, da-n '78 nu eram io în Policolor… Ba nu. Eram, da' nu eram încă şef de formaţie pe uzină.

— Păi cînd aţi venit matale şef la noi la formaţie?

— Nu contează… Da' referate pentru desfacere i-o n-am făcut la nimenea. Fiindcă mie-mi place ca omu' să fie om şi porcu', da…

— Şi porcu-n cîrnaţi, îşi ajută şeful Celestin. Şi mie-mi place-n cîrnaţi, fir-ar al dracului dă porc cu şoricu' dă pă el…

— Da' mai încoace, Celestine, cine te-a adus înapoi în formaţie? se străduieşte nea Albeanu să-i amintească. Cînd şi din secţie te-a scuipat afară şi ajunseseşi la tărgile cu mortar şi cărămidă pe la consolidări, pe unde zici, şi-n tot felu' de şantiere, cucu, să-ţi rupi oasele…

— Matale m-aţi adus la formaţie, nea Albene, nu zic. Da' 'ceam că… Cine mi-a făcut mie referat atuncea, cînd cu spirtu'?…

— Păi, dacă zici că-n '78, te rog nu fi bou. Atuncea spirtu' se

otrăvise, aşa că n-aveam cum.

— Ba nu, şefu', otrăvirea a fost mai încoace.

— Mai pe dracu' mai încoace, şi nu mă zăpăci tu pe mine.

— Otrăvirea a fost în '71, exact, spune Mite. Exact la şaisprezece luni după ce am plecat din Policolor.

La o astfel de dată, chiar şi nea Albeanu stă în cumpănă.

— Păi ăsta vorbeşte de altă otrăvire, nea Albene. Otrăvirea aia mare, d-aia zic, a fost mai încoace, ştiu bine…

— Ştii pă dracu', Celestine, ori eşti beat, ori faci pă prostu'. Nea Albeanu şi-a ieşit din fire. Stabileşte: o singură otrăvire-a fost, şi-n orice caz, pînă-n şapteşopt.

— În şapteşunu a fost, spune Mite. O singură otrăvire…

— Cu-atît mai bine, în şapteşunu, aprobă nea Albeanu.

— Măi oameni, îi rugă Celestin, am şi-acum acasă un fluturaş d-ăla. Scrie cu roşu pe galben şi capu' de mort negru deasupra la semnătura directorului. Începînd cu data de 1 aprilie 1979, Alcoolul de pe întreg teritoriul uzinei Policolor este otrăvit. Atenţie. Consumarea acestui Alcool provoacă moartea şi îmbolnăvirea celor care-l consumă. L-am citit pînă l-am învăţat pe dinafară. Aşa că-n şapteşnouă zic. Sigur-sigur. Orice vagon de spirt care intra în triaju' uzinei, îl trăgea pă linia morţii şi turna în el un butoi cu toluen. Ştiu la fel de bine ca şi tine, nea Albene, chiar dac-am fost lipsă din uzină în anu' ăla…

— În şapteşopt ai zis…

— În şapteşopt, nea Albene, ba-n şapteşnouă şi lasă-mă că dau în turbare. Chiar aşa greu de cap eşti, nea Albene? Ştiam tot ce se-ntîmplă pas cu pas… Îl trăgea pe linia aia şi se lua cinci-şase butoaie pentru analiză, pentru tov director şi tov secretar şi pentru toţi tovii din uzină, pentru vişinată, şi p-ormă se turna imediat butoiul de toluen… Care-i halba mea? Iar s-au amestecat.

*

Şi tot vorbind ei despre Ninel, amestecat cu întîmplarea de ieri, cînd Petrică Grasu leşinase de spirt pe aleea din faţa secţiei, să dea fun şef peste el acoloşa şi mai mult nimic, şi cine să-l fi luat de acolo cu cele o sută douăşpe kile ale lui şi să-l ascundă pînă şi-o mai reveni, dacă nu tot Gică Bălaşa a fost cu ideea să facă rost de-o roabă în care să-l încarce şi l-au basculat sub scară, lîngă uşă, după bazinul de sodă, să-l bată aburul de caustică la nas să-l învioreze şi uite-l cum nu mai are mult nici acum pînă s-ajungă ca ieri, zău, ai cam îndesit-o, Grasule, una după alta-n fiecare zi şi uite-l cum o ia despre tac-su care oi multe avea şi pe el copilandru fiind îl trimitea cu ciobanii care chiar de la ei a-nvăţat să-nsămînţeze miaua cu sămînţa lui crudă şi iute de

puber, şi berbeacu' ce zicea cînd te prindea-n flagrant cu soţia, îl stîrneau Mite şi Celestin, şi el că zicea beaaaaaaau!... zbiera Grasu nostalgic şi excitat la culme, şi tot trăncănind ei de una-alta aprinşi de o veselie nebună, apăru în vestiar unu' în uniformă maron de la paza contractuală, cu o mutră mocofănoasă disperată, năvăli ca o turmă de tauri de-ai fi zis că iar a luat foc pe undeva şi ei cocăiau aiurea aici, să ardă cu şobolanii şi mai mult nimic, repede, repede, repede! Ninel în bufet la Căţelu! şi pe urmă întîmplarea nenorocită cu nişte zlătari de la care Ninel a vrut să cumpere un cazan de ţuică şi dacă nu s-au înţeles la preţ, acesta le-a oprit cazanul şi le-a dat liber, să meargă cu Dumnezeu, şi ei n-au mai avut încotro, fiindcă Ninel a dezlegat cîinii şi-au văzut sărmanii zlătari că nu-i de glumă şi mai apoi a plecat Ninel şi el prin sat şi-a ajuns în bufet la Căţelu să bea o bere, fiind în permisie, şi să mai vadă şi el lumea, dar ce să te faci, că zlătarii ăia patru au nimerit şi ei pe urmă în bufet, unde nici una, nici alta, au dat toţi ţăranii afară şi pe barmangiu, rămînînd ei singuri cu Ninel, pe care l-au legat de scaun şi ei în jurul lui, cu cuţitele-nfipte-n mese, încît nici şefu' de post nu vrea să rişte să forţeze uşa, dat fiind că indivizii-s ştiuţi de periculoşi şi-n stare de orice, şi mai cu seamă-ntr-o îmbîrligătură ca asta, şi el nu vrea să aivă vărsare de sînge, şi chiar dacă deja a întocmit procesu'-verbal cu martori, aşteaptă să se mai liniştească şi pe urmă.

În salturi de panteră izbind fierul gratiilor se zbătea Gică Bălaşa, vînturînd uşile dulapului, dînd să se îmbrace şi spumegînd, şi înjurînd, şi spumegînd, în timp ce Petrică Grasu i se agăţa de mîneca hainei tocmai cînd s-o tragă pe el, ai grijă, Gică, să nu faci fo prostie, io ţi-am spus. Îi spusese, decît numai că nu-l lăsa să se-mbrace, încît dintr-un dos de palmă întors peste număr şi chiar fără să se uite unde dă, Gică îl buşi de cimentul vestiarului din toate cele o sută douăşpe kile ale lui, io ţi-am spus, îl mai atenţionează de-acolo Petrică, săltîndu-se într-un cot şi întinzîndu-se după borcanul cu lichior de dropsuri în care înmuie două degete şi-şi frecă nasul mustind un firişor de sînge. Gică nu mai nimerea cracii pantalonilor, răscolind totodată prin partea de jos a dulapului şi aruncînd în stînga şi-n dreapta bluze de salopetă şi cizme de cauciuc şi cutii de vopsea cărora în zbor le bufneau capacele şi plescăiau pictînd pe jos şi pe pereţi cu Roşu Inca şi Roşu Mac şi Albastru Metalizat pentru export şi Alb Ever din seria 5001, şi în sfîrşit, din toată încurcătura aia de maţe multicoloră risipind echivalentul unor comenzi de vopsea de automobil însumînd vreo două mii de lei pe care conta cel tîrziu mîine dimineaţă, scoase o bijuterie de rănguţă cromată, un levier gros ca pe deget şi o idee mai scurt decît antebraţul său, de vreme ce-l băgă chiar pe mîneca hainei, ca într-o teacă, de la încheietura mîinii pînă la cot.

Şi uite-l cum vine şi uite-l cum trece ca un pîrjol şi ca o furtună.

Sînt patru staţii de la poarta Policolorului pînă la capătul tramvaiului. De aici începe comuna Căţelu, şi de aici, ce mai e pînă la Bufet: o staţie lungă de autobuz ori un sfert de oră de mers pe jos. Ieşind pe poartă în bulevardul Şulea, el opri prima maşină care i se nimeri în cale, un teveu al Fabricii de Cabluri şi Materiale Electroizolante, care la capătul tramvaiului ar fi făcut-o la stînga pe cracul bifurcaţiei, da’ ţine-o aşa şi tot înainte şi mai repede şi nu-mi spune tu mie şi cu toată viteza pînă-n bufet Căţelu, ceea ce şi făcu bietul om, dat fiind ce terorist versat în deturnări pe benzina statului luase din drum, ce benzină, că vă dau foc la toţi, şi-n afară de asta a fost nevoit să treacă pe roşu şi-n viteză stopul de la rond şi să nu ţină seama de radarul de la intrarea în comună, uite-l!

Astfel apăru acest tată de baladă în bufet Căţelu, zburînd uşile-n lături cu o lovitură de picior şi neavînd altă armă la el decît rănguţa aceea cu care-l izbi de cîteva ori în creştet pe zlătarul postat de pază la uşă, pînă ce a fost sigur că n-o să se mai ridice o vreme cel puţin, ce prea de ajuns i-a fost pentru a face întocmai cu ceilalţi trei, totul petrecîndu-se de zece ori mai repede decît ar putea povesti cineva în zece cuvinte.

*

Sub jetul de apă fierbinte izbindu-l între omoplaţi, el îşi contempla degetele picioarelor, fierte în transpiraţia strînsă-n cizmele de cauciuc, smochinite, iar rosăturile de la jumătatea gambelor păreau să se fi adîncit, erau din nou proaspete, o pereche de şanţuri săpate-n carne vie de aşchiile de sodă ce-i săriseră-n cizme cînd bătea cu barosul în calupii de sodă. Odată şi-odată vor avea timp să se cicatrizeze, la vreo lună după ce nu va mai fi nevoit să aibă de-a face cu porcăria asta. Peste un an, abia dacă se vor mai cunoaşte, ba s-ar putea să dispară definitiv.

A trecut şi azi, vine şi trece, de la trei la şase doar barosul ştiuse de el. Calupii de sodă caustică aveau forma butoaielor în care erau ambalaţi, iar tabla subţire trebuia tăiată cu dalta şi ciocanul pentru a dezveli calupul, şi pe urmă ia de sparge-l şi sfărîmă-l cu barosul în bucăţi pe care să le poţi manevra cu mîna şi care să încapă pe gura bazinului. Uneori venea sodă fulgi, ceea ce îl uşura mult, chiar dacă butoaiele erau ceva mai mari, avînd totuşi aceeaşi greutate: 230 de kilograme brut. El le ridica pe rînd în picioare, aproape de gura bazinului, şi tăia capacul cu dalta şi doar un sfert din fulgii din butoi băga cu lopata în bazin, fiind şi îndeajuns de puternic pentru ca restul să-l golească răsturnînd butoiul cu gura pe gura bazinului şi săltîndu-l de fund pînă-l dădea iarăşi peste cap, pe măsură ce se uşura. Restul n-

avea însă nici douăj' de kile sub două sute. El ridica şi răsturna şi iar ridica, dădea de-a dura şi ducea într-o dungă, douăzeci, cincizeci de metri, kilometri întregi, precum gunoierii pubelele, atîta că pubela lui cîntărea ca la un sfert de tonă. El avea nouăsprezece ani şi îl chema Mite Cafanu, el răsturna şi iar ridica, scutura două sute de kile de sodă cum ai scutura o zdreanţă de praf. Ca şi cu ursul el se lupta cu butoaiele, într-un ritual îndelung al încordării, ceasuri în şir, se îmbrăţişa şi se morfolea şi se tăvălea cu zece butoaie de sodă la rînd, asta-i porţia pentru un bazin de leşie de sodă.

El inhala vapori de sodă caustică. Era ca şi cum ar fi respirat ceva ca un balot de sîrmă ghimpată, dar în rest el era izolat, perfect etanş. Nu-şi lăsa nici un centimetru de piele neacoperită. El purta cizme de cauciuc, mănuşi de cauciuc şi şorţ de cauciuc, iar salopeta o ţinea încheiată pînă la ultimul nasture şi cu gulerul ridicat şi n-avea cum să se lipsească de cagula măştii de gaze. Se lipsea totuşi de cartuşul filtrant, care l-ar fi chinuit teribil, izbindu-l în piept cînd bătea cu barosul în calupi. Arăta astfel ca un elefant cu trompa amputată. Cînd şi cînd se mai oprea să scuture sudoarea adunată-n cagulă şi-n mănuşi şi să iasă puţin afară ca să se bucure de bucuria de a respira normal.

Păi, pur şi simplu, n-aveau cum să dispară definitiv. Peste mulţi ani, încă aveau să se cunoască urmele de pe pulpele gambelor, pe care nu mai creştea părul, ca nişte arsuri vechi, răscoapte, îndeajuns de discrete totuşi, şi totuşi aceste cicatrice circulare sînt urmele lanţurilor ocnaşului ce a petrecut o vreme şi prin ocna Policolorului. Pe atunci el stătea pe vine cu palmele băgate sub butoi şi ridicîndu-se în picioare se ridica şi butoiul odată cu el, într-o desprindere şi o smulgere lentă, cu geamăt şi încordare a viscerelor şi tendoanelor gata să plesnească. Dacă nu plesnise după zece butoaie, sigur nu avea să plesnească nici după următoarele zece, şi azi, ca şi ieri şi ca şi acum o lună, el pornea cu dosul ţuguiat şi spatele cabrat invers decît cabrarea lui firească, de parcă cineva i-ar fi proptit pumnul între omoplaţi şi cu cealaltă mînă l-ar trage de chică. Era într-adevăr cineva către care abia avea timp să tragă cu coada ochiului şi a cărui imagine a încercat s-o desluşească de-a lungul întregii sale vieţi, şi poate că nu era atît de oacheş şi roşu-n obraz şi cu mustaţa-n furculiţă, nu prea avusese vreme să observe, ridicîndu-se cu greutatea ce-l apăsa de-a lungul întregii coloane vertebrale, apăsînd totodată egal pe toată suprafaţa tălpilor şi forţînd coapsele, bazinul şi vintrele şi cutia de viteze din pîntece şi, în sfîrşit, braţele şi toracele, cînd butoiul este aproape de punctul în care-şi schimbă brusc centrul de greutate, tinzînd singur către poziţia stînd în picioare.

El devenise un om-macara. Asta pentru orice eventualitate, dacă nu fusese în stare de ceva mai convenabil. De-acum n-avea decît să se contemple şi să se admire săpunindu-se sub duş, gîndindu-se uneori la

foloasele pe care le-ar putea trage de pe urma impozanţei sculpturale a trupului său. El era ceva perfect, ceva care tocmai aşa trebuie să fie, ceva care nu-i făcut pentru o îndeletnicire anume, zbor sau mers prin apă sau mers pe pămînt, ceva care nu e bun la nimic de fapt, dar care trebuie să fie şi este, fără să fie nici pasăre, nici cal, nici peşte, nici macara, ci un mecanism delicat şi extrem de sensibil şi totuşi capabil să reziste vicisitudinilor de tot felul, ceva în stare să semene mai mult sau mai puţin cu orice altceva, fără să fie nimic altceva. El era ceva care nu a existat şi nu va mai exista niciodată şi nicăieri. Adesea el era tentat să creadă că acel ceva contemplîndu-l sub duş e cel mai frumos lucru pe care l-a văzut vreodată, dar numaidecît îşi aducea aminte că cel mai frumos lucru pe care l-a văzut vreodată a fost o femeie pe care o chema Colivăreasa. Ea era atît de frumoasă, încît îi deştepta îngrijorarea şi pe urmă spaima, şi pe urmă din nou bucuria aceea cumplită care refuză să fie numită cu vreun cuvînt şi pîlpîie doar în acest conglomerat de muşchi şi încrucişări de tendoane şi reţele de vine umflate şiroind de apă.

Se îmbrăcă. Luă peste cămaşă o bluză de salopetă curată, pe care o ţinea în dulap pentru astfel de împrejurări, cînd trebuie să mai stea pe aici şi ştie că nu va mai pune mîna pe nimic sau cînd întîrzie şi nu mai are timp să se schimbe complet şi trebuie să apară în ochii lor echipat de lucru. Îndeobşte ei înghit, n-au încotro, deşi sînt prea mîncaţi de transparenţa acestei travestiri, prin care firesc răzbate faptul că murdăria e cel dintîi semn că munceşti.

El va urca la ultimul etaj al secţiei de Răşini, la laborator. De bună seamă că acolo s-a încropit iarăşi un fel de sărbătoare sau aniversare, ceva cu spirt, desigur, care-i cel mai la-ndemînă şi nu costă nimic şi-i adus cel mai adesea direct de la sursă de Petrică Grasu, din laboratorul central al domnişoarei Suceveanu. Cînd se-ntîmplă că Grasu nu poate face rost, e sigur că s-au vlăguit toate sursele cunoscute de etilic din întreg Policolorul, şi abia atunci se apelează la Gică Bălaşa, frigotehnistul: neşte spirt, nea Gică, şi el se face, se face, că ie pămîntu' băligăros, şi se duce peste drum, la Medicamente, de unde vine şi cu spirt, şi cu sînul plin de testele de aspirine şi tetracicline şi toate neamurile de pastile pe care le vinde prin Policolor.

Ei s-au strîns acolo, în laboratorul secţiei, căruia îi mai spun şi Salonul Alb. O să dea şi Mite o raită prin Salonul Alb, în primul rînd să vadă dacă-i rost să plece acasă. Ba tot e bine că se duce să se intereseze, să tatoneze, fiindcă cel mai adesea el pleacă pur şi simplu, iar ei s-au prea învăţat cu plecările lui neanunţate, dar n-au ce să-i facă în zilele cînd prepară singur un bazin de sodă, aceasta fiind norma pe o zi întreagă a doi inşi, pe care el o face în maximum patru ore. Acum, n-ar avea nici o tragere dacă ar fi s-o lungească, pînă la ora

ieşirii din schimb, cu spirtul, cu ceilalţi. Prea nu i-a lipsit în ultima vreme şi probabil că a început să i se aplece, şi bînd şi văzînd cum pe măsură ce lui i se scîrbeşte, celorlalţi li se deschide pofta tot mai mult. Ar pleca, ba totuşi o să urce în laborator, ca să mănînce. Şi doar a mîncat înainte de a se apuca de sodă, şi se simte înfometat ca după o săptămînă de post.

*

— Asta-i a ta şi asta-i a lui nea Albeanu. Mite împinge din halbele de pe masă spre Celestin şi şeful său şi bea dintr-a lui. Acum, sătul cît de cît şi turnînd în sfîrşit bere peste cartofii fierţi şi fulgii de fasole şi peste chiftelele pe care le mîncase primele, încercînd zadarnic să distingă un gust de carne, îşi mai aminteşte şi el cîte ceva din zbuciumata istorie a spirtului. Păi cînd eram io în Policolor, era spirt cam îndeajuns şi pe toate drumurile. Ne mai dădea cîteodată să ne mai spălăm cu el de toate mizeriile alea. Era etilic, ştii doar, Celestine, că erai dat în secţie în perioada aia, şi pe urmă a fost nenorocirea aia cu nunta din Manolache, cu nu ştiu cîţi morţi şi orbiţi din ţuică făcută din două vedre de metilic furate din Policolor. Atunci io tocmai plecasem din Policolor…

— Păi vezi, i se adresează nea Albeanu lui Celestin. La vreo doi ani după ancheta din Manolache a avut loc otrăvirea, aşa că nu-mi spune tu mie…

— Bine, gata, am tăcut, se scutură Celestin sastisit, în timp ce şeful se străduieşte să aprofundeze acele evenimente nu prea îndepărtate, dar care joacă atîtea feste memoriei lor, drept pentru care nici unul nu-şi mai aduce exact aminte cînd a avut loc prima otrăvire.

— Păi d-aia, decide nea Albeanu, pentru că au fost cîteva luni cînd doar bidoanele pentru director şi secretarul de partid rămîneau curate, şi restu' nimic, dă-i cu toluen, ca să nu-l mai bea prostimea şi să-l bage direct la lacuri şi vopsele. Şi p-ormă iar, nu-l otrăveau pînă nu-şi luau porţia şefii de secţie, treptat, şi maiştrii, şi şefii de secţie, şi s-ajunsese iarăşi că… ce mai, şi ultimu' prostovan avea o cît de mică relaţie pentru basamac, ca şi pentru vopsea, terosol, lac de ojă pentru unghii şi tot felu' de chestii. Că era şi asta o treabă, că de unde munceşte omu' trebui' să şi bea de-acolo. Şi p-ormă, iarăşi, halt. Şi d-aia mai confundă unii c-a fost tot o otrăvire, chiar de se ştie bine ce-a fost. Se-amestecă adică ancheta din Manolache, care-a fost nimic pe lîngă treaba cu Ştefănescu, cu sute de vagoane de spirt date pe din dos şi intrate-n scăzămînt cu acte-n regulă, pentru cadouri de cecuri de treij' de mii la purtător…

— De-a priponit toată magazia centrală şi un sfert din conducere,

scurtează Celestin.

Mite e sigur însă că atunci cînd s-a aflat şi a dat iama în ei, afacerea era de mult pusă pe roate.

— Cine ştie de cînd îşi făcea omu’ treaba cu etilic din Policolor, că deja era putred de aur şi milioane…

— Aşa e, acceptă în silă Celestin, da’ nu mai ştiu cine mi-a făcut mie treaba cu referatu’ pentru desfacere.

La care nea Albeanu iar dă în fiert:

— Cine ţi-a făcut, cine ţi-a făcut! C-aveai serviciu de nu ridicai un pai de jos, şi luai cît unul din secţie care se lupta să moară cu butoaiele de sodă şi poliester. Ce să mai…

— Gata, şefu’, s-a-ngropat, s-a dus… Şi venea spirt d-ăla cum naiba-i zice, de cel mai bun şi mai curat etilic de nouăşcinci de grade…

— P.A.

— C-aşa-i, Mitele, pea. Care mai mult din portocale, de la italieni.

— Da’ mai mult cartofu’, îi atrage atenţia Mite. Cartofu-i baza la spirt. Şi pe urmă, din porumb. Da’ de fapt din orice. Nu mai ştiu dacă-ţi aduci aminte că venise un vagon din Germania şi puţea de nu puteai să stai lîngă el şi nici nu mai era nevoie să-l otrăvească. Îl făcuseră nemţii din economiile lor de la canalizare. Şi l-au trimis repede înapoi. Parcă dacă mirosea, n-ar fi mers la vopsea? Da’ nu era bun pentru barosani, să-l dea lu’ Ştefănescu pentru vin.

Celestin se precipită, rupîndu-şi răguşeala într-o tuse ce pare să-l dea gata:

— D-ăia atîta vreme nu s-a legat nici dracu’, că-l dădeau cu vagoanele. Îi cumpărase Ştefănescu pe toţi, de la a la zet, şi mie mi-a făcut referat pentru…

— Pentru prostia ta şi de prost ce-ai fost. Păi nu venea Ştefănescu să-ţi ia ţie locu-n formaţie şi nici tu nu te duceai în locul lui să faci vin. Păi tu cînd înfigeai botu-n borcanu’ cu basamac, acolo-nţepeneai, şi orice control se nimerea te găsea pe poziţie. Şi n-aveai decît să arzi, da’ tu misiunea asta o aveai şi o ai, să stingi focuri şi să previi.

— Da’ acuma pă cinstite, şefu’, din cîte focuri ai apucat matale în uzină, c-am apucat şi io şi matale, şi băiatu’ ăsta destule, Doamne apără-ne, că s-aprinde şi de la soare, vara, şi dacă apucă-n parcu’ de rezervoare de solvenţi, arde şi-un sfert de oraş, şi ardem şi noi aicea, în Valea asta a Dracilor… da’ din atîtea şi-atîtea, spuneţi-mi matale unul pe care l-a stins formaţia. Formaţia e pe post de telefonistă: alo, pompierii militari! Lu’ ăla dacă-i spui, s-aruncă-n foc. E ordin, e caz de Doamne fereşte, e ca şi-n război, aşa că nu-mi spuneţi matale mie că aşa şi pe…

— Ba te-ai arunca şi tu, vezi de treabă, dacă-ţi spun io, şefu’ tău.

— Direct într-un vagon de spirt s-ar arunca, înclină Mite. Ce

naiba, dom'le, nu-l vezi cît e de necăjit, şi matale-i faci vînt în foc.

Celestin se răsuceşte spre Mite, teribil de pătruns de vorbele sale ce se vor numaidecît acoperite în fapte, ca şi cum focul deja a apărut lîngă peretele de sticlă al Văii Dracilor.

— Da' tu te-ai arunca?

*

Salonul Alb părea să-şi merite numele, măcar că nu mai exista în tot Policolorul vreun alt salon, Albastru, Roz ori de altă culoare. Sterilizat de lumina diafană reflectată de pereţii căptuşiţi cu faianţă şi de tavanul vopsit cu clor-cauciuc alb, înconjurat de un brîu de mese de ciment îmbrăcate în faianţă albă, doar taburetele de bar îmbrăcate în vinilin negru îi maculau cît de cît atmosfera, ca nişte insecte burduhănoase înecate într-un ciubăr de smîntînă. Şi mai erau şi ei, ei erau de-ai casei, Petrică Grasu şi Celestin, în cizme de cauciuc şi salopete năclăite de maglavaisuri lipicioase şi întărite, şi Florea, laborantul, în halat alb pătat şi patinat de zemuri sidefii şi părînd mai curînd un măcelar, iar într-un colţ îndepărtat, un halat alb spălat şi apretat din două-n două zile, dezlegînd rebus şi bînd cafea şi amestecînd în acelaşi timp într-un pahar berzelius cu răşină, înţepenit între bucăţi de gheaţă într-o găletuşă de plastic. Pe ea o chema Reli şi era mai înaltă decît bărbaţii de aici. Părea tot atît de înaltă ca Mite, care tocmai intra pe uşa Salonului Alb. Tăcea în mijlocul sporovăielii din jurul ei, dar nici pomeneală să se ascundă, lipsea puţin doar şi, dacă o căutai, lesne dădeai de ea, ceasuri în şir, masturbîndu-se neîncetat cu un ciot de creion peste careurile ale idioate. Cel mult o dată la două ore ea rupea o vorbă, întrebîndu-l pe Florea, de pildă, la ce temperatură trebuie răcit acest Dinox 110L pentru a i se determina vîscozitatea.

Mîncau, rătăciţi într-un crîmpei de arborescenţă de sticlărie al Salonului Alb. Pe masă erau felii de salam şi slănină şi coji de ceapă şi grămăjoare de sare, întinse pe paginile de ziar din care fuseseră despachetate, printre borcănaşe de iaurt pline cu o licoare roşiatică, arătînd că folosiseră zahăr ars preparat pe becurile cu gaz metan din laborator şi se adăugaseră şi vanilie, şi coajă de lămîie. Mirosea ca într-o bucătărie unde se face prăjitura de duminică pentru o familie numeroasă. Celestin îşi amesteca papastroaca ajutîndu-se de lama bisturiului lui Petrică Grasu, iar privirea lui se aprindea tot mai tare de la licărul răcoros al lichidului învîrtindu-se în borcan, exacerbat de clinchetul de metal pe sticlă.

Apăruse de-acum şi Dimitrie Cafanu printre ei, şi de la numele acestuia, iată unde ajunseseră:

— Ştii tu cine-a fost Dimitrie Cantemir, pompier mîncător de ciori? întrebă cu un glas copleşit de tristeţe Petrică Grasu.

— Ştiu, dom'le, de ce să nu ştiu? N-am mai puţine clase ca tine, se burzuluia Celestin. Care pă toate, iartă-mă, le-ai făcut la Văcăreşti. Degeaba plîngi.

— Tu n-ai de unde să ştii cine-a fost, spunea Grasu, gata să izbucnească-n plîns. Care ăsta mai mult cuz turcii, da' nu şi-a trădat neamu'… Niciodată! se rupea Grasu într-un ţipăt ascuţit. Teatraliza încontinuu pe voci diferite, fragmentînd registrul sentimentelor şi firul expunerii, imprevizibil şi grotesc şi debordînd de ignoranţă şi înţelepciune, după cum şi mie mi-a povestit un profesor universitar la Jilava, care într-o vreme de politici îi băga la grămadă cu hoţii. A fost, cum să vă spun io, un mic experiment, după care s-a revenit. Adică i-a băgat mai întîi la dormitor separat, şi pe urmă iar i-a împrăştiat prin penitenciarele lor aparte. Ca şi pe cetăţenii suferind de lepră. Ce va să zică adică sănătatea morală şi trupească, pericolu' pe care-l prezenta ei şi de care chiar şi hoţu' trebuie ferit. Ba mai cu seamă hoţu' şi ăla care-i în stare de orice pe lumea asta, pentru că e baza şi temelia, care d-aicea vine de se leagă cu sănătatea morală care nu mai e aia de pe timpu' la Dimitrie Cantemir. Ştiu oameni care cu mîna lor a căsăpit, şi peste cît a căsăpit cu mîna lor, are mii de vieţi pă sufletu' lor, de nici salamu' ăsta cu etilic n-ar merita să-l aibă pe masă şi ei numaidecît vor intra în istorie cu fruntea sus. Pentru c-aşa-i schema şi sistemu', cum zicea profesoru' ăla de la Jilava. Oaaaahhh, tinereţe, ofta Grasu după tinereţea lui trecută, ori gîndindu-se la tinereţile lui Mite şi Celestin cele trecătoare.

*

A fost într-o joie zbuciumată, pe seară, cînd Gică Bălaşa apăru în Salonul Alb măturînd totul în jur cu o căutătură cîinoasă, injectată, ce-l arăta a nu fi în apele lui. Altminteri, el se ţinea drept şi ţapăn pe picioare şi părea grozav de aferat. Trînti uşa fără o vorbă, ce-i p-aici sau bună ziua şi se repezi direct la Reli, şi cum stătea ea la masă fără să-şi întrerupă o clipă mîzgăleala pe rebusuri, îi vorbea în şoapte precipitate aplecat peste umărul ei şi cu obrazul lipit de obrazul ei şi cu palma lui mare acoperindu-i toată revista deschisă şi pe urmă strîngînd-o în pumn şi mototolind-o, iar ea se ferea trăgîndu-se de-a lungul mesei de faianţă cu tot cu taburetul de sub ea. Se certau în şoaptă, acuma acuma acuma, se distingea din şuşoteala lor, în vreme ce în colţul opus Petrică Grasu le spunea celorlalţi tot în şoaptă că ăştia-s puşi pe rele, el e cocă de beat şi i-au venit pandaliile şi ea nu vrea că-i e frică de el că-i prea beat şi să n-o chinuiască şi ce i-o mai

năzări nebunului…

— Afară! Toată lumea afară din Salon! zbieră atunci nebunul, izbind şi pălmuind în stînga şi-n dreapta cu zbieretele lui.

Se buluciră spre uşă, Petrică, Celestin, Florea şi moldoveanul, cu borcănaşele cu spirt în mîini, n-are nimic, or s-o continue în vestiar. Doar Mite rămăsese, să întingă mai departe cu dumicaţi de pîine în farfuria cu omletă, indiferent carevasăzică la fandaxiile moşneagului ăstuia în călduri, care pe cine crede el că sperie, şi pentru care, totuşi, întîmplarea că Mite se află încă aici ia o turnură de-a dreptul nostimă.

— Tu? face Gică Bălaşa, dintr-odată înveselit, nevenindu-i să creadă, pufnind: adică tu…

— Uite ce e, moşule. Dacă ai chef s-o fuţi, n-am ce-ţi face. Vezi-ţi de treabă sau aşteaptă pînă mănînc şi vă las… Dacă te termini pe tine şi nu mai ai răbdare, du-te dracu' cu ea la tine-n staţia de frig şi nu mă deranja pe mine de la masă…

Gică se apropia ţîţîind mustrător din buze, nu s-ar fi aşteptat la una ca asta chiar din partea lui Mite, păi zău nu-mi cade bine să mă deranjezi de la masă şi mai ales să mă dai afară de aici unde nu-i casa mea, da' nici a ta, iar turuiala asta îl făcea să se simtă tot mai sigur pe sine şi cînd va fi suficient de aproape ca să n-aibă timp să se ferească şi suficient de departe ca să-ţi poţi lua avînt, ai să-i înfigi o căpăţînă în burtă, să-l rupi în două cît e de lung, dacă tu vei fi cel mai iute, sau el, el e bătrîn şi-l vede acum mai bătrîn ca oricînd şi se apropie şi zîmbeşte larg cu zîmbetul lui de fiară decrepită adulmecîndu-şi prada şi va mai face trei paşi şi va fi la trei paşi de scaunul lui şi el se va catapulta ca un berbec, cu toată forţa, să-l facă pilaf pe dinăuntru şi pînă atunci el aşteaptă ţinînd farfuria într-o mînă, cu marginea lipită de piept şi se uită peste farfurie pîndindu-l cum mai face un pas, în vreme ce Reli, captivată poate, nu ia în seamă posibilitatea nesperată ce se iveşte de a scăpa de aici, căci odată ieşită pe uşa Salonului Alb, lui Gică, chiar zăpăcit de spirt cum e, i-ar veni desigur peste mînă să întindă toată comedia asta prin împrejurimi, care comedie de bună seamă că ea a stîrnit-o, drept pentru care e dornică să asiste şi poate că n-a stîrnit îndeajuns…

Mite nu apucă să lege vreun gest ori să vadă ceva pînă să recepţioneze, în plin şi-n toată masa de aproape optzeci de kilograme care era, lovitura ce-l scoase cu tot cu farfurie prin uşa din spatele lui. Se ridică imediat în patru labe, parcă la semnalul uşii care se trînti şi care-i amortizase şocul produs de Gică, împiedicîndu-l să se ducă de-a berbeleacul pe scări, el, care nu-i deloc un slăbănog, ba tocmai dimpotrivă, da' pur şi simplu parcă l-a lovit un camion în plină viteză. Nu-i nimic, şi se şterse de zoaiele de ouă de pe bot. Dosul palmei îi sîngera de la un ciob de farfurie, dar în rest se simţea în bună stare de funcţionare. Un croşeu în falcă îl purtase în zbor tîrît trei metri

aproape. Nici n-a avut cînd să-l vadă pe Gică ce face şi lovitura a venit ca un şoc electric, cu golul pe care-l simţi în stomac şi arsura din falcă. Spre norocul lui, totuşi, că a fost în falcă. Nici în vîrful bărbiei şi nici în carotidă, ca să fi înţepenit acolo jos, cît? Un sfert de oră pe puţin, după cît de puternică a fost lovitura şi cît de iute, are cincizeci şi ceva de ani spurcăciunea, acum îl vezi şi pe urmă nu-l mai vezi cînd te pocneşte, şi nici măcar nu s-a deranjat să dea cu piciorul, spurcăciunea dracului, ceea ce ar fi fost o lovitură de trei ori mai iute şi mai puternică… Dar Mite e un băiat vînos de nouăsprezece ani, uns şi el cu o grămadă de alifii, şi-şi aminteşte prea bine cum a ieşit deasupra şi din chestii mult mai cotoioase decît astea, şi încă se întărîtă de unu' singur, păi dacă o fi moşneagu' ăsta mai dat dracului, atuncea poate să mă facă definitiv, şi dacă nu, de mîna mea se nenoroceşte, acuma pe loc, şi năvăleşte înapoi în Salonul Alb.

Colţul unde Reli dezlegase rebus toată ziua era tot o trîmbă de cioburi zbuciumîndu-se necontenit, şi Reli cocoţată pe bordura de faianţă a mesei cu mîinile încleştate pe pervazul ferestrei şi strigînd că se aruncă pe geam dacă n-o lasă şi zbierînd după ajutor în timp ce Gică smulgea fîşii din halatul ei şi chiloţii încă-i fluturară o clipă pe o gleznă, şi înverşunat s-o tragă spre el, Gică o dezbrăca sfîrtecîndu-i cîrpele şi ea tot îndîrjită pe pervaz şi-n nechezăturile ei tocînd sticlăria în picioare şi izbindu-l în frunte şi-n piept cu tocurile pantofilor. Totul apărea deja ca o sfadă în familie. Se vedea limpede cît de satisfăcuţi erau unul de altul şi mare lucru n-ar fi fost să-i întrerupi şi ar fi fost o distracţie întru cîtva sadică, cum te-ai pune cu parul pe doi cîini îmbîrligaţi în mijlocul drumului. Nu-i venea la-ndemînă lui Mite postura de salvator al onoarei cui? Cu vreo lună în urmă el se văzuse pus în situaţia limită de a o întreba pe Reli dacă moş tăgîrţă ăsta de Gică o lucrează chiar aşa bine, aşteptînd cel mult ca ea să se scandalizeze, la această ultimă tentativă disperată a lui, după ce ostenise adulmecînd pe lîngă ea şi călcînd în străchini şi acceptînd în sfîrşit că ea n-are nici o legătură cu ce gîndeşte el că ar trebui să se întîmple între ei doi, altminteri te-aş fi iubit în taină, iubita mea Reli, care te-ntinzi pe mesele astea ca de morgă cu moş Gicuţă, dar ea nu s-a scandalizat şi nici nu l-a luat peste picior şi nici nu l-a privit cu milă sau îngăduinţă, pentru că ea nu l-a privit deloc şi nici nu părea să-l audă, încît acuma să plece-n necazul lui, să-i lase pe ei doi să se descurce cum s-or pricepe mai bine, să coboare în vestiar la ceilalţi…

Singurul ce nu părea împăcat era Florea.

— Dacă o aude cineva care trece pe-afară cum zbiară, zice că cine ştie ce omoruri sînt în laborator, şi p-ormă tot noi o tragem, care mai sîntem şi plini de spirt.

El e cam de-un leat cu Gică şi Petrică Grasu. Are o figură de ţăran ridată şi veşnic congestionată şi a petrecut şi el nişte ani mulţi printre

butoaie. Lucrează în laborator de cîteva luni, după o operaţie de hernie de disc în urma căreia a rămas cu un mers şchiopătat.

— Ba lasă-i acolo. Lui Grasu-i pare bine de toate cîte se petrec în Salonul Alb. Să şi-o lingă Gică pe buci pînă i s-o apleca, şi-şi toarnă în borcănaş din sticla cafenie de doi litri şi bea şi trage apăsat pe buze cu dosul labei mari şi păroase, a dreacului ştoarfă! Ea nu vrea cu nimeni decît numai cu Gică, doar cu Gică, acuma să şi-l sugă pe Gică de măduvă.

La care Florea, că mai are Relişor un locotenent-major de miliţie. Florea mai mult miroase spirtul şi se zgîieşte la el decît să bea, şi că ce-i bă? face spre Mite, pe care pare să-l fi luat somnul cu capul sucit, cu falca odihnindu-se pe genunchiul îndoit, prins în cleştele braţelor, şi că te-a lovit harmăsaru' cu copita, hă-hă-hă… Păi vezi, dacă nu-ţi vezi d-ale tale…

— Sssss!… Ia tăceţi niţel! Făceţi niţică linişte!

— Da' locotenentu' ăsta, după cîte-am înţeles, e şi ăsta mort după ea…

— Mai taci dom'le-odată, că nu se mai aude, nu ştiu ce naiba fac…

— Care p-ăsta-l ţine tot aşa cu ochi-n soare, povesteşte-n şoaptă Florea, şi zor-nevoie că nu mai poate fără ea şi să se căpătuiască-mpreună şi pă partea-ailaltă ea-l fierbe şi pe moş Gicuţă, dacă nu mai curînd invers. Ea-l omoară la cap să-şi lase casa lui şi baba lui acolo-n Glina şi să se ia cu ea la ea-n apartament, care poate nu ştiţi că tot Gică i l-a cumpărat din cîtă vopsea şi spirt a furat de pe-aicea şi de pe la Medicamente…

— Şi mai las-o dracului şi tu cu furatu' acuma, Floreo, sssss…

— Parcă nu se mai aude nimic.

— Şi dacă tot nu se-ndură să lase strînsura lui din Glina care tot din furat şi pă baba lui…

— E culmea şi-ăsta!

— Ori cine ştie ce i-a făcut de nu se mai aude, ori de data asta chiar i-a luat beregata cu un căpătîi de sticlă.

— I-a luat pe dracu', auzi-i!

— Şi-atuncea ea că se mărită şi că nu mai are nevoie de el în viaţa vieţilor ei şi tot piese d-astea, pînă a-nceput prostu' să miroasă ceva cu locotenentu' ei. Vezi că d-aia umblă el ca turbat de-o săptămînă-ncoace şi zăpăcit de spirt, şi peste asta îl mai are şi pe fi-su Ninel în proces, c-a omorît un zlătar din ăia cu cazanu' de ţuică, care nu se ştie dacă tac-su sau el l-a omorît şi Ninel a luat totu' asupra lui, c-a zis că scapă ieftin după ce l-au sechestrat ăia şi l-au legat în bufet la Căţelu…

— Ba nu i-a luat nici o beregată, se resemnează Grasu.

Şi moldoveanul:

— Se descarcă moş Gică de nervii ăia mari…

Şi deja se disting, apropiindu-se tot mai mult, gemete şi ţipete pulsînd tot mai amplu şi amestecîndu-se într-o agonie sondînd nemărginirea.

— Poate nu ştiţi, spune Florea. Da' Grasu şi cu mine ştim că Gică a crescut-o în felu' ăsta. El a învăţat-o carevasăzică ce înseamnă, de cînd Relişor avea şaişpe ani şi era elevă-n practică la Biofarm.

— Prost a-nvăţat-o, e de părere Grasu. C-are un darab d-ăla de neam prost şi Gică ăsta, pîn' la genunchi şi gros ca pe mînă de te străpunge pînă-n creieri…

— Uite-l că ştie, ce bine ştie, îl arată Florea cu degetul pe Grasu, despre care umblă vorba că i-ar fi fost soaţă fidelă lui Gică prin puşcăriile tinereţilor lor.

Petrică, lungit pe ciment, se răsuceşte şi-i răspunde cu o rafală de vînturi şi ce să mă fac acuma c-oi fi gelos şi din nou se aşterne liniştea pentru o vreme şi iarăşi gemetele acelea lesne de recunoscut, dar totodată atît de stranii prin dezlănţuirea lor furibundă, întretăiată de gîfîielile precipitate ale unor animale uriaşe şi lăsînd în urmă, într-o zare fumegînd în crepuscul, uruitul monoton al agitatoarelor de la reactoare.

Se îmbrăcaseră şi tocmai se pregăteau să plece. Era aproape unsprezece, cînd Gică şi Reli au apărut în vestiar, rupţi amîndoi şi însîngeraţi de cioburile prin care se tăvăliseră în rutul lor demenţial. Îşi surîdeau duşi şi nemaivăzînd pe nimeni în jur, de astă dată Gică nemaisomînd pe nimeni să iasă, fiindcă pentru el nu mai exista nimeni în afara ei, după cum şi pentru ea în afara lui, încît descinseră aerieni şi ca nişte scrîntiţi ce erau în cămăruţa băii cu un singur duş, a cărei uşă nu stătea închisă decît proptită cu un bidon gol de vopsea şi acum era proptită cu bidonul la perete şi ei nici că se sinchiseau, se dezbrăcau unul pe celălalt, ajutîndu-se şi rînjindu-şi tîmp, descotorosindu-se el de pantalonii de salopetă şi bluza făcută ferfeniţă şi ea de franjurii halatului ce şi-l luase pe ea ca să n-o tragă curentul pe scări coborînd încoace, după care s-au pişat amîndoi deodată din picioare şi nemaisăturîndu-se a se privi în ochi şi devorîndu-se parcă din priviri şi ţinîndu-se de mîini şi mîngîindu-se pe obraji, şi odată uşuraţi au intrat împreună sub duş, lăsîndu-se biciuiţi pe spinări cu jetul fierbinte, sub uităturile bulbucate ale celorlalţi ce stăteau să sară ca nişte ventuze pe goliciunile lor frumoase.

— Un săpun şi un prosop, a rupt atunci Petrică solemnitatea dementă a momentului.

El veni de la dulap, în pas alergător, cu un săpun şi un prosop. Zîmbind şi încuviinţînd mut, Reli luă săpunul din mîna lui, întinsă mult, pentru a nu se stropi. Rămase în uşă Grasu, cu spatele la ceilalţi şi cu prosopul pe braţul îndoit, înţepenit ceremonios, ca un valet sau

un ospătar de local select, pînă ce la îndemnul răstit al lui Celestin eliberă imaginea dispărînd după uşorul uşii. De-acum ei îi vedeau prin aburi săpunindu-se pe spinări şi pe părţile lor bărbăteşti şi femeieşti şi hîrjonindu-se însufleţiţi de o patimă neverosimilă pentru cei care-i ştiau de vreo zece ani împreună, părînd mai degrabă doi amanţi cruzi şi care abia aflaseră cu uimire de cîteva ceasuri unul de existenţa celuilalt, luminaţi de lumina lacomă a privirilor martorilor.

Poate că pe drumul spre poarta Policolorului ei s-au deşteptat în sfîrşit din năuceala dragostei lor avide de cataclisme, şi aşa se face că n-au mers împreună spre apartamentul lui Reli, cum se înţeleseseră, ca de-acum încolo gata. Ca întotdeauna, Gică a fost cel care s-a dezis, fără vreo justificare şi luînd tramvaiul pînă la intrarea în comuna Căţelu, şi de acolo, autobuzul de Glina. Nu trecuse totuşi de miezul nopţii, aşa că Reli a avut timp să prindă un tramvai, în sens invers, spre oraş, coborînd ca întotdeauna la a opta staţie, la Macaralei, şi de aici, nici zece minute de mers pînă la Circa 13 de Miliţie, lipa-lipa descentrată şi deşelată şi cu franjurii halatului şi chiloţii ei rupţi înghesuiţi într-o pungă de plastic şi plină toată de vînătăi şi cu urme proaspete de gheare şi tăieturi de cioburi şi ştiind că se potrivea cum nu se poate mai bine ca locotenentul ei major să fie de serviciu în noaptea aia şi îndîrjită în hotărîrea ei de a pune capăt într-un fel acestei încurcături pline de zbucium, care durează, da, îşi făcu ea socoteala, în vara asta va avea nouă ani de cînd e cu Gică şi omul ăsta o întărîtase şi o făcuse să tînjească după o linişte şi o împlinire în care nu mai are puterea să creadă. Nu, nu mai poate şi nu mai vrea să-l aibă numai pe furate şi atît de rar şi mereu cu certuri şi, mai cu seamă în seara asta, nu mai vrea să se întoarcă singură acasă şi aşteptîndu-l pe el, doar pe el şi nemaisuportînd nimic altceva şi pe nimeni, şi mîine, şi poimîine s-o ia de la capăt cu el, încît mai bine să termine pentru totdeauna şi doar într-un singur fel găsi ea că ar fi cu putinţă.

Aşa se face că a doua zi chiar, bietul moş Gicuţă a fost luat de la fabrică şi deja era arestat. Toţi ceilalţi au fost chemaţi pentru declaraţia lor de martori, care, după cum s-a văzut în timpul procesului, nu l-au putut ajuta mai deloc. Căci pe lîngă certificatul medicului legist despre leziunile corporale şi atîtea dovezi certe ale agresiunii la care a fost supusă, Reli a adus şi un certificat de virginitate, antedatat cu cîteva săptămîni, pentru a fi sigură că orice declaraţie cum că ei ar fi împreună de mai multă vreme va fi considerată mincinoasă.

*

— Ba băiatu' s-ar arunca în foc, aprecie Cîrnu din Brăneşti, care cine mai ştie cum nimerise şi ăsta la masa lui Celestin, nea Albeanu şi

Mite. Abia acum îl observau. El cerşeşte pe aproape, la poarta cimitirului Izvorul Tămăduirii, din spatele Văii Dracilor.

Mite, că doar despre el era vorba, îl întrebă de unde ştie, cum poate fi sigur c-ar fi în stare de una mare ca asta, şi uite că nu-i chiar aşa de sigur Cîrnu.

— Am zis din ochi.

Celestin pufneşte:

— Bine că n-ai zis din nas…

Cîrnu din Brăneşti are doar găurile nărilor pe locul nasului. Acum şi le poartă acoperite cu un petic de piele fixat cu şireturi petrecute pe deasupra urechilor şi legate la ceafă. Cînd cerşeşte, cel mai adesea îl vezi cu peticul fixat pe unul din ochi, să fie şi chior pe lîngă că n-are nas.

— Eu vă spun, domnilor, că el e unul din cei aleşi, care s-ar arunca. Scrie pe faţa lui şi eu ştiu să citesc. Ştiu şi cunosc întreg acest alfabet al chinului şi bejaniei neîncetate. Eu cerşesc, domnilor, sînt un om liber de orice viciu şi orgoliu şi nu depind de nimeni şi de nimic, nici de cei care-mi dau, nici de cei care nu-mi dau, nici de inflaţii, furtuni, cutremure, şi încă vă recomand, domnilor, lecţia răbdării, căci doar cei ce vor răbda pînă la capăt vor fi mîntuiţi, ei şi numai ei vor salva omenirea şi nu sînt departe vremurile noi, soarele libertăţii va răsări de la vest…

Singurul avînd răbdare să-l asculte cît de cît era şeful formaţiei de pompieri. Poate unde se simţea parcă agresat de răpăitul ca de motor de elicopter care era glasul Cîrnului, şi auzi că soarele va răsări de la vest, uite unde am fost în stare s-ajungem plecînd de la spirt şi incendii…

— …dar înainte va veni focul, domnilor. Pîrjolul! Cenuşa, întru odihna după care tînjeşte pămîntul! Spuneaţi de pompierul militar. Ei bine, domnilor, nici chiar el nu se va arunca în foc dacă nu-i va fi de aşa ceva, doar din arbitrarul motiv că-i militar, căci cui îi e scris să se-arunce, se va arunca, militar să fie, pompier de formaţie civilă ori cetăţean de pe stradă, ţigan sau jidan sau român, pentru ca cenuşa lui să îngraşe pămîntul şi să-i dea răgaz să-şi tragă răsuflarea…

— Nu tot matale erai şef de formaţie cînd a fost incendiul de la Nitro? îl întrebă Mite pe nea Albeanu. De atunci mi se pare că te cunosc, din vedere, n-am stat prea mult în Policolor…

Albeanu pare însă mai captivat de discursul Cîrnului, melodia acelui răpăit de motor de avion sau elicopter pare să-l ducă tot mai departe. Nu, n-are cum să-l ţină minte de atunci, se gîndeşte Mite. Între timp l-am văzut de zeci de ori în Valea asta a Dracilor. Cineva îi spusese însă, cît n-apucase el să vadă cu ochii lui, nu mai era sigur şi nu mai ştia cine, însă ori de cîte ori îl vedea pe acest şef de formaţie, îşi aducea aminte pas cu pas ce s-a întîmplat atunci.

Era într-o luni şi la schimbul unu, ora treisprezece şi treizeci şi patru de minute, cum s-a anunţat mai apoi, şi-n vîrf de vară, la sfîrşitul lui iulie. Ţi se scrobea salopeta în spinare în şapte rînduri de sudori, cînd te opinteai prin scăpări de condens amestecat cu tot felul de naţii de gaze. Ei aveau permanent la-ndemînă epiclorhidrina, folosită ca materie primă la fabricarea răşinilor epoxidice şi căreia doar să-i fi adulmecat în treacăt mirosul de femeie la ciclu şi te asigurai de plîns o zi şi o noapte şi de nesomn, fără să poţi ţine ochii nici închişi şi nici deschişi, şi mai aveau vapori de acetat de butil, care inhalaţi cu sîrg opt ore în şir deşteptau stări de euforie mai ample decît cele pe care le dă alcoolul. Veneau din China lăzi de lemn cu calupuri de colofoniu, o răşină naturală secretată de un copac de pe acolo, ce trebuia dezambalată şi mărunţită, cu ranga şi barosul, pentru a încăpea pe gurile recipienţilor, dar înainte de a intra în reacţie cu solvenţii şi leşia de sodă, colofoniul asimila calciul din dinţii şi părul celui care-l manevra, şi mai era xilenul, un solvent gras avid de celulă hepatică, şi acetona, care vînturată prin cisterne şi butoaie se hrănea mai ales cu globula roşie a sîngelui, şi peste toate astea ceaţa ridicîndu-se din bazinele cu sodă recirculată încontinuu, de care te scărpinai pînă curgea sînge şi dădeai de os tot scărpinîndu-te.

Pentru vreo jumătate de oră, în lunea aceea, cineva a avut parcă grijă să-i adune pe toţi la un loc, Celestin, Mite, Grasu, Gică Bălaşa şi încă alţi cîţiva, după care zadarnic ai mai răscoli prin scrumul memoriei, dar atunci au văzut şi au auzit împreună vîlvătaia crescînd din pămînt dincolo de parcul de solvenţi, mai înaltă decît clădirea cu patru etaje a secţiei Nitro şi dogoarea jupuind dogoarea amiezii şi prima bubuitură a exploziei şi pe urmă bubuituri mai mici şi bolboroseli şi trosnituri şi butoaie şuierînd pe cer cu cozi de flăcări, ca trase din tun, şi fugi la vestiar şi fugi la poartă cu hainele-n braţe şi zbugheşte-o încoace, spre Valea Dracilor şi spre oraş, lăsînd pe drum în urmă tramvaiele oprite pe şină, fără vatmani şi fără călători şi lumea strînsă în faţa blocurilor de pe marginea bulevardului şi neştiind încotro s-o ia şi tocmai apărea primul convoi de maşini de pompieri militari cu cisterne şi tunuri de apă zbierînd din sirene.

Nea Albeanu se foieşte în loc. Nu-i mai cade bine berea sau s-o fi făcut ora să plece la datorie. Cîrnu întinde o bancnotă de cincizeci debarasoarei, rîndul ăsta o să-l dea el, dar vrăjitoarea asta nu vrea să ia banii, nu poate, uită-te, Cîrnule, cîtă coadă, şi barmangiu' ăsta ie unu' nou care n-o serveşte… Un rînd, adică patru halbe, femeia lu' Dumnezeu, o lămureşte Cîrnu şi ea ăăăă, c-a văzut şase. Păi ăilalţi doi care s-au dus la veceu nu erau cu ei, femeia lu' Dumnezeu. Bine, aşa mai merge, opt ori patru treişdoi şi-i mai rămîn şi ei de două halbe şi încă doi lei, Cîrnule, să fie 'naintea la toţi morţii tăi.

E tot mai mohorît şi mai iritat acest şef de formaţie de pompieri.

— Dacă-l scoatem pe Cîrnu din socoteală, Celestine, azi tot eu te-am cinstit. Şi azi, şi ieri, şi-alaltăieri, halal şef ce mă numesc. Da' n-ai nici o grijă: te-am notat.

— Păi primele patru halbe ale noastre le-a dat băiatu' ăsta, nea Albene.

— Păi nu le-am dat, c-ai zis că-mi dai banii, spune Mite. Doar dacă nu ziceai ţi le dădeam, că te ştiu necăjit.

— Şi al doilea rînd…

— Celestine, las-o aşa cum a picat.

— N-aţi zis matale, şefu', hai să bem o bere pînă intrăm? Că cine dă, las' că vedem, cică la matale, care v-am şi spus de la bun început că n-am nimica pă mine, toată lumea bea, mănîncă, numai Celestin se usucă.

— Celestine, degeaba cauţi să mă-ntorci…, îl sîcîie ceva ca un mîncărici pe nea Albeanu. Îşi freacă ochelarii de rădăcina nasului şi pînă la urmă şi-i dă jos.

Ei îl ştiu şi fără ochelarii ăştia de orb, însă de fiecare dată cînd îl vezi aşa, parcă-l vezi pentru prima oară. Aproape jumătate de pomet, pînă-n sprînceană, e ca ciugulit de vrăbii în carne vie. Oare cum s-o uita în oglindă, avînd mereu în faţă urmele de carne arsă ale focului de la Nitro? Îl cheamă poate chipul acela, dar s-a obişnuit, desigur, i-o fi venit mai greu o vreme, dar cu timpul s-a dus cu focul şi dus a fost chipul acelui bărbat în puterea vîrstei, zvelt şi cu bărbia ca o toporişcă de piatră şi cu privirea adîncă şi melancolică aproape, prelinsă ca un vis peste lume, şi totuşi nu s-a schimbat prea mult de atunci, atîta că poţi să-ţi închipui că-i cîrpit tot pe dedesubt cu bucăţi de carne din fesele lui şi ale altora. Poate că funcţia lui de şef de echipă prevedea, ba nu, pompier ori cetăţean de pe stradă, spunea Cîrnu şi pe urmă a spus ceva despre focul Aceluia care mocneşte în sîngele fiecăruia, hrănindu-se cu spaime şi plăceri pînă îi vine ziua, încît de bună seamă că Acela l-a trimis, singur prin treizeci de metri de cîmp în flăcări, într-o turmă de flăcări pe care s-o păstorească, să izoleze conducta de alimentare a parcului cu rezervoare de solvenţi. Cînd au venit pompierii militari, pericolul cel mare fusese înlăturat, dar că n-au întîrziat prea mult, spre norocul lui ăla bont, azi se mai poate bucura în tihnă de o bere, cu Celestin, în Valea Dracilor. Pe sub bătăile încrucişate ale jeturilor tunurilor cu apă, ei au reuşit să ajungă la el, şi el, pecete peste rozeta ventilului cît un volan de autobuz, căzut în cruce peste conducta de zece ţoli, şi ventilul închis, desigur, strîns scrîşnit sub cel căzut la datorie şi care nu şi-a îngăduit să cadă pe drumul prin foc şi nici la capătul drumului, pînă n-a izolat conducta.

Vorbele lui vin din adîncul scorburii săpate în privirea acelui chip de spectru, pe jumătate al lui şi restul al Aceluia care l-a trimis prin foc. El spune că i-au dat drept de muncă, de la comisie, deşi vroia de

fapt să se pensioneze, dar poate că-i mai bine aşa. Vorbele lui sînt acompaniate de ritmul sec al ciocăniturilor ramei ochelarilor în buza halbei. Ştie că ori de cîte ori şi-i dă jos, se găseşte cineva să-l întrebe, şi nu-i cade chiar rău să dea amănunte despre cum decurg treburile pe la comisiile de pensionare.

— Auzi, dom'le, nenorociţii! Şi-a făcut şi memoriu'. Aşa-i Celestin în unele momente bine alese. Vorbeşte despre memoriul acela ca despre o faptă în binele obştii, pe care nici salvarea întregii platforme chimice n-ar putea-o pune în umbră. Dar adevărul acesta e, şi numai din gura lui Celestin poate fi aflat în unele momente. Altminteri, pentru şeful lui, numai stimă şi admiraţie şi devotament nemărginit.

— Da', mă vait, că tot matale eraţi şef cînd cu referatu' meu de desfacere…

Tăcerea se prelungeşte în rumoarea încinsă şi lipicioasă a localului, punctată de metronomul ochelarilor în buza halbei. Confirmarea lui nea Albeanu nu mai vine, încît Celestin trebuie să-şi reamintească şi să le reamintească.

— Da' mare jaf mai era atuncea în uzină.

— Ca şi acuma, spune nea Albeanu, schimbînd imediat cu aprecierea berii: mizerabilă tare asta la halbă, aicea, clocită… Dacă mergeam la Ozana, găseam la sticlă şi eram aproape-n drumul nostru la datorie.

Ridică din umeri Celestin. Şeful dispune. El gîndeşte şi tot el se răzgîndeşte, de vreme ce tot el plăteşte. Şi după ce că e mizerabilă, numai ce ridici halba-n tavan şi-o trînteşti goală pe masă.

— Şi mai las-o, bre, nu mai e acuma ce era atuncea. Acuma-i jafu' lor, ei, numai ei s-apuce şi să aivă… Atuncea era pentru toată lumea. Păi cînd îi spuneam io lu' unu' nea Gică, frigotehnist la viaţa lui, bă, nea Gică, ceva spirt pentru diseară. Cică se face, se face, că-i pămîntu' băligăros. Asta era vorba lui cu pămîntu' băligăros, şi să-ţi spună Mite cum o lua peste şosea şi peste linia de tramvai direct la Medicamente şi traversa nebunu' ditamai bulevardu' Şulea prin circulaţie de-a dura cu butoiu' de două sute de kile şi cînd ajungea la gard ne striga să-l ajutăm să treacă graniţa şi era nea Gicuţă blindat pe dedesubt cu tetracicline, fasconale, scobutile, orice vroiai, şi le vindea ca pe seminţe prin Policolor cu-n leu o mînă… Şi frige-o cu toţii pe spinarea lu' bietu' nea Gicuţă. Scoteam şarjă după şarjă în sticle de-alea de laborator de două kile, lichioruri pe categorii, de zahăr ars, de cacao, de cafea, de ciocolată…

După cîte-şi aminteşte Cîrnu, nea Gică Bălaşa ăla a fost om al dracului la viaţa lui, iar Celestin îl asigură că încă mai e.

— E tot frigotehnist. La Abatoru' ăla nou din Glina. S-a tras aproape, că el e de-acolo. Venise săptămîna trecută prin Policolor c-o geantă de salamuri după el. Vreo cinşpe bucăţi. Le-a dat imediat cu

cincizeci de lei pulanu'. Numai pulane d-alea groase de salam Victoria şi parizer, cincizeci de frangi orişicare, nu conta la el, că doar nu din porcu' lui le făcuse. Ce mai faci, nea Gică, şi cît mai ai pîn' la pensie? Cică un an mai are şi se liberează.

— Da-da. Ăla a fost om al dracului la viaţa lui, insistă Cîrnu. Cînd îi veneau dracii aşa dintr-odată, din senin, odată-l vedeai cu cuţitu' la beregata ta. Te omor, fir-ar mamicuţa ta. Fiindcă aşa i se făcea lui la ora aia, să te ia dupe pîine… Era un exemplar de lux, domnilor, în această societate avînd la temelie o masă de deşeuri şi rebuturi, în cenuşa cărora pămîntul îşi va găsi în sfîrşit odihna. El era un om în mijlocul acestui conglomerat de material uman uzabil, degradabil şi perfect înlocuibil. Carevasăzică, curajul asumării opiniei în vîrful cuţitului…

Din nou o luase Cîrnu pe limba lui, pe care numai el singur o înţelegea, după cum el era singurul de aici care de o viaţă trăia numai şi numai din cerşit.

— Păi după ce a ieşit el afară după prostia aia cu laboranta aia, atunci s-a angajat direct la abatorul din Glina, spune Celestin. Luase cinci ani, nea Albene, şi-au trecut peste el vreo trei decrete acolo, fără să prindă vreunul. Da' tot s-a descurcat, că el ca-ntotdeauna doar pe post de şef de cameră, şi-o ducea şi bine şi era cu fi-su acolo şi-şi aveau de grijă unu' de altu' şi mai luau evidenţieri şi reduceri de pedeapsă. S-a eliberat după vreo trei ani, şi Ninel a mai stat şi el un an şi ceva.

— A scăpat ieftin cu cinci ani, e de părere nea Albeanu. Violu-i viol.

La care Celestin că a scăpat cu atît, c-a avut martori buni. Ne-a avut pe noi martori, o grămadă, pentru care pot să zic c-ar fi putut să-l şi achite. Că el, nenorocitu', de el se cheamă c-o violase, după ce trăise cu ea atîţia ani şi dacă i-ai fi văzut giugiulindu-se după aceea în pielea goală la duş, fără să le pese de noi… Da' aia, da femeie, nu s-a lăsat şi a luptat pe toate căile. Şi se mai auzea c-ar fi zis moş Gicuţă c-o strînge de gît cînd se întoarce şi se duce înapoi de unde a venit, amărîtu' de el, că n-o şti cît de bine-i acolo de unde a venit, c-o fi mai rău la abator unde-i acuma, de fură salam şi fleici cu sacu', pe vijulia asta ce ne urlă la toţi prin stomacuri, nea Gică-nea Gică…

— Eh, zicea şi el că face şi drege, că strînge pe mă-sa de gît, ce naiba să mai fi zis şi el, explică nea Albeanu, şi că la o aşa chestie poa' să dea omu' şi-n nebuneală…

— Păi nu, şefu', c-aşa era el de felu' lui. Exemplar de lux, cum zice Cîrnu. Adică sandiló. De cîte ori nu se fripsese şi parcă-l trăgea aţa tot acolo, la turtoi şi la muncă la stat pă degeaba, pentru nu contează ce, pentru orice-i ieşea în cale. Şi-acuma pentru ce? Pentru mij, şefu'. Adică pentru aia de se numeşte pizdă. Care-ţi aduce-n casă

numa’ belşug şi sănătate, vai de capu’ lui, să ştiu bine că n-aş vedea-o-n ochi cum arată sute de ani, şi tot n-aş face prostia asta. Păi dacă nu eram noi, intra cu toţi proştii de la şapte la zece ani, aia ie.

— De fapt io i-am fost martor, spuse Mite. Io i-am văzut cînd i-a rupt toate alea după ea şi s-au tăvălit prin cioburi, şi dacă spuneam asta să fii sigur că…

— Că tot aşa ar fi fost, de asta să fii sigur, Cafane…

— Păi te văd străin, necăjitule…

— Necăjit tare, întăreşte nea Albeanu.

— Păi io…, se avîntă Mite.

— Tu. M-ai lămurit şi tu. Cîrnu barem a băgat nasu-n pizdă şi i l-a retezat, da’ tu? Pe tine te-a uitat Dumnezeu acolo şi te-ai mozolit degeaba în clăbucii lor.

— Băăăi, proasta dracului, voi aţi fugit! A zbierat ăla o dată la voi şi v-aţi scăpat pe voi de frică.

— Şi la ce să mai fi stat? Toţi ştiam că la chestii d-astea trebui’ să te fereşti ca de dracu’, numai tu erai cu necazurile tale, aparte, necăjitule. Să te fi-nchinat diavolului că ai scăpat, care io, şi azi bogdaproste că i-a alungat gîndu’ cel rău lu’ Reli. Pe ea n-ar fi costat-o şi n-ar fi durut-o chiar nimic să scrie-n declaraţie că am făcut-o toţi, tot schimbu’, turbaţi de spirt cum eram toţi şi ea l-avea şi pe miliţianu’ ăla al ei, locotenentu’ ei major sau colonelu’, ce era, adjunct de comandant de circă, care era mort după pizda ei şi să fi văzut atunci ce ne-ar fi potcovit. Norocu’ mare a fost că numai cu moş Gicuţă avea ce-avea. Mă rog, treaba lor, moşu’ o-mbîrligase de copilă, îi cumpărase apartament şi bani pentru chiuretaje din cît o fi furat la viaţa lui, da’ asta nu înseamnă că te joci cu ea, o femeie. E rasa cea mai dată dracului şi cel mai mare pericol, îţi spun io.

— Nu ne-ar fi făcut nouă Reli chestia asta. Mite-i foarte sigur. În felu’ ei era fată subţire. Ea pe el vroia să se răzbune. El o crescuse, o spurcase la ceea ce înseamnă şi-i deschisese viitorul, şi mare dragoste mare, tot aşa, pînă…

— Pînă n-a mai avut lapte-n pulă să-i dea să sugă, scurtează Celestin. Nu mă frămînta pe mine de ei, înţelegi? Da’ cînd e la o adică, cum a fost atuncea, din calea femeii să te fereşti.

Celestin se îneacă. Răguşeala lui dă în tuse groasă, scuipă şi iar scuipă şi întinde flegma cu talpa pantofului pe ciment. Mai aprinde o mărăşească.

— Cum oi putea să fumezi porcăriile astea? întreabă nea Albeanu. Şi una de la alta le sudezi. O să te-mbolnăveşti dracu’, şi-aşa eşti sănătos…

— Cine? Io? se umflă el bătîndu-se cu pumnul în piept şi înteţindu-şi tusea.

Abia ieşit din penumbra leşioasă a Văii Dracilor, vederea-i pulsează în junghiuri mici, voalîndu-se pe măsură ce Celestin şi şeful său traversează intersecţia în fugă, zbughind-o pe sub botul unui tramvai urnit din staţie către Policolorul lor. Celestin ciocăneşte sub parbriz, vatmanului, cu geanta diplomat, să întîrzie o secundă şi pentru ei. El duce geanta şefului său şi o plasă cu pîini, ca un scutier credincios despre care eşti sigur că la o adică l-ar urma şi-n foc, şi uite-l cum nu urcă pînă nu-l ajută, trăgîndu-l de mînă ca pe un copil mototol şi împingîndu-l prin aglomeraţia de pe scară.

Mite ieşi în spatele pieţei, pe lîngă două containere mari de tablă ruginită deversînd resturi de zarzavat şi fructe intrate în fermentaţie… Miasme acre-dulcege zumzăiau de roiuri de muşte şi pale de vînt răscoleau în răstimpuri şi duhoarea WC-ului public de alături, aşezat în rînd cu *Biroul Pieţei* şi alte două firme de sticlă roşie pe care scrie *Dormitor Femei* şi *Dormitor Bărbaţi*, deasupra tarifelor respective. Ajunsese în parcarea mirosind a grajd de han, printre cîteva Dacii şi o remorcă pe două roţi cu lăzi ancorate cu frînghii. O luase pe aici ca să taie prin peticul de cimitir îmbrăţişat de bucla amplă formată din două blocuri cu zece etaje. O placă de beton a gardului era dislocată şi căzută în bucăţi în crusta de paie şi balegă. Intră. Scurtează pe aici, printre morminte, iar la celălalt capăt va ieşi pe poartă… Ba drumul printre morţi e lung şi plin de popasuri. O gospodină lăbărţată îi îndesă în mînă un pacheţel cald şi unsuros şi zi! să fie pentru Vasile şi avea o intonaţie vehementă şi poruncitoare, rimînd perfect cu voluptatea umilinţei din glasul său şi parcă se rupea o vrajă, bogdaproste mamaie, să fie pentru Vasile, să-i fie primit pe-acolo pe unde-o fi el acuma, să fie pentru Vasile, pentru bietul Vasile, aşa să-ţi ajute Dumnezeu, băiete.

Aşa cum? ajunse să se întrebe mai apoi, dar de fapt s-ar fi vrut întrebat şi n-avea nici măcar pe cineva care să-l întrebe şi el să-i spună că, desigur, după sufletul şi inima reclamantului, care ar avea nevoie de aer curat şi să mănînce pe săturate şi de bani, da, mai cu seamă de foarte mulţi bani ar avea nevoie, şi toate astea arătau ca venite odată cu focul Aceluia, care se hrănea cu plăcerile şi spaimele din măruntaiele lui, şi desfă odată pachetul, pe urmă se răcesc şi nu mai sînt aşa bune. Gogoşi. Ba langoşi. Dăduse de brînză. Pomana ţine de cald şi de foame şi-ţi dă putere, să fie pentru Vasile, să fie pentru stomacul sufletului lui Vasile. Să fie şi pentru maţele lui cele veşnic îngrijorate, înspăimîntate, ba să nu-ţi facă niciodată griji, uită-te la păsările cerului care nu ară şi nu seamănă, şi mai era scris că omul nu se hrăneşte numai cu aluat fiert în ulei şi un strop de brînză degresată. Aceasta-i azima întristării, vezi, un pui fript sau barem un copănel să fi pus şi ea acolo. Anul trecut parcă, s-a ales cu o jumătate de pui tot pe traseul ăsta. Care pui, care găină ori curcan, buturi rumene cît

pumnul hartanul lui. Dar diavolul din maţe nu e niciodată mulţumit, oricît i-ai da, el cere încontinuu. Atunci s-a ospătat pe-ndelete aici, pe băncuţa asta de la capul mormîntului ăsta şi şi-a lins toate degetele pe rînd pentru unul Gabriel. Şi-a rîgîit întru tihna aceluia şi a lui şi nu s-a ridicat de pe bancă pînă n-a fumat două ţigări şi era linişte şi răcoare şi parcă nici nu-i mai venea să se scoale de pe bancă după ce a băut apă de la cişmeaua asta, iar acuma langoşi, o fi post, de unde, la trei săptămîni după Paşti, şi-s şi cu brînzică.

La poartă, Cîrnu din Brăneşti bălăngănea capul peste bascul cu monede. Pe concurenţii lui îi gonise probabil canicula ce se făcea simţită la această oră sau or fi avut alt program. Îşi terminase oricum pauza de masă şi-şi mutase peticul peste ochi, era vai de soarta lui, şi cîrn, şi chior, atîta că nu era o zi prea norocoasă pentru el. Femeia oprită lîngă el găsea de cuviinţă să-l demaşte, cum că nu merită nici cît negru sub unghie, la muncă, la muncă, porcule şi beţivule, şi cît de pornită şuieră aplecîndu-se peste bascul cu monede, şuie şi şleampătă, iar fusta scămoşată aninînd crîmpeie de paie îi flutură pe oasele mari. E verde de urîtă şi rînjetul ei e de sticlă, pleacă Matildo, uhu… uhuuhuuhuuhu… Cîrnu o uşuie ca pe o răpitoare şi strînge bascul cu monede la piept, pleacă Matildo cînd îţi spun, scînceşte disperat, eşti beată chioară Matildo, iar ea mîndră şi cu flegmă dispreţuitoare, către el şi către cei strînşi în jurul lor, am băut banii mei şi munca mea, nu ca tine, beţivule şi cerşitorule. Beţivule şi cerşitorule, beţivule şi cerşitorule, beţivule şi cerşitorule, şi-i dădea tîrcoale croncănind către hăurile mici ale nărilor din mijlocul chipului congestionat de spaimă. El strîngea bascul la piept şi clipea din ochiul descoperit. Trecătorii se opriseră într-un cerc larg să comenteze. Sări ca din puşcă printre ei, apoi nebănuit de sprinten se pierdu în fugă printre maşinile din bulevard, înghiţit de viteza lor şi de spaţiul verde care desparte cele două sensuri de circulaţie, în vreme ce Matilda continua să înjure, bătînd cu pumnul în cer. Pierduse însă, era prea tîrziu ca să mai ajungă bascul cu monede. E fii-sa, spuse cineva.

Cît de cald era şi cît de greu putea să fie aerul! El se străduia să adulmece adierea răcoroasă a apei. O simţea tot mai aproape şi tot mai puternică pe firul aerului încins şi se apropia pe străzi scurte cît ţineau cele două blocuri ce le mărgineau, dînd una în alta şi dînd în sfîrşit într-o zare eliberată de depresiunea ovală a parcului. Şi de aici se văd blocuri, dar nu aşa aproape, iar lacul de pe fundul depresiunii e destul de neadînc pentru ca apa să nu apuce vreodată să se limpezească. E verde-mîloasă cel mai adesea şi vîntul împinge pînze de gunoaie plutind în derivă din mal în mal.

Dar acum era linişte şi aproape pustiu, şi apa, aproape curată, fiind prea rece pentru bălăceală şi căldura putînd fi învinsă şi în casă, la umbră. Văzuse nişte copii doar, bălăcindu-se lîngă mal, şi două

bătrîne avide de aer şi soare, care păreau s-o fi luat din pripă, arătînd deja tuciurii bine cărnurile lor atîrnînde şi pulpele cotropite de noduli varicoşi.

I se dezvăluia tot mai sălciu gustul acesta al lui de solitudine, în timp ce vîntul înteţea viscole de ace de lumină tresăltîndu-i în vine. Se dezbrăcase. Stătu lungit în iarbă, hipnotizînd clipocitul apei şi albastrul încordat al cerului, şi apoi se mută pe bordura de beton a malului. Bălăngănea piciorul prin apă şi se stropea pe gît şi-şi umezea fruntea şi piatra bordurii era încinsă de soare şi apa foarte rece şi iarăşi se gîndea că venise aici să se ascundă, ca un animal, ori poate tocmai ca să scape de gîndul acesta venise şi din nou îşi aduce aminte şi din nou uită. I se făcea greaţă. Toată lumea asta îi tropăia prin ficat, veselindu-se în draci, şi era tot năclăit de sudori acre. O să intre în apă şi va fi mult mai bine.

Lîngă bătrînele prosternate la soare poposise un grup de elevi. Fetele nu vroiau să se dezbrace şi se sfădeau gălăgios într-un jargon de mahala monocord şi precipitat şi parcă de dicţionar, dacă ciuleai bine urechea la expresii şi intonaţii. Ei încă învaţă, e singurul lucru pe care-l socot demn de învăţat. Poate şi el era aşa, el şi cîţiva încă. Acum abia îşi dă seama, erau foarte puţini aşa, o minoritate, o infimitate, unii au reuşit să fugă, şi de ceilalţi ce naiba s-a ales? Care s-au spînzurat de cîrlige de macara, care s-au rătăcit prin fabrici, prin puşcării şi porcării şi cărămidării... Da, erau foarte-foarte puţini, măcar că stînd printre ei ţi se părea că-s mulţi. Grosul îl formau cei care-şi vedeau interesul lor şi rostul lor. Acum el se uita la elevii aceştia şi-şi amintea de toţi cei pe care-i vedea zi de zi pe străzi şi-n tramvaie şi toţi parcă erau aşa şi încercau şi învăţau repede să fie aşa, cum erau ei, cei foarte puţini de atunci, nemaivrînd să-şi vadă rostul şi interesul şi refuzul lor e total şi ca o vîlvătaie lacomă, e ca focul despre care povestea Cîrnu din Brăneşti, aducînd cenuşa întru odihna pămîntului. Părinţii i-au lăsat din mînă cu bună ştiinţă, fiindcă nu mai au ce să le dea, e din ce în ce mai greu şi focul se înteţeşte de la sine şi ei sînt din ce în ce mai tineri şi din ce în ce mai mulţi.

O fată era dusă spre mal, pe sus, de doi băieţi, cu ţipete de împotrivire. O aruncară în apă îmbrăcată şi ea înotă în larg, cu trena sarafanului umflată în urmă. După zece metri de craul în forţă, se opri şi îi apostrofă pe agresori călcînd apa, cu nişte obscenităţi dezlănţuite şi foarte precise, care i-ar fi ridicat sîngele în obraji şi unui camionagiu, în vreme ce alte sarafane erau silite să sară în apă. El se ridică în picioare pe bordură şi sări cu braţele întinse, cît putu de lung. Un timp înotă la fund cu ochii închişi. Îi deschise şi-şi văzu braţele ca nişte pete alungite în verdele opalescent ce-l strîngea ca un cleşte de gheaţă. Ieşind la suprafaţă, înotă în continuare spre larg, tot mai repede, pentru a se încălzi, craul clasic, eficient şi elegant şi scoţînd

capul din apă pentru inspiraţie la fiecare a patra bătaie de braţ. Pierdu ritmul şi obosi, înainte să apuce să se încălzească. Era în mijlocul lacului şi-i amorţiseră vîrfurile degetelor. Se cufundă abandonîndu-se inert, greu, ghemuindu-se pe fund cu tălpile şi mîinile în mîl. Aprecie adîncimea la vreo şase metri, probabil o groapă nu prea largă. Apa ar fi mult mai curată dacă peste tot ar fi atît de adînc. Revenind la suprafaţă luă apă în gură şi stropi în jet subţire în timp ce înota pe spate, închipuindu-se o balenă, sînt şi eu o mică balenă sinucigaşă, da, din nou se scufundă, fără să se lase la fund de data asta, ci doar cît să-şi poată scoate chilotul pe care-l păstra răsucit pe încheietura mîinii. Plutind pe spate, înainta lent, vîslind rar din braţe. Se gîndi că spîrcîiala asta subţire vine mai mult de la răceala apei decît de la berea din Valea Dracilor şi aştepta liniştit să se golească, cu icnete şi bolboroseli sub apă, depărtîndu-se cu faţa la dîra gălbuie.

Apa-i ajungea pînă la piept lîngă malul opus celui pe care-şi lăsase hainele. Cele două bătrîne luate drept punct de reper plecaseră. Plecaseră şi copiii şi rămăseseră doar elevii. De haine-i era mai ales, şi mai puţin de faptul că ar trebui să meargă cinci staţii de tramvai pînă acasă în chiloţi tetra. Într-un tîrziu reuşi să distingă în iarbă cămaşa lui în carouri verzi şi maron, cu care-şi acoperise pantofii şi pantalonii. Mai ştii cine s-ar bucura la hainele lui care n-arată deloc vechi?… Se odihnea în apă, cu palmele întinse pe bordură. Cu răceala apei se obişnuise, afară probabil că ar îngheţa. Aici era o insulă, legată de mal printr-un istm firav pe care-l acoperă apa cînd plouă mult. Era o pajişte largă, cu plopi şi sălcii şi avînd în mijloc două cocoaşe de dealuri înverzite, înconjurate de labirinturi de tufe de soc şi pini pitici. Acum vacile trăseseră aici, sînt vreo şase şi ai zice că n-au stăpîn. Pînă dă zăpada pasc sălbăticite prin parc, dînd ocol lacului. O dată a văzut o bătrînă mînîndu-le şi cîţiva din blocurile de primprejur formînd lîngă ea o coadă de sacoşe cu sticle. E un lux la urma urmei laptele ăsta nepasteurizat, de vreme ce costă de cinci ori mai mult decît celălalt… În golfuleţul lîngă care se oprise, vîntul îngrămădise un crîmpei de gunoaie cotropite de mătasea broaştei fermentînd în jurul hoitului umflat ca un burduf al unui cîine. Dincolo de golf, sub mal, văzuse ultimul înecat al verii trecute. Şi-l amintea distingîndu-se sub apă, ghemuit sub bordură, cu părul răvăşit de curenţi şi umerii încovoiaţi, încît ai fi zis că dibuie sub taluz după raci.

Ieşi săltîndu-se pe bordură, pentru a sări din nou. Înotă fără să-şi controleze direcţia, abandonîndu-se ameţelii create de succesiunea imaginilor retezate, apă-cer-mal-iarbă-pom-pasăre-bloc-cer-apă şi doar să fugi, fără să ştii vreodată încotro, să fugi, să fugi de ei, de tine, nu contează, ba contează. Rămăsese fără slujbă. Nu era mare lucru să-şi găsească, să se ducă de pildă din nou în uzină, iar de la personal e puţin probabil să-l trimită din nou la Fabrica de Motoare. Nu-i cel mai

bun loc, dar sînt destule mai rele. Dar şi acolo sînt oameni, doar ştii, peste tot unde sînt oameni e de trăit, dar mai bine să aştepte, ce anume, niciodată nu ştie ce dracu' mai aşteaptă. Şi pe urmă a fost sigur că asta aştepta: văzuse sarafanul plutind, înaintînd zvîcnit în arcuiri de bras la vreo zece metri în stînga lui. Schimbă direcţia şi schimbă pe craul accelerat. Ultima bătaie de braţ plescăi peste sarafan, în acelaşi timp cu întoarcerea figurii murate şi ofensate, cu ochi nedesluşiţi, orientali, şi bărbia tremurînd de frig şi indignare şi buzele vinete. Păi îngheţase şi lasă-mă-n pace, nene, că strig, şi strigă. Să mori de n-oi striga, şi el găsi o clipă răgazul de a medita: nene. Ce-ai, nene? Nu ţi-e bine? şi ea se răstea în timp ce el se cufunda şi era izbit cu pulpele şi genunchiul în falcă şi făcu un popas prea scurt faţă de înverşunarea de obsedat şi leşinat pe care-o vădise de la bun început. Era chiar bărbierită, cu ţepi mici, poate pentru vreun costum special de baie, dar e şi mai igienic şi o fi şi ea la fel de obsedată, dar uite că obsesiile lor nu se potrivesc. Ieşi din zbaterea înspumată cînd simţi nevoia presantă să respire. Se desprinse, împingînd totodată perechea de pulpe, şi apăru la oarecare distanţă de locul unde se consumase această tentativă de viol subacvatic. Ea îl înjura acuma bărbăteşte, dispreţuindu-l totodată şi porcăindu-l ca o femeie ce era, pe deplin conştientă de-acum de condiţia ei. Ce ar fi putut să-i mai spună, de vreme ce ea părea că le ştie pe toate, nene, ori ţi-ai dat drumu-n apă ca răţoiu', hăhăhăhă… Era culmea, ce deşteaptă putea să fie! Pe toate le ştii, boschetăreaso! Ea îşi trase sarafanul peste cap, făcînd o tumbă înainte şi pentru o secundă îi văzu sînii voinicoşi mulaţi pe tricoul alb devenit transparent de apă. Aruncă sarafanul mototol şi îngreunat, ca o pasă de polo, colegului-prietenului care o aştepta în urmă şi pe care el abia acum îl vedea. Aşteptase probabil acolo, liniştit sau neliniştit, să-şi facă nenea damblaua şi să plece. Cine ştie pînă unde ar fi vrut să meargă nenea ăsta, însă pentru asta ar fi trebuit să iasă pe mal sau cel puţin să nimerească un loc unde să fi stat cu picioarele pe fund.

Din nou pe mal, frigul răzgăiat de lumina puternică a soarelui îl făcea să tremure. Se şterse cu poalele cămăşii şi se aşeză ghemuit, încă tremurînd, cu cămaşa pe umeri, aşteptînd să se usuce. Pe urmă se întinse şi gîndurile-i fugiră şi se risipiră spre fierbinţeala seninului apos al cerului.

Cine mai ştie de cînd adormise? Dogoarea asfinţitului se îngropa într-un nor gros de fum roşu, împroşcat de furnalele termocentralei iţindu-se în zarea cea mai îndepărtată şi dominînd lanul de blocuri. Trebuia să se întoarcă acasă.

Zgomotul paşilor lui era tot mai îndepărtat, stingîndu-se prin cer mîncat de blocuri şi prin vegetaţie prăfuită chemînd înserarea şi rotirea oarbă a liliecilor. Orăcăiau broaştele, dar era încă prea

devreme pentru greieri. Prin frunzişuri se destrămau hohote sardonice, o cucuvea poate, amestecîndu-şi cîntecul cu alt neam de pasăre de noapte, tînguindu-se cu un guiţat ca de porc. În bulevardul de la capătul parcului, întunericul era punctul şovăit de luminile blocurilor şi sfîrtecat uneori de flamele mari ale pantografelor de troleibuz. Zgomotul paşilor lui şi gîndurile lui coborau în noapte.

7

Pusese pe fundul unui sertar al dormezei cei o mie cinci sute treizeci şi patru de lei, ultima lichidare, împachetaţi într-o bucată de ziar, posedat de o grijă ritualică, ce nu-l mai încercase de multă vreme, de a trage de banii aceştia cît mai mult posibil. Era un impuls nedesluşit la început şi devenind tot mai limpede, acelaşi care-l năpădise cîndva, socotind şi echivalînd în norme de cărămizi plătite zile şi săptămîni şi anotimpuri întregi. Cel puţin pînă la toamnă n-o să-i mai trebuiască nimic, dacă nu depăşea o sumă zilnică ce i se părea oricum prea generoasă. Calculase din nou pe număr de zile, cu calendarul alături, pe o perioadă ce depăşea trei luni, şi încă va mai avea de calculat preţuri de meniuri şi alimente ieftine şi săţioase. Cartoful şi fasolea uscată, în primul rînd, şi varza, care avea să se ieftinească, va ajunge la un preţ de nimic, şi totul pregătit cu untură, ceapă cît de multă şi rîntaş gros, cînd va reuşi să-şi facă o rezervă de făină.

Nopţile de iulie gîfîiau învolburate de o dogoare pe care el abia de o mai simţea. Se trezea mereu către prînz şi zăbovea în pat încă o vreme, rumegînd zgomotele mici de afară amestecate cu vînzoleala uzinei şi zgîindu-se la cenuşiul din pereţi fără să se-ndure să iasă din cearceaful îmbibat de sudoare. Ziua se scurgea prin crăpăturile storurilor de la fereastră ca miezul unui fruct copt irosindu-se, supt de pămînt, şi cît de străine i se dezmeticeau amintirile imaginilor de peste noapte. Visele i se vlăguiau odată cu amorţirea întregului trup.

Într-un tîrziu, cobora totuşi. Cumpăra un ziar şi ţigări, în drum spre lac, şi o pîine pe care o ducea înfăşurată într-un ziar. Nu lua niciodată nimic să-şi aştearnă. Se dezbrăca mereu în acelaşi loc şi-şi continua zăcerea lungit pe cămaşa întinsă pe iarbă. Uneori citea ziarul cinci minute, în timp ce ciugulea bucăţele mici de pîine. Vipia îl scălda în sudori usturate şi, în sfîrşit, se hotăra să intre în apă. Cel mai adesea, doar se înmuia. Uneori înota pe mijlocul lacului şi de-a lungul lui. Trupul istovit de zăcere se amăgea, se dezmorţea, mecanismul încercînd să se rodeze, cu poticneli tot mai lungi, căutînd epuizarea. Oricum, seara adormea devreme, în faţa televizorului ce rămînea deschis toată noaptea, fără să reuşească să-l trezească. Deprinsese probabil un soi de ştiinţă a somnului. Dormea cel puţin paisprezece ore pe zi. Somnul şi ceasurile moarte de peste zi îl făceau să simtă belşugul hranei puţine şi monotone, pe care de-acum nu mai vroia s-o împartă nici cu hamsterii. Lor le erau de ajuns cîteva firimituri de pîine, dar ar fi trebuit să le cumpere mere şi morcovi, căci asta obişnuiau în loc de apă. Un măr şi un morcov pe săptămînă le era prea

de ajuns, însă uite că el nu-şi putea permite, încît într-o zi îi luă cu tot cu borcan şi-i lăsă în parc, la umbra unui pin, sigur că se va găsi cine să-i înfieze. Nu mai erau, după vreo trei ceasuri cînd se întoarse prin locul acela, şi zadarnic i-ar mai fi părut rău că nu i-a dat prin cap să-i vîndă; văzuse o grămadă, în borcane, pe o tarabă, în piaţa din spatele Văii Dracilor, şi de bună seamă că preţul lor ar fi însemnat mîncarea lui pe trei zile. Gătea de două ori pe săptămînă acum şi nu mînca mai mult de o dată pe zi, oricît de foame i-ar fi fost. Cu mare zgîrcenie îşi drămuia foamea şi poftele, la fel ca banii şi proviziile de alimente. Către seară întingea cu dumicaţi dintr-o pîine întreagă în sosul gros al mîncării de cartofi. Ştergea cu nădejde şi lăsa farfuria curată. Păi asta era temelia. Un meşteşug pe care toţi l-au deprins din părinţi, perpetuîndu-l prin copii şi copiii copiilor. Şi pentru el părea lesne de învăţat, chiar dacă acasă nu pomenise aşa ceva. La părinţi mîncase şi icre negre, aducea tăticuţul nostru, şi torturi, şi felurite feluri de mezeluri şi brînzeturi şi, sucuri, şi portocale, şi cîte şi mai cîte, se vede că d-aia crescuse el atît de mare şi frumos. De-acuma însă, gata. Alteori, ca unică variaţie la mîncarea de cartofi cu sos mult, băga la cuptor o cratiţă mare de varză călită cu untură, amestecată cu scrîjeie de jumări făcute de el din slănină afumată. Cumpărase o dată trei kilograme de slănină, cel mai ieftin mezel de găsit prin alimentare şi, după cît văzuse, altceva nu se mai prea găsea, şi el căpătase deja o chibzuială de gospodină cărpănoasă, aptă să facă faţă tuturor vicisitudinilor.

Într-o zi a găsit prin sertarele bufetului din bucătărie un plic de hîrtie cafenie de ambalaj, inscripţionat cu ştampilă dreptunghiulară – Ceai Verde. Îşi amintea vag că se mai împiedicase de el cîndva, neînvrednicindu-se să-l folosească sau să-l arunce. Prinsese de-acum obiceiul să bea cîte o cană de fiertură din aceea la prînz şi seara şi, după ce termină zahărul, i se păru încă şi mai bună neîndulcită. N-o fi fost chiar apă fiartă, chioară de-a binelea, iar culoarea verde-cafenie susţinea tihna sorbiturilor însoţite de contemplarea abţibildurilor cu ciuperci în culori vii şi de ţigările fumate în lanţ. Fuma ţigări de un leu şi cincisprezece bani pachetul, Naţionale, despre care era sigur că-s cele mai sănătoase, conţinînd tutun neprelucrat, în stare naturală, şi deşi adesea se pomenea aprinzînd una de la cealaltă, nu reuşea să termine mai mult de un pachet pe zi, desigur, fiindcă mai mult de jumătate de zi o petrecea dormind şi dormitînd.

În toamna şi-n iarna aceea a mai vîndut din haine şi a vîndut televizorul. În primăvară, abia, a început să treacă pe la ai lui. Nu-i vizita mai des ca altădată şi nu-i cerea maică-sii mai mult decît pe vremea cînd lucra. Trecu astfel vreme multă şi încă trecea, iar el continua să se perfecţioneze în acest soi de ştiinţă de a te rezuma la mai puţin decît strictul necesar. Maică-sa îi dădea, aşa cum altădată îi

dădea lui Nicuşor să-şi reînnoiască viza pe paşaport, temîndu-se totodată să-i dea mai mult, ca nu cumva să-şi economisească bani de avion. Nici lui Mite nu-i dădea prea mult, tot în speranţa că acesta se va hotărî să-şi caute de lucru. Într-o bună zi, ea îl întrebă de fata aceea care-i era prietenă ea în urmă cu cîţiva ani, ce mai ştie de ea, iar Mite tresări iritat şi mai curînd curios. Nu-şi dădea seama despre ce vorbeşte mama.

— Era la tine, în iarna aia, cînd a venit Nicuşor în ţară, şi doar aţi fost împreună şi cînd l-aţi condus la aeroport…

— Nu-mi amintesc, mamă, nu-mi amintesc…

Oricum, nu era un lucru de care să nu-ţi aminteşti, încît ea nu mai insistă, înţelegînd că ar fi ceva neplăcut la mijloc, iar Mite se fereşte să aducă vorba despre fata aceea, Norica parcă-i zicea el…

El se uita pe fereastra bucătăriei, sprijinit cu coatele de pervaz. De la etajul şase, unde locuiau ai lui, peste două străzi şi două flancuri de blocuri cu patru etaje, se deschidea întreaga perspectivă a depresiunii parcului. Pe lîngă lac şi pe meterezele de tufişuri şi pîlcuri de pomi din jurul lui, încă nu se rărise pestriţeala de trupuri goale. Dogoarea de cuptor a asfinţitului se simţea din plin. Aproape că-i era milă de maică-sa. Ea dintotdeauna l-a vrut în rîndul lumii, cu familie, să aibă nepoţi şi aşa mai departe. Pînă într-atît o macină chestia asta, încît e în stare să-şi inventeze o noră. Doamna profesoară Aura Cafanu avea însă un nepot, pe fiul fiului ei cel mare, Costel. Gina născuse, în sfîrşit, iar ea trebuia să-i ajute şi pe ei, nici pe Mite nu putea să-l lase de izbelişte…

— Zăpuşeală mare şi azi, spuse. Răsturnă crăticioara cu ardei umpluţi în farfuria din faţa lui Mite. Taică-tu s-a dus să-şi instaleze stupii…

— Mamă, tu ai cafea?

— Mai am ceva.

— Fă-mi şi mie, te rog, o cafea.

Uite că ea îi vrea binele în definitiv, şi nu-şi prea dă seama dincotro trebuie apucat binele ăsta. Adică n-are habar cam ce fel de femeie i-ar trebui lui acum. Un fel de infirmieră poate, dacă stă el bine să se gîndească la toată experienţa lui de familist de pînă acuma.

— Tu nu mănînci, mamă?

— Am mîncat adineauri, pînă s-apari tu. Spuneam de taică-tu, că s-a dus să-şi instaleze stupii…

La Perţihani a fost el om însurat, el şi cumnatu’ Bajnorică, cine mai ştie ce s-a mai ales şi de capul ăluia… Dar de bună seamă că o femeie ca Amalia i-ar trebui lui acuma, o femeie care să priceapă cum devine treaba cu un soţ ca şi un copil, de la care să n-ai prea mari pretenţii. Atîta că vremurile alea s-au dus dracului. Chiar că dracu’ ştie cel mai bine de vremurile alea. Păcat, avea o soacră, şi mai cu

seamă un socru, ce i-ar fi fost azi de mare folos, sau cine ştie?…

Mama oftă:

— L-au costat o groază de bani.

— Ei, lasă. Să fie într-un ceas bun, spuse Mite, iar ceasul bun invocat pentru taică-su era ca şi coborît pe pămînt şi-n soartă.

Iar ea din nou ofta.

— Ştii şi tu, Mite, mereu i-am spus şi-i spun mereu, doar-doar s-o schimba, să v-ajute, mai ales pe tine, tu ai nevoie, de cîte ori mi-aduc aminte, nu ştiu ce să fac…

— Mamă! aproape că strigă Mite, iar ea nu-l auzea.

— Nu ştiu ce să fac cu mine şi cu el…

Se aburise privirea ei şi bîjbîia după pachetul cu ţigări şi degetele îi tremurau. El îi vedea privirea ce şi-o ştia a lui, împăienjenită, şi căutătura somnoroasă, şi degetele ei erau tot ale lui, lungi şi şovăitoare, şi mîinile albe şi frumoase părînd a se îndoi de lucrurile spre care se îndreaptă. Ea dintotdeauna se străduise şi nu reuşise niciodată să fie o bună gospodină. Mîncărurile îi ieşeau mereu arse sau nesărate, prăjiturile cu aluatul încruzit sau uscate ca pesmeţii, nasturii îi cosea anapoda şi cămăşile călcate de ea aveau urme de pîrlituri pe poale şi, cît ar fi şters şi curăţat, praful se ţinea în urma ei, şi ea mereu ostenită şi fără să se vadă de ce, şi sensibilă, şi găsind la tot pasul motive de panică şi plîns. Abia dacă reuşea Mite să şi-o amintească altfel. Poate înainte de primul accident al lui Nicu, căzătura aceea de la etajul trei, şi pe urmă au fost operaţiile la cap ale lui Nicu şi accidentul lui Nicu la Predeal, cu Dacia tăticuţului nostru, şi paşaportul, şi banii de avion, şi poate că-n tot acest răstimp ea n-a mai avut cînd să-şi revină cu totul. Acum ea se îndîrjea, asudînd pe rîşniţa de cafea. Se pedepsea parcă, cuprinsă de un soi de voluptate masochistă. Trebuie efort, te osteneşte repede piesa asta cilindrică din tablă de alamă cu luciu îndelung şlefuit. Are o sută de ani aproape. A fost a bunicii doamnei Aura.

— După ce scotea boabele de cafea din cuptor, bunica le stropea cu rom… îşi aminteşte mama.

Ea îi spusese lui Mite că ei erau greci, sînge fanariot sau negustori de coloniale, cine mai ştie, dar în partea bunicului erau nemţi. Păi de cîte ori nu-i spusese mama că din partea lui Poni se trăgeau ei, un neam luminat, care l-a dat pe Petru sau Petre Poni. Tot aşa ştia şi el pe unul în uzină, îi spunea, un fel de gunoier, cară şpan cu roaba, şi zicea că bunicu-său a fost frate cu Andreescu, pictorul. Are trei tablouri acasă şi se laudă că i s-ar fi oferit nu ştiu cîte sute de mii pe ele, da’ el nici mort nu se lasă de roabă şi nu vrea să vîndă tablourile. În definitiv, e şi el un soi de artist cu roaba lui şi şpanu’ lui, şi totuşi lui Mite i-ar fi plăcut să-l cheme Poni şi Petru sau Petre, eventual, şi să facă nişte cercetări şi descoperiri în chimie.

Mama asuda şi aveai impresia că şi boabele de cafea asudau înăuntru, sfărîmîndu-se pînă să iasă apa din ele.

— Va ieşi pudră. La granulaţia zero virgulă zero zero, îşi dădu Mite cu părerea. O otravă subtilă, inexistentă ca formulă chimică. Pă chimie oricum am mîncat-o în Policolor. Sînt un demn urmaş al străbunului Poni…

— Asta-i ultima cafea, două săptămîni de aici încolo nu ştiu ce m-oi face…

— Acuma, dacă-mi faci o cafea, fă-mi-o barem din toată inima. Nu să mi-o scoţi pe nas…

— Două săptămîni, da' am uitat să-ţi spun, îşi luă ea seama. A dat frăţiorul tău Nicuşor telefon şi a spus că-mi trimite două sute de dolari. Trebuie să sosească în două săptămîni. Şi, ştii ce am zis? Iau pentru mine cafea, două kilograme, şi de restul îţi iei tu ce vrei, îi opreşti pentru tine.

— Lasă-i pentru tine, mamă, pentru voi, să aveţi acolo, că vin vremuri grele…

— De unde ştii tu ce vremuri vin?

— Mi-a spus Cîrnu din Brăneşti.

— Cine?

— Un om… un cerşetor fără nas, care miroase schimbarea vremurilor în cîţiva ani. D-aia zic, să vedeţi şi voi cum v-aranjaţi, aveţi nevoie de bani, opriţi voi dolarii de la Nicuşor…

Ea rîse:

— Să te-audă bietul Cafanu, l-ai unge pe suflet, cred c-ar da să te înfieze…

*

De mai bine de trei luni, nu căzuse un strop de ploaie. Oameni şi culori răsfirate difuz unduiau ca o vegetaţie submarină în lumina lichidă a zilei. Uneori se distingea vagul ecou al unui anotimp în scădere, rotindu-se din ce în ce mai strîns prin amurguri meticuloase şi prin peisaje de smog şi asfalt topit, înecate în cer pustiu, avid de ploaie, în parcuri cu pajişti opărite şi frunzişuri chircite sub respiraţia de foc a amiezilor.

Focul îl purta cu el pe străzi, lovindu-l de chipuri fără chip, albite de colb şi sudoare, gîfîind spre o ţintă în continuă mişcare în cerc, ca nişte ogari de curse în urmărirea iepurelui de tablă. Plutea ceva ca o aşteptare în boleşniţa verde din aer. Totul era însemnat cu numele aşteptării, chipurile fără chip şi ţintele lor nevăzute, faţadele de beton irupînd din asfalt şi din tufişuri prăfuite, stolurile de vrăbii scăldîndu-se în praful dintre şinele de tramvai, a căror sfadă cheamă desigur ploaia şi poate o vor aduce să spele totul cu băşici şi bice de fum. Un

tramvai se poticnea în staţia pustie, deschidea şi închidea uşile şi urma un vacarm de fanfară estompat în vedenii de praf. Toate ceasurile zilei aveau gustul nostalgic şi obsedant al ploii, şi acelaşi gust îl aveau visele lui cu înecaţi derulînd presimţirea unei erecţii amestecate cu plictiseli şi frustrări de tot felul şi cu rătăcirea în mugetul torid al străzilor.

Paşii lui redesenau şi îngroşau conturul aceluiaşi semn, ce rămînea în veci nedesluşit. Zi după zi şi an după an şi mîine o va lua negreşit de la capăt, ca stolul acela de grauri înălţîndu-se compact din tufişuri. Nu prea sînt vii pe o rază de mulţi kilometri, încît el nu-şi dădea seama ce or fi căutat păsările astea toată vara învîrtindu-se pe aici. Poate or mînca şi altceva decît struguri şi s-or simţi în siguranţă în parc. Nu mai ştia cînd a mîncat carne de graur, dar îşi amintea că-i mai gustoasă decît cea de porumbel, care-i puţin aţoasă, dacă stai să faci o comparaţie. Carnea de graur o mîncau mai ales regii, dar el putea trece foarte repede de la preferinţa pentru un soi anume de carne la foamea de pîine goală, iar postul negru e plin de voluptăţi pe care le întrevedea infinit mai intense decît cele ale meselor nesfîrşite, copioase, agrementate cu delicatese cum ar fi friptura de graur. Însă ei nu-şi făceau cuiburile în parc, avusese grijă să cerceteze, ar fi fost prea simplu şi pentru ei, şi pentru el.

Era trecut de unsprezece ceasul şi parcul plin de amatori de plajă. Mai degrabă profesionişti, după cum stăteau răstigniţi la soare ceasuri în şir, în atmosfera saturată de zumzetul caniculei. Peste cel mult trei săptămîni nu vor mai fi pe aici, şi pe urmă vor începe să tînjească după zilele astea prin birouri şi hale friguroase şi prin zloata sărată a străzilor, iar serile lungi şi le vor petrece sub aşternuturi, în casele lor friguroase, încălzindu-se la întunericul incandescent al viselor şi făcînd dragoste şi bînd alcooluri ieftine în aşteptarea altei veri.

Îşi aruncă ochii pe ziarul cu schimburi de locuinţă, vînzări şi cumpărări şi oferte de serviciu. Era ziarul de alaltăieri. Cîndva va avea timp şi pentru ziarul de ieri, dar atunci n-o să mai fie ieri de multă vreme… Îşi lăsă ziarul pe faţă. Pe iarbă şi lîngă apă e numai bine, nu se mai simte zăpucul deloc. Numai de n-ar ploua, măcar de-ar ploua, şi soarele ăsta de septembrie e tocmai bun. Citise o dată în ziar că angajează factori poştali, cartatori şi mînuitori de valori, şi-n aceeaşi zi, pînă-n ora trei, s-a dus glonţ acolo, ca să afle că de mai bine de o lună se lucrează cu surplus de personal. Nu e o meserie chiar grea, deşi cu multă alergătură, dar uite că nu-i de colea. Dacă lucrezi cu bani e imposibil să n-ai bani, adică ce rămîne de la pensii, abonamente, sume trimise prin poştă, d-aia-i zice mînuitor de valori, şi numai a aşa ceva miroşi. Cum ai lucra de pildă cu motorină, şi a ce altceva ai putea să miroşi? Sau citeşti despre o antrepriză de construcţii care angajează zidari, zugravi, şi dulgheri, numai din astea,

ceea ce înseamnă un ban cîştigat cinstit cu sudoarea frunţii şi să miroşi a mortar şi a var, şi tot aşa, şi eşti sigur că şi la un an după ce ai citit anunţul ei nu vor avea surplus de personal.

O pală de vînt îi răcorea faţa şi făcea să foşnească ziarul. Ba făcea cineva curent lîngă el întinzînd un prosop de plajă. Era Dorina, era vocea ei şi ce poveste palpitantă cu unul care-a pus ochii pe ea şi se tot mută de colo colo şi nu mai scapă de el şi stai şi tu pe prosop să mă vadă cu tine. Mite se răsuci o dată şi ajunse pe burtă pe prosopul Dorinei. După nuanţa de tuciuriu a pielii, ea părea prinsă de alt soare decît ăsta de aici. A fost de bună seamă la mare. Ziarul foşnea la capul lui cu un zgomot ca de flacără, în timp ce făcea din ochi nişte retuşuri formelor ei. Lipsea acea perfecţiune de lux a unei compoziţii sexy anoste, ca un chip fără chip, şters de colb şi sudoare. Ea avea un aer de indiancă, străduindu-se să fie ceva mai puţin durdulie decît este, cu păr cu luciu tăciuniu, bătînd spre roşu. Se vede că nu-i ţigancă din conformaţia gurii şi din nasul drept. Mite ştia că maică-sa e grecoaică din Grecia, refugiată, într-o vreme, cu grupul ei de ilegalişti comunişti pripăşiţi pe aici. Şi la foamea lui, sărmana Dorina cea durdulie, doar cît să se vadă cînd e ca acum, echipată de ştrand, şi-s ani şi ani de cînd se-nvîrteşte printre chipuri fără chip şi fără sex, iar ea venise să-i aducă aminte, decît numai că nu e ea cea care să aleagă calea asta ocolită, cu stau şi eu aici şi mă tot mut de colo colo, ori poate s-o fi schimbat de atîta vreme de cînd n-a mai văzut-o.

— Nu te-am mai văzut de-o grămadă, Dorina. Pe unde umbli?

Ce bun e un prosop din ăsta ca al ei, îşi spunea. Nu te mai înţeapă iarba. Nu te mai ciupesc furnicile. Poate la vară o să-şi ia şi el unul, şi Dorina se pensa sau se machia sau se demachia, încovoiată deasupra unei oglinjoare fixate pe genunchi. Se ştergea cu un şerveţel pe frunte, se ştergea cu grijă şi pe gît, lăsîndu-şi capul pe spate cu gura întredeschisă şi ochii închişi.

— Am fost pe litoral, spuse într-un tîrziu, cînd el nu mai aştepta răspunsul ei. Din mai sînt plecată şi am venit alaltăieri.

El alese la întîmplare o glumă veche, ce ar fi putut condimenta astfel de clipe de plictiseală toridă amestecată cu revederi întîmplătoare.

— Şi cum stăteai tu acolo pe plajă şi ţi-o mîngîiai pe frunte şi o alintai ciufulici-ciufulici, tu mi-ai dat servici, tu mă ţii la mare, tu mă ţii la soare, tu-mi dai de mîncare…

— Ba pardon, cocoş, mă confunzi.

— Chiar asta intenţionam, să te confund.

— Am fost pe litoral să muncesc, apăsă Dorina.

— Aha.

El se făcuse că uitase. De bună seamă că Dorina străbătuse litoralul în lung şi-n lat îmbarcată într-o tonetă cu crenvurşti şi Pepsi,

şi uite-o cum se-ntoarse ea să-şi tragă sufletul prin fiordurile astea puturoase, grea de glorie şi de trufie şi de aur, cerceii, lănţugul, inelele…

— În locu' tău, mi-ar fi frică să ies pe gîrlă în halu' ăsta de blindată.

— Hm! tresări ea încruntîndu-se. De cin' să-mi fie frică?

— De fomiştii ăştia, de pildă, care pun ochii pe tine şi te fac să te muţi de colo colo pînă ameţeşti…

Dorina scutură din mînă a lehamite. E prea hîrşită de fomişti d-ăştia. Precum şi mîncată, ceea ce uite cum omite fără să clipească, şi că fomişti d-ăştia ca tine, Mite…

— Păi ştiu că tu poţi zice orice despre oricine. Tu poţi să-l omori pe om şi să-l plăteşti, la care ea izbucni într-un hohot de rîs neaşteptat şi se lăsă pe spate şi se întoarse peste el muşcîndu-l de ceafă. El îşi frecă locul umed de salivă cu degetele, o să rămînă semn, m-ai însemnat ca pe un taur cu fierul roşu.

— Chiar aşa, să te vadă nevastă-ta cu semne.

— Care nevastă? Chiar cobeşti aiurea.

— Aia din iarna aia. Eraţi sau, mă rog, vă concubinaţi ori vă peşteaţi unu' p-altu'. Ştiu c-ai vrut să i-o dai lu' Costel şi p-ormă n-ai mai vrut, că era beat, ţi-o fi fost milă de ea şi d-aia am zis că-ntre timp…

— Ce poveşti, ce tîmpenii pot da din tine, Dorina…

— Şi cînd l-am dus pe Nicu la aeroport, parcă erai…

— Păi parcă nu eram. Sau era frati-miu, unul din ei sau amîndoi. Dă-mi şi mie o ţigară d-aia, Dorinel.

— De care?

— Hai că eşti culmea!

— Cinci lei ţigara, mitofomistule! Şi mai ridică-te în capul oaselor. Vreau să-ţi admir trupul, apăsă ea cu ostentaţie.

El îi îndeplini dorinţa. Pufăind din Kentul Dorinei, aşezat turceşte, îşi bombă pieptul şi bicepşii într-o poză de luptător la bîlci.

— Te rog să pui mîna, o îndemnă. Vezi? Admiră cît ai ocazia. Ce se vede pe firmă afară, e viu şi natural înăuntru. Şi-i numai o ţigară intrarea.

— Băăă… îl împinse ea cu vîrful degetelor în obraz, sucindu-i capul şi măturîndu-i privirea din calea privirii ei.

*

Adormiseră. Focul diavolului dogorea. Erau lac de sudoare, şi prin umbra tălpilor lor treceau două ţigănci povîrnite sub o găleată de tablă zincată din care se ivea un calup de gheaţă. Bere rece, băieţi, bere rece, băieţi, bere rece, măcăneau nazal, cu o însufleţire de

spicher ce le sperie somnul. El scutură capul şi-o lovi în umăr pe Dorina. Ridicat în coate, se ştergea pe faţă cu amîndouă palmele. Focul diavolului îi umpluse urechile cu sudoare fierbinte. Dorina întoarse din drum ţigăncile.

— Alo, bere rece!

— Da, bere rece, băieţi! La chihl!

— Cum? întrebă ea adormită, căutînd portofelul în sacoşă.

— La chihl, domnişoară, douşcinci de lei sticla.

— La chihl, mai zi o dată…

— La chihl, la chihl, la chihl… repetă ţiganca încontinuu cît timp i se plăti cu o sută dintr-un sul cît pumnul de astfel de bancnote, erau poate vreo zece mii acolo, la chihl, la chihl, pînă dădu restul şi cele două sticle verzi din găleată, şi pe urmă se amestecară prin mulţimea de trupuri goale uşurate; doar una din ele ducea acum găleata în care rămăsese numai calupul de gheaţă.

— La chihl… reluă Dorina, cu un fior nostalgic în glas. Îl mai ţii minte pe dom' Séver, Mite?

— Eh, cum naiba?

— Mă trimitea mama la el la bodegă duminica. Începusem să mă ridic, pe la treişpe-paişpe ani, şi numai ce mă vedea intrînd în bomba aia a lui de lîngă şina tramvaiului şi începea să strige un chihl de pastă de mici pentru don'şoara Dorina, un chihl, un chihl, un chihl, tot aşa o ţinea pînă cîntărea, şi eu să mor, făceam feţe-feţe lîngă tejghea şi el înadins. Şi cînd ieşeam, îi auzeam pe ăia aşezaţi pe trotuar, lîngă şină, cum pomenea de chihlu' Vatalii, şi tot ce nu era sau nu se găsea pe vremea aia trecea prin chihlu' glorios al Vatalii, şi Vatala, mai ştii cum putrezea ea de vie la ea în curte? Mama mă învăţa să mă ţin departe, ăla-i ţigan, ăla-i ovrei, şi chiar aşa şi era, ba mai erau şi zarzavagiii bulgari, moldovenii încă nu năvăliseră încoace, şi doar noi eram greci şi trebuia să ne ţinem cu nasu' pe sus, da' ea tot mă trimitea duminica la dom' Séver…

— Eh, erai şi tu frajedă copilă fără nici o vină, stihui Mite fără să vrea. Şi io la fel, eh… S-a dus naibii. Îmi vine să plîng.

Fumau şi-şi treceau unul altuia sticla aceea de bere speculată la de două ori şi jumătate preţul scris pe etichetă. Cealaltă sticlă era în apă, îngropată în nisipul de sub bordura de beton. Amiaza părea să se depene într-un preaplin de împăcare. Erau ani de cînd uitase gustul berii. Ultima dată, parcă-n Valea Dracilor băuse două halbe de bere, cu Celestin şi şeful său, şi socotea cu uimire aproape că ieşise nu tocmai rău din atîtea ierni şi veri cu apă şi ceai verde, şi cîte o cafea la trei-patru săptămîni, la maică-sa… Spuse, toastînd parcă:

— E rece. Ce mai, îţi merge la casa sufletului. Ei sînt activi, romanii, o fac pă treabă cu berea. Vor aduce şi fripturi pe gîrlă şi să vezi atuncea trai pă' capu' nostru… Totuşi, pe vremea aia de care zici

tu, ei se mişcau altfel, nu se prea mişcau de fapt. Tu zici de ţigani şi evrei. Da' vezi că dom' Séver nu era nici una, nici alta şi nici bulgar.

— Ba chiar ţigan era.

— Ba era alb ca un delfin şi se purta şi ras în cap.

— Ba se ştie că mă-sa era Vatala. Mie mama mi-a spus, şi ea ştia, ea se interesa de toţi. Vatala avea o grămadă de copii, prin tot oraşul risipiţi şi pînă şi-n Comitetul Central avea unu'. Mama mi-a spus. O grămadă erau ieşiţi din chihlu' ei şi d-aia îl şi tot pomeneau mereu.

— Păi n-o să-mi spui acum că şi Atanasie Grigeanu, bestia aia de pietrar cît muntele, care umbla cu crucile de beton în spinare pe stradă şi-şi făcea veacu' zi de zi la dom' Séver…

— Ăsta era evreu, chiar de n-ai fi zis. Făcuse Belle Arte la Paris şi-n Germania, şi chiar de căra beton cu spinarea, e aşa cum îţi spun. Ei erau muncitori. Cum era Regman croitorul, tatăl lui Valentin boxerul, care doar din croitoria lui ar fi făcut alt cartier peste ăla, şi ştii povestea cu ilicitul.

— Da' lustragiu' ăla subţirel, cum naiba-l chema, de-l arunca mereu afară dom' Séver din bodegă, ca pe un căţel…

— Spermenzan bătrînul, da, tatăl spărgătorului Spermenzan, îi aminti Dorina, care-i avea parcă pe toţi înregistraţi ca la primărie. Spermenzanii erau ţigani. Colivarii erau ţigani doar după mamă şi tac-su era oltean. Fraţii Cocîrlaţi din Chicago sînt toţi evrei ţigani…

— Da' domnu' Ion, hermafroditu'?

— Ăsta era ovreu bulgar.

Mite îşi ridică mîna la gură.

— Tu eşti nebună, Dorino. Şi noi, Cafanii, ce eram?

— Voi eraţi ovrei greci. Aşa mi-a spus mama, cînd m-am încurcat prima dată cu frati-tu.

— Cu care?

— Păi cu Costel, dac-am zis prima dată. Şi lu' mama i-a părut bine, că doar voi mai aveaţi sînge grec în zona aia.

— Bine dar noi nu prea…

— Mama zicea că vă trageţi din Poni, evreu neamţ, şi Cafanu, jumătate evreu oltenesc şi jumătate grec.

— Mă-ta era şi mai nebună ca tine.

— Ţi-am mai spus. Ea scormonea prin oameni, prin neamuri, primise azil politic, fusese închisă şi torturată în puşcăriile guvernului grec capitalist, cînd m-a făcut pe mine ştia deja bine de tot româneşte… Şi pînă la urmă au uitat-o şi grecii, şi comuniştii ăştia de aici, dar ea a rămas cu obişnuinţa asta, să ştie despre oricine. Ei îi păsa de ăla şi de ăla, şi mie, amărîta de mine, doar de Costel că-i însurat îmi păsa.

— Eşti culmea, Dorinel. Şi berea asta, să fie 'naintea la toţi morţii tăi greci.

Chiar e culmea, se gîndi Mite. O femeie care a ştiut şi ştie ce vrea, în ciuda atîtor decepţii, nişte mici frecţii la urma urmei. E de admirat pe de-a-ntregul în definitiv. El îşi amintea că la un moment dat Costel ar fi vrut să scape de ea şi nu mai putea, idiotul de el. Dorina l-ar fi scos la lumină, deşi fierturi amarnice clocoteau în capul ei pe atunci şi orice i-ai fi spus lua drept literă de lege şi continua să se creadă o frajedă copilă fără nici o vină. Dar dintr-odată s-a schimbat, şi Gina îşi pierduse răbdarea şi-i făcea zile fripte lui Costel, şi Costel să i-o dea lui, şi pînă la urmă el chiar nu-şi aminteşte cum a ajuns la Nicu, cînd deja ea nu mai depindea de nimeni şi de nimic. Prinsese un cheag de te ustura la lingurică. Şi totul numai din mîinile astea două şi din mintea ei stăpînă pe cele patru operaţii aritmetice. Ea se juca deja cu banul, şi frăţiorul lor cel mic, era el cum era pe atunci, apucat pe căi lăturalnice, dar era şi crud, şi n-avea nici un fel de vocaţie de întreţinut. Aia e că ce era între ei era chiar o mare iubire, deşi ea a continuat să nu depindă de nimeni şi de nimic, deşi el a plecat şi toţi au ştiut că din tot ce a lăsat aici, cel mai rău i-a părut de Dorina şi de mama…

Şi tocmai că Dorina îl întrebă de Nicuşor, dacă a mai dat telefon. Ea n-a mai primit nici scrisori în vremea din urmă. Pînă să vină în vizită în iarna aia, a primit o grămadă de scrisori şi vederi, şi Mite distingea limpede tremurul din glasul ei. Dacă nu cumva i se părea, bucăţile astea nu-s genul ei, şi mai cu seamă acum, în plin apogeu măreţ şi glorios şi mănos, deşi s-ar fi legat frumos, ba uite totuşi că se leagă. Adică ce ar vrea să însemne asta?

— Mi-e dor de el, oh, Doamne, cît de dor îmi e de el…

— Oh, şi mie mi-e dor, reluă Mite, amplificat, deznădejdea din glasul ei. Dacă ar fi fost aici, poate nu ne-ar fi fost atît de dor.

Dorina se precipită înecată de suspine.

— Ba eu mereu, mereu…

— Dacă nu plîngi, tot degeaba, o apostrofă el enervat.

Şi-n secunda următoare pe el îl podidiră lacrimile, odată cu un hohot prelung. Icnea isteric, iarăşi şi iarăşi, şi pe măsură ce se liniştea continua să plîngă tăcut, muşcîndu-şi buzele, poate de mila şi de dorul frăţiorului lui cel singur acolo, departe, ori îşi plîngea de milă sieşi şi de mila încă a unei zile petrecute aici şi pe care încearcă să o mintă în vreun fel şi-n acelaşi timp e minţit, şi peste tot aceeaşi minciună din trupul său împotrivindu-se tot mai istovit minciunii.

— Bietul meu Miteluş, îl compătimi ea. Te-ai îmbătat dintr-o bere.

— O bere la chihl, preciză, ştergîndu-şi nasul cu dosul palmei, înainte de a-i da veştile pe care le aştepta: le-a dat telefon bătrînilor. A spus că-i trimite două sute de dolari lui mama. Cred că a pus şi pentru tine ceva. Ştiu că de cîte ori le trimite, îţi trimite şi ţie…

— Ce am eu nevoie? De nimic n-am nevoie, decît de el.

Şi Dorina scrîşnea. Figura ei de grecoaică tuciurie se înroşise pînă la rădăcina părului. Era rîndul ei să-l jelească pe cel plecat şi singur pe pămîntul tuturor făgăduinţelor. Se strîmba trăgîndu-şi nasul ei fin, desenat perfect, se schimonosea, plîngea parcă de necaz, ce-am io nevoie, spune şi tu, ce-am io nevoie, decît de el, şi încerca să-şi stăpînească tremurul, înfigîndu-şi unghiile în antebraţul lui Mite. Şi-ntr-un tîrziu se linişti şi i se cuibări înfrigurată la piept.

— Tu semeni atît de mult cu el…

— Ca fraţi, n-avem încotro, trebuie să semănăm, cît de cît…

Totuşi, ei nu semănau chiar deloc. Cu mare greutate ar fi observat cineva că sînt fraţi, poate din pricina diferenţei mari de vîrstă, iar ea continua să tremure, strîngîndu-l în braţe, mi-e frig şi mi-e rău şi ţine-mă. Întinsul de apă clătinîndu-se la picioarele lor reverbera umbre uleioase. Se răcorise. Rămăseseră pe malul acela doar cîţiva solitari ai acelui amurg retezat de meterezele blocurilor.

— Mergem şi noi? întrebă Dorina.

El nu deschidea ochii. Părea să fi adormit. Îl zgîlţîi de umăr, hei, mergem?

— Unde să mergem?

— La mine mai bine, şopti strivindu-şi sînii mari de spatele lui.

— Cum adică la tine mai bine?

— Adică… Atunci mergem la tine. Hai, totuşi, că se face noapte. Mă ia cu frig. Îi îmbrăţişă spatele tot, ce cald eşti, şi dorinţa ei bîjbîia după un răspuns care nu mai venea. Eşti mare şi cald, eşti… ca o sobă. Ce bine-i lîngă tine. Hai să mergem, că nu mai pot.

— N-am venit împreună, ca să plecăm împreună. Du-te Dorina. Eu mai stau.

Ea abia îşi stăpîni exclamaţia de uimire. Întoarse capul şi se strîmbă ca lovită de vorbele lui, pe care încă refuza să le creadă.

— Păi atunci stau şi eu, mai stau… O să mergem cînd vrei tu, Miteluş.

— Dorina, du-te acum, te rog.

— Dar ce ai tu, Miteluş? Nu te simţi bine?… Arăţi şi slăbit, acuma văd cît de slăbit arăţi. Ai nevoie de ceva? De ce nu-mi spui, ce naiba, ţi-e ruşine de mine? Doar ne cunoaştem de atîta vreme. Chiar dacă n-ai chef de mine, doar mă ştii, nu mă supăr, da' spune-mi ce ai şi o să…

— Du-te, Dorina, te rog, du-te şi lasă-mă.

*

La cîteva zile după ce-l lăsă pe Mite acolo, pe prosopul ei de plajă, Dorina primi telefon de la Nicu. Acesta-i spuse că va face tot posibilul

ca pînă-n revelion să vină în ţară, şi dacă le-o ajuta Dumnezeu, se vor căsători şi o va lua acolo cu el… De bună seamă că lui nu-i trebuia vreo confirmare, doar c-o anunţase din timp, să se bucure o clipă mai devreme de planul lui şi-al ei, însă ei deja începuse să-i sune ciudat această propunere. Aşteptarea o vlăguise poate, poate prea tîrziu venise vestea că vor fi din nou împreună, ori prea repede, prea brusc, ceva se frînsese în ea parcă, şi nici că ar fi vrut să afle ce anume. A doua zi dimineaţă, îl căută acasă pe Mite. Nu era de găsit. După ce sună îndelung, se învîrti o vreme prin complexul alimentar de la parterul blocului, o fi pe aici, după cumpărături, şi pe urmă traversă prin parcare şi peste şina de tramvai, spre poarta uzinei. E la lucru, desigur, trebuia să-mi dau seama. Dacă va fi întrebată la poartă, o să spună că trebuie să se ducă neapărat să-şi anunţe soţul, are un caz grav în familie… Doi portari şi o portărească în uniforme maron discutau aprins în faţa vitrinei de sticlă a gheretei, neluînd-o în seamă cînd trecu prin faţa lor. Circulă pe linia Olteniţei şi se dă jos cîteodată la Perţihani, prinse Dorina din mers, şi că n-a îmbătrînit deloc şi poartă un clop verde de pădurar să-şi ascundă coarnele ca de juncan de doi ani şi cizme de cauciuc pentru copite… În urma Dorinei au intrat doi muncitori cu salopete şi chipurile îmbîcsite de funingine, pe care portarii i-au oprit şi i-au pipăit îndelung la pîntece pînă să-i lase să intre, nici o sticlă? Nu, doar mîncare luaseră. Ai bea şi matale, nea? rîse unul dintre muncitori către portar, sfătuindu-l pe urmă că dacă te arde pă beregată, du-te şi stai la gard, la gaură, pe unde intră sticlele, ba nu mai intră nici o sticlă, strigă portarul în urma muncitorilor. Aceştia se depărtaseră de poartă şi se apropiaseră de Dorina, iar ea îl auzi pe portar strigînd parcă dintr-un hău adînc, nu mai intră nici o sticlă, c-avem om şi la gaură! Nu mai intră nici şaizeci de sticle pînă la ora trei! îi răspunse celălalt, care împreună cu tovarăşul său ajunsese în dreptul Dorinei, pe aleea largă dintre şirul de hale şi istmul de depozite. O măsurau cu nişte căutături hămesite din dosul reţelei dese de benghiuri de funingine, nu mai intră nici o sticlă fără zece lei vamă, nu-i aşa domnişoară? Ea zîmbi cu politeţe stingherită, nu ştie, n-are de unde să ştie, iar privirile străluminînd din adîncuri de slin năclăit de sudoare intrau pe sub rochia ei albă din pînză topită, intrau în ea şi ieşeau şi se tîrau şi-o frămîntau cu febrilitate, în timp ce unul din muncitori aprecia că de cînd cu decretul patru sute se bea în draci.

Ei sînt nişte draci, se gîndi. Nişte draci muraţi şi tăvăliţi prin cenuşă şi încerca să-şi amintească unde mai văzuse figurile astea…

— Căutaţi pe cineva, domnişoară?

— Da, caut pe cineva.

— Aici sînt o mulţime, domnişoară. Văd că nu prea ştiţi încotro s-o apucaţi. La ce fabrică, la ce secţie lucrează?

— Nu ştiu.

Atunci abia îşi dădu seama că fără nici o adresă i-ar fi imposibil să-l găsească în cătunul ăsta de hale şi depozite. Să întrebe la Personal, poate că cei de-acolo l-ar găsi numai după nume, dar n-avea vreun motiv prea întemeiat să se intereseze de el. Să le spună poate că a stat la mine-n gazdă ori la mama şi cînd a plecat ne-a furat butelia… da, şi ştiu doar cum îl cheamă şi că lucrează în uzina asta şi ei să mă-ndrume unde pot da de el… Nu sună rău, o butelie barem să-i pun în cîrcă, ar merita, dar i-aş face poate greutăţi prea mari, păi altceva, că a furat, că mi-a furat… şi numai de furturi mi-e capul plin, gustul coclit al vinei îţi dă ocol, adică faţă de cine să mă simt vinovată, cînd ei toţi sînt nevinovaţi şi eu o frajedă copilă fără nici un Dumnezeu, cum zicea frumosu' ăla de pică d-aleargă femeile cu limba scoasă după el, aiurea, un drac, ba el avea un drac sau un mai ştiu eu ce avea de mă frecam de el şi înnebunisem, cum de ani de zile nu mi s-a-ntîmplat ori poate niciodată, şi figurile astea de scăpaţi dintr-un cataclism cu foc privindu-mă cum mă uitam eu la el, şi parcă simţind la fel ca mine. Ei sînt bărbaţi, sînt cu totul altceva şi abia acuma parcă-i văd şi simt ce simt ei, porniţi să reguleze tot ce le iese-n cale, tot absolut, femei şi bărbaţi şi animale şi ape şi păduri şi întreg pămîntul. Ei cu orgasmul lor însutit.

Ei cotiseră pe o alee la stînga, într-un intrînd de cale ferată în fîşia de depozit ce mărginea aleea principală. Dispăreau pe lîngă un vagon-platformă, cu strunguri îmbrăcate în huse de polietilenă prăfuite şi mînjite de vaselină. Dorina auzea glasul celui cu care vorbise adresîndu-se celuilalt, suficient de tare pentru a auzi şi ea şi a-şi da eventual cu părerea, caută pe cineva, Nelule, eh, ce mai pizdă fute alţii… Şi de cîte ori nu se lovise ea de astfel de apostrofări, peste tot o însoţea rînjetul sordid şi agresiv al oraşului. Nu mai aveau cum s-o intimideze şi nici să o revolte. Uneori, cînd se simţea în siguranţă, răspundea în acelaşi fel şi totul se transforma într-un fel de joc ori competiţie a exhibării unui dispreţ virulent şi păstos. Cel mai adesea însă, se străduia să rămînă indiferentă ori încerca să se pună în pielea lor, ceea ce n-a reuşit parcă niciodată ca astăzi, cînd a văzut gorilele astea înfierbîntate ce vor să încalece absolut totul, fără vreo deosebire, şi asta simte şi ea acum, cît o fi să umblu nebună pe aici căutîndu-l, şi dacă nu ştiu în care din halele astea lucrează pot să caut degeaba şi la noroc pînă diseară, ori poate o lucra de noapte săptămîna asta, prea pica de somn acolo, la plajă, adormea vorbind parcă.

Ieşise în altă alee, pavată cu piatră cubică şi tăiată printre două ziduri de hală. Sub un zid era o pereche de şine pe care se îngrămădea un şir lung de boghiuri, iar sub celălalt, un peron acoperit cu tablă ondulată, cu trei linii pe care se urneau două locomotive mici cu duduit apocaliptic, ah, şi ce zgomot, şi fumul ăsta care parcă te mănîncă de viu, ca o cameră de gazare în aer liber. Două femei

înhămate cu şorţuri jegoase de piele strîngeau cabluri de sudură răsfirate peste şine, cu gesturile unor pescari adunîndu-şi năvoadele. Colacii de cablu îmbrăcaţi în izolaţie albă se îngroşau povîrnind umeri şi antebraţe, lucrează şi femei aici, vai de soarta lor, şi Dorina se întoarse brusc din drum, luînd-o grăbită în direcţia porţii, îi era prea de ajuns cît a văzut şi nu are nici o şansă să-l găsească aici pe Mite.

Duduitul acela înghiţind dintr-odată duduitul locomotivelor îi ridică inima la gît. I se înmuiară picioarele şi se opri să se uite în jur. S-ar fi sprijinit cu privirea de ceva, Dorina Beloianis, pînă aicea ţi-a fost! Au dat nenorociţii cu ceva, să ne ia de pe pîine! Piatra cubică trepida sub ea, de unde naiba vine? Venea de departe, dar se apropia, se auzea tot mai aproape, să ne strivească, să mă strivească! Atunci apăru în faţa ei, de după colţul halei, întunecînd zarea, şi apariţia aceea o făcu să-şi revină; ştia cu cine are de-a face, un tanc, coborînd spre ea pe mijlocul aleii, săltînd mătăhălos şi dislocînd piatra macadamului cu şenilele şi lăsînd scrijelituri albe de sfărîmătură în urmă. Din gaura turelei se ivea un bust de motorist în combinezon negru, cu o expresie asprită de placiditate ostenită, de cotropitor sau eliberator. Asta era, jucăreaua, şi picase tocmai pe visul ei de azi-noapte cu soldaţi şi convoaie de tancuri pe străzi, parcă treceau peste mine toate, mă striveau, doar că nu făceau zgomot nici cît un bondar, cică veste, cînd visezi soldaţi şi război… Ah, şi ce fum dă şi din dihania asta scîrboasă, mi se-mpletesc maţele de fum, de veşti, de vise, de tot carcaletele ăsta scîrnav mi se zvîrcoleşte stomacul, şi veste, de la el ori de la frate-său, tot aia, şi parcă tot nu-mi vine să cred cum mi-a spus acolo, lîngă lac, să-l las şi să plec şi mie mi se zbăteau toate în mine şi mi se mutase toată viaţa între picioare şi încă n-am crezut cît am stat acolo la soare şi am băut berea aia şi nici pe urmă, pînă-n ultimul moment, că nici acum nu cred şi apoi m-am dus acasă şi am stat o oră în cada cu apă fiartă să mă liniştesc şi tot cu gîndul la el, niciodată nu m-am simţit atît de cîrpă, nici cu frate-său şi nici cu frate-său celălalt. Ieşea din uzină, şi portarii şi portăreasa sporovăiau tot despre tipul acela cu clop de pădurar, cum circulă-n sus şi-n jos pe linia Olteniţei, cu escale la Perţihani, unde are pe cineva, pe una care-i cea mai pe sufletu' lui dintre toate, care asta i-a făcut o tîrlă de copii şi doar două fete i-au rămas în fiinţă şi restu' intraseră într-o turmă de bivoliţe, încît Dorina mai zăbovi puţin, să-şi tragă sufletul şi mai mult să audă că El este Acela care ţine de patru luni ploile legate şi suflă pîrjolu' pă lume de s-a uscat tot cîmpu' şi n-avem nici de unele, da' să vezi la iarnă.

Se gîndea la Nicu şi la telefonul lui de ieri, şi poate n-o să mai prindă iarna în ţara asta de slugi nemernice, care-şi inventează blestemul şi motivul, diavolul cu clop de pădurar şi cizme de cauciuc. El mai la-ndemînă aşa, poate-i mai bine, şi uite cum şi eu îl caut

bezmetică. Înţepenise liftul, îl caut urcînd zece etaje pe scări şi sună şi bătu iarăşi şi parcă-i venea să se izbească de uşă pînă s-ar fi deschis. O fi la plajă, cum de nu mi-am dat seama? O luă repede spre lac, patru staţii de tramvai, pe jos, nu mai avea răbdare să aştepte tramvaiul. E douăsprezece, l-aş găsi în acelaşi loc de luni. Probabil că a plecat cu cîteva minute înainte să sun prima dată.

Găsi dreptunghiul de iarbă strivită pe care întinsese luni prosopul, probabil de aseară sau azi-noapte rămăsese aşa, ca un semn, iar aerul era pustiit de zarva copiilor ce se bălăceau şi săreau în apă de pe bordura de beton. Să se adune, să-şi tragă sufletul şi se dezbrăcă şi se întinse cu spatele pe rochia de pînză topită, cu geanta sub cap. O înţepa iarba şi simţea căţărîndu-i-se furnici pe pulpe. O mînca tot trupul şi obrajii. O să se-nverzească rochia, se gîndi, dar iarba era uscată şi prăfuită. Am să-l aştept aici, trebuie să vină odată, azi sau mîine, la vară ori în altă vară, trebuie să vină, trebuie să-l aştept…

*

Ţipă de durere şi şută cu sete în capul jivinei. Călcase peste craniul ţapului şi i se sucise glezna şi i se frînseseră degetele în coarne. Pielea se învîrti în loc iscînd praf şi păr, cine mi te-a împins încoace prin noapte, diavol lepros?! Se răsucise şi zvîrcolise în pat toată noaptea şi toată dimineaţa, şi acum, în loc să coboare din pat pe spinarea diavolului, i se cocoţă în cap. Auzise sunînd în cîteva rînduri. Nu dormea, dar nici nu era treaz. Nu era nici viu, nici muribund, auzise ori văzuse, ori o visase iarăşi pe Colivăreasa. Ea fusese la uşă, dar ea n-ajunsese niciodată la uşa asta, n-avea cum. Fusese lumina, desigur, n-am bani! Să mi-o taie! N-am nevoie de lumină! N-am nevoie de nimic! Pă toate mă baleg! Pă toţi! Ticăloşilor! Ticălosule! Şi din nou şută cu piciorul gol în căpăţîna ţapului şi urlă de durere.

Dimineaţa-i mai greu. Dimineaţa începe mereu după prînz. Pe măsură ce ziua înaintează încerci să restabileşti un cît de cît echilibru. Puse pe foc ibricul cu apă pentru ceai. Tocănuri şi dulceţuri de ciuperci, şi cît de frumoase şi cît de gustoase, şi ceaiul cel verde, fredona în falset fără să ştie ce, pînă ce vorbele se rupseră din el, albă ca zăpada ai ochi verzi ca iarba, nimeni n-o să-ţi şteargă din ochi lacrima, şi-l acompaniau prin pereţi, la un radio prin vecini, cotele apelor Dunării, e unu ceasul carevasăzică, bine că s-a dus şi ziua asta, şi Colivăreasa, şi Dorina, am crescut în ochii ei soasan-diset-santimetr, dar ea mereu purta doliu, era ori nu era decît o umbră şi lucra numai de noapte, la Fabrica de Pîine. Ridicîndu-se peste chiuvetă întîlni în oglindă o figură cu barba de-o săptămînă, cu un aer de ocnaş sau nebun sau tebecist în ultima fază. Să mă bărbieresc totuşi. Barem atîta

lucru. Asta îţi dă alt chef. Se întoarse în cameră să caute un prosop curat în şifonier. E chiar ultimul, e chiar singurul, ba-l mai am şi p-al Dorinei. Sîmbătă va trebui să spăl. Dacă o fi apă. O să încălzesc apă în cazan după miezu' nopţii, cînd creşte presiunea gazelor, şi-o să şi gătească mîncărică de cartofi. Cînt la două ţambale şi ce sîrbă excitantă. În şifonier, i se împiedică privirea de o canadiană albastră cu dungi albe de-a lungul umerilor şi mînecilor, mai trebuie să vină şi iarna, şi ce foc şi ce amar pe capul nostru. O aruncă în pat, a cui o fi? Încercă s-o îmbrace, era mică, şi atunci îşi aduse aminte. Ce-o mai fi cu Norica? A dispărut aşa urît. Totuşi, nu-i era în gînd să fugă, doar m-a rugat să merg cu ea la Moldova, şi pînă la găzărie şi înapoi tot într-o fugă o ţineam şi ajungeam la ea lac de transpiraţie şi cu bidonul vărsat jumătate pe drum şi gata să mi se verse şi sufletul din mine, da' fugişi, băieţaş, ţi-era frică să nu mă fure cineva de-aici, să nu mă hărtănească colivarii, ţi-ar părea rău de mine şi ştiu că tu mă aperi şi tu mă iubeşti şi-ai să le pui pielea-n băţ odată şi-odată, şi atunci o să putem ieşi în lume împreună. După ce bău a doua cană de ceai verde neîndulcit, tot nu reuşea să se limpezească, şi lăsă bidonul pe verandă şi încuie uşa şi ce rău ai transpirat şi-ţi bate inimioara şi să ne băgăm sub plapumă să nu răceşti şi rîsul ei care rupe spaima şi mîna ei conducîndu-i mîna şi degetele fremătînd pe melodia rîsului eliberator. Poate că ea l-ar fi salvat, ce altceva aştepta de atîta vreme, hibernînd drogat de foame în deşertul vieţii lui, Doamne, ai grijă de trupul ăsta al meu nevolnic. Fuma stînd pe masa trasă lîngă fereastră şi pe blana roşcată a ţapului întinsă în chip de faţă de masă, cu picioarele sprijinite pe unul din cele două taburete din bucătărie. Se mai uita pe geam şi iarăşi îşi lăsa capul în palme. Nu mai mîncase poate de-alaltăieri, dar de-acum nu mai simţea foamea, iar ceaiul verde se dovedea un tovarăş de nădejde în asemenea momente. Îl dureau dinţii poate, nu era prea sigur, o durere abia percepută, pe care încerca s-o asculte, atent, rădăcinile susurau în alveolele de apă şi maxilarele erau şi ele de apă şi nu-l slăbea chinul senzaţiei de vomă. Chiar n-are ce să vomite, astea-s greţuri de gravidă, o să dau ceva afară, ori ăsta o fi gloriosul sfîrşit al subnutriţilor, da' să se termine odată! Să verse tot. Să-şi verse ţinerea de minte peste halele şi depozitele alea de acolo de jos, peste fojgăiala aia de electrocare şi motostivuitoare şi transbordoare şi macarale şi clinchete şi ciocănituri şi bubuituri, pîrîituri şi dangăte, zi şi noapte, noapte şi zi fără răgaz, aici sub nasul lui şi sub ochii lui, fojgăiala diavolului în agonie neîntreruptă, în care fiecare depinde de fiecare şi nimeni nu se poate lipsi de nimeni. Ar fi vrut să fugă, şi acum trebuie să mori. Fuga înseamnă moarte. Fuga de moarte înseamnă moarte. Nimeni nu poate ieşi decît mort din Locuinţa Morţilor. Toată lumea stă pe loc. Cine mişcă nu mai mişcă. Totuşi, va trebui să facă rost de nişte bani, şi pe urmă abia să-şi

găsească de lucru, după ce mănîncă şi-şi revine, o să se apuce să-şi caute şi nu mai contează ce o să găsească, important e să găsească repede, cît mai repede…

*

Tot ce trimitea frăţiorul nostru o avea drept destinatar pe doamna Aura Poni Cafanu. Numele de fată al doamnei profesoare, de-acum pensionară, pe care amar de vreme nu-l pomenise nimeni, ar fi fost poate pe cale să deştepte mîndria apartenenţei la spiţa acelei figuri de care te împiedicai prin manuale şcolare ori pe pereţi de săli de clasă transformate în laboratoare de chimie-fizică. Frăţiorul nostru însă de bună seamă că n-avusese niciodată habar cine fusese şi cu ce se ocupase acest Poni. Abia cînd a început să-i vadă numele pe recipise, doamna profesoară a început să povestească în familie despre înrudirea ei cu o personalitate al cărei nume era folosit, desigur, pentru ca tot ce-i era adresat mamei să nu încapă pe mîna vreunui alt Cafanu. Intrau în socotelile frăţiorului nostru şi faptul că mama îi procurase bani de avion, îndatorîndu-se la ceareu, dar dolarii trimişi de el se doreau în primul rînd o dovadă palpabilă, reconfirmată o dată la cinci-şase luni, că lui nu-i merge chiar rău acolo, aşa că mama să nu-şi facă griji.

Ea îşi întîmpină fiul mijlociu precipitată de un entuziasm dezlănţuit, pe care Mite nu i-l recunoştea. Doar nu era prima dată cînd primea prin Comturist înştiinţarea pentru două sute de dolari. Acum însă, după cum îi mai spusese lui Mite într-un rînd, dar el nu prea catadicsise să ia aminte, va recurge la soluţia unei investiţii extrem de sigure.

— Ce bine ai picat, Miteluş mamă! Alaltăieri a fost ziua ta şi n-ai trecut şi tu pe aici…

Împlinise treizeci şi trei de ani şi plecase la aceeaşi oră ca de obicei de acasă. Încercase să se rătăcească pe străzi şi prin parcuri, ocolind tot oraşul, pînă nu-şi mai simţi picioarele, şi se întorsese tîrziu, mult după miezul nopţii.

— Au venit, uite, bani de la frăţiorul tău Nicuşor. Nu le mai dau nimic lui taică-tu şi lui Costel, şi nici pentru mine nu mai opresc nimic. Sînt pentru tine, toţi, să-ţi iei ce vrei…

— Bine, mamă, vom merge să-i prăduim!

— Frăţiorul tău… Cînd a dat telefon i-am spus.

— Ce i-ai spus?

— Că ţi-i dau ţie, că tu eşti mai necăjit decît ceilalţi.

— Oh, şi-ncă ce necăjit!

Ce spunea ea îi suna lui Mite ca o încurajare, pe cale să-l umple

de gînduri bune. Bine-nţeles că mă bucur, mamă, e foarte bine, banii ăştia or să-mi prindă foarte bine…

— Şi el a spus că nu contează pentru cine. Mi-i trimite mie, să fac ce vreau cu ei, dar şi lui îi pare bine că…

— Da, mamă, şi lui, şi mie, şi ţie… E bine, o să fie bine, hai că mai vorbim pe drum.

— Stai puţin să mă-mbrac şi mergem.

— Hai că te îmbraci şi pe drum.

Era în capot maică-sa, iar îmbrăcatul ei durează cam mult. Deja îi ardea de glumă, deşi ştia că ea nu prea gustă nici glume mai nevinovate decît asta. Se-nveselise, şi veselia maică-sii se potrivise cu a lui. Banii, da, poate şi dolarii frăţiorului, însă în vremea din urmă avusese răgaz să se observe îndeajuns pentru a fi sigur că nu se putea sustrage acestei stări ce revenea periodic între perioadele negre, întunecîndu-le şi mai şi. Dincolo de tot ce se-ntîmpla în jurul lui, era el, singur, din ce în ce mai vesel şi din ce în ce mai fără de speranţă.

Ziua se înviora urmîndu-şi cursul prin holul recepţiei hotelului Lido. După ce se schimbă la toaleta de lîngă tejgheaua *shop*-ului într-un costum de blugi, tricou albastru şi pantofi italieneşti din piele împletită, Mite vîndu numaidecît cea mai mare parte din lucrurile cumpărate pe contul convertibil. Poate că nu s-ar fi priceput să scoată maximum de profit, dar se şi grăbea, fără vreun motiv, mai curînd n-avea răbdare şi dispoziţie pentru calcule, deşi mai mult de o zi nu l-ar fi întîrziat vînzarea directă a devizului cu şaizeci-şaptezeci de lei dolarul, ceea ce ar fi însemnat vreo trei mii de lei în plus, atîta pagubă din atîta cîştig şi ducă-se învîrtindu-se şi rostogolindu-se şi s-ar fi putut şi mai rău de-atît: pînă să ajungă la Lido, cutreierase cu maică-sa prin şapte *shop*-uri gătite cu haine şi artizanat şi coloniale scumpe.

— Aşa o fi peste tot, se resemnă doamna Aura Poni Cafanu. Mai încercăm la Lido, spuse, şi pe urmă cred că nu mai avem încotro. O să schimbăm la Bancă.

La Bancă ar fi schimbat pentru nouă lei dolarul. La Lido era poate ultimul loc unde mai puteai încropi un profit cît de cît. Peste încă o vreme, cînd frăţiorul lui va mai da un semn, cine mai ştie ce va mai fi. Păi o să schimbăm la Bancă, Miteluş, ori cumpărăm coniac Drobeta, ţigări Snagov şi rochii unicat cu zece dolari bucata, cine mai ştie… Ei se gîndesc bine că străinii nu vin aici să cumpere ce au acolo de unde vin, blugi, ţigări străine, cafea şi băuturi de-ale lor. E o invenţie reforma asta… Toată lumea să fie mulţumită, şi străinii, şi statul care cumpără dolari cu nouă lei, şi cetăţeanul care primeşte devize prin Comturist şi se poate folosi legal de aceşti nouă lei… Era departe totuşi să-l frămînte pe Mite ce va fi cînd vor primi din nou dolari de la Nicuşor. Viitorul, mamă, e o invenţie mai dată dracului decît orice fel de reformă, de care se ocupă mai ales Cîrnu din Brăneşti. Să nu luăm

pîinea de la gură unui om sărman, fără nas şi fără un ochi uneori.

Cînd mama intră la coafor, se gîndi că ar trebui să se tundă. În oglinda frizeriei avu răgazul să se găsească mult schimbat în bine. O schimbare de două sute de dolari îi restituia chipul printre alte chipuri, alături şi foindu-se prin spatele lui. Era o figură atinsă de boarea unei spaime care s-a risipit, o privire de apă şi cenuşă, care stătea să se stingă ori era gata să se aprindă. Părul i se rărise, dar nu pînă într-atît încît să poată spune că are chelie. Cicatricea dintre sprîncene şi nasul turtit şi strîmb îi confereau un aer de duritate străin, pe care zadarnic s-ar fi străduit să şi-l recunoască. Dintotdeauna s-a ştiut paşnic, pînă dincolo de imbecilitate, şi incapabil fizic şi sufleteşte să facă pe cineva să sufere cît de puţin. Acesta era el, o apariţie aproape agreabilă, totul pe el era nou şi cădea bine pe acest piept larg, părînd puternic încă. Tricoul, geaca, pantalonii, pantofii din împletituri de piele neagră, nu-s prea mulţi asemenea lui în tot oraşul, iar hainele celelalte le lăsase la toaletă, nemişcate din locul unde le aruncase cînd le dăduse jos de pe el, de bună seamă că cineva va avea nevoie de ele, el era prea mulţumit cu această schimbare de două sute de dolari, n-ai la ce să te plîngi, nu mi-e foame, nu mi-e sete, ci mi-e dor de ceaiul verde, ba să fie pe ţeasta ţapului oacheş şi roşu-n obraz toată fiertura aia cîtă am băut atîtea ierni şi veri, şi primăveri, şi-acuma vine toamna iarăşi şi uite-o cum vine şi uite-o cum trece.

El se vindecase de orice urmă de bătături din palme. Acestea erau chiar mîinile lui şi îi plăceau foarte mult. Schimbarea părea mai mare de două sute de dolari, ar fi o chestie să-mi păstrez mîinile aşa, chiar şi muncind, sînt destule munci care nu se pretează la tot felul de mutilări, după cum şi destui oameni care, dacă nu cumva peste puţine luni frăţiorul nostru ne va avea iarăşi în vedere.

O aştepta pe maică-sa să iasă de la coafor, bînd cafea la una dintre mesele scoase pe trotuar în faţa restaurantului Dunărea. Avea un gust ciudat cafeaua, de peşte parcă, ori unde el îi uitase gustul. E totuşi un restaurant cu specific pescăresc. Ce crapi împăiaţi atîrnă-n năvoadele răsfirate-n amurgul vitrinei. Parcă începuse să-l zgîndăre foamea. Se aprindeau faruri şi stopuri, clipind roşu murdar peste forfota estompînd amiaza senină şi secetoasă de octombrie exalînd un abur vlăguit.

Taci că-i bine. Cu şase mii de lei, aproape că ar fi putut ieşi din nou în primăvară. Dar în punga de plastic mai are o pereche de blugi pe care nu s-a hotărît încă să-i vîndă, o pungă de cafea şi cinci cutii de bere. Drumul înapoi de la Dunărea la Lido l-au făcut bînd bere Tuborg din cutii. El a insistat şi n-a reuşit s-o convingă pe maică-sa pînă nu i-a spus de frăţiorul lui Nicuşor, cum în iarna aia amîndoi frăţiorii, cu Norica şi Dorina, au băut în cîteva rînduri din cutii, vînturîndu-se pe străzi şi prin magazine, probabil un vechi obicei americănesc, pe care

Nicu ţinea să-l exerseze sub ochii lor… Norica, da, îi spuse maică-sa, şi spuneai că nu-ţi mai aminteşti, da, mamă, acum abia mi-am amintit, Norica a plecat la ea în Moldova să-şi scoată un duplicat după certificatul de naştere şi pe urmă n-am mai ştiut nimic de ea, probabil a rămas acolo. Uite, am ajuns la Lido.

*

— Ce bine-i, mamă, să nu fii sărac…

— Dar nimeni nu-i bogat, Miteluş. Nici chiar aici, la Lido…

Privirea ei se împotmolea parcă în fojgăiala şi zarva din jur, de pe terasa restaurantului Lido, împestriţată de sclipete emancipate. Ea nu-şi dădea seama de unde-i vine neliniştea, ceea ce era pe cale să i-o sporească. Tot praful şi arşiţa unei veri fără strop de ploaie au răbufnit parcă în acest miez de octombrie. Întunericul era greu, încins de un iz fetid, ţinut parcă în loc de luminile de aici. Piscina era luminată şi pustie, cu o pînză de apă pe fund. Bănuia răcoarea fără s-o simtă, la fel ca neliniştea ei. Nu-şi mai amintea un astfel de octombrie, ţinînd dogoarea în loc. Se îndoia poate de rostul acestei cine scumpe, pentru care insistase Mite, şi care-i lăsa pe limbă un damf de înşelăciune confundîndu-se cu damful de usturoi al cîrnăciorilor olteneşti. Şi el a insistat din nou să ia bere, iar berea Azuga şi cîrnăciorii olteneşti sînt un lux inimaginabil pentru ea. Sînt ani şi zeci de ani de cînd n-a mai intrat într-un restaurant. Cînd nu i se părea scump, n-avea timp. Timpul vieţii ei a fost prea plin de Constantin, Dimitrie, de Nicolae mai cu seamă, şi n-a vrut să renunţe nici la slujba ei de profesoară, şi uite că bine a făcut, căci nu i-ar fi fost prea lesne acum să rămînă la mîna lui Grigore şi la pensia lui. Vremea aceea nu a lăsat-o să deprindă obiceiul localurilor şi al restaurantelor, şi uite că şi-n privinţa asta a făcut bine, pentru că acum ar fi din calea-afară de costisitoare pentru pensia ei din care trebuie să-i ajute şi pe Constantin, şi pe Dimitrie. Totuşi, vremea aceea s-a dus străbătută de speranţa că pe Nicuşor îl va avea lîngă sufletul ei mereu, şi uite că odată cu vremea aceea el s-a dus, şi-atît de departe, Doamne, bine că i-au rămas Costel şi Miteluş, dar şi ei trec atît de rar s-o vadă. Miteluş o duce mai greu. Ar trebui să ţină mai strîns de bani. Te mai gîndeşti şi că d-aia o duce el greu, pentru că risipeşte parcă tot de dragul de a risipi, crezîndu-se, auzi, bogat…

— Vroiam să spun, zise ea, că aici, în ţara asta, nu-i nimeni bogat. Atîta că unii sînt ceva mai puţin săraci decît ceilalţi.

— Acum nu m-ar fi împiedicat chiar nimic, mamă, să nu mă simt deloc sărac. Atîta că tu ţii neapărat să-mi bagi asta în cap…

— Să-ţi aduci aminte. Trebuie să fii mai econom, mai grijuliu cu…

— De ce? Oare trăiesc într-un lux nebun?

— Oh, Miteluş… Miji ochii, iar chipul ei neridat parcă se lupta cu somnul, tocmai că nu trăieşti într-un lux nebun. De aceea trebuie să fii mai precaut cu viaţa ta. Noi am îmbătrînit, nu te mai putem ajuta prea mult…

— În ultima vreme m-aţi ajutat puţin, în rest n-am prea apelat, în sfîrşit…

Erau la mese şi cîţiva străini, pe care lesne îi puteai deosebi de ceilalţi, în vreme ce ea se străduia să-i explice teoretizînd, aprofundînd, extinzînd, amintindu-i vag de Cîrnu din Brăneşti, atîta că acela era cu totul altceva, un fel de corcitură de profet şi artist ce înălţa peste lume o aură apocaliptică păstoasă, în vreme ce ei nu-i rămîne decît să se lege de sărăcie, tocmai acum şi tocmai aici, degeaba ai încerca s-o îndrepţi pe altă cale, are o manie, o obsesie…

— Diferenţa asta îi pune în mişcare, faptul că unii sînt săraci, şi alţii extrem de săraci. Ei sînt o masă doar aparent amorfă. Sînt ca un organism în febră: pe dinafară zace şi pe dinăuntru sîngele infectat se agită, e în panică…

Asta chiar nu l-a frămîntat vreodată pe Mite, ce anume îi pune pe ei în mişcare. S-a uitat poate la ei, într-o vreme, cum se mişcă, cu tot mai puţin interes, pe măsură ce înţelegea că nu există şanse ca ei să iasă afară din traseul lor prestabilit.

— Chiar şi aici, Miteluş, cu atîta lux şi mesele pline, nu e nimeni cu adevărat bogat.

— Ai o obsesie, zău aşa. Oricum, nu-s nişte sărăntoci…

Şi-n definitiv, ce naiba erau ei? O fi avînd dreptate ea, vorbind astfel despre cioporul ăsta de bişniţari şi copii de ştabi, adolescenţi de bună condiţie, amestecaţi cu cetăţeni respectabili şi pigmentaţi cu tipi care nu-s nimic, dar se bagă-n orice şi-i cunoşti de departe, chiar dacă au o îndeletnicire care le cere să fie camuflaţi, anonimi şi purtînd o uniformă numită civilă, însă lor le e mult mai comod aşa, pentru a vedea toată lumea cine sînt ei şi să se comporte în consecinţă în preajma lor, să nu le dea bătaie de cap adică. Ei sînt mereu în timpul serviciului, precum cei patru de la masa din faţă, sporovăind şi rîzînd, cu multe sticle şi farfurii dinainte, şi se vede bine că numai de bătăi de cap n-au nevoie.

— Nu mă-ndoiesc… mamă, că tu ştii mai bine cum devine cu sărăcia şi bogăţia. Ştiu că demult de tot tăticuţu' nostru te mai lua cu el prin ţările socialiste prietene, parcă aţi fost şi la Paris o dată… Pe urmă el a plecat singur pe unde l-a trimis partidul…

— El a fost prin multe locuri, Miteluş. El a văzut şi Viena, şi Berlinul, şi Adriatica, şi Mediterana, pe unde n-a fost el… Eu n-am mai putut să-l însoţesc.

— D-aia nu-şi găseşte el locul şi liniştea acuma, la pensie. Îşi

cumpără stupi, aleargă-ncolo şi-ncoace, vrea să fie activ. Doar activist se cheamă c-a fost.

— Pentru el a însemnat mult slujba aia din minister, spuse mama. A însemnat totul. Toată viaţa lui. Îi vine foarte greu acum, mai ales cînd îi vede pe unii că se prăpădesc la doi-trei ani după ce ies la pensie. N-ai ce-i face, i s-a fixat că trebuie să se mişte, să se agite, să cheltuiască. Cheltuieşte ca de frica morţii. Cu el semeni tu aşa risipitor. Eu n-am fost aşa, ştii bine. Mi-ar fi plăcut poate, dar n-am putut să mă ţin după el în cheltuiala asta a lui şi nici în deplasările lui, din pricina frăţiorului vostru Nicuşor. Ştii bine cît am tras şi cît am suferit de pe urma lui, cu atîtea accidente şi operaţii, şi apoi cu plecarea, şi oricum eraţi trei. Nu-ţi mai aduci aminte că tu nu vroiai să adormi decît citit? Îţi citeam ore-n şir, pînă mi se usca limba-n gură. Traducerea la filme ţi-am citit-o pînă la nouă ani. Nici atunci nu reuşeai să citeşti destul de repede. Dacă nu-ţi făceam voia, nu mai aveam trai cu tine, urlai, te tăvăleai pe jos… Tu şi Nicuşor aţi fost dificili de tot, m-aţi chinuit, eraţi şi greoi la şcoală, ori mai degrabă reticenţi, nu ştiu ce să mai spun. După aproape treizeci de ani de profesorat, uite că nu-mi dau seama ce era de fapt în capul copiilor mei… Costel a fost altfel, mai cuminte, mai liniştit şi aplecat spre studiu, da, cu totul altfel a fost Costel… Da' eu aveam răbdare cu toţi, aşa cum eraţi, nu vă forţam, nu vă băteam… Oh, cîtă răbdare am putut să am, Doamne, tot cu nădejdea că va ieşi ceva din voi…

— A ieşit, mamă, ce-a ieşit… N-a ieşit ce-ai fi vrut tu. Nu merită să te zbuciumi atît, zău că nu merită. Eu şi cu Nicu n-am învăţat. Te-am dezamăgit, da, acuma nu mai ai ce-i face… Da' cel mai rău l-am dezamăgit pe tăticuţu' nostru…

— Da, pe el într-adevăr l-aţi dezamăgit. D-aia e şi aşa… Cum să spun?

— Mai rece, mamă, puţin mai rece, o ajută Mite.

— Da, puţin mai rece. El nu s-a putut apropia de voi, el era şi cu problemele lui, cu slujba lui… Dar eu am tot încercat, m-am străduit, mi-a fost greu…

— Dacă v-aţi fi putut mîndri cu mine, mamă, de bună seamă că n-ar fi fost aşa. S-a-ntîmplat că n-aveaţi cu ce vă mîndri. A fost normal să devin un fel de rudă săracă, să…

— Oh, Miteluş, de ce spui tu asta? Aţi crescut şi v-aţi îndepărtat, asta a fost. Şi ştii bine că eu tot mă străduiam să v-ajut şi vă ajut şi acum cît pot. Din amărîta mea de pensie şi din ce pot să-l mai conving pe tăticuţul vostru… Mai cu seamă după ce a plecat frăţiorul vostru în America. Am început să mă mai limpezesc, să încerc să mă gîndesc numai la bine, ca să am parte de bine. Am zis că-i bine că vă am pe lîngă mine pe tine şi pe Costel şi-am început să mă bucur pentru Nicuşor că şi-a făcut un rost, că-i în stare să-şi cîştige viaţa acolo…

Atunci irupse de undeva o înjurătură prelungă, ce făcu toate capetele de la mese să se răsucească, fiecare parcă în altă direcţie şi aşteptînd parcă zgomot de mese răsturnate şi veselă spartă. Din senin se iscase şi fără a lăsa vreo urmă, în afara capetelor întoarse şi a liniştii aşternute pentru cîteva clipe, după care rumoarea de fond a localului îşi reluă curgerea egală de dinainte.

— Mă gîndeam, mamă, că ar trebui să fii cît de cît mulţumită de mine. Să nu fii atît de nemulţumită cît îmi pari uneori. E destul de tîrziu să mă schimbi la vîrsta asta, ca să… şi din nou s-au auzit nişte înjurături foarte repezi, cu vorbe încălecîndu-se şi ştergîndu-şi sensul. Unde-o fi ăsta? se întrebă Mite, întorcînd capul în toate părţile, odată cu ceilalţi. Pica parcă din cer răpăiala aceea de înjurături.

— Vreun ventriloc, presupuse maică-sa înviorîndu-se brusc. Spectacolul derizoriu şi deopotrivă fascinant al acelui glas al nimănui şi atît de puternic şi real o trezi pe moment din jelania confesiunilor ei.

— Ziua vînzătorilor de neam se apropie! se auzi apoi, foarte limpede de astă dată şi ca un răspuns la înjurături. În pofida coerenţei, se cunoştea că-i acelaşi glas.

Doamna Cafanu a fost cea care a zîmbit prima, iar cînd fiul ei îi imită zîmbetul îngăduitor, se încruntă. Nu-şi mai revenea, se posomorîse acum definitiv parcă.

— Vînzătorii de neam, încercă Mite s-o binedispună, asta-i o meserie bănoasă şi căutată.

Potopul de înjurături se împletea dezlînat şi viguros şi într-un desăvîrşit anonimat cu vînzătorii de neam şi jos dictatura comunistă şi porcii de securişti, într-o zarvă ca de manifestaţie, ce declanşă instantaneu mecanismul celor patru inşi de la masa din faţa lor. De-acum aproape că alergau, strecurîndu-se în slalom printre mese, agitaţi şi livizi, desfiguraţi de disperare, şi încă părea să se amplifice spaima uriaşă ce îi punea în mişcare. Scotoceau pe sub mese, în patru labe, şi pe sub farfurii, poate după difuzorul acela nevăzut ce le stricase toată tihna petrecerii, căutînd parcă vreo jivină scăpată de la circ, pe care numai ei ar fi fost în stare s-o anihileze, singurii înfricoşaţi. Trei circulau din ce în ce mai iute şi mai haotic printre mese, în vreme ce al patrulea scosese un pistol de sub haină şi se învîrtea năuc în loc, agonizînd ca-n urma unei lovituri experte, menită să-l chinuiască îndelung, înainte să-l înţepenească definitiv. Părea oricum că ameninţă toată lumea din local, iar vuietul dezaprobator punctat cu ţipetele cîtorva femei îl făcură în cele din urmă să-şi ascundă pistolul la loc sub haină şi să se alăture tovarăşilor săi care arau de la un capăt la altul întreaga scenă a terasei Lido. Era un spectacol, la urma urmei, pe care lumea de la mese şi o grămadă de ospătari grupaţi într-un colţ aproape că-l gustau, în pofida

străduinţelor vizibile de a nu părea implicaţi în vreun fel. Totuşi, pe doamna Cafanu o întristă foarte tare. Nu de mult, ea văzuse ceva asemănător, Miteluş, un tînăr care striga prin aglomeraţie în oraş că vrea viză pentru RFG, şi-atît de rău mi-a făcut, mă gîndeam la Nicuşor, cît de îndîrjit era el. Dacă n-ar fi avut noroc şi ar fi întîrziat numai puţin, poate că tot aşa ar fi făcut. Dumnezeu parcă m-a îndemnat cînd am făcut împrumut şi i-am dat bani, şi după aia a fost tot mai greu cu vizele. Încetaseră protestele ventrilocului şi încetase şi fuga celor patru, care dispăruseră lăsîndu-şi masa încărcată cu sticle şi farfurii aproape neatinse. De-acum aveau de lucru, aveau bătaie de cap multă. Totuşi nu se zărea nici o urmă de care să se lege cele petrecute cu cinci minute mai devreme. Prea brusc reintrase totul în normal. Parada sclipetelor emancipate nu arăta tulburată deloc şi nimeni nu părea dornic să comenteze. Doar mama comenta în felul ei, răscolindu-şi neîncetat amintirile, fugind de ele printre ele, ştii bine, ştiu, de bună seamă că ştiu, ştii ce a însemnat pentru mine plecarea lui, că m-a terminat, că mi-a mîncat jumătate de viaţă… Aia e, că pe mama n-ai cum s-o strămuţi din ale ei şi o să-l plîngem acum din nou pe frăţiorul nostru şi lui Mite nu-i arde chiar deloc de plîns. A plîns atunci, cu Dorina, la ea am mai auzit chestia asta, mamă, că m-a terminat şi m-a mîncat… Dorina Beloianis, da, mama se gîndi mult pînă spuse că o ştie de mult, de copilă, şi tocmai că le ştie atît de demult şi pe ea şi pe maică-sa, care nici ea nu i-a făcut o impresie bună. Păi o bîrfitoare şi o informatoare, destui se fereau de ea şi ea îi ispitea pe toţi, da’ la un moment dat nu-i mai ajungea nimeni la nas, se măritase cu un activist din CC-eu. Era pe atunci moda unor astfel de alianţe, cu căsătorii în numele internaţionalei, care să cimenteze înfrăţirea între popoare. Ei şi-au luat neveste de pe la ruşi, şi tot atunci au apărut şi coreence, şi cubaneze, şi grecoaice, azilante, cum era madam Beloianis. Dar activistul ei a murit la doi ani după căsătorie şi n-a mai fost nici ea în stare să se menţină de una singură. Însă pe Dorina ea a crescut-o… Păi cine altcineva, mamă, s-o fi crescut? Păi nu ştiai, puţină lume ştie, şi nici Dorina nu cred că a aflat. N-aş fi vrut oricum să se afle de la mine, Miteluş, pe Dorina a înfiat-o, cînd încă trăia activistul ei. Era şi moda asta cu înfierile şi la ei, dar şi la familiile nevoiaşe: statul plătea o indemnizaţie lunară aproape cît un salariu celor care înfiau copii coreeni sau greci refugiaţi. Însă activiştii cu funcţii mai mari înfiau şi copii de aici, aveau cîte opt-nouă unii… Dorina nu-i grecoaică şi se pare că ea habar n-are, şi poate tocmai d-aia i-a făcut maică-sa capul mare cu rasa şi rosturile fiecăruia din cartier, ca să nu-şi dea seama că nu-i ea maică-sa bună. Sau mai ştii la ce s-o fi gîndit madam Beloianis, să-i spună mai tîrziu, şi pînă să apuce să-i spună, fata ei a început să producă, s-o întreţină şi să-i facă viaţa frumoasă pînă într-atît încît poate s-a temut că Dorina se va gîndi şi la

maică-sa care a făcut-o şi care nu era chiar aşa departe, era tot acolo în cartier… Cine era, mamă, mama Dorinei? Nu-ţi spun, Miteluş… De ce, mamă?

— Uite, m-a luat gura pe dinainte… Nu ţi-aş spune. Poate că nici tu n-ar trebui să ştii, aşa cum nu ştie nici Dorina.

A luat-o gura pe dinainte, şi Mite s-a cam plictisit ascultînd-o despre atîtea alianţe şi încrucişări ducînd la un mare mister, uite, inaccesibil lui. Din te miri ce ea se ambalează, se înfricoşează, iar el n-are de lucru să insiste…

— Bine, mamă, nu-mi spui, nu-mi spui. Sînt nişte chestii delicate astea. Oi fi tu mama Dorinei, cea care a trăit şi cu Costel, şi cu Nicuşor. Ai tu oroare şi noroc de chestii d-astea incestuoase, de mult te ştiu, de cînd erai gravidă cu Nicuşor, care trebuia să fie Nicole…

— Faci nişte glume, Miteluş, nici nu ştiu cum să le spun… Astea nu-s glume. Şi-atunci m-ai dat peste cap, de-am zis că lepăd.

— Atunci n-am glumit, sau naiba ştie ce a fost atunci. Nu mai e chiar nimic din ce a fost, da’ bine că mi-am dat seama de timpuriu că te dau peste cap şi am început să mă ţin departe de voi, şi uite că nici acum nu sîntem prea apropiaţi. Ţie tot ţi se pare că lepezi dacă-mi spui că tu eşti mama Dorinei sau mama ta, sau mama lu’ tăticuţu’ nostru, sau cine ştie care rudă…

— Şi nici măcar nu ştiu de ce nu ţi-aş spune… Nu trebuie să-ţi spun totuşi…

— Păi nu-mi spune. M-ai cam ameţit, da-mi face mare plăcere… Mai vorbim şi noi de una-alta, o să mai luăm cîte o jumătate de bere şi pe urmă economisim banii. E bine aşa, mamă?

— E bine… Mama Dorinei e aceea căreia i se spunea Colivăreasa.

— Mă rog, Colivăreasa. Şi pe chestia asta cine ar fi trebuit să se dea peste cap ori să lepede?

— Mă gîndeam că tu…

— Io, da, o să le dau foc Dorinei şi Colivăresei şi numai din cauza ta, sau ce?

— Mă gîndeam că tu ai ţinut mult la femeia aceea… Nu la asta mă gîndeam. Nu ştiu la ce mă gîndeam de fapt, de ce nu trebuia să-ţi spun… Cînd a adus-o Vasile Terente, dascălul, atunci, demult, de la ţară, ea o avea pe Dorina de cîteva luni. N-o fi avut poate cu cine s-o lase acolo şi poate n-o fi vrut dascălul copilul ei, fiind prea dezamăgit de ai lui. Pînă la urmă, a dat-o la un leagăn de copii în Bucureşti. De-acolo a luat-o madam Beloianis. De la taică-tu ştiu povestea asta, trebuiau s-o publice în *Zori Noi*, dar nu s-a putut, tocmai fiindcă ea era azilantă. Adică în timp ce românii înfiau copii coreeni, ca victime ale războiului, nu se făcea ca refugiaţii greci să înfieze copii români, pentru că la noi comunismul era la putere deja şi nu-şi mai abandona nimeni copiii… Dar, nu ştiu, n-am schimbat nici o vorbă cu femeia

aceea, Colivăreasa, şi abia dacă am zărit-o o dată sau de două ori, deşi locuiam atunci foarte aproape de ea…

— Păi aşa era ea, mai retrasă, şi nici tu nu te prea amestecai cu vecinii. Ţi-aş fi prezentat-o poate. Dar îţi dai seama că nu-i cădea bine ca eu, un copil de doişpe-treişpe-paişpe-cinşpe-şaişpe ani, să ţi-o prezint pe ea, o femeie în toată firea şi pe deasupra avînd şi un copil, şi încă un altul, dat de suflet, cum zici. Şi-n afară de asta, ştiam prea bine că tu te dai peste cap foarte repede şi din lucruri mult mai nevinovate, aşa că trebuia să te scutesc, să te protejez…

— Mă gîndeam că poate ea a fost atunci la tine, cînd erai militar şi nu mai vroiai să ştii de noi, mi-a spus Costel mai tîrziu… Eu n-am apucat să ştiu nimic din viaţa ta, şi parcă-mi era interzis, mie, mama ta…

— Ţi-am spus doar că trebuia să te protejez. N-avea rost, tu dintotdeauna ai fost foarte sensibilă.

Se făcuse tîrziu. El terminase a treia porţie de cîrnăciori şi băuse multă bere, iar mama desfăcea al doilea pachet de ţigări şi încă avea o grămadă de lucruri să-i spună. Era o ocazie nesperată, fiindcă ei se văd rar. El vrea, vezi, s-o scutească, s-o protejeze, iar ea n-o să termine vreodată ce are să-i spună fiului ei mijlociu. Îi spunea acum de Dorina, care s-a tot ţinut de capul lui Costel, pînă n-ar mai fi avut mult ca să-l despartă de Gina, şi pe urmă s-a agăţat de Nicuşor, şi ei, una, nu i-a plăcut deloc fata asta şi plină de bani, şi plină de ifose, şi incultă, ce mai, o vînzătoare, la care Mite îi spune că barem o vînzătoare de neam să fi fost, mamă, ba şi-o vînzătoare de crenvurşti, Miteluş, da-n iarna aceea cînd a venit frăţiorul vostru în ţară, ţinea parcă şi mai tare la ea şi mi s-a părut atît de înstrăinat de noi, de ai lui, se agăţa de aia, o… O vînzătoare, mamă, am spus, las-o-ncolo pe Dorina. Povesteşte-mi mai bine despre ăla de care-mi spuneai, mai devreme, care striga că vrea viză în RFG… Da, Miteluş, vizavi de Banca Naţională era o clădire plină de schele pentru renovare şi el striga şi-l alergau prin mulţime nişte securişti ca ăştia care au fost la masa aia. Pe urmă l-am văzut căţărîndu-se pe schelele alea ca o pisică şi strigînd neîncetat, vreau viză şi vreau viză şi-l urmăreau doi, şi apoi mai mulţi, vreo cinci-şase, dar faţă de el, ei umblau ca împiedicaţi pe schele.

La masa din spatele lor, cineva se plîngea de recolta compromisă de secetă, de luni de zile n-a picat un strop de ploaie şi tot aşa, iar Mite încă se îndoia dacă o fi ăsta locul în care să-ţi pese de ploaie şi-i dădea încă o dată dreptate maică-sii, care spusese că nici măcar aici, într-un local de lux din buricul Capitalei, nu-i nimeni cu adevărat bogat…

Se strînsese lumea ca la circ sub schele, spuse ea cînd Mite întoarse capul şi-L recunoscu pe cel frămîntat de soarta recoltei, o figură cu pomeţi de culoarea aramei încălzite şi trăsături colţuroase şi

suple totodată, şi mustăcioara subţire, ca trasă cu cărbunele, şi privire întunecată şi aprinsă de un licăr de batjocură şi părul negru învîrtejat sălbatic pe frunte şi pe ceafă, avînd luciul şi prospeţimea blănii unui animal tînăr, iar Mite ştiu dintr-odată mai mult decît ar fi fost în stare să-şi închipuie despre puterea strălucitoare şi înfricoşătoare, asemenea soarelui, a acelui trup înveşmîntat în cămaşă de mătase neagră. Dar se oprise, cred, pe o cornişă, aproape de acoperiş şi crucificat parcă, avînd braţele întinse între două ferestre de la ultimul etaj, şi nu înţelegeam pe ce stă cu picioarele şi striga de acolo şi ciricăia ca un piţigoi gata să-şi verse şi sufleţelul din el şi parcă n-ar mai fi avut mult pînă să cadă şi îmi făcea atît de rău văzîndu-l căzînd sau aruncîndu-se de acolo, de sus, de la etajul cinci sau şase, şi făcîndu-se zob de caldarîm şi uite-L hrănindu-se cu focul întreg al spaimelor şi al urii şi al dorinţelor, acum lăsîndu-se şi dorindu-se văzut şi focul e-n trupul Lui şi-n carnea Lui şi tot ce-i verde rămîne veşted pe unde trece El. Într-un ritual al atotputerniciei, El rîdea mestecînd sclipătul ucigaş al danturii, retorizînd cu un soi de afectare perversă, că ce ne facem, pîinica, păpica, maimuţărind parcă un lan nesfîrşit de voci disperate care spun aceleaşi vorbe. Pe jumătate se adresează femeii cu care stă la masă şi căreia Mite îi vede doar spatele, umerii frumoşi şi braţele pline, de un arămiu aprins, puternice şi croite pe măsura biciului şi hăţurilor, şi pe urmă El i se adresează numai lui Mite, săgetîndu-l şi paralizîndu-l cu rîsul ca un val înalt ce mătură totul în cale, în timp ce mîna lui Mite se ridică să lovească, închinîndu-se de nenumărate ori, şi totuşi sînt foarte sigură că n-a căzut, fiindcă am auzit zgomote de geam spart după ce m-am întors să plec, el a spart fereastra şi a intrat în clădire, a scăpat, Miteluş, n-auzi că a scăpat?, şi rîsul lui ca un tunet şi ca un suflu otrăvitor şi Mite se vede închinîndu-se şi apărîndu-se astfel cu o iuţeală netrebnică pe care şi-o aminteşte a altcuiva şi e mai mult decît o amintire deformată sau împlinită de memorie, spălată de timp, e însuşi prezentul viu împresurîndu-te din toate părţile, uite-L cum vine şi uite-L cum trece, e oacheş e oacheş e oacheş. Omul acela i-L arătase, dar el nu văzuse decît spaima şi colbul şi sudoarea lăsate de trecerea lui pe chipuri şi pe aşezările oamenilor, văzuse mîna închinîndu-se şi iuţeala netrebnică înainte de a se ridica streaşină la ochi şi văzuse gropile pline de cenuşa duhorii Lui pe care o împrăştie vîntul pe vii şi pe cîmpuri, văzuse toate acestea fără să ţină cont vreodată de El, şi acuma uite-L, e chiar El, vine şi trece jelindu-se şi veselindu-se de seceta Lui şi hohotind năprasnic din toate puterile ce I s-au dat, căci El e veşnic tînăr şi mai gîndeşte-te că-i o copilărie să crezi că ai reuşit să fugi în ultimul moment, cînd El dintotdeauna a fost în preajma ta, şi doar ţi-am spus că a scăpat şi a fugit după ce a spart geamul şi a intrat pe fereastră şi pe urmă a ieşit pe altă fereastră în strada Zece Mese şi pe Covaci şi apoi pe Lipscani şi i-au pierdut

urma, mamă, fereastra avea drugi de fier şi-n faţa ei era un zid, cu ochii mei am văzut şi a văzut şi Bajnorică.

*

Cheltuise destul şi avea încă destui bani la el. Cînd a vrut să plătească taxiul în faţa blocului, pe moment, a fost sigur că i-a pierdut, în care dracu' buzunar? Erau în pungă, uitasem, ce spaimă am tras. Douăşcinci de bani barem nu pierduse în toată viaţa lui, şi tocmai acum cînd m-a lovit şi pe mine cu copita harmăsaru' soacră-mii, Rudiiii-ho-ţiiii-ne-iaaaa-baniiii-Rudieee! zbiera în noapte, învîrtind deasupra capului ca un bici punga de plastic cu blugi şi cafea şi cutii de bere. Mamă Grazielaaaa! nu sînt beat sub nici o formă. Nu mă supără mirosu' de balegă şi nici fumu', mamă Graziela, nici că ne regulăm în familie să nu se-nstrăineze şi să nu se subţieze sîngele frăţiorilor şi surioarelor noastre şi să nu se piardă-n veci. Atîta că nu-mi măreşte leafa, mamă Graziela, şi cumnatu' Bajnorică se face că habar n-are, de parc-a intrat Satana-n el, n-aude, n-a vede, decît numa' banu' din el vorbeşte.

De bună seamă că Satana. Acesta-i numele Lui, şi-n faţa intrării în scară zbieră scurt: frăţioru' mieu! Se străduia să nu se lase în voia ameţelii, plutind în derivă prin beznă. Se împiedică, se agăţă în cădere cu amîndouă mîinile de balustrada scării şi lunecă lent pe cimentul primei trepte, frăţioru' mieu frăţioru' mieu, asta-i ultima bere din cenţii tăi şi dolarii tăi, lălăia scotocind prin pungă şi bîjbîind după inelul capacului, pe care-l smulse violent şi teatral, ca şi cum ar fi ţinut în mînă o grenadă, acolo, în întuneric. O goli dintr-o gîlgîitură lungă şi n-avea un gust anume, era ceva ca un scuipat care vrea să stingă un foc mare şi fără lumină şi azvîrli cutia cît putu de tare în geamul uşii pîlpîit de ceţuri lunare, frăţioru' mieu frăţioru' mieu, şi cutia ricoşă din geam strîmbată, rostogolindu-se pe ciment cu susurul anemic al unei pietre de fum, hei, nu e nimeni aici?! Uşile de la parter îşi iveau din întuneric boturile încleştate şi surde ca pămîntul, milioane de tone de pămînt înspăimîntat îl striveau, nu-i nimeni nu-i nimeni nu-i nimeni, nici mama Graziela, nici iubitul ei de foc, cu mustaţa-n furculiţă. Se înecă de răguşeală şi cădea moale din nou pe prima treaptă, cu capul între genunchi şi strîngînd punga la piept, năpădit de frig şi greaţă.

Cîndva, se trezi acolo plîngînd. Nu mai lumina luna prin geamul uşii. Se înnorase poate. Poate o să plouă, dar al cui întuneric o fi ăsta? Vomită, icnind sugrumat şi gemînd. Plîngea şi vărsa. O luminiţă roşie licărea în aureola-i de beznă. Cobora cineva cu liftul.

De lumina din lift avea să-şi amintească mai apoi ca de o menghină strîngîndu-i şi pîrîindu-i oasele frunţii, în timp ce-şi ferea

ochii în pieptul ei. Doar după ce au ajuns în casă a recunoscut-o pe Dorina, şi tot atunci a văzut cinci flori galbene cu tijele lungi, chircite şi opărite de aşteptare. Poate că mireasma lor pătrunzătoare l-a dezmeticit, cînd au fost puse într-o sticlă de lapte cu apă şi dintr-odată au înviat şi atunci a văzut că-s garoafe asudînd picături mari, ca de rouă. Ieşeau din petale ori poate le stropise. Nu-şi amintea să fi văzut vreodată flori în casa asta. Au mai fost femei cîteodată şi ar fi fost chiar aiurea să aducă şi flori. Ele stau cît stau, pleacă şi vin, vin şi pleacă, nimeni nu le ţine şi nu le goneşte nimeni, îşi fac de lucru pe aici, nu aduc nimic şi nici n-au ce lua de aici şi n-ar avea ce să le facă să întîrzie în acest loc al nimănui, al numitului Cafanu Dimitrie, în care poţi înnopta uneori şi se-ntîmplă că şi găseşti de mîncare, dar totdeauna ele vin fără flori şi îndeobşte vin pentru un lucru anume.

Cum stătea pe marginea patului şi ea în faţa lui, în picioare pe blana ţapului, el îi trase peste cap fusta şi bluza cu un singur gest de o secundă, înainte ca vreunul din ei să spună ceva ori să însăileze vreo intenţie. Doar la ce i se întîmpla acum se gîndise ea în vremea din urmă, căutîndu-l acasă şi prin uzină şi aşteptîndu-l şi urcînd şi coborînd cu liftul, pînă ce mai curînd de milă şi dezgustată aproape l-a adus acum în casa lui în starea de plîns în care l-a aflat pînă în urmă cu o secundă, şi tot nu-şi dădea seama cum a ajuns complet goală peste creştetul lui şi imediat rostogolindu-se înlănţuiţi peste pielea ţapului şi dintr-un capăt în celălalt al camerei, stîrnind praful din covorul de iută ros şi grunjuros, zgîria ca asfaltul de cît era de uzat şi nemăturat probabil de ani de zile şi mi-a făcut o mulţime de zgîrieturi pe genunchi şi pe pulpe, dar imediat n-am simţit nimic altceva decît focul răcoros al buzelor şi dinţilor lui eliberîndu-mă din propriu-mi trup şi peste tot era doar el, străbătîndu-mă din creştet pînă-n tălpi şi căutîndu-mă neîncetat şi găsindu-mă încontinuu, pînă ce eu să fi apucat să-i arăt drumul. A fost exact cum mi-am închipuit, deşi îmi închipuisem ceva care nu mi se întîmplase niciodată şi cu neputinţă de închipuit, dar de care eram foarte sigură că mi se va întîmpla cu el, şi după al treilea sau al patrulea orgasm n-am mai putut ţine minte nimic din ce se petrece cu mine, pentru că nu a existat într-adevăr un sfîrşit şi după aceea mereu l-am simţit în mine şi l-am purtat în mine peste tot, încontinuu. El era într-adevăr un băiat zdravăn, în pofida aparenţelor din vremea din urmă, ce-i dădeau un aer de prigonit, fiind totodată unul ca atîţia alţii, la fel ca şi fraţii lui, pe care soarta mea a vrut să-i cunosc în aceeaşi împrejurare în care l-am cunoscut pe el, şi totuşi el a însemnat pentru mine mult mai mult decît un băiat zdravăn pur şi simplu, fiind aşa cum bănuisem şi pe urmă fusesem sigură cînd am început să-l caut pentru a fi împreună acum, dar tot ce a fost înainte de asta şi tot ce va fi pe urmă mi-e cu totul şi cu totul străin. Copilărisem cîţiva ani împreună şi asta n-avea nici o legătură cu ce se

întîmpla acum, fiindcă eram cu totul alţii decît cei de atunci sau de oricînd, şi ceea ce ni se întîmpla acum era singurul lucru cu adevărat important din toată viaţa noastră, care avea să mă însoţească peste tot şi mă şi însoţise, fără să ştiu, dar acum în sfîrşit ştiam şi-mi promiteam să nu uit trupul lui deşteptîndu-mi amintirea propriului meu trup şi a trupului din care ieşise trupul meu, o spaimă şi o bucurie îndoită şi întreită în trupul animalului care eram şi altceva nici că eram, cutremurîndu-mă de uimire.

Cînd s-au trezit au luat-o de la capăt, la început fiindcă n-aveau altceva mai bun de făcut şi pe urmă înţelegînd treptat, din nou, că acesta-i într-adevăr cel mai important lucru. Nu era nimic de mîncare în casa aceea şi el părea că n-are nici un chef să se ducă să cumpere. El mănîncă o dată pe zi, cel mult o dată pe zi, extrem de puţin, şi-i prieşte şi o sfătuieşte şi pe ea să facă la fel. Ei totuşi îi era foame, ar trebui să mă-nvăţ treptat cu regimul tău, pînă să-i constat binefacerile, şi deja nu mă mai simt prea sigură pe picioarele mele. Probabil că nu doar din pricina foamei, şi l-a rugat s-o ajute să meargă pînă la baie. Se ţinea de el pe drumul de trei metri de la pat pînă la baie, şchiopătînd, ca rănită, am o rană aici, pune mîna, şi eu am aici o rană, şi amîndouă rănile atinse zvîcneau.

Eram sigură că aseară sau alaltăseară îmi rupsese bluza şi fusta, şi tocmai vroiam să i-o spun cînd mi-am văzut hainele strînse ordonat pe spătarul singurului scaun din cameră. M-am îmbrăcat şi am coborît să cumpăr ceva de mîncare. Era spre seară, a doua sau a treia zi, după cît îmi era de foame. Singurul lucru pe care-l avusesem în cap fusese el, dar acum trebuia să mănînc. Am mîncat, în pat, salam cu pîine, vorbind de una şi de alta, în sfîrşit nemailuîndu-ne în seamă goliciunile şi aproape împăcaţi, în timp ce el îmi spunea că ar vrea să schimbe vechitura asta de covor de iută, să-şi cumpere zilele astea o mochetă, la care eu am fost de părere că un persan s-ar potrivi cel mai bine aici, la spaţiul ăsta mare şi cu mobilă puţină, se găsesc acum, şi la patru mii chiar, ba nu, el ar vrea o mochetă, ceva mai ieftin, dar eu am rămas la părerea că mai rău se rupe dacă se cîrpeşte în felul ăsta şi aş putea să-l împrumut dacă n-are bani de ajuns şi va trebui neapărat să zugrăvească şi de asta a pornit să-mi spună că nu mai lucrează de mult şi dacă i-aş putea găsi ceva convenabil pe la mine prin alimentaţia publică, vreun loc de ajutor de ospătar sau vînzător de răcoritoare, păi cum naiba, chiar n-are de lucru, păi într-adevăr n-are, da' vreau să zic de ce să se lege la cap şi pentru ce, să-i spun eu ce înseamnă să tremuri cu sufletu' la gură cu miliţia economică în spinare şi să le dai la toţi şi să-i saturi şi să nu ştii cum să te mai împarţi ca să-i mulţumeşti şi tot cu frica-n sîn, că se răzgîndesc şi de data asta chiar ţi-o fac, mai bine-n fabrică de o mie de ori, cît oi lua acolo, puţin sau nimic, cît să-ţi ţii zilele, da' după opt ore ştii că dormi

liniştit pe perna ta, după care mi-a spus că deocamdată nu-şi face probleme, fiindcă a primit nişte bani de la frăţiorul lui Nicuşor, şi dacă vreau o pereche de blugi, vrea să-i vîndă, să-i probez, nu-mi trebuie Miteluş, doar ştii că am destule perechi, opreşte-i pentru tine, şi dacă ai nevoie de bani îţi dau eu oricîţi ai nevoie, iar el tăcea şi mi-ar fi dat de înţeles şi eu înţelegeam că i-ar fi picat oarecum să profite de pe urma mea, mă rog, de cînd îl ştiu el e delicat în unele privinţe, ce naiba să mai zic, aşa bărbat mai rar, da' cu atît mai rău pentru el, fiindcă în ziua de azi, ce mai, nu prea trăieşte el în ziua de azi, chiar dacă la prima vedere pare tocmai invers, ca să zic aşa, o secătură simpatică, care pot spune că pentru mine a însemnat infinit mai mult în zilele acelea şi cu toate astea parcă mă umilisem îndeajuns aşteptîndu-l şi căutîndu-l, încît îmi venea foarte greu să mă mai umilesc spunîndu-i şi altele care-mi stăteau pe limbă, să se mute la mine de pildă, însă ce m-a reţinut e că el nu prea arăta că ar gîndi ce gîndeam eu, adică să lase naibii mizeria asta de aici în care stă şi să vină la mine şi să vadă ce bine o să fie, cu toate că maică-sa şi toată familia lui mă ştie cum mă ştie, că i-am înşirat şi pe Costel, şi pe Nicu, şi acum mi-a căzut zor-nevoie pe el, dar ce-avem noi, în definitiv, cu părinţii lui, ditamai intelectualii cu funcţii şi pretenţii, şi el tot de azi pe mîine, trage targa pe uscat pe unde se nimereşte, fiindcă uite că n-au fost în stare nici să-l îndrume şi nici să-l ajute, dar de-acum, dacă el mai mult tăcea, poate n-aştepta altceva decît să plec, mă-nşelam poate, pentru că apoi iar m-a dorit şi-mi era imposibil să-mi amintesc pentru a cîta oară în acele trei sau patru zile, şi asta a însemnat din nou totul pentru mine şi n-am putut şi i-am spus-o, s-o luăm de la un capăt amîndoi, acuma, cît o mai fi timp s-alegem ce-o mai fi de-ales din jafu' ăsta de viaţă, iar atunci l-am descoperit iarăşi aşa cum mi se părea că-l ştiu de mult, mai laş adică decît îi stă bine unui bărbat să fie şi neavînd nimic să-mi ofere şi necatadicsind să mişte un deget pentru a fi în stare să-mi ofere ceva cît de cît, deşi eu chiar n-aş fi avut nevoie, ştiam şi i-am spus-o că n-am nevoie decît de el, pentru că-n rest am de toate, şi el cică să nu ne gîndim acuma şi om mai vedea noi, deocamdată să-şi caute slujbă şi pe urmă, şi tot felul de chestii din astea care-mi întorceau stomacul pe dos, om vedea noi şi om făcea, om dregea, şi se zbătea carnea pe mine, să-l scuip şi să plec şi ce dracului m-ar mai fi ţinut acolo, atît de străină şi umilită, nu ştiu ce urmăreşti, poate să-ţi cad în genunchi, să te rog, c-oi fi tu cine-oi fi, ca tine pe toate drumurile şi mai du-te-n de putoare nemernică şi de jegos şi trebuie că i-am spus destule sau poate doar am vrut, pur şi simplu, nu mai avea vreo importanţă, iar el continua să tacă, stînd cu ochii în tavan.

Aerul din cameră era încins şi dospit de mirosul trupurilor lor. Stătuseră numai cu lumina aprinsă, cu fereastra închisă şi storurile

trase. Cînd au deschis să aerisească, afară era din nou noapte şi începuse să plouă.

8

În sfîrşit, ne-am apucat să decojim tabla de pe ultimele acoperişuri, tot cu răngile, coborînd dinspre vîrfuri către streşini într-un echilibru sfiit, cînd pe vine, cînd în picioare şi frînţi de mijloc şi sprijinindu-ne mai mult cu tînjetul privirilor de văile abrupte ale foişoarelor. Chiar dacă prea puţini dintre noi mai făcuseră pînă atunci o astfel de treabă, după numai cîteva zile ajunseserăm să ne plimbăm ca nişte pisici pe coamele lunecoase linse de ceţuri, trăgeam de răngi fluierînd în urma sulurilor de tablă şi doar trei săptămîni a durat. Tabla cădea ca şuviţele de păr în urma maşinii de tuns, în timp ce altă echipă o aştepta la poalele clădirii s-o încarce în basculante, şi imediat după aceea am desprins o parte din scîndurile tavanelor, căpriorii şi grinzile podurilor, pe care le-am aruncat în curte, lemn de stejar fasonat în urmă cu cincizeci de ani, cînd s-a făcut ultima restaurare, neputrezit un milimetru şi parcă jilav încă de sevă, încît ai fi zis că astă-vară fusese ales din pădure şi băgat în gater şi putea fi întrebuinţat ca nou, şi doar grinzile tavanelor au rămas la locul lor, fiindcă pentru ele n-a fost vreme, aveam să le alegem mai tîrziu din moloz, dar deocamdată terminasem cu ultimele acoperişuri, cum nu se poate mai bine terminaserăm, căci a doua zi s-a pus pe ninsoare şi s-a lăsat un ger cum nici unul dintre noi nu-şi amintea să fi apucat vreodată. Scuipam şi vedeam cum ies din noi gloanţe de gheaţă şi tocmai se anunţaseră minus treizeci şi cinci de grade, focuri de grinzi trosneau prin cabinete şi prin saloanele de fizioterapie şi pufoaicele ne miroseau a fum şi ger şi cărămidă mucedă şi sticlele treceau din mînă-n mînă în timp ce se descopereau cunoştinţe comune, parcă-n iarna lu' '76 a venit Spermenzan la Rahova, îşi forţa Dolîngă memoria, păi sigur că da, fin'că ţiu minte că-n anu' următor, în martie, la cutremur, în seara aia ne-a lăsat spurcaţii-nchişi în dormitor şi-a fugit să-şi scape pielea. După ce s-a liniştit, la un minut, Spermenzan a deschis şi zăvoru', şi lacătu' pus pe-afară c-o bucată de sîrmă şi două beţe de chibrit… Da, în iarna lu' '76. Cine mai era Doamne, în perioada aia acolo?… Gică Bălaşa parcă, ăla de-a lucrat el mai mult pe la Policolor frigotehnist, de e el de fel din Glina… Şi mai era şi ăla, zi să-i zic, matahala aia, de trăia el cu Gică şi-n civilie, de-au lucrat ei, într-o vreme, amîndoi în Policolor… aşa bre, Petrică Grasu, ăla de se-ncărcase într-o vreme de peste zece coţi pentru furăciuni cu acte-n regulă din gestiune, de era el contabil la viaţa lui… aşa, şi mai era şi unu' din fraţii Colivaru din Dudeşti, şi tot din Dudeşti mai era şi unu' din fraţii Cocîrlaţi, care-s acum toţi în Chicago… N-aveam altceva de făcut decît să stăm de poveşti, aşteptînd să se potolească prăpădul. Nu

mai desluşeai nimic la trei metri în faţă, iar pe cîmpul dintre ruinele proaspete ale Aşezămintelor Brâncoveneşti şi Dealul Mitropoliei intrai în zăpadă pînă la brîu, de unde numai cu trei zile înainte îl vedeai siluit de vînturi de secetă încrucişate şi vărgat de rînjetul prafului de cărămidă şi zorile încă mai scuturau din ceaţă stoluri de ciori, dar de-acum şi ciorile pieriseră, s-a ales bules de ciori, spunea unul, Celestin îl chema şi era pompier la viaţa lui şi neam de bulgari din Dudeşti zicea el că este, dar să-l ia dracu', ce naţie de om o mai fi fost şi ăla, a tot întins capcane pentru ciori cît a fost vremea bună, pe cîmp, prin locurile unde se zăreau brazdele de moloz, numai ce-l vedeai cum o zbugheşte dintre noi în direcţia Mitropoliei şi cum îngenunchează să scormone pămîntul, întorcîndu-se agale, în pas glorios, cu-n porumbel d-ăla tăciuniu fîlfîindu-i la piept, ca o inimă zbătîndu-se să-l ridice la cer, încît prima dată aşa am crezut toţi, fiindcă altceva n-ar fi fost de crezut decît că vrea să se joace cu ea, s-o chinuiască şi să-i dea drumul sau s-o omoare, însă distracţia n-ar fi făcut poate cît efortul şi cheltuiala, căci capcanele acelea de sîrmă le ungea în fiecare zi cu un litru de ulei de motor de la buldozere, ca să nu le atace umezeala şi pentru a lucra fără greş, cu multă delicateţe şi neîndurare în aceeaşi măsură, şi pe lîngă bobul de porumb ce-l punea înăuntru mai risipea de jur-împrejur cîţiva ştiuleţi, astfel încît l-am privit mai degrabă stupefiaţi decît chiorîş cînd i-a retezat gîtul cu un gest sumar şi firesc în cleştele unghiilor arătătorului şi degetului mare, nu fără o anume tandreţe, şi pe urmă a jumulit-o şi i-a dat afară maţele aburinde ca un pumn de lavă incandescentă, a înfipt-o în ţepuşă şi a început s-o răsucească prin flăcări, sfîrîia şi picura untura din ea, e dolofană, e şi frajedă, nu poa' să aivă mai mult de şaij' de ani, şi poate c-aţi vrea, dă poftă, da' mai mult de-o aripă nu vă dau, să vă văd leşinaţi şi nu vă dau, şi pînă la urmă a mîncat-o singur, şi chiar dacă nici unul dintre noi n-a vrut să guste din prima cioară prinsă printre ruinele Aşezămintelor Brâncoveneşti, şi deşi mai apoi s-au găsit destui care să poftească şi să-şi astîmpere poftele, doar ăstuia, lui Celestin, i-a rămas firma de mîncător de ciori. Acuma însă, de cînd cu vijelia ce-i speriase şi-i alungase vînatul, îşi cumpăra şi el salam şi-l frigea, mesteca felioare subţiri, gîndindu-se parcă din carnea cărui frate e făcut salamul acela, definitiv parcă amuţit într-o melancolie inertă, deşi se mai găsea cîte unul să-l consoleze că doar n-o să ţină cît lumea prăpădul ăsta ori să-i zgîndăre speranţa, arătîndu-i vulturul acela uriaş de fontă de pe una din cupolele Mitropoliei, dac-o prinzi pă cioara aia, moşule, face cît tot ce-ai căsăpit la viaţa ta şi nu mai ai nevoie nici de porc şi nici de curcan de Crăciun.

Curgea apele dă pă el de z'ceai ce-i aia şi io atuncea am zis că de frică, şi el ca şi noi, cam la cinzeci de hoţi care ne vedeam făcuţi terci sub zid de puşcărie. Da' nu. Ce făcea el atuncea cu lacătu' şi zăvoru'

puse pe-afara uşii dormitorului era ca şi cum ai fi speriat fieru' răstindu-te la el. Atuncea l-am văzut şi io ce-i poate pielea lu' Spermenzan. Cică cel mai mare spărgător din Europa. Pîn' la ora aia, adunase şaizeci şi ceva de ani pedeapsă… Între timp, buldozerele reuşiseră să cureţe zăpada din jurul ruinelor, deschizînd crîmpeie de front de lucru, şi viscolul se mai liniştise, aşa că am început să petrecem cabluri prin găvanele ferestrelor scobite de tocuri şi pervaze, pe care le ancoram de buldozere ce patinau şi morfoleau zăpada amestecată cu ciozvîrte şi măruntaie de zid şi accelerau gata să-şi scuipe sufletul sub ziduri trainice, neclintite de trei cutremure mari, armate temeinic şi-n tihnă cu belşug de lemn şi fier şi plasă de sîrmă, încît cablurile groase ca pe mînă zbîrnîiau surd şi se mai şi rupeau, frecînd opt straturi de cărămidă şi vibrînd cu cîte un buldozer la ambele capete, pentru a pătrunde adînc în carnea palpitîndă a fortificaţiei, pînă ce tendoanele şi arterele erau retezate pe rînd şi se surpau într-un nor de moloz care imediat începea să crească în toate părţile ca un întuneric roşu împroşcat de o haită de sepii şi care nu se risipea definitiv nici ziua şi nici noaptea, căci toată ruina aceea era pritocită şi nivelată continuu de fadrome şi excavatoare al căror fum se amesteca cu praful şi gazele basculantelor aflate într-un du-te-vino neîncetat, în vreme ce noi mai alegeam cărămida şi cu mîna, alegeam din moloz şi grinzile, şi tot ce era lemn, cu multă tragere, fiindcă nu toate basculantele luau drumul depozitelor, cel puţin una din cinci o pregăteam pentru vreun client rămas pe drojdie cu lemnele în iarna aia, amarnică vreme ne-a fost dată, da' uite c-avem de toate iarna asta, în afară de foc şi d-ale gurii, da, în afară de foc şi d-ale gurii nu ne lipseşte nimica… Nimica nimicuţa, după cum vă spui, spune Dolîngă, şi c-a ieşit Spermenzan al meu curat ca floarea şi fără cazier şi s-auzea că i s-a dat ceva, un fel de post pe la Miliţie ori Securitate… Giani Bajnorică ştie mai bine: l-a făcut consilier tehnic. Pe urmă cică ar fi vrut să-l cumpere americanii şi ăştia ar fi vrut să-l facă scăpat cu paşaport în regulă, că lua valută multă pe el, da' n-a vrut el, idiotu' de el. În '80, Spermenzan al meu era tot la pandaios, cu nouăjdoi de coţi, tot la Rahova, că dacă-l ducea prin alte părţi, nu era mare lucru s-auzi c-a evadat şi se prezenta singur la Rahova la poartă dac-ar fi vrut să se odihnească, iar dac-ar fi avut poftă de lucru ieşea pe teren şi făcea ravagii… Acuma intrase cu şase luni înaintea mea. Chiar în ajun de Crăciun, pe douăjpatru decembrie '79 m-a arestat pe mine. Ehhhh… Pe-ntîi februarie am ajuns la Rahova cu pericol social pe dosar… Prin munţii proaspeţi de moloz, aburinzi sub ninsoare, cutreierau cîrduri de ţigănci cu saci năclăiţi de jeg rînced, altădată folosiţi pentru sticle goale. Multe veneau direct de la curăţatul zăpezii de pe străzi, înhămate peste canadiene şi pufoaice cu ilice portocalii şi opintindu-se la tomberoane umplute cu chituci şi căpătîie de scîndură, la sănii şi

cărucioare de butelie, şi apăruseră şi cîţiva miliţieni să le alunge şi să le răstoarne sacii şi tomberoanele, fără convingere şi osteniţi şi scîrbiţi de ger şi de căţăratul pe mormanele de moloz, dar mult nu mai avea să dureze, cît de curînd aveam să lăsăm cîmpul ca-n palmă şi aveau să vină alţii să sape altă fundaţie.

*

Mulţi o uitaseră poate pe maică-sa, Vatala, dar pe taică-su destui şi-l aminteau, de vreme ce pînă vara trecută l-ai fi putut vedea pe Spermenzan cel bătrîn în intersecţia aceea, a treia pe linia tramvaiului nouăsprezece, cum treci de Crucea de Piatră. El îşi chema clienţii cîntînd şi pocnind din două cutii de cremă, cu atîta inimă încît erai sigur că-i ţin şi de foame, şi de sete cîntecele acelea, căci prea rar vedeai pe cineva oprindu-se să-şi lustruiască pantofii la el. La ora două punct, lua lada cu perii sub braţ şi o pornea cu pas deşelat şi deopotrivă băţos, hotărît şi aureolat de un soi de osteneală împăcată, cu figura subţire şi tuciurie luminată de ceea ce s-ar putea numi sentimentul datoriei împlinite. Îl vedeai traversînd linia de tramvai şi intrînd în birtul de peste stradă şi aşezîndu-se la o masă şi, tot aşa, cîntînd şi acompaniindu-se frenetic din cutiile de cremă, îşi depăna răbdător prezenţa, aşteptînd să-i dea unul şi altul cîte o halbă de bere de pomană, căci dom' Séver, barmangiul, căruia Spermenzan cel bătrîn i-ar fi putut veni tată vitreg, de vreme ce o ţinuse cîţiva ani pe maică-sa, Vatala, arareori îl băga în seamă şi îndeobşte cînd se hotăra să-i înfigă gheara în ceafă pentru a-l conduce afară, ţinîndu-l la oarecare distanţă şi mai mult pe sus pînă la uşă, ca pe un animal mic şi murdar, că mi-ajunge cu-atîta balamuc şi-mi ţăcăne creierii-n cap de cutiile alea ale tale. Era uriaş dom' Séver şi încins peste pîntecul revărsat cu o faţă de masă scorţită de sosuri vechi şi zemuri verzui de carne şi cu figură rubicondă şi ras în cap şi cu sprîncene stufoase şi răsucite ca nişte mustăţi, şi numai ce-l auzeai smiorcăindu-se pe la mese că-i singur în toată prăvălia, el ia comenzile, el la bar să umple halbele şi tot el la grătar să întoarcă micii şi tot el la uşă să le taie calea ălora care pleacă neplătiţi, şi mulţi pleacă neplătiţi dacă mă vede singurel cu atîtea pe cap de nu-mi văd capu' de-atîta alergătură şi-am şi tensiune şi-ntr-o bună zi am să cad să nu mă mai ridic, o să fac ditamai gaura în duşumeaua asta putredă, care auzi cum se vaită sub mine din toate scîndurelele, auziţi-o, o să cad în pivniţă să mă mănînce şobolanii acoloşa, asuda dom' Séver smiorcăindu-se, asuda neîncetat şi iarna, şi vara, şi cînd servea, şi cînd se aşeza să-şi tragă sufletul, şi vedeai cum îi ţîşneşte sudoarea din rădăcinile ţepilor scăfîrliei abia încolţiţi, curgîndu-i în pîraie groase peste chip, într-un voal ca de sticlă topită, oh, bietu' nostru dom' Séver, te vom scoate cu

macaraua din pivniţă, nu te vom lăsa şobolanilor…

*

Pe data de 12 martie 1985 am plecat, şi era ca şi cum nimic nu fusese vreodată pe locul acela. Speriasem deja ultima piatră din Aşezămintele Brâncoveneşti, lăsînd în urmă o arătură de moloz veştedă-cretoasă şi mutîndu-ne în Titan, unde pînă-n mai am rupt zece kilometri de cablu, demolînd Moara de Ciment pe locul căreia avea să se extindă Fabrica de Maşini-Unelte şi Agregate. Pe urmă am intrat în Institutul Medico-Legal. Noi dărîmam şi ei lucrau de zor, pentru că nimeni nu le dăduse încă de veste unde se vor duce cu tot cu morţii lor. Devenisem foarte buni prieteni cu morghiştii, droghiştii de fapt, aşa îşi ziceau ei, fiindcă toţi se ţineau că-s farmacişti de formaţie, specialişti şi crema cremelor acestei branşe, şi oricum erau nişte oameni de excepţie, în ceea ce ne privea pe noi, oameni de vreo mie de lei pe zi, chiar dacă nu prea ţi-ar fi dat mîna să-i invidiezi şi am căzut de acord că aici nu-i de stat nici pentru de zece ori mai mult, adică să dai borhotul afară din morţi şi pe lîngă asta cîte nu făceau robotind toată ziulica ca nişte furnici, spălînd morţii, şi cărîndu-i de colo colo, unde era nevoie şi bărbierindu-i şi îmbrăcîndu-i şi pregătind totul de la a la zet pentru drumul cel de pe urmă, o sumedenie de munci necalificate adică, pentru care nu se-nduplecau să ţină pe lîngă ei alţi oameni, numai pentru a nu le ştirbi dintr-un cîştig pe care-l sporeau şi prin înmulţirea substanţelor de îmbălsămare care se ştie cît de scumpe sînt, şi pe urmă gîndeşte-te că morţii aduc noroc la orice pe lumea asta, dacă te-nvîrteşti zi de zi prin preajma lor, drept pentru care nici rudele nu se prea uită la bani, dorinţa lor fiind aceeaşi cu ultima lor dorinţă, şi chiar şi cel mai nevoiaş visează la o moarte proprie, aşa cum altădată a visat la o viaţă proprie, adunînd zile neasemănătoare cu alte zile ale altor vieţi. La Morgă mîncaseră o pîine şi cei trei care, cu un an în urmă, aprovizionaseră cu ficat vreme de cîteva luni restaurantul Budapesta, şi pe care colegii lor îi socoteau pe bună dreptate cretini cu acte-n regulă, căci o bucată din aceea de ficat de mort putea oricînd să ajungă într-un laborator, ceea ce s-a şi întîmplat şi se ştie că asta-i mai ceva decît orice altceva şi de aceea îi şi zice atentat la sănătatea sau viaţa nu mai ştiu cui, păi de bună seamă că a cui s-o hrăni cu măruntaiele frăţiorilor şi surioarelor sale, păi tot atîta pedeapsă au luat ei cît inginerele alea de la Fabrica de Lapte, e imposibil să nu fi auzit, care rămînea ele singure după program, cînd pleca şi tot schimbu' doi, şi se scălda în recipientele cu lapte să li se frăjezească carnea şi să se-ndulcească dracu' să le ia, cum îţi spun, că cine-a dat peste ele e tocmai un consătean de-al meu paznic acolo care era schimbu' trei la poartă, şi dacă n-avea somn, hai

să facă şi el o tură prin secţii, să-şi ia pîn' la ziuă dreptu' de unt şi caşcaval, şi-acuma dacă le-a găsit bălăcindu-se-n lapte ca la ştrand, decît numai că era-n pieile goale, ştoarfele, nu, că le spune dacă nu stă şi ele o dată, că doar nu le-o face altă gaură, cică doar o dată fiecare pîn' la ziuă, că ele era patru, stajiare, şi el un ditamai mocofanu' cît muntele şi mai vînos decît un măgar, fincă se ştie că doar ăştia are parte de lucru pe la poartă, la Lactate ori la Antrefrig, la Abator ori la Vinalcool ori la Fabrica de Bomboane, doar n-o să vină aicea să-şi verse sufletu' pe maţele morţilor şi cică la mine-n gheretă că-i cald sau mai bine-n căzile astea să ne zbenguim şi să ne bălăcim ca nişte boboci de raţă, ui mamăle-tatăle cîta foamea-n gîtu' ţăranului, da' vezi că ele a zis că-i vorbă-n vînt, că cine ce poa' să le facă, şi n-au vrut să-şi spurce carnea lor frăjezită şi-ndulcită cu mocofanu' ăla, c-altminteri ar fi scăpat, vai de tinereţele lor. Aia e, vezi, fiecare după cum îl frămînta priceperea, şi mai ciumeţi, şi mai făcuţi grămadă, cu ficat de mort ori cu băi de lapte, da' ce să mai zici de nea Silvian al nostru, care nici în afara legii nu calcă cu vila lui pe lîngă care şi-a-njghebat o crescătorie de dobermani hrăniţi împărăteşte cu măruntaie de cadavre şi spune că n-are nevoie să ţină mai mult de cinci femele şi un mascul şi n-are la ce să se omoare de vreme ce vinde doar căţeii numaidecît ce-i înţarcă cu cinci mii bucata, bravo nea Silviene.

Iar luna iulie părea doar că trece. Atunci a fost cînd n-am mai mişcat nimic din Morgă. Zilele înţepeniseră fixate-n piroane de dogoreală, frigea aerul împletindu-se şi despletindu-se în efluvii de formol şi-n damfurile măruntaielor frăţiorilor şi surioarelor noastre pe care le mîncau cîinii. Nici unul din noi nu catadicseam să adulmecăm vreo împotrivire prin delirul caniculei, nemaiamintindu-ne cum munceam altădată şi nu scăpam ocazia de a fura orice ne-ar fi căzut la-ndemînă, munceam şi furam azi, numai pentru ziua de azi şi ca să avem ce mînca azi, pentru că nu exista nici un mîine, şi cu atît mai puţin un ieri, şi de-acum dispăruse şi azi ori rămăsese doar pentru leşinaţii de morghişti trăgînd de morţi în disperare la gîndul că le vom strica rostul cît de curînd, făcîndu-le zob şandramaua de buncăr de beton ce ne amăra viaţa tocînd cabluri de oţel ca pe mînă şi gripînd motoarele buldozerelor. Îi vedeai în şorţuri şi-n şlapi apărînd în capetele culoarelor cu morţii în spinare, ca nişte gladiatori, umblînd tot scăldaţi în sudori şi-ntr-o veşnică stare de semitrezie, şi pe măsură ce înaintau în ceasurile amiezii arătau ca purtaţi de un al şaselea şi al şaptelea simţ, din ce în ce mai năuci şi din ce în ce mai lucizi şi spălîndu-se din creştet pînă-n tălpi cu vodcă poloneză şi trimiţînd după bere Randenberg şi calupuri de gheaţă, în vreme ce noi degeaba ne-am fi îmbătat acolo şi-n definitiv noi nu ne puteam compara cu ei, iar bere la halbă se-ntîmpla că se găsea în vara aceea prin toate bodegile oraşului, trezită şi caldă, clocită şi cu gust de borş sau Dero,

asta nu conta chiar deloc pentru măruntaiele noastre ce vor hrăni cîinii lui nea Silvian, fiindcă băutura-i din belşug mai cu seamă atuncea cînd este ieftină, ca şi mîncarea şi toate celelalte, şi dacă nici belşugul nu ne-ar fi priit, atuncea ce dracu' altceva să ne priască prin focul Aceluia suflînd peste lume pustiitor şi lăsînd brazde de cîmp veşted-cretos pe unde trece şi toată cenuşa duhorii Lui întru odihna pămîntului, încît primele cinci halbe le beai de sete şi următoarele cinci ca să te binedispui, şi pe urmă tot aşa, pînă ai fi reuşit să tembeţi, de pompierul ăla mîncător de ciori vroiam să spunem, care ăsta s-a îndeletnicit într-o bună zi cu treizeci şi ceva de halbe de la zece dimineaţa pînă la cinci şi n-ar fi fost mare lucru c-a luat-o printre dărîmături, pe calea Căuzaşi, pînă a căzut secerat de vipie în faţa ruinelor cinematografului Tomis, sub botul tramvaiului 19, da' ai fi putut să dai în comă alcoolică, Celestine tată, l-a mustrat părinteşte un morghist a doua zi, şi cîte necazuri şi cîte nenorociri şi s-am io d-ăia de cîte un leu în buzunar acuma din cîţi am scos borhot de tescovină, decît numai că nu prea avea habar Celestin cum arăta aia o comă alcoolică, deşi poate trecuse de sute de ori pe lîngă ea pe stradă şi de cîte ori nu dăduseră nas în nas, da' uite că nu luase aminte să-i reţină chipul, pentru ca la un caz de Doamne fereşte să se ferească din calea ei.

*

Într-o vreme, lui Bajnorică mai mult Pericol Social ajunseserăm să-i spunem, şi drept e că-şi simţea orgoliul alintat, oricît de rînjit ar fi fost tonul nostru. Altminteri, el era o stîrpitură blondă încărunţită, unu' din ăia doi la metru şi lat în spate cît un bilet de tramvai. Era cică şofer pe o Autoutilitară în ajunul acela de Crăciun cînd l-a oprit un ofiţer de circulaţie să-i arate ce are sub banchetă, direct la banchetă a pus botu' spurcatu' şi fără să-l mai încurce altcum, încît de bună seamă că fusese dat în primire. Avea sub banchetă două pungi cu ceasuri electronice, care nici măcar nu erau ale lui, doar le ducea la cineva în Bucureşti, ca să vezi de unde ţi se poate trage cînd e să se-aleagă praful. Şi tot tînguindu-se cu gaboru' ăla, cică din vorbă-n vorbă i-ar fi tras peste gură de cîteva ori cu o bucată de fier şi i-a dat afară toată dantura... Ba mai degrabă s-o fi-ntîmplat invers, ai crede, cînd vezi ce orgă devastată de vijelii amarnice deapănă pătimirile lui Bajnorică, dar fie şi aşa, Pericol Social. El clipea des cînd înfigea ranga în pervaze şi-n uşori, şi cînd se prăbuşeau grinzile, îl vedeai gata s-o ia la fugă. Era în schimb un excelent comisionar. În fiecare dimineaţă îl trimiteam să vadă ce a mai băgat în hală la Unirea, fiindcă pentru el nu existau cozi mai lungi de cinci minute şi-n afară de asta dobîndise

pe atunci o dexteritate rară de a se aproviziona de prin autoserviri. Ciordea privind drept în ochii femeilor ce patrulau printre rafturi, zîmbindu-le şi dezvelindu-şi gingiile vinete peste sufletele lor, şi tocmai cînd se strîngeau ele de dezgust, cărăbănea sub pufoaică sticle şi cutii de conservă. Se mai întîmpla că-l prindeau, mai lua omor de la vînzători, şi-n drum spre miliţie i se făcea rău şi se zvîrcolea pe jos ca o găină tăiată, scuturat de boala aia reaua, să fie acolo la el, şi vai de steaua lui de nenorocit şi nu pare să aivă mai mult de patruzeci şi ceva de ani, încît orice specialist în boala aia reaua ar fi lăcrimat peste spasmele lui, căci în această direcţie avea un geniu de necuprins în vorbe şi numai să-l fi văzut cum devenea pe rînd surdomut, orb, cretin, paralitic şi cum îi curgea sînge din nas la comandă şi cum i se-ntindeau balele şi mucii pînă la genunchi şi i se prăvălea vederea în fundul capului şi-i dispăreau pupilele şi i se umfla limba cît o cărămidă, cum i se-nmuiau şi i se-mpleteau picioarele şi cum i se rupeau încheieturile, apropiind vîrful degetelor picioarelor către genunchi, şi-i înfloreau sub fălci noduli cît oul de porumbel, iar uneori cînd povestea, glasu-i era străbătut de o gîtuire smiorcăită, nici nu vrea să-şi aducă aminte, da' nu pot, e un fel de spurcăciune-n mine care nu mă lasă şi nu mă lasă şi iar nu mă lasă să uit. Am stat la Rahova nici o săptămînă, că m-au trimis pachet la stuf. Cînd am ajuns acolo, era ca-n filme: de la autobuz la dormitoare am mers prin culoar de caralii, din cinci în cinci metri caraliu' cu cîinele-lup şi cu pistolu'-mitralieră de gît, şi noi zdranga-zdranga cu lanţuri la picioare şi cîinii lătra ca la balamuc, să sară pe noi să ne halească şi mai mult nimic. Era unu' care zbiera, băăăăă, la stînă bă, cu cîinii, băăăăă! La oi, ciobanilor, ghelbanilor, tu-vă-n gură de jigodii împuţite, băăăăă!... Şi gaborii făcea spume la gură cotrobăind printre noi şi nu dădea de el deloc. Era unu' care vorbea din burtă şi tot aşa şi urla cînd l-apuca pandaliile alea amare. Fusese cică tehnician veterinar şi unii spunea c-a intrat politic fin'că zbiera din burtă lozinci contra partidului prin localuri. Da' vezi că asta n-ai fi avut cum să ştii din dosar. Alţii spunea că după dosar ar fi intrat pentru viol zootehnic, chiar aşa îi zice, auzi nenorocire care să te ţină ani grei la ocnă, care pentru noi oricum era mai la-ndemînă decît că se bate-n parte cu comuniştii şi cu Ceauşescu, cu lozincile lui strigate din burtă, de care hoţii, şi nu mai zic gaborii, se fereau la fel ca şi cei de-afară, şi mai bine spune cîte turme de vaci ai împulat, moşule? şi el te fixa fără să deschidă gura, am împulat-o pă mă-ta, pă vaca dă mă-ta, pă măta, pă mă-ta, de făceai pe tine de rîs cînd îl vedeai cum vorbeşte...

*

Pe 7 mai 1984 am intrat în Aşezămintele Brâncoveneşti cu rângi şi furnicaţi de frenezia distrugerii. Am scos mai întîi uşile din balamale şi tocurile ferestrelor, după ce am spart geamurile, am smuls din ziduri pervazele şi uşorii şi pe urmă am jupuit de pe pereţii laboratoarelor, băilor şi culoarelor pogoane de faianţă ce putea fi folosită, ca şi nouă, din care o parte am reuşit s-o vindem, pe fugă şi tocmită-n grabă, la nici un sfert din preţul ei din magazin, ferindu-ne unul de altul, dar mai ales ferindu-ne de cei care-şi luau dreptul la lumina zilei şi cu acte-n regulă, dat fiind că sarcina lor era să vegheze ca tot ce iese pe poarta spitalului să ia drumul depozitelor ICRAL-ului… Mă tot gîndeam io, Giani-Giani, ce dracu' caut io aicea cu şerpii şi lipitorile călare pe mine şi cu norma aia de-ţi venea să-ţi iei gîtu', şi pînă la urmă am mîncat doi pumni de var de pe zidu' dormitorului şi-am ieşit la raport într-o dimineaţă, cu febră mare, că cer să fiu trimis la Rahova de unde-am venit ori oriunde altundeva, numai să mă dea de aicea de la stuf… Cică bine, cetăţene, face gaboru'. Hai la pedagog. Ce nu-ţi convine, cetăţene? face pedagogu'. Permiteţi să raportez, cetăţene pedagog, io am febră mare, de-abia mă ţin pe picioare, şi nu mai rezist aicea. Cetăţene Bajnorică Giani, face spurcatu', de-aici n-avem unde să te dăm. Dacă ţi-e peste poate, ia cuţitu' ăsta şi taie-te, şi-mi dă un ditamai şişu', d-ăla de vînătoare cu care se beleşte urşi şi mistreţi. Vezi că mă citise spurcăciunea, ştia că nu sînt din ăia care şi c-o juma' de lamă se taie de face să zboare sîngele din ei în toate părţile, care nu şi-ar fi băgat în cîrd cu ei în felu' ăsta. Mie doar că mi-a venit dracii şi i-am trîntit cuţitu' pe masă să-i sară-n ochi, ia-l tu şi tai-o pe mă-ta, că dacă era ceva de capu' tău nu stăteai aicea să dai educaţie la hoţi şi la pizdari! Şi el, zece zile d-arest de gradu' zero pentru cetăţeanu' Bajnorică Giani. Şi iar mi-au pus lanţuri la picioare, şi de la zece la cinci dormeam pe pat de scîndură, care-n restu' zilei se-ncuia cu lacăt pe perete şi zăceam pe ciment şi o zi trecea acceleratu' şi o zi personalu', adică o zi trecea mai repejor, cu două sute de grame de pîine şi apă, şi a doua zi trecea mai greu cu apă numai… Ce să mai, că m-au făcut spurcăciunile. M-au scos de-acolo înainte de termen. M-au scos tîrîş. Mort m-au scos. Decedat la Poarta Albă, în arest de gradu' zero… Şi pe urmă am dislocat bucată cu bucată plăcile de marmură ale treptelor holurilor principale şi le-am încărcat în basculante împreună cu balustradele din popici de gresie alungiţi şi de forma unor amfore zvelte, iar primele calorifere, căzi, bideuri şi vase de closet le-am coborît pe scări şi cu frînghia pe ferestre, însă celor mai multe, presaţi de timp, le-am făcut vînt de la etaje direct în curte. Din zidurile holurilor principale am scos zece plăci de marmură înalte de doi metri şi late de unu, inscripţionate cu texte chirilice, folosindu-ne de daltă şi ciocan, şi unde nu s-a putut altfel am băgat picamerele, dar pînă să ne apucăm de lucru a venit o

echipă de filmare de la nu ştiu ce studio şi şi-a făcut de lucru pe lîngă ele cîteva zile, ceea ce iarăşi ne-a întîrziat şi a trebuit să intrăm în viteză, încît pe toate le-am încărcat în basculante ştirbite pe margini şi patru din ele făcute bucăţi, da' să zic acuma că nu se făcea s-o mierlesc în felu' ăsta, c-aveam şi pedeapsă mică şi nici politic nu eram, şi poate că de frică ori cu a nu ştiu cui aprobare m-au dus nu la spital la Jilava, ci direct la Spitalu' de Urgenţă, în oraş, şi p-ormă la Caritas. Ori că m-au confundat cu altu', fin'că nu se prea ştiau unu' de altu', care cu ce e, nici chiar din dosar, şi fiecare era cu soarta lui scrisă sus de tot, care pînă s-ajungă la respectivu' se mai întîmpla să cadă pe altu', adică aşa a vrut Dumnezeu, pînă la urmă, să stau o lună şi mai bine la Caritas, la păpică bună şi la căldurică şi vizite şi pachete ca şi-n civilie şi nevastă-mea aia cu care eram atuncea putea să vină oricînd şi-o băgam în toaletă şi-i trăgeam la buci în picioare, ca cîinii, şi trai pe capu' meu, şi cînd m-am întors la Rahova pentru ce mai aveam, Spermenzan era tot acolo, acolo o să putrezească dacă n-o fi şi putrezit deja. Tot acolo era şi-n '83, îşi amintea Dimitrie Cafanu, care ăsta nimerise acolo dintr-o razie a miliţiei, aflîndu-l de ani de zile neîncadrat în cîmpul muncii şi corespunzînd decretului respectiv cu pedeapsă de la trei la şase luni, şi Spermenzan ăsta, îl băga seara la arest cu lanţuri la picioare şi dimineaţa îl vedeai cum se plimbă prin curte ca pe moşia lu' tac-su. Tăia amărîtu' de el tot ce-i ieşea în cale, şi lanţuri, şi gratii, şi lacăte, c-o jumătate de lamă de ras, hîr-hîr-hîr toată noaptea dacă n-o fi avut somn şi altceva n-avea de făcut. Ţinea bucata aia de lamă ascunsă sub limbă, dar toţi gaborii ştiau de ea şi zbiera mereu la ei cînd i se părea că se-apropie să i-o ia, nu v-apropiaţi că-nghit lama! nu v-apropiaţi că-nghit lama!... Da' mai înghite-o odată dracului, moşule, că ni s-a găgănit de cînd o tot înghiţi şi n-o mai înghiţi! Cel mai mare spărgător... Îi căzuse tot păru' şi-avea bibilica opărită şi buburoasă, ca la scalpaţi. Avea găozu' făcut ferfeniţă în ultimu' hal. Era fetiţa oricui, pentru-o ţigară stătea cum îl puneai, oh, cel mai mare spărgător din Europa, la care Dolîngă meditează, păi ceva-ceva tot a fost de capu' lui.

*

Căutătura lui şi mersul lui de elefant suferind printre mese emanau o duhoare dulceagă, domestică, dominînd rumoarea anemică din localul în care n-ar fi încăput mai mult de zece clienţi, încît după prînz pe mulţi îi vedeai aciuindu-se pe afară, aşezaţi pe bordura trotuarului cu halbele între picioare, la o jumătate de pas de şină, iar cînd trecea tramvaiul 19, halbele pline clipoceau debordînd pe caldarîm, dar oricît de aglomerat ar fi fost, la cinci fără un sfert se

elibera un scaun şi jumătate din masa de la geam, pe care apărea un platou cu treizeci de mici şi cinci halbe, una cu vodcă şi restul cu bere, asta pentru o primă repriză, de încălzire şi intrare în mînă, căci la ora cinci punct, cînd piuia ora exactă la difuzorul agăţat deasupra afişului cu Nu servim persoanele aflate în stare de ebrietate, descindea acolo unul cît doi dom' Séver puşi cap la cap, dacă aţi putea să vă închipuiţi pe acel Atanasie Grigeanu, liber-profesionist şi proprietarul unui minuscul atelier de ipsosărie şi monumente funerare, unicul proprietar şi lucrător al acestui atelier, căruia i se mai spunea şi domnul Tonă, şi domnul Roman Diesel, deoarece adesea era văzut în drum spre domiciliul clienţilor săi ducînd cîte o cruce de marmură pe fiecare umăr, cu pîrghiile antebraţelor frînte pe stîlpii paralelipipedici îngropaţi adînc în grămezile de muşchi ale umerilor săi şi ţinînd pumnii încleştaţi la nivelul privirii, într-o prea afectuoasă şi interminabilă strîngere de mînă, în timp ce deasupra capului ivit din jugul de piatră mult deasupra capetelor din jur, braţele crucilor se loveau încălecîndu-şi ecourile în văzduh şi se legănau şi se zbăteau învolburînd înălţimile, încît cineva a fost curios o dată, reuşind după multe stăruinţi să-i înduplece şi lui curiozitatea însoţindu-l de-a lungul a patru staţii pe linia lui 19, gîfîind cică în aşa hal că domnul Tonă i-ar fi spus să-şi întindă un hamac acolo, între braţele crucilor, iar în piaţa Decebal au făcut o haltă la un cîntar pentru lăzi de fructe, o sută optzeci şi două de kilograme cîntăreau cele două cruci, iar domnul Tonă doar 0,14 tone, gîndiţi-vă numai, strănepot, nepot şi fiu de pietrar, el purta cu un orgoliu ostentativ şorţul acela de piele argăsită grosolan şi cît un aşternut fără sfîrşit, încropit din nenumărate bucăţi de şorici poros şi ţapăn şi pudrat din belşug cu sfărîmătură de piatră, nici duminica nu-l dădea jos şi se spunea că nici duminica nu lasă lucrul şi ciocăneşte păcătosul de el ca un apucat, zi de zi fără răgaz, din viul nopţii pînă cînd poposeşte la dom' Séver să-şi facă plinul, neînvrednicindu-se nici măcar atunci să se schimbe, încît nimeni n-ar fi crezut că mai are şi alte haine în afară de hărtănitura aia cusută din pieile unei turme de porci care-l înhăma peste carura de mister univers năpădită pe alocuri de grăsimea întreruperii antrenamentelor, dar nu e mai puţin adevărat că nu era prea uşoară nici povara celor cincizeci şi ceva de ani pe care o ducea odată cu crucile sale, şi totuşi el nu-şi îngăduise vreodată clipe de răgaz mai lungi, tocmai pentru că dintotdeauna se înverşunase de unul singur şi n-avusese nicicînd vreun asociat şi nici nu-şi dorea, şi nici vreun suflet pe lîngă el, un căţel sau o pisică barem, astfel că din capul locului crucile lui le deosebeai de oricare altele făcute în acest oraş prin aceea că erau foarte lungi, partea care intra în pămînt fiind încă şi mai lungă decît cea care se vede, şi sprijinindu-se aproape pe fruntea odihnitului, dacă aţi mai pomenit aşa ceva, şi tocmai de aceea ar fi fost şi greu de

transportat cu roaba, iar un căruţ pe măsura acelor cruci, fără îndoială că ar fi încurcat traficul, în vreme ce un camion de bună seamă că ar fi întinat firma domnului Roman Diesel, care defilînd cu crucile sale prin lume îşi făcea reclamă, economisind totodată şi preţul transportului, şi totuşi dincolo de ce-ar fi fost de văzut şi de cumpănit, tot ce ieşea din mîna lui îi purta marca şi renumele.

*

În acelaşi timp se dărîma pe Căuzaşi. Acolo mergea mult mai repede şi nu era nevoie de cabluri, şi buldozerele lucrau doar la nivelat în urma excavatoarelor ce întindeau braţele prin coşmaruri de pîclă purpurie, bătînd în zid cu pumnul cupei, cioc, cioc, e cineva acasă?, şi la următoarea ciocănitură nu mai era nici casa şi nu mai era nimic. Noi însă aveam viaţă grea cu buncărul de marmură şi beton care era Morga. Plesneau cablurile de parcă ar fi fost din cînepă putredă şi n-aveam decît să împletim cîte două şi cîte trei şi să punem cîte două buldozere la capetele împletiturii. Scurmau şenilele în neştire, şi eşapamenţii şi carterele motoarelor se încingeau pînă la a deveni transparente, încît vedeai ca într-o radioscopie în măruntaiele diavolului bielele zbătîndu-se în capul pistoanelor prin limfă de ulei.

Spre sfîrşitul lui septembrie, abia, am terminat şi noi cu Morga. La vremea aceea, între cheiul Dîmboviţei pînă dincolo de Calea Dudeşti şi de-a lungul Căuzaşilor pînă spre Podul Mărăşeşti, pămîntul scurmat de şenile fumega prin craterele fundaţiilor şi pivniţelor şi peste văile de cenuşă şi moloz risipite în dîre de tocătură de grinzi de lemn şi fier pritocită cu cioburi şi garduri din plasă de sîrmă şi fier forjat şi cu vrafuri de tablă de acoperiş terciuite sub roţile basculantelor şi copaci smulşi din rădăcină, cu trupurile scobite de răni mari ce se cicatrizau instantaneu în atmosfera saturată de praf, înfăşuraţi cu fire electrice peste frunzişuri laolaltă cu fragmente de stîlpi de beton, iar pe cioturile pitice de ziduri rămase în picioare se vedeau culoarea intimă a zugrăvelii şi urmele tablourilor şi afumătura de pe pereţii bucătăriilor, şi pe duşumele se distingeau urmele mobilelor şi ale covoarelor şi totul se străduia să amintească despre un trecut de mult lăsat în urmă, atît de îndepărtat şi atît de incert încît nu mai avea cum să aparţină cuiva şi uite-l cum vine şi uite-l cum trece stîrnind viermuiala celor care căutau şi scurmau solitari, alegînd tot ce ar mai fi fost bun de ceva şi ducînd cu sacul, cu spinarea şi cu toate neamurile de camioane trase de cai, în vreme ce basculantele erau încărcate de-a valma cu tot ce apucau cupele excavatoarelor, zi şi noapte într-un du-te-vino furibund, cărînd oraşul la gropile de gunoi de la marginea oraşului.

În ultimele zile ale lunii noiembrie evacuaserăm molozul din zonă. Rămăsese un pîlc de clădiri, pe o fîşie lăţindu-se treptat, în formă de pîlnie, de la Biserica Sfînta Vineri pînă la magazinul Unirea, în care am intrat în prima zi a lunii decembrie, începînd prin a dărîma proprietăţi ale comunităţii evreieşti, o bibliotecă şi un depozit de alimente şi de materiale de construcţii, o crescătorie de păsări şi abatorul ei, clădiri joase şi cenuşii smerite la poalele sinagogii de un alb de gheaţă inflamat de inscripţiile roşii săpate-n tencuiala faţadei, după care am desfiinţat adăposturile pionierilor speculei cu ţigări, căci acolo crescuseră preţurile într-un tempo de tot leşinat, cu nici o sută de lei de-a lungul a vreo douăzeci de ani, acolo agonizase pulsul bursei, în casele acelea de periferie meridională înghesuite şi străbătute de scuare scorburoase, întortocheate, cu terase lungi, legate prin frînghii de rufe, încît doar mergînd din apartament în apartament şi din gang în gang, fără să vezi cerul, puteai ajunge în strada Mămulari şi-n strada Sfîntul Ion Nou. Noi am ajuns în Mămulari în zece zile, lăsînd în urmă o jumătate de pogon de cîmp arat de buldozere şi intrînd în case negustoreşti cu balcoane şi garduri de fier forjat irupînd gheare şi ciocuri, căngi şi profile de halebardă şi deasupra intrărilor felinare ornamentate cu cîrcei spiralaţi migălos, şi pe copertinele din vitralii în culori crepusculare străjuiau cîini cu capete de diavol şi aripi de liliac şi-n tencuiala faţadelor erau dăltuite blazoane cu Bucuresci 1896, sub numele arhitectului şi al primului proprietar.

Unii dintre ultimii proprietari locuiau acolo de patruzeci şi ceva de ani. Bîjbîiam turmentaţi printre îngeri avîntîndu-se către cerul tavanelor în fîlfîit de aripi iscînd degradeuri azurii-purpurii şi printre nimfe grăsălane despletite, hîrjonindu-se la scaldă, şi brîie împletite de ipsos suflat cu bronz şi sobe suple de teracotă cu luciu opalescent, iar tavanele holurilor închipuiau ceruri împăienjenite de frunziş şi rîndunele planînd spre cuiburi cu pui căscînd ciocurile, uite, nu s-a clintit nimic la nici un cutremur. Dumnezeu a avut grijă de noi şi-am fotografiat casa colţişor cu colţişor, totul am fotografiat, mai spunea proprietara, alungîndu-şi parcă unele mustrări de conştiinţă, nimic-nimic nu mi-a scăpat, e toată agoniseala mea de-o viaţă aici, de cînd m-am măritat, din ’40, şi mobila am mai dus-o la consignaţia, că n-a încăput toată la neamuri, şi geamurile uşilor de la livinguri sînt cristale sculptate şi şlefuite, uite, cristale unicat, fiecare are pe el semnătura artistului, le las aici, n-am ce face cu ele acolo, oh, două camere-n Baba Novac, cu paliere lungi ca la spital şi ciment şi linoleum pe jos şi pereţi din prefabricate de beton, cum zicea bărbată-miu, Dumnezeu să-l odihnească, care a fost conferenţiar la Medicină Veterinară, că blocurile astea noi nu-s ca grajdurile, făcute ori din cărămidă arsă, ori din paiantă, dar niciodată din beton, că se-

mbolnăvesc animalele, şi nici nu dăduseră drumul la gaze şi la căldură cînd am trecut pe-acolo săptămîna trecută şi bine că n-am vîndut butelia, mai spunea bătrîna, şi aici mereu am făcut focul cu lemne, cu multe lemne, fiindcă se-ncălzesc greu camerele astea mari şi picturile de pe pereţi ţin rece şi nu ne-am îndurat să le-acoperim cu humă, n-a vrut bărbată-miu, Dumnezeu să-l odihnească.

*

Mda, au stat bine jigodiile aici, murmura cître un tovarăş prim de la sector, măturînd pereţii cu priviri mari, mda, au dus-o ca-n filme jigodiile. Mereu apăreau de la sectoare şi de la municipiu tovarăşi primi şi tovarăşi vice, haite de tot felul de neamuri de tovarăşi, echipaţi ca pentru expediţii lungi pe vreme vitregă, în bocanci de alpinişti, în canadiene şi combinezoane matlasate şi pelerine cauciucate, şi doar genţile diplomat aminteau de apartenenţa lor la ultima generaţie de tovarăşi care veneau să pipăie pulsul lucrării şi să impulsioneze, căci pînă la revelion trebuia păpată şi felia asta de oraş, şi tocmai trecuse şi tovarăşul care purta în geanta sa diplomat o pereche de cătuşe, şi toată lumea ştia despre el că are dreptul să aresteze pe oricine crede de cuviinţă, în cazul cînd constată că sabotează ori întîrzie lucrarea o secundă.

Ei îşi scoteau ultimele bagaje din saloanele lor pictate în ulei cu cîteva ceasuri pînă să apară excavatorul să bată cu pumnul în perete, deşi fuseseră anunţaţi şi presaţi cu multe săptămîni înainte, şi parcă tot nu le venea să creadă, şi parcă tot aşteptau o minune care nu se mai arăta, şi rămîneau în urma lor borcane cu murături şi farfurii cu restul mîncării de aseară, borcane şi cutii cu tot ce e nevoie la bucătărie, şi bocancii noştri fojgăiau prin dîre de griş şi cacao şi se-nnoroiau prin băligi rubinii de dulceţuri, dar nu ne mai îmbia nimic, ciori mîncasem la Brâncovenesc şi totuşi nu eram chiar atît de leşinaţi pe cît am fi părut, iar meseria noastră fusese dintotdeauna căutată, fiindcă vezi bine că ranga nu-i pe potriva oricui, şi reverberau în hohote reci cristalele livingurilor cu dragoni împletiţi printre tije de crini nesfîrşite, pocnind cu numele artistului şi cu tot cu artist şi teancuri de ziare şi reviste şi romane franţuzeşti băşicate de umezeală şi terfelite sub bocanci şi două reviste pornografice pe care ne-am încăierat cinci inşi smulgîndu-le paginile, în timp ce nimfele conteneau pentru o clipă fără sfîrşit zbenguiala lor pe malul lacului pentru a coborî priviri melancolice spre pubisurile scobite de ciocuri de rangă şi supurînd de praf de tencuială peste pînda virilităţilor îmboboşate desenate cu colţuri de cărămidă, şi încă scoteam parchetul de esenţă tare pentru depozite, o parte, iar ce puteam doseam pentru

vîndut şi pentru focurile noastre de acasă şi dărîmam cu ranga sobele care luau drumul depozitelor şi le dislocam placă cu placă pe cele pentru care găsiserăm clienţi, răzuind de pe fiecare placă stratul de funingine gros de-o palmă, zile-n şir orbecăind plini de zel prin nori de funingine, şi praful şi pulberea ni se zbăteau în priviri însetate şi înfometate dibuind clanţe de bronz butucănoase terminate-n capete de leu, vezi că umblă unu' pe jos care cumpără bronz şi aramă, cinci lei kilu' de aramă şi cinşpe lei bronzu' a zis, şi zi-i să aducă un kil de coniac şi să vină să şi le scoată singur pe toate, şi zice că-i e frică, că umblă presa pe jos şi-i caută-n genţi pă toţi care trece pe stradă şi mai zice că să i le duci în faţă la Unirea şi să mergeţi să le cîntăriţi şi atunci s-o futã pe mă-sa şi tot Dolîngă-i tatăl lor, al clanţelor, şi Dolîngă aduna clanţele şi aveau toate cinci kilograme, căci Dolîngă aduna şi plumbul izolaţiilor electrice şi toată ţevăraia de plumb a instalaţiilor sanitare, fiindcă-i doi lei kilogramul de plumb, el rupea sau ardea izolaţia cablurilor de cupru, la Morgă jupuise cositorul de pe tabla căzilor unde se spălau morţii, la Brâncovenesc arestase toate vergelele de alamă care ţineau covoarele pe trepte şi adunase mercurul din termometre şi scormonise prin gunoaie după cleşti şi chiurete de nichel, pentru că el a lucrat în toată viaţa lui, de ani patruzeci şi trei, în douăzeci şi patru de întreprinderi, ajungînd să stăpînească la perfecţie nu mai puţin de şaptisprezece meserii, şi din pricina faptului că a făcut cinci ani de ţuhaus pentru furt de argint industrial, a ajuns să se descurce prin hăţişurile dreptului penal mai bine decît orice licenţiat în drept, şi nu-i mai puţin adevărat că şi la medicină se pricepe, fiindcă a fost într-o vreme supus la cure de şocuri electrice la Spitalul Central, drept pentru care el nu fumează şi nu pune pe limba lui nici un fel de alcool şi mănîncă doar o jumătate de pîine într-o zi întreagă, viciul lui fiind metalele, să scormonească după ele oriunde, să le aibă, să le cumpere, însă peste această nenorocire, Dolîngă se pricepe să repare absolut orice, are înclinaţii spre limbi străine şi a făcut cincizeci şi două de invenţii în curs de brevetare, cîndva a avut un strung făcut de el din pinioane de maşini de scris şi diferite subansamble culese de prin gunoaie şi din sonetele de fier vechi şi a avut şi o casă a lui, meticulos antifonată şi terasonată şi cu tabla acoperişului izolată împotriva ploilor cu vopsea de dat pe cala vapoarelor şi armată cu patru tone de metale împotriva oricărui fel de calamitate a naturii, dar a fost şi el demolat cîndva, de bună seamă că odată cu casa, şi în prezent e chiriaş într-o cameră de trei pe trei în Bariera Vergului, unde stă o femeie mai vîrstnică cu doisprezece ani decît el, pensionată pe caz de boală, spune uneori, iar alteori că n-a început încă să-i vină pensia şi el trebuie să umble cu ea pe la comisii de medici şi alergătură după fără de număr adeverinţe şi dovezi de prin fabricile în care a lucrat nevastă-sa…

*

Nicăieri în tot oraşul nu se făceau cruci din acelea. Peste tot aveai parte de zeama aia de ciment sporită cu lapte de var şi nisip din belşug, vărsată în forma de fier în care se aranjau cîţiva bolovani drept armătură şi totul garnisit pe deasupra cu trei canciocuri de pietriş de mozaic, cu multă economie, încît dintr-un sac să-ţi ajungă pentru vreo zece cruci care încep să se destrame în ploile primei toamne, înainte să putrezească mortul bine. Atanasie Grigeanu nu avea însă habar că şi aşa se poate mînca o pîine, şi pînă la urmă nici nu-l interesa, pentru că el aşa învăţase de la tatăl său, şi mai apoi se perfecţionase de unul singur ca stîlpii crucilor să-i conceapă ca grinzile de rezistenţă a unei clădiri, punînd în forme armături stas de fier-beton, din care avea permanent la-ndemînă un stoc de cîteva duzini, iar înainte de a turna cimentul asambla o căptuşeală din plăcuţe de marmură îmbucate trainic cu ciment alb şi lapte de var, şi pentru cine-i procura materiale şi-i dădea mîna să-i onoreze manopera făcea şi cruci din marmură masivă şi busturi şi orice fel de grup statuar, la preţuri neclintite şi oricînd de găsit pe afişele de pe pereţii prăvăliei sale, asupra cărora nu se tocmea niciodată, fiind de felul lui foarte scump la vorbă, pînă şi acolo în birtul lui dom' Séver, deoarece era absolvent al Şcolii de Arte Frumoase din Pomerania şi se cuvenea să-şi facă plinul în tăcere şi tot cu gîndul la lucrul său.

De-acum se stricase şi vremea, şi nouă mai mult de bîrfă şi poveşti ne ardea. Adevărul este că dacă ne-am fi mişcat cît de cît mai vioi, am fi scos pe puţin două sute de căciulă pe zi din plăci de teracotă şi parchet. Ninsese mult, şi abia de se mai cunoştea. Se topise şi o săptămînă încheiată a plouat şi ziua, şi noaptea, în bătaie de joc. Uneori ţi se părea că încetează, burniţa preţ de un ceas şi iar o lua de la capăt. Cu sufletele murate de o umezeală acră, ne tîram ca nişte umbre prin ruine. Înotam pîn' la boaşe prin noroaie şi moloz, tuşeam pe lîngă focuri înteţite în mijlocul camerelor în butoaie de tablă tăiate la gură, Giani Bajnorică se zgribulea frisonat, cu privirea tulburîndu-i-se roşu de febră, brrrrr, odată şi-odată tot o să treacă, şi n-o veni ea vara şi să stau cu burta la soare, la mare şi la mamicuţa mea la Techirghiol, şi-şi sugea gingiile îndîrjit şi scuipa, mamicuţa mea, mamicuţa mea, ce de sînge-mi curge din gingii. Dolîngă îi dădea o consultaţie sumară, gingivită, cică, ba poa' să fie şi paradentoză şi anemie şi să nu mai fumezi şi de băutură să nu te mai atingi şi să freci pă gingii cu sare şi să te cam fereşti de soare şi să te speli pe dinţi cu săpun Cheia. Să nu mai fumez, brrrr, mamicuţa mea, mamicuţa mea, am pufoaica udă-n spinare şi nici focu' ăsta nu mai arde ca lumea. Uite-l cum vine, parc-a intrat un drac în mine, ba nu te gîndi că era ditamai diavolul cît casa de mare şi cum se mai zbenguia în flăcări îndrăcitul. Dolîngă parcă-l ucidea şi boala focului pe loc o dibuia: n-

are tiraju' reglat ca lumea, şi numaidecît îi găsea şi leacul: izbea cu ciocul răngii în butoi, împestriţîndu-l cu găuri de jur-împrejur, şi vîlvătaia se repezea eliberată spre tavan. Ei, nici chiar aşa, Dolîngă tată, dă-o-n pişu' mă-sii dă treabă c-ardem aici ca şobolanii. Dar nici că-i păsa lui Celestin, aşezat pe două cărămizi şi răsfoind un fascicul smuls dintr-o revistă pornografică, viersuind şi el la rîndu-i grav, încolţit de o muză plîngăreaţă, doar tu şi numai tu şi iarăşi tu cu rînjita ta, rînjită cu ăi trei floci care ţine cîrma pişatului... Da' nu-l mai întreba de-aşa ceva p-ăsta care nu mai ştie cîte ciori a mîncat la viaţa lui şi mai zice c-a fost pompier la Policolor, iar gîndul şi vederea lui se îngreunau învinse de un crîmpei de iluzie şi dintr-odată se dorea mai tandru şi mai pudic şi făcea inventarul fotografiilor şi recapitula şi uite-l că nu mai termina. Ba asta da, şi-i ca şi trucată şi nu mai înţelegi nimic din această îmbîrligătură de craci şi te rog să mă crezi, moşule, c-am avut într-o iarnă una exact cum se vede aicea şi ea era studentă şi bătrîna mă tot pisa că vezi de treabă, băiete, că nu stă asta cu tine, şi frumoasă, frumoasă cu draci pă ea, şi la o adică de ce să nu fi stat, care ea ar fi mîncat ciorile cu tot cu pene de cîtă foame făcea ea prin căminuri, iar la mine era şi mîncare la discreţie în iarna aia, şi căldură de dormeai la pielea goală. Şi crezi că-i mare lucru cincizeci de bascule de moloz. Nu mîine, poimîine-i Crăciunul. Da' să fie ea a dracului dacă ar fi plecat cînd ar fi vrut ea. Le-au cărat în două nopţi de-aici şi-am terminat aşa cum au zis ei pînă-n revelion, adică pîn' la coadă io am gonit-o şi unii zice c-ar fi gaboru' ăla sau ăla, poate unde şi-a dat prea tare-n petec cînd a-nceput să mă pupe pe toate părţile, cică atîta de drag am ajuns să-i fiu. Biserica Sfînta Vineri s-aude c-au s-o lase la urmă, iar sinagoga s-aude că nu, da-ţi spun io cumnate că altcineva s-ascundea sub Numele Lui de vreme ce-i puţeau picioarele şi gura şi nu era-n stare să lege trei vorbe ca lumea, şi nici magazinul Unirea, c-ăsta-i nou şi tot ei l-au făcut, da' şi-n ziua de azi, dacă vrei să mă crezi, aş fi fost cu ea, sau alţii L-aseamănă cu-n şofer de taxi sau c-o baborniţă smochinită sau cu una din alea de mestecă din buci de te ia ameţeala, ba trăsnea a balegă şi a fum de te lua ameţeala. Nu contează. Măcar de-aş fi ţinut-o legată, dar cînd se-ntîmpla să-şi depăşească raţia zilnică de douăzeci de halbe de bere împănate la fiecare a cincea cu una de votcă, el deborda instantaneu într-un torent dezlînat de idei şi concepte, din antichitate pînă-n Michelangelo şi pînă-n Rodin, ajungînd pînă la Paciurea şi nescăpîndu-i nimic pe traseu, pornea să-l rumege pe Brâncuşi cu fervoare dezgustată, şi pentru că era anevoie de înţeles ei îl respectau, dar de o vreme nu-l mai lua nimeni în seamă, în afară de dom' Sévèr, desigur, pentru care era un client solid şi foarte stabil şi se mai spunea despre el că într-o bună zi, după mai bine de patruzeci de halbe însoţite de prelegeri epuizante, şi-a scos diploma de Arte Frumoase din Pomerania

împreună cu un vraf de tot felul de atestate de care era nedespărţit şi le-a mototolit în pumni şi mare noroc cu dom' Séver care a adunat toată salata aia de hîrtii din birt şi de pe stradă şi i-a înapoiat-o a doua zi în bună stare, şi tocmai apărea, da, după şase şi jumătate apărea şi domnul Ion, în pardesiul lui bălţat de rosături prin care curgea căptuşeala, în pardesiul lui de toate anotimpurile şi cu sacoşa aia de muşama cu toartele cusute cu aţă de cizmărie, cu ceva pîine în ea, ceva peşte sărat ori oase afumate şi o jumătate de tărie din cea mai ieftină, hohoho, altă lume la dom' Séver, căci domnul Ion apărea cam la săptămînă, să ne trăiţi domnu' Ion şi i se onora îndelung apariţia şi cei de pe scaune se ridicau în picioare pentru a-l saluta, iar el răspundea fiecăruia în parte, înclinînd figura prelungă de înger ascet, conturată de păr argintiu cu luciu şoricesc, umil şi zîmbind stingherit şi emoţionat de atîta popularitate, păi femeia s-o ştii s-o struneşti, s-o dresezi, ca pe orice animal, ca şi pe o cioară. Într-o iarnă, altă iarnă, prinsesem una şi zic s-o ţin, şi nu o femeie, moşule, eşti nebun, io zic de-o cioară, da' ce-aţi mai găsit domnu' Ion? Iaca, neşte d-astea şi desfăcea pachetul pe masă şi răscolea prin bucăţelele sîngerînde, avea degete foarte lungi, cum au cei infirmi din naştere, doar c-ar fi trebuit să-şi taie unghiile, iar mîinile îi erau nişte mîini de ţăran, de culoarea pămîntului şi crăpate şi cu pămînt în crăpături şi pătate de zemuri de buruieni, da' ce naiba mai ie şi astea, domnu' Ion? Aia este c-am ţinut-o vreo jumătate de an la mine-n cameră şi dormea pe capul patului şi ce mîncam io mînca şi ea, şi tocăniţă de cartofi şi biscuiţi şi compoturi şi gemuri şi salam şi orez cu lapte, decît numai la coniac n-am putut s-o învăţ sub nici o formă. Iaca… zi-i să-i zic. Beregăţi, ghicea cineva. C-aşa-i bre, bereguşuri, am mai luat o dată anu' trecut şi-am făcut un borş cu morcov mult şi orez, îngroşat de z'ceai că-i terci şi-l haleai cu furculiţa de vîrtos ce era, da' acuma avea şi fudulii, oh, Dumnezeule, o fudulie barem aş fi luat, da' nu mi-ajunseră banii, vai-vai-vai, domnu' Ion, tocmai dumneavoastră vă văitaţi de bani, care bani are toţi ţiganii, domnu' Ion, ce dracului, aia ie, că cu nici un chip n-am putut s-o învăţ la băutură şi cînd mă matoleam fugea la geam, vezi că mă certa ca şi-o femeie de cum mă mirosea, la care domnu' Ion se răţoia atins în mîndrie că io nu-s ţigan şi că ai mei au fost bulgari din tată-n fiu get-beget şi nu din ăia mîncători de ciori şi-a avutără pogoane de zarzavate, pogoane peste pogoane, uite-l pe domnu' Ion, Fulg de Nea îi ziceam de frumoasă ce era şi pînă la urmă s-a învăţat să zică şi ea şi toată ziua crăunea, Fulg de Nea Fulg de Nea, uite-l, i se explica vreunui client nimerit ocazional la dom' Séver, domnu' Ion e o lună femeie şi luna următoare este bărbat şi pentru o sumă de nimic el putea arăta cum devine aceasta pe viu, dezbrăcîndu-se, şi aşteaptă numai să-l prinzi în toane bune şi care mai de care se îngrămădea să-l cinstească pe domnu' Ion şi să-i asculte povestea teribilă şi incredibilă

ca însuşi adevărul, căci Anca Ion îl chema în buletin, dar pînă să se mărite fusese domnişoara Anca, iar după aceea a născut un băiat care a trăit şase ani, pentru ca apoi toată lumea să-l ştie tatăl altui băiat, care-i seamănă mult, fără însă a-i moşteni indecizia sexului, şi stai să vezi cum crăunea toată ziua prin casă şi prin curte Fulg de Nea şi tot aşa, era ceva de toată frumuseţea. Era ca-n desene animate cînd o vedeai şi-o auzeai… Pînă ce-ntr-o zi a fugit. Sălbăticiunea dracului! Prinsesem drag de ea, sălbăticiunea dracului! Şi ea a fugit. O auzeam pe-afară pe cîmpuri crăunind prin stoluri. Fulg de Nea, Fulg de Nea, Fulg de Nea. Eram ca bolnav cînd o auzeam. N-a mai rămas nimic întreg pe aici. N-a mai rămas mai nimic în picioare. E a treia zi de Crăciun. Sălbăticiunea dracului, d-aia zic, să nu-ţi laşi niciodată sufletu' pe mîna lor. Au avut ei dreptate că pînă-n revelion să fie ca-n palmă. La vreo şase luni am prins-o iar, tot cu-n bob de porumb. Excavatoarele mai cădeau prin pivniţe, se surpau într-o rînă, cu braţul frînt în noroaie ca un grumaz de cal căzut sub oişte. Poate a şi trecut, n-ai de unde să ştii, dacă habar n-ai cum arată. El vine şi trece şi doar vezi cîmpu' gol în urma lui. Eram ca bolnav. Eram bolnav, eram pă moarte. Le ancoram cu cabluri de buldozere să le trăgeam afară din pivniţe. Da' de data asta n-am mai iertat-o pe Fulg de Nea. D-aia zic. Au avut ei dreptate. Am făcut-o ostropel într-o duminică. D-aia zic. Cu două zile pînă-n Anul Nou n-a mai fost decît cîmp, de la Biserica Sfînta Vineri, rămasă-n picioare pentru cîteva luni, pînă spre Poşta Vitan, de la Poşta Vitan pînă dincolo de Podul Mărăşeşti, din cheiul Dîmboviţei pînă dincolo de Căuzaşi şi toată Calea Dudeşti şi toată Calea Văcăreşti, cîmp, cîmp, cîmp cît vezi cu ochii, o gură căscată să înghită cerul, rînjită nămolos cu cioturile cîtorva ziduri.

*

Din primăvară pînă-n toamnă, întreg personalul spitalului s-a înghesuit cu tot cu bolnavi către corpurile mari ale Aşezămintelor, cele dintîi construite şi aruncîndu-şi umbrele scuarurilor peste biserica Domniţa Bălaşa într-un amurg stingher de-acum şi nedrept.

Mai greu şi decît înăuntru este la arestu' miliţiei, spunea Mite. Acolo dacă nu eşti tare de pizdă, te-ncarcă de te cocoşează, spunea Bajnorică, la care Celestin că te-ncarcă cu mortul şi trage glet viu peste tine ca la consolidări, da' mulţumesc lu' Dumnezeu că m-a ferit de treburi d-astea. Bajnorică era tare, chiar dacă nu arăta, fin'că asta n-are cum să se vadă pe om: oricare-şi dă arama pe faţă cînd te-aştepţi mai puţin. Am văzut om cît muntele, care cînd a luat o palmă s-a pus pe smiorcăit şi tremurat şi-a spus şi pe mă-sa şi pe tac-su şi tot ce-a vrut anchetatoru'. Fin'că de ce, explică Dolîngă, fin'că ei are interes să

rezolve cît mai multe cazuri pe spinarea cui le-o duce, să le iasă lor primele. Păi cînd m-a pus să scriu declaraţia, spunea Bajnorică, mi-a dictat anchetatoru', c-am spart în hală la Obor, c-am spart magazinu' Galeria Modei care nici nu ştiam bine pe unde venea, c-am spart un complex în Drumul Sării... Zic, stai că nu-i chiar aşa. Zice, tu scrie acolo că-ţi spunem noi p-ormă. Ce să-mi mai spui, după ce? Şi scrii? Nu scriu. Nu? Nu. Şi-a chemat doi specialişti şi dăi şi dăi şi dăi, de suflau ca nişte locomotive şi curgea toate apele de pe ei şi p-ormă ia de-ncinge-mă cu bulanele pe spate. După primele zece bulane nu mai simţi nimic, îi amintea cumnatu-său Mite. Amorţeşte carnea cînd iese sîngele-n piele şi poa' să dea ca-n lemn. Doar prima dată te doare, ca şi pe-o femeie, şi p-ormă ai zice că-ţi place... Pe Bajnorică l-au lăsat o zi, şi-atuncea începi să simţi usturimea, cînd încep să coacă beliturile. Ţi se pune la inimă din ce în ce, faci pe tine de-atîta usturime, şi-ntre timp anchetatoru' scrisese el declaraţia: Subsemnatu' Bajnorică Giani, am spart în data de, şi-n data de, am furat, am vîndut, am regulat-o pe mă-sa-n gură. În sfîrşit. Mă pune să semnez. Uite-mă unde-am intrat pentru două pungi de ceasuri şi-un spurcat de la circulaţie. În sfîrşit. Iar l-am luat pe nu. Zdrang! Îmi bagă un pumn în ficat de mă retează. Am zis c-a dat cu cuţitu', aşa de tare ce-a dat. De ce dai bă?! 'Tea-o-ai pă mă-ta de jeg, şi-am luat maşina aia de scris de pe birou şi, zvîrrr, după el. S-a ferit, şi-a sărit maşina ţăndări de perete şi iar a chemat specialiştii. Asudau de 'ceai că bate la baroase-n fierărie. P-ormă au luat o bucată de pefeleu şi-au pus-o pe mine şi s-au suit cu picioarele pe ea să mă facă terci dedesubt ca pe-o broască... Şi medicii, şi infirmierii se grăbeau, dar nimeni nu aflase încă încotro. Semnează! Semnează! Semnează, 'tu-ţi pămîntu' mă-tii de hoţ! Ei au plecat în ultimul moment, luînd cu ei paturile şi numai o parte din mobilier şi aparatură. Mama mea moartă de pe data de trei marte şaijdoi, care numai pe ea, numai şi numai pe ea şi semnează, semnează şi lasă-l că-i mort, n-o să mai dea cu ţeava cîte zile o avea. Am trecut-o şi p-asta. M-am ales cu trei coţi. Dacă era după ei luam pe puţin zece, iar hîrtiile mai importante le-au pus în saci şi le-au dus într-un depozit unde aveau să zacă multă vreme de atunci încolo. Cinci luni după aia am rămas cu-n fel de şoc din atîta bătaie. Vreo tonă de hîrtie a ieşit pe poarta spitalului şi tot o tonă a rămas înşirată în dîre discontinue pe culoare, prin saloane, prin încăperile birourilor, era ca un fel de legănătură, mă legănam de mijloc toată ziua, şi cînd stăteam jos şi-n picioare şi-n somn, mă visam ca o beldie beată bătută de vînt şi uite-l cum vine şi cum trece, vrafuri de fişe ale pacienţilor, cursuri xeroxate, broşuri şi colecţii de reviste, mormane de suluri de hîrtie de calc mîzgălite de electrocardiograme, cumnate, bine c-a trecut şi mi-am revenit, şi încă trecea şi încă venea cu teancuri de clişee radiografice şi sute de registre cu nume şi adrese, cu diagnostice şi procese-verbale

de şedinţe şi dări de seamă, eram bolnav, eram pă moarte cînd o auzeam şi tot felul de afişe şi calendare şi pliante, da' nu te gîndi, cumnate, că cele mai mari reduceri le ia ăia care intră la morţi. Fulg de Nea, Fulg de Nea zbiera pe cîmp şi prin pomi, fin'că de ce. Îi bagă la morţi şi li se reduce mult că riscă trăgîndu-i pe morţi de limbă, da' nici acuma nu ştiu cine mi-a făcut mie treaba cu referatu'. Azi aşa şi mîine-aşa şi pîn' la coadă nu-i mare lucru ca morţii să te citească şi să te miroase că nu puţi a mort, însă nici de scrisorile tale n-aveam nevoie, poate doar de tine, vie, de tine în carne şi oase, şi chiar dacă nu-şi dă seama, ei şi aşa-s înrăiţi şi nici nu ie-ntregi la bibilică, fin'că stă acolo şi nu iese nici la muncă şi nici la plimbare, unii şi trei-patru ani pînă le vine sorocu' şi-i auzi cum se bate-ntre ei şi zbiară mortule, mortule, te-n naştere de mortăciune-mpuţită şi tu să intri la ei şi să-i tragi de limbă să afli ce-a mai făcut în afară de ce are în condamnare. Prinsesem drag de ea, sălbăticiunea dracului! Ba li se-mplineşte şi lor, ca şi la orişicare, da' mai întîi îi pregăteşte cîteva săptămîni, pentru că ei ştie că li s-a dat grăuntele, glonţu' adică, da' nu şi cînd, asta n-are de unde s-o ştie. Mai bine să regreţi decît să-ţi pară rău şi ai procedat înţelept ca-ntotdeauna, aşa că-l cheamă azi să dea o declaraţie şi cînd îl trimite înapoi îl bagă în altă celulă şi-n acelaşi timp îi bagă şi pe alţii în altă parte şi după cîteva zile îl cheamă din nou şi iar îi schimbă locul. Ştii bine cît te doresc. Şi tot aşa îl pritoceşte de-l zăpăceşte vreo trei-patru săptămîni, pînă cînd e chemat pentru ultima dată, din nou, pentru contrainterogatoriu şi pentru comutarea pedepsei, aşa i se spune. Taci. Şi-l duce la specialist. Nimeni nu-l ştie cine face treaba asta, doar zvonuri care se mănîncă-ntre ele, c-ar fi gaboru' ăla sau ăla ori o fi cineva care doar de aşa ceva se ocupă, asta-i singura lui muncă, morţii, aşa, răsuceşte cheia de două ori, şi care zice că l-a văzut zice c-apare-n penitenciar cu puţin după miezu'-nopţii şi vrafuri de tabele cu programări în concediu ale personalului spitalului şi fotografii ce stătuseră sub geamurile de pe birouri, da' apare de fiecare dată altfel costumat şi cu altă figură, da' care l-a văzut zice că-i mereu unu' şi-acelaşi, doar ambalajele ie altele şi cutii cu zahăr şi cafea şi borcane de iaurt şi crătiţi în care ultimul sos se pietrificase dimpreună cu praful de moloz şi d-aia încearcă mereu să-l asemene cu un gabor d-acolo ori din altă parte, fin'că apare uneori ca o baborniţă smochinită plină de negi păroşi, molfăind şi şonticăind din baston, ori n-ai decît să vezi un şofer de taximetru în costumaţia lui de pe traseu sau o bagaboantă machiată-nrujată-nşpreiată şi mestecînd din buci de te ia ameţeala, aia e, cumnate, că altcineva se ascunde sub numele Lui şi ploşti de tot felul şi vase de sticlă şi porţelan şi fragmente de scuipători ce reverberau prin culoare chelălăieli lungi din şuturile bocancilor, ştiu că tu mă iubeşti şi mă aperi şi-o să ieşim împreună în lume, da' nici măcar asta să nu te-nşele fin'că el e tot ăla, plin peste

tot de cutii şi fiole şi tablete şi pachete cu feşe noi şi pungi cu perfuzii şi termometre şi seringi şi seturi de ace nefolosite ruginite în ambalajul lor de polietilenă, pentru că tot el este de fiecare dată, iar apare, de cum s-a dat deşteptarea numaidecît se răspîndeşte vestea în toată puşcăria, azi a venit să ia un mort. Ştii bine că te doresc şi plin peste tot de recipienţi pîntecoşi şi eprubete boite de sînge închegat şi cioburi, cioburi, grămezi de cioburi amestecate cu stative de placaj tocate-n picioare în vînzoleala plecării, toţi ştie în afară de mortu' ăla, ştiu şi-am să profit din plin de asta, iar ei plecaseră definitiv cînd patru cincimi din pavilioane fuseseră dărîmate şi locul curăţat de moloz, da' abia acolo-şi dă el seama cu cine are de-a face şi se pune pe zbierat de se cutremură toată puşcăria auauauaua-mă-omorîţi-mă-omorîţi-mă-tu-vă-n-gură-băga-mi-aş-făcea-v-aş… Aşa-i mereu, guiţă ca un porc cînd îl tai şi ăla doar atunci se lasă cum e el cu-adevărat, se demachiază în faţa mortului cînd ie să-i dea grăuntele, da' ce folos… Aşa-i, vine şi trece. Era pe-ntîi noiembrie '84. Ai s-o conduci pe Colivăreasa ta. Pe douăzeci şi cinci noiembrie terminam cu acoperişurile ultimelor corpuri de clădire. Adică el ştie în sfîrşit cu cine are de-a face, da' ce folos… Dreapta, Mite! El se machiază la loc şi dispare aşa cum a apărut, la o oră cînd toată puşcăria doarme. Pe doisprezece martie '85 lăsam cîmpul gol în urmă şi ne mutam la o fabrică de ciment. Am o rană aici, pune mîna, şi amîndouă rănile zvîcneau. Şi totuşi se găsesc mereu cîţiva care să-l vadă şi să povestească, fără să se poată pune de acord între ei, pentru că fiecare spune că-i altcineva. Eram bolnav. Rîsul ei ostenise, iar el tăcea privind în tavan. Eram bolnav, eram pă moarte! Fiecare are altă bănuială şi-n acelaşi timp toţi sînt siguri că-i unul şi-acelaşi şi fugi de-acolo Mugur şi dreapta tot acolo Mite, mereu unul şi-acelaşi, da' de fiecare dată altu', nu ştii de unde să-l iei şi el îţi stă mereu în faţă şi degetele lor fremătau pe melodia rîsului eliberator.

Table of Contents

Table of Contents